Dr. Sc. Abedin Sutaj

Msheftësit e gojës (4)

(Guha shype dhe kuptimi i fjalëve t ‘saj. Etimologji)

Për botuesin
Alban Fejzullahi

Redaktoi:
Sali Muzlijaj

Korrektoi:
Abedin Sutaj

Përgatitja kompjuterike
Venera Alshiqi

Lena Graphic Design
Prishtinë, Tetor, 2022

Dr.sc. Abedin Sutaj

Msheftësit e gojës (4)

(Guha shype dhe kuptimi i fjalëve t 'saj. Etimologji)

LENA

Prishtinë, Tetor, 2022

Ket libër ua pruna si dhurat juve, e gjeneratave t'ardhme,

Ua kushtoj familjes Sutaj me plot dashni

Ky studim duhet t'lexohet n 'tansi pej fillimit dej n'funt. Masi n'fillim ish i shkrum n'form ditari, masanej e bana liber, studim per guhen shype. Secilla tem e marrun n'shqyrtim, a shterr dej n'funt. Kshtu, gjanat e permene n'fillim, shqyrtohen shpesh n'funt t'librit, e anasjelltas. Per qata lexone krejt libren.

Me fjalinë në këtë studim *Gjuha Shqipe (para shqipja)*, duhet nënkuptuar, familja që i përkiste gjuha shqipe, e cila është zhduk.

Merreni, ua pruna ket pjes t'librit; pa da me njeknin bandat e egran'bashkpunim me disa pushtetar t'shitun, që po i bajn gjithqka keq venit ton'. Ata po munohen me nuuk guhen ton sepse me ket guh folen banoret e bekum t'Dardes. Pa da me tutin, pa da m'njekin, pa da lakejt e qakejt varin n'buzt e tyne mallkime, si hallka gardhi. Ata vin nga erri i dalun, pej ni veni humnere.

Libri i Fillimit

Dardant na kall(zun) se qysh u krijuan fjalt; DALUN, duke me tregu se DA nga LUN-ja, pra tansia e cila LUN, dhe KALUN, që shpejgon se ka LUJ-jtje. Masanej me erdhen me fjalt MA’LUN=M’LUN, GALUN, TALUN, S’LUN, SA’LUN,... dhe une meta pa fjal.

Fatkeqësisht me përjashtimin e gegnishtes, dhe me zhdukjen e shumë fjalëve të saj, si dhe me lënien pas dore të qëllimshme të studimeve rreth kësaj guhe, dikur me shtrirjen/shtrimjen (pra nuk kemi; rirje, por rimje=ramje=rumje=romje,...) me të madhe n'boten e lasht. Kadal dhe në mënyrën e vazhdueshme po zhduket forma e gjuhës më të lasht n 'pjesën ma të madhe të botës, dhe Evropës; gegnishtja. Gjuha shqipe në përgjithësi sot, është version Dardan. Nga shënimet e historianëve të lashtë grek, dëshmohet se qysh në shek. 2 para erës se re, pothuajse fiset ose me drejt popujt Ilir; të cilët mund të kishin aspak lidhje gjenetike e racore njeri me tjetrin, në përjashtim të familjes se njejt gjuhesore) kishin ndryshuar krejtësisht, në mesin e tyre vetëm, Dardanët mbeten të pa ndryshuar. Dhe si duket fiset e shumta të cilat u shumuan me ramjen e fuqisë se Dardanëve ishin të vetëdijshme se ato ishin në lidhje racore e gjenetike Dardane, pavarësisht se quheshin me emra të ndryshme të vendeve, dhe pavarësisht se kishin formua principatat e qendrat e tyre , të krijuara për arsye thjesht ekonomike, dhe jo me qellim të ndarjes për interesa politike, në kohën (veri, Kosovë; kohen)e lashtë largësitë e medha, udhëtimet e gata shpesh e pamundësonin të krijojnë qendrën (nga qen'ron~qen'ren,...) e përbashkët. Themi keshtu se nuk kishte damje per qellime krejt politike, sepse në rast të rrezikut dinin të bashkpunoni, si dhe kishin martesa të ndersjella familjet elitare. Dardania në kohet e lashta shtrihet deri në thellësi të Rumanisë e Bullgarisë të sotme, sidomos përgjatë të dy anet e brigjeve të Danubit dej në Detin e Zi. Por me depërtimin e popujve të tjerë dhe Sllav, kjo shtrimje filloj të tkurrej, dhe gjithnjë e me tepër t'i mësyj, Malet e Bosnjës; të Malit të Zi, jugun e lindjen e Evropes dhe Shqipërisë se sotme. Qendra e Dardaneve aspak nuk ishte në Kosovën e sotme, ajo kryesisht shtrihej në Serbin duke përfshi pjesën me të madhe të saj, pjesën jugore të Rumanisë, dhe pjesën Veriore dhe Perëndimore, të Bullgarisë, dhe këtë shtrirje e kishte dej në shek. 7 të erës tonë. Pra ishte hapësirë mjaftë e madhe.

Dardanet janë Doriant, emni/emri; Dorian, i krijuar nga shkurtesa DOR dhe DAR, në trajtat DORAIN-DARIAN, dhe këto shkurtesa të krijuar nga emni shumë i lasht Dardan. Gjithashtu nga ana gjuhesore dhe ndryshimet që dalin nga theksimet e saj, mund të ishin të shpërhapur me emna; DAR, DARDA, prej nga përshkruhej dhe shpërfaqej lidhje e popujve me ARDA, DA nga ARDA si DAR(da). Forma DARDAN e shkruar shumë nga popujt e lasht na ep të drejtën të hamendemi në mendimin se; DARDAN muind të kete ndërlidhjen me DAR dhe DAN ku DAN ishte emni i Zotit, i cili mund të ishte D'AR që e përshkruan jo vetëm AR-in si metal i çmueshëm dhe i rëndësishëm, por me shumë si shpërhapje, shpërndarje e nje populli, si rrjedhjeshem që varej gjithandej birgjeve të lumenjeve të Ballkanit qendrore. E mandej ky emer DAR'DAN, ku DAN ka kuptim të njejte ose të afërm me emrin e Zotit; DAN=DON, DANA=DONA por edhe ADON, DIANA, DIONA, EDONA, EDONIS, ADONAJ,.., etj. Prej kësaj u krijuan emrat/emnat; DORAIN, HODRIAN, ADARIAN, ADRIAN. Dardan~DORIANEt erdhën në Jugun e

Evropës prej periferisë, apo rrethinës se Evropës Qendrore, aty ku fillon Ballkani, përkatësisht, Hungarisë Rumanisë dhe Serbisë të sotme, para 4800 dej 4200 vite me parë. Kjo do të thotë rreth 2800-2200 para Krishtit. ADRIANEt mund të jetë një emen me i ri, si shkurtes e fjalës DORIAN~D'RIAN. Nga emni ADRIAN kuptojmë se ata në të vërtetë ishin Dardan ose të Dam nga Dardanët, ashtu A DRIAN=A DORIAN= A DARIAN= A DARDAN. Pra me pak fjalë kuptimi me i thelle ADRIAN do të thotë JAN =A, ASHT dhe DRIAN~DARIAN.

Me këtë DARDAN kuptimi me i thellë është formë e lasht e rrjedhjes,e pranisë së UJIT respektivisht Lumenjve, pra njerëz të cilët jetonin breg Ujit, ku ka rrjedhje të ujit, e cila mund të jetë lidhur ngusht me lumin Danub, aty ku sot gjendet damje Rumani, Serbi, Vojvodinë, ose liqenit të caktuar,...etj.

DARDAN është vetëm fjalë më e lasht sesa forma e re, e krijuar shumë më vonë; DRIAN. Nga kjo ADRIAN= JAN DARIAN/DORIAN.
Se a është DORIAN/DARIAN me e lasht sesa DARDAN nga strukturat e gjuhës nuk mund të thuhet saktë?!, pasi DARDAN do të thotë të DAN nga DAR-et, e cila mund sqarohet si të DAM nga DAR-et, ose janë AN e DAR-DOR-ve. Dallimet ndërmjet DAR dhe DRA natyrisht që janë në dallimin e krijuar nga AR dhe RA, për të cilat kemi folur gjerësisht përgjatë krejt librit.

Nga kjo kemi; DAR~DRA, ku DAR është përfundim i veprimit DRA, dhe pjesa DRA përshkruan gjësendin që ka RA-mje por duke ruajtur lidhjen me rrjedhje, dinamike, elastike, që në shumicën e rasteve lidhet me rrjedhjen e ujerave/ujnave, me tansin prej nga është shkapun. Si vërtetim të këtij pohimi nga struktura gjuhësore e kësaj fjale, kemi;
RA,
VRA
GRA
TRA
MRA,... të cilat në bazë përshkruajnë RA-mjen të gjësendeve të caktuara që i përshkruajnë fjalet/tingujt bashkëtingëllore të parashkruar, si;
DA+RA=DRA, VA=VU+RA=VRA, GA=GJA+RA=GRA, MA + RA=M'RA.

VRA~na përshkruan RA-njen e cila me nuk është VARA, por kemi gjësend që fillon nga pika me e larte dhe vazhdueshëm, si sipërfaqe e lëmuar bije nen nje kënd të vogël, duke krijuar nje ramje të madhe, ashtu duke shpërfaqë RA-mjen/RA-njen, si dhe fushën që bije pjerrtas, me përmasa të medha. Prej nga mund të ndërlidhet emni/Emri VRA/VRAH/vrava nga rava.

TRA-shpreh kuptimin e RA, por që na ep kufirin e fillimit të formës RA, dhe e cila mund të shtrihet në kohë edhe hapësirë pafundësisht. Megjithatë TRA dhe TAR kanë kuptimet bazë të njëjta, ato dallojnë nga përmasat, ku TAR është forma dhe veprimi i përfunduar i veprimit TRA. Prej nga kemi; MI(TRA), voTRA/vaTRA ku VA=VO=VU=VI,...(e cila merr kuptimin VO pra VOja sikur pula që ben VO, dhe pjesa TRA VOJA mund të ndërlidhet me vendin e krijimit të VO-se, pra vendin ku ke le/lindur).

MRA- shpreh kuptimin e Ra, por që na ep MA-jtjen e formës RA, dhe e cila mund të shtrihet në kohë e hapësirë pafundësisht. Megjithatë MRA dhe MAL kanë kuptimet bazë të njëjta, ato dallojnë nga përmasat, ku MAR është forma dhe veprim i përfunduar i veprimit MRA.

Por edhe në strukturën e ndërtimin e fjalëve me të njëjtën logjike, si
LA

GLA, duke na dhënë pamjen e GJA~GA e cila është gjësend i ngritur që ka zënë vend në kohë e hapësirë, si Grumbull, por që nuk dihet shumë per te, per vetit e tij fizike dhe kimike, ose nuk na intereson për te, pra fjalëformuesit në kohen e lasht i duhej vetëm forma mbi duke zane vend në kohë e hapësirë, dhe mbi faqen e dheut.

VLA~na përshkruan LA-njen e cila me nuk është VALA, por kemi gjësend që fillon nga pika me e larte dhe vazhdueshëm, si sipërfaqe e lëmuar bije nen nje kënd të vogël, duke krijuar nje ramje të madhe, ashtu duke shpërfaqë Lanjen, si dhe fushën që bije pjerrtas, me përmasa të medha. Prej nga mund të ndërlidhet emni/Emri VLLAHI. Pasi Vllahija shtrihej në një fushë të gjere me vetit e përshkruara. Por ky emërtim mund të këtë rrjedhim dhe kuptime tjera të formuara nga kuptim baze.

TLA-shpreh kuptimin e La, por që na ep kufirin e fillimit të formës LA, dhe e cila mund të shtrihet në kohë e hapësirë pafundësisht. Megjithatë TLA dhe TAL kan kuptimet bazë të njëjta, ato dallojnë nga përmasat, ku TAL është forma e veprim i përfunduar i veprimit, formës TLA.

MLA- shpreh kuptimin e La, por që na ep MA-jtjen e formës LA, dhe e cila mund të shtrihet në kohë edhe hapësire pafundësisht. Megjithatë MLA dhe MAL kanë kuptimet bazë të njëjta, ato dallojnë nga përmasat, ku MAL është forma dhe veprim i përfunduar i veprimit MLA.

voGLA
baGLA
por edhe L me shumësin e saj LL, si;
LLA

GLLA

VLLA

(VOG)LA~(VOG)LLA

*GLLAVA nga GA=GJA+LLAVA, ku LLAVA~LA*VA, si VA=VU=VI=VO,..., etj.*

Megjithatë shumë ma pranume është se DOR/DAR dhe me vonë , DORIAN/DARIAN (AN=ven i DOR-ve) është vetëm trajtë e emrit DARDAN, e në thelb përshkruan rrjedhjen e lumenjve dhe pranin e Ujit me pak fjalë, njerëz të cilët jetojnë buzë Lumenjve. Kështu DARDAN është trajte më e lasht e emnave DARIAN, DORIAN; DOR; DAR , si dhe DRIAN, DRI nga DARI, dhe ADRIAN= A DA nga RIANA.

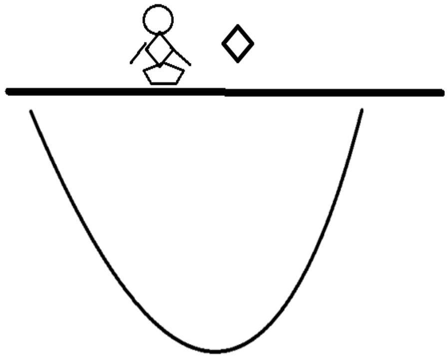
Gjuha shqipe në të vërtetë është gjuhë Doriane, të cilët mund ta kenë pru në Jug të Evropës dhe Azinë e Vogël e Lindjen e Mesme Egjiptin e poshtëm, shkrimin e lasht të krijuar shumë para tyre, me rrjedhje nga kultura e Vinçës (Danub, Serbi e sotme), të cilën mund ta ketë krijuar një racë krejtësisht tjetër. Gjuha Shqipe nuk është Ilire, me toponimin shqip Ilir janë emnu shumë popuj dhe gjuhë që mund të kenë pat lidhje shumë të ligsht njëra me tjetrën.
Gjuha Shqipe në thelb është gjuhë Doriane/DAriane/Dardane/ADRIANE/ADARIAN,...

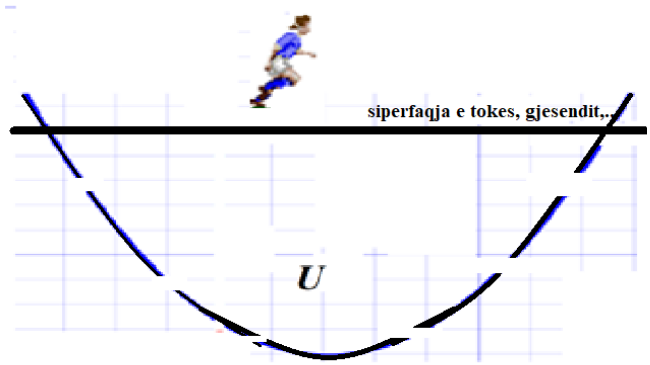
LIBRI 2

Mos e maroni shumësin e KAL në KUAJ sepse është shformimim por thuaji; Kual, Kualt, sepse (nga e njëjta logjik, e strukturë) nuk themi; MAL dhe MUAJ, MUAJT por MALET,...
Nuk themi; VAL në VUAJ, VUAJT, por VAL~VALT, VALET
Nuk themi; SHAL në SHUAJ, SHUAJT, por SHAL ~SHALT, SHALET
Nuk themi DAL, në DUAJ, DUAJT por në DAL, DALT, DALET, si dhe DALL, DALLT,…

U - paraqet hapësirën nën sipërfaqen rrethuese, nën sipërfaqen e gjësendit, dhe në brendi të trupit. Kur theksohet U, guha/gjuha përpiqet të merr formën e U, dhe gjuha brenda e gojës, bije poshtë, bashkë me felqin (***Shënim***: *kurrkush nuk i thotë Fulqi, por si duket, shtramuesit e Shqipes ia kan nu menen me shtramu fjalën Felqi tu e nrru - Fulqi*) e poshtme, duke ra ner/nën nivelin e ashtit të nofullës së poshtme. Ashtu duke treguar së po përshkruan gjësendet të cilat janë ma poshtë gojës, synit e kres (kokës) të folësit, dhe nën sipërfaqen e gjësendit, tokës,...etj.

U (e gat, e fuqishme, tuj qenru ne U)

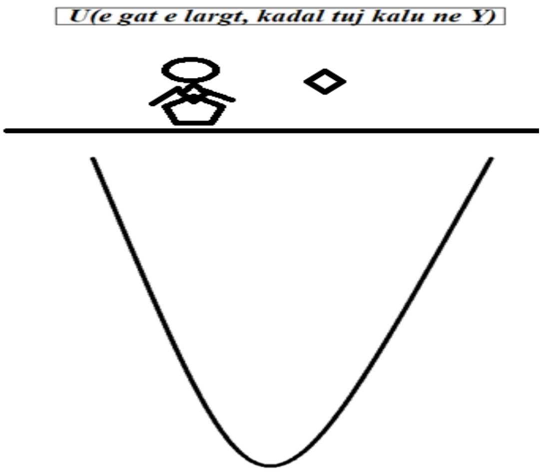

Nga pamja (*në figurën ma nalt/eperme, sa+eperm=s'eperm, sa'iperm=Siperm, s-ipërme, më-s-ipërme. Dhe epërme u krijua nga eper ma, ma eper, e man eper, kurse EPER u krijua nga EP=JEP dhe PE*ER, ku ER=AR=IR=OR na ep ngritjen në naltsi duke percaktruar sipërfaqen/vëllimin e gjësendit, praduke ba përcaktimin në tri përmasa të gjësendit*) shihet së ku gjendet pika, më saktë sistemi krahasues kryesore, pra aty qëndron/qenron njeriu i cili me anën e fjalës së krijuar (ne shqyrtim) e krahason dukurin me veten e tij. Pra, prej nga ai e krahason dukurin, a asht nalt, a posht, shpejt apo kadale. Me tingullin U përshkruhet gjësendi, hapësira, veprimi, e cila nodh

nen/ner sipërfaqen ku ai gjendet, në trupin, në brendësin e gjësendit, materies,.., etj.

Gjatë shqiptimi të tingullit/fjalës U, guha/gjuha merr formën e tillë, duke e shty nofullën/felqin e poshtme, në perpjekje për të përshkruar gjësendin i cili gjendet poshtë, në brendi, ose nër sipërfaqen rrethuese të mjedisit. Shkurt merr formën e U-së, dhe ulet ma poshtë, në përpjekje të i tregoj trunit/trurit që kemi të bëjmë me nivelin më të ultë në krahasim me pikën, sistemin koordinativë ku gjendet njeriu(*krijuesi i fjalës, i cili e përshkruan dukurin, formën gjeomterike, gjësendin përkatës*). Gjithashtu përshkruan; që (n*ë gegnisht, Kosovë kemi;* qe) aty ka rrjedhje të brendshme të energjisë/materies, gjesendit, është veprimi/forma i/e tillë e cila grumbullues, e cila mban/man sasi të gjësendit, materies, energjisë, ujit (për atë, fillon me tingullin U, po ashtu forma e shenjes U tregon që ajo MAN/mban),...etj. Siç kemi; UJI, T'UJ, BUJ (***BA/BU+UJI; ku Uji nuk e ka kuptimin vetëm të ujit për pije por gjësendit, hapësirës të Aju-un, për të cilën e kemi shpjeguar me nalt. Nga kjo UJI=AJI=EJI=IJI=OJI=YJI,..., etj***.), VUJ; MUJ, MUJTI; KUJT; KUP; HUP; GRUP; SHUP; RUP, SMUT; MUT; TUT, LUT, KUT, ..., prej nga kemi; V'UJ; M'UJ, M'UJTI; K'UJT; si dhe K'UP; H'UP; GR'UP; SH'UP, R'UP (p***ë***rshkruan dukurin, veprimin, form***ë***n; UP=AP=EP,...), SM'UT; M'UT; T'UT, L'UT, K'UT (p***ë***rshkruan dukurin, veprimin, form***ë***n, gjat***ësin UT=AT=ET=IT,...***), etj.

2)

Një shqiptim i U, me intensitet të madh, e të gjatë, sesa për U të zakonshme, përshkruan dukurin e njëjtë si U e zakonshme, por ndryshojnë në përmasa. Këto ndryshime në përmasat janë; thellësia e madhe e nënshtresës në brendësin e trupit, të gjësendit, e hapësirës nën sipërfaqen rrethuese, rrjedhjen

e fuqishme e shpejt në brendësi. Përshkrimi i thjeshtuar i U të gjatë, është paraqitur në figurën e mësipërme (e ma nalt).

Intensiteti i madh i shqiptimit të U-s, ashtu si U(si UUUUU) e gjatë , i ka të gjitha këto veti, duke e përpjekur të shpjegoj e përshkruaj vendin e panjohur, të pashkelur, gjësend i rrjedhshëm me fuqi të panjohur të largët, burimi dhe shkaku i të cilës dukuri janë shpesh të panjohur, cila është përbrenda.

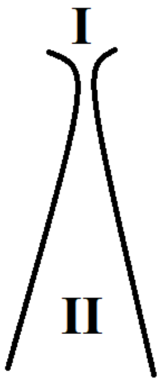
Kur kjo thellesi nën siperfaqen e trupit, ose nën siperfaqen e rrethuese, shtohet edhe me shumë, atehere permasat e U-se bëhet shumë e madhe. Si rrjedhim kemi U të theksueshme, shumë të gjate, në mesymje per të pershkuar nje U me paramasa të pafunda (gegnisht; pafunta), ku U kalon në Y. Edhe I e thellë dhe e madhe si dhe U e thellë (hapesirë e cila dahet me grykë dhe nuk dihet a ka fund), me përmasa të medha, të dyja në një moment, mund të kalojnë në Y. Y është ndërlidhje, pikëtakime i I të theksueshme dhe të gjatë dhe një U-je po ashtu të tillë. Varesisht nga intensiteti, me qëllim të përshkruhet hapësira fizike e caktuar me veti të veçanta.

Kalimin nga U në Y, përzgjat (perzgat) kohës të shqiptimit, e theksimit, përjetohet nga folësi si ngushticë në fytin e tij, si kërcime nga një gjendje në tjetrën. Ky kërcim përjetohet nga truni; si ngushticë në pamjen fizike. Kjo’’ngushticë’’ i dan dy hapësira, gjendje, gjësende, të cilat mund të jenë të njëjta ose të ndryshme për nga natyrë, përmasat,... Në të vërtetë kjo ‘ngushticë’ është kalim, ‘qkymje/shqyerje e ‘fun-it’ të formës fizike të paraqitur me tingullin U, prej nga kemi fjalët; *gryk (ryk), gyp, gjy, gjyk, gjyka, gjyks, pyk, hyk, myk, myt, shyt, syt, kyt, fyt, ly, shly, shlyme, lym, llym, ..., etj.*

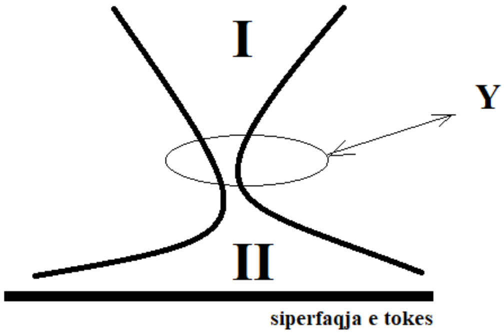
***Y** po ashtu përshkruan hapësira të ngushta, të cilat nuk mund të kalohen leht, por ka rrjedhje, përbirim të kalirohet nëpër to, pa e ndryshua përmasën, gjendjen e trupit e cila e përshkon atë hapësirë, vëllim, formë gjësend. Kështu fjala HYP, përshkruan ecjen brenda vëllimit, hapësirës tepër të ngusht, prej nga nuk mund të drypet.*

Y përshkruan shpesh jo vetëm ngushticën, e cila dan dy hapësira të mëdha ose të ndryshme, por ngushticën (shënim; NGUSHTIC u krijua nga GUSH, GUSHT, GUSHTIC, si NU GUSHT=NGUSHT) e cila vazhdon të jetë e tillë pafundësisht. Si shembull; GYP (ku GY gati si GJUJ nëpër ngushticën Y e cila i dan dy hapësira, dhe e cila Ipet nëpër YP-et, duk hy/hi gjësendi G nëpër Y dhe duke përfunduar në bashkësinë e ngusht të pikave, sipërfaqes të tkurrur, të mbledhur në një pik të vetme P.

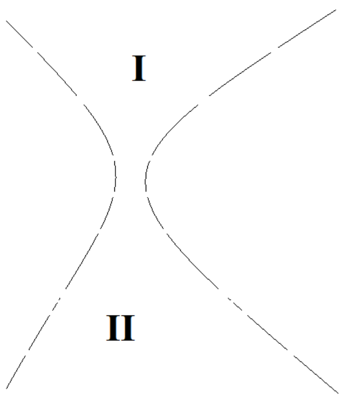
GJYQ përshkruan rrjedhjen e gjësendit GJ në ngushticën e gjatë /gat Y deri në P ashtu duke krijuar një YQ e cila kuptimin e njëjtë me AQ, por tash në ngushticën YQ, prej nga krijohen fjalët; YQ, AQ; EQ, IQ; OQ;.... etj.

Me figurat kemi përshkruar fjalën/tingullin Y i cili përshkruan kalimin nga një hapësirë, gjendje, zonë, gjësend, kohë në hapësirën zonën, gjësendin tjetër

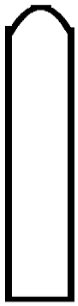

. Y fjalë e cila jep madhësitë e pamatshme (shumë të mëdha ose tepër t 'vogla) dhe të largët, por edhe ngushticat e mëdha që i dan dy gjendje, gjësende, gjësendet e pakuptueshme, ..., etj.

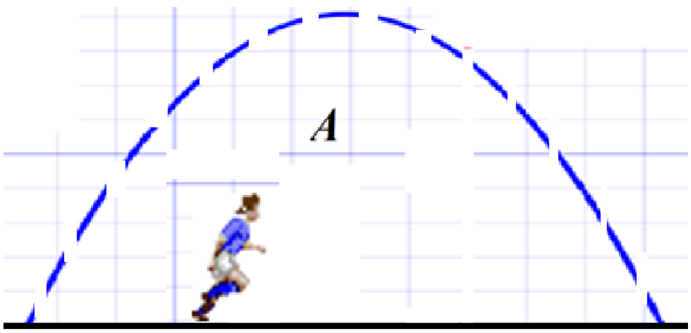
Y është tingull (fjal*ë) i cili* përshkruan gryken, ngushticën nëpër të cilën kalohet prej njërën anë në tjetrën, prej një hapësire, vëllimi, formë, gjendje në tjetrën. Zakonisht ecja, shumicën e herave është një kah*ë*she nëpër bashkësi pikash, e cila i ndan dy hapësira, gjendje, vëllime, forma krejtësisht të ndryshme apo të ngjashme. Kalimi nga njëra anë në anën tjetër shpesh është i pa ri kthyeshëm. Pas kalimin në anën tjetër të (edhe në rast të rikthimit), gjësendit, me nuk është i njëjtë, gjendja e tij ndryshon, kështu nuk mund të ketë kurrë rikthim të vërtet.

Zakonisht, përshkruar gjeometrikisht, është zgjanimi i formës gjeometrike të I-s e cila e ka gjatësinë shumë me të madhe sesa trashësia, ose është ngushtim, si zgatje e formës gjeometrike, nëpërmes të cilës përshkruhet U. Derisa U dhe I shpesh janë me fund, Y është e pafund, duke dhënë në këtë mënyrë gjendjen e pakthyeshme nëpër të cilën kalon gjësendi, forma, e gjendje tjera.

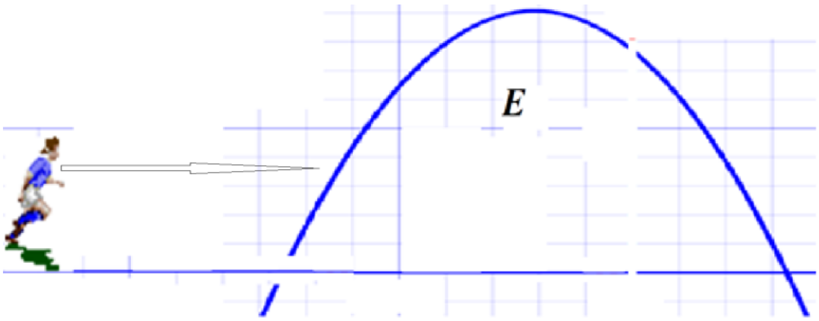
Forma gjeometrike e I-së, përshkruhet hapësira me formë të tillë nëpërmes të cilës ka rrjedhje të fuqishme, të shpejt, tepër depërtuese, kryesisht i trupit që ka gjatësi shumë me të madhe sesa gjanesia, zakonisht nëpër këtë formë gjeomoterike ka rrjedhje të shpejt të lëngjeve për shkak të ligjit të shtypjes, nëpër format me pre(m)rje tërthore të ngusht. Kryesisht është e formës cilindrike mjaft e ngusht dhe shumë e gat/gjatë.

2.

A përshkruan; vëllimin, dukurit, levritjet , gjësendet, shtrihen, nodhin mbi sipërfaqen e tokës. Zakonisht shpreh kryesisht kohën e tanishme, por edhe të ardhmen e të kaluarën, është fillim dhe mbarim: A paraqet fillimin e krijimit,

dhe hapësirën ndërmjet tokës dhe q'ELLES ku ndodhin (maru nga; nodhin= no dhan, ku dhin~ dhan~dhun~dhon~dhyn,... kurse NO si; no~nu~ni~ne~ny~na, ashtu si ne'mja; nu'mja,..., etj.) ngjarjet dhe historia. ***Jo pak raste, A, në gjuhën tonë, i përfshin të gjitha zanoret (A=O,I,U; E; Y, por edhe gjendjet e ndërmjetme si; H, V, F), si dhe gjith*ë; *hapësir*ë*n, kohën, gjësendet, mjediset e gjendjet, është gjithëpërfshirëse. Ajo përfaqëson shpesh fillimin dhe mbarimin, të kaluarën e të ardhmen, dhe të tashmen. Nga kjo A, mendoj, është fjala me vjetër e gjuhës tonë, dhe e të gjitha gjuhëve; e sidomos e gjuhëve të racës se bardhë; Euro - Azi***

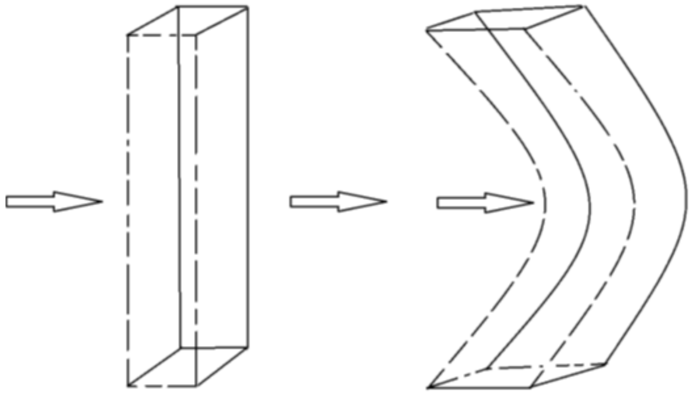

E gjendet përbrenda hapësirës ***A***, e cila shtrihet në largësi, pra këqyrësi nuk e ndjen veten pjesë e atij sistemi, pjesë e hapësirës A largohet ose është e largët nga kqyresi, të cilën e përshkruan me lëshimin/shqiptimin e tingullit, E. Shpesh me zhvendosje të A- së larg kqyrsit, ose me largimin e tij nga A, prej mjedisit ku ai do të ndjente veten jo pjesë të ti, atëherë A shndërrohet në E. A është e madhe për nga përmasat, e pranishme, pjesë e të cilës është folësi, krijuesi i fjalës përkatëse, kurse E është zhvendosje e A-së në largësi, është lëvizëse, me e shpejt (kështu dukurit, të cilat ndodhin shpejt, ose përshkruan shpejtësi duhet të kenë më shpesh brenda në fjalën përkatëse; tingullin E, si shembull, kemi; Shpejt e jo Shpajt /shpujt, si dhe; vret, let, nget, ret, ..).

Tingulli J, kalimi nga I n'J

Gjuha brenda gojës, gjatë shqiptimit të tingullit, përkatësisht zanores I rrinë e ngrirë e shtangur, ashtu sikur ku shqiptohet shtIza. Kurse kur kalojmë nga I në J atëherë gjuha zbutet, muskujt largohen nga shtangimi, zbuten dhe gjuha fillon dhe lakohet duke treguar se kemi të bëjmë me kthimin e gjësendit në gjendje elastike, të lakueshme, amorfe, sikur kemi; zhvendosje të trupit, lakueshmëri, gjësendit nga shqiptuese në kahun e marrësit të këtij gjësendi, ose në kahun lëvizjes drejt një pike, anët e caktuar.

Me J përshkruhet lakimi i gjësendit, J thjesht përshkruan; gjësendin në lëvizje ose me drejtë materien amorfe, ashtu si; plastik krejtësisht elastike e

cila e ka zhvendosjen e tillë të posaçme duke i dhënë pamje të caktuar gjendjes se tillë të materies, në kohë e hapësirë.

Nga kjo kur themi D; kemi përshkruar DA-mjen, por në mënyrën e pacaktuara, të cilës nuk i dihet trashësia, përmasat, kahun e lëvizjes ose mundësin e zhvendosjes në krahasim me folësin (respektivisht me krijuesin i fjalës si sistemi, pika, kryesore prej nga k(qyret=qaret/qartët/qaret,...) dukuria, forma, veprimi, sasia, përmasa e materies, e cila përshkruhen me anën e fjalës përkatëse, ashtu siç do të formonim pamjen në tru, nga shqiptime; AD m*ë* të cilën kuptojmë se kemi levizjen e tillë me kah nga pika, sistemi krahasuese kryesore, dhe DA e cila na (j)ep (***Shënim****; EP dallon nga JEP edhe pse JEP ne bazë e pershkruan veprimin EP*) pamjen e lëvizjes, me kahun prej pikës kah sistemi krahasuese kryesore (ku gjendet njeriu i cili e krijon fjal*ën për dukurin, trajtën, formën përkatëse)*.

Ashtu krejt njëjtë për çka kemi folur për fjalët; AM dhe MA, e njëjta gjë vlen për AD dhe DA, AL dhe LA, AK dhe KA, AN dhe NA, ..., .Fjalet të cilat në bazë e përshkruajnë veprimin JEP ose me drejt EP janë; NEP dhe NJEP. Sic kemi; NEPE Doren ta b*ëj për hajr, ku N'EPE= NU +EPJEN, prej nga mund të jetë krijuar fjala NIP= NU+IP-jen.*

DEP dhe DJEP

VEp dhe VJEP

Fjalet të cilat në bazë e përshkruajnë veprimin HEK ose me drejt EK janë; NEK dhe NJEK, HEK~HJEK, PEK (si trajte e fjalës PIK/PAK/POK/PUK,...) me PJEK, DEG me DJEG, ..., e kështu me radhë.

PEK dhe PJEK

MEK dhe MJEK

DEG dhe DJEG

DAL dhe DJAL

DATH dhe DJATH

VAM dhe VJAM
,..., etj.

Nga kjo shohim se kalimi nga DAL në DJAL, fjala DJAL sikur ka lëvizje elastike, lakueshmëri dhe një lloji Jepje të tillë të veçantë, kjo vlen për të gjitha fjalët tjera të cilat e përmbajnë J.

Natyra e tingujve kur shoqërohen me J, si (....)J

Të gjitha bashkëtingëlloret (vërtet këto janë fjalë) të shoqerume (shoqëruara) me tingullin J, si; DJEP; VJET; VJAM; NJET; MJET; VJEP, NJEP, …, e kthejnë formën e caktuar të trupit, gjësendi e përshkruajnë në forme të lakuar, pra e lakojnë atë, ose me drejt e shtyn në lëvizje e kthejnë në një substance gumi, të lëvizshme, ashtu si Ajet (ajun) mishi, dhe e drejtojnë në një kah levizjen e cila me shumë është zhvendos e vogël drejt pikës se caktuar.

Kështu nga I në J kemi lëvizje zhvendosje por dhe lakim, nga segmenti vije drejt në një vije të lakuar. Nga kjo shumicën e kohës fjalë VIJEN përshkruan VI të drejt e cila është lakuar.

Kështu
NEP dhe NJEP
DEP dhe DJEP
VEP dhe VJEP
PEK dhe PJEK
MEK dhe MJEK
DEG dhe DJEG
DAL dhe DJAL
DATH dhe DJATH
VAM dhe VJAM

*E kanë kuptimin të njëjtë, si në rastin DEG dhe DJEG, por dallimi qëndron në atë, se DJEG është DA-mje ashtu si DA EGE (pra DA GJE/EGJE-DEGEN= DAE GJEN, pra me e DA GJAN/GEJN në dy e ma shumë pjesë), të njëjtën kuptim dhe forme përcjell dhe DJEG e cila DEG~DJEG, por ndryshon në atë, se; DJEG, e (j)ep Damjen e cila është tepër elastike, është jo vetëm DA-mje por dhe zhvendosje, lëvizje e tan mjedisit ku ndodh/nodh dukuria përkatëse. Nga kjo PEK dhe PJEK të ndërtuara nga PE+EK dhe PE*J*EK, ose PEJ*JEK*JE ndryshojnë vetëm në lëvizshmërinë dhe natyrën elastike që ia (j)ep tingulli J. Nga kjo lexuesi mund të përgjithësoj për të gjitha fjalët në shqipe. Prej kësaj mund të përgjithësojmë dhe ma anej/tej;*
EL~JEL, por edhe LE~LEJ, LA~LAJ, LO~LOJ, LU~LUJ, LI~LIJ, LY~LYJ ,...
**) sepse EL dhe LE, kanë kuptimin e njëjtë me ndryshimin se EL, gjithmonë ka pozitë më të nalt si dhe kahu i këqyrjes dhe lëvizjes në krahasim me pikën kryesore krahasuese (sistemin koordinatave ku rri krijuesi i fjalës i cili e përshkruan dukurin me fjalën përkatëse) është nga pikat e kundërta.*

VEL~VJEL
MEL~MJEL
VELL~VJELL
MELL~MJELL
VOLL~VJOLL
VOL~VJOL

Por edhe DEP=DA EP, dhe DJEP= DA+JEP, si dhe AM~JAM, EM~JEM, OM~JOM, MA~MAJ, VA~VAJ, LA~LAJ, DA~DAJ, NA~NAJ, KA~KAJ, THA~THAJ, RA~RAJ,VE~VEJ, BE~BEJ, BE~BJE~BIJE, ..., etj. Prej kësaj kemi format e përgjithësuara, ku (...)J(...),...

JE/EJ

JE u krijua nga I dhe E, ashtu me levizjen e A, krijohet E, dhe me levizjen e I krijohet J, nga kjo kemi; JE. Bashkim i IA (*I A do të thotë 1 asht, ose trup asht, ose gjësend A, pra I është në ekzistencë*) me lëvizje të I-s në hapësirën A kemi IA, me levizjen edhe të I bashkë me hapësirën A, kemi; JE.

JO/OJ

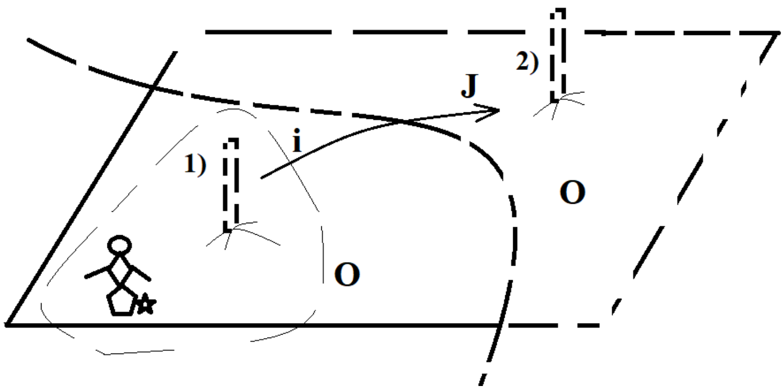
Zanorja **I** edhe sot përdoret si numër **1**, siç thuhet;
I gru shkoj n' kru,
I mal e I fush jan pak për mu,

*Nga I, u krijua fjala DY/DI siç thuhet në rajonin e Vitisë, dhe Kaçanikut, Shkupit dhe Kumanovës, pjesës se Dardanisë, DI, e krijuar nga DA pej I, ose DA*I=DI. Prej MI krijohet nga MA*I=prej nga MAI, M'I (MBI): Kurrsesi nuk duhet harruar se MI ka kuptimin e njëjtë me MA, dhe MA=ME=MO=MI=MU=MY, ndryshimi është në format e hapësirës se trupit, si dhe në përmasat.*
Kështu nga I O pra I (OSHT që do të thotë O) kemi lëvizjen ose largimin e I-s e cila na ep J, prej nga I në largim ose në lëvizje nga Norojtesi/verejtesi/vrojtuesi/kqyresi ose krijuesi i fjalës për ta përshkruar dukurin përkatëse kemi nga I, personi, numri 1, duke u vu në livritje na ep J.

*Nga kjo prej I * O(pra OSHT, ose I shtrihet në Tokës në sipërfaqen rrethuese të afërt me njeriun prej nga ai jeton dhe e ec çdo dit, kemi O). Largimi, e livritja e (**vëllimit me formë ku gjatësia është shumë ma e madhe sesa gjerësia/gjansia**) I -se e cila gjendet në O, pra në prani të shikuesit. Me largimin e I duke u vu në lëvizje (e livritje) dhe duke u largua nëper O, kemi krijimin e fjalës JO. Prej nga I dhe O, kemi largimin e I që na ep J, marrim JO. Kështu JO do të thotë personi, si dhe numër **1** i gjësendit, në largim e sipër, duke shpreh largimin nga prania (O), me bashkimin J+O=JO. Ku J është I në lëvizje në largim, zakonisht në formën jo drejtvizore por në formën e harkut*

ose lakores. Si rrjedhim JO përdoret për të mohuar, dhe në thelb për të përshkruar largimin nga prania, si trajtë kalimtare e kalimit në mos prani, ose të mos qenit në O, pra në tokë, në rrethinën e afërt të njeriut, grupi njerëzisht, largim nga vendbanimi, dhe rrethinat e afërt (ngata me kuptim të njëjtë N'Gata, domethënë Nu n' Gat-sin, nu në segmentin me Gatsi) të tij.
Ky është kuptimi i fjalës JO, e cila dallon nga fjala IO=I+O.

i → j + O = JO

Kuptmi i fjalëve; PO/JO

Nga krejt këto shpjegime, del se;
a)

PO - ka kuptimin PEJ/PE/P,…+O-se, pra Pej O-se, duke na dhënë pamjen e nisje pej O-se, si pike krahasuese/referent pej ku krahasohet largësia e çdo pike tjetër, në kuptimin më të lasht, PO do të thotë PEJ Tokës, ose me saktë prej rrafshit të tokës, të cilën njeriu mund ta shkel brenda kohës të shkurt, dhe e ka në kontrollin, e din e njeh. Kjo tokë përfshin hapësirën rreth shtëpisë së tij, fshatit ose trollit që mund ta shkel brenda disa ditësh, duke u kthyer në mramje/mbrëmje në shtëpi. në të vërtetë emni i lasht në proto-Shqipe i TOK-es është O, dhe O përfshin hapësirën e çdo ditshme ku Ai jeton dhe vepron ([*]). Me këtë pohimi/pranimi me PO në bazë përshkruan fillimin nisjen nga toka, përkatësisht hapësira e tokës, fushës, ku njeriu jeton dhe livrit çdo dite. PO (Pej/Pe/Pe+,..., O=PO,..) është nisje, pike nisje nga rrethinat e vendbanimet, trollit, hapësirës, krahinës ku jeton njeriu-krijues i fjalës.

b) Derisa IO na përshkruan njeriun, personin numrin 1, të gjësendit i cili rrinë në O, (përkatësisht i krijuar nga O~TO~TO+KA= TOK) JO përfshin livritjen dhe levizjen/lëvizjen e I nëpër O, duke u largua nga prania O, duke u largua nga trolli ku ai jeton dhe vepron duke mos qen me pjese e saj, tu mos kan/kanun ma I në O, pra person , njeri gjësendi, numër (1) në tokën rrethues

me shtëpitë, vendbanimet e caktuara. Kalimi i O-se së proto-shqipes së lasht (me të cilën quhet toka), rreth 40.000-6 000 vjet me pare, lidhet ngusht me ndërtimin e fjalës sipas TO, ku TO =(Te+O-s) ka kuptimin përshkrimit të O-se e cila fillon nga personi i cili flet deri në nje shtrirje të pacaktuar që ai ose ajo e mendon si troll i njofsh*ëm*, n*ëpër te cilën endemi* pa harta, pa udh*ëzues*, sepse personi(njeriu) e ka mësuar nga lindja/pej lemjes. O është hapësira e tokës rrethuese të cilën banuese e njeh dhe e dine çdo pike të saj.

Kur TO i shtohet pjesa OK/KO~KA, e cila e përshkruan largimin shtimin si zgjatim, largim, rrjedhje e TO-s sipas OK~IK. Kjo rrjedhje shtes*ë* e kësaj hapësirë të tokës O shtohet ose merr forme larguese në trajta të veçanta, si shtese e caktuar sipas foljes OK=IK=AK,..., e cila në thelb ka kuptimin IK të O-s, pra vazhdimin, rrjedhen e saj duke u larguar nga pika krahasuese ku qëndron e vepron formuesi i fjalës, krijuesi i saj, i cili e përshkruan dukurin/form*ën* përkatëse.

Bashkimi i T*O*K na ep, fillimin e krejt asaj O prej ’’ kufinit’’ =T të pjesës OK. Megjithatë TOK mund të këtë mundësin e fjalëve të O KA, shpreh fillimin T të pranisë (KA=KO=OK) së tokës O, prej nga kemi TOK. TOK merr edhe formën kuptimin si dhe pamjen e dredhjes, vrapit ose lëvizjes së O-s rreth një kufiri, zone të caktuar T, prej nga kemi TOK, duke na ep pamjen e rrotullimit të botes, me saktë lëvizjes rrotulluese të planetit TOK. Fjala TOK si; në *jemi bërë tok së bashku, (kështu tok përshkruan bashkimin lidhjen e fuqishme të ngjeshur njashtu qysh asht toka, pra ba sikur toka=TOK, duke na dhënë kfjelltazi se kemi rrjedhje të fjalës nga kuptimi për Token si dhe, e planet, në Tok si lidhje s*ë *bashku. Dallimi ndërmjet Tok*ë (dheu) dhe Tok si bashkimi, e grumbullim, nuk qëndron në ë në fund të fjalës. Në të vërtetë, dallimi qëndron në theksimin e O-së ndërmjet T dhe K si T(OO)K, dhe O e shkurt për TOK ku shkurtimi i theksit në O na qartëson se kemi të bëjmë me hapësirën , vëllimin, përmasën e gjësendit më të vogël, si dhe ngjeshjen e shpejt të gjësendit*)* përshkruan dhe jep pamjen e gjësendit që është i ngjeshur/ngjeshun si vet toka, a ba nja me tokën, i ka dal pamja e tokës, pra asht ba tok. *Nga kjo O=TOK, e bartë të njëjtën kuptim, duke e ruajtur në fjalën e sotme TOK në* O që ishte në para shqipe.

Mos të harrojmë në kuptimin , në *u lidhem tok*, theksohet një O e shkurt duke treguar së flasim për gjësendin e lidhur, i ngjeshur i bam (*ba am, pra a ba am, ama e ba-mjes duke na dhënë vërtetim të qartë së fjala AM, dhe MA*AMEN=MAMEN është drejtpërdrejt nga shqipja. Vërtetim i shformimit të shqipes nëpërmes të folmes së Jugut, dikur me shtrimje shumë të ngusht, është; nga MAMA/M’AM është shformuar në M’M*) bashkë, sikur toka, por me O e shkurt shfaqet së madhësitë, me saktë përmasat e fjalës TOK për dallim TOKA, na epen përmasat e vogla të gjësendit që i ngjason tokës. Kështu TOK-a dhe TOK kanë dallim vetëm në gjatësinë e theksimit të O, ku me O të gjat/gat përshkruhet përmasa e madhe e asaj që është TOK, me saktë Tokës=bot*ë*s së vërtetë, kurse TOK me O të shkurt përshkruhet përmasat e vogla të saj, me e

ngjashmëri si TOKa dhe përbërja e saj. Kështu TOK na ep hapësirën rrethuese të vendbanimeve të cilën hapësirë është përshkruar për një kohë të shkurt, me vrap, këmbë, me gjan*ë* e gjall*ë* shtëpiakë, etj.

Sqarim (*)

Fjala O, për fëmiun dhe të riun mund të jetë vetëm oborri i shtëpisë, ose lagja, kurse për të rritur me përvojë mund të jetë rrethina e caktuar pej shumë fshatrave.

c)

JO ka kuptimin e largimit të numrin 1, përkatësisht personit, gjesenedit I, duke lëviz, duke u larguar, nga toka. Rrethina O, me saktë; rrethina ku jetohet dhe veprohet nga një grup njerëzish, prej nga kemi; JO do të thotë largim nga rrethina , e fushës, e tokës, ku ishte personi (I), përkatësisht (1). O mund të jetë po ashtu ne protoshqipen e lasht oborri i shtepis ose i shumë shtëpive, vendbanimi jo të madh, ose mund të përfshinte vetëm nje fushë të caktuar, ne të cilën jetohet e vprohet. Keshtu Kuptimi i themelor i fjalës O ka kuptimin Toka, e rrafshet, kryesisht rrethore e cila mund të përfshij oborrin e shtepis, lagjes, dhe trollit me shtrimje e cila mund të pershkrohet me këmbë për kohë jo shumë të gjatë.

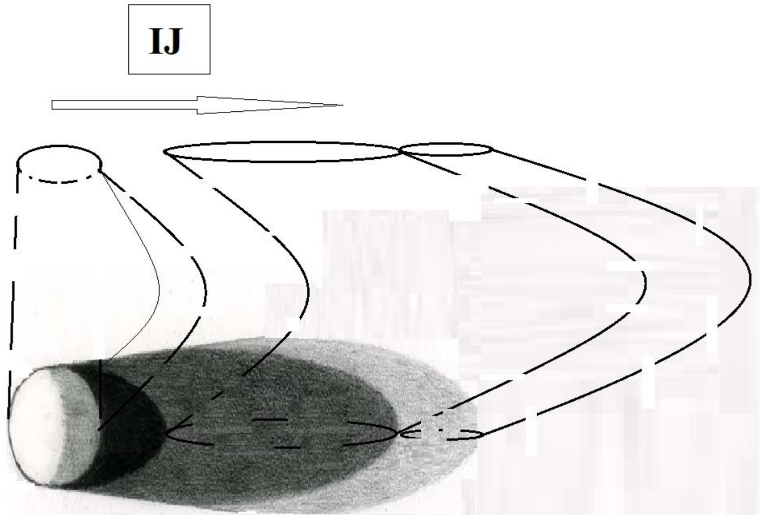
O, si kuptim tjetër për të rrejdhur, do të thotë pranin afër shtepis, njerëzve të njofshem, por edhe sipërfaqes rrethuese ku banohet e jetohet. Keshtu PO na ep Pej zonese ku banohet, dhe JO përshkruan largimin e personit të cakgtuare nga sipërfaqja rrethuese, vendi ku banohet, largim mngha Oborri i shtepis se tij. Prej nga ndërtohet kuptimi/kocnepti i veprimit ku thuhet JO.

IJ/JI (përshkrimi i natyrës fizike)

a)

IJ

Megjithatë shndërrimi i I-së (po ashtu ***I** është numri **1***) në J (zhvendosje duke tentuar në damjen në dy trupa, por, nuk bëhen dy trupa asnjëherë) na jep IJ. Nodh shndërrim brenda trupit, ku çdo pikë e tij lëviz, zhvendoset, duke ndryshuara, lakuar, trupin në tansi.

Me renditjen **IJ,** na jep kalimi, i cili paraqet fillimin e zgjanimit të trupit në hapësin boshe, fillimin e zhdukjes së tij; J përcakton rritjen e gjerësisë, e trashësisë, bëhet segment shumë me i gjatë, dhe fillon të kthehet në formën e lakores. Kur shqiptojmë **IJ**, atëherë kemi fillimin e shfaqjes së dy gjendjeve në një, trupi zhvendoset në kohë e hapësirë, kjo ndodh brenda trupit. Është mësymje e zgjatjes së trupit në hapësirë pa kufij, të cilët kurr nuk mrrihen/arrihen. Derisa vëllimi rritet, atëhere; dendësia zvogëlohet, shpejtësia e lëvizjes/zgjanimit është e madhe, fizikisht kthehet në trup pa kufij të qart, që levizë në kahun e caktuar, por pa pikë konvergjence. Krejt kjo kohëzgjatje paraqet mbetjen=metjen, (pra; JE/JETEN/MET/METJEN/ e I-së=1, nje(riut), e gjesendit në përgjithësi.

JE sikur na përshkruan gjendjen e trupit në zvendosje, nga përgjithësojmë se J përshkruan gjendjen ndryshimit të gjithmonshëm të I-së.

J paraqet ndryshimin në kohë dhe hapesirë të I=1, duke mos i përcaktuar përmasat dhe kahun e lëvizjes, zhvendosje, ndryshimit,..., etj.

Krejt e kuptueshme se AJ dhe JA, EJ dhe JE, UJ=JU, JI=IJ, OJ=JO, YJ=JY, në bazë kanë kuptime të njëjta, ndryshimi paraqitet vetëm nga kahu i zhvendosjes, lëvizjes se gjësendit, trupit të caktuar.

Keshtu ndyrshimi ndërmjet; JE dhe EJ është vetëm se;forma, dukuria e cila përcaktuar nëpërmes kësaj shprehje, ndryshon nga kahu i lëvizjes dhe pika të cilën e veshtrojm.

Ne rastin JE, JO, JI, JA; JU, JY,... kemi levzije zhvendosje të trupit I=1, në kahun prej folësit kah personit pika tjetër , pra në ‘largim ‘ nga folësi.

Kurse në rastet; EJ, OJ, AJ, UJ, YJ, IJ, kemi lëvizje me kah të kundërtën nga rasti i mësipërm, pra; kemi levzije nga në pikë duke ju ‘afrua’ folësit, ma sakt krijuesit të fjalës.

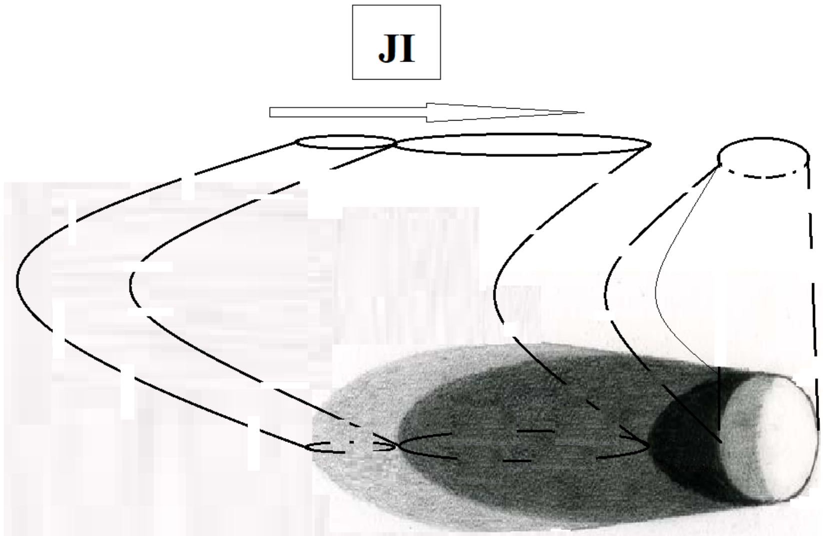
b)

JI

Me renditjen; **JI,** atëherë kemi kalimin; shkurtimit të gjatësisë e gjerësisë, tkurrjes së vëllimit, rritjen e dendësisë së gjësendit brenda vëllimit të zvogëluar. Pra, kthimin në gjendje fillestare të I-së, në ***1*** (I; N'I; NI; Një) trup. Nga gjendja e pacaktuar (J), në lëvizje, e zhvendosje përbrenda, n***ë*** vëllim me kufijtë të paqartë, materies të mjegullt, me dendësi tejet të vogël. Kur fillon e kthehet në trup me dendësi të madh, përcaktohen kufijtë e trupit, dendësia rritet, përcaktohet trupi dhe bëhet vet ai, pra I (1).

Pra, kemi shtrydhjen e; materies, hapësirës, vëllimit, dhe rritjen e qëndrueshmërisë në kohë e hapësirë, si trup; **JI.** Hapësira, koha, materia përbrenda, lëvizin drejt qendrës të formës të përafërt me cilindër, ku gjatësia është shumë më e madhe sesa gjerësia/gjansia.

Kuptimi JI është; E I, JE **1, Jet 1**.

c)

Në renditjen e fjalëve; **JI** dhe **IJ,** gjithmonë në dyshen e renditur të zanoreve, gjendja përfundimtare fizike, e veprimit, përcaktohet me pozitën e fundit të zanores përkatëse në fjalë, pra numri 2; J(1)I(2), U(1) A(2); A(1)U(2)*,..., etj.

AJ/JA

1)

Po ashtu kemi AJ, (fitohet nga zhvendosja e J në I, prej nga kemi AJ në AI, ashtu si të gjitha kalimet; EJ-EI, OJ-OI, UJ-UI, AJ- AI, YJ~YI,..., etj., me ketë kemi zhvendosje të trupit nga ‘lëvizshmëria‘ e madhe, e zgjerimi i tij në ngushtimin e vëllimit, e ngadalësimin (kadalimin) e tij.

Me kalimin simetrikë AI në AJ dhe EI~EJ, OI~OJ, UI~UJ, YI~YJ, I(me theks t’gat) në IJ ,..., kemi frymje të vëllimit- hapësirës , trupit, gjësendit, me drejt të themi kemi AJ-tje, prej nga u formua AJ, si dhe fjalët KAJ=KA AJ-tje, KUJ=KA UJ-tje, ...,etj., qyre tabelën e mëposhtme. Qashtu (qe + ashtu=qashtu) siç kemi shpjeguar në pjesët tjera të librit, kur kemi kalimin nga I në J, kemi zhvendosje jo vetëm të trupit, por të çdo pikë për brenda trupit duke krijuar një vëllim të tij të shfor***mum*** (pjesa ...MUM vija nga MAM= MA’AM, si bashkim i pjesa MA Amen, si dëshmi fjalët; AM; MAM; M’AM jan drejtpërdrejt prej shqipes se sotme dhe paraShqipes), shthurje, një ’’AJ- në’’

(***Shënim:*** *Kur themi AJNE, E AJNE, kemi AJ NU pra me NU veprimin, dukurin, formën e AJU-n*).

K’AJ	KA+AJ	KA + AJ-tje
K’UJ	KU+UJ	KA/Ku + UJ-tje
K’EJ	KE+EJ	KA/Ke + EJ-tje
K’OJ	KO+OJ	KA/Ko+OJ-tje
K’’IJ	KI+IJ	KA/Ki + IJ-tje
KYJ	KY+YJ	Ka/Ky+ YJ-tje
V’AJ	VA+AJ	VA + AJ-tje
V’UJ	VU+UJ	VA/Vu + UJ-tje
V’EJ	VE+EJ	VA/Ve + EJ-tje
V’OJ	VO+OJ	VA/Vo+OJ-tje
V’IJ	VI+IJ	VA/Vi + IJ-tje
V’YJ	VY+YJ	Va/Vy+ YJ-tje
H’AJ	HA+AJ	HA + AJ-tje
H’UJ	HU+UJ	HA/Hu + UJ-tje
H’EJ	HE+EJ	HA/He + EJ-tje
H’OJ	HO+OJ	HA/Ho+OJ-tje
H’IJ	HI+IJ	HA/Hi + IJ-tje
H’YJ	HY+YJ	Ha/Hy+ YJ-tje
M’AJ	MA+AJ	MA + AJ-tje

M'UJ	MU+UJ	MA/Mu + UJ-tje
M'EJ	ME+EJ	MA/Me + EJ-tje
M'OJ	MO+OJ	MA/Mo+OJ-tje
M'IJ	MI+IJ	MA/Mi + IJ-tje
M'YJ	MY+YJ	Ma/My+ YJ-tje
G'AJ	GA+AJ	GA + AJ-tje
G'UJ	GU+UJ	GA/Gu + UJ-tje
G'EJ	GE+EJ	GA/Ge + EJ-tje
G'OJ	GO+OJ	GA/Go+OJ-tje
G'IJ	GI+IJ	GA/Gi + IJ-tje
G'YJ	GY+YJ	Ga/Gy+ YJ-tje
B'AJ	BA+AJ	BA + AJ-tje
B'UJ	BU+UJ	BA/Bu + UJ-tje
B'EJ	BE+EJ	BA/Be + EJ-tje
B'OJ	BO+OJ	BA/Bo+OJ-tje
B'IJ	BI+IJ	BA/Bi + IJ-tje
B'YJ	BY+YJ	Ba/By+ YJ-tje
L'AJ	LA+AJ	LA + AJ-tje
L'UJ	LU+UJ	LA/Lu + UJ-tje
L'EJ	LE+EJ	LA/Le + EJ-tje
L'OJ	LO+OJ	LA/Lo+OJ-tje
L'IJ	LI+IJ	LA/Li + IJ-tje
L'YJ	LY+YJ	La/Ly+ YJ-tje
P'AJ	PA+AJ	PA + AJ-tje
P'UJ	PU+UJ	PA/Pu + UJ-tje
P'EJ	PE+EJ	PA/Pe + EJ-tje
P'OJ	PO+OJ	PA/Po+OJ-tje
P'IJ	PI+IJ	PA/Pi + IJ-tje
P'YJ	PY+YJ	Pa/Py+ YJ-tje
SH'AJ	SHA+AJ	SHA + AJ-tje
SH'UJ	SHU+UJ	SHA/SHu + UJ-tje
SH'EJ	SHE+EJ	SHA/SHe + EJ-tje
SH'OJ	SHO+OJ	SHA/SHo+OJ-tje
SH'IJ	SHI+IJ	SHA/SHi + IJ-tje
SH'YJ	SHY+YJ	SHa/SHy+ YJ-tje

S'AJ	SA+AJ	SA + AJ-tje
S'UJ	SU+UJ	SA/Su + UJ-tje
S'EJ	SE+EJ	SA/Se + EJ-tje
S'OJ	SO+OJ	SA/So+OJ-tje
S'IJ	SI+IJ	SA/Si + IJ-tje
S'YJ	SY+YJ	Sa/Sy+ YJ-tje
D'AJ	DA+AJ	DA + AJ-tje
D'UJ	DU+UJ	DA/Du + UJ-tje
D'EJ	DE+EJ	DA/De + EJ-tje
D'OJ	DO+OJ	DA/Do+OJ-tje
D'IJ	DI+IJ	DA/Di + IJ-tje
D'YJ	DY+YJ	Da/Dy+ YJ-tje
F'AJ	FA+AJ	FA + AJ-tje
F'UJ	FU+UJ	FA/Fu + UJ-tje
F'EJ	FE+EJ	FA/Fe + EJ-tje
F'OJ	FO+OJ	FA/Fo+OJ-tje
F'IJ	FI+IJ	FA/Fi + IJ-tje
F'YJ	FY+YJ	Fa/Fy+ YJ-tje
,..., etj., e kështu me radhë, për krejt bashkëtingëlloret e gjuhës shqipe.		

FAJ/FYJ

Nga tabela e mësipërme kemi shumë fjalë të cilat tash mund ti kuptojmë, ashtu të gjitha fjalët në të cilat janë shënuar, si të tjerat, thjesht ato që përmbajnë trajtën; ***(zanore)J, kanë pjesën e cila e përshkruajnë llojin e AJ-tjes (frymjes, ajtjes, ajurit, të ajunit), se hapësirës, gjësendit, vëllimit, trupit, pra, një lloji 'zoom'-i. Fjala FYJ ka kuptimin dhe përmban përshkrimin; e kalimit të shpejt nëpër ngushticën e cila kalon në vendin, hapësirën, gjësend prej nga nuk mund të kthehesh, në vend të largët, i cili mjedis përjetohet pas/mas kalimit të kësaj ngushtic***ë***, dhe i cili, e cila, në përgjithësi është duke u kthyer në AJ-tje, në dukshmërin, fizike të tillë, trashje, kthim të panjohurës dhe të largëtës, në material trupore t***ë ***trashun/trashur, të ajtun.***

Kemi FAJ e cila na ep përshkrimin e shpejt/vrullshëm hapësirës, gjësendit, ta pranishëm, fizikisht të krejt asaj e cila është mbi dhe, shumicën e kohës; A, AI, të cilat janë kthyer në ''të ajun'', trashje të tillë si AJ. FAJ përshkruan; AJ-tje të shpejt, të papritur, të vrullshme,..., etj. Ashtu si FAJ në të njëjtën menyrë është krijuar fjala FYJ dhe përmbajnë të njëjtën mënyrë dhe

kuptim bazë, ndryshimi qëndron në dallimin e mjediseve; A dhe Y, duke na dhënë; AJ-tje, dhe YJ-tje, si dhe FAJ-tje dhe FYJ-tje,..., etj.

DAJ/DUJ/DIJ/DOJ/DEJ/DYJ

Nga kjo fjala DA, prej nga u krijuan, DU, DI,DO,DE,DY,.. rrjedhin format; DAJ/DUJ/DIJ/DOJ/DEJ/DYJ,... Prej, nga DA_mja, ose gjësendi i veçuar në atë mënyrë nga mjedisi rrethues, përcaktohet ajo pamje, formë, dukur, veprim si DA-mje. Kështu DA, përkufizohet si e AJT-un duke krijuar dukurin DA*AJ=DAJ dhe DA*AJT=DAJT. Nga kjo DAJT e përshkruan MALIN DAJT si gjësend i cili është DA me 'frymje' të tillë si i AJT në formën DAJT. Nga kjo ngjashmërish u krijuan format e përshkruara nëpërmes fjalëve; MAJT, MAJA, MAJAT, LAJT, VAJT; SHAJT, TAJT/TEJT,..., etj.

Nga DA*AJ u krijua forma D'AJ, ashtu si ***D'AJ/D'UJ/D'IJ/D'OJ/D'EJ/D'YJ, ...***
D'AJ=D'AJT; pra, DA nga veprimi, forma E AJT. Me të njëjtën logjik u marun fjalët, si KAJ-KAJT, LAJ-LAJT, SHAJ-SHAJT, SAJ-SAJT, VAJ-VAJT, KAJ-KAJT, MAJ-MAJT, NAJ-NAJT, RAJ-RAJT,..., etj., shiko tabelën e mëposhtme;

KA	KU	KE	KI	KO	KY
KAJ	KUJ	KEJ	KIJ	KOJ	KYJ
KAJT	KUJT	KEJT	KIJT	KOJT	KYJT
VA	VU	VE	VI	VO	VY
VAJ	VUJ	VEJ	VIJ	VOJ	VYJ
VAJT	VUJT	VEJT	VIJT	VOJT	VYJT
MA	MU	ME	MI	MO	MY
MAJ	MUJ	MEJ	MIJ	MOJ	MYJ
MAJT	MUJT	MEJT	MIJT	MOJT	MYJT
QA	QU	QE	QI	QO	QY
QAJ	QUJ	QEJ	QIJ	QOJ	QYJ
QAJT	QUJT	QEJT	QIJT	QOJT	QYJT
LA	LU	LE	LI	LO	LY
LAJ	LUJ	LEJ	LIJ	LOJ	LYJ
LAJT	LUJT	LEJT	LIJT	LOJT	LYJT

NA	NU	NE	NI	NO	NY
NAJ	NUJ	NEJ	NIJ	NOJ	NYJ
NAJT	NUJT	NEJT	NIJT	NOJT	NYJT
BA	BU	BE	BI	BO	BY
BAJ	BUJ	BEJ	BIJ	BOJ	BYJ
BAJT	BUJT	BEJT	BIJT	BOJT	BYJT
SA	SU	SE	SI	SO	SY
SAJ	SUJ	SEJ	SIJ	SOJ	SYJ
SAJT	SUJT	SEJT	SIJT	SOJT	SYJT
SHA	SHU	SHE	SHI	SHO	SHY
SHAJ	SHUJ	SHEJ	SHIJ	SHOJ	SHYJ
SHAJT	SHUJT	SHEJT	SHIJT	SHOJT	SHYJT
HA	HU	HE	HI	HO	HY
HAJ	HUJ	HEJ	HIJ	HOJ	HYJ
HAJT	HUJT	HEJT	HIJT	HOJT	HYJT
TA	TU	TE	TI	TO	TY
TAJ	TUJ	TEJ	TIJ	TOJ	TYJ
TAJT	TUJT	TEJT	TIJT	TOJT	TYJT
THA	THU	THE	THI	THO	THY
THAJ	THUJ	THEJ	THIJ	THOJ	THYJ
THAJT	THUJT	THEJT	THIJT	THOJT	THYJT
DA	DU	DE	DI	DO	DY
DAJ	DUJ	DEJ	DIJ	DOJ	DYJ
DAJT	DUJT	DEJT	DIJT	DOJT	DYJT
DHA	DHU	DHE	DHI	DHO	DHY
DHAJ	DHUJ	DHEJ	DHIJ	DHOJ	DHYJ
DHAJT	DHUJT	DHEJT	DHIJT	DHOJT	DHYJT
GA	GU	GE	GI	GO	GY
GAJ	GUJ	GEJ	GIJ	GOJ	GYJ
GAJT	GUJT	GEJT	GIJT	GOJT	GYJT
GJA	GJU	GJE	GJI	GJO	GJY
GJAJ	GJUJ	GJEJ	GJIJ	GJOJ	GJYJ
GJAJT	GJUJT	GJEJT	GJIJT	GJOJT	GJYJT
ZA	ZU	ZE	ZI	ZO	ZY

ZAJ	ZUJ	ZEJ	ZIJ	ZOJ	ZYJ
ZAJT	ZUJT	ZEJT	ZIJT	ZOJT	ZYJT
ZHA	ZHU	ZHE	ZHI	ZHO	ZHY
ZHAJ	ZHUJ	ZHEJ	ZHIJ	ZHOJ	ZHYJ
ZHAJT	ZHUJT	ZHEJT	ZHIJT	ZHOJT	ZHYJT
,..., etj., kështu me radhë, në përthurjen e zanoreve me bashkëtingëllore tjera.					

SHAJ/SHOJ/SHEJ/SHIJ/SHUJ/SHYJ

2)

Kalimin nga hapësina shumë ma e gjan A, në hapësinen (*) e ngushtë, e përafërt me cilindër, i cili fillon e merr formën e trupit, pasi/masi gjatës theksimit të I-së kemi kalimin në trupin me formë, duke e ditur se muskujt shtrëngohen dhe gjuha fillon dhe prek nofullën/felqin e poshtme, sidomos.

Për rastin AI kemi shpjeguar hollësisht në pjesën e parë të librit, Mshfetësit e Gojës (1).

Megjithatë kur themi AJ ose AIJ në përshkruajmë kalimin ose ndrydhjen e hapësirës se paanë të cilës i takon njeriu, krijuesi i fjalës, vështruesi i cili përshkruan dukurin përkatëse.

Nga AJ kemi kalimin e A në I dhe J. Me të njëjtën kuptim kemi UJ, ku U merr formën e tillë të lëvizjes, duke u kthye në trupin i formës ose trajtës UJ, sikur U fillon dhe rrjedh nëpërmes gypin ose e forcon rrjedhën e vet ashtu duke kaluar në lëvizjen nga U e madhe, në drejtim të tillë ashtu U fillon dhe kalon në J si lëvizje dhe e cila sikur të nalt do ta merrte formën UI.

Kjo ngjet po ashtu me; EJ, Ku largësia E, pra A të cilës personi nuk e ndjen veten se i takon asaj ose gjendet në largësi, kthehet dhe përshkruhet me E, dhe nga kjo EJ, sikur i themi Nga E lëviz dhe hajde në drejtimin e folësit, duke e krijuar fjalën E, dhe EJ. E dhe I, E përcakton largësinë e I-së, prej nga lëvizja e I krijon J, prej nga kemi; E+I=E+I*=E+J=EJ, sikur na thotë lëvizjen e I-së, në largësinë E. Kur largohemi nga A, atëherë A kthehet në E, ashtu kur hapësira mbi sipërfaqen e tokës A hynë nën sipërfaqen e rrethuese/gjësendit atëherë shndërrohet në U. Nga kemi U+I=U+I*(*në lëvizje)=U+J=UJ. Kemi, AI=EI, dhe AJ=EJ=UJ=OJ=IJ=YJ,...

Është fare e kuptueshme pse e thërrasim me E t'gat, dike sot, është thirrje peer tu afrua/ me ardh ma ngat. JE është me kah të kundërt të zhvendosjes me EJ. Shembull kemi;

EJ Nalu aty, ..., etj.

Kur themi EJ=AJ ne të vërtetë personin ne fjalë e kemi afruar, duke i treguar ardhjen nga largësitë e E-s ose A-s ne drejtim të folësit. Kurse krejt e

kundërta është me JE dhe JA, që e tregon pranin dhe largimin e asaj prania të gjithmonshme, atë shkrirje të turpit ne lëvizje me hapësirat E dhe A.

Në Kosovë (Dardani) përdoret fjala JA, nga kjo kemi levizjen e zgjerimit nga I në J dhe një ''eksplodim'', zgjerim i tillë duke u ndërrua në hapësirën A. Me kalimin JA përshkruhet zhdukja e përmasave të trupit gjësendit, ai më është i pacaktuar, pa përmasa, i pakapshëm, është i pranishëm vetëm ne hapësirën e pakufishme, dhe nuk është me trup me përmasa. Të gjithë pjesëmarrësit e ndjejnë veten të pranishëm ose pjesë e hapësirës A, por nuk janë trupa ma ose gjenden diku, duke mos qenë/kanë të pranishëm. Prej nga krijohet fjala JA, si shenje e mohimit JO. JA mund të jetë krijuar shumë me përpara sesa JO.

Ku **I** lëvizë në J, e vazhdohet e asgjësohet/njëjtësohet në A, përhapët dhe nuk është me trup, shkrihet në hapësirë e gjan/gjerë, të pafund, e shtrirë mbi sipërfaqen e tokës. Shpjegimi për JO është i njëjtë për JA, por A është hapësirë përmasave shumë më të mëdha sesa O. Për këtë thuhet JA, në vend të JO.

Shënim(*): HAPSINEN=*non~nen, hap dhe si~sa~ sasinë ,... me këtë përshkruhet përmbajtja dhe kuptimi i fjalës hapësin- Hap Sa/Si non, hap sa/si no~ni~n',..., etj.HAP m*ë shumë përshkruan marrjen turr e vrap, nxitimin, lëvizjen e fuqishme me kahë në pikën e caktuar, ose me saktë sipërfaqe të caktuar me përmasa të mëdha, e nisur nga një pikë ose sipërfaqe e ngushtuar.

Kalimi nga Y ne I dhe nga RY ne RI

Tingulli (Y) dallon nga (I) ngase (Y) përshkruan ngushticën në përmasa hapësinorë, është gryk nëpër të cilën kalohet. Kurse (I) jo gjithmonë është ngushticë , ajo në shumicën e kohës paraqet trup të mbushur (I) cili depërton anë e mban/man trupin, gjësendin tjetër. Shembull, kur (Y) e përshkon trupin, hapësirë, gjësend anembanë nënkupton atëherë aty kemi gryk brenda secilës mund të kalohet.

Pra, (Y) ndërtohet/marohet nga materia e cila për mjedis të saj kthehet në shpraztin, materia me levizjen rrotulluese ndërton gryk, ndërton hapësirën ku gjësendi me përmasa të mëdha kalon duke ndryshuar plotësisht në gjësendin tjetër. Kështu, (Y) nuk është vetëm ndryshim, por është po ashtu si në astronomi, në' 'birën e zezë'' nëpërmes të cilës ndryshon gjendja fizike e kohës dhe hapësirë, duke kaluar në një kohë e mjedis tjetër, ose duke u asgjësuar njëherë e përgjithmonë.

Prej kesaj kemi;
TYT
MYT
MYK

QYK
PYK
VYK
GRYK
GJYKIM
GJYKS
LYK

GJYK- e përdorur gjerësisht në Kosovë, i quajtur njeriu i pafat, jo i pasur, njeri i zi për nga ngjyra e lëkurës, njeri vetmitar e harrakat, njeri i cili nuk pëlqehet nga të tjerët, për shkak të varfërisë se tij, pamjes të keqe të tij, ose vetive të tij psiko -fizike jo të zakonshme. Po ashtu GJYK, GJYKA, GJYKAJ mund te vendbanimin dhe vetit e tij relivore, ashtu vend i futur ndërmjet dy kodrave bjeshkëve, në formën e grykave të ngushta malore. Mund të jetë se në të kaluarën e largët është përdorur për ti emnu Kanjonet. Derisa GJIK, GJIKA, GJIKAJ merr kuptim e relivit i cila ka dalje te tillë ne formën e GJINIT, dhe pershkruan zgatjen e formës të GJI-init sipas shtesës se tillë, *e cila pershtatet IK-jes, largimit, si GJI i tej zgjatun, ashtu GJIK. GJIK na ep pamjen e femnes e cila ka GJI, është e mire per Gjini, pra i ka cicat e medha, asht e tamlit, ka tamel me i dhan thmis GJI. GJIKA, GJIN, GJINS na ep pasanikun i cili ka dhen, dhi, e lop, dhe asht i pasun masi/pasi ka GJI pej nga mu(d)et me thith, me hanger e me pi.* Prej, kesaj nuk është i rastësishëm emni kaq i përhapur si; GJIN, GJIS, GJIKA, GJIZA, N’GJIZA=me za n’GJI, GJIJOSH, ose Gijosh, GJIJASH, ose GIJASH, GJIMA, GJILA, GJiLA (te cilat ndryshuan ne formën Gjel, Gjela, Gjella,..etj (GJILLA).

Keshtu emni Gjins, ish njeri Gjins, burr e grua e gjinshme, ka kuptimin e pasje se Gja-s, por edhe Gjinit, pra lopve e gjave per gjini. Gjins kurrsesi sduhet te lidhet me fjalen Qeskin e cila është fjale turke, edhepse ajo mund te jete e marrun nga gjuhet indoevropiane dhe mund te mos kete aspak ndërlidhje me familjet e gjuhëve indo-evropiane.

BRYM- me mundësi të krijimit nga BA+RYM=B’RYM, prej RYM e cila ka kuptimin e njëjtë themelor RAM, ashtu si RAM-je, por RYM e përshkruan sipërfaqen e gjësendit, pjesën e hapësirës, materisë AM-en=YM-en, prej nga ka marr formën RY, për të cilën kemi folur gjerësisht në pjesët tjera të këtij libri.

Nga kjo RYM shpreh MA-jtjen në kohë dhe hapësirë se formës, dukurisë RY, ashtu si RA+AM=RY+YM. Prej kësaj kemi po ashtu; LYM, TYM, VYM, SY, SYM~SHYM,...te cilat na flasin për lanjen (LY) në formën, gjendjen, hapësirën Y, ashtu si LA+Y=L’Y=LY. Derisa LA ka kuptimin e LA-njes se gjësendit mbi toke, mbi dheun e tokës, ndërmjet tokës dhe diellit, LY, KLY, GLY, VLY, MLY, SHLY, TLY, THY,... përshkruan zhvillim e dukurive, formave përkatëse si; LA; KA, GA, VA~VU, SHA~SHY , TA~TE, THY~THA në hapësirën grykore, e cila është lakuar si gryk nëpërmes të cilës kalohet nga gjendja, hapësira , forma, koha në gjendjen hapësirën formën

kohen tjetër nga e cila kthimi është i shtir ose i pamundshëm. Lexuesi mund ta përafroj me Y me hapësirën e lakuar, ose lëvizjen si shtjelle qe perbin gjithçka dhe kalon në gjendjen tjetër, duke mos përjashtuar se gjendja tjetër është edhe asgjësimi, zhdukja e plot.

NYT

SHYT (vije nga SUT/SYT ashtu ne sasi te vogla por te njëpasnjëshme CUT/CYT dhe ne asis te medha SHUT/SHYT,),..., etj.

Y mund të jetë hapësirë e madhe, megjithatë shumicën e kohës, e përshkruan hapësirën shumë të largët, e cila është pamundshme të m'rrihet, por, e pamundshme të kthehesh nga ajo, sepse ajo duhet të kaloje ose përshkruaj ngushticën, me anën e secilës dahen dy e me shumë mjedise, gjendje, hapësira, gjësende, të ndryshme ose të njejta. Y po ashtu na ep levizjen ose livritjen nëpër kete ngushtice, e cila pa dyshim do të jetë e vrullshme (vrellshme) si dhe shpesh lëvizje, sasi e pamatshme. Folësi; rrugën deri tek pikat, hapësira, gjësendi shumë i largët; Y, e përjeton si hapësirë të ngushtë por jo të ngusht siç është I, por formë e ndërmjetme (nermjeme/ndërmjetme); midis I dhe U. Ashtu një bashkim ose me drejt ndërmjet vëllimit (gjërsia e papërfillshëm në krahasim me gjatësinë) ngushtë me gjatësi tejet të largët, duke kaluar në hapësirën, vëllimin, gjësendin e brendshëm në trup, gjësend, sistemin e mshelt. Gjendjet e sasit që kalojn nëpër gjendjen, hapësirën, formën Y jane teper me të shpejta, të përmasave shumë me të medha, dhe gjendje të panjohura, forca me të medha, si dhe naltsi e fellesi të pamatshme ne krahasim me I , por edhe ne krahasim me A, O, E, dhe U. Duhet të dim se; bashkimi ose rrasja, shkrirja U-se ne I na ep aferesisht gjendjen, gjësendin Y.

Y është tingull (fjal*ë) i cili* përshkruan gryken, ngushticën nëpër të cilën kalohet prej njërës anë në tjetrën, prej një hapësire, vëllimi, formë, gjendje në tjetrën. Zakonisht ecja, shumicën e herave është një kah*ë*she nëpër bashkësi pikash, e cila i ndan dy hapësira, gjendje, vëllime, forma krejtësisht të ndryshme apo të ngjashme. Kalimi nga njëra anë në anën tjetër shpesh është i pa ri kthyeshëm.

Y mund të paramendohet; ecje nëpër ngushticën, e cila mund të jetë pafundësisht e gjate, ose shumë e gjate, duke ndarë një hapësirë nga tjetra, me natyrë krejt tjetër. Ashtu si qafa e shishes '***bottel neck' ose bishti i pocerrkes. K***jo zgjatur (zgatun), dhe e cila përfundon në hapësirën krejt tjetër më të gjer. Mbi këtë bazë janë ndërtuar fjalët; GYP, EGYP, EGYPT, por edhe GJYP, EGJYP, EGJYPT,.., si dhe HYP, DRYP, KRYP, ..., etj. Si dhe;

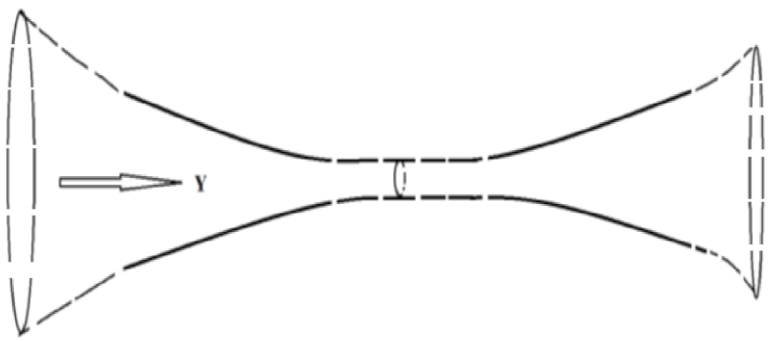
GRYK
GJYKS
MYK
LYK
VYKE

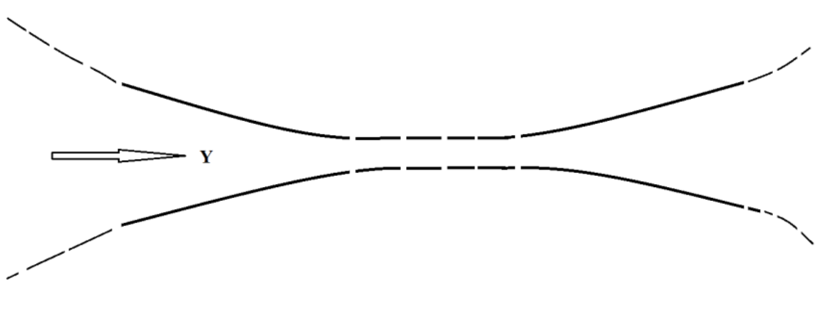
DRY
DRYKA
SYK
SYNOJ

GJYKIM pra GJY KAM e cila përshkruan ecjen kalimin nëpër ngushtic, ashtu si fryma e cila kalon nëpër gjyks ose fyll duke na dhene me anën e gajshmeris se fjalëve FYLL~FILL, GJYK(si)~GJYK(im)~GJYK(AM),... duke na dhene udhëtimin , kalimin perbirmin e GJY=GJA-s nëpër ngushticën, gjendjen, formën, ..., gjësendin Y.

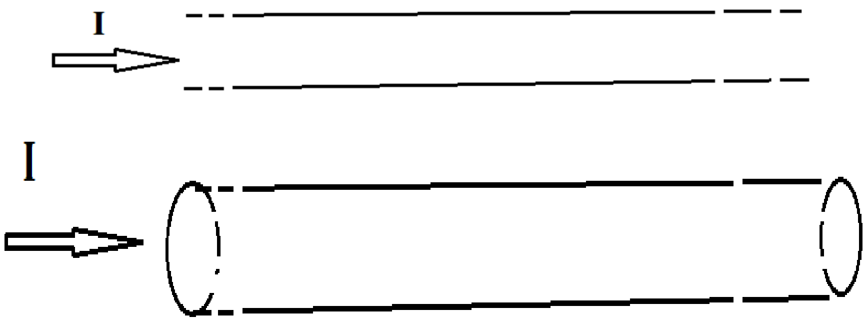
Pjesa YP e tregon fundin e Y, dhe shtrirja e saj përfundon në vëllimin, hapësirën/sipërfaqen e ngusht, ose bashkësi pikash të cilat mshelin hapësirën Y (ashtu si kulm i parabolës). Megjithatë; HYP, DRYP, ZDRYP, ZHDRYP, RYP, KRYP, na epin përfundimin e tillë të Y, jo shumë larg, jo duke arrit dej në fund të Y, ku gjendja behët e pakthyeshme.

Keshtu krahaso në figurat e me poshtme në 3D(tri përmasa) dhe në 2D (permasa) duke krijuar të cilat afërsisht e pershkruajn tingullin Y e cila peraqet kalimin, formën e permasasve të medha, të cilat marrin formën, kane sasin e caktuar, gjësendet duke kaluar nëpër ngushtice të madhe por edhe të cilat mund ken formën e tillë, pa ndodh nje kalim i vecant. Megjithate në po e pershkruajm kuptimin baze. Keshtu Sy paraqet kalimin nga hapësira e kres/kokës në hapësirën e gjere të tokës dhe qelles, duke trupuar nëpër ngushticën -bebezen e syrit.

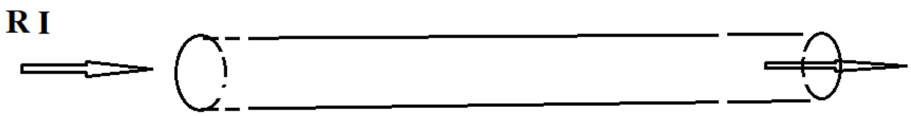

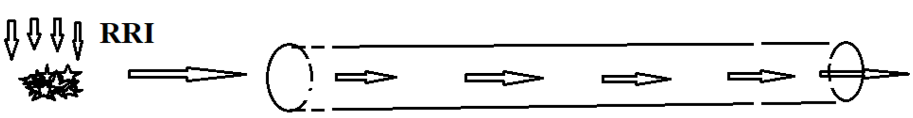
Perpjekja të bashkohen dy gjendje I dhe U , ashtu U të rraset në I, përafrohemi me gjendjen, hapësirën, formën Y. P*ër* m*ë* shumë, gjendja Y është nje gjendje krejt tjetër, e fituar me shkrirjen e I dhe U në gjendje, forme, gjësend të vetëm

Në figurë kemi përshkruar, formën e përafërt me cilindër të cilën e përshkruan fjala I, si dhe RI në ep ngritjen e njëtrajtshme, të vazhdueshme, homogjene, duke na dhene sipërfaqen e gjësendit, sasisë, materies, gjendjes nëpër formën cilindrike me të cilën na është dhene I, ku përshkon gjësendin me forme të tillë ku gjatësia është shumë me e madhe se gjansia/gjersia, per të cilën kemi dhene sqarime të shumta nëpër krejt librin.

Derisa *RI* pershkon ngritjen, perhapjen e vazhdueshme e të njetrajtshme të gjesendit nëpër formën afërsisht cilindrike. *RRI* na e përshkon zgjanimin e jo të njëtrajtshëm, pra, me turra, të materies, gjësendit, vëllimit, në kahun e caktuar duke u përhapur nëpër formën afërisht cilindrike.

Kështu derisa RRI është përhapje jo e njëtrajtshme e gjësendit të materiesë nëpër formën afërsisht cilindrike, e cila mund të jetë cilindër me gjatësi të shumë të madhe.

RRI (e cila del nga shtypja Rrahja e materies tejngjshur me dendësi të madhe nga forma me vëllim të vogël IRR.) është përhapje, përparim, jo e njëtrajtshm, në kahe e drejtimet nëpër formën e cila e ka gjatësinë shumë me të madhe se gjerësia/gjansi e gjësendit.

Kështu derisa RRA (e cila del nga shtypja Rrahja e materies tejngjeshur me dendësi të madhe ARR.) është përhapje, përparim, jo të njëtrajtshm, në të gjitha kahet e drejtimet mbi hapësirën e tokës, e gjësendit, materisë.

Si rrjedhim kemi;

RRAS~RRIS

RRA~RRI

RRAT~RRIT

RRAMJE~RRIMJE

RRALL~RILL

RRAN~RRIN

RRAM~RRIM

RRASH~RRISH

VRRAKA~VRRIKA

YJ/JY

YJ përshkruan kalimin nga mjedisi me dendësi të rralle të materies, gjësendit, nga gjendja e pacaktuar, tepër e largët, në gjendjen normale, ku dendësi rritet, trupi, gjësendi, forma shfaqet me përmasat e veta, pra kemi fillimin e kthimit në gjendje normale, përkatësisht kthimin në trup fizike. Pra nga hapësira e pa trup e kondesuar në trup.

Nga kjo, J në krahasim me I është fillim i zhdukjes se trupit për shkak rritje gjatësore/zgatje e përmasave të trupit, rritjes se vëllimit të trupit, pra zvogëlim i dendesis deri në ato përmasa sa që zhduket ose njëjtësohet truoi me hapësirën. Krahasim i Y , me J është gjendje me e kapshme, me kuptueshme me e njëmend, me arsyeshme, kuptohet si kalim ose si gjendje e ndërmjetme ndërmjet Y dhe I, shprehur matematikisht; ***I < J ~Y***, por, J nuk krahasohet me Y, sepse Y është gjendje e pa përkufizuara. Prej nga YJ është fillim i kthimit në gjendjen e trupit ose hapësirës se përkufizuar (edhe pse nuk është e tillë), të njëmend. në gjuhën shqipe.

Kjo fjalë dhe kjo renditje është e rrallë, sepse gjendjet e tilla në natyrë janë të rralla. Kemi; *Pyje, Yje, Lyje, Vyje, myje,* ... të cilat përshkruajnë Majet e nalta të Maleve të cilat janë të pashkelura dhe përfundojnë në pikat e largët , ku syni i jonë në perspektiv, i sheh si pamje përfunduese në ngushticë, por të cilat hapësira të ngushta mund të vazhdojnë të ngushtohen ma shumë, të kenë ose të mos kenë këputje, ose të jen të pafund, por në shumicën e rasteve, dhe herëve mund të jenë të pakalueshme. YJ përshkruan lëvizjen; e hapësirës, gjësendit, formës, vëllimit, nga gjendjet e ngushta, por edhe tepër të mëdha (

gjendje e mjedise, forma e dukuri, që nuk i kuptojmë dhe nuk ka mundësi ti kuptojmë, e ti arrijmë, janë tepër të largëta,..., etj.) me afër shikuesit (pikës krahasuese, ku formohet dhe del fjala për dukurin përkatëse, ku gjendet sistemi i koordinatave botërore,..., ku gjendet njeriu, ose i pari njeri krijuesi i fjalës përkatëse, ku gjendet truni (truri) dhe syni i tij si pikë krahasuese,...etj.)

Forma ***JY*** është e parëndësishme në Shqipe, është e kundërta e krejt asaj çka thamë me sipër për ***YJ***.

Natyra e tingujve kur shoqërohen me J, si (....)J

Të gjitha bashkëtingëlloret (vërtet këto janë fjalë) të shoqerume (shoqëruara) me tingullin J, si; DEP~ DJEP; VET~ VJET; VAM~ VJAM; NJET (jo nga ; MJET; VJEP, NJEP, …, e kthejnë formën e caktuar të trupit, gjësendit që e përshkruajnë në forme të lakuar, pra e lakojnë atë, ose me drejt e shtyn në lëvizje e kthejnë në një substance gumi, të lëvizshme, elastice, amorfe, ashtu si Ajet (ajun) mishi, dhe e drejtojnë në kahun e lëvizjes, e cila me shumë është zhvendos e vogël drejt pikës se caktuar.

Kështu nga I në J kemi lëvizje zhvendosje por edhe lakim, nga segmenti vije drejt në një vije të lakuar. Nga kjo shumicën e kohës fjalë VIJEN përshkruan VI të drejt e cila është lakuar.

Kështu;
NEP dhe NJEP
DEP dhe DJEP
VEp dhe VJEP
Fjalet NEP, NIP, DEP nga u krijuar ZHDEP, DAP, VAP, VIP, VUP, DJEP, ... SHUP, SHAP e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin EP~AP~IP~OP~UP~YP~(zanore)P por edhe (pjesë e fjalës)P.

PEK dhe PJEK
MEK dhe MJEK,...
Fjalet NEK, NIK, DEK nga u krijuar ZHDEK, DAK, VAK, VIK, VUK, DJEK, ... SHUK, SHAK e përshkruan në mënyra e të ndryshme veprimin EK~AK~IK~OK~UK~YK~(zanore)K por edhe (pjesë e fjalës)K.

DEG dhe DJEG
VEG dhe VJEG
VEGJ dhe Vjegj
Fjalet NEG/GJ, NIG/GJ, DEG/GJ nga u krijuar ZHDEG/GJ, DAG/GJ, VAG/GJ, VIG/GJ, VUG/GJ, DJEG/GJ, ... SHUG/GJ, SHAG/GJ e përshkruan në mënyra e pik*ëveshtrime të* ndryshme veprimin EG/GJ~AG/GJ~IG/GJ~OG/GJ~UG/GJ~YG/GJ~(zanore)G/GJ por edhe (pjesë e fjalës)G/GJ.

DAL duke u nderruar në DJAL
MAL, KAL, MJALT;MJALT, NALT, VALT; SHAL, SHALT, DALT, DAL, DJAL, VJALL, VALL,...
Fjalet NEL/LL, NIL/LL, DEL/LL nga u krijuar ZHDEL/LL, DAL/LL, VAL/LL, VIL/LL, VUL/LL, DJEL/LL, ... SHUL/LL, SHAL/LL e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin EL/LL~AL/LL~IL/LL~OL/LL~UL/LL~YL/LL~(zanore)L/LL L/LLor edhe (pjesë e fjalës)L/LL.

DATH dhe DJATH
MATH, LYTH, DYTH, VYTH, SYTH, SHYTH, ATHT, ...
Fjalet NETH, NITH, DETH nga u krijuar ZHDETH, DATH, VATH, VITH, VUTH, DJETH, ... SHUTH, SHATH e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin ETH~ATH~ITH~OTH~UTH~YTH~(zanore)TH por edhe (pjesë e fjalës)TH.
VO~VOJT~VOJTI ashtu si; LO~LOJT~LOJTI
VA~VAJT~VAJTI, ashtu si; LA~LAJT~LAJTI
VI~VIJT~VIJTI, ashtu si; LI~LIJT~LIJTI,
VU~VUJT~VUJTI, ashtu si; LU~LUJT~LUJTI
VE~VEJT~VEJTI, ashtu si; LE~LEJT~LEJTI
VY~VYJT~VYJTI, ashtu si; LY~LYJT~LYJTI
Si dhe

ashtu si; MO~MOJ~MOJT~MOJTI
ashtu si; MA~MAJ~MAJT~MAJTI
ashtu si; MI~MIJ~MIJT~MIJTI,
ashtu si; MU~MUJ~MUJT~MUJTI
ashtu si; ME~MEJ~MEJT~MEJTI
ashtu si; MY~MYJ~MYJT~MYJTI

ashtu si; KO~KOJ~KOJT~KOJTI
ashtu si; KA~KAJ~KAJT~KAJTI
ashtu si; KI~KIJ~KIJT~KIJTI,
ashtu si; KU~KUJ~KUJT~KUJTI
ashtu si; KE~KEJ~KEJT~KEJTI
ashtu si; KY~KYJ~KYJT~KYJTI

ashtu si; FO~FOJ~FOJT~FOJTI
ashtu si; FA~FAJ~FAJT~FAJTI
ashtu si; FI~FIJ~FIJT~FIJTI,
ashtu si; FU~FUJ~FUJT~FUJTI
ashtu si; FE~FEJ~FEJT~FEJTI
ashtu si; FY~FYJ~FYJT~FYJTI

ashtu si; MO~MOJ~MOJT~MOJTI
ashtu si; MA~MAJ~MAJT~MAJTI
ashtu si; MI~MIJ~MIJT~MIJTI,
ashtu si; MU~MUJ~MUJT~MUJTI
ashtu si; ME~MEJ~MEJT~MEJTI
ashtu si; MY~MYJ~MYJT~MYJTI

ashtu si; BO~BOJ~BOJT~BOJTI
ashtu si; BA~BAJ~BAJT~BAJTI
ashtu si; BI~BIJ~BIJT~BIJTI,
ashtu si; BU~BUJ~BUJT~BUJTI
ashtu si; BE~BEJ~BEJT~BEJTI
ashtu si; BY~BYJ~BYJT~BYJTI

ashtu si; TO~TOJ~TOJT~TOJTI
ashtu si; TA~TAJ~TAJT~TAJTI
ashtu si; TI~TIJ~TIJT~TIJTI,
ashtu si; TU~TUJ~TUJT~TUJTI
ashtu si; TE~TEJ~TEJT~TEJTI
ashtu si; TY~TYJ~TYJT~TYJTI
,…, etj.

VAM dhe VJAM/VAJM, si dhe fjalët tjera;
MAM/MAJM
MUM/MUJM
SHUm/SHUJM
SHAM/SHAJM,…e kështu me radhë.

Fjalët NEM, NIM, DEM nga u krijuar ZHDEM, DAM, VAM, VIM, VUM, DJEM, ... SHUM, SHAM e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin EM~AM~IM~OM~UM~YM~(zanore)M por edhe (pjesë e fjalës)M.

Kemi kuptimin baz*ë* të njëjtë, si në rastin DEG dhe DJEG, por dallimi qëndron në atë, se DJEG është DA-mje ashtu si DA EGE (pra DA GJE/EGJE-DEGEN= DAE GJEN, pra me e DA GJAN/GEJN në dy e ma shumë pjesë), të njëjtën kuptim dhe forme përcjell edhe DJEG e cila DEG~DJEG, por ndryshon në atë, se; DJEG, e ep Damjen e cila është tepër elastike, është jo vetëm DA-mje por edhe zhvendosje, lëvizje e tan mjedisit ku ndodh/nodh dukuria përkatëse. Nga kjo PEK dhe PJEK të ndërtuara nga PE+EK dhe PE*J*EK, ose PEJ*JEK*JE ndryshojnë vetëm në lëvizshmërinë dhe natyrën elastike që ia ep tingulli J. Nga kjo lexuesi mund të përgjithësoj për të gjitha fjalët në shqipe. Prej kësaj mund të përgjithësojmë edhe matej.
VEL~VJEL
VELL~VJELL

MELL~MJELL, të dyjat flasin per largimin e nje gjesendi nga tjetrit, ashtu si MELL-MJEL_MJELL_por edhe MAL_MJAL.
VOLL~VJOLL
VOL~VJOL

Por edhe DEP=DA EP, dhe DJEP= DA+JEP, si dhe AM~JAM, EM~JEM, OM~JOM, MA~MAJ, VA~VAJ, LA~LAJ, DA~DAJ, NA~NAJ, KA~KAJ, THA~THAJ, RA~RAJ,VE~VEJ, BE~BEJ, BE~BJE~BIJE, ..., etj. Prej kësaj kemi format e përgjithësuara, ku (...)J(...),

TRUPOJ (nga T' RUPOJ)

Fjala Trupoj është e lidhur ngusht për të përshkruar rrugën më të shkurt deri tek pika e caktume , dej aty ku është synimi i jonë. Pra të gjitha rrugët ndërmjet dy pikave janë të gjata/gata në krahasim me rrugën e cila është Trup, e përshkruar me fjalën trupoj. Kështu veprimi trupoj ndërlidhet ngusht me TRUPIN, pra me trungun e njeriut i cili emnohet (AMA i NOHET) TRUP, kështu trupi dhe ecja nëpër të nga një pikë në tjetrën në të vërtetë e përbën përshkrimin e veprimit TRUPOJ.

Krejt e kuptueshme, pikat më (gegnisht; ma t 'afërta, ma t'ngata) të afërta merren pikat që e përbëjnë trupin, dhe janë pjesë e tansis e cila përcakton Trupin. Veprimi i ecjes, shkurt paramendohet si ecje nëpër trup, prej nga u formua folja TRUPOJ. Fjala TRUPOJ edhe njëherë vërteton se kjo fjalë është shqipe dhe u murr nga popujt dhe gjuhët tjera, gjë e cila nuk ceket kurrë kun(d). E kuptueshme, lexuesi kurrë nuk duhet ti marr seriozisht as mendimet dhe përfundimet e etimologëve të famshëm, sepse rrena, krimi dhe politika e ka përfshij botën.

(ZANORE)LL/(ZANORE)L dh(zanore) L(ZANORE)/LL(ZANORE)

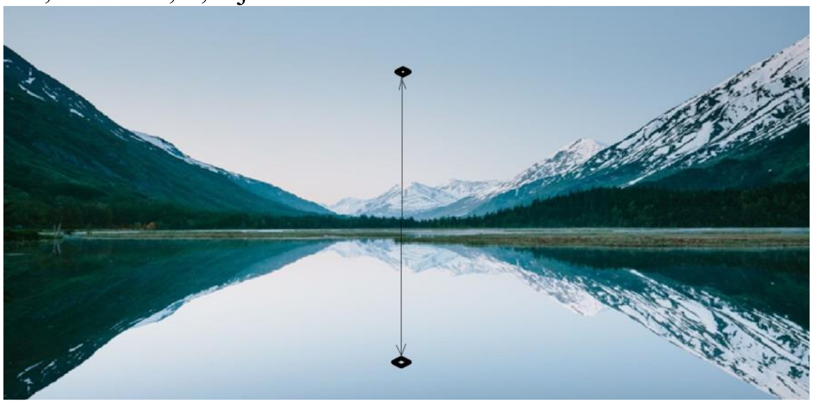
Nga fjala EL e cila ka kuptimin e njëjtë me LE, duke ndryshuar vetëm nga niveli; me këtë terhekim (nga ter*HEKIM, kemi ter*HAKIM, ku ter*HEK kemi ter*HAK, si vërtetim se fjala HAK ndërlidhet ngusht me HEK) paralelen; ELL dhe LLE, prej nga kemi; PEL/PLE, dhe PELL/PLLE, PELh dhe PLE(h),…,

AL/LA	EL/LE	IL/LI	UL/LU	OL/LO	YL/LY
PAL/PLA	PEL/PLE	PIL/PLI	PUL/PLU	POL/PLO	PYL/PLY
VAL/VLA	VEL/VLE	VIL/VLI	VUL/VLU	VOL/VLO	VYL/VLY
BAL/BLA	BEL/BLE	BIL/BLI	BUL/BLU	BOL/BLO	BYL/BLY
MAL/MLA	MEL/MLE	MIL/MLI	MUL/MLU	MOL/MLO	MYL/MLY
NAL/NLA	NEL/NLE	NIL/NLI	NUL/NLU	NOL/NLO	NYL/NLY
GAL/GLA	GEL/GLE	GIL/GLI	GUL/GLU	GOL/GLO	GYL/GLY
TAL/TLA	TEL/TLE	TIL/TLI	TUL/TLU	TOL/TLO	TYL/TLY
SHAL/SHLA	SHEL/SHLE	SHIL/SHLI	SHUL/SHLU	SHOL/SHLO	SHYL/SHLY

SAL/SLA	SEL/SLE	SIL/SLI	SUL/SLU	SOL/SLO	SYL/SLY
JAL/JLA	JEL/JLE	JIL/JLI	JUL/JLU	JOL/JLO	JYL/JLY

ALL/LLA	ELL/LLE	ILL/LLI	ULL/LLU	OLL/LLO	YLL/LLY
PALL/PLLA	PELL/PLLE	PILL/PLLI	PULL/PLLU	POLL/PLLO	PYLL/PLLY
VALL/VLLA	VELL/VLLE	VILL/VLLI	VULL/VLLU	VOLL/VLLO	VYLL/VLLY
BALL/BLLA	BELL/BLLE	BILL/BLLI	BULL/BLLU	BOLL/BLLO	BYLL/BLLY
MALL/MLL A	MELL/MLL E	MILL/MLLI	MULL/MLL U	MOLL/MLL O	MYLL/MLL Y
NALL/NLLA	NELL/NLLE	NILL/NLLI	NULL/NLLU	NOLL/NLLO	NYLL/NLLY
GALL/GLLA	GELL/GLLE	GILL/GLLI	GULL/GLLU	GOLL/GLLO	GYLL/GLLY
GJALL/GJLL A	GJELL/GJLL E	GJILL/GJL LI	GJULL/GJLL U	GJOLL/GJLL O	GJYLL/GJLL Y
TALL/TLLA	TELL/TLLE	TILL/TLLI	TULL/TLLU	TOLL/TLLO	TYLL/TLLY
SHALL/SHL LA	SHELL/SHL LE	SHILL/SHL LI	SHULL/SHL LU	SHOLL/SHL LO	SHYLL/SHL LY
SALL/SLLA	SELL/SLLE	SILL/SLLI	SULL/SLLU	SOLL/SLLO	SYLL/SLLY
JALL/JLLA	JELL/JLLE	JILL/JLLI	JULL/JLLU	JOLL/JLLO	JYLL/JLLY

Nga këto kombinime janë krijuar fjalët;
Nyll, si Nyll ko ke ba,
Mundësia tjetër është NJOLL, NJELL, si dhe NJAL, NJEL,
MILL, MJELL, MOLL, MOLLA, MOLLI, MALLI, MAL, MUL, MULLA, MULLAR, MULLAT.... etj.
Shyll (por dhe ZHYLL), si; Shyll/ZHYLL i ke ba teshat
Nga kjo u krijuan fjalët; GLLI, GJLLI, MLLI, VLLI,
si dhe fjalët tjera të njohur nga MELL, MJELL, MULL, MJULL, MLLI, MLLI(zez), GJULL, GJOLL, GOL, GOLA, GLO, GLA, GJLA,GJLLA, GJLLUM, ..., etj.
si dhe JELE; ELE, JELLE, VJELLE; FJELLE; FJAL; KAFJal, KAFJELL, i K'FJELLT, FJELLT,..., etj.

Shembull, nga ELLA, kemi krijimin e fjalës q(ELLA) , dhe nga ELLA u krijua fjala HELL/HELLA. Duke marr FELL e cila na ep përshkrimin e

lëvizjes t ‘shpejt, e t’(f)uqishme me një ’’ F(rym)’’ të krejt asaj naltsie e cila është lanë; ELL/ALL si pozitë e nivelit me të nalt nga; LLE/LLA
Pej nga kemi; FELL, VELL, MELL, NELL, SHELL,
Por edhe FELL~FJELL
VELL~VJELL
ELL~IELL~JELL
DELL~DJELL
MELL~MJELL
DAL~DJAL
KAL~KJAL
KART~KJART
AR~ART~JART
VART~VJART
MART~MJART
,..., etj.

Gjasat e krijimit të fjalës FELL nga pamja e q(ELLES) dhe nga ELL e cila e përshkruan N’altsit e q(ELLE)S, janë shumë të medha, kështu krejt ma vone e njëjta fjalë FELL të përdorej edhe për përshkrimin e fellsis (kfjell, nga shohim, nkoft se zhduket FELL atëherë zhduket edhe KFJELL dhe KAFTJELL shpesh në vend të fjell, k’fjell=ka fjell, fjellt, Kafjellt kemi ftjell si dhe Kaftjell~Kaftjall, prej nga kuptohet fjala KAFJTALL nga KA FTJELL, pra KA FJELL) se UJIT, për të përshkruar thellësinë/fellsin e detit, e sidomos ujit, liqeve, burimeve, lumenjve, pra aty ku është mbledh, grumbulluar uji dhe

ka sipërfaqe të caktuar, kurse brezi i trete i përdorimit të kësaj fjalë është përshkrimi i çdo thellësie, koft në qiell, qoftë në thellësinë e tokës.
Kështu FELL është ecja e shpejt e fuqishme dhe jo me kohëzgjatje të madhe e hapësirës fizike që përcakton fjala ELL, atëherë THELL është THY=THE në hapësirën që përcaktohet me fjalën ELL.

Nga këto janë krijuar fjalët FEL, si FELAT e këmbëve, shpesh FELAT e mollës, FELAT si fjalë e krijuar me vonë FELAT=FLET, FELAT e pjepnit, felat e organit seksual femërore, felat e bothes, felat e peshkut, .., etj., të cilat ndryshojnë nga përshkrimi FELL. Besoj nga këto krahasime lexuesi ka formuar pamjen e vërtetë për formën fizike në natyre e cila përcaktohet nëpërmes fjalës F’ELL~’ELL~V’ELL~TH’ELL,... etj.

Natyra e tingujve kur shoqërohen me J, si (....)J

Të gjitha bashkëtingëlloret (vërtet këto janë fjalë) të shoqerume (shoqëruara) me tingullin J, si; DJEP; VJET; VJAM; NJET; MJET; VJEP, NJEP, …, e kthejnë formën e caktuar të trupit, gjësendit që e përshkruajnë në forme të lakuar, pra e lakojnë atë, ose me drejt e shtyn në lëvizje e kthejnë në një substance gumi, të lëvizshme, ashtu si Ajet (ajun) mishi, dhe e drejtojnë në kahun e lëvizjes e cila me shumë është zhvendos e vogël drejt pikës se caktuar.

Kështu nga I në J kemi lëvizje zhvendosje por edhe lakim, nga segmenti vije drejt në një vije të lakuar. Nga kjo shumicën e kohës fjalë VIJEN përshkruan VI të drejt e cila është lakuar.
Kështu;
NEP dhe NJEP
DEP dhe DJEP
VEp dhe VJEP
Fjalet NEP, NIP, DEP nga u krijuar ZHDEP, DAP, VAP, VIP, VUP, DJEP, ... SHUP, SHAP e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin EP~AP~IP~OP~UP~YP~(zanore)P por edhe (pjesë e fjalës)P.

PEK dhe PJEK
MEK dhe MJEK,...
Fjalet NEK, NIK, DEK nga u krijuar ZHDEK, DAK, VAK, VIK, VUK, DJEK, ... SHUK, SHAK e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin EK~AK~IK~OK~UK~YK~(zanore)K por edhe (pjesë e fjalës)K.

DEG dhe DJEG
VEG dhe VJEG
VEGJ dhe Vjegj
Fjalet NEG/GJ, NIG/GJ, DEG/GJ nga u krijuar ZHDEG/GJ, DAG/GJ, VAG/GJ, VIG/GJ, VUG/GJ, DJEG/GJ, ... SHUG/GJ, SHAG/GJ e përshkruan

në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin EG/GJ~AG/GJ~IG/GJ~OG/GJ~UG/GJ~YG/GJ~(zanore)G/GJ por edhe (pjesë e fjalës)G/GJ.

DAL fhr DJAL
MAL, KAL, MJALT;MJALT, NALT, VALT; SHAL, SHALT, DALT, DAL, DJAL, VJALL, VALL,...
Fjalet NEL/LL, NIL/LL, DEL/LL nga u krijuar ZHDEL/LL, DAL/LL, VAL/LL, VIL/LL, VUL/LL, DJEL/LL, ... SHUL/LL, SHAL/LL e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin EL/LL~AL/LL~IL/LL~OL/LL~UL/LL~YL/LL~(zanore)L/LL L/LLor edhe (pjesë e fjalës)L/LL.

DATH dhe DJATH
MATH, LYTH, DYTH, VYTH, SYTH, SHYTH, ATHT, ...
Fjalet NETH, NITH, DETH nga u krijuar ZHDETH, DATH, VATH, VITH, VUTH, DJETH, ... SHUTH, SHATH e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin ETH~ATH~ITH~OTH~UTH~YTH~(zanore)TH por edhe (pjesë e fjalës)TH.

VAM dhe VJAM/VAJM
MAM/MAJM
MUM/MUJM
SHUm/SHUJM
SHAM/SHAJM
Fjalet NEM, NIM, DEM nga u krijuar ZHDEM, DAM, VAM, VIM, VUM, DJEM, ... SHUM, SHAM e përshkruan në mënyra e nga këndet të ndryshme veprimin EM~AM~IM~OM~UM~YM~(zanore)M por edhe (pjesë e fjalës)M.

E kanë kuptimin të njëjtë, si në rastin DEG dhe DJEG, por dallimi qëndron në atë, se DJEG është DA-mje ashtu si DA EGE (pra DA GJE/EGJE-DEGEN= DAE GJEN, pra me e DA GJAN/GEJN në dy e ma shumë pjesë), të njëjtën kuptim dhe forme përcjell edhe DJEG e cila DEG~DJEG, por ndryshon në atë, se; DJEG, e ep Damjen e cila është tepër elastike, është jo vetëm DA-mje por edhe zhvendosje, lëvizje e tan mjedisit ku ndodh/nodh dukuria përkatëse. Nga kjo PEK dhe PJEK të ndërtuara nga PE+EK dhe PE*J*EK, ose PEJ*JEK*JE ndryshojnë vetëm në lëvizshmërinë dhe natyrën elastike që ia ep tingulli J. Nga kjo lexuesi mund të përgjithësoj për të gjitha fjalët në shqipe. Prej kësaj mund të përgjithësojmë edhe matej.
VEL~VJEL
VELL~VJELL
MELL~MJELL
VOLL~VJOLL
VOL~VJOL

Por edhe DEP=DA EP, dhe DJEP= DA+JEP, si dhe AM~JAM, EM~JEM, OM~JOM, MA~MAJ, VA~VAJ, LA~LAJ, DA~DAJ, NA~NAJ, KA~KAJ, THA~THAJ, RA~RAJ,VE~VEJ, BE~BEJ, BE~BJE~BIJE, ..., etj. Prej kësaj kemi format e përgjithësuara, ku (...)J(...),…

Vi/Vij/Vit/Avit/Vish/VIK

Me poshtë kemi dhënë figurat me anen e skicave, me të cilat shpjegojmë thjesht krijimin e fjalës, hape pas hapi, duke filluar nga (I), e cila përshkruan njeriun, organin mashkullore, si dhe numrin 1, me tutje në mënyrë gjeometrike, ai shënohet dhe paraqet një vi, e drejt kryesisht segment ose drejtëz. Me fillimin e 'lëvizjes' se I, pra lëvizjes se gjësendit, pikës materiale, ose shpreh në gjuhën e fizike lëvizjes se materies, kemi shtimin e I, në IJ, dhe nga IJ ku kemi levizjen nëpër drejtëzën/segmentin, kemi po ashtu edhe lakimin e kësaj vije, drejtëz asht duk e marrë IJ, sa ma shumë theksohet J, aq ma shumë kemi të bëjmë me jo me Vi drejtvizore por me nje vije e cila lakohet në trajtën e harkut.

Nga kjo kemi zgjerohemi në fjalën Vi, e cila përshkruan levizjen, 'ardhjen' e materies, gjësendit, pikës materiale, nga hapësira/hapsina, rruge tjetër duke ju afruar gjithherë me shumë drejtëzës/segmentit (I). Nga kjo avitje fillon me shqiptimin e tingullit V, ku kemi vendosjes, ose VNUMje ashtu që kjo grimce, gjësend, pikë materiale, behet pjesë e vijës/drejtëzës/segmentit dhe në këtë mënyrë përveç drejtëzës kemi edhe nje grimce e cila lëviz nëpër këtë drejtëz /segment. Me levizjen e kësaj grimce atëherë kur vëmendja, (no rojtja, pik vështrimi) e këqyresit zhvendoset në këtë grimce si dhe rruga/drejtëzës nëpër cilën lëviz ajo, nga kjo kemi fjalën Vi.

Kështu kur kjo pikë materiale, gjësend lëviz nëpër drejtëzës/segment, nga kjo vëmendja e jo zhvendoset jo vetëm në grimcën por edhe nëpër drejtëzën/rrugën që ajo lëviz, dhe në këtë mënyrë kemi lëvizje të grimcës dhe drejtëzën që e bën ajo, prej nga vështruesi e përcjell jo me formën e hapësirës, por pikën materiale, gjësendin dhe hapësirën e rrugës që e krijon ai, prej nga kemi krijimin e fjalës VIJ.

Me krijimin e fjalës VIJ, gjithherë e kuptojmë hapësirën në të cilën është vendos gjësendi, dhe ajo hapësirë ka përmasat e gjatësisë shumë me të mëdha sesa gjansia e saj. Këtë mund ta themi edhe në mënyrën tjetër, se gjerësia/gjansia është e papërfillshme në krahasim me gjatësinë e asaj hapësirë. Dihet gjithmonë atë hapësirë, e paramendojmë si vëllim me kufije të caktuar, i cili ka formë të atillë ku gjatësia, është shumë me e madhe në krahasim me gjerësinë.

Kur themi iV, pra sipas shembullit, ***iv çka me bane ti, ose Iv sa shumë m'dhem kama, atëherë kuptojmë se këqyresi, i cili e krijon fjalën, vëmendjen e ka përqendruar në formën e hapësirës e cila është me gjatësi shumë me të***

madhe se gjerësia e tij. Ajo vijë ***afrohet duke u bërë objekt/trup fizik***ë ***ashtu duke vu, ba/b***ë ***t***ë dukshëm ***veten, prej nga kemi IV (iv), si e kundërta e asaj q***ë ***tham, për krijimin e fjalës Vi.***

Nga kjo kemi VA dhe AV, UV dhe VU, EV dhe VE, OV dhe VO, Yv dhe VY

Nis nga shprehjet;

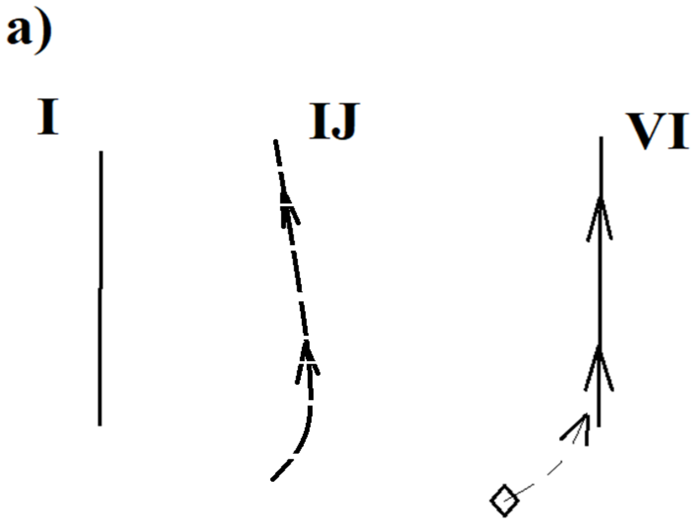
Ov nana e jeme

EV çka paska ba i mallkumi

UV u merdhina.

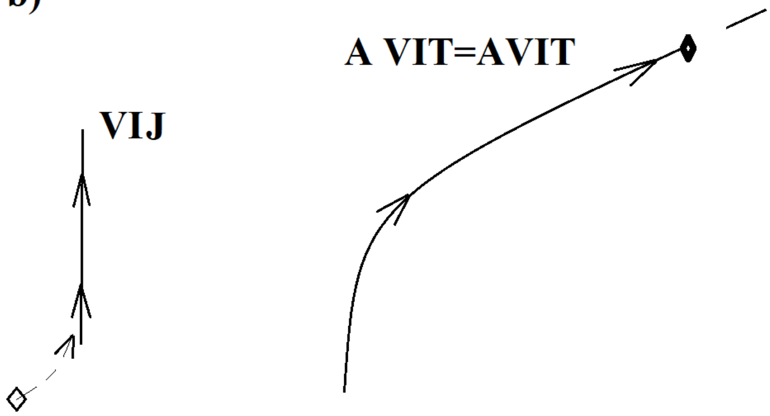
Iv bre marova pej dhimtes

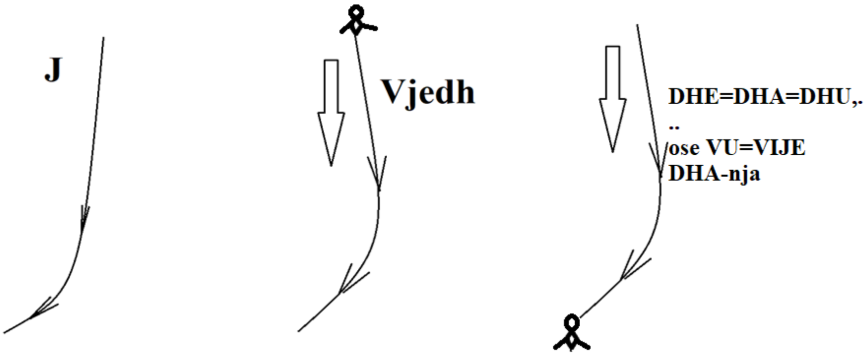
Pra këto shprehjet shpjegojnë gjendjen ku nga shkaku i panjohur, shkaktohet dukuria e cila në thelb po ashtu nuk kemi shumë të dhëna për te.

Në skicën e dhënë në figurën e mësipërmes përshkruhet forma e fjalës I, e cila ka gjatësinë shumë me të madhe sesa gjerësia. Shpesh kemi thënë; gjerësia është e papërfillshme në krahasim me gjatësinë. IJ në epet fillimi i lëvizjes ose më drejt të themi; i zhvendosjes të ’’I’’ prej nga kemi IJ, dhe Vënia e gjësendin duke lënë formën’’ I ’’ose duke lënë formën e tillë të gajshme me I, prej nga kemi Vi.

b)

Fjala VJEDH na ep përshkrimin e VJE=VIJE-s dhe EDH=ADH=UDH,... si veprim me kah të kundërt të fjalëve në bazë me të njëjtin kuptim; DHE=DHA=DHU=DHO=DHI=DHY..., prej nga kemi formimin e fjalëve DHEN=DHAN=DHUN=DHIN=DHON,...etj.

Shpesh ka perpjekje të ndërtohet fjala LE dhe EL në të njëjtin mënyrë si tek fjalët me të njëjtën strukture; VJEL, dhe VU=VIJE LE-nja. Per shkak se kemi të bëjmë me LE=LU=LO=LA,... për nivelet e la-njes në krahasim me sistemin kryesore, ashtu si me EL=UL=OL=AL=IL,..., të cilat gjenden me nalt, atëherë në thelbe kemi të bëjmë në njëfarë mënyrë me lëvizje ose kahe të kundërta njëjtë si me EDH=DHE; ADH=DHA; UDH=DHU, mund të paramendohet tash dukuri të zhvilluara në kahe të kundërta por që zhvillohen në rrafshe (hapësirë dy përmasash). Nga kjo kemi gajshmeni per nga kahu i lëvizjes dhe pikat e kundërta të këqyrjes nga sistemi kryesore, përkatësisht personi i cili e keqyre dukurin, duke formuar fjalën përkatëse për përshkrimin e gjësendit, por që nuk kanë asgjë të përbashkët me dukurin dhe natyren e

formes, gjesendit, ndodhisë, ashtu me EL~EDH, UL~UDH, IL~IDH,.... dhe LU~DHU, LI~DHI, LO~DHO, LE~DHE.,...etj.

VAJTI/VOJTI/VIJTI/VYJTI/VEJTI,…, të cilat përshkruajnë rrjedhjen levizjen ose VU-mjen/vendosjen dhe shtri-mjen e tyre T, në hapësirat fizike AT/ET/IT/OT/YT/UT,

Krejt e kuptueshme se; VA, VU; VI ; VO; VE; VY, krijohen nga bashkimi i fjalëve;

VA=V+A

VU=V+U

VI=V+I

VO=V+O

VE=V+E

VY=V+Y

VA=V+AT=VAT, prej nga u krijua fjala; VATRA (Në Kosovë VOTRA ku kemi VO, VOJA, VOTJA/VETJA, VOTRA).

Natyrisht përdorimi i fjalëve VATRA nga popujt e ndryshme, në të vërtetë tregon kufijtë e shtrirjes/shtrimjes se gjuhës shqipe në të kaluarën, ku fjalët e shpërndara nga Azia deri tek Evropa qendrore, dhe nga brigjet e Francez dej të brigjet e lumit Vollga, mbeten si gërmadha të perandorisë së dikurshme të familjes se Shqipes.

VU=V+UT

VI=V+IT

VO=V+OT

VE=V+ET

VY=V+YT

VA=V+AJT=VAJT

VU=V+UJT=VUJT

VI=V+IJT=VIJT

VO=V+OJT=VIJT

VE=V+EJT=VEJT

VY=V+YJT=VYJT

Për të cilat kemi folur gjerësisht në pjesët tjera të librit ’’*Msheftësit e Gojës në pjesët 1, 2, 3’’*. Këtë pjesë e përsëritim edhe njëherë duke dhënë shpjegime me të hollësishme për krijimin e fjalëformimin e fjalëve në shqipe.

ETJE/EQT

Kështu *ETJA* mungesa e ujit në organizmin tone, përshkrimin i kësaj ndjenje, epet nëpërmes fjalës ETJE, në të vërtetë do të thotë në gjendje të tillë, e kundert me veprimin; JET; KET; LET; VET; sepse kemi jo JET po TEJ, ETJE/ATJE,por tash kemi vetëm ETJE, ky është veç kuptimi caktuar dal nga laramanit kuptimore të jashtëzakonshme të shqipes:

Krejt e natyrshme se fjala EQTI (***HEQT, pra kur heket dicka, n***ë ***k***ëtë ***rast largimin e ujit nga trupi)*** si trajtë fjalës ETJE na ep kuptimin I HEQTI pra në kuptimin se diçka është HEQT, I HEQT ose I HEKT; është HEKUR, ose është I HEKT apo I HIKT; ose thjesht është *Hequr/Hekun/Hekur* diçka, pjesë sasi, masë etj.

Po ashtu emri i metalit HEKUR/ikur/ekur (sepse Kor-ja largohet ose del në formën e Kores/kurës/keres/,...shiko dhe krahaso) përfshihet në kuptimet i HEKUN/ikun/ekun/(shiko e lexo; OKAN që shpreh se okan por ma nuk është duke ndërtuara fjalët IKAN/IKUN/IKEN/..., etj.), pra gjësend i HEKT, i cili është HEK, ose është larg nga masa e pjesës tjetër ose tansi tjetër, që merr kuptim të plot kur merret parasysh përpunimi dhe përfitim nga xehet I këtij metali.

Mirëpo krejt kjo është veç një anë e përshkrimit të kuptimit të njëjtës fjalë, prej nga, vijmë në përfundim; shpesh për të njëjtën fjalë, kemi shumë shpjegime dhe bartje kuptimesh prej një dukurie për tjetrën, por me kusht ato që në fund të takohen ose përmblidhen në kuptimin bazë.

Kjo EQTI=HEQTI= I HEQT, ose KY SEN A KAN I HEQT, ose i HEKT PEJ KTIJ VENI.

Në këtë trajtë kuptojmë se EQTI; HEQTI na ep pamjen e njeriut i cili i është HEK/HIK/IK nga ai diçka e ka mungesën për diçka, në këtë rast për shqyrtim mungesën e ujit. Pra, për heqjen që e ka organizmi i jon pa uji, e gjithashtu edhe se organizmit tonë i është *i eq/eqt uji* dhe në këtë pamje ka met/mbet pa uji. Si vërtetim kemi; Kjo tokë asht eqt (equn, ashtu si hequn, i heket/heqet uji, e ka ujin e eqt=heqt,... shkurt është pa uji, është e thatë) për uji. Pra, fjalët*; eq, eqt, equn,* na ep pamjet; *e ekt, ekun, hekun, hekt,..., etj*.

Kurse ETJE, ose ETI, ETUN, ka kuptimin me met/mbet në hapësirë/hapësin në ni/i/një largësi ose vend të tillë, për kohë të caktuar. Kështu përafrojmë se ETJE do të thotë M'ETJE, me MET/mbet në gjendje hapësin, territore të caktuar dhe mos me mujt me livrit dhe lëviz pej atyhit. Kuptimi i vërtetim i fjalëve; ETJE; ETI; EQT, pra HEQT, EKT, IKT; HEKT; HEQT; EQT; si dhe në trajtën ETI nga u krijuan fjalën me të njëjtën bazë, nga përshkrimi i të njëjtës dukuri, si M'ET, JET; VET, KET, LET, SHET, RET, FET, TET, ...etj.

Kuptimi i vërtetë i fjalës ETJE, ETI, EQTI,...etj. Këshilla për brezat t*ë cilët (cillt)* vijën të gjitha këto forma të fjalëve shprehin veçorit të caktuara nuk duhet të hiqen/iqen/iken , me saktë të largohen, nga fjalori i Shqipes, sepse të gjitha shprehin, kallëzojnë e tregojnë pikë vështrime të caktuara për të njëjtën dukuri, formë, veprim ,..., gjesen/gjësend. Pra, ky është kuptimi i vërtetë i kësaj fjalë.

EJ/JE

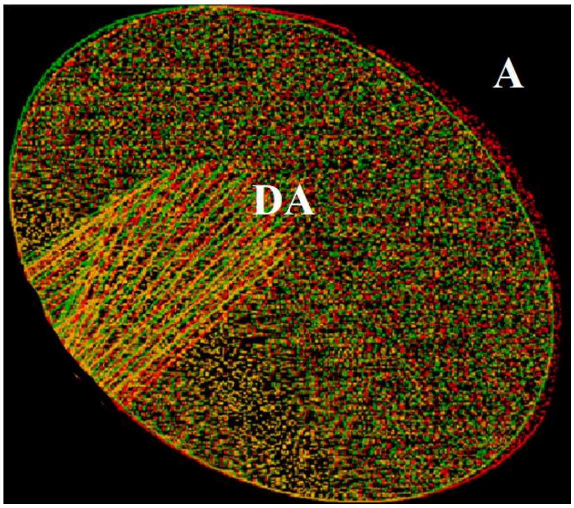
EJ dhe JE në thelb kanë të njëjtin kuptim, pra kuptimin JE/JET ashtu si MET, pra me MET ~JET në këtë botë. Kur e thërrasin dikën EJ në te vërtet e kemi thirr pranin e tij; TE JE ATY, ose TE JESH ATY,…etj. Besoj ky shpjegim behët plotësisht i kuptueshëm, kur lexohet krejtësisht kjo pjesë e librit.

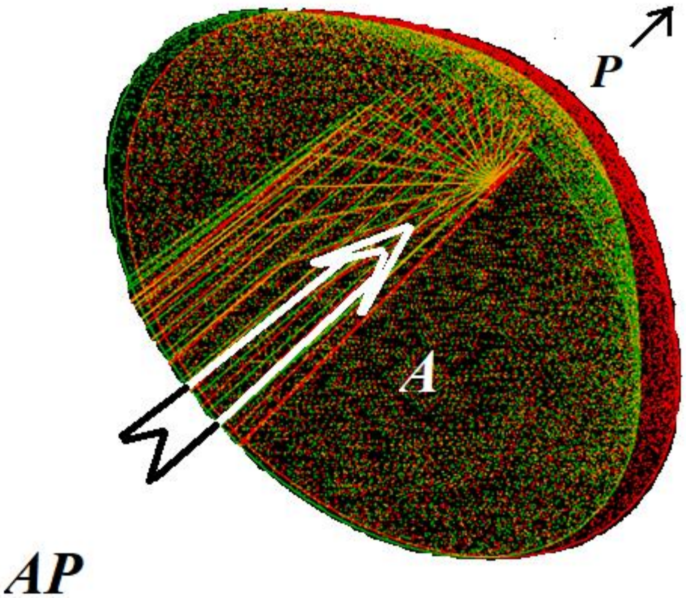
DJEP (DA për JEPJE, DAJ EP), kuptimi dhe interpretimi gjeometrik

Kemi fol në përmbledhjet e botuar me par për kuptimin e fjalëve; AP/EP/IP/UP/OP/YP,… dhe natyrisht të EAP/JIP/JAP/OAP/JAPI/HAPI,…
Si dhe simetrinë tyre kanë të njëjtin kuptim si PA/PE/PI/PO/PU/PY/P,… por edhe PEA/PIJ/POE/POA,…etj.

Nga fjala AP që e përbëhet nga A fjalë që përshkruan tanë hapësirën , sidomos hapësirën mbi sipërfaqen e tokës, gjësendit, trupit, dhe është gjithëpërfshirëse, gjithherë kësaj hapësire i përket edhe vështruesi (ose folësi, krijuesi i fjalës, folësi, ai që e shikon formën ose dukurin).

Kjo hapësirë kryesisht e pafund që përfshin në shumicën e rasteve ka është mi/mbi tokë dej/deri në naltsinat e largëta të QE(elles) A, ndahet pjesë e saj me formën P ose AP, ose rrudhet në trajtën P ashtu duke marrë formën AP, nga pamja gjeometrike,. Kurse në Dinamike, nga Fizika, kemi Levizjen ose futjen e hapësire A në përkulje dhe lëvizje në formën përkatëse si në figure, ose Kulme të formës P, prej nga marrim AP. Nga kjo kuptojmë, krejt A futet ose rraset ose e merr formën me MAJE ashtu duke marrë pamjen e paraboloidit në 3D ose parabolës në 2D. Me drejt të themi Kur hapësira, A, si dhe gjithçka, pra do trup që gjendet në hapësirën A, bashk*ë* me hapësirën po ashtu konvergjon, (tkurret, përmblidhet) rreth pikë të vetme, duke krijuar AP.
Prej nga kemi;

Kur zhvendoset AP larg vrojtuesit, pra folësi nuk e ndjen veten se i përket asaj hapësirë, dukurie, gjësendi, atëherë AP shndërrohet në EP.
Nga EP kemi I +EP prej nga marrim IEP, dhe nga fjala I që ka kuptimin njeriut, personit, numrit ***1,*** atëherë kur kalon në lëvizje kemi J, prej nga kemi IEP=JEP.

Nga kjo kemi JEP. Prej fjalës JEP kemi DA*JEP pra DA nga JEPI, prej nga marrim DJEP. Fjala DJEP përshkruan EPJEN ose gjësendin i cili JEP, i cili është kriju, maru (pra asht DA=D') *per me JEP*, prej nga kemi; D'JEP.
Rrjedhimisht DJEP mund të përafrohet me DA në kuptimin pjes*ë* veçantë të JEP, ose pjesë me e fort DA JEP=DJEP, por edhe DAJ EP, ose EP DAJ-tjen prej nga marrim DJEP, kështu kemi;

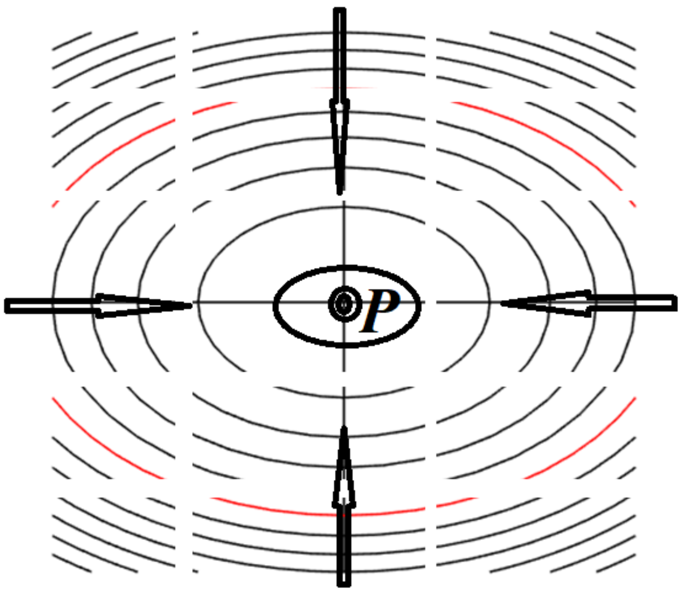
AP	**EP**	**IP**	**OP**	**UP**	**YP**	**P**
J**AP**	J**EP**	J***IP***	J***OP***	J***UP***	J***YP***	J(zanore ose pjesë fjalës)P
V***AP***	V**EP**	V***IP***	V***OP***	V***UP***	V***YP***	V(zanore ose pjesë fjalës)P
B**AP**	B**EP**	B***IP***	B***OP***	B***UP***	B***YP***	B(zanore ose pjesë fjalës)P
G**AP**	G**EP**	G***IP***	G***OP***	G***UP***	G***YP***	G(zanore ose pjesë fjalës)P
L**AP**	L**EP**	L***IP***	L***OP***	L***UP***	L***YP***	L(zanore ose pjesë fjalës)P
M**AP**	M**EP**	M***IP***	M***OP***	M***UP***	M***YP***	M(zanore ose pjesë fjalës)P
N**AP**	N**EP**	N***IP***	N***OP***	N***UP***	N***YP***	N(zanore ose pjesë fjalës)P
S**AP**	S**EP**	S***IP***	S***OP***	S***UP***	S***YP***	S(zanore ose pjesë fjalës)P
SH**AP**	SH**EP**	SH***IP***	SH***OP***	SH***UP***	SH***YP***	SH(zanore ose pjesë fjalës)P
G**AP**	G**EP**	G***IP***	G***OP***	G***UP***	G***YP***	G(zanore ose pjesë fjalës)P
GJ**AP**	GJ**EP**	GJ***IP***	GJ***OP***	GJ***UP***	GJ***YP***	GJ(zanore ose pjesë fjalës)P
K**AP**	K**EP**	K***IP***	K***OP***	K***UP***	K***YP***	K(zanore ose pjesë fjalës)P
Q**AP**	Q***EP***	Q***IP***	Q***OP***	Q***UP***	Q***YP***	Q(zanore ose pjesë fjalës)P
,..., etj. Kështu me radhë**,...**						

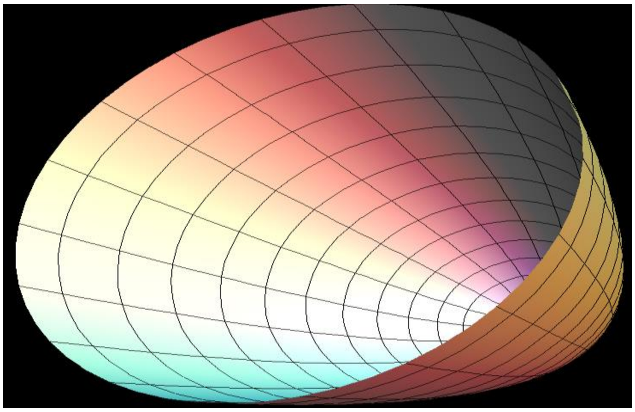
Si dhe simetrinë e tyre;

Pa	**PE**	**PI**	**PO**	**PU**	**PY**	**P**
PAJ	**PEJ**	**PIJ**	**POJ**	**PUJ**	**PYJ**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**J**
PAV-a	**PEV**	**PIV**	**POV**	**PUV**	**PYV**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**V**
PAB	**PEB**	**PIB**	**POB**	**PUB**	**PYB**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**B**
PAG	**PEG**	**PIG**	**POG**	**PUG**	**PYG**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**G**
PAL	**PEL**	**PIL**	**POL**	**PUL**	**PYL**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**L**
PAM	**PEM**	**PIM**	**POM**	**PUM**	**PYM**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**M**
PAN	**PEN**	**PIN**	**PON**	**PUN**	**PYN**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**N**
PAS	**PES**	**PIS**	**POS**	**PUS**	**PYS**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**S**

PASH	**PESH**	**PISH**	**POSH**	**PUSH**	**PYSH**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**SH**
PAG	**PEG**	**PIG**	**POG**	**PUG**	**PYG**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**G**
PAGJ	**PEGJ**	**PIGJ**	**POGJ**	**PUGJ**	**PYGJ**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**GJ**
PAK	**PEK**	**PIK**	**POK**	**PUK**	**PYK**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**K**
PAQ	**PEQ**	**PIQ**	**POQ**	**PUQ**	**PYQ**	**P**(zanore ose pjesë fjalës)**Q**
,..., etj. Kështu me radhë,...						

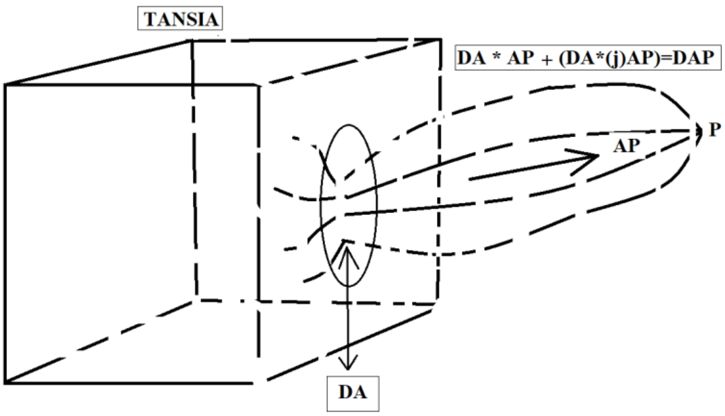
Paraqitje në rrafshe e parabolës, konvergjenca E hapësirës/gjësendit, rreth hapësirës/sipërfaqe/grupi i pikave ose vetëm një pik P, pra,

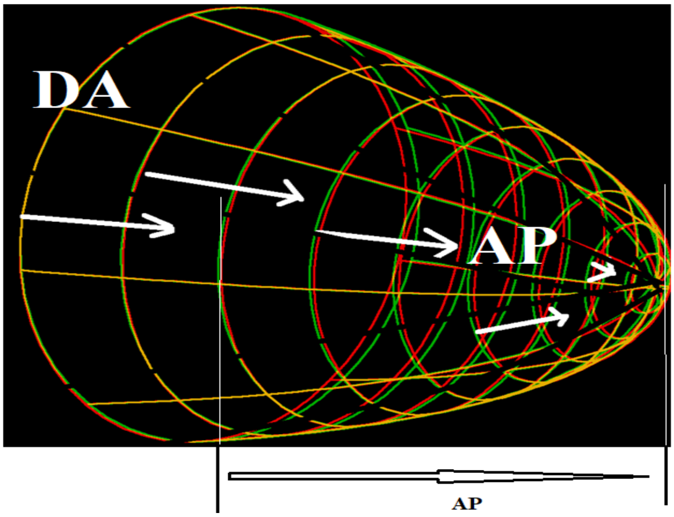

DAP/DJAP/DEP/DJEP/DUP/DJUP/DOP/DJOP

Nga kjo DAP ashtu si; DUP/DIP/DOP/DYP/DEP, u krijuan nga DA nga tansia dhe AP kte DA-mje.

Më të njëjtën logjike u krijuan fjalët; QAP= QA+ AP, QUP =QA/QU+UP, QIP=QI+IP, QEP= QE/QA+ EP/AP (si SQEP, KAQEP).
Nga kjo logjik kemi;
QAP~DAP~KAP~GAP~MAP~TAP~HAP~LAP~JAP~RAP~RRAP~VAP
QUP~DUP~KUP~GUP~MUP~TUP~HUP~LUP~JUP~RUP~RRUP~VUP
QIP~DIP~KIP~GIP~MIP~TIP~HIP~LIP~JIP~RIP~RRIP~VIP
QOP~DOP~KOP~GOP~MOP~TOP~HOP~LOP~JOP~ROP~RROP~VOP
QEP~DEP~KEP~GEP~MEP~TEP~HEP~LEP~JEP~REP~RREP~VEP
QYP~DYP~KYP~GYP~MYP~TYP~HYP~LYP~JYP~RYP~RRYP~VYP

DAP/DIP/DOP/DUP/DEP/DYP

Fjalë të marume (*ma rume, ashtu si Ba+Rume=BRUM, ma+rume=Mrume*) nga DAM AP, DA APjes ose me saktë DA (pej)AP-jes=DAP, dhe në këtë mënyrë janë krijuar të gjitha fjalët tjera të kësaj formë;
DA (me kuptimim me u DA) pej AP (AP e marrë turr, me JAP/JEP, e cila përcillet me ndryshime hapësinore në natyrë, me hapjen e saj, me ngjitjen nëpër të) =DAP-je.
DU (me kuptimim me u DA) pej UP (UP=AP e marrë turr, me JAP/JEP, e cila përcillet me ndryshime hapësinore në natyrë, me hapjen e saj, me ngjitjen nëpër të) =DUP-je
DE (me kuptimim me u DA) pej EP (AP e marrë turr, me JAP/JEP, e cila përcillet me ndryshime hapësinore në natyrë, me hapjen e saj, me ngjitjen nëpër të) =DEP-je.
DO (me kuptimim me u DA) pej OP (AP e marrë turr, me JAP/JEP, e cila përcillet me ndryshime hapësinore në natyrë, me hapjen e saj, me ngjitjen nëpër të) =DOP-je
DI (me kuptimim me u DA) pej IP (AP e marrë turr, me JAP/JEP, e cila përcillet me ndryshime hapësinore në natyrë, me hapjen e saj, me ngjitjen nëpër të) =DIP-je.
DY (me kuptimim me u DA) pej YP (AP e marrë turr, me JAP/JEP, e cila përcillet me ndryshime hapësinore në natyrë, me hapjen e saj, me ngjitjen nëpër të) =DYP-je. Si dhe në përgjithësi D(zanore)+(zanore)P=D(zanore)P, prej nga kemi DJEP, DJAP, DEAP, DIAP,..., etj.

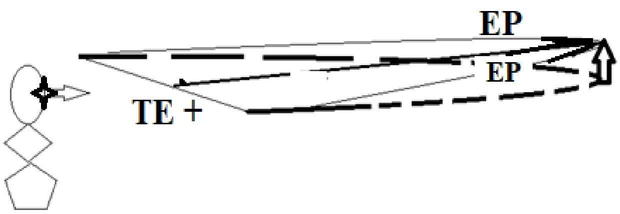
DJAP/DJEP/DJOP/DJUP/DJYP/DJIP

Mund ta përafrojmë (ngatsojm) DJAP me DA JAP, ashtu me DA JAP-en. Ku AP/EP/IP,..., (zanore)P, si dhe (fjalët)P, përshkruajnë në hapësirë lakesën , sipërfaqen e lakuar, hapësirën e lakuar si dhe levizjen nëpër to, të

gjësendit, trupit, pikës materiale, me kahun nga poshtë të e përpjeta, ose me drejt nga hapësira me përmasa të medha, drejt asaj me vëllime më të vogla. Kështu secila pikë në kësaj hapësire si dhe vet ajo bën lëvizje , ngutje me kahun drejt tkurrjes, drejt shtypjes, ngjeshjes, ecjes, konvergjencës ose drejt përmbledhjes në pikën ose sipërfaqe, vëllim, ngushtohet, duke përfunduar zakonisht në një pikë (ose siperfaqe të ngusht, vellim me të vogël,.., etj.), sikur krejt hapësira merr turr drejt ngjeshjes në nje pikë. Nga kjo kuptohet se (SH)PEJT, sasia SH/S merr turr, mësyn, si dhe përkulet duke u tkurrur në pikën P, respektivisht në ketë rast në (PEJT), ku PEJT merr formën gjeometrike me vëllim të tillë si në figurën e ma poshtme, duke u tkurr respektivisht duke u kthy në pet, ashtu gjithherë e më shumë tëhollohet, duke i perga/perngja tehut i cili sa me shumë shkojmë kah maja (ose fundi), aq më tepër tëhollohet. Shpjegim të njëjtë kanë të gjitha fjalët me të njëjtën strukturë; si; (SH)PAT, (SH)PUT, (SH)PET; (SH)POT; (SH)PIT; (SH)PYT; si dhe (SH)PT, shiko si do të dukeshin këto forma me përshkrimin gjeometrike të fjalëve të sipër përmendura. Krahaso me TEP/TAP/TUP/TOP,...maru pej të EP, të AP, TA AP =TAP, TA UP=TUP,.., etj duke përshkruar fillimin T prej ku niset dukuria forma AP; EP; UP; IP; OP; YP,..., etj.

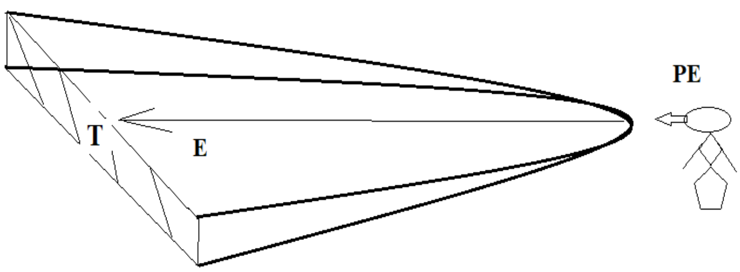
Krejt çka thuhet, kuptohet e shpjegohet, për; TEP/TOP/TAP/TIP/TYP dhe DEP/DAP(DOP/DEP/DYP shpjegohen njëjtë për; THEP/THOP/THAP/THIP/THYP, ashtu duke përafruar shkurt me : THEP = THY EP, THAP = THA-mje/THY-mje AP, dhe THUP nga u krijuar THUPRA. Kjo duke u krijuar NGA THYMJA=THU-mja UP=HUP=AP,... dhe RA, e cila na ep kuptimin gjësendi si THU, i tham si THUM=THU, bije ose ka RA, si RA-mje , ku kemi THU UP RA, prej nga kemi; THUPRA.

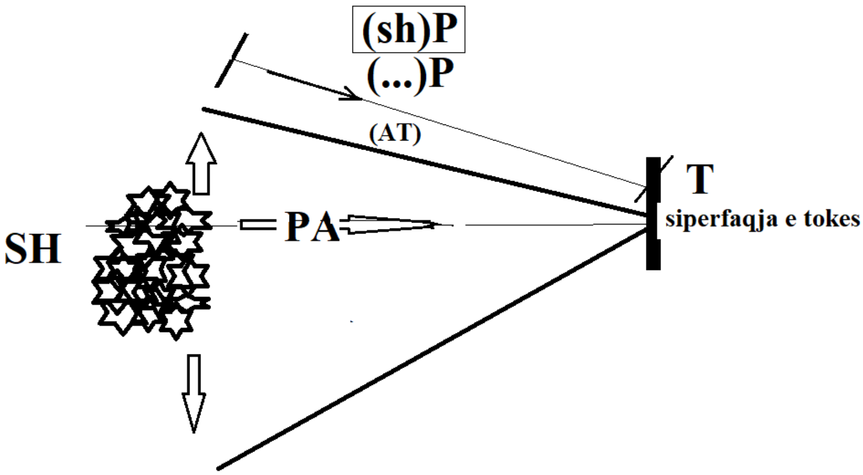
TE+EP = TEP/TEPE/ TEPE (Len=lan)

Me fjalën simetrike ose renditje të kundërt; PET (e anasjellta TEP)

PET /TEP

Sh*ë*nim:

Fjalët e anglishtes si; Deep, deepest, depth, dap,dupe,dupling, dope, doped, dopenance por dhe Depo (e afërt me djep),..., etj., mund të kenë lidhje me proto - Shqipen.

Shembull, kemi fjalën Zhdep, e cila si bazë ka kuptimin DEP=DA EP, DA per EPJES, DEPJE, SHdepje, DA EP, DA AP=DAP, DE EP= DEP, DA UP=DUP, DA OP=DOP,…etj.

Nga kjo kur themi Zhdep (Zhdëp), e krijuar nga ZDAP/ZDEP e cila perdoret në Kosovë, me rrjedhje nga DA, prej nga ZDA, e cila përshkruan zgatjen e formes/Veprimit DA, dhe AP=EP , pra AP/EP veprimin, formën DA; e cila bashkohet në kuptimin e ri, si ; DA EP, ose EP DA-mjen. Prej kuptimit me EP DA-mje pra me e da, ose me e rreh, ose me ba diçka, sa me u dallua nga pjesa tjetër. Por në thelb ka kuptimin (ME U DA)=DAM, (ME U DE)=DEM, po në të njëjtën mënyrë (EP DA)=DEP, pra me i dhanë damje trupit, gjësendit në ato përmasa, por tash me varg (vargje) lëvizjesh, të Damje, duke e marr, DA=ZHDA, DE=ZDE/ZHDE, DU=ZDU, DO=ZDO, si dhe DEP= DA EP, prej nga marrim ZHDEP,...etj. Kemi shprehjet; *DAP e DUP tan natën, DUP ra atje poshtë,...*

ELA/ELE/ELLE/JELE,...

JELA
VJELA
MJELA
VJELLA
MJELLA

Pjesa/fjala JEL e përshkruan LE-njen në formën Lakesës, ose gjësendit të lakuar zakonisht me largësi, si dhe me elasticitet të madh , veti të cilat ia ep fjala/tingulli J. Nga kjo kemi JELE (shembull JELE e KALIT), ashtu me pëerafrimin - JE LAN, ose JE LEN ANASH, JE LE do të thotë po ashtu JET e LAN për i kohë t 'gjatë, duke përshkruar në thelb gjësendin e len, por jo vetëm qekaq.

*Lidhshmëria e fjalëve; ELE/ELLE, JELE/JELLE dhe V*JELE/V*JELLE, MJELE, M*JELLE, PJELE/P*ELE/P*JELLE, K*F*JELLE, por edhe KAPt*jell ..., etj., është e padyshimtë dhe janë fjalë me bazë të njëjtë përshkruajnë formën dhe pamjen e njëjtë të gjësendit. Megjithatë, JELE dhe VJELE kanë ndryshimi, ky ndryshim është krijuar për shkak të fjalë VU/VE/VI,... e cila na ep pamjen dhe përshkon kohëzgjatjen e numjes, vennumjes/vendosje se formës, veprimi, JELE).*

Lexuesi, le ta qyr' dhe krahason ndryshimet kuptimore të fjalëve; EPE~JEPE, ose EP~JEP, AP~JAP,..., etj., dhe le të nxjerr përfundime.

GEP/GAP/GUP/GIP/GOP/GYP

E krijuar nga GA=GE=GU=GO=GI=GY, të cilat përshkruajnë GJA=GA pra gjësendin me formën e caktuar, pa njohuri të thella mbi atë forme, e cila ekziston dhe vazhdon të jetë e tillë, pjesëmarrëse në kohë dhe hapësire, në natyre.

GE dhe EP na ep formën gjeometrike të turpit, hapësirë se zbraztë mbrenda/mrena trupit, gjësendit po ashtu e cila është e zgjatur sikur maje, afërsisht thep, ashtu si nje gur, me formë të grumbulluar të materies me zgatje në njërën ane duke përfunduar në maje/qumje, me gjasim/gasim/gamje me kulmin e paraboloidit, hiperboloidit. Por krejt ky trup mund të jetë hapësirë e shprazt por me formë të njëjtë brenda gjësendit, trupit, tokës,... etj.

Krejt ngjashëm kemi GAP; GUP; GEP; GIP; GOP, prej nga u formua fjala N'GOP, e cila përshkruan daljen e barkut nga ngimja si formë e paraboloidit, aty diku duke meberri maksimumin e zgjerimit të tij aty ku gjendet kthiza.GA dhe AP na ep formën gjeometrike të turpit, hapësirë se zbraztë/shprazt mbrenda/mrena trupit, gjësendit po ashtu e cila është e zgjatur me maje, thep, ashtu si gur, me formë të grumbulluar të materies me zgjatje

(qumje) në njërën ane duke përfunduar në një maje, me gjasim/gasim/gamje me kulmin e paraboloidit, hiperboloidit.

Por krejt ky trup mund të jetë hapësirë e shprazt por me formë të njëjtë brenda gjësendit, trupit, tokës,... etj. Nga kjo GEP (GJEP) dallon nga GAP (GJAP) se pari nga përmasat, sepse GEP=GJEP është me e vogël shumë si GAP=GJAP, dhe derisa GEP gjendet me larg syve dhe njeriut, GAP njeri shpesh e ndjen veten brenda/mrena gjësendit ose pjesë e trupit, formës.

GUP dhe GJUP përshkruan të njëjtën mënyrë si; GAP=GJAP, GIP=GJIP, GJOP=GOP por ndryshon nga niveli se ku gjendet në krahasim me krijuesin e fjalës, njeriun si sistem krahasuese kryesore në përpjesë me dukurin, formën gjësendin. Kështu GUP gjendet me poshtë në krahasim me sipërfaqen e tokës, nën sipërfaqen rrethuese ose gjendet në brendi të gjësendit, turpit, tokës, përderisa GAP shembull gjendet shumicën e kohës mbi sipërfaqen e tokës, pjesë e të cilës është përdoruesi, formuesi i fjalës për dukurin, formën, veprimin përkatëse, e cila e përshkruan fjala. Krejt shpjegimet e dhëna për; GEP/GAP/GUP/GIP/GOP/GYP vlejnë edhe për; GJEP/GJAP/GJUP/GJIP/GJOP/GJYP

Nga kjo përshkruhet krijimi i emrit EGYPT i cili epet në format Shqipe;

GYP/GJYP/EGYP/EGJYP/AGJUP.

AT/ET/UT/IT/OT/YT

1) GAT ka kuptimin GA nu në AT

GJAt ka kuptimin GJA nu në AT

QAT ka kuptimin Qitje e formës QA në AT

LAT ka kuptimin LA në AT

SHAT ka kuptimin SHA në AT

DAT ka kuptimin DA distancën AT

MAT ka kuptimin MA si veprim në AT

RAT ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen AT

VAT (shembull ZHVAT) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen AT

KAT ka kuptimin KA në AT ose Ka pjesën e veçante të hapësirë AT. Prej nga kemi shKAT-errim (SHKAT+ERRIM, shkot/shkon n’ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.

NAT ka kuptimin NU në gjatësinë AT, ose thjesht që i përket gjatësisë AT, prej nga kemi N’AT.

SAT/SHAT na ep përshkrimin e sasisë në AT.

Krat na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RAT, prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRAT.

VRAT e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RAT, në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në AT.

,...etj.

2) GIT ka kuptimin GA nu në IT

GJIt ka kuptimin GJA nu në IT
QIT ka kuptimin Qitje e formës QA në IT
LIT ka kuptimin LA në IT
SHIT ka kuptimin SHA në IT
DIT ka kuptimin DA distancën IT
MIT ka kuptimin MA si veprim në IT
RIT ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen IT
VIT (shembull ZHVIT) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen IT
KIT ka kuptimin KA në IT ose Ka pjesën e veçante të hapësirë IT. Prej nga kemi shKIT
NIT ka kuptimin NU në gjatësinë IT, ose thjesht që i përket gjatësisë IT, prej nga kemi N'IT.
SIT na ep përshkrimin e sasisë në IT.
Krit (Kryt) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë RIT, prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRIT.
VRIT e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RIT, në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në IT.

3) GET ka kuptimin GA nu në ET

GJET ka kuptimin GJA nu në ET
QET ka kuptimin Qitje e formës QA në ET
LET ka kuptimin LA në ET
SHET ka kuptimin SHA në ET
DET ka kuptimin DA distancën ET
MET ka kuptimin MA si veprim në ET
RET ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen ET
VET (shembull ZHVET) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen ET
KET ka kuptimin KA në ET ose Ka pjesën e veçante të hapësirë ET. Prej nga kemi shket.
NET ka kuptimin NU në gjatësinë ET, ose thjesht që i përket gjatësisë ET, prej nga kemi N'ET.
SET na ep përshkrimin e sasisë në ET.
KrET na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë RET, prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRET.
VRET e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RET, në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në ET.

4) GUT ka kuptimin GA nu në UT

GJUT ka kuptimin GJA nu në UT
QUT ka kuptimin Qitje e formës QA në UT
LUT ka kuptimin LA në UT
SHUT ka kuptimin SHA në UT

DUT ka kuptimin DA distancën UT
MUT ka kuptimin MA si veprim në UT
RUT ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen UT
VUT (shembull ZHVUT) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen UT
KUT ka kuptimin KA në UT ose Ka pjesën e veçante të hapësirë UT. Prej nga kemi shKUT
NUT ka kuptimin NU në gjatësinë UT, ose thjesht që i përket gjatësisë UT, prej nga kemi N'UT.
SUT/SHUT na ep përshkrimin e sasisë në UT.
KrUT na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë RUT, prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRUT.
VRUT e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RUT, në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në UT.

5) GYT ka kuptimin GA nu në YT

GJYT ka kuptimin GJA nu në YT
QYT ka kuptimin Qitje e formës QA në YT
LYT ka kuptimin LA në YT
SHYT ka kuptimin SHA në YT
DYT ka kuptimin DA distancën YT
MYT ka kuptimin MA si veprim në YT
RYT ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen YT
VYT (shembull ZHVYT) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen YT
KYT ka kuptimin KA në YT ose Ka pjesën e veçante të hapësirë YT. Prej nga kemi shKYT
NYT ka kuptimin NU në gjatësinë YT, ose thjesht që i përket gjatësisë YT, prej nga kemi N'YT.
SYT na ep përshkrimin e sasisë në YT.
KrYT na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë RYT, prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRYT.
VRYT e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RYT, në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në YT.

6) GOT ka kuptimin GA nu në OT

GJOt ka kuptimin GJA nu në OT
QOT ka kuptimin Qitje e formës QA në OT
LOT ka kuptimin LA në OT
SHOT/SOT ka kuptimin SHA/SA në OT
DOT ka kuptimin DA distancën OT
MOT ka kuptimin MA si veprim në OT
ROT ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen OT
VOT (shembull ZHVOT) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen OT
KOT ka kuptimin KA në OT ose Ka pjesën e veçante të hapësirë OT. Prej nga kemi shKOT

NOT ka kuptimin NU në gjatësinë OT, ose thjesht që i përket gjatësisë OT, prej nga kemi N'OT.
SOT na ep përshkrimin e sasisë në OT.
Krot na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë ROT, prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KROT.
VROT e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria ROT, në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në OT.

VAU I DEJES

Emni VAU i DEJES, mund të përafrohet me fjalinë VIA/VAU, ku pas zëvendësimit I=A, dhe A=U, marrim; VIJA E DAJES, pra VIJA e cila dan dy kodra bjeshkë krahina ose ka pamjen e atillë që DAN një pjesë nga pjesa tjetër. Ne Kosovë (Dardani)ka përdorim të gjere/gjan fjala DEJ, që përshkruajnë gjësendin që është DA nga një gjendje në gjendjen tjetër, si dhe gjësendin që është i thyer nga shëndeti, mosha, pra që ka m'rri në fund, aty ku gjendet edhe vija e DA-jes, ose DA-mjes, duke kaluar në gjendjen tjetër. Shiko në librin ***Msheftësit e Goj*****ës** për shpjegime të hollësishme të fjalës VAU, si dhe VOU, VEU, VYE, VYJ, VAJ, VEJ, VUJ,..., etj.

Nga kfjellimet e mëparshme në pjesë (1,2,3) të njëjtit libër, kemi dhënë shpjegime të mjaftueshëm dhe të hollësishme lidhur me fjalët; VI/VA/VU/VE/VO/VY si dhe

VA	VO	VI	VE	VU	VY
VAK	VOK	VIK	VEK	VUK	VYK
VAQ	VOQ	VIQ	VEQ	VUQ	VYQ
VASH	VOSH	VISH	VESH	VUSH	VYSH
VAT/VAJT	VOT/VOJT	VIT/VIJT	VET/VEJT	VUT/VUJT	VYT/VYJT
VAN /VAJN	VON/VOJN	VIN/VIJN	VEN/VEJN	VUN /VUJN	VYN/VYJN
Vas /VJAS	VOS/VJOS	VI/VIJS	VES/VJES	VUS/VUJS	VYS/VYJS
VAG	VOG	VIG	VEG	VUG	VYG
VAL	VOL	VIL	VEL	VUL	VYL
VALL	VOLL	VILL	VELL	VULL	VYLL
VAM	VOM	VIM	VEM	VUM	VYM
VAJM	VOJM	VIJM	VEJM	VUJM	VYJM
VAR	VOR	VIR	VER	VUR	VYR
VARR	VORR	VIRR	VERR	VURR	VYRR
VJARR	VJORR	VJIRR	VJERR	VJURR	VJYRR
VATH	VOTH	VITH	VETH	VUTH	VYTH

VAK/VOK/VAS/VOS,...

Nga tabela e mësipërme vërtetojmë se fjalët, VUK, VEK (siç/seç/saç është veku për thurjen e pëlhurave, qilimave) , si dhe VAK, emen femne i njohur dhe shumë i shpeshtë në Kosovë, sidomos dej tek vitet gjashtëdhjeta, emen shumë i lasht, ashtu VAKA, VOKA, ku mund të përafrohet me levizjen VIKE, VUKE; VOKE; si dhe VAKA pra një femen , grua që endet shumë, nuk ndalet, punon shumë, dhe është gjithmonë e pranishme për të punuar dhe ndihmuar, në punë, natyrisht të dobishme.

Formën tjetër të këtij emni e gjejmë në trajtën jo veç VAKA, por edhe VASA ashtu si trajtë me e lashtë e formës VASHA, Kështu në Shqipëri nuk mund të ketë ëmën VASA po thuajse këto 150 vitet e fundit, ai u përcjell në Shqipëri nëpërmes njerëzve të Kosovës.

Kështu dej sa VAK, do të thotë (VA=VU)+ (AK=UK) duke na dhënë VAK/VUK që shpreh VU-mjen e largimit në trajtën AK=UK=EK=OK=IK,=YK,...etj. që e shpreh lëvizjen në hapësirën A. VAK ka kuptimin e afërt dhe në bazë të njëjtë me VIKE/VUK/VOK/VEK,..., etj. Kurse emri VAS, VASA na ep VUmjen dhe rrjedhjen e Sasisë AS/ASH, prej nga kemi VAS=VASH. Kështu fjalët AVASH, AVISH, AVUSH marrin kuptim krejtësisht shqip, dhe përdorimi i këtyre fjalëve në gjuhët tjera tregojnë përmasat e gjera të shtrirjes se familjes se gjuhëve që i përkiste shqipja, e cila është e vetmja që mbijetoj duke e ruajt afërsinë me rrënjën e lasht.

Nga kjo mund të hedhim parafytyrimet duke i gjuajt kuptimet e bartjes se fjalëve në gjuhët tjera, ashtu si VAS, VASA=Sasia e Vajtjes , rrjedhjes, e cila ka përdorim në gjermanisht, sipas fjalës pyetës WAS/CKA. Gjithashtu, në anglisht HOW MUCH/MAQ/ ndërlidhet me shqipen sipas fjalëve MA=MU, si dhe MAKA, MUKE, MOKE, MAJKE, të cilat kanë përdorim të gjere edhe sot në hapësirën shqipfolëse, pra thjesht ,
MA*AQ ose MAJ*AQ=MAQ, prej nga kemi MAQ si pjesa e parë fjalës MAQEDONIA (shiko sqarime të hollësishme, të kësaj fjalë në librin ‘’EMNAT e ZOTAVE’’ *(dhe kuptimi i tyne n’guhen shype)*.

Si rrjedhim kemi MAQ ashtu si fjala QAQ (QE/QIT+AQ=QAQ) dhe KAQ (KA+AQ), ose PAQ (PA + AQ), ashtu PAQSH jetë t’gat në kuptimin me PA, me PA AQ =PAQ, RA+AQ=RAQ, KIQ=KI*IQ, HOQ=QOH, ashtu e afërt për nga kuptimin UQ=HUQ, si OQ=HOQ, AQ=HAQ, IQ=HIQ, YQ=HYQ, ...etj. Prej nga behën të kuptueshme emri i fshatit UQ në komunën e Istogut dhe HOQ në komune e Rahovecit.

TRUPOJ (nga T’ RUPOJ)

Fjala Trupoj është e lidhur ngusht për të përshkruar rrugën më të shkurt deri tek pika e caktume , dej aty ku është synimi i jonë. Pra të gjitha rrugët

ndërmjet dy pikave janë të gjata/gata në krahasim me rrugën e cila është Trup, e përshkruar me fjalën trupoj. Kështu veprimi trupoj ndërlidhet ngusht me TRUPIN, pra me trungun e njeriut i cili emnohet (AMA i NOHET) TRUP, kështu trupi dhe ecja nëpër të nga një pikë në tjetrën në të vërtetë e përbën përshkrimin e veprimit TRUPOJ.

Krejt e kuptueshme, pikat më (gegnisht; ma t 'afërta, ma t'ngata) të afërta merren pikat që e përbëjnë trupin, dhe janë pjesë e tansis e cila përcakton Trupin. Veprimi i ecjes, shkurt paramendohet si ecje nëpër trup, prej nga u formua folja TRUPOJ. Fjala TRUPOJ edhe njëherë vërteton se kjo fjalë është shqipe dhe u murr nga popujt dhe gjuhët tjera, gjë e cila nuk ceket kurrë kun(d). E kuptueshme, lexuesi kurrë nuk duhet ti marr seriozisht as mendimet dhe përfundimet e etimologëve të famshëm, sepse rrena, krimi dhe politika e ka përfshij botën.

(ZANORE)LL/(ZANORE)L dh(zanore) L(ZANORE)/LL(ZANORE)

Nga fjala EL e cila ka kuptimin e njëjtë me LE, duke ndryshuar vetëm nga niveli; me këtë terhekim (nga ter*HEKIM, kemi ter*HAKIM, ku ter*HEK kemi ter*HAK, si vërtetim se fjala HAK ndërlidhet ngusht me HEK) paralelen; ELL dhe LLE, prej nga kemi; PEL/PLE, dhe PELL/PLLE, PELh dhe PLE(h),…,

AL/LA	EL/LE	IL/LI	UL/LU	OL/LO	YL/LY
PAL/PLA	PEL/PLE	PIL/PLI	PUL/PLU	POL/PLO	PYL/PLY
VAL/VLA	VEL/VLE	VIL/VLI	VUL/VLU	VOL/VLO	VYL/VLY
BAL/BLA	BEL/BLE	BIL/BLI	BUL/BLU	BOL/BLO	BYL/BLY
MAL/MLA	MEL/MLE	MIL/MLI	MUL/MLU	MOL/MLO	MYL/MLY
NAL/NLA	NEL/NLE	NIL/NLI	NUL/NLU	NOL/NLO	NYL/NLY
GAL/GLA	GEL/GLE	GIL/GLI	GUL/GLU	GOL/GLO	GYL/GLY
TAL/TLA	TEL/TLE	TIL/TLI	TUL/TLU	TOL/TLO	TYL/TLY
SHAL/SHLA	SHEL/SHLE	SHIL/SHLI	SHUL/SHLU	SHOL/SHLO	SHYL/SHLY
SAL/SLA	SEL/SLE	SIL/SLI	SUL/SLU	SOL/SLO	SYL/SLY
JAL/JLA	JEL/JLE	JIL/JLI	JUL/JLU	JOL/JLO	JYL/JLY

ALL/LLA	ELL/LLE	ILL/LLI	ULL/LLU	OLL/LLO	YLL/LLY
PALL/PLLA	PELL/PLLE	PILL/PLLI	PULL/PLLU	POLL/PLLO	PYLL/PLLY
VALL/VLLA	VELL/VLLE	VILL/VLLI	VULL/VLLU	VOLL/VLLO	VYLL/VLLY
BALL/BLLA	BELL/BLLE	BILL/BLLI	BULL/BLLU	BOLL/BLLO	BYLL/BLLY
MALL/MLL A	MELL/MLL E	MILL/MLLI	MULL/MLL U	MOLL/MLL O	MYLL/MLL Y
NALL/NLLA	NELL/NLLE	NILL/NLLI	NULL/NLLU	NOLL/NLLO	NYLL/NLLY
GALL/GLLA	GELL/GLLE	GILL/GLLI	GULL/GLLU	GOLL/GLLO	GYLL/GLLY
GJALL/GJLL A	GJELL/GJLL E	GJILL/GJL LI	GJULL/GJLL U	GJOLL/GJLL O	GJYLL/GJLL Y
TALL/TLLA	TELL/TLLE	TILL/TLLI	TULL/TLLU	TOLL/TLLO	TYLL/TLLY
SHALL/SHL LA	SHELL/SHL LE	SHILL/SHL LI	SHULL/SHL LU	SHOLL/SHL LO	SHYLL/SHL LY

SALL/SLLA	SELL/SLLE	SILL/SLLI	SULL/SLLU	SOLL/SLLO	SYLL/SLLY
JALL/JLLA	JELL/JLLE	JILL/JLLI	JULL/JLLU	JOLL/JLLO	JYLL/JLLY

Nga këto kombinime janë krijuar fjalët;
Nyll, si Nyll ko ke ba,
Mundësia tjetër është NJOLL, NJELL, si dhe NJAL, NJEL,
MILL, MJELL, MOLL, MOLLA, MOLLI, MALLI, MAL, MUL, MULLA, MULLAR, MULLAT.... etj.
Shyll (por dhe ZHYLL), si; Shyll/ZHYLL i ke ba teshat
Nga kjo u krijuan fjalët; GLLI, GJLLI, MLLI, VLLI,
si dhe fjalët tjera të njohur nga MELL, MJELL, MULL, MJULL, MLLI, MLLI(zez), GJULL, GJOLL, GOL, GOLA, GLO, GLA, GJLA,GJLLA, GJLLUM, ..., etj.
si dhe JELE; ELE, JELLE, VJELLE; FJELLE; FJAL; KAFJal, KAFJELL, i K'FJELLT, FJELLT,..., etj.

Shembull nga ELLA, kemi krijimin e fjalës q(ELLA) , dhe nga ELLA u krijua fjala HELL/HELLA
Duke marr FELL e cila na ep përshkrimin e lëvizjes t 'shpejt, e t'(f)uqishme me një '' F(rym)'' të krejt asaj naltsie e cila është lanë; ELL/ALL si pozitë e nivelit me të nalt nga; LLE/LLA
Pej nga kemi; FELL, VELL, MELL, NELL, SHELL,
Por edhe FELL~FJELL
VELL~VJELL
ELL~IELL~JELL
DELL~DJELL
MELL~MJELL
DAL~DJAL
KAL~KJAL
KART~KJART

AR~ART~JART
VART~VJART
MART~MJART
,..., etj.

Gjasat e krijimit të fjalës FELL nga pamja e q(ELLES) dhe nga ELL e cila e përshkruan N'altsit e q(ELLE)S, janë shumë të medha, kështu krejt ma vone e njëjta fjalë FELL të përdorej edhe për përshkrimin e fellsis (kfjell, nga shohim, nkoft se zhduket FELL atëherë zhduket edhe KFJELL dhe KAFTJELL shpesh në vend të fjell, k'fjell=ka fjell, fjellt, Kafjellt kemi ftjell si dhe Kaftjell~Kaftjall, prej nga kuptohet fjala KAFJTALL nga KA FTJELL, pra KA FJELL) se UJIT, për të përshkruar thellësinë/fellsin e detit, e sidomos ujit, liqeve, burimeve, lumenjve, pra aty ku është mbledh, grumbulluar uji dhe ka sipërfaqe të caktuar, kurse brezi i trete i përdorimit të kësaj fjalë është përshkrimi i çdo thellësie, koft në qiell, qoftë në thellësinë e tokës.

Kështu FELL është ecja e shpejt e fuqishme dhe jo me kohëzgjatje të madhe e hapësirës fizike e cila përcakton fjala ELL, atëherë THELL është THY=THE në hapësirën që përcaktohet me fjalën ELL

Nga këto janë krijuar fjalët FEL, si FELAT e këmbëve, shpesh FELAT e mollës, FELAT si fjalë e krijuar me vonë FELAT=FLET, FELAT e pjepnit, felat e organit seksual femërore, felat e bothes, felat e peshkut, .., etj., të cilat ndryshojnë nga përshkrimi FELL. Besoj nga këto krahasime lexuesi ka formuar pamjen e vërtetë për formën fizike në natyre e cila përcaktohet nëpërmes fjalës F'ELL~'ELL~V'ELL~TH'ELL,... etj. ELL/ALL pershkruan në bazë gjesendin i cili është lan në siperfaqe, ose në pjesen me të nalt?!. Si është e mundur kjo?. Në të vertete pershrkuhet pamja e till. Por kur

parashkruhet si THELL=THE në ELL atehere merr pamjen ELL dukuria THE*THY, gjesendit që është thy. Si dhe;
GJALL pra GJA e ngritur e lanun në poziten AL/ALL
TALL pra shtrirja TA‘ deri në ALL,
KALL=KA ‘ALL
SHA’ALL
MA’ALL/MA’AL
MELL=ME’ELL
DE’ELL
VE’EL
,…, etj.

UA/AU

UA- kjo fjalë përshkruan kalimin nga sipërfaqja e brendshme, dhe me e poshtme/ult sesa krijuesi, folësi, vrojtuesi në pjesën me të nalt. Pra në një farë mënyre përshkruan kalimin nga n’ ultësia në naltsi, pra nga U në A. E anasjelltë është kalimi i kundërt; nga jashtë, sipërfaqja mbi tokë, në sipërfaqen nën tokë, në gjësend,..., etj. Kalimi i tillë UA, përcjellë fuqi të madhe, përcjell nxjerrje jashtë nga brendia të forcës, hapësirës, mendimeve, përpjekjeve, …, etj.

UE – përshkruan kalimin nga brendësia (sipërfaqja nën krijuesin e fjalës, vrojtuesin, kqyrësin,…,etj.) në hapësirën mbi sipërfaqe, jashtë trupit, por e cila shihet në krahasim me shikuesin e dukurisë veprimit, gjësendit, si e largët, si pjesë e hapësirës të të cilës nuk I takon kqyrësi, vepruesi, etj.

E kundërta e saj është EU, e cila e sjell situatën nga larg, dukurin, hapësirën, gjësendin, formën e dukshme e të largët në gjendjen më të afërt, por që është e brendshme, e cila shuhet dhe rraset në brendësi, por atje ka rrjedhje, ka lëvizje, dhe duket, e padukshme.

E njëjta gjë ndodh me fjalët UO, si dhe OU, por tash gjendje mbi sipërfaqen e tokës, jashtë trupit është me e vogël, me afërt me njeriun, kqyrsin si dhe përmasat e dukurisë, dhe përjetimit janë me të vogla, me pak jo mahnitëse, ..., etj.

IE kalimin e trupit, në gjendjen e pa trup, kalimin e vëllimit i cili ka gjatësi të madhe në krahasim me gjansin/gjerësinë, dhe e cila për një moment përjeton zhvendosje duke u larguar, por edhe duke mos pas me kufij të ngjeshur, duke kaluar në hapësirën e largët, të cilën vështruesi/qyresi; nuk e ndjen veten pjesë të saj. Kështu kur thërrasim EI, ose EJ, do të thotë e thërrasim njeriun (gjinin) pej largësie E, e cila gjendet diku në hapësirën e largët, të vijë aty afër dhe ta marrë formën e dukshme, si trupi, si numër 1.

Kurse IE është thirrje e njeriut (dukurisë, gjësendit, trupit, formës, kalim) nga aty ku është, të largohet, të shkoj larg, të duket në largësi ta përfshij hapësirën e gjerë, …, etj.

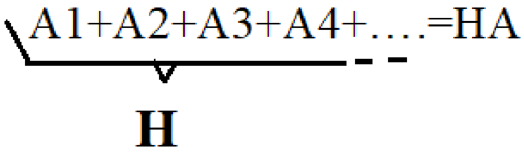
AY është pjesë e shformimit të fjalëve Shqipe, me keq shqiptimin e Y në I, pra AI përshkruan A + I, pra shndërrimin e ekzistencës, hapësirë në personin I, dallimin nga krejt ajo hapësirë, A, duke e gjetur njeriun I, prej nga kemi AI. Kurse AY është formë e pacaktuar, dhe I largohet rregullave për të cilat kemi sqaruar deri me tash, Megjithatë, i njëjti shpjegim flet për fjalët; OI dhe IO, veç hapësira në të cilën gjendet I është me ngusht, me e afërt me njeriun dhe sipërfaqen e tokës, është hapësirë jo e largët të cilën njeriu mund ta prek dhe mund ta shoh për kohën e shkurt, ose me të shkurt.

O është me intensitet me të vogël sesa E, me e pa theksueshme sesa E, me pak ‘tehe’ sesa E. Kalimin nga AO, dhe OA, në shqipe nuk janë të përdorur, dhe janë quajtur të panevojshme, edhe pse në pjesëmarrjen e krijimit të fjalëve mund të i gjejmë si dyshe, por shumë rralle. Siç shihet duket e pa nevojshme, hapësira/pjesa vëllimore e saj, e madhe të ‘vije’ në hapësirës me të vogël. Për këtë nuk i gjejmë format tjera , po ashtu si; OY, YO, IY, YI, AO, OA, EY dhe YE, pasi/masi Y përcakton gjendje të papërcaktueshme, të pa pakufizueshëm është tingull’ i mshelt’ dhe jo i zëshëm, na ep pamjen e vendit, hapësirës, gjendjes; e cila dahet nga ngushtica, duke i da në dy hapësira, gjendje fizike, mundësi të pa rikthyeshme,.., etj. Y përcakton mjedise, gjendje, raste, gjësende të pa pakufizueshme, të pa rikthyeshme në gjendjen normale, të cilat për nga përmasat mund të jen tepër ose pafundësisht të mëdha apo të vogla.

Në atë mënyrë; ato përcaktojnë dy gjendje krejtësisht të ndryshme; të cilat nuk mund të kthehen në gjendje fillestare, në qoftë se gjendjen e parë e shikojmë si fillestare. Y me shumë na ep pamjen fizike; të hapësirës, kohës gjësendit, të kalimit nëpër ’’ngushticën’’, në të cilën nuk mund të kalohet dy herë.

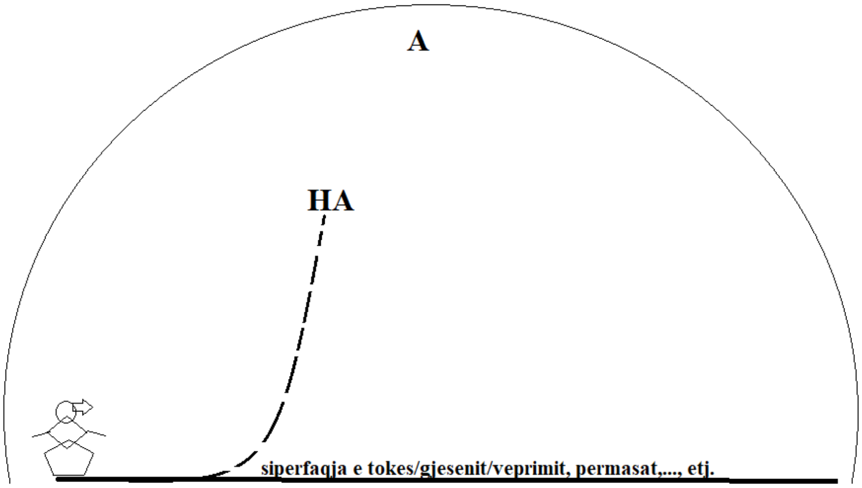
H

Ashtu siç kemi thënë; A tepër e gjatë dhe me intenstiet të madh zëvendësohet me një H, ashtu duke krijuar HA, prej nga;

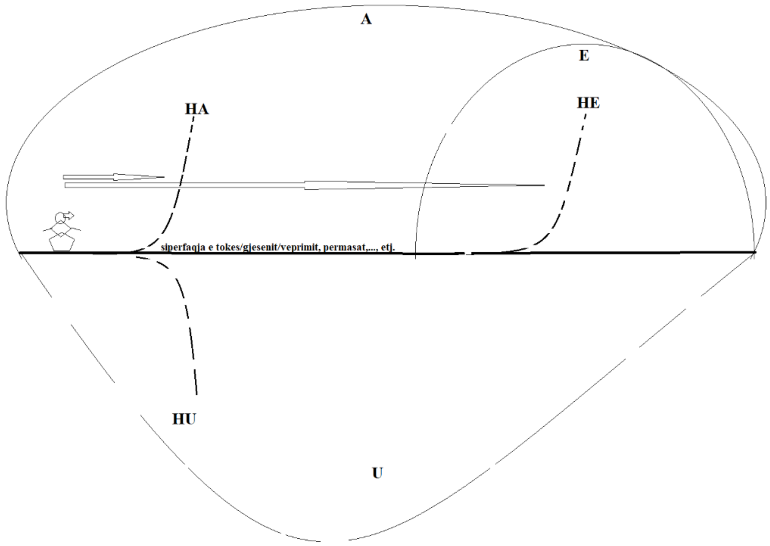

A1+A2+A3+A4+….=HA
E1+E2+E3+E4+….=HE
U1+U2+U3+U4+….=HU
O1+O2+O3+O4+….=HO

I1+I2+I3+I4+….=HI
Y1+Y2+Y3+Y4+….=HY

Interpretimi i gjeometrike i fjalës HA, ashtu si perpjekje për të shqiptuar (nxjerr, than,...) A të gjatë me intensitet të jashtëzakonshme duke përshkruar ngritjen e fuqishme si dhe të përnjëhershme me përmasa të mëdha të një rrafshi në hapësirë, ngritje, qumje nën këndin e gjerw, ashtu si thuhet "thikë përpjetë". Kur HA e shqipton njeriu (shqipfolësi), e ndjen vetën pjesë të kësaj dukurie, formë, gjësendi, është ngatë saj, e ka para syve, ose pjesë e vendin ku jeton, pjesë e hapësirës së tij.

Ashtu si me zhvendosjen në largësi të dukuris, formës, gjësendit, në hapësirën A, ku krijuesi i fjalës, nuk ndihet si pjesë e saj, ose i ndikuar nga ajo, atëherë shpesh shprehet me E. Qashtu edhe HA me largimin nga sistemi krahasuese kryesorë , me saktë, nga përshkruesi i dukurisë me anën e fjalës, HA shndërrohet në HE. Këtë e kemi paraqitur në vizatim, me anën e skicës në figurën e mëposhtme.

Nga vizatimi kuptojmë se HE dhe HA, kur gjendet nën sipërfaqen e tokës, krahasuar me pikën ku gjendet kqyr'si, atëherë HA, HE, HO, shndërrohen në HU. Kështu HU shpesh paraqet hapësirë të shprazt përbrenda, dhe si e tillë, në këtë pjesë mund të bije , ose hy/hi gjësendi. Nga kjo kemi HU, e cila nënkupton dhe përafrohet me kuptimin HY, HI, HA, ...etj

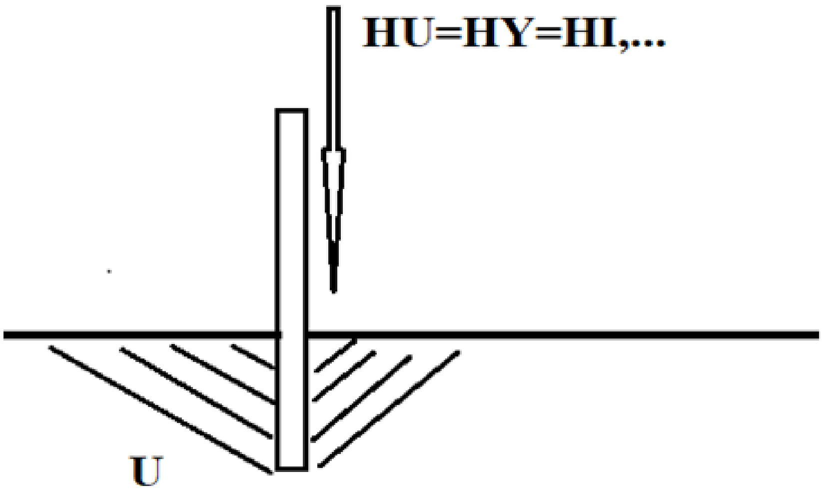
Nga kjo HUNI ka kuptimin HYNI, HINI, HANI, etj. Kështu HUNI i ngulun midis livadhit, ose HUNA e marume nga natyra perzgat evolucionit organik nuk e ka kuptimin e HUNIT, por e ka kuptimin e HYmjes, Himjes, në ftyre/krye etj.

Pra HUNI shumë vonë ka filluar të përjetohet si gjësend i ngritun përpjetë, baza kuptimore themelore, se ai është e tillë si; HU, HUNI, sepse asht ngul, pra ka HY; HYNI; ose HI; HINI në tokë dhe ka mbet ashtu nga HIMJA/HYMJA/HAMJA.

Pra HU, HUNI (Hyn=Hun) do të thotë në atë vend ose nëpërmes atij vendi, asaj forme, gjësendi; KA HYMJE, HYN në te, ajri, buka, gazi, lëngu, e gjësendi i caktuar. Shkurt HUNI/HANI/HENI/HINI/HONI/HYNI, si dhe HU/HA/HE/HI/HO/HY quhet veprimi, forma, e cila në bazë tregon Hymjen (letrare; HYrjen) e gjësendit në gjësendin tjetër në thellësi, nën sipërfaqen e trupit gjësendit, nguljen e tij në trupin,..., etj.

Kur themi; HU, HUNI, HUNA (hunda) në të vërtetë nuk përshkruhet gjësend i ngritur por përpjekja është të përshkruhet trupi, forma, veprimi, gjësendi i cili është i hym/HUM/HIM/HAM/HEM/HOM=HYM,.. në thellësinë e trupit, është i ngulun (NU GA/GU LUN, ku LUN =LU UN, ashtu si LA AN,...) thellë/fell,. Në të njëjtën kohë përshkruhet lëvizja e përcaktuar nga renditja e zanoreve, prej nga kemi lëvizje nga brendësia duke dal jashtë ngritja e gjësendit, por rrënjët e saj janë të Hyme/hine/hunë në thellësinë e UN-it.

Me këtë shpjegohet, se pse, quhet shtresa e tokës, me veti të yndyrshme(Ynyrshme) HUM (*në kohnat/kohërat e vjetra përdorej në vend të sapunit*), si shembull; *tokë humusore, dheu munet me u përdor si HUM,* duke treguar se ai është i HYM në trajtën HUM pra si HY=HY në UM=AM=YM,...etj.

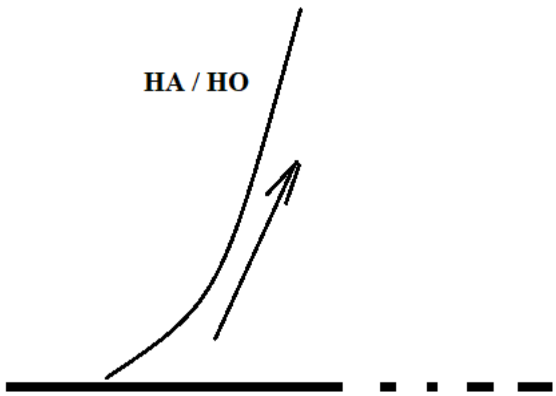

Ky është përkufizimi bazik i fjalës Hu dhe është me i drejti dhe me i pakapërcyeshëm. Si dhe ky interpretimi nuk është bere asnjëherë në historinë gjuhës shqipe në përgjithësi. HU shpreh veprimin e HY-mjes në thellësi, në brendësi të trupit, gjësendit tjetër.
Po ashtu nga shpjegimi për krijimin e fjalëve HA/HO/HI/HE,... në e kuptojmë se pse shembull në gjermanisht është fjala HOCHE, HÜGEL, HÖGEn, si dhe në anglisht HIGH *(hai)*, por po ashtu, në gjuhët tjera të Evropës.
Ashtu siç kemi thënë;

....+A1+A2+A3+A4 =AH

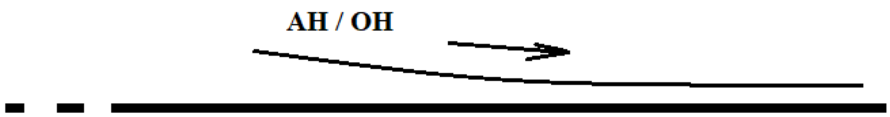
H

A1+A2+A3+A4+….=AH
E1+E2+E3+E4+….=EH
U1+U2+U3+U4+….=UH
O1+O2+O3+O4+….=OH
I1+I2+I3+I4+….=iH
Y1+Y2+Y3+Y4+….=YH

a)

b)

Kemi thënë; se A përfshin Hapësirën e cila shtrihet mbi sipërfaqen e tokës dhe gjithëpërfshirën edhe personin i cili e krijon fjalën, me saktësisht sistemin kryesore krahasuese, prej nga përshkruhet dukuria në përkatëse. në kohën kur themi AAA të zgjatur, në të vërtetë në përpiqemi të përshkruajnë hapësirën e paanë, paralele me hapësirën e kqyrun, zgjanim/zgjerim i hapësirës ekzistuese me madhësi të njëjta, por jo si zhvendosje të saj. Shpesh me AAA (*) të zgatun, është përshkrim i hapësirave të caktuara/ caktume të paramenduara/paramenume nga sistemi krahasuese. Pra, shpesh A përfshin hapësin e konsideruar ose të marrun parasysh, shumë të madhe për dukurin në fjalë, e cila duket mjaft ose boll e madhe sipas subjektit/individit që krijon fjalën, duke e paramenduar të kufizuar atë, pra e kthen në sistem të kufizuar hapësirën e caktume/ caktuar. Kështu kur ai dëshiron ta zgjeroj atë në numër shumë të madh ashtu dej në pafundësi me AAAA si dhe atë pafundësi duke e përmbledhur me H në fund të tyne/tyre.

Por shpesh sistemi krahasues kryesore ku gjendet individi që krijon fjalën, e përpiqet të krijoje hapësin, dhe qellna (qella) të shumta kur ai e thekson AAAA, dhe ashtu H e përfshin hapësirën që shtrihet larg syve të tij dhe shkon duke marrë formën e lakesës nga ligji i perspektivës, ashtu duke e

shprehur pamundësinë edhe pafundësinë e shikimi të rrafshit/hapësin dej në pikat në pafundësi,

Nga kjo kur themi K dhe A, në nënkuptojmë se pjesë e hapësirës A kthehet nën kontrollin tonë, ose përshkruhet nga personi/individi (ose ne) nëpërmes K+A=KA.

Pra kur themi KA, në kemi përshkrua një pjesë të A-s. Kurse kur i shtojmë H ashtu KA+H=KAH në kemi përmbledhur pikat shumë të largëta, dhe teorikisht të pafund, nëpërmes KAAAAAAAAA,…=KAH. Nga kjo KAH në kemi përfshi tansin e cila shtrihet parapara, ose me drejt para fytyrës/syve të ti, ashtu duke e da hapësirën e gjithmbarshme në dy pjesë, në atë prapa/mrapa që nuk merret parasysh nga personi dhe atë që shtrihet para tij, dhe që e merr parasysh.
Po ashtu kjo vlen për KOH/KEH/KUH/KIH/KYH,
Kështu kur themi KEH AJO KOH, ose KUH QKA KAN THAN, A KIH TI MEN, …SHIHE KYH QKA PO FLET, ashtu që me H, shembull siç është rasti KEH, KUH, ku në këto raste me H në fund shprehet pafundësia apo stër-zgatja, dhe shumësia e E dhe U.

Kur themi KAH dhe KOH/KUH/KIH/KEH,.., do të thotë në lëvizim në drejtim të hapësirës që dëshirojmë ose mendojmë ta përshkruajmë me fjalë mendime. Nga kjo vijmë në përfundim kur themi KHA, KHE, KHU, KHO ,.. në kemi përshkruar levizjen e hapësirës në kahun drejt nesh, ose kahun kah pafundësia/pafunsia në drejtim të personit ose sistemit ku krijohet fjala krahasua me nodhin/dukurin/formën.

Shënim*: (*) simboli AAA shkruhet kështu duke përshkruar gjatësin e madhe të A dhe intensitetin e saj t'nalt.*

EL/ELL, ashtu si LE/LLE
Prej nga,
EL/ELL, LE/LLE si dhe ELE/ELLE
FJEL/FJELL, FLE/FLLE
Me kuptimet bazë të njëjta si;
FLE/FEL
FLET/FELT
FLESH/FELSH
FLES/FELS
FLEG/FELG
FLE/FELL
FELE/FELLE
FIEL/FJELL
FLEM/FLEN/FLET/FELE
Kështu këto fjalët: gjermane, angleze,..., etj., kanë të njëjtën bazë me fjalët shqipe, si FELL =FÄLL, /FALL/FULL,…, etj.

2.
AL/ALL, ashtu si LA/LLA
Prej nga,
AL/ALL, LA/LLA si dhe ALA/ALLA
FJAL/FJALL, FLA/FLLA
Me kuptimet bazë të njëjta si;
FLA/FAL
FLAT/FALT
FLASH/FALSH
FLAS/FALS
FLAG/FALG
FLA/FALL
FALA/FALLA
FIAL/FJALL
FLAM/FLAN/FLAT/FALA/FALLA
3.
Prej nga,
OL/OLL, LO/LLO si dhe OLO/OLLO
FJOL/FJOLL, FLO/FLLO

Me kuptimet bazë të njëjta si; FLO/FOL, si rrjedhim i pjesës bazë LO/OL, LA/AL, LU/UL, LE/EL,..., ku merr kuptimin LO në kuptimin LA duke u gjendur në nivelin më të ultë sesa OL ashtu AL, duke u gjendur në nivelin më të nalt, ashtu duke krijuar fjalët; FLA~FAL; FLE~FEL; FLU~FUL,..., më përdorimin F na epet përshkrimin e shpejt të; LO si FLO dhe të OL si FOL. Sqarime për këtë kemi dhënë hollësisht në të gjitha pjesët e librit Msheftësit e Gojës (1,2,3,4,...).

FLOT/FOLT
FLOSH/FOLSH
FLOS/FOLS
FLOG/FOLG
FLO/FOLL
FOLO/FOLLO
FIOL/FJOLL
FLOM/FLON/FLOT/FOLO
Kështu fjalët: gjermane, angleze,..., etj., kanë të njëjtën bazë me fjalët shqipe, si FOLL =FÄLL, /FALL/FULL,…, etj.

4.
IL/ILL, ashtu si LI/LLI
Prej nga,
IL/ILL, LI/LLI si dhe ILI/ILLI
FJIL/FJILL, FLI/FLLI
Me kuptimet bazë të njëjta si;
FLE/FEL
FLIT/FILT
FLISH/FILSH
FLIS/FILS
FLIG/FILG
FLI/FILL
FILI/FILLI
FIIL/FJILL
FLIM/FLIN/FLIT/FILI

Fjalët: gjermane, angleze,..., etj., kanë të njëjtën bazë me fjalët shqipe, si FILL =FÄLL, /FALL/FULL,…etj. Por edhe FLEE/FLI, FLIEG, FLAG, FLUG, FLAMME, FLAME, FLUT, FLUR, …etj.
Nga kemi; FULL/FELL/FOLL/FELT/FALT/FILT si dhe FALLEN; FULL…etj., kështu me radhe për të gjitha përthurjet me zanoret tjera, si; U, Y, …, etj.

Nga F=V

1.
IL/ILL, ashtu si LI/LLI
Prej nga,
IL/ILL, LI/LLI si dhe ILI/ILLI
VJIL/VJILL, VLI/VLLI
Me kuptimet bazë të njëjta si;
VLE/VEL

VLIT/VILT
VLISH/VILSH
VLIS/VILS
VLIG/VILG
VLI/VILL
VILI/VILLI
VIIL/VJILL
VLIM/VLIN/VLIT/VILI
Kështu fjalët e shumë gjuhëve Evropiane kanë të njëjtën bazë me fjalët shqipe, si VILL =VÄLL, /VALL/VULL,…etj. Por edhe VLEE/VLI, VLIEG, VLAG, VLUG, VLAMME, VLAME, VLUT, VLUR, …etj.
Nga kemi; VULL/VELL/VOLL/VELT/VALT/VILT si dhe VALLEN; VULL…etj.
2.
IL/ILL, ashtu si LI/LLI
Prej nga,
IL/ILL, LI/LLI si dhe ILI/ILLI
HJIL/HJILL, HLI/HLLI
Me kuptimet bazë të njëjta si;
HLE/HEL
HLIT/HILT
HLISH/HILSH
HLIS/HILS
HLIG/HILG
HLI/HILL
HILI/HILLI
HIIL/HJILL
HLIM/HLIN/HLIT/HILI
Prej nga fjalët: gjermane, angleze,.., etj., kanë të njëjtën bazë me Fjalët shqipe, si HILL =HÄLL, /HALL/HULL,…etj. Por edhe HLEE/HLI, HLIEG, HLAG, HLUG, HLAMME, HLAME, HLUT, HLUR, …etj.
Kështu kemi; HULL/HELL/HOLL/HELT/HALT/HILT si dhe HALLEN; HULL…etj.

3.
IL/ILL, ashtu si LI/LLI
Prej nga,
IL/ILL, LI/LLI si dhe ILI/ILLI
GJIL/GJILL, GLI/GLLI
Me kuptimet bazë të njëjta si;
GLE/GEL
GLIT/GILT
GLISH/GILSH

GLIS/GILS
GLIG/GILG
GLI/GILL
GILI/GILLI
GIIL/GJILL
GLIM/GLIN/GLIT/GILI
Kështu fjalët: gjermane, angleze,.., etj., kanë të njëjtën bazë me Fjalët shqipe, si GILL =GÄLL, /GALL/GULL,…etj. Por edhe GLEE/GLI, GLIEG, GLAG, GLUG, GLAMME, GLAME, GLUT, GLUR, …etj.
Nga kemi; GULL/GELL/GOLL/GELT/GALT/GILT si dhe GALLEN; GULL…etj.

DAVAR = DA + VAR

VARDA= VAR + DA

VARDAR e përshkruan rrjedhjen e ujit, si dhe gjësendit në përgjithësi i cili ecë sikur të jet i VAR, dhe ajo Varje mandej shkon duke u DA, kështu kemi përshkrimin e dy dukurive në tkurrjen apo ngjeshjen në nje, VARDAR.

DA*VA*AR=DA*VAR=DAVAR
DAVAR (IS/ISH)=DAVARIS/DAVARISH

DAVAR
DEVER

DAVARIS
DAVARIT

DAR+VAR= DARVAR
VAR+DAR=VARDAR

SHKARKO = SHKAR + KO= SHKAR+KA= KA SHKAR
nga KAR/KOR,..., si SHKORE, SHKAR, .. pra ARA+SHKA,´RASHKA

RA*ASHK
SHKA * AR

keshtu SHKUR=SHKAR=SHKUAR=SHKAER,...

SHKAR =SH(KAR)=SH(KUR)=SH(KOR)E,...

SHKRA	⇒	**SH(KRA)**
SHKRE		**SH(KRE)**
SHKRU		**SH(KRU)**
SHKRO		**SH(KRO)**
SHKRI		**SH(KRI)**

KRASH
KRASHK/KRESHK
KRESH(nik)
KRAJSH(nik)

VARDIS, u krijua nga fjala VAR dhe pjesa DIS=DAS në kuptimin Sasia e DA-mjes, ashtu SA*DA, kemi DASA=DIS, DAS, ashtu kur i themi njeriut DIS shprehet kuptimin DA, kur DES, ose DIS ka kuptimin e DA-mjes nga kjo botë, pra asht DAS në formën DIS/DES.

Nga VARDIS kemi `VARDAS, duke e largua (DA) në formën e VAR-un në sasi S, kemi VARDA, dhe duke e zëvendësuar S=R kemi VARDAR, kështu VARDAR; VARDAS; VARDIS;

BATAKQIJ

Fjala BATAKQIJ , e përdorur sot, me shumë në Shqipërinë e mesme dhe të Jugut, u krijua si fjalë në veri, pra në gegnishte. Në periudhën e caktuar kohore, në rrethana të caktuara, mbeti në përdorim në territore (hapesina, lekni) të kufizuara.

Nga gegnishtja e Kosovës, kemi BAT=BOT=BET si dhe BUT, e përshkruan gjësendin, veprimin BA, ashtu me shtrimje të caktuar në AT, si BAT. Këtë në pjesët tjera të librit Msheftesit e Gojes, kemi dhënë sqarime të hollësishme. Ku BOT, BAT, BET, por edhe BIT, BUT; BYT,..., e përshkruan veprimin BA në hapësira të ndryshme krahasuar me sipërfaqen e tokës, ose me

shpesh me vendndodhjen e folësit, me saktë krijuesin e fjalës për veprimin përkatës.
Kemi shembuj;
A E BAT TOKËN GATI për MJELLJE
E BOT EDHE QET PUN
BET SHPI ISH

Nga kjo BATAKQIJ kemi BATAKQIJ=BAT A KQIJ, ku fjala në kuptimin me të ngusht do të thotë; BAT A KEQIJ, ku pra gjësendi është MARU e KRIJU ose BA, ashtu në formën e kryer, BAT, duke shpjeguar veprimin BA në shtrimjen AT, ku për këtë shtrimje/shtrirje (prej shtrimje, kemi rimje si përbërës) në kohë e hapësirë, veprimi BA është kryer, shprehur si; BAT, e BAM KEQ, ose BAT, pra JU BAT KEQ, ashtu BAT A KQIJ, pra të BAMm t'marum, të krijum/krijuar, ashtu përmbledhur me fjalën BAT A KQIJ, pra, të BAT A KQIJ në kuptimin të BAT , të krijum/krijuar si të KQIJ.
PRA, ashtu si përdoret në Kosovë (Dardani), BAT A KQIJ, ose BAT A KEQ, BAT KEQ, …etj.

A asht ma e drejt NJe/NI/I.

Pergjigjia është e dhënë perzgat krejt librit Msheftesit e Gojes, ku kemi thënë se Nje, Ni, I; janë fjalë të ndryshme, pershkruajn gjendje të ndryshme, e cila përshkruan numrin (1; i; n'i; ni; një) dhe trupin e caktuar. Nga kjo; ***I =1, N'I= nu n' I=NI, si dhe NJ*** e cila perdoret t***ë*** përshkruaj gjendjen e lëvizjes se trupit; ***1*** të caktuar.

NOJ/NIJ/NEJ/NAJ/NYJ/NUJ

Krejt gjendjet, format, gjësendet e NU-me, në hapësirat dhe nivelet e ndryshme në krahasim me keqyersin, krijuesin, përdoruesin e fjalës përkatëse; A; O; E; I; Y; U, të cilat NO/NI/NE/NU/NY/NA nohen në sistem të mshelt, por të lëvizshme e cila kjo lëvizje , kjo zhvendosje përshkruhet nëpër mes J, si NOJ, NUJ, NIJ; NAJ; NUJ; NEJ,..., etj.

MOJ/MUJ/MEJ/MAJ/MYJ/MUJ

Nga shpjegimet e mësipërme kemi marimin e fjalës MOJ, e cila bazë e ka kuptimin MA=MO, ashtu si MAJ kemi MOJ/MUJ/MEJ. Fjala MOJ përmban në thelb të njëjtën kuptim, por shtrirja e saj nuk është përmasave MAJ. Kështu nga kjo kemi;
MAJ
MOJ
MUJ
MEJ
MIJ
MYJ, Nga kjo marrim se MAJ ka kuptimin MA AJ, ku AJ është zgjerim i tillë ku A fillon të hyj në trup ose të marrë formën e trupi, ashtu si AI, pra A fillon

të marrë formën të kthehet në trup, megjithatë AJ është A në lëvizje në kalim drejt I, të marrë formën e trupit, edhe pse ende/hala nuk është i tillë. Qashtu si kur themi; MA+ AJ, ose AJ+MA, në kuptimin AJ+ KAMA, ose MAJ+KA, si MA AJ-tjen e KAMES.

Nga kjo M marrim kuptimin MA, por ende nuk dihet përmasat fizike të Majtjes së formës M, vetëm dihet se ajo MAN gjësend. Por kur e shoqërojmë me zanoren MA, MI, MU,.. pra M(zanore) atëherë M zgjanohet dej në përmasat e A-s, ose I-s, ose E-s , e kështu me radh.

Si e tillë MA, na ep përmasat e shtrimjes/shtrirjes (*kemi rimje e jo rirje, kështu kemi veprim, e jo veprir,...*) se M. Kur themi MA në krahasim me folësin, vrojtuesin, *no rojtsin;* trupi gjendet të ai, por është në largim e sipër, mund të mos jetë pafundësisht pjesë e tij,

Pra,

MA gurin dej sa ta lypi

Na ep pamjen e përshkrimit MA, do të thotë jemi përkohësisht ose ka mundësi me u largu prej nesh. Por kur A është e nume përpara si AM, atëherë vrojtuesi mund ta marrë gjësendin me pesh, ose gjësendin e caktume/caktuar, *ashtu pa hjek keq, pa kanë bajtesi (bujtësi), pa kanë ai kryesori,* sepse veprimi Am përshkruan formën e lëvizjes drejt vrojtuesit, e cila e përshkruan dukurin/dukunin përkatëse.

Nga kjo kemi AM NU, pra ME AM NU në Kosovë (Dardani) përdorët çdo dit. Në vend të EMNU=EM NU, thuhet AMNU, si duke fjala AMNU është fjala me vjetër e formës se tashme EMNU. Nga kjo nxjerrim përfundim se AMNU/AMENU/ AMEN/AMAN/AMON,..., janë pjesë e gjuhës shqipe, dhe metën (mbetën) si të tilla. Kjo përgjithësohet për të gjitha fjalët tjera, si; MI/IM; ME/EM; MU/UM,..., sot përdoret në Kosovë,

UM THA RRI QATY. Si dhe MU M'THU TI A?, ku MO/OM, prej nga kemi; MOM (M' OM), MONI (M' ONI/ANI), MY/YM, ,..., etj.

LOJ/LUJ/LEJ/LAJ/LYJ/LUJ

Krejt gjendjet, format, gjësendet e LU-me, në hapësirat dhe nivelet e ndryshme në krahasim me keqyersin, krijuesin, përdoruesin e fjalës përkatëse; A; O; E; I; Y; U, të cilat dukurit e La-njes; LO/LI/LE/LU/LY/LA nohen në sistem të mshelt, por të lëvizshme e cila kjo lëvizje (behete duke elevizj dhe zhvendos levizjen per brenda të LU=LUJ,...) , kjo zhvendosje përshkruhet nëpër mes J, si LOJ, LUJ, LIJ; LAJ; LUJ; LEJ,..., etj. Dukuria, forma, gjësendi i njejte përshkruhet me kalimin L në LL, prej nga kemi; *LLOJ/LLUJ/LLEJ/LLAJ/LLYJ/LLUJ***.**

GOJ/GUJ/GEJ/GAJ/GYJ/GUJ

Krejt gjendjet, format, gjësendet e GU-me, në hapësirat dhe nivelet e ndryshme në krahasim me keqyersin, krijuesin, përdoruesin e fjalës përkatëse; A; O;

E; I; Y; U, të cilat dukurit e Ga-njes; GO/GI/GE/GU/GY/GA nohen në sistem të mshelt, por të lëvizshme e cila kjo lëvizje (behete duke elevizj dhe zhvendos levizjen per brenda të GU=GUJ,...) , kjo zhvendosje përshkruhet nëpër mes J, si GOJ, GUJ, GIJ; GAJ; GUJ; GEJ,..., etj. Me zëvendësimin G në GJ, pershkruahet gjendja afërsisht e nejejte; GJOJ/GJUJ/GJEJ/GJAJ/GJYJ/GJUJ

Renditja e tingujve në fjalë dhe qendrat e prekjes me gjuhë
(renitja e tingujve n'fjal dhe qenrat e prekjes me guh mrena gojes)

Tinguj përgjatë shqiptimit, gjuha/guha prek pikat ose sipërfaqe të caktuara në pjesën e brendshme të gojës, disa bashkëtingëllore gjatë shqiptimit, këto pika ' të prekjes' i kanë afër njëra me tjetrën, përgjatë shqiptimit të bashkëtingëlloreve të ndryshme. Nga kjo disa bashkëtingëllore tingëllojnë ngjashëm njëra me tjetrën saqë një i huaj i cili nuk e di shqipen, mund të mos i dalloj mire, si;

S me SH kanë natyre të njëjtë të cilat përcaktojnë sasinë e zhvendosur në mënyrë shtjellore duke ruajtur një bosht rreth të cilat përhapet materia, gjësendi,..., etj. Kurse S është gati Z kanë pika të afërta të prekjes, të dyja na epin levizjen, por Z përshkruan lëvizjen gjatësore, të përhapjes se vazhdueshme të pikave të materies me rruge/trajektore zikzake (zi ik za ake/ike) paralele.

T me TH, shtir të thuhet, por megjithatë i afrohet TH si shumësi i T-se, ku shumësia e T na ep TH, e cila ka kuptimin e thymjes. Derisa T është gati D kanë pika të afërta të prekjes, por D përshkruan DA-mjen, kurse T na ep pikat e takimit, ose vazhdimit, të një vetie lidhur me vetin tjetër, si dhe largësinë, hapësirën, e shtrimjes dej aty ku folësit i intereson.

T me TH, ku T është gati D

D me DH, ku D është gati T

K me Q , ku G është gati K

Q me K ku GJ është gati Q

L me LL, LL mund të merret si shumësi i L, dhe si zhvendosje e here pas hershme ose e vazhduar e L, si ndodhje e here pas hershme e L, në madhësi e intensitete të ndryshme, ashtu duke krijuar tansi të tillë si shumë e shumë L-have, duke na dhënë LL.

R me RR, RR nuk mund të merret si shumës i R, por si sipërfaqe e valëzuar, ose me rrgalla.

D me T, të cilat në shqipe asnjëherë nuk përdoren të ngjitura DT, pa u da me pushim të gjatë përgjatë theksimit, ose me zanore ndërmjet tyre. Në Shqipe nuk është e drejt të thuhet *mendtë, prej nga del përdorimi panevojshëm d afër T ose anasjelltas T afër D. Fjala Ment, ashtu e theksume/theksuar me E t'gat, ashtu* ***Ment nga MEN, tuj rrjedh pej kuptimit MAN. P****ra, si përdoret në Kosov*ë, ***e ruajtur*** *drejtpërdrejt nga koha para indoevropian, me kuptimin bazë; MAN, MEN , MUN, MON, ..., etj.*

Nga kjo marrim përfundimin, se, bashkëtingëlloret nuk janë të ngjashme kur kanë pika të afërta të prekjes me anën e gjuhës/guhes brenda sipërfaqes se gojes.
Kemi bashkë tinguj të cilën janë të afërt në pikat e prekjes, por ndryshojnë shumë në kuptime, siç është K me G, dhe Q me GJ, si dhe T me D. Kështu T tregon kufinin e damjes të një hapësire, gjësendi, trupi prej trupit, hapësirës, gjësendit tjetër, pra na intereson veprimi i pikave, ku ka damje, shpesh folësi e dan një hapësirë të njëjtë natyre në dy e me shumë pjesë në mendjen e tij. Kurse D është Da-mje e njëmend, dhe folësit i intereson vetëm DA-mja por jo dhe kufinit i shtrimjes se një gjësendi. Kur themi UDA, HUNDA, neve na intereson ku DA-het U, ose DA-mja e formës, veprimit të HUN_es, ose veprimin HUN/HU. Por kur themi HUTA neve na intereson dej aty ku shtrihet veprimi, forma, gjësendi HU.

Kështu, themi; LEN-DINA, atëherë neve na intereson gjësendi i cili është DAN-DIN si formë LEN=LAN. Por, kur themi E LANT, neve na intereson dej aty ku shtrihet forma LAN=LEN=LUN=LON, ..., si LANT/LONT/LENT,..., etj. Kufiri i shtrirjes mund të ketë dej aty ku ka ndodh DA, por jo gjithmonë , mund të jetë dej aty ku neve na intereson ta prekim ose gjësendi i caktuare të këtë deri aty kufinin. Kështu T dhe D, në thelb nuk janë të njëjta në kuptimin bazë, dhe pe rate ndryshojnë mjafte shumë. Por kemi D dhe DH, ku D dhe DH në bazë kanë kuptime të afërta, sepse D=DA, kurse DHA përshkruan Damjen pikë për pikë nga tansia, duke ja dhënë nga nja ane-Tansia në Anen, tansin tjetër. Me këtë kemi ardhë në përfundim se DH është lloji shumësi i D-se.

TRANI/TRANU/TRAM/TRUM/TREM

a) R(zanore)Q – e cila përshkruan sipërfaqen t'mledhun duq, pra sipërfaqe me qarje, ashtu si QAR me simetri RAQ, prej nga;

QUR ~ RUQ
QIR ~ RIQ
QAR ~ RAQ
QOR ~ ROQ
QYR ~ RYQ
QER ~ REQ

Prej nga kemi; troq, truq, triq, traq,… keshtu kur lehoj të përdorej fjala troq, si e themi troq, pse të mos lejohej fjala truq, si e mledhem truq.

Droq/droqka, droqkat e bukës, droqkat e djathit,

Druq, ladruq, burburuq,

Vruq,

Si rrjedhim, fjala DREQ përshkruan sipërfaqen e caktuar me qarje pra jo vetëm të vrazhdë, si DROQ=DREQ, DREQKA~DROQKA.

Ladroq~ladruq, lakariq~lakaruq, zagariq, variq, varvariq,

Përcaktimi i sasisë; SA/SE/SO/SU/SI/SY, si AS/ES/OS/IS/US/YS, si dhe në sasi të medha; SHA/SHE/SHO/SHU/SHI/SHY, shi ASH/ESH/OSH/ISH/USH/YSH, prej nga kemi;

LADRUC, LADROS, LADROSH,..., etj.

KARUC, FARUS/Farush,

RUS-RUS~RUSH

b)

R(zanore)N – e cila përshkruan sipërfaqen e ANes t'mledhun duN (du/da+ An/Un), pra sipërfaqe me qarje, ashtu si NAR me simetri RAN, prej nga;

NUR ~ RUN
NIR ~ RIN
NAR ~ RAN
NOR ~ RON
NYR ~ RYN
NER ~ REN

Prej nga kemi; troN, truN, triN, traN,… kështu kur lehoj të përdorej fjala troN, si e themi troN, pse t*ë* mos lejohej fjala truN, si e mledhem truN.
DroN/droNka, droNkat e bukës, droNkat e djathit,
DruN, ladruN, burburuN,
VruN,
DraN, ladraN, barbaraN,
VraN,
DreN, ladreN, berbereN,
VreN,

RA	RU	RI	RO	RE	RY
RAN	RUN	RIN	RON	REN	RYN
RAM	RUM	RIM	ROM	REM	RYM
RAG	RUG	RIG	ROG	REG	RYG
RAV	RUV	RIV	ROV	REV	RYV
RAS	RUS	RIS	ROS	RES	RYS
RASH	RUSH	RISH	ROSH	RESH	RYSH
RAZ	RUZ	RIZ	ROZ	REZ	RYZ
RAZH	RUZH	RIZH	ROZH	REZH	RYZH
RAH	RUH	RIH	ROH	REH	RYH

RAK	RUK	RIK	ROK	REK	RYK
RAQ	RUQ	RIQ	ROQ	REQ	RYQ
T					
RA	RU	RI	RO	RE	RY
T’RA	T’RU	T’RI	T’RO	T’RE	T’RY
T’RAN	T’RUN	T’RIN	T’RON	T’REN	T’RYN
T’RAM	T’RUM	T’RIM	T’ROM	T’REM	T’RYM
T’RAG	T’RUG	T’RIG	T’ROG	T’REG	T’RYG
T’RAV	T’RUV	T’RIV	T’ROV	T’REV	T’RYV
T’RAS	T’RUS	T’RIS	T’ROS	T’RES	T’RYS
T’RASH	T’RUSH	T’RISH	T’ROSH	T’RESH	T’RYSH
T’RAZ	T’RUZ	T’RIZ	T’ROZ	T’REZ	T’RYZ
T’RAZH	T’RUZH	T’RIZH	T’ROZH	T’REZH	T’RYZH
T’RAH	T’RUH	T’RIH	T’ROH	T’REH	T’RYH
T’RAK	T’RUK	T’RIK	T’ROK	T’REK	T’RYK
T’RAQ	T’RUQ	T’RIQ	T’ROQ	T’REQ	T’RYQ
K					
RA	RU	RI	RO	RE	RY
K’RA	K’RU	K’RI	K’RO	K’RE	K’RY
K’RAN	K’RUN	K’RIN	K’RON	K’REN	K’RYN
K’RAM	K’RUM	K’RIM	K’ROM	K’REM	K’RYM
K’RAG	K’RUG	K’RIG	K’ROG	K’REG	K’RYG
K’RAV	K’RUV	K’RIV	K’ROV	K’REV	K’RYV
K’RAS	K’RUS	K’RIS	K’ROS	K’RES	K’RYS
K’RASH	K’RUSH	K’RISH	K’ROSH	K’RESH	K’RYSH
K’RAZ	K’RUZ	K’RIZ	K’ROZ	K’REZ	K’RYZ
K’RAZH	K’RUZH	K’RIZH	K’ROZH	K’REZH	K’RYZH
K’RAH	K’RUH	K’RIH	K’ROH	K’REH	K’RYH
K’RAK	K’RUK	K’RIK	K’ROK	K’REK	K’RYK

K’RAQ	K’RUQ	K’RIQ	K’ROQ	K’REQ	K’RYQ
M					
RA	RU	RI	RO	RE	RY
M’RA	M’RU	M’RI	M’RO	M’RE	M’RY
M’RAM	M’RUM	M’RIM	M’ROM	M’REM	M’RYM
M’RAG	M’RUG	M’RIG	M’ROG	M’REG	M’RYG
M’RAV	M’RUV	M’RIV	M’ROV	M’REV	M’RYV
M’RAS	M’RUS	M’RIS	M’ROS	M’RES	M’RYS
M’RASH	M’RUSH	M’RISH	M’ROSH	M’RESH	M’RYSH
M’RAZ	M’RUZ	M’RIZ	M’ROZ	M’REZ	M’RYZ
M’RAZH	M’RUZH	M’RIZH	M’ROZH	M’REZH	M’RYZH
M’RAH	M’RUH	M’RIH	M’ROH	M’REH	M’RYH
M’RAK	M’RUK	M’RIK	M’ROK	M’REK	M’RYK
M’RAQ	M’RUQ	M’RIQ	M’ROQ	M’REQ	M’RYQ
D					
D’RA	D’RU	D’RI	D’RO	D’RE	D’RY
D’RAN	D’RUN	D’RIN	D’RON	D’REN	D’RYN
D’RAM	D’RUM	D’RIM	D’ROM	D’REM	D’RYM
D’RAG	D’RUG	D’RIG	D’ROG	D’REG	D’RYG
D’RAV	D’RUV	D’RIV	D’ROV	D’REV	D’RYV
D’RAS	D’RUS	D’RIS	D’ROS	D’RES	D’RYS
D’RASH	D’RUSH	D’RISH	D’ROSH	D’RESH	D’RYSH
D’RAZ	D’RUZ	D’RIZ	D’ROZ	D’REZ	D’RYZ
D’RAZH	D’RUZH	D’RIZH	D’ROZH	D’REZH	D’RYZH
D’RAH	D’RUH	D’RIH	D’ROH	D’REH	D’RYH
D’RAK	D’RUK	D’RIK	D’ROK	D’REK	D’RYK
D’RAQ	D’RUQ	D’RIQ	D’ROQ	D’REQ	D’RYQ
V					
V’RA	V’RU	V’RI	V’RO	V’RE	V’RY

V’RAN	V’RUN	V’RIN	V’RON	V’REN	V’RYN
V’RAM	V’RUM	V’RIM	V’ROM	V’REM	V’RYM
V’RAG	V’RUG	V’RIG	V’ROG	V’REG	V’RYG
V’RAV	V’RUV	V’RIV	V’ROV	V’REV	V’RYV
V’RAS	V’RUS	V’RIS	V’ROS	V’RES	V’RYS
V’RASH	V’RUSH	V’RISH	V’ROSH	V’RESH	V’RYSH
V’RAZ	V’RUZ	V’RIZ	V’ROZ	V’REZ	V’RYZ
V’RAZH	V’RUZH	V’RIZH	V’ROZH	V’REZH	V’RYZH
V’RAH	V’RUH	V’RIH	V’ROH	V’REH	V’RYH
V’RAK	V’RUK	V’RIK	V’ROK	V’REK	V’RYK
V’RAQ	V’RUQ	V’RIQ	V’ROQ	V’REQ	V’RYQ

LIBRI 3

N'koft se nuk kemi MA, por MBA, atëherë pse MAJ, MAJA e
MALIT nuk shkruhet dhe nuk u thuhet;
MBAJ, MBAJA; MBAJ, MBALIT
Si rrjedhim nga;
MAT=MBAT, ashtu si MET në MBET
Pse MALL në MBALL, MULE në MBULE, MARRe Buken në MBARR
BUKEN,..., etj.

Lkun

Ka kuptimin LA (me lan), qashtu si KUN (*prej nga marohet fjala KU/KA*UN=KUN, KURR*KUN=KU+URR/ARR*KU UN, ashtu KARRKAN, KURRKAN, KURRKUN, ..., etj*.) ku ka kuptimin e njëjtë me KAN, por tash forma/ngjarja zhvillohet (***zvillohet/zvallohet-zhvillohet/zhvallohet nga Villohet/vallohet, si dhe VULL(net/nut), e formuar nga Z+VI=ZVI dhe LLIM, prej nga kemi ZVILIM/ZVILLIM/ZHVILLIM. në Kosovë (Dardani)përdorej me shumë fjala ZVILLOJE e jo Zhvilloj, shiko n*ë *pjes*ë*t tjera t*ë *librit*) në U, pra brenda gjësendit, trupit, ose ner/nen nivelin e sipërfaqes rrethues. Si rrjedhim kemi; KUN=KANN=KEN, … me kuptim të përafërt.

Nga kjo LKUN ka kuptimin LA/LE/LU/LI/LY/LO/L+… KUN/KAN/KEN/KIN/KON/KN prej nga marrim L'KUN.

Me fjalët; KAN/KUN/KON,… përshkruhet livritja (livri=lavra, pra me LA VRA dhe LI=LA VRI, ku VRI ka afërsi VRA, VRU, si LIVRU=LAVRU=LAVRA=LIVRI,...LAVRAT=LIVRIT,..., etj.) e gjësendit/materies e cila Dahet (këtë damje e përshkruan tingulli K) K nga tërësia/tansia AN/EN/UN,..., pej një tansie në drejtim të AN-es tjetër, si KA+AN prej nga kemi KAN.

Nga kjo kemi;
KA+AN=KAN
KU+UN=KUN
KI+IN=KIN
KO+ON=KON
KY+YN=KYN
KE+EN=KEN,…

Me këto fjalë përshkruhet lëvizja në kahun të caktum/caktuar, ashtu nga KA në drejtim të AN, ose KU në drejtim UN, ashtu duke marrë KAN dhe KUN, si dhe ngjashëm KIN; KON; KEN; por dhe KYN.

Derisa KAN zhvillohet si veprim dhe formë në hapësirën kryesisht mbi sipërfaqen e tokës/gjësendit atëherë KU/KUN zhvillohet në brendësi, përbrenda trupit/gjësendit,

Kështu LEKUN, LKUN, perKUN, tutKUN, SHKUN,SHKUNULLIM,SHKUNJE, … na ep përshkrimin e ndodhisë (*nodhis, ndodhjes= NO DHA pra, me nu dha-nje*) ***(Nodhis***) përbrenda gjësendit, trupit.

Nga kjo e zgjerojmë edhe me shumë kuptimin e fjalës LKUN.

Nga LK, dhe L(zanore)K, si dhe; (zanore)L(zanore)K(zanore), na ep formën dhe kuptimin bazë të LAK-ut.

Ku LUK përshkruan LU-mjen permrena gjësendit trupit sepse përdoret U dhe UK e cila na ep largimin nga no-rojtsi(vrojtuesi) të LU-s në formën UK,

ashti si LI që largohet IK në formën IK, … e me këtë duke krijuar levizjen largimin në formën LA AK=LAK-ut.
Nga kjo LKUN/LEKUN .. na ep gjësendin përbrenda në formën e LAKUT, nga kemi;
LAKUN = L'KUN
LEKUN= L'KUN
LOKUN= L'KUN
LYKUN= L'KUN
LUKUN = L'KUN
LIKIN/LIKUN/nerLIKUN = L'KUN
Ngjashëm kemi; LKUN, LKAN; LKEN (do të thotë LIQEN), LKON, LKIN, LKYN (NerLKYN, me kuptimin, *i marr, i çmendur*,...etj., p.sh., ky njeri a i n€rlkyn/n=nërlkyn, nërlkyt,...)

Nga LKUN mund të gjendet n*ë* format (LAKUN, LEKUN, LOKUN, LYKUN, LUKUN) sepse L'KUN nuk ka të dhëna se ku ndodh L(?)K pra në cilën hapësirë/vëllim, nuk dihet se a ndodh në A; I; O; E; U,Y, ..., etj.
Prej nga kemi LUKUNI, ..
LNON
NELKY (NE*L'LKY)
KNON
KSI (KA SI=KASI; MA*SI=MASI,..., etj.)

LKE (me kuptimin ba LAK, përshkruhet po ashtu rruga lakore, si UNE JU LKEVA për MAS, ose AI MU LKE MAS. Si dhe LKE përbëhet nga kuptimi bazik si, LA KE, LE KE ose LAN KA ashtu duke u maru fjala; L'KA, ose L'KE, L'KO,..., etj.).

LKUR

Kjo fjalë përbëhet nga LK dhe KR, pra nga bashkëngjitje e bashkëtingëlloreve si;
LK+KR, si dhe L(zanore)K+K(zanore)R, prej nga marrim përfarimin
LAK + KORE, pra Lëkura ose LKUR në thelb përshkruan pamjen e Lëkurës (*LAKORES, kështu gjësendi kur bëhet KORE ajo kthehet* në *LAKORE sepse nuk është e rrafshët nuk është e lëmuar, ajo kthehet në Kore, kur koravet gjësendi ajo doemos kthehet* në *LAK. Lakohet prej nga kemi LAK*KORE, këtu vërtetë mshefen dy K njeri pas tjetrit)* si LAK ose në formën e Lakut dhe KORE sepse gjendet në pjesën me të lart, ose mbështjellës/msheles/pshtjell(ë)s i trupit.
Nga kjo kemi;
LAK+KUR=LAKUR
LAK*KOR=LAKOR
LAK+KER=LAKER

LAK+KIR=LAKIR
,...
LKUR
LEKER
LKER
LUKOR
,..., etj., kështu duke vazhdua përthurjen me zanore tjera të renditjes se bashkëtingëlloreve L'K'R.

Natyrisht kuptohet R gjithmonë përshkruan sipërfaqen. në pjesët tjera të librit kemi dhënë përshkrimin lidhur me R dhe (zanore)R , R(zanore). Si rrjedhim LKUR, LEKUR, LAKUR, ose LAKORE nuk na ep ve pamjen e Lakut por na ep pamjen e LAKUT të sipërfaqes R, pra kemi Lakoren ose LAkesen e sipërfaqes të lëmuar e cila përshkruhet me tingullin R.
Se a largohet apo afrohet prej vrojtuesi sipërfaqja R dhe në cilën pozite gjendet në krahasim me vrojtuesin, varet me cilën zanoren shoqërohet dhe në cilën pozite gjendet zanorja tek R si; ***(zanore)***R dhe R***(zanore).***

Përafrimi i bam(banum=BA NUM, prej nga NUM BA, veprim që i është nu BA-mja) LE /LA ose L' KOREN, ka kuptimin me LAN KOREN, por tash në vend të KORE kemi KUR që përshkruan gjësendin e cila vije nga thellësia U në trajtën UR:
Prej nga kemi:
KORE/KAR/KIR/KER/KYR/KUR por edhe KR.
Nga kjo kemi;
LA-KORE
L-KUR
LA-KIROJ, kështu kemi LAKIROJ, prej nga kuptojmë, se pothuajse gjithmonë K(zanore)R formon kuptimin e Kores, ku në ketë rast kfjellt shihet se kemi të bëjmë me fjalën LAK, pra me gjësendin në formën e LAK-ut, ashtu në trajtën L(zanore)K, ashtu si; LAK, LIK, LUK, LOK, LEK, LYK, dhe pjesën ROJ tek fjala LAKIROJ, pra ashtu duke e rujtur/ruajtur formën e LAK-ut, prej nga kemi; ***u lakiru sikur dreqi nëpër biren e murit,...***

Megjithatë LAKIROJ, në bazë të theksimit LA të pjesës së parë ***të fjalës kuptojmë po ashtu, se KIROJ është sikur KORE por tash me përmasa KIROJ (I-ku gjatësia është shumë me e madhe sesa trashësia e gjësendit), duke na dhënë KIROJ=KOROJ. Pra me hi/hy si Kore në trajtën KIR/KIRO/KIROJ. Nga kjo shihet se fjala i përmban të dy kuptimet, ose është ngjeshje duke u shndërruar nga dy forma LA KIROJ/LA KOROJ në LAK'KIROJ=LAK'KOROJ,...***
LAKURU

Nga kjo fjala KARA në turqisht, e cila përdoret, mund të jetë huazime nga gjuhët e vjetra, si version i fjalës KORE/KORUN/KORUM, që e përshkruan KOREN. Është krejt e natyrshme Turqishtja është ardhë (kemi;

ERDH, MARDH, GARDH, DARDH, DERDH, VERDH, QERDHE,..., etj.) shumë vona në Azinë e vogël.

(na)TYR / (f)TYR

NA ka kuptimin bazë me NU por në hapësirën A, prej nga NA merr formën me DHAN , pra NU në A, prej NA merr kuptimin e DHANJES, po ashtu NA AT, përshkruan dhënien përgjatë gjatësisë AT, prej NAT ep fjalën e tillë ashtu me të njëjtën logjik GAT, FAT, LAT, SHAT, MAT, KAT, ZAT, ZHAT, VAT, SAT, ...etj.

Por me dallim GA/GJA shtri ose me përmasa të shtrimjes/shtrirjes dej në AT; GAT, GJAT. Por me dallim MA shtri ose me përmasa të shtrimjes/shtrirjes dej në AT; MAT,...

Por me dallim LA/LLA shtri ose me përmasa të shtrimjes/shtrirjes dej në AT; LAT, LLAT,...

Por me dallim KA/QA shtri ose me përmasa të shtrimjes/shtrirjes dej në AT; KAT, QAT,...

Por me dallim NA shtri ose me përmasa të shtrimjes/shtrirjes dej në AT; NAT,..., etj.

LAKUQ/LLAKUQ/ZLLAKUQ/ZLLAKUQAN

LAK*KUQ, na ep përshkrimin e LAKUT i cili ka QU, në trajtën KA UQ, ashtu duke krijuar KUQ, prej nga kemi LAK*UQ, ose LAKUQU, që na ep Lakun ose shumë LAKa të gjësendit duke krijuar të QU-m ose UQ-t në krahasim me vrojtuesin/verejtesin/norojtesin.

Nga LAK, kemi LAKUQ, LAK (IQ=UQ=IK) prej nga L=LL, marrim LLAKUQ, LLAKUQAVT, LLAKUQAn; pra AN me LLAKUQ, prej kemi zgjatje/zgatje të tij sipas Z, nga marrim Z(LAK)/Z(LLAK) ose edhe ZH(LLAKU) duke krijuar formën e QU ose UQ, si ZLLAK(UQ) , prej nga kemi AN e ZLLAKUQ, duke marrë ZLLAKUQ(AN).

LPENER

Fjala *Lpener*, përdoret për puplat, pendlat e *shpenimit*, kjo fjalë u formua nga LA=LE=L'=,…+Pej/PI/PE+,…+NER, kur pjesa N'r kla kuptimin Ner, pra Ner=nen sipërfaqen /gjesendin e caktuar. Si rrjedhim LPENER u krijua si LE PEJ NER; pra gjësend i cili është lan/len, krijuar, formuar, nga mishi ose trupi PULES, *shpenimi*t, dhe gjendët nen/ner krahët e saj, ose ka Le u krijua, ose është e lan nga veprimi; dalja (DA LA), prej ner lëkurë, dhe u formua në mënyrën e tillë si Lpener (L e gjat, ashtu L'pener).

Nga kjo:
LA + PENER
LA+ PE+ NER

PENLAT/PENDLAT

Nga PENEL, e formuar nga PE NU EL/LE. Natyrisht kuptimi i saj mund të qërohet edhe ma anej, si PENEL= PEJ ANE LE, ose PE EN LE, në kuptimin PEj EN/AN LE(LA). EN ka kuptimin lëvizjes (*endet=en€t, pra lkunet, posht e nalt qashtu si fryn era e malit,..LKUN= LE/LA+KAN.)*Format PEJ, ashtu sikur kur themi; NA JEMI PEJ PEJE, ose PEJ PODGURI, ka kuptimin e njëjtë me; PAJ, PUJ, POJ, PIJ; PYJ,..., etj., krijuar nga PA I, pra PA I(I=1, N'I, NJI, NJe, ...etj).

E dimë tash nga shpjegimet e mëparshme se I kur kalon në lëvizje, ashtu duke kërkuar të shndërrohet në gjendje tjetër ose me drejt të thuhet duke kërkuar (Lyp)' me dal në hapësirën ose formën tjetër I kalon në J, e cila është gjendje e jo e qëndrueshme e I-se. Me thjesht kur I fillon të kaloj nga I në U; E; O; Y; A,.. etj., kjo gjendje e nermjem/ndërmjet formon J, e cila në të vërtetë është shumë e afërt me zanoret. Kështu; PENLAT na kuptimin PEN LA, ose PE ENE e LAT, si dhe PEJ ANE e LAN-un.

GJEDHET

Fjala GJEDHET, është fjalë e formuar në Gegnishte dhe përdoret tash me shumë në Jug, megjithatë gjen përdorim shumë të gjan/gjer në gjuhën letrare. Kjo fjalë përbëhet nga GJE=GJA,... DHET=DHAT,... prej nga kuptojmë se në Kosovë (Dardani)DHET, është shumësi i fjalës për DELET, ashtu si DHET=DHE, DHA, DHAT, prej nga kemi GJE që DHAJN në trajtën GJE DHET; pra GJA si DHET, Krejt e logjikshme se DHET, ose DHENT, ka kuptimin bazë të njëjtë me fjalën DHAT, DHA, DHANT, pra në kuptimin me DHA, DHE, DHAN, DHEN,..., etj.

Kështu GJE*DHET= GJA DHAT, DHAT GJA, DHET=DHENT GJA është fjalë me msymje ta shpjegoj (*shpjegoj=Shum*ë *PI/PE + GJOJE=GJUJ*) kuptimin GJE=GJEA=GJA, ashtu si GJE e EGER; por tash në kuptimin GJE që DHAJN, si shembull; mish e tamel, prej nga kemi GJEDHET, pra GJE DHAT/DHANUN,... Nga kjo, kemi GJEDHET; GJEDHAT, GJE që DHAN, GJEDHAN, GJEDHEN,...etj.

GRAVIT/GRAVITY

E kuptueshme se lexuesi, do të mahnitet me përcaktimin tonë se kjo fjalë rrjedh nga shqipja. Megjithatë në qofte se i ke lexuar Msheftësit e Gojes 1, 2, dhe 3, atëherë ky përcaktim nuk do ti duket i pabesueshëm, ose i mahnitshëm. Nga shpjegimet e dhëna/dhana,.. për fjalën e cila përcakton formën dhe veprimin që e mundësin forma RA. Kemi thënë se RA zakonisht është sipërfaqe e rrafshët e sheshte dhe e lëmuar, ajo ngritët në nivelin me të nalt, duke e ‘’vesh’’ krejt hapësirën tri përmasave, sidomos hapësirën mbi sipërfaqen e tokës, gjësendit, etj. Kështu ngGRAritja e vazhdueshme e AR, do të mbërrin në maksimumin e vet, ose në vlerën e vet me të madhe, prej nga nuk mund të shkoj me tej, e cila është RA. Kështu secili trup i cili ngritët (e përshkruar me fjalën AR), kur e merrni ketë vlere të ngritjes se sipërfaqes, kemi RA; dhe prej nga kjo pikë, nuk mund të ngritët me shumë, dhe nuk i mbetet asgjë tjetër të bije simas veprimit/neper formën/ RA.

Forma e veçantë e cila e përcakton tingulli, me saktësisht fjala V, prej VA=VU=VI=VO=VE,... +RA; marrim VRA; ku na ep një formë të fjalës RA Por me veçori të tjera si VRA. Nga kjo kemi TRA; DRA; MRA; FRA; KRA, NRA, ... por edhe GRA. Si rrjedhim GRA, ka kuptimin bazë RA; por tash tregohet se GA=GJA, Bije në formën RA, e cila paraqet sipërfaqen shumë e lart nga e cila trupi ose gjësendit bije, në këndet dhe shpejtësi të ndryshme të RA-mjes, teposhtë.

Prej nga kemi GRA=GJA RA, duke na dhënën tansin GA RA, prej nga G(zanore)+ R(zanore) duke fituar GRA. Pra GRA na ep përshkrimin e trupit gjësendit, që ka formën e caktuar dhe qëndron në vend, NU/JN si dhe mahet me tansin e vet si AM/MA, prej nga rrokulliset sipas veprimit RA. Kështu GRA na jep GJA në RA-mje, dhe nga kjo GRA; na ep përafërsisht formën me sipërfaqe në RAmje e sipër që nisen nga naltsia e caktuare dhe përfundon në ultësinë ose nivelin me të ultë, se pika paraprake.

Ku GRA na ep Gja RA- dhe nga GRA e cila përshkruan Gjësendin në RA-mje , kemi përshkrimin e sakte, të fjalës e cila përshkruan tërheqjen, por e cila në të vërtetë nuk është krejt tërheqje, por me shumë dhe me drejt është GRA, pra Gja që u ra, e cila me ramje të lire, zhvillohet dukuria RA, e gjësendit GA, prej nga kemi GA +RA duke u tkurr në GRA. Prej vjelës GRAVIT, na ep formën shqipe, si VUT=VAT=VIT=AVIT=,... e cila na përshkruan VUMJEN=VEMJEN=VIMJEN,... në trajtën VIT=VUT=VOT=VAT,... të dukurisë GRA:

Aggravate

AG=GA; pra GA=GJA; prej nga kemi AG=AGJ=GJA si rrjedhim GJA GRA VUT=VAT, me kuptimin e afërt me GRAVITY. Nga AG=GA=GJA, dhe GRA= GJA +RA=GRA= gjësend në RA-mje, dhe AVATE=AVITE= është duke ju afruar Vi-jes, ashtu A*VIT, si dhe A*VAT, ku VIT=VAT=VOT=VET=VYT=VUT. Prej nga u marun si; V'IT=V'AT=V'OT=V'ET=V'YT=V'UT, ashtu duke e përshkruar VU-mjen në gjatësitë IT=AT=OT=ET=YT=UT, ku VU=V', duke marrë kuptimet e veprimeve, formave, dukurive; VU+IT=VU+AT=VU+OT=VU+ET=VU+YT=VU+UT

HANGER

HANGER
ANGER
NGER
AN GER, pra AN që bëhet GER por edhe GRE
ANA GRE, ANAGRE, qashtu si; ANGER= ANAGAR= A NGAR= A NGUR=A NGOR=,…, =A NU GAR, ….etj., si dhe NGAR (KU, prej nga).
HANGER=ANGER KA=NGAR KA= NU GAR KA.

DRuADA

Kurse në mitologjinë greke në anglisht **dryad** nga greqishtja e vjetër (/ˈdraɪ.æd/; Greek: Δρυάδες, *njëjës;* Δρυάς), përshkruhet si shpirt i drunit, dhe nga greqishtja DRU i thuhet Ahut. Megjithatë në gjuhën shqipe, gegnishte, kemi DRUADA, prej nga DRU A DA; në kuptimin nga DRUNI asht DA, Asht i Dam pej Druve, asht i veçantë,.... Ky është kuptimin i fjalës DRUADA (DRU A DA; DRADA (DRU*ADA), …, etj. DRU ADA është fjalë e cila përdoret edhe sot në Kosovë.

Në formën DRUAS si në greqishte Δρυάς (druas) na ep drejtpërdrejt fjalën shqipe DRUAS, DRUAST, DRUASHT, pra gjësend me vetit, dhe përbërjen nga DRUNI.

DRI A DA; Pra nga DA Për DRININ, JAN DA PER DRININ. Kështu shpjegohet emri i figurave mitologjike DRIADA.
Nga këto fjalë mund të rrjedhin edhe kuptime tjera si;
DRIADA= DRI A DA, pra A DA pej DRIni,

DREADA= DRE A DA, në kuptimin DRE A DA; pse asht DA nga DRE,.., e kështu me radhë,
DRYADA= DRY A DA
DROADA=DRO A DA,...etj.

Nga shpjegimet e mësipërmes që i kemi dhënë në pjesën tjera të librit, kemi;
Nga DRA=DAR, ashtu nga kuptimin DA prej AR ose RA,
Nga DRE=DER, ashtu nga kuptimin DA prej ER ose RE,
Nga DRO=DOR, ashtu nga kuptimin DO prej OR ose RO,
Nga DRI=DIR, ashtu nga kuptimin DA prej AR ose RA,
Nga DRU=DUR, ashtu nga kuptimin DA prej UR ose RU,
Nga DRY=DYR, ashtu nga kuptimin DA prej YR ose RY,

Apollodorus

Në pjesën e parë të librit Mshftësit e Gojës (1I) dhe po ashtu në Mshfetësit e Gojës (2), janë dhanë shpjegimet të hollësishme n'lidhje me formimin e fjalës APOLLO, dhe besoj që lexuesi për të kuptuar këtë pjesë, duhet t'i këtë lexu/a shpjegimet paraprake. Kështu Pjesa APOLLODORUS, është trajtë me përshtatje në greqishte, nga prapashtesa US, Ashtu siç bën Greket në shkrimet e tyre, dhe Latinet. Mirëpo pjesa APOLLODOR, APOLLODORA, ka kuptimin DORA E APOLLO, prej nga kuptojmë shprehjet të cilat përdorën sot, në Kosovë, si;
DORA E ALLAHUT të Nihmoft.
Këtu s'ka gja tjetër përveç;
DORA E KRISHTIT.
DORA E ZOTIT koftë n'ketë ven. Nga këto shprehje apim/epim iden (iden=aden=edan=e dan) të kuptimin APOLLODOR, e cila sot në gjuhën tonë mund të përkthehej si APOLLODORAS, ose DORA E APOLLO-it, ashtu sikur kur themi se DORA AP ALLA-hit. Kështu e mekte toge fjalësh të shtrydhun
(*shtru/shtro/shtri/shtra/shtreh,..+DHAN/DHIN/DHUN/DHEN/DHYN*) në nj*ë* fjali si; AP OLLO/ALLA DOREN, na qartësohet shumë kuptimi bazë i kësaj fjalë në shqipe.

AP/EP/IP/OP/JIP

Në shqip;
AP, API, APE, APU, mandej I AP, JAP, JI AP=JIAP.
EP, EPI, EPE, EPU, mandej I EP, JEP, JI EP=JIEP.
IP, IPI, IPE, IPU, mandej I IP, JIP, JI IP=JIIP.

UP, UPI, UPE, UPU, mandej I UP, JUP, JI UP=JIUP.
OP, OPI, OPE, OPU, mandej I OP, JOP, JI OP=JIOP.
YP, YPI, YPE, YPU, mandej I YP, JYP, JI YP=JIYP.
Nga kjo kemi PYP, pra PEJ/PI/PO/P,…+ YPI marrim PYP

Nga PIP, e marum/krijume PE/PI +IP, ashtu sikur themi PO + EP=PEP me të njëjtën formë kemi PIP e krijuar nga PEJ/PI/PO/PE,…+ IP prej nga marrim PIP.

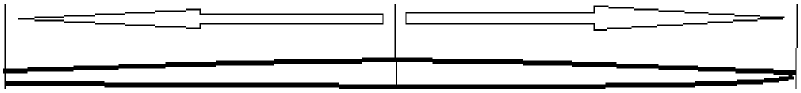
PIP-in kur ta fryjmë vepron dhe bahet i tillë me za, kësisoj leshon fishkëllim, atëherë dhe vetëm atëherë PEJ/PE/PI IP, pra duke i IP/EP fuqishëm frymën, prej nga kemi PIP. Si rrjedhim përgjithësojmë; nga renditja e bashkëtingëllores P, e cila është fjalë, per kuptimin dhe vetit të cilës kemi fol hollësisht, kemi renditjet PxP, si P(zanore)P, dhe P(zanore)P(zanore),... fjalë në përthurje me zanoret, krijojnë kuptimin bazë, si; PEJ/PI/PE/PO,.. +EP/IP/OP/UP/AP/YP, ose EP/IP/OP/UP/AP/YP+ PEJ/PI/PE/PO/PY,.. me kuptimin EP PEJ ose IP PIJ, apo AP PAJ, ...etj.

Nga kjo kemi kuptimin bazë. Megjithatë fjalët si; PAPA, POP, mund të kenë kuptimin shqip po ashtu si BABA, BOB, BUB, BIB, .. dhe nuk ka të beje me kalimin e P në B ose anasjelltas, por me theksimin njëra është me kuptimin shumë të kfjellt në shqipe si; PAP = PE API, pra ai i cili HAP ose me drejt AP, pre JAP; EP,...Mos të harrojmë (pra ARROJM, him/hym në ARR) në gjuhën shqipe kemi fjalën për PAP-en AP, ashtu duke e emnu në trajtën me të lasht, në kuptimin AI që AP, pra JAP=AP==EP. Kështu duke përshkruar vetin e DHANESIT në trajtën AP, ku PE*AP=PAP. Kurse në rastin BAB na epet pamja e atij që BAN, përderisa në rastin PAP na epet pamja e ati që EP/AP,..:; etj., me këtë futen dy folje të ndryshme në veprim, si EP/IP/AP/OP,... dhe AB/EB/IB,..., në thelb ka kuptimin BA BA, BI BI dhe BO BO të cilat kur ndrydhen në njëra tjetrën marrin format; BOB; BIB; BAB,BEB...etj.

Me renditjen e tillë si PAP, PIP; POP,PUP,.. etj., na epet shumësia e veprimeve AP/PA, EP/PI, OP/PO.,...etj., për të cilën kemi folur në hollësi e imtësi në tri pjesët e librit Mshfetësit e Gojës (1,2,3). Kurse duhet të mbahet/mahet mend po ashtu me renditjen e tillë si PAP, PIP; POP,PUP,..., P(zanore)P, kemi kërcimin prej një pikë P në pikën tjetër, ose trupi fillon me hapësirën e ngusht, kulm i parabolës dhe përfundon me sipërfaqen e tillë të njëjtë (ose pikën).

Krejt e kuptueshme se PIP përshkruan sipërfaqen /vëllimin/ formën cilindrike i cili gjatësinë e ka shumë të madhe në krahasim me trashësinë/gjansin në përgjithësi të papërfillshme. Shiko figurën e mëposhtme. Natyrisht kemi dhanë sqarime me parë se format;
PE~EP
PI~IP
PA~AP
PU~UP

PO~OP
PY~YP

Të cilat janë simetrike, dhe kanë të njëjtin kuptim ashtu AP=PA.

(⇨) AP=PA (⇦)

Megjithatë ndryshmi qëndron në pozitën e zanoreve në daj(n'daj) fjalës-bashkëtingëllores P, e cila përshkruan veprimin PA të pakryer të AP. Nga përgjithësojmë TA përshkruan hapësirën A e cila shtrihet para nesh, kurse AT përshkruan hapësirën e cila shtrihet prapa/mrapa Nesh. Kështu në koftë se themi se KJO RRUG A GAT, dhe e dimë se ajo shtrihet përpara, nesh, nënkuptohet se në e kemi kalua të rruge me parë dhe e njohim gatsin (gjatësinë) e saj.

Ashtu si;
TE~ET
IT~TI
TA~AT
TU~UT
TO~OT
TY~YT
Po ashtu

GE~EG
IG~GI
GA~AG
GU~UG
GO~OG
GY~YG
Si dhe
KE~EK
IK~KI
KA~AK
KU~UK
KO~OK
KY~YK

Si dhe të gjitha fjalët tjera;

AS~SA	ES~SE	US~SU	IS~SI	OS~SO	YS~SY
ASH~SHA	ESH~SHE	USH~SHU	ISH~SHI	OSH~SHO	YSH~SHY
AR~RA	ER~RE	UR~RU	IR~RI	OR~RO	YR~RY
ARR~RRA	ERR~RRE	URR~RRU	IRR~RRI	ORR~RRO	YRR~RRY
AK~KA	EK~KE	UK~KU	IK~KI	OK~KO	YK~KY
AQ~QA	EQ~QE	UQ~QU	IQ~QI	OQ~QO	YQ~QY
AV~VA	EV~VE	UV~VU	IV~VI	OV~VO	YV~VY
AL~LA	EL~LE	UL~LU	IL~LI	OL~LO	YL~LY
ALL~LLA	ELL~LLE	ULL~LLU	ILL~LLI	OLL~LLO	YLL~LLY
AH~HA	EH~HE	UH~HU	IH~HI	OH~HO	YH~HY
AZ~ZA	EZ~ZE	UZ~ZU	IZ~ZI	OZ~ZO	YZ~ZY
AZH~ZHA	EZH~ZHE	UZH~ZHU	IZH~ZHI	OZH~ZHO	YZH~ZHY
AG~GA	EG~GE	UG~GU	IG~GI	OG~GO	YG~GY
AGJ~GJA	EGJ~GJE	UGJ~GJU	IGJ~GJI	OGJ~GJO	YGJ~GJY
AT~TA	ET~TE	UT~TU	IT~TI	OT~TO	YT~TY
ATH~THA	ETH~THE	UTH~THU	ITH~THI	OTH~THO	YTH~THY
AD~DA	ED~DE	UD~DU	ID~DI	OD~DO	YD~DY
ADH~DHA	EDH~DHE	UDH~DHU	IDH~DHI	ODH~DHO	YDH~DHY
AF~FA	EF~FE	UF~FU	IF~FI	OF~FO	YF~FY
AP~PA	EP~PE	UP~PU	IP~PI	OP~PO	YP~PY
AB~BA	EB~BE	UB~BU	IB~BI	OB~BO	YB~BY
,..., e kështu me radhë					

OPEN (APEN/HAPEN/UPEN/HUPEN/EPEN/HEPEN,...)

Vërtetimi se fjala OPEN është nga shqipja, dhe se familja e gjuhës se shqipes ishte e përhapur në tan Evropën, kemi pikërisht këtë fjalë, me rrënjë AP/EP/OP/IP/UP/YP. Si rrjedhim nga kjo kemi AP, HAP, RAP, KAP, LAP, FAP, TAP, T'RAP, RRAP, K'RAP, G'RAP,.. prej nga kemi;

H*AP, KA*AP, LA*AP, RA*AP, T'RA*AP, GA*RAP,...etj. Pra, duke na dhanë trajtën; AP KA, AP RA, AP LA, AP TA, AP RA GA, të cilat janë fjalët më të lashta, të krijuar në parahistorinë e thellë.

Prej nga kemi; AP, APEN, ashtu si IAP, JAP, JAPEN, si dhe APEN=HAPEN, ashtu kur themi HAPEN DURT. Kështu HAPEN në thelb ka kuptimin AP/JAP sepse për ta ba HAPIN/HAPEN/HAPJEN duhet të kemi AP=DHANJE, ashtu të bëhet hapje/APJA.

Nga kjo përfundojmë se; OPEN=HOPEN=HAPPY= janë me bazë shqipe. Ma sakt fjalë para-Shqipe e cila ishte e afërt shumë me gjuhën proto-indoevropiane, ashtu si cila do fjalë në anglisht, e ka për bazë dukurin/fjalën AP.

Nga kjo kemi shumë fjalë tjera në këtë gjuhë;

H**AP**PY,

OPEN

DEVEL**OP**EN (DA VAL OPEN/APEN/IPEN=DA VA AL OP EN/AN, DAVA LO PE EN,...)

,...etj.

Po ashtu kjo vlen për të gjitha gjuhët në Evrop*ë* dhe botë, duke filluar nga gjuhët e sllavëve të jugut, sidomos kjo vlen për fjalën e njohur, e shpallur pa të drejt sllave; OPET, ku në Kosovë (Dardani)përdoret si APET, e cila është më e kuptimplotë në shqip sesa përsëri = perseri (nga, latin. series), e cila ka gjasa të jetë më e largtë nga shqipja.

RAP/PAR

Fjala RAP u krijua nga RA AP, duke përshkruar APjen e veprimit/formës RA, prej nga marrim RA + AP=RAP. Nga RAP u krijuan fjalët tjera më vonë si;

VRAP, GRAP, DRAP, TRAP, MRAP, PRAP,... ashtu nga; V/VE/VI/VU/VY/VA/VIJ/VAJ,...+RAP= VRAP, prej nga kemi përshkrimin e RA-*mjes* në trajtën VRA dhe AP ashtu si do të mund të themi sot; VRA AP ose AP VRA.

P/PE/PI/PU/PY/PA/PIJ/PAJ,...+RAP= PRAP, e krijuar nga P/PE/PI/PU/PY/PA/PIJ/PAJ,...+RA= PRA e cila e përshkruan pikën fillestare të nisjes se veprimit RA, ashtu duke formuar formën/figurën gjeometrike me sipërfaqen e tillë, me fillim nga pika ose bashkësi pikash ose sipërfaqe e vogël krahasuar me madhësinë e veprimit/formës PRA, dhe duke u përhapur vazhdueshëm me në nivel me të ultë se kjo pikë fillestare.

G/GE/GI/GU/GY/GA/GIJ/GAJ,...+RAP= GRAP, e përshkruan trupin GA, i cili fillon me formën e vet nga lartësia dhe bije simas/sipas veprimit RA duke krijuar GRA, kurse GRAP e përshkruan formën GRA e cila rrudhet

vazhdimisht duke u grumbulluar kjo GRA nj enje pikës, bashkësia pikash ose sipërfaqe të ngusht me kulm ngjashëm me kumin e parabolës.
M/ME/MI/MU/MY/MA/MIJ/MAJ,...+RAP= MRAP.
T/TE/TI/TU/TY/TA/TIJ/TAJ,...+ RAP = TRAP
D/DE/DI/DU/DY/DA/DIJ/DAJ,...+RAP= DRAP
V/VE/VI/VU/VY/VA/VIJ/VAJ,...+RAP= VRAP
G/GE/GI/GU/GY/GA/GIJ/GAJ,...+RAP= GRAP
,...
Të njëjtat përfundime i kemi për fjalët tjera në pjesën vazhduese.

RUP/PUR

Fjala RUP u krijua nga RU UP, duke përshkruar UPjen e veprimit/formës RU, prej nga marrim RU + UP=RUP. Nga RUP u krijuan fjalët tjera më vonë si;
VRUP, GRUP, DRUP, TRUP, MRUP, PRUP,... ashtu nga; V/VE/VI/VU/VY/VA/VIJ/VUJ,...+RUP= VRUP, prej nga kemi përshkrimin e RU-*mjes* në trajtën VRU dhe UP ashtu si do të mund të themi sot; VRU UP ose UP VRU.
P/PE/PI/PU/PY/PA/PIJ/PUJ,...+RUP= PRUP, e krijuar nga P/PE/PI/PU/PY/PA/PIJ/PUJ,...+RU= PRU e cila e përshkruan pikën fillestare të nisjes se veprimit RU, ashtu duke formuar formën/figurën gjeometrike me sipërfaqen e tillë, me fillim nga pika ose bashkësi pikash ose sipërfaqe e vogël krahasuar me madhësinë e veprimit/formës PRU, dhe duke u përhapur vazhdueshëm me në nivel me të ultë se kjo pikë fillestare.

G/GE/GI/GU/GY/GA/GIJ/GAJ,...+RuP= GRuP, e përshkruan trupin GU, i cili fillon me formën e vet nga lartësia dhe bije simas/sipas veprimit RA duke krijuar GRUA, kurse GRAP e përshkruan formën GRU e cila rrudhet vazhdimisht duke u grumbulluar kjo GRU-n enje pikës, bashkësia pikash ose sipërfaqe të ngusht me kulm ngjashëm me kumin e parabolës.
M/ME/MI/MU/MY/MA/MIJ/MAJ,...+RuP= MRUP.
T/TE/TI/TU/TY/TA/TIJ/TAJ,...+ RUP = TRUP
D/DE/DI/DU/DY/DA/DIJ/DAJ,...+RAP= DRUP
V/VE/VI/VU/VY/VA/VIJ/VAJ,...+RAP= VRUP
G/GE/GI/GU/GY/GA/GIJ/GAJ,...+RAP= GRUP
,...

PUR është krijuar nga Pej/Pe/P,...+UR duke na dhënë PUR, e cila e përshkruan përfundimin e veprimit, gjësendit, formës PRU=Pe/Pej+ RU,.. Nga ndryshimi UR dhe RU, krijohet dallimi ndërmjet kuptimeve PRU dhe PUR. Derisa PUR është veprim/forma e kryer, dhe , PRU nuk është verpim i kryer, dhe formë e pa përfunduar, pra vazhdon të ndodh, nuk ndalet, është në

ndodhje e sipër. Qashtu njëjtë si i kemi përshkruar dukurin; RA, VRA dhe AR ~VAR, qashtu njëjtë si i kemi përshkruar dukurit; GUR/GRU, VUR/VRU, TUR/TRU; MUR/MRU, ...etj.

ROP/POR

Fjala ROP u krijua nga RO OP, duke përshkruar OPjen e veprimit/formës RO, prej nga marrim RO + OP=ROP. Nga ROP u krijuan fjalët tjera më vonë si;
VROP, GROP, DROP, TROP, MROP, PROP,... ashtu nga; V/VE/VI/VU/VY/VA/VIJ/VAJ,...+ROP= VROP, prej nga kemi përshkrimin e RO-*mjes* në trajtën VRO dhe OP(=AP) ashtu si do të mund të themi sot; VRO OP ose (AP~JAP=) OP VRO.
P/PE/PI/PU/PY/PA/PIJ/POJ,...+ROP= PROP, e krijuar nga P/PE/PI/PU/PY/PO/PIJ/POJ,...+RO= PRO

G/GE/GI/GU/GY/GA/GIJ/GOJ,...+ROP= GROP
M/ME/MI/MU/MY/MA/MIJ/MOJ,...+ROP= MROP.
T/TE/TI/TU/TY/TA/TIJ/TAJ,...+ ROP = TROP
D/DE/DI/DU/DY/DA/DIJ/DAJ,...+ROP= DROP
V/VE/VI/VU/VY/VA/VIJ/VAJ,...+ROP= VROP
Prej nga kemi; ROP/RAP/vRAP/vROP/evROP/euROP,…, etj.
G/GE/GI/GU/GY/GO/GIJ/GOJ,...+ROP= GROP

POR është krijuar nga Pej/Pe/P,...+OR duke na dhënë POR, e cila e përshkruan përfundimin e veprimit, gjësendit, formës PRO=Pe/Pej+ RO,.. Nga ndryshimi OR dhe RO, krijohet dallimi ndërmjet kuptimeve PRO dhe POR. Nga ndryshimi OR dhe RO, krijohet dallimi ndërmjet kuptimeve PRO dhe POR. Derisa POR është veprim/forma e kryer, dhe , PRO nuk është verpim i kryer, dhe formë e pa përfunduar, pra vazhdon të ndodh, nuk ndalet, është në ndodhje e sipër. Qashtu njëjtë si i kemi përshkruar dukurin; RO, VRO dhe OR ~VOR, qashtu njëjtë si i kemi përshkruar dukurit; GOR/GRO, VOR/VRO, TOR/TRO; MOR/MRO, ...etj.

Nga kjo toponimet, e filluara me; VOR(...), VORA(....),...mund të i kuptojmë krejt thjesht.

,...

RIP/PIR

Fjala RIP u krijua nga RI IP, duke përshkruar IPjen e veprimit/formës RI, prej nga marrim RI + IP=RIP. Nga RIP u krijuan fjalët tjera më vonë si;
VRIP, GRIP, DRIP, TRIP, MRIP, PRIP,... ashtu nga; V/VE/VI/VU/VY/VA/VIJ/VAJ,...+RIP= VRIP, prej nga kemi përshkrimin e RI-*mjes* në trajtën VRI dhe IP (~ipi, ip, jip, jup...) ashtu si do të mund të themi sot; VRI IP ose IP VRI.

P/PE/PI/PU/PY/PA/PIJ/POJ,...+RIP= PRIP, e krijuar nga P/PE/PI/PU/PY/PO/PIJ/POJ,...+RI= PRI

G/GE/GI/GU/GY/GA/GIJ/GOJ,...+RIP= GRIP
M/ME/MI/MU/MY/MA/MIJ/MOJ,...+RIP= MRIP.
T/TE/TI/TU/TY/TA/TIJ/TAJ,...+ RIP = TRIP
D/DE/DI/DU/DY/DA/DIJ/DAJ,...+RIP= DRIP
V/VE/VI/VU/VY/VA/VIJ/VAJ,...+RIP= VRIP
G/GE/GI/GU/GY/GO/GIJ/GOJ,...+RIP= GRIP,...

PIR është krijuar nga Pej/Pe/P,...+IR duke na dhënë PIR, e cila e përshkruan përfundimin e veprimit, gjësendit, formës PRI=Pe/Pej+ RI,.. Nga ndryshimi IR dhe RI, krijohet dallimi ndërmjet kuptimeve PRI dhe PIR. Derisa PIR është veprim i kryer dhe forma e tillë fizike që përshkruan kjo fjalë është kryer, PRI vazhdon të ndodh, nuk ndalet, është në ndodhje e sipër. Qashtu njëjtë si i kemi përshkruar dukurin; RI, VRI dhe IR ~VIR, qashtu njëjtë si i kemi përshkruar dukurit; GIR/GRI, VIR/VRI, TIR/TRI; MIR/MRI, ...etj.

Nga kjo toponimet, e filluara me; ViR(...), VIRA(....),...mund të i kuptojmë krejt thjesht. Si dhe toponimet e formave; VR(zanore),... V(zanore)R,... na dalin të kuptueshme,...
Krejt ngjashëm përsëriten kuptimet me bazë të njëjtë për format e ngjashme, ku ndryshojnë vetëm zanoret. E; I; U; A; O; Y,... ndërmjet bashkëtingëlloreve. Pra, për rastet; RYP/PRY,....R(zanore)R dhe PR(zanore),..., etj.

Po ashtu rastet tjera, të cilat lexuesi duhet ti përgjithësoj, si shembull; UP/JUP/BUJUP/RUP, ~ AP/JAP/BAJAP/RAP~ EP/JEP/BEJEP/REP,..., etj. Si dhe kalimin R nw RR, prej nga kemi; RUP~RRUP; ROP~RROP; RAP~RRAP; RIP~RRIP; RYP~RRYP; ...., etj
Si fjalët; KRUP~KRRUP; KROP~KRROP; KRAP~KRRAP; KRIP~KRRIP; KRYP~KRRYP; ...., etj
VRUP~VRRUP; VROP~VRROP; VRAP~RRAP; VRIP~RRIP; VRYP~VRRYP; ...., etj
GRUP~GRRUP; GROP~GRROP; GRAP~GRRAP; GRIP~GRRIP; GRYP~GRRYP; ...., etj.
Të mendojë dhe përgjithësoj lexuesi për to.

Kalimi nga sipërfaqet e lmuta/lëmuara R, gjë të cilën e tregon gjuha (organi i gjuhës) përgjatë shqiptimit, në RR, pra në sipërfaqe të vrazhda me rrëgalla, formohen fjalët ROP=RROP, REP=RREP, RJEP=RRJEP, RAP=RRAP, RUP=RRUP, RIP=RRIP, RIJEP=RRIJEP,..., etj.

ARRAKAT

Në përputhje me kuptimin e fjalës (formën e ARRes) ARR, që paraqet ngjeshjen dhe mbledhjen (ME + LEDHJEN, ME*LIDHJEN) e gjësendit, materies, në hapësirën e ngusht, ku ngjeshët duke e zanë hapësirën (hapsin,

Hapsan= HAP SA AN) e vogël të mshelt/mbylltë, ku materia/gjësendi bëhet e ngjeshun dhe prej aty, kemi tkurrje, kemi futjen e materies/gjësendit në ARR.

Nga kjo kemi ARRIM, pra futjen në ARR, duke na dhen ARRA +KA=ARRAK, dhe pjesën AT e cila na ep gjatësin e fushës, objektit tv shtrirë, lagësin e përhapjes se dukurisë, formës, ARRAKA, deri në T, prej nga kemi ARRAKAT

Po ashtu kemi, ARR, ERR; IRR; URR; ORR; YRR, por edhe RRA; RRE; RRI, RRU, RRO, RRY,..., etj.

Shtru/shtro/shtri/shtra/shtreh

Fjalët; *shtru/shtro/shtri/shtra/shtre/shtry*/,:.. u krijuan nga bashkimi i fjalëve; SHTU+RO=SHTRO, sikur na thotë; shtu në ro/ri/ru, prej nga kemi; SHTU+RI=SHTRI, SHTU/SHTI/SHTA,...+RU=SHTRU,..., e kështu me radhë.

SHTRA	SHTRE	SHTRI	SHTRU	SHTRO	SHTRY
SHTRAD H	SHTRED H	SHTRID H	SHTRUD H	SHTROD H	SHTRYD H
SHTRAS	SHTRES	SHTRIS	SHTRUS	SHTROS	SHTRYS
SHTRAK	SHTREK	SHTRIK	SHTRUK	SHTROK	SHTRYK
SHTRAL	SHTREL	SHTRIL	SHTRUL	SHTROL	SHTRYL
SHTRAL L	SHTREL L	SHTRIL L	SHTRUL L	SHTROL L	SHTRYL L
SHTRAQ	SHTREQ	SHTRIQ	SHTRUQ	SHTROQ	SHTRYQ
SHTRAG	SHTREG	SHTRIG	SHTRUG	SHTROG	SHTRYG
SHTRAG J	SHTREG J	SHTRIGJ	SHTRUG J	SHTROG J	SHTRYG J
SHTRAN	SHTREN	SHTRIN	SHTRUN	SHTRON	SHTRYN
SHTRAM	SHTREM	SHTRIM	SHTRUM	SHTROM	SHTRYM
SHTRAV	SHTREV	SHTRIV	SHTRUV	SHTROV	SHTRYV

STRA	STRE	STRI	STRU	STRO	STRY
STRADH	STREDH	STRIDH	STRUDH	STRODH	STRYDH
STRAS	STRES	STRIS	STRUS	STROS	STRYS
STRAK	STREK	STRIK	STRUK	STROK	STRYK
STRAL	STREL	STRIL	STRUL	STROL	STRYL
STRALL	STRELL	STRILL	STRULL	STROLL	STRYLL
STRAQ	STREQ	STRIQ	STRUQ	STROQ	STRYQ
STRAG	STREG	STRIG	STRUG	STROG	STRYG
STRAGJ	STREGJ	STRIGJ	STRUGJ	STROGJ	STRYGJ
STRAN	STREN	STRIN	STRUN	STRON	STRYN
STRAM	STREM	STRIM	STRUM	STROM	STRYM
STRAV	STREV	STRIV	STRUV	STROV	STRYV

Nga tabela e mësipërme kuptojmë se fjalët në anglisht Strech ka lidhje të drejtpërdrejt me shqipen, nga kemi; Streq/Shtreq (nga Shtre, Shtreh, shtrat, Shtrit,... në shqip), në anglisht kemi *Strech* (gjermanisht: Anspannen)

a)

Fjalët;

STRADH	*STREDH*	*STRIDH*	*STRUDH*	*STRODH*	*STRYDH*
SHTRAD H	*SHTRED H*	*SHTRID H*	*SHTRUD H*	*SHTROD H*	*SHTRYD H*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,..., dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RADH, në trajtat RIDH; RUDH; RODH; RYDH, REDH, ndërtuar prej fjalëve DHA *RY=RYDH, DHA+DHE=REDH, DHA+RU=RUDH, ..., e kështu me radhë.*

b)

Fjalët;

STRAG	*STREG*	*STRIG*	*STRUG*	*STROG*	*STRYG*

SHTRAG	*SHTREG*	*SHTRIG*	*SHTRUG*	*SHTROG*	*SHTRYG*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,..., dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RAG, në trajtat RIG; RUG; ROG; RYG, REG, ndërtuar prej fjalëve GA *RY=RYG, GA+RE=REG, GA+RU=RUG, ...e kështu me radhë. RAG ka kuptimin RA GA, në trajtën RA AG, ashtu RA GA/GJA, me saktë RA AGJ/GJA.*

Po ashtu fjala REGJ, e Regja lkuren (lëkurën=Lekore=Lakore=Lakuroj,...Lakiroj,..., etj.), U regja n'hitha, përshkruan me RA-gja, pra RA ME GJA me AGJ/EGJ, krijuar nga fjala me të njëjtën kuptim RIG, RIGO, RIGJO, por e cila përshkruan përmasa të ndryshme fizike, si koha dhe hapësira e shtrirjes, e forma e trupave.
HITHA/ITHA përshkruan THYmjen si tha, i tha, hi tha, si hith=hyth, hymje e cila bën thymje, si hi dhe ith=thi.
Dh)

Fjalët;

STRAGJ	*STREGJ*	*STRIGJ*	*STRUGJ*	*STROGJ*	*STRYGJ*
SHTRAGJ	*SHTREGJ*	*SHTRIGJ*	*SHTRUGJ*	*SHTROGJ*	*SHTRYGJ*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,... dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RAGJ, në trajtat RIGJ; RUGJ; ROGJ; RYGJ, REGJ, ndërtuar prej fjalëve GJA *RY=RYGJ, GJA+RE=REGJ, GJA+RU=RUGJ, ...e kështu me radhë. RAGJ ka kuptimin RA GJA, në trajtën RA AGJ, ashtu RA GJA, me saktë RA AGJ.*

c)

Fjalët;

STRAN	*STREN*	*STRIN*	*STRUN*	*STRON*	*STRYN*
SHTRAN	*SHTREN*	*SHTRIN*	*SHTRUN*	*SHTRON*	*SHTRYN*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,... dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RAN, në trajtat RIN; RUN; RON; RYN, REN, ndërtuar prej fjalëve NA *RY=RYN, NA+RE=REN, NA+RU=RUN, ..., e kështu me radhë. RAN ka kuptimin RA NA, në trajtën RA AN, ashtu RA NA, me saktë RA AN.*

d)
Fjalët;

STRAM	*STREM*	*STRIM*	*STRUM*	*STROM*	*STRYM*

SHTRAM	*SHTREM*	*SHTRIM*	*SHTRUM*	*SHTROM*	*SHTRYM*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,... dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RAM, në trajtat RIM; RUM; ROM; RYM, REM, ndërtuar prej fjalëve MA *RY=RYM, MA+RE=REM, MA+RU=RUM, ..., e kështu me radhë. RAM ka kuptimin RA MA, në trajtën RA AM, ashtu RA MA, me saktë RA AM.*

k)

Fjalët;

STRAV	*STREV*	*STRIV*	*STRUV*	*STROV*	*STRYV*
SHTRAV	*SHTREV*	*SHTRIV*	*SHTRUV*	*SHTROV*	*SHTRYV*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,... dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RAV, në trajtat RIV; RUV; ROV; RYV, REV, ndërtuar prej fjalëve VA *RY=RYV, VA+RE=REV, VA+RU=RUV, ...e kështu me radhë. RAV ka kuptimin RA VA, në trajtën RA AV, ashtu RA VA, me saktë RA AV.*

m)

Fjalët;

STRAL	*STREL*	*STRIL*	*STRUL*	*STROL*	*STRYL*
SHTRAL	*SHTREL*	*SHTRIL*	*SHTRUL*	*SHTROL*	*SHTRYL*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,... dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RAL, në trajtat RIL; RUL; ROL; RYL, REL, ndërtuar prej fjalëve LA *RY=RYL, LA+RE=REL, LA+RU=RUL, ..., e kështu me radhë. RAL ka kuptimin RA LA, në trajtën RA AL, ashtu RA LA, me saktë RA AL.*

n)

Fjalët;

STRALL	*STRELL*	*STRILL*	*STRULL*	*STROLL*	*STRYLL*
SHTRALL	*SHTRELL*	*SHTRILL*	*SHTRULL*	*SHTROLL*	*SHTRYLL*

Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,... dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RALL, në trajtat RILL; RULL; ROLL; RYLL, RELL, ndërtuar prej fjalëve LLA+RY=RYLL, LLA+RE=RELL, LLA+RU=RULL, ..., e kështu me radhë. RALL ka kuptimin RA LLA, në trajtën RA ALL, ashtu RA LLA, me saktë RA ALL.

g)

Fjalët;

STRAK	*STREK*	*STRIK*	*STRUK*	*STROK*	*STRYK*
SHTRAK	*SHTREK*	*SHTRIK*	*SHTRUK*	*SHTROK*	*SHTRYK*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,... dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RAK, në trajtat RIK; RUK; ROK; RYK, REK, ndërtuar prej fjalëve KA *RY=RYK, KA+RE=REK, KA+RU=RUK, ...e kështu me radhë. RAK ka kuptimin RA* KA, në trajtën RA AK, ashtu RA * KA, me saktë RA AK.*

x)

Fjalët;

STRAQ	*STREQ*	*STRIQ*	*STRUQ*	*STROQ*	*STRYQ*
SHTRAQ	*SHTREQ*	*SHTRIQ*	*SHTRUQ*	*SHTROQ*	*SHTRYQ*

*Janë krijuar/maru nga SHT=SHTI/SHTU/SHTY/SHTO/SHTA,... dhe nga kuptimi i bazë i fjalës; RAQ, në trajtat RIQ; RUQ; ROQ; RYQ, REQ, ndërtuar prej fjalëve QA *RY=RYQ, QA+RE=REQ, QA+RU=RUQ, ..., e kështu me radhë. RAQ ka kuptimin RA* QA, në trajtën RA AQ, ashtu RA QA, me saktë RA AQ.*

Kuptimet e fjalëve; SHT (zanore), u krijua nga SH(zanore)+(zanore)T(zanore)= SHT(zanore), bashkim i tillë na ep shtrirjen (shtrimjen) ose shtimjen e sasisë SH(zanore) ose (zanore)SH, në përmasat deri në (zanore)T/T(zanore). Kemi shpjeguar me sipër .se AT/ET/UT/IT/OT/YT, dhe TE/TA/TU/TI/TO/TY,..., na epin distancat dej ku shtrihet sasia e gjësendit, materies SH, si dhe (zanore)SH/SH(zanore).

Ku (zanore)SH na ep afrimin drejt sistemit krahasuese kryesore ose njeriut i cili e veneron dukurin, formën dhe anasjelltas.

Pej nga kemi SHE me shtrirje në largësinë/distancën ET na ep SHET, por edhe SHTE

Pej nga kemi SHA me shtrirje në largësinë/distancën AT na ep SHAT, por edhe SHTA

Pej nga kemi SHU me shtrirje në largësinë/distancën UT na ep SHUT, por edhe SHTU

Pej nga kemi SHI me shtrirje në largësinë/distancën IT na ep SHIT, por edhe SHTI

Pej nga kemi SHO me shtrirje në largësinë/distancën OT na ep SHOT, por edhe SHTO

Pej nga kemi SHY me shtrirje në largësinë/distancën YT na ep SHYT, por edhe SHTY, ..., etj.
Duke dit(ur) se; SHUT dhe SHTU dallojnë nga shtrirja e largësisë e para ose pas no rojt'sit, e cila është; UT dhe TU, AT dhe TA,.. për të cilat kemi fol gjerësisht perzgat librit Msheftësit e Gojës (1,2, 3).

Karbon/Kore-bon

Kore Bon në kuptimin kthehet e bëhet si Kore. në Proto Indoevropiani nuk ka kurrgjë të baj/bej/bëj/bij/buj,... me fjalën ***Ker*** të cilën disa etimolog Evropianë e emërojnë si Zjarr, në të vërtetë KER është jo me tepër si Kore, gjësend që bëhet si Kore, kthehet në Kore, është e djegur, për ata bëhet kore dhe është e gerzhat* (***gurzat=gur Za at***) sepse i janë nxjerr/zjerr lagështia dhe është kthy në Kore. Në proto indeo - everopianishte nuk ka KER me kuptimin Zjem, ose ZE, Zeu, por si Kore, në formën ***Ker***. Kështu ***Ker*** (por edhe Kër;KR,...) quhet njeriu i thatë, i zeshket, i ligsht me shnet të dobët, por, i let/leht, rrjedh se është i ligsht nga pamja por i fuqishëm në muskuj. Nuk është barkaqok/barkaçok (*simetria QOK=KOQ, BARKU dal si KOQ, ose kthy barku në KOQ=KA AQ=KA OQ/QO),* është i zhdërvjelltë muskulor /muskuloz, pa vjam/dhjam dhe shumë i fuqishëm.

Gerzhat; *Mos e gerzhat grejzin me krane se e gerzhat zezen ditën tanë*

*Gerzhat=ger Zat, ka ZA GER, Gurzat,...etj. Pra, përshkruan sipërfaqen e Gurt(n'gurt) me viza, t*ë *vrazht=vrazhat, GurZHAT, GURZAT~GURZIT~GERZAT~GERZHAT,..., por edhe GR ose G*ëRzat,... *etj.*

Lagështia (La'g'shtia=La gja'shtia)

Lag duke na dhënë shumësin e Lag=LA AGJ, pra LA GJA, në formën e vërtetë. Pra, kur them LA, LAJ teshat ka kuptimin me Lan i ga=gja. Kurse LAGESH ka kuptimin LA gjësend në shumë intensitete edhe mënyra e forma duke krijuar tansi, jo si Ga/ge por si GASH/GESH ashtu LA GESH=LAGESH, ose Lag1+Lag2+Lag3+....=Lagesh
Kurse Lagë***shtia***, Lagështi ka kuptimin se LAGE është shti në trajtën SHTI A; pra SHTI asht. SHTI do të thot*ë SHTU nëpër vëllimin/hapësirën I, prej nga kemi SHT+I= SHTI.*

Kemi LAGSHTI por edhe LIGSHTI, LUGSHTAJ, LOGSHTI,...te gjitha këto fjalë në bazë kanë kuptimin e njëjtë ndryshimi qëndron në A, I, U, O pra në LIG; LOG; LAG; LUG, prej nga kuptimin bazë e kanë me LAN ni GJA, si LA GA por në rastin LAG me lan mbi sipërfaqen e tokës, trupit, gjësendit, kurse në rastin LIG ka kuptimin me LA-n GJA/GA por në vëllimin hapësirën me formë e cila e ka gjatësinë shumë me të madhe sesa

gjansia/gjerësia, pra me LA-n në I një GA, ashtu GA kur lehet në I merr formën e I-së dhe njeriu bëhet i LIG sepse hup pesh, i hup gjansia/gjerësia dhe kthehet në ni (një, pse jo NI=N'I= Nu në I) pe, në ni fill, që ka përmasa të gjatë ashtu si shenja I por nuk ka gjansi/gjerësi.

Kur kemi LUG prej nga formohet LLUG *(dikur shumësi i L krijohet LL, pra njëjësi L dhe shumësi i tij LL)*, do të thotë me LA-n një GA/GJA në hapësirën U e cila shtrihet nën sipërfaqen rrethuese, ose nën sipërfaqen e gjësendit, prej nga kemi LUG,
Kurse pjesët; SHTI, si LIGSHTI, LUGSHTAJ, LAGSHTI, ..., etj., e përshkruajnë pjesën L(zanore)G e cila SHTO-het, ose SHTI-het në hapësirat përkatëse A, I, U; Y,..., etj.

HABIT, HABI

Kuptimi me i ngusht i kësaj fjalë dhe shpjegimi (SH*PJE/PEJ *GIMI/GJIM/GJUMJE) me i shkurt i saj, është nga BIT=BAT=BI=BA=BAT, prej nga kemi A BIT= A BAT= ABA= ABI ose A BA, A BI duke marr, A E BAT, A BA, ashtu nga A BI, ku BI=BA=BE=BO=BU=BY,.. kanë të njëjtin kuptim në bazë.

HA na jep lëvizjen e shpejt, ndryshim nga A në HA, si dhe ngritje nga niveli i ulte në atë shumë të nalt-prej nga kemi HA BA, në vend të A BA; me të njëjtin kuptim si HA BI (AB po ashtu ka kuptimin BA, ashtu si IB=BI, OB=BO, EB=BE,...etj),. Prej nga kemi; HA BA, ose HA BI, pra me BA HA, ose HA BANI. Prej nga, HA BAT (A BAT) me kuptim të njëjtë me HA BIT. Kështu A BET; A BAT, shpreh të njëjtin kuptim për BA-mje, e cila tregon BA-mjen e menjëhershëm, paprit, tepër shpejt, për kohë të shkurt, të atypëratyshme,bamjen me përmasa t'mëdha (t'mdha=MA+DHA=MA DHA-anje).., etj.

HABI , = BI=BA HA, ose KA BA HA, KA BA HA, HABI

HALABAK

Mendoj se HALABAK është nga gjuha shqipe. Nga kjo kemi HALABAK, ALABAK, .. nga kemi A LA BA AK. Mund të jetë nga;

a) LAK, si A LAK, (ashtu ALAK), kemi LA BA AK, ashtu LABAK = LA BAK.
b) *Mund të jetë nga* LA BA IK, duke na përkujtuar kuptimin; A Lan BA IK, ashtu duke na dhënë pamjen e nejrzve të krijuar LA(n) nga BA/veprimi i IK-jes=AK-kjes
c) Si dhe*, nga baka, bojka, pra i lan me ba ka; njeri i marum vec për punë, si LA BA KA, ose LABAK mund të përshkruaj formën ,*

levizjen e pacaktuar, si lamsh; LABAKA, por dhe HALA BAKA, pra ende ba ka,..., etj.

FLUTUR

Ka kuptimin nga LUT, LU, e cila do të thotë LUJT, prej nga kemi LUJT në UR, pra në brendësin e gjësendit UR, ashtu UR ka kuptimin bazë AR/ER/IR/OR, por në të vërtet ajo nuk zhvillohet në hapësirën jashtë tokës, ose mbi te, por në brendësin U, kemi UR.

Baza e kuptimit (të formës fizike, pasi kemi thënë se fjalët në thelb përshkruajnë dhe ndërlidhen me pamjen fizike të trupit) fjalës UR është RU ashtu si baza e fjalës OR e cila është RO, pra OR do të thotë RO-je.

Nga kjo kemi; LUJT RU, pra me RUJT LUJTJEN, duke krijuar RU LUJT, ose RU LUT, apo dhe në trajtën me primitive si; LU RU, ose RU LU në gjuhën letrare do të ishte RUAJT LUAJTJEN. Kështu FLUTUR e ep shpjegimin e fizik dhe anatomike për me RU LUJTJEN e krahëve të Fluturës, nga kjo FLUTUR do të thotë e RU LUJTJEN e Krahëve , të lëvizjes së saj të vazhdueshme, e cila bart veçorin kryesore në luajtjen e krahëve dhe dallohen me ketë veti.

Shumë kfjellt shihet, ndërrimi; nga LUJTUR= në Lujte të shpejt të veçant të furishme, si F*LUJTUR= FLUTUR, pra duke pershkruajtur veçorin e luajtjes se krahëve, prej nga shihet se dukuria/veprimi kryesorë i krijimit të kesaj fjalë përqendrohet në Lujtjen e krahëve të saj (fluturës).

Ky është kuptimi i vërtetë i Lujtjes (shiko dhe krahaso LAJT-jes, LEJT-jes, LOJT-jes,..., etj.) të Krahëve të fluturës. Nga shqipja e lashte kemi LU por tash diçka e vrullshëm por jo jet(ë) gat(ë) që është FLU, ashtu si VLU, prej nga kemi FLUT=LUJT si dhe UR=RU.

Si krahasim e vërtetim kemi;

FLUTUR~LUTUR prej nga LUTUR marrim U=A , fitojmë LATAR, kështu LUTUR=LATAR=LETER në këtë mënyrë LU~LA~LE janë në bazë me kuptim të njëjtë. Dallimi qëndron në atë se dukuria LU, ME LU zhvillohet në brendësin e gjësendit ose nën sipërfaqen rrethuese. Po ashtu me kuptim të njëjtë LU është fjala LA e cila zhvillohet në përgjithësi mbi sipërfaqen e tokës, gjësendit ose mjedisit/sistemit ku vrojtuesi i ndjen veten; i përket të njëjtit mjedis/sistem,...,etj.

Kurse LE me kuptimin e njëjtë LA/LU/LI por dukuria zhvendoset në largësi, ose në të ardhmen ku vështruesi nuk i takon atij mjedisi/sistemi.

Balq/BAlqak/Bulq/BOLQ,..Baltak

Kemi shprehjen *Balqi i Klinave (BA LAK, si dhe BA LAQ, ku LAQ është shumësi ose lloji, një soj i shumësit të LAK~LAQ=LOQ,...si BA LAQ=BAL. ,*

*Balq thuhet po ashtu në Kosovë (Dardani)për kabllon elektrike. Po ashtu e njëjta fjalë përdoret për tokën me lloq, e cila ka shumë uji, zakonisht veni ku ka Nejt uj(*ë*) për ni kohë t'gat, dhe toka asht e but (ba+ujit=bujt=but=bat,..), për atë quhet, BALQAK, si dhe BALQ. Por edhe BALTAK, BALTOK, BAKLTUK,...N*ë *të gjitha toponimet, ndërlidhur me ketë fjalë, rrjedhin nga përshkrimi, ku ka shumë uji dhe ku toka është Lloqavt.*
Kështu BALQAK, përdorimi i kësaj fjalë, tregon se kjo nuk erdhi nga Jugu, por në vërtetë kemi ardhje nga e folmja e veriut.

Si rrjedhim BALT=BA LAT= ***BA e LAT****, pra BA E LAN-un, gjësend i LAN-un, në formën LAT; LATIC; LATIS; LATISH, kështu kemi në Kosovë fjalën BALTAK, është tokë; BALTAK, BALQAL, BALQ=BA LOQ= BALLOQ=BALL'Q=BALLQI, duke na dhënë toponimin Bollq/Ballq/Bullq/Bellq,...,etj., si dhe BALT nga BA E LAT, në kuptimin e LAN, BALAN, ashtu e LANUN në formën LAT; nga BALAT= BA A LAT= BA'LAT=BAL'T=BAL'T=BALT.*

Nga kjo, shkurtimi i fjalës BALQAK, ose BALQ, e cila u krijua nga BA LAQ, BA LAQ KA , ku KA=AK, na ep BALQAK. Fjala LQ në të vërtet është shkurtim nga fjala LLOQ, LOQ, LAQ, LUQ, LIQ, LYQ, LEQ, ashtu si kemi LEQE, ku përdoret shumësi Q i njëjësit K, prej nga kemi LAK/LAQ, ashtu suke krijuar shumësin e K, si K1+K2+K3+,…+Kn = Q.

Nga kjo LLOQI përshkruhet si LLOK/LLUK/LLAK, LLEK,…, etj. Ku përdoret Shumësi i L, e cila është LL, dhe ka raste përdorimi i shumësit të K është Q. Prej nga LLOQI epet si përshkrim i fjalës shumë LAKe, pra tansi e LAKAVA, të cilat ndërthuren njëra me tjetrën duke krijuar një masë amorfe, të pa formë, dhe tepër elastike. Prej kësaj, shumësia e LAKA-ve përshkruhet me fjalën LLAQ; LLAQA;LLOQ; LLUQ; ..., etj.
Po ashtu FLLIQ është përshkrim në shumësi i fjalës LLIQ=LLOQ=LLAQ,... prej nga FLLIQ, e përshkruan LLoqin jo vetëm si i pakt, por si ndodhi e shpejt dhe e furishme (nga URISHME=URI + ISHme).

LAK	***LAQ***	***LLAQ***	***LLAK***	***BA+LLAK=BALLAK***
LEK	***LEQ***	***LLEQ***	***LLEK***	***BE/BA+LLEK=BELLEK***
LUK	***LUQ***	***LLUQ***	***LLUK***	***BU/BA+LLUK=BULLUK***
LIK	***LIQ***	***LLIQ***	***LLIK***	***BI/BA+LLIK=BILLIK***
LOK	***LOQ***	***LLOQ***	***LLOK***	***BO/BA+LLOK=BOLLOK***
LYK	***LYQ***	***LLYQ***	***LLYK***	***BY/BA+LLYK=BYLLYK***

Si dhe;

BA+LLAQ=BALLAQ	***BA+LAQ=BALAQ***
BE/BA+LLEQ=BELLEQ	***BE/BA+LEQ=BELEQ***
BU/BA+LLUQ=BULLUQ	***BU/BA+LUQ=BULUQ***
BI/BA+LLIQ=BILLIQ	***BI/BA+LIQ=BILIQ***
BO/BA+LLOQ=BOLLOQ	***BO/BA+LOQ=BOLOQ***
BY/BA+LLYQ=BYLLYQ	***BY/BA+LYQ=BYLYQ***

Dhe nga kjo kemi hupjen (*shiko dhe krahaso; hapjen, hepjen, hopjen, hypjen, hipjen,..)* e zanores ndërmjet L/LL dhe K/Q; prej nga kemi;

BA+LLAQ=BALLQ	***BA+LAQ=BALQa***	***BA+LAQ=BALQak***
BE/BA+LLEQ=BELLQ	***BE/BA+LEQ=BELQe***	***BE/BA+LEQ=BELQek***
BU/BA+LLUQ=BULL Q	***BU/BA+LUQ=BULQu***	***BU/BA+LUQ=BULQu k***
BI/BA+LLIQ=BILLQ	***BI/BA+LIQ=BILQ(zanor e***	***BI/BA+LIQ=BILQik***
BO/BA+LLOQ=BOLL Q	***BO/BA+LOQ=BOLQ***	***BO/BA+LOQ=BOLQok***
BY/BA+LLYQ=BYLLQ	***BY/BA+LYQ=BYLQ***	***BY/BA+LYQ=BYLQuk***

SHKUNULLIM* (SHKUNDULLIM)*, përbëhet nga fjalët;

SHKU e cila ka kuptimin SHKO; SHKI, SHKA; SHKE, SHKY, .. e përafruar me së shumti me fjalën SHKO,…, të gjitha këto fjalë në të vërtetë paraqesin kuptimin e fjalës SHKO.
Megjithatë kur nodh SHKO në hapësirën U, kemi SHK+U, sikur kur themi SHKO por që ndodh në U, pra , nën sipërfaqen e gjësendit, ose në brendinë e tokës, trupit, gjësendit,..etj., prej nga marrim SHKO e cila ndodh në U, prej nga SHKO+U=SHKU.
Nga kjo kemi SHKU+UN=SHKUN, SHKA+AN=SHKAN, SHKO+ON=SHKON, SHKI+IN=SHKIN, SHKY+YN=SHKYN, SHKE+EN=SHKEN.

Pra, SHKO në AN, por kur ndodh në AN-en e cila ka përmasa të vogla dhe e shkel e prek dora e njeriut çdo dite, atëherë kemi ajo nga AN është ON.

Ashtu kur kemi SHKO në UN, pra në AN e cila ndodh në U nën sipërfaqen e tokës, trupit, gjësendit, ose nën sipërfaqen rrethuese kemi kalimin nga AN në UN, prej nga marrim SHKO+UN=SHKUN.

Në këtë mënyrë kemi, SHKUN, SHKON, SHKIN, SHKAN, SHKEN, SHKYN, si dhe SHKUN +NU prej nga marrim SHKUNU, si dhe; SHKONO, SHKANA, SHKINI, SHKYNY, SHKENE,…etj.

Pjesa SHKUNULLIM nga SHKUNU+ULLIM, prej nga ULLIM/ALLIM/ELLIM/OLLIM/ILLIM/YLLYM, është shumës i fjalëve ULIM=U LIM, dhe ALIM=A LIM, ELIM=E LIM, OLIM=O LIM, YLIM=Y LIM ,…, etj.

Megjithatë renditja e bashkëtingëlloreve LLM, LL(zanore)M; dhe L(zanore)M, LM, prej nga; këto fjalë përshkruajnë rrjedhjen e formës LA+AM=LAM, LI+IM=LIM, LU*UM=LUM….etj.

Nga shumësi i L-s është LL, marrim; LLA+AM=LLAM, LLI+IM=LLIM, LLU*UM=LLUM; LLO+OM=LLOM,…, etj.

Prej nga SHKUNULLIM=SHKONOLLIM,... e cila na përshkruan gjësendin që SHKON dhe NO-het SHKUMJE në formën SHKON NO dhe krejt kjo SHKUMJE rrjedh në formën LLIM=LIM, ose LUM=LLUM,...si SHKUNULLUM,..., etj., kështu me radhë.

Shkurt SHKUNULLIM= SHKON N’ULJE, si SHKUNUL, ku pjesa SHKUN N*ULLIM.

Shungullon/Shangallon
Mungullon/Mangallon
Kungullon/Kangallon
T(i)ngullon/Tangallon
SHangallon/Shingallon
Vr(ungull)
K(ungull)
Rrangull
Ungu/Ungju
Angu/angu
Mangu/mangju
Langare/Langjar
Tangar/tangjar
,….,

Nga kjo kemi ;

AN	***UN***	***IN***	***EN***	***ON***	***YN***
GA(,…)	***GU(,…)***	***GI(,…)***	***GE(,…)***	***GO(,…)***	***GY(,…)***
ANG	***UNG***	***ING***	***ENG***	***ONG***	***YNG***
ANGA(,…)	***UNGU(,…)***	***INGI(,…)***	***ENGE(,…)***	***ONGO(,…)***	***YNGY(,...)***
Kanga	***Kungu***	***Kingi***	***Kenge***	***Kongo***	***Kyngy***

Natyrisht kemi ; KANGA(kanga, Kungalla, Kangalla), KUNGU (kungulli), KINGI (Kingji), Kongo (nuk kemi në shqip, megjithatë kemi shqiptimin e fjalës Mangu si Mongo=Mungo), si dhe Kyngy ***(fjalët me y që janë me të rralla sepse hapësirën Y në të cilën ndodhin dukurit janë me të rralla, sepse përshkruhen gjendjet, dukurit, gjësendet, pre nga nuk ka kthim, por edhe janë të atilla (ose qaso, aso, a so, por edhe AS O),*** *të rralla.*

LIBRI 4

Rini mos anrroni shum per atdhe,

atdheu asht jo ma teper se lak i sunimtarve

KRYP/KRAP/KREP/KRIP/KROP/KRUP

E dim që K tregon damjen e gjësendit (materies) nga tansia por e ruan pikën e me shumë të përbashkët me tansin, ashtu si krahu me trupin, ku trupi paraqet tansin kurse Krahu, nga K*RA. Nga kjo K*RA, pra KA RA, e përshkruan RA-mjen, por me pamjen e tillë që e ruan lidhjen me tansin (trungun, trupin). Prej kësaj në historinë e gjuhëve para – indo- evropiane rast vendimtare ish(-te) lidhja e bashkëtingëlloreve KR, po ashtu DR, TR, MR, SHR, GR,.. të cilat krijuan bazë të mirë për përshkrimin e formave dhe rrjedhjen e materies/gjësendit (reliefit,..., etj.).

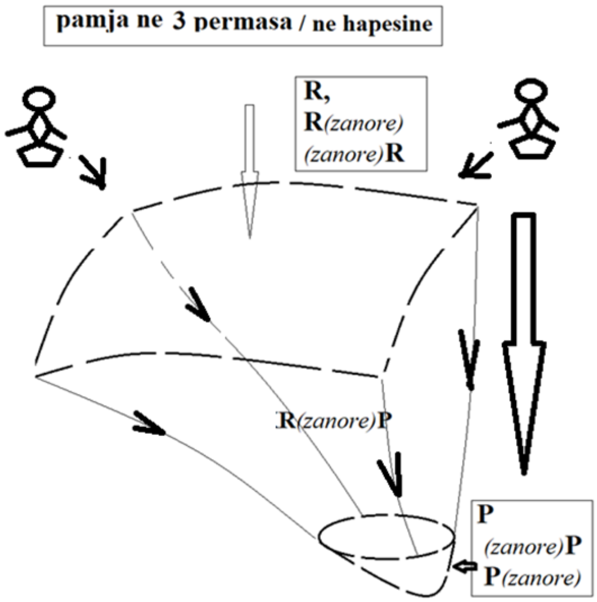
Kështu KR, KR(zanore) na ep damjen nga tansia, të formave dhe rrjedhjes së gjësendit, materies. Ky lloji i ndamjes përshkruhet me KR, gjendet brenda fjalës, dhe kuptimi i saj themeltarët del nga Shqipja, duke i lidh dy fjalët KA/KE/KU/KI/KO/KY,...+ RA/RE/RY/RO/RI/RU,..., por edhe me ngjitjen e e fjalëve simetrike si; AK/EK/IK/UK/OK/YK,...+ AR/ER/IR/UR/OR/YR, duke na dhanë KRA/KRI/KRO/KRU/KRY/KRE, ...por edhe AKRA/EKRE/IKRI/UKRU/OKRO, por edhe përthuret me zanoret e jo të njëjta si; EKRI; OKRI; UKRO; AKRO,..., etj.

Nga kjo kemi;

EKRI, prej nga BA+EKRI/AKRI fitojmë BAKRI, por edhe HE+EKRI=HEKRI,.., nga kjo emni BEKRI nuk na del shumë arab, por na del tepër me kuptim dhe domethënie shqipe, si BA EKRI, ose BA KRI, dal nga kuptimin BA KA RI, pra njeri gjësendi që bahet KRY ose KA RI që përshkruajnë shtresën ose pjesën me të nalt të gjësendit, ashtu duke i dhanë kuptim renditjes së bashkëtingëlloreve KR, K(zanore)R, dhe KR(zanore), të cilat kthyer në sipërfaqe (*pasi tingulli R përshkruan sipërfaqen, pra përshkruan trupin në të cilën interesohet vështruesi ose no rojtsit vetëm për shtrirjen sipërfaqësore e cila në thelb ka trashësi, por të papërfillshme krahasuar me gjerësinë e saj. Kjo dallon, kur shoqërohet R me zanore, pra sipërfaqja merr trashësi, ose fillon trashet dej në përmasa t 'mëdha*)

OKRI prej nga UKRO; AKRO

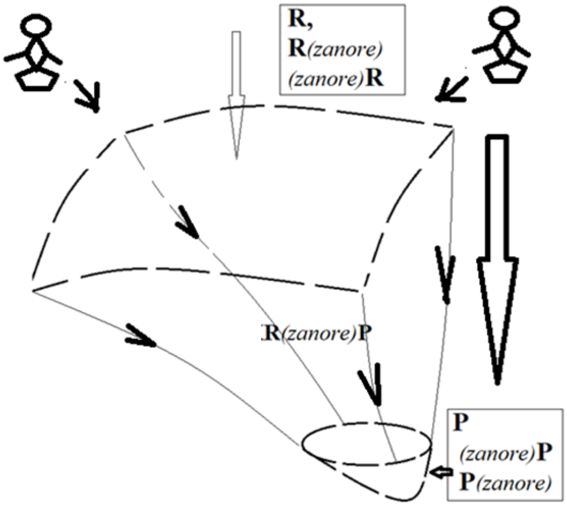
Po ashtu nuk dalin jashtë kuptimin i fjalëve AKRONIS, e cila na jep kuptimin A KRO/KRY/KRE, ashtu A KRON +NU*IS. Prej KA RON= KA ROJ=K'ROJ/K'RON. Ku për pjesën IS/ISH kemi fol gjerësisht në pjesët tjera të librit Msheftësit e Gojës (1, 2, 3). Nga kjo lexuesi e ka të qartë se pjesa RP, R(zanore)P, dhe R(zanore)P(zanore), fizikisht na ep sipërfaqen e cila gjendet me lart sesa sipërfaqja e ngushtuar ose bashkësitë pikash ose vetëm një pik P. Në pamje fizike renditja ose nivelet (pozitat në Hapësirë dhe kohë) në krahasim me vështruesin/no rojtsin do të dukeshin si në figurën e mëposhtme.

Nga kjo fjala R(zanore)P, dhe R(pjesë e fjalës)P, por edhe R(pjesë e fjalës)P(pjesë e fjalës, ose zanore), na ep jo vetëm ramjen nga nalt poshtë, por edhe tkurrjen, zvogëlimin, hupjen e masës, ngjeshjen e vëllimit, si dhe fillimin nga sipërfaqja/vëllim i madh në përfundimin e formës n*ë* sipërfaqe të tkurrun/tkurrur, të vogël,..., etj. Krejt këto kuptime nxjerrën nga; RJEP;REP; REPAN; RUP, RUPAN; RAP; M'RAP; V'RAP, F'RAP; K'RAP: T'RAP, T'RUP, si dhe TRUPOJ ku flasin për, zvogëlimin'. Pra; ***Rjepjen*** e udhëtimit i cili në një far*ë* mënyrë shoqërohet me përmasa hapesinore, në natyrën reale/t'njement/t*ë* njëmend. Shiko, në figurat e ma nalta vëllimin e formave të paraqitura, ku vëllimit zvogëlohet sa më 'poshtë ' shkojmë, e paramenduar në tri permasa.

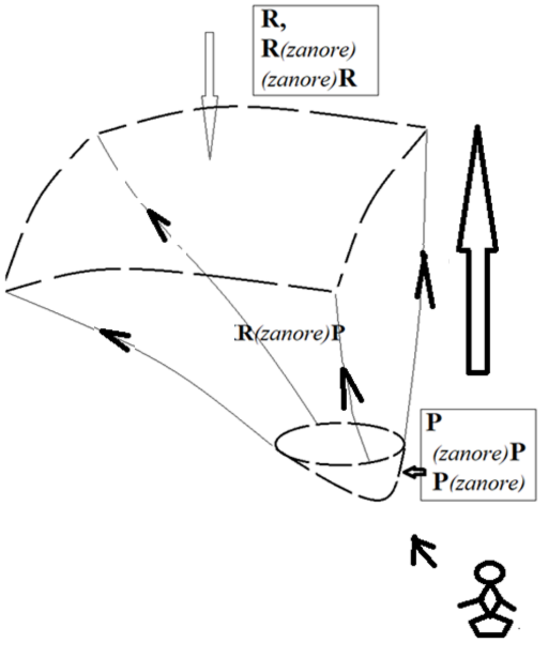
pamja ne 3 permasa / ne hapesine

(renitja RP/R(zanore)P,..

pamja ne 3 permasa / ne hapesine

(renitja PR/P(zanore)R,....)

KRYP kemi KA R(zanore)P, ku pjesa R(zanore)P na ep ramjen nga sipërfaqja R e cila është në naltsin me të madhe kurse P, sipërfaqe e vogël,

bashkësi pikash ashtu si maja e paraboloidit gjendet në nivelin, nultësin (ne ultësi/n'ultësi=N'altsi).

Shembull, kemi;

N'alt = me rrënjë AL

N'ult = me rrënjë UL

N'elt = me rrënjë EL

N'olt = me rrënjë OL

N'ilt = me rrënjë IL

Kurse renditja P(zanore)R na ep pamjen ku R është me nalt por pika/sipërfaqja e tkurru P përparon në drejtim të rrafshit të nalt R, kurse në renditjen RP kemi ramje largim të sipërfaqes së tkurrur në kahun duke u largua nga rrafshi/sipërfaqja R. Kështu RP, R(zanore)P, kemi ranje (ramje/rapje/Ratje/Rashje/Ralje/Rage/,...) të P nën nivelin e R, pra ashtu si shprehet me fjalët; RUP, REP, RJEP, ROP, ... por edhe RAP , RJUP, RJAP, .. por edhe RYP, ROJP,...etj.

Kështu;

RUP

ROP

REP

RJEP

RAP

RIP, ashtu si dhe

GREP= GA/GJA+ RE (RA)+EP, pra EP GJA RA-mje ose me RAMJE duke krijuar GREP.

GRUP

VRUP

EVRUP

EVROP

EUROP

RUPA, GRUP, GROPA,...etj. I sqarojmë një nga një për thjeshtim si në rastin GREP.

Prej; RUP do të thotë RU=RA dhe UP=AP, ashtu që kuptimi RU është i njëjtë me RA, por tash kjo ndodh në brendësi të trupit gjësendit, në thellësi të tij, nën sipërfaqen rrethuese, duke thelle në trupin e tokës, gjësendit, prej nga kemi RU UP, ashtu me kuptim të njëjtë si RA AP, pse AP(JAP) RA-mje. Por të tan kjo nuk nodh në A por në U.

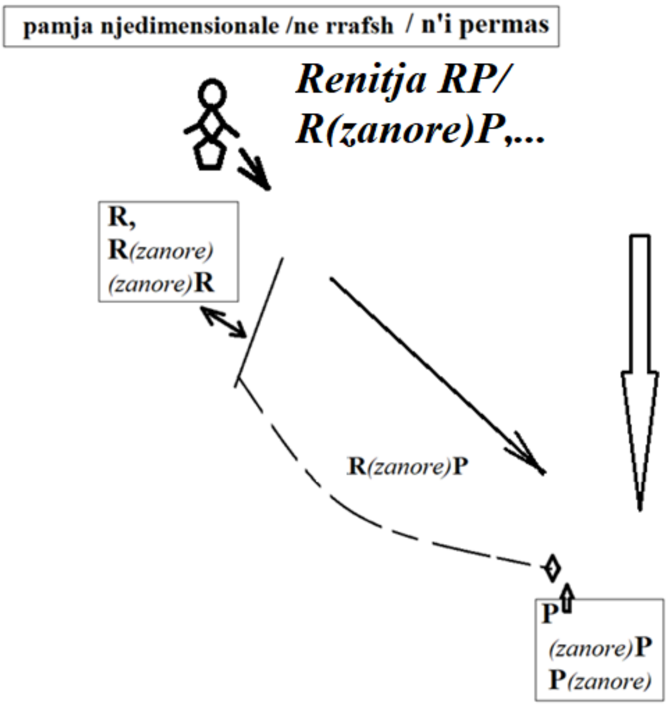
Kështu RUP na flet për EPJE në brendësi që është UP/UPJE ashtu në formën e RAMJE/RUMJE brenda sipërfaqes rrethuese, duke krijuar fjalën e cila përshkruan formën RUP, RUPA,

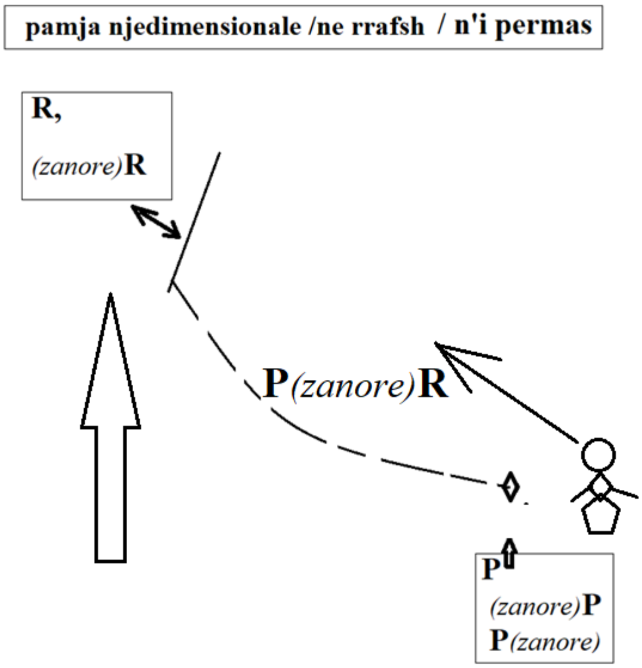
Kur kemi gjësendin me Ramje por në thellësi duke krijuar formën UP RU ashtu si EP RE ose AP RA, por edhe EP RA ose EP RU, duke na dhënë RA+AP=RAP, RE+EP=REP,. RU+UP=RUP, RO+OP=ROP,..

Natyrisht, RO na flet për hapësirën e ngushtë dhe me të vogël në përmasa sesa A dhe U, kurse RYP na flet për gjësendin i cili ka shtrirje të RJEPJES në thellësi/fellsi si RYP, kështu KA*RYP=KRYP, prej nga na epet përshkrimi i vetisë KRYP duke përshkruar gjësendin i cili bën RJEPJE të vazhdueshme, duke e ditur se KRYPA e grryen gjësendin, e sidomos trupin kur teshet (e mahnitshme pranohet fjala DESH/DASH/DASHT/TASH..., por nuk pranohen fjalët Nesh, Nish, Nush, Nashti, Noshta, Tesh-ne kuptimin Nesh/ndesh/dash...) për të. Pra, sidomos e rjep gjësendit organik, por edhe mund të jet poashtu që përfitohet nga RJEPJA në trajtën RYP-je të vete gurit të Krypes, duke krijuar gjësendin e im, i cili quhet KRYP, si dhe duket ashtu si KREP/SHKREP/KRAP i tillë, e cila fitohet nga RJEPJA e GUREVE të mëdhenj të KRYPES
Kështu kemi;
KRYP
KREP
KRAP
KROP, prej nga përshkruhet ***; Lopa hante Krop, Krap kollomoqin,***
Por edhe KRIP, KRUP, ashtu si përdoret u qa dega e lisit KRAP, ose KRUP, prej nga kuptojmë se këto fjalë na thonj; KRAP= KA RA AP, ose AP RA KA, si dhe KRUP = KU RU UP, ose RU UP KU(KA). Me të njëjtën kuptim pjesën R(zanore)P, kur na bashkëngjitjen me gjësendit i cili ka formë dhe shtrihet mbi sipërfaqen e tokës, kemi
GRAP= GA RA AP pra, GJA RA AP ose AP GJA RA
GRUP= GU RU UP pra, GJU RU UP ose UP GJU RU
GRIP= GI RI IP pra, GJI RI IP ose IP GJI RI
GROP= GO RO OP pra, GJO RO OP ose OP GJO RO
GRYP= GY RY YP pra, GJY RY YP ose YP GJY RY
GREP= GE RE EP pra, GJE RE EP ose EP GJE RE
GREJP (*anglisht GRAP për rrushin pra GJA RA AP, e cila përshkruan formën e ra-me të kërpnajës, kalaveshëve (KA*LA*VESH n*ë thelb domethën; VESH KA LAN*) ose edhe trupit të gigjes se rrushit, në gjermanisht kemi TRAUB e cila në shqip merr kuptimin të RA U BA ose të RA UB ashtu UB=BU, prej nga kemi përshkrimin e gjësendit që U BA në formën të RA ose T'RA****.)***
MRAP= MA RA AP pra, MJA RA AP ose AP MJA RA
MRUP= MU RU UP pra, MJU RU UP ose UP MJU RU
MRIP= MI RI IP pra, MJI RI IP ose IP MJI RI
MROP= MO RO OP pra, MJO RO OP ose OP MJO RO
MRYP= MY RY YP pra, MJY RY YP ose YP MJY RY
MREP= ME RE EP pra, MJE RE EP ose EP MJE RE
Po ashtu
GRAP= GA RA AP pra, GJA RA AP ose AP GJA RA
VRUP= VU RU UP pra, VJU RU UP ose UP VJU RU
VRIP= VI RI IP pra, VJI RI IP ose IP VJI RI

VROP= VO RO OP pra, VJO RO OP ose OP VJO RO
VRYP= VY RY YP pra, VJY RY YP ose YP VJY RY
VREP= VE RE EP pra, VJE RE EP ose EP VJE RE
Si dhe
TRAP= TA RA AP pra, TJA RA AP ose AP TJA RA
TRUP= TU RU UP pra, TJU RU UP ose UP TJU RU
TRIP= TI RI IP pra, TJI RI IP ose IP TJI RI
TROP= TO RO OP pra, TJO RO OP ose OP TJO RO
TRYP= TY RY YP pra, TJY RY YP ose YP TJY RY
TREP= të RE EP pra, TJE RE EP ose EP TJE RE

FRAP= FA RA AP pra, FJA RA AP ose AP FJA RA
FRUP= FU RU UP pra, FJU RU UP ose UP FJU RU
FRIP= FI RI IP pra, FJI RI IP ose IP FJI RI
FROP= FO RO OP pra, FJO RO OP ose OP FJO RO
FRYP= FY RY YP pra, FJY RY YP ose YP FJY RY
FREP= FE RE EP pra, FJE RE EP ose EP FJE RE
,..., etj.

Nga kjo fjala KRYP mund të jet rrjedhim i përshkrimit të gjësendit që është krijuar ashtu nga KREP, prej nga kemi SHKREP, ashtu SHKREPA, duke dhënë kuptimin e gurëve të zhveshur, Shkrepor.

Kemi KRYP, KRIP, KREP, KRAP, KROP,.. etj., e cila e përshkruan Krah-un e sh*ka***pun** nga tansia por që është me maje si Thep, i tillë që e ep formën EP, AP, UP, IP, ... i bashkuar me fjalën KRA*AP=KRAP, KRE*EP=KREP, KRY*YP=KRYP,...etj. prej nga u formuan fjalët;

KREP duke marrë shumë+KREP=SHKREP
KRAP duke marrë shumë+KRAP=SHKRAP
KRUP duke marrë shumë+KRUP=SHKRUP
KROP duke marrë shumë+KROP=SHKROP
KRIP duke marrë shumë+KRIP=SHKRIP
KRYP duke marrë shumë+KRYP=SHKRYP,..

Prej nga fjalët; SHKRIP; SHKRUP; SHKRAP; SHKREP; SHKRIP; SHKROP; SHKRYP,...etj.

Kane të gjitha përdorim edhe sot dhe kuptim në shqipe, dhe nga zëvendësimi S=SH krijojmë fjalët

KREP duke marrë SUme+KREP=SKREP
KRAP duke marrë SUme+KRAP=SKRAP
KRUP duke marrë SUme+KRUP=SKRUP
KROP duke marrë SUme+KROP=SKROP
KRIP duke marrë SUme+KRIP=SKRIP
KRYP duke marrë SUme+KRYP=SKRYP,..

Prej nga fjalët; SKRIP; SKRUP; SKRAP;.. ashtu duke krijuar fjalët Skript, Shkripan, skrop, skrap,.. prej nga SKRAPAR, e, SKRIPtan,..., etj.

Nga këto, toponimi SKRAPAR (shkrapar= shum krah apen= shkrapen); e përshkruan relievin dal nga rrënja e fjalës SKRAP=SHKRAP, e cila përshkruan vendin me SHKREP të mëdhenjtë ,..etj.

GIGJA E RRUSHIT/GRIGJA

GIGJE=GI GJE, GJE në trajtën GI, GJE/GJA në formën GI, ashtu GI*ISHT= ISHT/ASHT në formën GI/GJI. Prej, nga kemi; GIGJ/GIGJA E RRUSHIT. GRIGJA, GJA e nGRITne, por edhe e GRUMULLUME në formën RI, ashtu duke maru formën fizike GRI, prej nga kemi GRITGJA, NGRITGJA; NGRITJE e GJA-s, prej nga kemi GRIGJA. Kjo fjalë është vërtetim i fort për fjalët; GRI dhe RI, ku G=GA=GJA dhe RI, thjesht GJA e RI. Për të pas pasqyrë me të kfjellt lidhur me GRIGJA, duhet të lexohet pjesët 1,2,3 të librit Mshfetësit e Gojës.

PRA(VE*PRA)/(TE*PRA)/LE*PRA/(APRA;LA*PRA);

PRA; u krijua nga fjalët PE RA, si dhe Pej RA , por, me mundësit si; Pej/Pi/P/Po/Pu/Pe,…+ RA, kështu kemi Prej/Pej,…. RA duk na dhënë PRA: Kështu Pra, përmblidhet me kuptimin e fjalisë ME që RA (fjala) ashtu PEJ RAMJES, duke marrë kuptimin PRA.
T’raj’ta tjera të krijimit të fjalëve nga e njëjta rrenje PRA, kemi;
Nisemi (pra; Isemi, sepse kemi NU+IS=NIS) nga; VE=VU=VI=VA=VO=VY; ashtu ; me VU dukurin PRA, ku kemi; VU=VE, prej nga VE+PEJ RA-s=VEPRA.

KNU

KNU, krijohet nga KA NU, ashtu me vetit e fjalës K, me bashkimin NU krijon në simbiozë, kuptim të ri KNU, e cila nuk vetëm NU por diçka me e veçantë si KNU, si pjesë e veçantë e hapësirës ku ndodh veprimi NU, e cila është KNU.

Kështu kemi KNU, VNU, LNU, SHNU, …, etj., secila nga këto fjalë na ep pamjen dhe vetit e veçanta të veprimit NU, por me dallim i bajn/bartin me vete fjalët K, V, L, SH,.. ashtu duke maru fjalët përkatëse.
Shënim:
KA**NON**/KA**NAN**/KO**NEN**
VA**NON**/LA**NUN**/LE**NEN**/ GO**NON**/RA**NON**/TRA**NON**

V***RAP***ON/V**<u>EPR</u>**IM, prej nga kemi renditjen *RP/(...)R(zanore)P(...),* dhe *(zanore)PR.* Ku në rastin e parë kemi rrafshin R me të lart/nalt në hapësirë krahasuar me bashkësinë e pikave ose rrafshin shumë të ngusht, ose një pikë e vetme, e cila gjendet me poshtë se R (rrafshi, sipërfaqja e lëmuar) krahasuar gjithmonë me personin formues/krijues i fjalës (shpesh e kemi quajtur sistemin krahasues kryesor, prej nga del fjala për të përshkruar dukurin përkatëse.
AK/KA
AQ/QA
AL/LA
AM/MA
AN/NA
AT/TA
AD/DA
AV/VA
AR/RA
ARR/RRA
AS/SA
ASH/ASH
AC/Ca
AZ/ZA
AZH/ZHA
AG/GA
AGJ/GJA
ADH/DHA
AD/DA
AF/FA
AH/HA
AL/LA
ALL/LLA

Në të gjitha fjalët e mësipërme përgjatë shqiptimit, gjuha brenda gojes bën lëvizje të kundërta, pra AK gjuha bën lëvizje të kundërt me levizjen e gjuhës gjate shqiptim KA, dhe kjo ndodh të gjitha fjalët e mësipërme. Nga njeriu primitive duke haptas se gjuha është përcjell me kujdes gjate shqiptimit, të dukurive të njëjta me lëvizje në kahun e kundërta, ose me pozita të kundërta të vend ndodhjes së tij në krahasim me dukurin , formën e caktuar.

Kur themi KA gjuhë kthehet në formën e harkut duke e prekur qiellzën e gojes, përafërsisht në një pikë, me mjedisin e saj. Nga kjo ajo kthehet, k’rrutavt, në atë mënyrë sikur na tregon anatomia e prerjes tërthore të gojës dhe gjuhës, ashtu gjatë shqiptim të këtij bashkë tingulli (të fjalës) ndërton përafërsisht simbolin-shejen K. Si rrjedhim ndërtuesi i alfabetit ishte shumë i vetëdijshëm, në përcjelljen e lëvizjes se gjuhës/guhes në brenda në gojë, gjatë shqiptimit të tingullit K, njëherazi duke na dhënë (dhan, dhin, dhun, dhen, dhon,..) kuptimin e fjalës K. Kjo fjalë tregon se sasia e materies, gjësendit,

asht da nga tansia (qiellza), dhe pas damjes ruan pika të përbashkëta me tansin.

Kështu kur themi AR gjuha ngritet nga felqija deri në prekjen e qiellzës, kurse në rastin e shqiptimit të RA, gjuhë e fillon rrugën aty ku ka mbet gjatë shqiptim të fjalës AR, duke përshkruar rrugën e njëjtë me kahun e kundërt përgjatë shqiptimit të fjalës RA. Me këtë gjuha (si muskul brenda gojës) në rastin AR tregon ngritjen, rritjen, e riten e gjësendit në shkallën me të nalt, kurse në rastin e dyte RA, tregon RA-mjen, e po atij objekti, gjësendit, formë nëpër trajektoren e njëjtë. Kjo është e mahnitshme sepse gjuha tregon kuptimin e vërtetë të fjalëve AR dhe RA, të cilat kuptime ruhen shumë mirë në gegnishte. Këto fjalë, në të vërtetë, tregojnë pamjen e para shqipes.

LIBRI 5

Te gjitha pushtetet janë pushtuese
edhe kur ato janë t'marume pej njerëzve t' etnis tane.

PRO=PE/PI/PO,...+,..., RO/RI/RU/RE/RA/RY,...=PRO; PRI; PRA; PRU; PRE; PRY;... ashtu duke treguar ecjen, primjen përparimin përpara, qamjen përpara PRE, ardhjen përpara të gjësendit n€r sipërfaqen e trupit ose nën sipërfaqen rrethuese në formën PRU, ecjen ngamjen përpara, shpesh në ngjitjen përpjetë në trajtën PRI,...etj.

POR, PER, PIR, PUR, PAR, PYR, por edhe P(dyzanore)R si dhe P(pjesë e fjalës)R,. Përshkruan veprimin e kryer të fjalëve PR(zanore), PR(pjesë e fjalës) si dhe PR(dy zanore), dhe PR(zanore). Prej nga kemi POR, PER; PUR; PAR; PYR; PIR; PEOR; PAER,...janw veprime, forma, të kryera (formë e përfunduar, e gjësend i ndërtuar, i kryer,...,) PRO, PIR veprim i kryer e PRI, PAR veprimi i kryer i fjalës PRA, PUR veprim i kryer ose formë e përfunduar e PRU, PRE veprim i kryer (formë e përfunduar, gjësend i ndërtuar i kryer,...)i fjalës, formës, veprimit PER, si dhe PYR është veprim i kryer i fjalës (formë e përfunduar e gjësend i ndërtuar i kryer,..)PRY. Kështu forma PR(zanore), PR(dy e më shumë zanore) si dhe PR(pjesë e fjalës) e ka veprimin në vazhdim, formën fizike në kohë edhe hapësirë të papërfunduar, kurse P(zanore)R, P(dy e më shumë zanore)R, P(pjesë e fjalës)R, na ep formën e ndërtuar, e cila është përfunduar dhe mbetet e tillë në kohë e hapësirë për kohën e pacaktuar (formë e përfunduar, gjësend i ndërtuar i kryer,..).
PROA
PROBABLE
PROBATE
PROBE
PROMINENT
PROMISE
PRONE
PRONG
PRONOUN
PRONOUNE
PROPER
PROPHET

PROVINCE (PRO VIN SE; pej/PE,+..., ROVIN SE/CE, ashtu me përafrim Pro/pri/pra/pru, + vin/ven/van/vun/von/vyn,... prej nga kemi Provun= Pej RO VUN, ku me vun ka kuptimin me NU në UN si NUN, FUN, VUN, LUN, KUN, PERKUN, KURRKUN, MEKUN,...).

ASH/ESH/USH/ISH/OSH/YSH

1) GASH ka kuptimin GA nu në ASH
GJAsh ka kuptimin GJA nu në ASH
QASH ka kuptimin Qishje e formës QA në ASH
LASH ka kuptimin LA në ASH

SHASH ka kuptimin SHA në ASH
DASH ka kuptimin DA distancën ASH(/S)
MASH(/S) ka kuptimin MA si veprim në ASH(/S)
RASH(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen ASH(/S)
VASH(/S) (shembull ZHVASH(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen ASH(/S)
KASH(/S) ka kuptimin KA në ASH(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë ASH(/S). Prej nga kemi shKASH(/S)-errim (SHKASH(/S)+ERRIM, shkosh(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NASH(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë ASH(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë ASH(/S), prej nga kemi N'ASH(/S).
SASH(/S)/SHASH(/S) na ep përshkrimin e sasisë në ASH(/S).
Krash(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RASH(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRASH(/S).
VRASH(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RASH(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në ASH(/S).
,...etj.

2) GUSH ka kuptimin GA nu në USH

GJUsh ka kuptimin GJA nu në USH
QUSH ka kuptimin Qishje e formës QA në USH
LUSH ka kuptimin LA në USH
SHUSH/SUS ka kuptimin SHA në USH
DUSH ka kuptimin DA distancën USH(/S)
MUSH(/S) ka kuptimin MA si veprim në USH(/S)
RUSH(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen USH(/S)
VUSH(/S) (shembull ZHVUSH(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen USH(/S)
KUSH(/S) ka kuptimin KA në USH(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë USH(/S). Prej nga kemi shKUSH(/S)-errim (SHKUSH(/S)+ERRIM, shkosh(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NUSH(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë USH(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë USH(/S), prej nga kemi N'USH(/S).
SUSH(/S)/SHUSH(/S) na ep përshkrimin e sasisë në USH(/S).
Krush(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RUSH(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRUSH(/S).
VRUSH(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RUSH(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në USH(/S).
,...etj.

3) GESH ka kuptimin GA nu në ESH

GJEsh ka kuptimin GJA nu në ESH
QESH ka kuptimin Qishje e formës QA në ESH

LESH ka kuptimin LA në ESH
SHESH ka kuptimin SHA në ESH
DESH ka kuptimin DA distancën ESH(/S)
MESH(/S) ka kuptimin MA si veprim në ESH(/S)
RESH(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen ESH(/S)
VESH(/S) (shembull ZHVESH(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen ESH(/S)
KESH(/S) ka kuptimin KA në ESH(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë ESH(/S). Prej nga kemi shKESH(/S)-errim (SHKESH(/S)+ERRIM, shkosh(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NESH(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë ESH(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë ESH(/S), prej nga kemi N'ESH(/S).
SESH(/S)/SHESH(/S) na ep përshkrimin e sasisë në ESH(/S).
Kresh(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RESH(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRESH(/S).
VRESH(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RESH(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në ESH(/S).
,...etj.

4) GISH ka kuptimin GA nu në ISH

GJIsh ka kuptimin GJA nu në ISH
QISH ka kuptimin Qishje e formës QA në ISH
LISH ka kuptimin LA në ISH
SHISH ka kuptimin SHA në ISH
DISH ka kuptimin DA distancën ISH(/S)
MISH(/S) ka kuptimin MA si veprim në ISH(/S)
RISH(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen ISH(/S)
VISH(/S) (shembull ZHVISH(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen ISH(/S)
KISH(/S) ka kuptimin KA në ISH(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë ISH(/S). Prej nga kemi shKISH(/S)-errim (SHKISH(/S)+ERRIM, shkosh(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NISH(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë ISH(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë ISH(/S), prej nga kemi N'ISH(/S).
SISH(/S)/SHISH(/S) na ep përshkrimin e sasisë në ISH(/S).
Krish(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RISH(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRISH(/S).
VRISH(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RISH(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në ISH(/S).
,...etj.

5) GOSH ka kuptimin GA nu në OSH

GJOsh ka kuptimin GJA nu në OSH
QOSH ka kuptimin Qishje e formës QA në OSH
LOSH ka kuptimin LA në OSH

SHOSH ka kuptimin SHA në OSH
DOSH ka kuptimin DA distancën OSH(/S)
MOSH(/S) ka kuptimin MA si veprim në OSH(/S)
ROSH(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen OSH(/S)
VOSH(/S) (shembull ZHVOSH(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen OSH(/S)
KOSH(/S) ka kuptimin KA në OSH(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë OSH(/S). Prej nga kemi shKOSH(/S)-errim (SHKOSH(/S)+ERRIM, shkosh(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NOSH(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë OSH(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë OSH(/S), prej nga kemi N'OSH(/S).
SOSH(/S)/SHOSH(/S) na ep përshkrimin e sasisë në OSH(/S).
Krosh(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës ROSH(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KROSH(/S).
VROSH(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria ROSH(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në OSH(/S).
,...etj.

6) GYSH ka kuptimin GA nu në YSH
GJYsh ka kuptimin GJA nu në YSH
QYSH ka kuptimin Qishje e formës QA në YSH
LYSH ka kuptimin LA në YSH
SHYSH ka kuptimin SHA në YSH
DYSH ka kuptimin DA distancën YSH(/S)
MYSH(/S) ka kuptimin MA si veprim në YSH(/S)
RYSH(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen YSH(/S)
VYSH(/S) (shembull ZHVYSH(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen YSH(/S)
KYSH(/S) ka kuptimin KA në YSH(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë YSH(/S). Prej nga kemi shKYSH(/S)-errim (SHKYSH(/S)+ERRIM, shkosh(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NYSH(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë YSH(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë YSH(/S), prej nga kemi N'YSH(/S).
SYSH(/S)/SHYSH(/S) na ep përshkrimin e sasisë në YSH(/S).
Krysh(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RYSH(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRYSH(/S).
VRYSH(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RYSH(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në YSH(/S).
,...etj.

AS/ES/US/IS/OS/YS

1) GAS ka kuptimin GA nu në AS
GJAs ka kuptimin GJA nu në AS
QAS ka kuptimin Qisje e formës QA në AS
LAS ka kuptimin LA në AS
SAS ka kuptimin SA në AS
DAS ka kuptimin DA distancën AS(/S)
MAS(/S) ka kuptimin MA si veprim në AS(/S)
RAS(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen AS(/S)
VAS(/S) (shembull ZHVAS(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen AS(/S)
KAS(/S) ka kuptimin KA në AS(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë AS(/S). Prej nga kemi shKAS(/S)-errim (SKAS(/S)+ERRIM, shkosh(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NAS(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë AS(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë AS(/S), prej nga kemi N'AS(/S).
SAS(/S)/SAS(/S) na ep përshkrimin e sasisë në AS(/S).
Kras(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RAS(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRAS(/S).
VRAS(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RAS(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në AS(/S).
,...etj.

2) GUS ka kuptimin GA nu në US
GJUs ka kuptimin GJA nu në US
QUS ka kuptimin Qishje e formës QA në US
LUS ka kuptimin LA në US
SHUS/SUS ka kuptimin SA në US
DUS ka kuptimin DA distancën US(/S)
MUS(/S) ka kuptimin MA si veprim në US(/S)
RUS(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen US(/S)
VUS(/S) (shembull ZHVUS(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen US(/S)
KUS(/S) ka kuptimin KA në US(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë US(/S). Prej nga kemi shKUS(/S)-errim (SHKUS(/S)+ERRIM, shkos(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NUS(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë US(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë US(/S), prej nga kemi N'US(/S).
SUS(/S)/SHUS(/S) na ep përshkrimin e sasisë në US(/S).
Krus(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RUS(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRUS(/S).
VRUS(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RUS(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në US(/S).
,...etj.

3) GES ka kuptimin GA nu në ES
GJEs ka kuptimin GJA nu në ES
QES ka kuptimin Qishje e formë QA në ES
LES ka kuptimin LA në ES
SHES ka kuptimin SHA në ES
DES ka kuptimin DA distancën ES(/S)
MES(/S) ka kuptimin MA si veprim në ES(/S)
RES(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen ES(/S)
VES(/S) (shembull ZHVES(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen ES(/S)
KES(/S) ka kuptimin KA në ES(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë ES(/S). Prej nga kemi shKES(/S)-errim (SHKES(/S)+ERRIM, shkos(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NES(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë ES(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë ES(/S), prej nga kemi N'ES(/S).
SESH(/S)/SHES(/S) na ep përshkrimin e sasisë në ES(/S).
Kres(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RES(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRES(/S).
VRES(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RES(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në ES(/S).
,...etj.

4) GIS ka kuptimin GA nu në IS
GJIs ka kuptimin GJA nu në IS
QIS ka kuptimin Qisje e formës QA në IS
LIS ka kuptimin LA në IS
SISH ka kuptimin SHA në IS
DIS ka kuptimin DA distancën IS(/S)
MIS(/S) ka kuptimin MA si veprim në IS(/S)
RIS(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen ISH(/S)
VIS(/S) (shembull ZHVISH(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen ISH(/S)
KIS(/S) ka kuptimin KA në IS(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë IS(/S). Prej nga kemi shKIS(/S)-errim (SHKIS(/S)+ERRIM, shkos(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NIS(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë IS(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë ISH(/S), prej nga kemi N'IS(/S).
SISH(/S)/SHIS(/S) na ep përshkrimin e sasisë në IS(/S).
Kris(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RIS(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRIS(/S).
VRIS(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RIS(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në IS(/S).
,...etj.

5) GOS ka kuptimin GA nu në OS
GJOs ka kuptimin GJA nu në OS
QOS ka kuptimin Qishje e formë QA në OS
LOS ka kuptimin LA në OS
SOSH ka kuptimin SHA në OS
DOS ka kuptimin DA distancën OS(/S)
MOS(/S) ka kuptimin MA si veprim në OS(/S)
ROS(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen OS(/S)
VOS(/S) (shembull ZHVOS(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen OS(/S)
KOS(/S) ka kuptimin KA në OS(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë OSH(/S). Prej nga kemi shKOS(/S)-errim (SHKOS(/S)+ERRIM, shkos(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NOS(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë OS(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë OS(/S), prej nga kemi N'OS(/S).
SOS(/S)/SOS(/S) na ep përshkrimin e sasisë në OS(/S).
Kros(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës ROS(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KROS(/S).
VROS(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria ROS(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në OSH(/S).
,...etj.

6) GYS ka kuptimin GA nu në YS
GJYs ka kuptimin GJA nu në YS
QYS ka kuptimin Qisje e formë QA në YS
LYS ka kuptimin LA në YS
SYSH ka kuptimin SHA në YS
DYS ka kuptimin DA distancën YS(/S)
MYS(/S) ka kuptimin MA si veprim në YS(/S)
RYS(/S) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen YS(/S)
VYS(/S) (shembull ZHVYS(/S)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen YSH(/S)
KYS(/S) ka kuptimin KA në YS(/S) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë YS(/S). Prej nga kemi shKYS(/S)-errim (SKYSH(/S)+ERRIM, shkos(/s) n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NYS(/S) ka kuptimin NU në gjatësinë YS(/S), ose thjesht që i përket gjatësisë YSH(/S), prej nga kemi N'YSH(/S).
SYSH(/S)/SHYS(/S) na ep përshkrimin e sasisë në YS(/S).
Krys(/s) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RYS(/S), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRYS(/S).
VRYS(/S) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RYS(/S), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në YS(/S). Dhe duke përgjithësuar , kështu me radhë,...etj.

AL (ALL)/ET/UT/IT/OT/YT

1) GAL (ALL) ka kuptimin GA nu në AL (ALL)
GJAl (all) ka kuptimin GJA nu në AL (ALL)
QAL (ALL) ka kuptimin Qitje e formë QA në AL (ALL)
LAL (ALL) ka kuptimin LA në AL (ALL)
SHAL (ALL) ka kuptimin SHA në AL (ALL)
DAL (ALL) ka kuptimin DA distancën AL (ALL)
MAL (ALL) ka kuptimin MA si veprim në AL (ALL)
RAL (ALL) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen AL (ALL)
VAL (ALL) (shembull ZHVAL (ALL)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen AL (ALL)
KAL (ALL) ka kuptimin KA në AL (ALL) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë AL (ALL). Prej nga kemi shKAL (ALL)-errim (SHKAL (ALL)+ERRIM, shkot n'ERRIM), ku ERRIM=ARRIM.
NAL (ALL) ka kuptimin NU në gjatësinë AL (ALL), ose thjesht që i përket gjatësisë AL (ALL), prej nga kemi N'AL (ALL).
SAL (ALL)/SHAL (ALL) na ep përshkrimin e sasisë në AL (ALL).
Kral (all) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formës RAL (ALL), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRAL (ALL).
VRAL (ALL) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RAL (ALL), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në AL (ALL).
,...etj.

1) GIL (LL) ka kuptimin GA nu në IL (LL)
GJIl (ll) ka kuptimin GJA nu në IL (LL)
QIL (LL) ka kuptimin Qitje e formës QA në IL (LL)
LIL (LL) ka kuptimin LA në IL (LL)
SHIL (LL) ka kuptimin SHA në IL (LL)
DIL (LL) ka kuptimin DA distancën IL (LL)
MIL (LL) ka kuptimin MA si veprim në IL (LL)
RIL (LL) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen IL (LL)
VIL (LL) (shembull ZHVIL (LL)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen IL (LL)
KIL (LL) ka kuptimin KA në IL (LL) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë IL (LL). Prej nga kemi shKIL (LL)
NIL (LL) ka kuptimin NU në gjatësinë IL (LL), ose thjesht që i përket gjatësisë IL (LL), prej nga kemi N'IL (LL).
SIL (LL) na ep përshkrimin e sasisë në IL (LL).
Kril (ll) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë RIL (LL), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRIL (LL).

VRIL (LL) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RIL (LL), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në IL (LL).

2) GEL (LL) ka kuptimin GA nu në EL (LL)

GJEL (LL) ka kuptimin GJA nu në EL (LL)
QEL (LL) ka kuptimin Qitje e formës QA në EL (LL)
LEL (LL) ka kuptimin LA në EL (LL)
SHEL (LL) ka kuptimin SHA në EL (LL)
DEL (LL) ka kuptimin DA distancën EL (LL)
MEL (LL) ka kuptimin MA si veprim në EL (LL)
REL (LL) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen EL (LL)
VEL (LL) (shembull ZHVEL (LL)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen EL (LL)
KEL (LL) ka kuptimin KA në EL (LL) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë EL (LL). Prej nga kemi shkel (ll).
NEL (LL) ka kuptimin NU në gjatësinë EL (LL), ose thjesht që i përket gjatësisë EL (LL), prej nga kemi N'EL (LL).
SEL (LL) na ep përshkrimin e sasisë në EL (LL).
KrEL (LL) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë REL (LL), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KREL (LL).
VREL (LL) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria REL (LL), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në EL (LL).

3) GUL (LL) ka kuptimin GA nu në UL (LL)

GJUL (LL) ka kuptimin GJA nu në UL (LL)
QUL (LL) ka kuptimin Qitje e formës QA në UL (LL)
LUL (LL) ka kuptimin LA në UL (LL)
SHUL (LL) ka kuptimin SHA në UL (LL)
DUL (LL) ka kuptimin DA distancën UL (LL)
MUL (LL) ka kuptimin MA si veprim në UL (LL)
RUL (LL) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen UL (LL)
VUL (LL) (shembull ZHVUL (LL)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen UL (LL)
KUL (LL) ka kuptimin KA në UL (LL) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë UL (LL). Prej nga kemi shKUL (LL)
NUL (LL) ka kuptimin NU në gjatësinë UL (LL), ose thjesht që i përket gjatësisë UL (LL), prej nga kemi N'UL (LL).
SUL (LL)/SHUL (LL) na ep përshkrimin e sasisë në UL (LL).
KrUL (LL) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë RUL (LL), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRUL (LL).
VRUL (LL) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RUL (LL), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në UL (LL).

4) GYL (LL) ka kuptimin GA nu në YL (LL)

GJYL (LL) ka kuptimin GJA nu në YL (LL)
QYL (LL) ka kuptimin Qitje e formës QA në YL (LL)

LYL (LL) ka kuptimin LA në YL (LL)
SHYL (LL) ka kuptimin SHA në YL (LL)
DYL (LL) ka kuptimin DA distancën YL (LL)
MYL (LL) ka kuptimin MA si veprim në YL (LL)
RYL (LL) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen YL (LL)
VYL (LL) (shembull ZHVYL (LL)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen YL (LL)
KYL (LL) ka kuptimin KA në YL (LL) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë YL (LL). Prej nga kemi shKYL (LL)
NYL (LL) ka kuptimin NU në gjatësinë YL (LL), ose thjesht që i përket gjatësisë YL (LL), prej nga kemi N'YL (LL).
SYL (LL) na ep përshkrimin e sasisë në YL (LL).
KrYL (LL) na ep damjen/n*damjen e gjësendit në formë RYL (LL), prej nga kemi përshkrimin e damjes me K, si KRA, KRYL (LL).
VRYL (LL) e përshkruan pjesën e cila zhvillohet veprimi e dukuria RYL (LL), në trajtën VRA e cila shtihet dhe ndodh në YL (LL).

5) GOL (LL) ka kuptimin GA nu në OL (LL)

GJOl (ll) ka kuptimin GJA nu në OL (LL)
QOL (LL) ka kuptimin Qitje e formës QA në OL (LL)
LOL (LL) ka kuptimin LA në OL (LL)
SHOL (LL)/SOL (LL) ka kuptimin SHA/SA në OL (LL)
DOL (LL) ka kuptimin DA distancën OL (LL)
MOL (LL) ka kuptimin MA si veprim në OL (LL)
ROL (LL) ka kuptimin zvillimin/zhvillimi e dukurisë RA në shtirjen OL (LL)
VOL (LL) (shembull ZHVOL (LL)) ka kuptimin VA=VU në shtrirjen OL (LL)
KOL (LL) ka kuptimin KA në OL (LL) ose Ka pjesën e veçante të hapësirë OL (LL). Prej nga kemi shKOL (LL)

ZA/ZAKONSHEM/ZATET

Argument se në gjuhën shqipe nuk duhet të ekzistojë fjalë ZË por ZA kemi fjalët ZAKNOSHEM, e cila u maru si ZA KAN, ZA KON/KAN dhe ZA+KA+ANSHEM. në vazhdën e krijimit të këtyre fjalëve ZA, dhe ZATET, pra ZATET , ZAPO ka kuptimin me ZA.
Kështu kemi ZAN, ZASH, ZAM, ZAMAN, ZAT, M'ZAT, MAZA, MZA, ...
Nga kjo kuptohet se nuk kemi ZËkonshem, ose KANSHEM/KONSHEM nuk e kemi në trajtën KËnshem, por këndshëm etj.
Vërtetim i mjaftueshëm se ka kuptim vetëm tingulli/fjala Z por jo ZË.

Ngazëllyer/NGAZLLUM/NGAZLYM

Si u krijua kjo fjalë?

Nuk është aq e fshtir (fshtir dhe vështir, shtir= SHTI në IR/AR, prej nga kemi SHTIR=SHTAR, janë fjalë të ndryshme) për lexuesin ta kuptojë krijimin e kësaj fjalë, mandej edhe kronologjinë se si u krijua, nga fjalëzat ashtu siç kemi thënë qysh në fillim të librit Msheftesit e Gojes (1).

Në kemi treguar se si u përdor fjala GJa ashtu siç thuhej dikur G/GA, dhe nga kjo kemi bashkimin me fjalën Z dhe G prej nga fitojmë ZG, si; ZGAT, ZGA, ZGAS, GAZ, GZA, GZIM, ...

Të marrim GAZ (GA + AZ/ZA) dhe nga kjo NU GAZ kemi shkrirjen në N'GAZ, prej nga ka kuptimin se gjini/njeriu është në GAZ, prej nga kemi veprimin në mënyrë të tillë i cili gjendet sipas veprimit GAZ, pra në GAZ, prej nga N*GAZ, pora është në gjendje të GAZ*IT është duke e trupu (t*RU*UPU/t*RA*APA/t*RE*EPE/t*RI*IPI, nga IPI; EPE; APA; UPU; OPO,..., etj.) veprimin e GAZ, ku Gazi përkufizohet si GJA, në trajtën e lasht të gjuhës shqipe ashtu GA dhe ky gjësend GA/GJA merr levizjen përbrenda, levizje e cila shkakton zhvendosjen e GJA,-se në mënyrë që çdo pikë ndërton e dridh dhe e fut në rirreshtim të materies, pikave, materialit, gjësendit ndërtues të GJA /GA duke i dhënë GAZ, por tash në dukurin e emnume GAZ përcaktues është GA dhe mandej AZ, ku AZ e përshkruan levizjen ashtu si është veprimi ZA, por e shikuar nga pika tjetër AZ. Prej nga kemi GAZ.

Si rrjedhim NU+GAZ fitojmë N'GAZ, fjalë e ndërtuar njëjtë si ndërtohen fjalët; N'xeht, N'gryk, N'er, N'gri, N'grite, …etj.

Kurse pjesa LL, është shumësi i fjalës L, prej nga kemi N*GAZ LA, duke na dhënë shumësin shumë m*ë* lë t*ë* *l*ëvizshme, shumë me dinamike, e elastik, prej nga marrim NGAZLA, NGAZ LLA, prej nga marrim ME U LAN N'GAZ prej nga N'GAZ *LLA, prej nga marrim NGAZLLA. Kurse pjesa YER, është formë e trajtës që dukuria NGAZLLA, NGAZALA, NGAZALLA, bëhet edhe me e dukshme duke e ngritur përpjete në trajtën AR, deri tek RA, ashtu me trajtën YR/AR/ER… prej nga YR na ep ngjitjen shumë me të lart, si YR, LYRT. Prej nga kemi NGAZELLYER. E mundur, ndërtimi i fjalës është N'GAZ LYER, prej nga kemi NGAZ LLYER.

Fjala NGAZLA (***N' GAZ+LA=LA në GAZ, ku kemi ndërlidhje NU GAZ'ZLA, pra ZGA, ZLA, ZMA, ZNA,..., etj.***) është fjalë e dal nga Veriu, këtë formë NGAZLLYER mund ta ketë marrë në Shqipërinë e Mesme, ashtu sipas fjalës LLYER/LYER.

Kurse në veri murr formën NGAZLYM, NGAZLLUM, prej nga kemi LUM dhe LLUM, si dhe LYM, të tri fjalët e njohur për gjuhën shqipe dhe të folmen e lasht të Kosovës.

PJEK/PEK/PIK/PAK,...

Secili tingull në shqipe është fjalë në vete, dhe secili prej këtyre fjalëve ka përshkrimin, formën e vet gjeometrikë, nëpër të cilën formë masanej mund të luhen , kryhen veprime të caktuara që ua mundëson forma fizike e tillë.

P paraqet në rrafsh pikën, ose bashkësinë e pikave të cilat ndërtojnë sipërfaqen e ngusht, e përkulur. Ku gjendet në fillim të fjalës, pra kur nuk është e vetmuar, paraqet fillimin e veprimit gjësendit, ashtu pika kulmore e parabolës është kthyer drejt shikuesit. Kur P gjendet në fund të fjalës paraqet paraboloidin me kulmin e kthyer në anën e kundërt nga kqyrsi, krijuesi i fjalës, pra kqyrsi (KA QAR/QARJE SI/SA) i sheh pikat e brendshme të kulmit të paraboloidit.

.P gjithmonë paraqet ; fillimin e fjalës, përkatësisht veprimit kur gjendet në fillim, dhe paraqet fundin e veprimit, formës kur gjendet në fund të fjalës.

T'i studiojmë fjalët në tabelën e mëposhtme. Në tabelën e parë tregohen fillimi i dukurisë, dhe ai fillim në hapësirë pasqyrohet si paraboloid, me majën e kulmit e ka të kthyer kah sytë e kqyrsit, prej tij fillon matja e dukurisë, përshkrimi, dhe formimi i fjalës për te. Kemi PJEPEN, në kuptimin PJEP, PIP, PEP, POP, PUP, PAP, PYP, fjalë të formuar në këtë mënyrë;
PAP= PEJ/P/PO/PI,...+ AP/EP/IP/OP/UP/YP,...=P'AP/P'EP/P'UP/P'IP/P'OP,..., etj.

PA	PI	^PU	PO	PE	PY
PAK	PIK	PUK	POK	PEK	PYK
PAQ	PIQ	PUQ	POQ	PEQ	PYQ
PAR	PIR	PUR	POR	PER	PYR
PARR	PIRR	PURR	PORR	PERR	PYRR
PAL	PIL	PUL	POL	PEL	PYL
PALL	PILL	PULL	POLL	PELL	PYLL
PASH	PISH	PUSH	POSH	PESH	PYSH
PAT	PIT	PUT	POT	PET	PYT
PAN	PIN	^PUN	PON	PEN	PYN
PAM	PIM	PUM	POM	PEM	PYM

Formimi i PIK/PIKA, në kuptimin PE*IK=PIK ose PE*AK=PAK; OSE PE*UK=PUK,..., e kështu me radhë,..., si dhe PEJ*IKJES=PIKJES=PIK . PJEK ka kuptimin PE +HJEK=PJEK. Nga kjo fjalë u formua fjalët e sllaveve të Jugut si pushtues në Ballkan dhe popujve TURK ose TURQI si pushtues në Azinë e vogël (*po ashtu, të dy këto gjuhë pra; Sllaveve të Jugut dhe Turqisë t' formuara mbi shkombëtarizimin e popujve kryesisht të familjes se shqipes në Azinë e vogël dhe Ballkan*).

Nga kemi PEK e formuar nga PJEK dhe PEKAR nga PJEKAR, ku u morr nga popujt gjermani si BEKARA.

Hungarisht; PEK
Rusisht; PEKARA (пекарь)
Bulgarisht: пекар/pekar
Bjellorusisht: piekar пекар
RUmanisht: Brutar
Irisht: báicéir
Italisht; panettiere
Greqisht: αρτοποιός/artopoiós
Kinezisht 麵包師(Miànbāo shī)
Gjermanisht: Bäcker

*N*ë ***shikim të parë, fjala Pjek në shqip duket se ka prejardhje nga gjuhët sllave, megjithatë formimi i fjalëve; PIKA, PJEKA, PERPJEKA, PIQEM; POQEM, PO QIM, PO QOHEM, PAQ, PAQEM; ... si dhe fjalët KAP, PAK, PUK, ..., na epin pamje të qarte se kjo fjalë është nga shqipja.***
Në të gjithë fjalorët etimologjik të gjuhëve sllave nuk mund ti bëhet sqarim bindes i kësaj fjalë, dhe për këtë popujt proto – sllave, dikur jetonin në shoqëri ***shumë primitive, kishin marrë këtë fjalë nga popujt shqipfolës të Ballkanit dhe e kishin përhapur gjithandej tek popujt sllave duke e bere pjesë të tyre.***
Fjalët; MJEK, MIK, PIK, SHIK; TRIK, TRAK, MRAK, TAK, TOK, PJEK, PEK, PIK, PAK, ... por edhe PJES, PESH; PES; PET; ...., dëshmojnë ndërtimin e njëjtë të fjalës Pjek.
Kështu AJKA, na kuptimin e njëjtë me fjalën IJK ose IK, në kuptimin e gjësendit që HEKET, HIKET, ose largohet. Rrjedhimisht kemi; PERAJKA, PAJA, PAJKA, PAKA, PAJKA, PEJKA,..., etj.

Po ashtu mjek ka kuptimin ME HJEK si kuptim i fjalës ME HJEK SMUNJEN, DHimten etj. Po ashtu PAK ka kuptimin e gjësendit PEJ AK, ose PEJ I. Ashtu si ujit në bucele derdhet nga ajo pjesë , nga pjesa ku ka dalje ose IKJE, HIKJE HEKJE HAKJE HAK, ashtu si P+AKI=PAK ose P+IKJE=PIKE=PAKJE, por edhe si PJEKJE në kuptimin PEJ HEKJE ashtu duke marrë PE+EKJE/HEKJE=PEKJE ose PIKJE ose PJEKJE., Kështu PJEK ndërlidhet shkurt me fjalën PEJ+EKJE ashtu duke u tkurrur në E, dhe marrim P(E)JEKJE.

Bäcker/BAKER

Mund të merrnim se BAKER/BÄKER (***shënim: marrë NUM, në kuptimin MA ARR NU UM, ku NU=NA=NO dhe UM=MU me kuptim e njëjtë AM=MA; por veprimi MA tash është në brendësin e gjësendit , n***ën ***sipërfaqen e trupit, prej nga kemi NUM=NU UM ashtu si NU AM, MA veprimin e NU-mjes)*** me mend (hamensim/hamendsim)se është formuar nga bashkimi i fjalëzave BA PEJ HEKJES prej nga kemi; BA PJEKJE=BA PE JEKJE=BA PE I EKJE , dhe për shkak natyrës se afërt me theksimin e B dhe P, kemi ramjen/renjen e P, duke marrë BA(P)EKJ, prej nga marrim BAK. Po ashtu BAKER, mund të hamendësojmë se u krijua nga BA KORE në formën BAKER, e cila ka kuptim shumë të fort në shqipe. Po ashtu kjo vërtetohet me fjalët; BAKRI ku merr kuptimin si BA KRI, pra KRI përfarohet me fjalën ba me KORE ose gjësend që ndahet nga tansia, ashtu si HEKRI, ku mund të ketë përbërjen HEK+KRI pra HEK KORE, HEKURE, ..., ku brenda/mrena HEKRI/HEKUR/HEKER fshehët theksimi i dyhershëm i K prej nga kemi ngjeshje në një (damje fizike të gjësendit nga tansia, e përshkruar me fjalën K) K, si HEK*KRI ose HEK*KUR, HEK*KER,...etj. Megjithatë këto mbesin/mesin vetëm pretendime për studimet e mëtutjeshme.

Ne Latinisht kemi KUPRUM, që fsheh kuptimin KAP+RUMJE, pra gjësend i Kapun për tu përdorur me vonë për RUMje.

Si u krijua fjala SHTIR

Nga SHTI me kuptimin SHTY, SHTU, SHTO, SHTA, SHTE, SHTUJ, SHTAJ, SHTIJ, ..., prej fjalës IR në kuptimin AR, OR; ER; UR;... e cila na ep përshkrimin e ngritjes përpjetë të sipërfaqes se caktuar të gjësendit, prej nga kemi SHTI në IR.

Pra ashtu duke e shti, shtu, shto, shty, shte, shtoj, shtej,..., etj., gjësendin përpjetë nëpër hapësirën cilindrike, pra me trupin, formën, i cili ka gjatësinë shumë më të madhe sesa gjerësia/gjansia, prej nga kemi SHTI+IR=SHTIR.

Nga SHTIR u krijuan V’SHTIR, F’SHTIR, P’SHTIR.

a) Ku me V përshkruan vu-mjen,
b) F përshkruan ndodhjen e shpejt dhe të shkurt,
c) dhe me P na ep fillimin e shfaqjes së dukurisë, formës, veprimit, gjësendit SHTIR në kohë e hapësirë.

Pra, SHTIR na ep pamjen e shtimit, ose kacavjerrjes nëpër TIR=T’IR=TYR=,... si dhe nëpër IR. Shpejgimet për TIR, IR, kemi dhene në pjesët e mëparshme të librit përkatës.

STRAIN

Nga anglishtja STRAIN, me theks STREIN, megjithatë në gjuhën e vjetër angleze mund të jetë theksuar ashtu si shkruhet, STRAIN, që përputhet me STRAIN=SHTRAIN=SHTREIN, në gegnishte, SHTREIN; E theksohet ndërmjet E dhe A. Nga kjo pjesa ST/SHT dhe STR/SHTR na ep pamjen e fjalës shqipe, si dhe STR është e përbërë nga SHT=SHTU=SHTO,… por e shoqëruar me R, kur R e ep sipërfaqen e cila e pshtjell tan atë që quhet SHT/ST, kështu ST na ep pamjen e SHTIMIT të gjësendit, kurse R na ep sipërfaqen e jashtme dhe shoqërimi i R me zanore si R(zanore) e ep ngritjen e sipërfaqe R ose me drejt ,'Trashjen e sipërfaqes R,' e cila i rrit përmasat e formës/trajtës ST/SHT.

Të gjitha fjalët në anglisht, që përmbajnë STR, dhe ST kanë të përbashkët me proto-indo- evropianishten si dhe me gjuhën shqipe po ashtu. Shumica e fjalëve e ndërtuar nga ST/STR dhe ST(zanore), STR(zanore), kanë lidhje të fuqishme me Shqipen. Unë mendoj se këto fjalë të ndërtuara nga fjalëzat, në anglisht kanë rrënjë në gjuhën para-Latine dhe para Franceze. Me pak hulumtim mund të gjejmë dhjetëra fjalë angleze të cilat kanë lidhje të ngusht me shqipen. Mund *prralla*t (p'rrallat=Pej rralla përralla) e udhëtimit dhe 'pushtimit' të Anglisë nga Dardanet, pra nga njerëzit e Ballkanit, kanë bazë të vërtetë. Kështu pjesëtarët e këtij populli mund të jenë shkuar atje, para se të themelohej Roma si dhe para se të ndodhte lufta e TROJES.

Shënim:

Dihet gjuha angleze është boll e përzier ndërmjet Frëngjishtes; Latinishtes, dhe Gjermanishtes, por e vërteta është se të gjitha këto gjuhë janë perzimje ndërmjet ardhjeve në kohë të ndryshme nga popujt e Lindjes dhe Veriut, në tokën e Evropës, në kohën kur proto-evropianishtja kishte marrë formë dhe ishte shpërnda pothuajse në pjesën me të madhe të Evropës Jugore dhe Perëndimore.

*Për shkak të ndryshimeve klimatike Evropa shpesh ndodhnin (ndodhnin= NU ODH/DHA NIN=NUN=NON, pra NON DHA NU-mje) lëvizje të fuqishme, ashtu si lëvizje Beduinësh. Megjithatë ardhjet në masë të madhe nga Lindja shkaktuan krijimin e gjuhëve t'reja. Rritja e numrit të banorëve në kontinent shkaktoj formimin e bërthamave të para t' popujve të cilët ia kufizonin levizjen njëri tjetrit, nga kjo u rrit edhe lufta ndërmjet tyre duke shkaktuar krijimin e kufijve n'dams, e me k*ëtë bazën e krijimit të *gjuhëve të reja me ndryshueshmëri ndaj njëra tjetrës.*

Ra, ranje (ramje/rapje/Ratje/Rashje/Ralje/Rage/,...)

RA	RU	RI	RO	RE	RY
RAN	RUN	RIN	RON	REN	RYN
RAM	RUM	RIM	ROM	REM	RYM
RAG	RUG	RIG	ROG	REG	RYG
RAV	RUV	RIV	ROV	REV	RYV
RAS	RUS	RIS	ROS	RES	RYS
RASH	RUSH	RISH	ROSH	RESH	RYSH
RAZ	RUZ	RIZ	ROZ	REZ	RYZ
RAZH	RUZH	RIZH	ROZH	REZH	RYZH
RAH	RUH	RIH	ROH	REH	RYH
RAK	RUK	RIK	ROK	REK	RYK
RAQ	RUQ	RIQ	ROQ	REQ	RYQ
T					
RA	RU	RI	RO	RE	RY
T’RA	T’RU	T’RI	T’RO	T’RE	T’RY
T’RAN	T’RUN	T’RIN	T’RON	T’REN	T’RYN
T’RAM	T’RUM	T’RIM	T’ROM	T’REM	T’RYM
T’RAG	T’RUG	T’RIG	T’ROG	T’REG	T’RYG
T’RAV	T’RUV	T’RIV	T’ROV	T’REV	T’RYV
T’RAS	T’RUS	T’RIS	T’ROS	T’RES	T’RYS
T’RASH	T’RUSH	T’RISH	T’ROSH	T’RESH	T’RYSH
T’RAZ	T’RUZ	T’RIZ	T’ROZ	T’REZ	T’RYZ
T’RAZH	T’RUZH	T’RIZH	T’ROZH	T’REZH	T’RYZH
T’RAH	T’RUH	T’RIH	T’ROH	T’REH	T’RYH
T’RAK	T’RUK	T’RIK	T’ROK	T’REK	T’RYK
T’RAQ	T’RUQ	T’RIQ	T’ROQ	T’REQ	T’RYQ

K					
RA	RU	RI	RO	RE	RY
K’RA	K’RU	K’RI	K’RO	K’RE	K’RY
K’RAN	K’RUN	K’RIN	K’RON	K’REN	K’RYN
K’RAM	K’RUM	K’RIM	K’ROM	K’REM	K’RYM
K’RAG	K’RUG	K’RIG	K’ROG	K’REG	K’RYG
K’RAV	K’RUV	K’RIV	K’ROV	K’REV	K’RYV
K’RAS	K’RUS	K’RIS	K’ROS	K’RES	K’RYS
K’RASH	K’RUSH	K’RISH	K’ROSH	K’RESH	K’RYSH
K’RAZ	K’RUZ	K’RIZ	K’ROZ	K’REZ	K’RYZ
K’RAZH	K’RUZH	K’RIZH	K’ROZH	K’REZH	K’RYZH
K’RAH	K’RUH	K’RIH	K’ROH	K’REH	K’RYH
K’RAK	K’RUK	K’RIK	K’ROK	K’REK	K’RYK
K’RAQ	K’RUQ	K’RIQ	K’ROQ	K’REQ	K’RYQ
M					
RA	RU	RI	RO	RE	RY
M’RA	M’RU	M’RI	M’RO	M’RE	M’RY
M’RAM	M’RUM	M’RIM	M’ROM	M’REM	M’RYM
M’RAG	M’RUG	M’RIG	M’ROG	M’REG	M’RYG
M’RAV	M’RUV	M’RIV	M’ROV	M’REV	M’RYV
M’RAS	M’RUS	M’RIS	M’ROS	M’RES	M’RYS
M’RASH	M’RUSH	M’RISH	M’ROSH	M’RESH	M’RYSH
M’RAZ	M’RUZ	M’RIZ	M’ROZ	M’REZ	M’RYZ
M’RAZH	M’RUZH	M’RIZH	M’ROZH	M’REZH	M’RYZH
M’RAH	M’RUH	M’RIH	M’ROH	M’REH	M’RYH
M’RAK	M’RUK	M’RIK	M’ROK	M’REK	M’RYK
M’RAQ	M’RUQ	M’RIQ	M’ROQ	M’REQ	M’RYQ
D					

D’RA	D’RU	D’RI	D’RO	D’RE	D’RY
D’RAN	D’RUN	D’RIN	D’RON	D’REN	D’RYN
D’RAM	D’RUM	D’RIM	D’ROM	D’REM	D’RYM
D’RAG	D’RUG	D’RIG	D’ROG	D’REG	D’RYG
D’RAV	D’RUV	D’RIV	D’ROV	D’REV	D’RYV
D’RAS	D’RUS	D’RIS	D’ROS	D’RES	D’RYS
D’RASH	D’RUSH	D’RISH	D’ROSH	D’RESH	D’RYSH
D’RAZ	D’RUZ	D’RIZ	D’ROZ	D’REZ	D’RYZ
D’RAZH	D’RUZH	D’RIZH	D’ROZH	D’REZH	D’RYZH
D’RAH	D’RUH	D’RIH	D’ROH	D’REH	D’RYH
D’RAK	D’RUK	D’RIK	D’ROK	D’REK	D’RYK
D’RAQ	D’RUQ	D’RIQ	D’ROQ	D’REQ	D’RYQ
V					
V’RA	V’RU	V’RI	V’RO	V’RE	V’RY
V’RAN	V’RUN	V’RIN	V’RON	V’REN	V’RYN
V’RAM	V’RUM	V’RIM	V’ROM	V’REM	V’RYM
V’RAG	V’RUG	V’RIG	V’ROG	V’REG	V’RYG
V’RAV	V’RUV	V’RIV	V’ROV	V’REV	V’RYV
V’RAS	V’RUS	V’RIS	V’ROS	V’RES	V’RYS
V’RASH	V’RUSH	V’RISH	V’ROSH	V’RESH	V’RYSH
V’RAZ	V’RUZ	V’RIZ	V’ROZ	V’REZ	V’RYZ
V’RAZH	V’RUZH	V’RIZH	V’ROZH	V’REZH	V’RYZH
V’RAH	V’RUH	V’RIH	V’ROH	V’REH	V’RYH
V’RAK	V’RUK	V’RIK	V’ROK	V’REK	V’RYK
V’RAQ	V’RUQ	V’RIQ	V’ROQ	V’REQ	V’RYQ

Libri 6

Lak/LLAK, si dhe SLAK/SHLLAK, LA/LLA, SHLLA/SHALL /SHALAK/SHALLAK=SH*LLAK

Lak/LLAK, si dhe SLAK/SHLLAK, LA/LLA, SHLLA/SHALL/SHALAK/SHALLAK=SH*LLAK
nga mohimi i Lakut, si S*LAK, kemi dej të përmasa e madhe e LAKUT, pra e pasardhësve dhe lidhjeve të shumta si; SALAK/SHALLAK, SLAK/SHLLAK, GLAK/GLLAK, VLAK/VLLAK, MLAK/MLLAK, si dhe M(zanore)LL(zanore)K, si dhe MLL(zanore)K, si ML(zanore)K,..., etj.
por edhe
MULAK/MULLAK, MUL-MULL,
MU+LAK/MU+LLAK=MALLAK/MALAK=M'LLAK/M'LAK
MILAK/MILLAK, MIL-MILL,
MI+LAK/MI+LLAK=MILLAK/MILAK/MILLIK/MILIK,...=M'LLIK/M'LIK
MOLAK/MOLLAK, MOL-MOLL,
MO+LAK/MO+LLAK=MOLLAK/MOLAK/MOLLOK/MOLOK,...=M'LLOK/M'LOK
MYLAK/MYLLAK, MYL-MYLL,
MY+LAK/MY+LLAK=MYLLAK/MYLAK/MYLLYK/MYLYK,...=M'LLYK/M'LYK
,...etj.

Nga kuptimi LAK kemi shumë fjalë në shqipe, si vërtetim se emni është LUK është shqip, ashtu si dhe LIK, VELIK; LIP=VELIP, ...etj.
Prej nga kemi; LKUN ose LEKUN, pra LAKAN=LUKUN,....=L'KUN,.. ashtu L dhe K me bashkimin na epin pamjen e L(zanore)K por edhe LK(zanore), të Lakut.

Kështu lëvizja e tillë me nje rruge të mshelt por me lakadredha, si dhe me shpejtësinë jo të njëtrajtshme, kemi krijimin e pamjes se dukurisë, marimin/krijimin e saj nëpërmes pamjes se formës se LAKUT, ashtu LAKUN, prej nga dukuria e (Lekundjes) LKUN/Lekun, kemi përshkrimin e LEKUNDJES/LKUN,
Me të njëjtin kuptim kemi fjalët; Shplaka, prej nga kemi SHP(LAK) ashtu duke përshkruar format e lakuara të grushtit, dorës me gishta, kur ato marrin pamjen e Lakeve.

Gjithashtu LE/LEmja/Lindja, në trajtën LEKA ka kuptimin e drejtpërdrejt të LINDJES=LEKA, ashtu në trajtën LE KA, ose KA LE, por LE KA në trajtën LEK, përshkruan drejtpërdrejt veprimin e Lindjes, pra Gruaja kur e ban thmin e saj për birën/vrimen e organit seksual, kur ajo pjell (pjellka), ashtu livritjet e dhimjes/dhimbjes, shtymjet (***shënim;*** *Shtymjet/shtimjet/shtomjet/shtumjet/shtamjet/shtemjet, ...po ashtu*

Stymjet/stimjet/stomjet/stumjet/stamjet/stemjet)për me le thmin, përshkruhet nje LA-nje ose LE-nje ashtu në trajtën e Lakut/LEKUT/LOKUT,.../LUKUT si LEKA, ..., etj.

Vërtetimi për këtë kemi fjalën SHPERLAJKA, pra fjalën LAKA/LAJKA, LEKA/LEJKA, ashtu kemi edhe LEJLEK, ashtu duke e ndërlidh këtë emen me prumjen e fëmijëve nga ky shpen, në trajtën LEJ (LE KA) , pra LEJE LE KA.

Nga kjo marrim kuptimin po ashtu SHPER(LAJKA) ku pjesa SHPER=SHPAR, merret nga hapja e hapesines fizike ndërmjet P dhe R si Pej/PI,...+AR=PAR, dhe përhapja e kësaj formë PAR në shumë trajta e forma të madhësive të ndryshme duke u shkri në nje formë të re, si SHPER/SHPAR/SHPUR/SHPIR/SHPOR,... prej nga kemi SHPERLAJKA. në gjuhën shqipe kanë kuptim fjalët, SHPOR, pra janë ba teshat e trupit SHPOR, ku fjala POR rrjedh nga PORTA, PORE, ku shumë POR na epin kuptimin dhe pamjen e fjalës SHPORE, SHPORT; por edhe SHPIRT:.

Po ashtu fjalët LEK, SHLEK, SLEK, LAK, SHLAK, SHPLAK, PLAK, PLEK, SHPLEK, SHPLOKA, ...etj., përshkruajnë veprimin nëpërmes rrjedhjes nëpër formën e LAKUT:

YTH/THY

Fjalet shumë të përdorura në gjuhën shqipe, si;
Myth, Vyth, Syth, SHYTH, Lyth, LLYTH, Nyth, Byth, Kyth, Ryth, ...
por edhe THym, THYV, THYS, THYSH, THYL, THYLL, THYN, THYK, THYR, ...
gjithashtu
THAM; THAVA; THAS; THASH; THAL; THALL; THAN; BATH; THAK; THAR,...
Simetri; MATH; VATH; SATH; SHATH; LLATH; LATH; NATH; KATH; RATH,...
THEM; THEVE; THES; THESH; THEL; THELL; THEN; BETH; THEK; THER
METH; VETH; SETH; SHETH; LETH; LLETH; NETH; KETH; RETH
THUM; THUV; THUS; THUSH; THUL; THULL; THUN; BUTH; THUK; THUR
MUTH; VUTH; SUTH; SHUTH; LUTH; LLUTH; NUTH; KUTH; RUTH
THOM; THOV; THOS; THOSH; THOL; THOLL; THON; BOTH;THOK; THOR
MOTH; VOTH; SOTH; SHOTH; LOTH; LLOTH; NOTH; KOTH; ROTH
THIM; THIV; THIS; THISH; THIL; THILL (KTHILL); THIN; BITH; KTHIN; THIK; THIR

MITH; VITH; SITH; SHITH; LITH; LLITH; NITH; KITH; RITH,..

BUJAR/ARGJU

Emri BUJAR shpesh kuptohet po ashtu në kuptimin Fisnik, Dhanes, njeri i mire, etj.
Megjithatë BUJAR ndërlidhet/n'rlidhet dhe varet kuptimi i fjalës AR, e cila interpretimin bazë e ka sipërfaqe me trashësi të caktuar e cila ngritët (*në gjuhën e vërtet shqipe nuk kemi ngritët por ngritet, pra me E ndërmjet dy T()T)* përpjetë në përpjesëtim me gjetësin/gatsin e tingullit A.
Nga kjo kemi;
AR po ashtu përshkruan l(AR)Gsin, dhe per ate gjendet në fjalët;
AR; L(AR)T, (AR)T, (AR), (AR)G, L(AR)G; T(AR); (AR)TAN; G(AR)TAN; D(AR)IAN; D(AR); S(AR); SH(AR)..., etj.
RA; G(RA)H; G(RA)HIM; P(RA)M; M(RA)M; T(RA); D(RA); ...., etj.
nga kjo kemi dy shembuj;
BUJAR që ka kuptimin BUJ=BAJ dhe AR, pra BAJ kuptimi i njëjtë me BUJ, por ndryshimi qëndron se BUJ është BAJ por tash me rrjedhje të fuqishme të gjësendit, në mrenesi të trupit, hapësirës ,...etj.
NGa kjo BUJ, kemi ATA BAN BUJ T'MADHE.
BUJ e madhe ish ba, lufta e ngatërresa
Ai shploj ni ligj t'ri dhe bani BUJ t'madhe
Nga kjo kemi BUJAR, do të thotë BAJ AR, pra me ba veprime fisnike si AR, por edhe me ngritje të tillë hapësinore në lartësi e të njëjtën kohë largësi sipas veprimit AR.
Pej kuptimit fizik në fillim ishte ngritje e gjësendit, hapsines në lartësi , në lartësinë e qiellit, ku gjendet DILLI; pra sipërfaqja ku ai enet/endet RA, ashtu edhe DILLI e ka ngjyrën si AR, ...,etj.
AR me vonë ka marrë kuptimin e vlerave morale e shpirtërore të gjësendeve që rriten dhe ngritën përpjetë, ashtu si bimët nga rrezet e diellit.
AR po ashtu merr kuptimin e ngritjes se vazhdueshme të sipërfaqes R, sipas gjatësisë se tingullit A, e cila na ep hapësirën dhe përmasat e saj.

Nga kjo kemi kuptimin Ar si përgjithësim i gjësendeve që rriten siç është ARA ku mbjellën gjerat, dhe me vonë ky emër u përgjithësua edhe për metalin e AR-it dhe gjësendeve të vlefshme.
Prej nga u formuan fjalët AR, ARKA, ARTA, ARTAR, SARIT (SI*ARIT= SI e ARIT),...etj.
Por edhe LA*ART=LART, MART(MA ART), MAR (MA AR; MAJTI ARI),...etj
por edhe në kuptimin e fisnikërisë shpirtnore, e vlerave morale, prej nga kemi, siç e kemi fjalët; BUJAR, BUJARI, e BUJART (E BAJ ART), si dhe ARIAN

(*njerëz me vlera shpirtnore, dhe morale si ARIAN, por edhe njerëz të cilët punojnë ARIN, pra janë AN e ARIT, ose JA KAN ANEN ARIT, ashtu si AR AN, ose AN AR. Rrjedhimisht kemi ANAR, si AN E ARIT, ku punohet ARI; por edhe AR përfshin gjatësinë, ngritjen, lartësinë si dhe shtatgjatësinë,..., etj.)*
AR mandej u përgjithësua për mjetet teknike ARMAN ose ARAMAT, ARMA, ARM,..., me kuptimet;
AR MAN, pra MAN AR-in, ARMAT= MAT AR, e ka profesion me MAT AR; ashtu si MATAR, por tash ARMAT.

Por ARMA, ka kuptimin edhe vleftës shpirtnore si AR MA, MA ARI, në kuptimin se Asht buj(AR), ashtu që MA AR, ose AR MA.
Emni i perëndisë se luftës është AR MA; ose ARMAN, ARMA,...etj. Si rrjedhim ARMA është ai që MA AR; ashtu që veglat e luftës janë të marum pej ARI, ashtu si ARMA(AR MA) por edhe nderi, madhështi , trimëria përkufizohen në ketë fjalë si AR, me vleftën e ARIT , ashtu ARMA. Mendoj ky emër ARMA si emër për veglat e luftës, u krijua në kohën ku kulti i ARIT, pra elementit AR që gjendet në sistemin periodike të elementeve kishte rol kryesorë, në dallimin ndërmjet klasave shoqnore, të krijuar qysh para 6000 vjet.

Kurse fjala AR si përshkrim i hapësirës mund të jetë krijuar si fjalë me kete3 kuptim të përshkrimit të reliefit, si dhe përmasave të ngritjes se gjësendit në naltsi me kuptimin fizike të cilin e kemi përshkruar shumë here me pare, përgjatë librit, mund të jetë krijuar 12 000 dej 36 000 vite me pare, por edhe me larg në kohe.
Si rrjedhim, nga të gjitha këto të dhëna, shpjegime, përfundojmë se fjala HARGJU (*mendoj se shkrimi HARXHU, HARXHOJ, është keq shqiptim, i marrë nga theksi i Gjirokastrës, edhe pse as ata nuk e shqiptojnë me XH, por me GJ*)

Nga kjo; ARGJU, HARGJU, AR GJUJ, nga kemi se edhe pjesa GOJES (**shënim;** *GUHA=GJUHA, na ep kuptimin jo vetëm të formës GJU, por edhe të veprimi GJUJTJE; GJUHA/GJUJE si përafrim i fjalës GJUJ=GJUHJ,..., etj.)*
Nga kjo na del kuptimi i përafërt se AR GJUJ, ka kuptimin me GJUJT monedha ARI, por edhe me GJUJT atë çka e prodhon toka, prej nga u krijua fjala ARGJU=HARGJU., në kuptimin AGRGJUJTJE; HARGJUJT(ARGJUTJE), prej nga dhe u krijua fjala e HARGJIMIT.
Nga kjo na epet kuptimi dhe sqarimi i kesaj fjalë mendoj se është shumë i thjesht dhe i kuptueshëm për lexuesin(LEZUESIN=LE ZU; me KRIJU OSE KLAN ZUMJEN në trajtën LE=LA=,... ZUMJEN, kështu LEZUESI ka kuptimin me ZU=ZAN= dhe kjo është LE ZANJE).
Megjithatë kur kemi formën GJU/GU mund të kaloj në lëvizje nga bashkimi me zanoret tjera, si GJUA, GUA, por edhe GUH/GJUH, si dhe GJUE/GUE, GJUI/GUI, ..., nga kjo marrim se zgjatja me dy zanore e rrit lëvizshmërinë.

Nga kjo forma GU/GJU merr pamjen e zhvendosje si; GJUA, GJUE, GJUHA, GJUVA, GJIVE, GJOVE, ...
por ka kuptimin edhe gjësendit të ngulur sipas formës GJI/GJA, GJU,... duke na dhënë G/GJ me shtrimje në hapësirë kur shoqërohet me zanoren përkatëse. uPET/JEvjgit e varfër,...etj.
Po ashtu kemi JEVGJIT si JE VE GJIT, ku përshkohen njerëzit që kanë bart me siguri gjësend në GJI, (strajcat=shtrajcat) si JANGJIK (JAN GJIKA, JA A NU GJIKA ose JA N*GJI KA, pra gjësend i NUM në GJI, i majtun në GJI,...etj).

BUJAR

Emri BUJAR shpesh kuptohet po ashtu në kuptimin Fisnik, Dhanes, njeri i mire, etj.
Megjithatë BUJAR ndërlidhet dhe varet kuptimi i fjalës AR, e cila interpretimin bazë e ka sipërfaqe me trashësi të caktuar e cila ngritët përspjet në përpjesëtim me gjatësinë/gatsin e tingullit A.
Nga kjo kemi;
AR po ashtu përshkruan l(AR)Gsin, dhe për atë gjendet në fjalët;
AR; L(AR)T, (AR)T, (AR), (AR)G, L(AR)G; T(AR); (AR)TAN; G(AR)TAN; D(AR)IAN; D(AR); S(AR); SH(AR)..., etj.
RA; G(RA)H; G(RA)HIM; P(RA)M; M(RA)M; T(RA); D(RA); ...., etj.
nga kjo kemi dy shembuj;
BUJAR që ka kuptimin BUJ=BAJ dhe AR, pra BAJ kuptimi i njejte me BUJ, por ndryshimi qëndron se BUJ është BAJ por tash me nje rrjedhje të fuqishme të gjësendit, në mrenesi të trupit, hapësirës ,...etj.
NGa kjo BUJ, kemi ATA BAN BUJ T'MADHE.
BUJ e madhe ish ba, luftë e ngatërresë
Ai shploj ni ligj t'ri dhe bani BUJ t'madhe
Nga kjo kemi BUJAR, do të thotë BAJ AR, pra me ba veprim fisnike si AR, por edhe me ngritje të tillë hapësinore në lartësi e të njëjtën kohë largësi sipas veprimit AR.
Kështu kuptimi fizike në fillim ishte ngritje e gjësendit, hapesines në lartësi , në lartësi e qiellit, ku gjendet DILLI; pra sipërfaqja ku ai enet/endet RA, ashtu edhe DILLI e ka ngjyrën si AR, ...,etj.
AR me vonë ka marrë kuptimin e vlerave morale e shpirtërore të gjësendeve që rriten dhe ngritën përpjetë, ashtu si bimët nga rrezet e diellit.
Prej nga kemi, AR
AR po ashtu merr kuptimin e ngritjes se vazhdueshme të sipërfaqes R, sipas gjatësisë se tingullit A, e cila na ep hapësirën dhe përmasat e saj.
Nga kjo kemi

kuptimin Ar si përgjithësim i gjësendeve që rriten siç është ARA ku mbjellën gjerat, dhe me vonë ky emër u përgjithësua dhe për metalin e AR-it dhe gjësendeve të vlefshme.
Prej nga u formuan fjalët AR, ARKA, ARTA, ARTAR, SARIT (SI*ARIT= SI e ARIT),...etj.
Por edhe LA*ART=LART, MART(MA ART), MAR (MA AR; MAJTI ARI),..., etj.
por edhe në kuptimin e fisnikërisë shpirtnore, e vlerave morale, prej nga kemi, siç e kemi; BUJAR, BUJARI, e BUJART (E BAJ ART), si dhe ARIAN (njerëz me vlera shpirtnore, dhe morale si ARIAN, por edhe njerëz që punojnë ARIN, pra janë AN e ARIT, ose JA KAN ANEN ARIT, ashtu si AR AN, ose AN AR. Rrjedhimisht kemi ANAR, si AN E ARIT, ku punohet ARI; por dhe AR përfshin gjatësinë, ngritjen, lartësinë si dhe shtatgjatësinë,..., etj.)
AR mandej u përgjithësua për mjetet teknike ARMAN ose ARAMAT, ARMA, ARM,..., me kuptimet;
AR MAN, pra MAN AR-in, ARMAT= MAT AR, e ka profesion me MAT AR; ashtu si MATAR, por tash ARMAT.

ARMA

Por ARMA, ka kuptimin edhe vleftës shpirtnore si AR MA, MA ARI, në kuptimin se Asht buj(AR), ashtu që MA AR, ose AR MA.
Emni i perëndisë se luftës është AR MA; ose ARMAN, ARMA,...etj. Si rrjedhim ARMA është ai MA AR; ashtu që veglat e luftës janë të marum pej ARI, ashtu si ARMA(AR MA) por edhe nderi, madhështi , trimëria përkufizohen në këtë fjalë si AR, me vleftën e ARIT , ashtu ARMA.

(***Shënim**: Kështu mendoj ky emër ARMA si emër për veglat e luftës, u krijua në kohen (veri, Kosovë)ku kulti i ARIT, pra elementit AR i cili gjendet në sistemin periodike të elementeve kishte rol kryesorë në dallimin ndërmjet klasave shoqnore, të krijuar qysh para 6000 vjetër. Kurse fjala AR si përshkrim i hapësirës mund të jetë krijuar si fjalë me këtë kuptim të përshkrimit të reliefit, si dhe përmasave të ngritjes se gjësendit në naltsi me kuptimin fizike të cilin e kemi përshkruar shumë herë më parë, përgjatë librit, mund të jetë krijuar 12 000 dej 36 000 vite me parë, por edhe më larg në kohë).*

Shënime historike-GREQISHTJA

Greqishtja ishte gjuhë e përzier, baza e saj si nënshtresë ishte e ardhur nga Azia e vogël, dhe popujt per rreth Detit te Zi. Megjithatë ajo mbeti si gjuhë tregtare; e fetare pagane, mandej u bë gjuhë e filozofisë, me shtrimje kryesisht në Azinë e vogël. Me përparimet Semite ajo u zhduk njëherë përgjithmonë në

Lindjen e Mesme dhe mbeti kryesisht përgjatë bregdetit përkatësisht, si gjuhë tregtare.

Gjuha greke e lasht, ishte gjuhë e pasun, me perzimje nga shumë gjuhë, edhe me marrje jo të pakta nga gjuha shqipe, duke ndërtuar mëvetësinë e saj. para ardhjeve Arjane në Iran, ishte gjuha e vjeter paraArjane, e cila u tret ndërmjet urdishtes, Iranishtes se vjetër dhe ngritjes se gjuhës se re Samite, e cila ishte në formim e sipër. të gjitha gjuhët përbëhen nga shumë shtresa, shtresim duke i dhënë pamje e formë gjuhëve të vjetra shndërroheshin në gjuhë të reja. Përveç gjuhës shqipe, e cila ruante format e saj primitive si asnjë gjuhë tjetër në botë. Kemi fjalën KLIDHJE= QELSI, ku nga shqipja KA LIDHJE= K'LIDHJE, fjalë e cila kuptohet vetëm nga shqipja.

PU/PUH/PUT/PUSH/PUS/PUZ/PUZH/PUL/PULL/PUR/PURR/PUG/PUGJ

PU=Pej/PI/PO/Pe,...+U, sipas simetrisë UP/PU
PUUU...=PHU,.
PUT=Pej/PI/PO/Pe,...+UT, sipas simetrisë TUP/PUT
PUTH=Pej/PI/PO/Pe,...+UTH, sipas simetrisë THUP/PUTH
PUL=Pej/PI/PO/Pe,...+UL, sipas simetrisë LUP/PUL
PULL=Pej/PI/PO/Pe,...+ULL, sipas simetrisë LLUP/PULL
PUS=Pej/PI/PO/Pe,...+US, sipas simetrisë SUP/PUS
PUSH=Pej/PI/PO/Pe,...+USH, sipas simetrisë SHUP/PUSH
PUG=Pej/PI/PO/Pe,...+UG, sipas simetrisë GUP/PUG
PUGJ=Pej/PI/PO/Pe,...+UGJ, sipas simetrisë GJUP/PUGJ
PUR=Pej/PI/PO/Pe,...+UR, sipas simetrisë RUP/PUR
PURR=Pej/PI/PO/Pe,...+URR, sipas simetrisë RRUP/PURR
PUN=Pej/PI/PO/Pe,...+UN, sipas simetrisë NUP/PUN
PUM=Pej/PI/PO/Pe,...+UM, sipas simetrisë MUP/PUM
PUQ=Pej/PI/PO/Pe,...+UQ, sipas simetrisë QUP/PUQ
PUK=Pej/PI/PO/Pe,...+UK, sipas simetrisë KUP/PUK
,...

PA=Pej/PI/PO/Pe,...+A, sipas simetrisë AP/PA
PAAA..=PHA,.
PAT=Pej/PI/PO/Pe,...+AT, sipas simetrisë TAP/PAT
PATH=Pej/PI/PO/Pe,...+ATH, sipas simetrisë THAP/PATH
PAL=Pej/PI/PO/Pe,...+UL, sipas simetrisë LAP/PAL
PALL=Pej/PI/PO/Pe,...+ULL, sipas simetrisë LLAP/PALL
PAS=Pej/PI/PO/Pe,...+AS, sipas simetrisë SAP/PAS
PASH=Pej/PI/PO/Pe,...+ASH, sipas simetrisë SHAP/PASH

PAG=Pej/PI/PO/Pe,...+AG, sipas simetrisë GAP/PAG
PAGJ=Pej/PI/PO/Pe,...+AGJ, sipas simetrisë GJAP/PAGJ
PAR=Pej/PI/PO/Pe,...+AR, sipas simetrisë RAP/PAR
PARR=Pej/PI/PO/Pe,...+ARR, sipas simetrisë RRAP/PARR
PAN=Pej/PI/PO/Pe,...+AN, sipas simetrisë NAP/PAN
PAM=Pej/PI/PO/Pe,...+AM, sipas simetrisë MAP/PAM (nga MAP= MA AP=ME AP=ME JAP,....)
PAQ=Pej/PI/PO/Pe,...+AQ, sipas simetrisë QAP/PAQ
PAK=Pej/PI/PO/Pe,...+AK, sipas simetrisë KAP/PAK
,....

PI=Pej/PI/PO/Pe,...+I, sipas simetrisë IP/PI
PIII...=PHI,.
PIT=Pej/PI/PO/Pe,...+IT, sipas simetrisë TIP/PIT
PITH=Pej/PI/PO/Pe,...+ITH, sipas simetrisë THIP/PITH
PIL=Pej/PI/PO/Pe,...+UL, sipas simetrisë LIP/PIL
PILL=Pej/PI/PO/Pe,...+ILL, sipas simetrisë LLI/PILL
PIS=Pej/PI/PO/Pe,...+IS, sipas simetrisë SIP/PIS
PISH=Pej/PI/PO/Pe,...+ISH, sipas simetrisë SHIP/PISH
PIG=Pej/PI/PO/Pe,...+IG, sipas simetrisë GIP/PIG
PIGJ=Pej/PI/PO/Pe,...+IGJ, sipas simetrisë GJIP/PIGJ
PIR=Pej/PI/PO/Pe,...+IR, sipas simetrisë RIP/PIR
PIRR=Pej/PI/PO/Pe,...+IRR, sipas simetrisë RRIP/PIRR
PIN=Pej/PI/PO/Pe,...+IN, sipas simetrisë NIP/PIN
PIM=Pej/PI/PO/Pe,...+IM, sipas simetrisë MIP/PIM
PIQ=Pej/PI/PO/Pe,...+IQ, sipas simetrisë QIP/PIQ
PIK=Pej/PI/PO/Pe,...+IK, sipas simetrisë KIP/PIK

ET/AT/UT/IT/OT/YT/

ET/FET/LET/VET/DET/RET/KET/MET/(tr)ET/SHET/SET/NET/RRET/GET/GJET/LLET/,....
AT/FAT/LAT/VAT/DAT/RAT/KAT/MAT/(tr)AT/SHAT/SAT/NAT/RRAT/GAT/GJAT/LLAT/,....
Shpjegime rreth GET dhe GJET, ku nepermes GET formohet kuptimi GJET, pra me GJET

HORDHI/HARDHI

Është e menduar se fjala HORDEN/HORDES në anglisht dhe gjermanisht, erdhi nga gjuhët Turike Perëndimore, prej ORDU.

Nga hordhia e frëngjishtes së mesme, nga gjermanishtja Horde, është perdorur tek anglezet se paku qysh nga shek. 16. Mirëpo, mendoj kjo fjalë është hy me perpara në Angli dhe duhet të jetë fjalë shumë e vjetër.
Kështu , kemi,
Gjermanisht: Horde
Polonisht: Horda
Proto-Turik kemi përdorimin e kësaj fjalë, në kuptimin e vendqëndrimit të ushtrisë, me pak fjalë bazës ushtarake
Rusisht;орда, në kuptimin klan, trupa ushtarak, grumbull ushtaresh.
Ne gjuhën shqipe, kemi kuptimin tjetër, duke dëshmuar burimin shqipë;
ARDHI=HARDHI
ERDHE=HERDHE=VERDH=MERDHI=QERDHI=HORDHI, kështu HORDHI=ORDHI=ARDHI
ORDHI=PORDHI=VORDHI=KORDHI=HORDHI
URDHEN=SHURDHEN=URDHAN=SHURDHAN=
ERDHI=PJERDHI=VJERDHI=VERDHI=KREDHI=
YRDHI=NYRDHI=KRYDHI=VRYDHI=...

Nga kjo kuptoj se fjala HORDHI në shqipe do të thotë ARDHJE e Shpejt, sulm i shpejt i aty për atyshëm, natyrisht i grumbulli të njerëzve, bashkësi njerëzish në lëvizje të cilët janë në sulm, pra në ARDHJE , prej nga kemi HARDHI sepse ka ARDHJE të shumta nga ' shumë ‘kalavesh të rrushit, po ashtu ERDHI/ORDHi, prej nga HERDHI për (testitet e mashkullit) sepse ka ardhje të shumta të farës/spermës duke lan shumë pasardhës, po ashtu ORDHI, HORDHI kemi ardhje të shumë njerëzve. Krahasuar me shpjegimet prej gjuhëve TURIKE, dhe gjuhës shqipe, shihet se gjuha Turke e mur nga Azia e vogël duke e shndërruar në fjalë të vetë dhe atë fjalë HORDHI e shqiptuan si ORD/URD, prej nga përhapen tek gjuhët turike, ose e huazuar nga sllavishtja:
Kështu nje fjalë shqipe u përhap në përmasa botërore si tek gjuhët e perëndimit po ashtu tek gjuhët (familjes) Turike.

MUSTAQE/MUSHTAQ/MUSTAK/MUSHTAK

Ta shikojmë fjalën Musteqe (MUST=MUSHT, MUSHTAQ/MUSHTEQE, gjësend ui MUSHT), ose Mustake. Fjala Mustaqe është e përhapur në shumë gjuhë të botës, dhe të mendosh që kjo vije nga gjuha turke, nuk është shumë e qëndrueshme, pasi e dimë se vet Turqit, janë ardhacak të vonshëm në Azinë e vogël dhe ajo tokë nuk është tokë e tyre. Ashtu siç erdh gjuha sllave në Ballkan ashtu erdhën edhe gjuhët turke në Azinë e vogël-

ashtu si në gadishullin Italik, që jetonin shumë popuj e gjuhë, në të njëjtën formë jetonin shumë popuj në Azinë e vogël, por shumica e tyre ishte Evropiane në këto 8000 vitet e fundit.
Gjuha Turke është gjuhë e re, e formuar nga perzimja e gjuhëve Turike me gjuhët e vendasve, në Azin e vogël, ku nuk kishte këmbë tukur kurr dej në shekullin 13.
Nga kjo Mustaqe (MUSHTAQ, fjalë e cila perdoret hala në Kosovë) në shqipe merr formën
MUSHT *AQ, , si dhe MU SHTAQ, ku SHTAQ, SHTIQ, SHTUQ, SHTOQ,... për shkruan SHTIMIN e dalur në formën AQ/IQ/OQ/UQ/YQ,...etj.
kështu format SHK (zanore) dhe SHT(zanore) janë trashëgim nga popujt e shumte që i takonin familjes se gjuhës shqipe, e cila është zhdukur, dhe ka mbijetuar duke gjetur veten tek popujt e ri dhe tek gjuhët tjera.

Kështu MUSHTAQ, ku forma S/SH është trajtuar në mënyrë të vazhdueshme përgjatë librit në përgjithësi.
Prej nga kemi
MUS/MUSH
MUSKAJ/MUSHKAJ
MYSK/MYSHK
MUSHKOJ/MUSKOJ
MUSKUJ/MUSHKUJ
STU/SHTU
STI/SHTI
STY/SHTY
MYST/MYSHT
MYS/MYSH
MYSKA/MYSHKA
PER MYST/ PER MYSHT
MYL/MYLL
MUL/MULL
BUL/BULL
BULZOJ/BULLZOJ
GUL/GULL, ..., etj,

URANOS

Uranos (greqishtja e lashtë *Οὐρανός Ouranós, gjermanisht ‚Himmelsgewölbe‘, Latin Uranus, Coelus ose Caelum*) përfaqëson qiellin në formën e një perëndie në mitologjinë greke dhe drejtoi botën në brezin e parë.

Nga gjuha shqipe URANOS, ku shtesa S mund të jetë i shtuar nga greket e Lasht, por emni URANO/URANU/OURAN. Nga kjo kemi;

OURANOS, duke përjashtuar shtimin S nga grekët, në shqipe shpreh sasinë e gjësendit kemi RANU. Pra, gjësend A/U/E+ RANU, ashtu në trajtën U RANU, gjësend i cili ka RANIM, ban RANIM, dhe nga kjo nuk do të ishte punë e let/lehtë, majtja e qelles (n'shypen e lasht ELLE, ELLION, ELLIUM, ..., përshkruajnë q'ELLEN/ qiellin).

Nga URANU zbërthehet U +RA+ NU, edhe UR+ RA+ANU. RANU krijohet dhe shpjegohet nga dukuria e RA-mjes, ashtu trupat me peshë të madhe, kanë Ra-mje me shpejtësi të madhe nga Nalt'sia, Po ashtu trupat e RAN , në përgjithësi mësyjnë me RA nga ANA e TOKËS, duke na dhënë kuptimin e fjalës;

RA+AN=RAN

RA*ANU=RANU, kështu nje RA-mje që krijon ANIM.

Prej nga kemi URANO, URANU të shpjeguara në gjuhën shqipe si U RANO, U RANU si dhe trajtën O URANOS, në kuptimin KA RANI, si U RANOS AQ shumë SA NUK MUJSHA ME MAJT.

RANOS po ashtu quhet edhe fun(d)rrinat, si dhe RANA (zallishtja që quhet e RAN dhe zakonisht metet/mbetet në fund të lumit, pusit ose lkenit/liqenit dhe ujit në përgjithësi, si fun(d)rrin).

Në gjuhën Latine, kemi emnimin tjetër për URANOS, që është Coelus ose Caelum që janë emna drejtpërdrejt shqip nga forma KA ELUM (ashtu si sot, KA (qe)ELUM) dhe KOELUS (KO/KA ose KO ashtu s'di përdoret sot në Kosovë dhe ELUS që është trajte e fjalës QELLE, ose QELLU, kështu US, mund të jetë shtesë artificialë nga gjuha Latine).

Nga kjo kemi Coelus ose Caelum, ashtu QOELUS dhe QAELUM, që përbëhet nga QO (qe)LLEN, si dhe QA=QO (qe)ELUM. Kështu trajta (QE)ELLA, ka kuptimin QO (ELLA); pra ELLA e QUME në trajtën QE=QI=QO=QA,...etj.

ELLA/ELLA/JELA/SJELLA

Kemi toponime me emnin JELA, ashtu me këtë përshkruhet gjësendi i lan në formën e tillë, e cila varet nga naltsia e largt (EL) duke ra poshtë (LA) pranë shikuesit. Në këtë mënyrë EL përfshin naltsin e cila gjendet larg kqyresit (e krijuesi/përdoruesi i fjalës) i cili nuk e ndjen veten pjesëmarrës të asaj pjesë të hapësirës dhe kohës, sepse nuk përdoret AL. (Kur AL largohet nga ne, sa të mos e ndjejmë veten pjese e saj, shndërrohet në EL)

JELA (JALA/JULA/JOLA,...) e përshkruan formën e tillë si t**ë** s***jell***ë, të lëmuar, po ashtu në ngjashmëri me qafen e kalit. (Shënim: Në *gjuhet e sllavëve të Jugut mund të jetë marr nga trajta e lasht e Shqipes, si ELLA=JELLA dhe ELA=JELA, pra si emen i lasht i q(ELLE)s, dhe nga kjo të jete përshtatur si JELA~ELA. Megjithatë JELA = në shqip HAN, e cila mund të jetë përshtatur nga Shqipja GJELLA në serbisht JELLA*)

Nga kjo EL~AL~ALT~ULT~AL~UL~ALTSI~ULTSI~N'ALTSI~~~N'ULTSI, duke i krahasuar dhe shqyrtuar këto fjalë mund të formoj lexuesi parafytyrimin e kfjellt për çka jemi duke përafruar.

Prej kësaj ELA paraqet formën e tillë, shembull kodër e filluar si plisi, i cili dallon nga ai sepse shkon duke u *zgatun*/zgjatur me pamjen e tillë sikur të ishte formuar nga sjellja e gjësendit, qe e lëmon sipërfaqen e formës se tillë, e cila nuk bije përnjëherë po shkon ngadalë duke u zgjatur si lakore dhe duke ra *kadal* e gjithnjë ma shumë duke krijuar formën lakores e cila *dryp pej naltsis*, tu e formua lakoren qasi soj të zgjatur ku mund të përdorej me të drejt shprehja JELA. Nga kjo kemi emërtimin ELA, JELA, si e tillë u formuan edhe emni ELLA=QE*ELLA=QELLA. Prej nga rrjedh se EL dhe LE ashtu si; AL dhe LA në thelb përshkruajnë LAnjen; po ashtu LE-mjen, njëjtë si kur themi njeriu LEU , sepse epet gjësendi i Lan ngat një tansie me të madhe, e cila i përket asaj, ose thjesht është lan pranë saj , mandej edhe tu u shtri në te, ose duke krijuar me gjësendet tjera, në tansin tjetër.

Nga kjo ELLA na ep pamjen e QELLEs e cila niset nga naltsia e madhe EL në shumësin e LL(të L) dhe duke ra gjithnjë si lakore e përcaktuar me

LE/LLE, prej nga krijon pamjen ELLE, qe na ep kupën e Qelles, në të njëjtën mënyrë përdoret E, sepse njeriu, no rojtsi ose vrojtuesi thjesht nuk e ndjen veten pjesë të q(ELLES) si krijim e pamje tepër e largët, dhe e pakuptueshme, hyjnore, e paprekshme, dhe e paane. Megjithatë forma e kodrave, bjeshkëve dhe relievit në përgjithësi gjen të njëjtën formë të përshkruhet me të njëjtën fjalë si ELE, ELA, JELA, prej nga u krijuan fjalët S(JELLA), GJ(ELLA) (ku fjala *Gjella* në thelb përshkruan gjësendin e ngritur në këmbë ose pamjen e njëjtë me ELLA e cila me vone murr kuptimin dhe u përdore për gjelbërimin, gjelin, gjalin/djalin, Malin, Mallin, …, etj.).

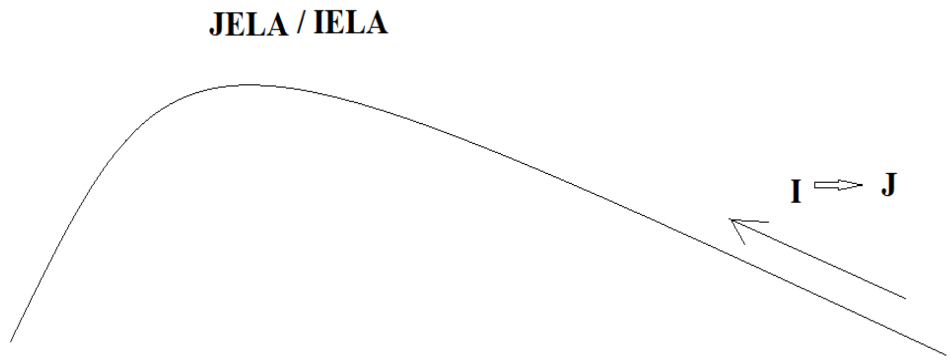
Shembull në Bjeshkët e Moknes (*Nga sllavishtja Mokra ~ lagështin, vendet e ujcavta, në Shqipe ky toponime Mokra ashtu si emnat tjerë kanë filluar të letrarizohen, në fushat për zhdukjen e fjalëve të gegnishtes, e cila po ushtrohet nga shteti i Shqipërisë dhe strukturat e Kosovës*), gjejmë emnimin JELA, e cila përshkruan reliefin me formën e qafës se kalit dhe malet përreth na epin pamjen e Jeles se kalit.

Nga kjo JELA e kalit nuk përfshin vetëm kimet/qimet/flokët e tij, por dhe qafa e tij bashkë më të duke krijuar tansin me emnim ***JELA***. JELA ndërlidhet me krijimin ose daljen e ekzistencën LA dhe me zhvendosjen e gjësendit drejtvizore në formën e lakores ose gjysmë rrethore duke qëndruar ashtu JE (JE ka kuptimin sikur LE, por JE ndryshon dhe përafrohet me MET pra JET=ME). A mund të jetë ***Jela e Kalit*** nga një gjuhë e huaj, mund të jete edhe nga tjetër gjuhe, megjithatë gjasat ta ndajnë ne të kaluarën shumte të lasht këtë fjale është tepër e besueshme.

Po ashtu nga JELA krijohen fjalët; S*JELLA*~SH*JELLA*~SH*ELLA*~SH*ALLA*~MSHELA,

KSHELA~KSHTJELA/KESHTJELLA. Përdorimi i ***J*** po ashtu përcakton lakimin dhe substancën kryesisht amorfe, të lakueshme, si dhe zhvendosjen nga nje pike ne tjetrën,... kurse JE na ep ME-tjen në formën fizike të përcaktuar me JELA/JELLA,..., etj.

Shiko, formën e përafruar në përmasat 2D/ dy përmasash, lexuesi të paramendoj në 3D.

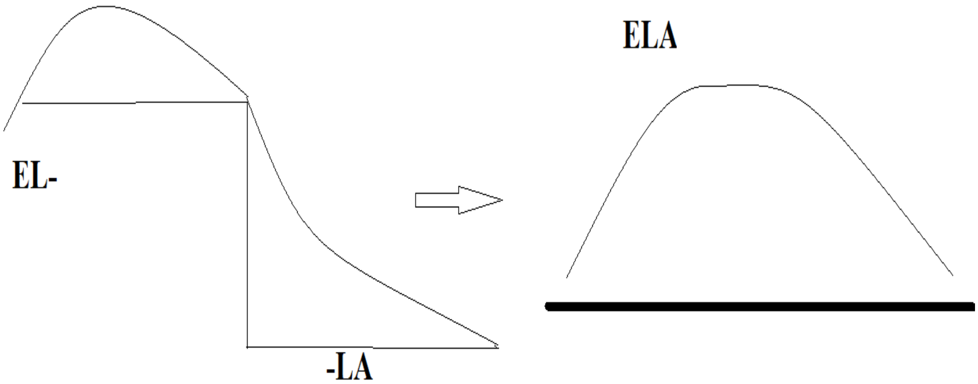

Nga kjo kemi LA, prej nga u krijua fjala LA +KA= duke na dhënë; LAK/LEK, KLEK, etj.

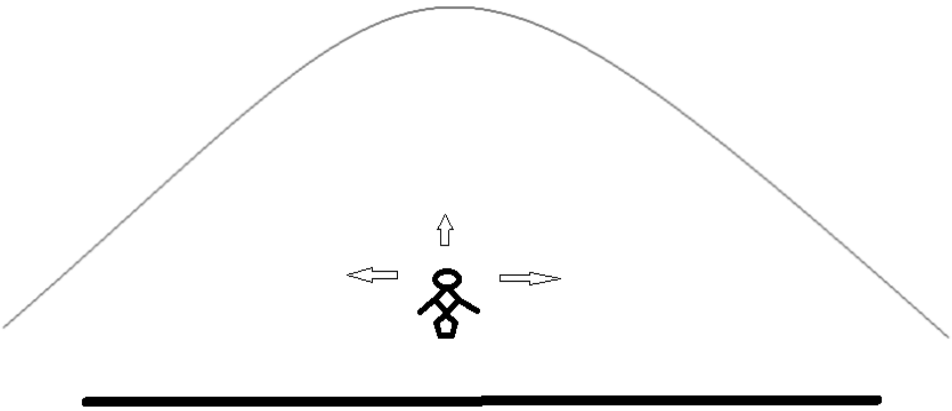
Dhe nga ALA*KA (me simetri KA ALA/KALA)= ALAKA/ALLKA/HALLKA etj., duke përshkruar lakimin. Vete fjala ELLA/ELLA/ALLA na epen gjësendin e cila fillon nga naltsia varet/zhdryp/bije në nivel tjetër, ma t'ungjt, duke krijuar, me fjalën përkatëse; formën të tillë të lakuar, e cila nuk është krejtësisht lak.

Me bashkimin e pjesës EL dhe LA, fitojmë ELA e cila do të ishte prekje e anësore e qiellzës, si të ishte pjesë e vogël ne dy përmasa e krejt asaj e cila quhet ELLA. Ne figurën e mëposhtme janë dhënë bashkimi i EL dhe LA ne ELA, si dhe pamja e ELLA.

Nga kemi; format ELE/ELLE/ELA/ILI/ILLA/ELLA/ULLA/ALLA/OLLO,..., etj., këqyr në figurën e mëposhtme skica e cila përshkruan formën e tillë; ELE/ELLE

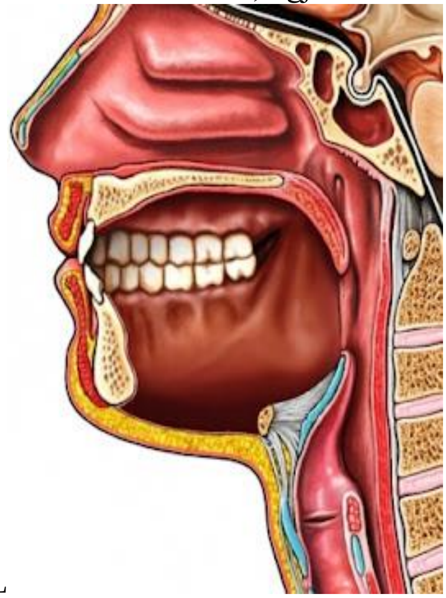
ELA/ELLA

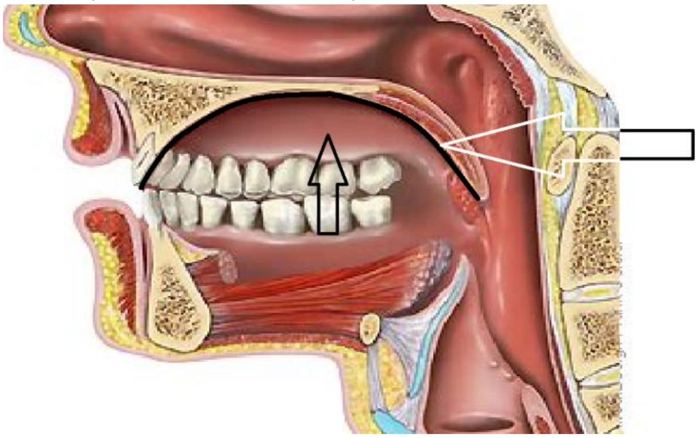
ELLA

Nga kemi E'EL+ EK pej ku u maru emni ELE ~ LEK, ngjashëm me

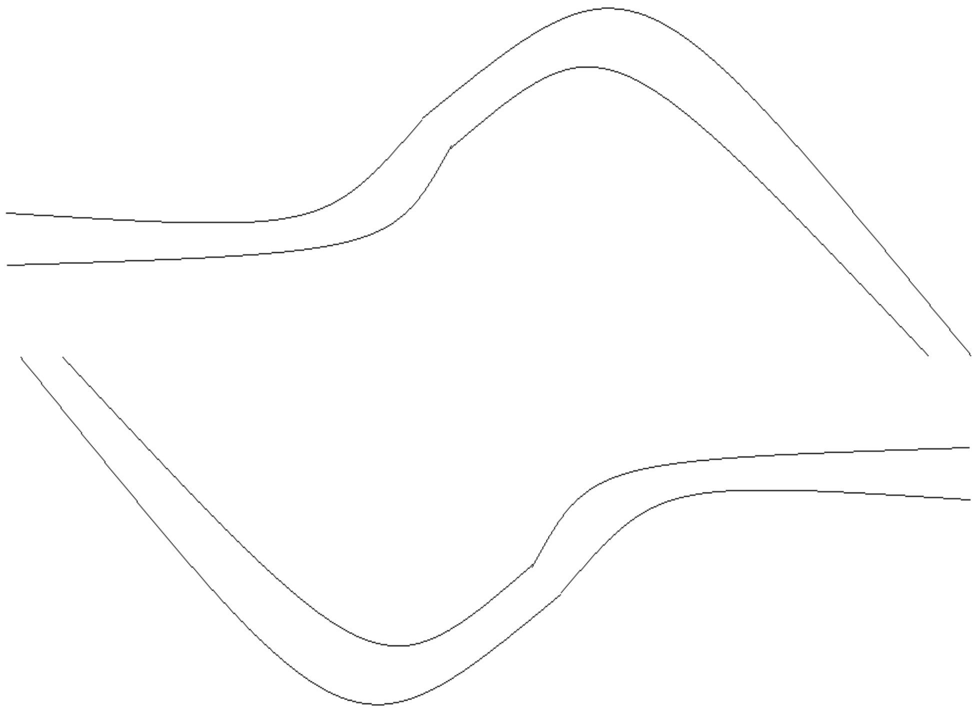
ALAK, LAK, L

UK, LIK, ILIK, OLOK, ULOK, ULUK,..., etj. Por edhe ELLEK, ELLE EK ngjashëm me ELLE IK, ose ELLE vazhdon me rrjedhjen me largimin/zgjatjen e formës ELLE sipas veprimit IK=AK, EK, OK, UK,YK prej nga marrim; ELLE'EK, ILLI'IK, ALLA'AK, ULLO'OK, OLLU'UK, ULLLU'UK,..., etj.

Por edhe HELLEK, HELLIK, HALLOK,..., e kështu me radhe duke e përshkruar format e tillë të lakimit, të relievit dhe ***Qelles*** po ashtu. Prej nga shohim se HELLIK, HELLIKOID janë me rrënjë në protoShqipen.

Këqyri (*ë- në fjalën Kqyr është e panevojshme*) format e mëposhtme të cilat përshkruajnë prapashtesën IK/AK/UK/OK/EK/YK,..., etj.

Shënime e sqarime:

Për tzgat shqiptimit të fjalës ELA/ELLA kemi përshkrimin e formës se q(ELLES), ku guha/gjuha ngjitet anash duke e përshkruar damjen e tokës me Qellen në pikat me të largët të horizontit dhe ngjitjen në kupën e Qellezes, duke na dhënë pamjen e Qelles. Kur themi QELLA, Guha nisen Kupa, është e vetmja mundësi e prekjes për të nxjerr tingullin Q, dhe me këtë epet fjala QI-tje në trajtën QE, dhe ELLA lakimin e saj nga poshtë deri tek kupa. Kështu kur themi Q kemi prekjen e kupës ose midisit të qelëzës, por kur themi ELLA, kemi nisjen dikur midis feliqs/tokës dhe horizontit, duke mos e prek asnjërën, duke n përshkrimi i saktë i tokës dhe qiellit/hapësirës qellore dhe kur LLA preket plotësisht krejt qellza duke na dhënë formën e Qiellit në tansi dhe ll(A) theksohet A e fuqishme duke e mbushe hapësirën e zbraztë të gojes(pra hapësirën ndërmjet tokës dhe qiellit të përshkruar me A).

Nga kjo kuptojmë se ELA na ep vijën e lakuar, deri në atë masë qe nuk mund ti themi lakore, por me shumë e gjysmë harkut, shiko skicën e mëposhtme.

Kur themi; ELLAK, ELAK, ose LAK atëherë gjuha permrena/përbrenda gojes përnjëmend përshkruan LAK-un.

QIELLI/QELLA

Gjatë shqiptimit të fjalës QIELLI gjuha nuk e prek krejtësisht qiellzën/qellzen dhe në këtë mënyrë nuk eshtre përshkrimi i saktë i QELLA-s. Kur themi QELLA gjuha prek dhe përshkon saktësisht krejt hapësirën dhe formën e vërtetë të Qelles, Nga kjo kuptojmë se në shumicën e rasteve për të mos thënë në të gjitha, gjuha shqipe-gegnishtja paraqet jo vetëm bazën, por formën e pa shformuar të shqipes.

LAGSHTIN

(shtinë lagie ku, Lag në bazë përshkruan LA GA= LA GJA, me LAN ni GJA-gjesen/d)

ITHAKA

Emni ITHAKA në të gjitha etimologjitë e botës përshkruhet si emen me kuptim të panjohun, *pra nga gjuha e panjohun*, Megjithatë të gjithë e din se ky emen është nga gjuha shqipe, të gjithë nuk dojn ta pranojnë, ata ishin të bindun se gjuha shqipe do të zhduket (ashtu si Shipnia e Enver Hoxhës), dhe kjo ishte marrëveshje e pa shkrume, e Lindjes dhe e Perëndimit, sidomos e frymezume nga sllavet, përkatësisht nga Kisha ortodokse e cila kalu në dorën e sllaveve.

Ne qoftë se ju besojmë shkrimeve të vjetra, do të kemi;

ITHAKA me kuptimin vend I THAT ashtu në formën I THAK, pra I THEK, THEK; THAK,..., etj., na ep përshkrimin e tokës të thyeshme, e cila është e that, dhe nga bahet e thyeshme. Po ashtu përshkruhet klima e ashpër, e nxehtë kryesisht mesdhetarë, si I THAT, THAKA, I THAKA, fjalë e që përdoret edhe sot, në formën I THAKA, THAKA ZOTI në AT VEN; ...etj.

Por në qoftë se ITHAKA nuk është bart si emen nga origjinali si ITAKA, atëherë ka kuptimin e njëjtë si ITOKËS, asht ITOK, OTOK, POTOK, që përshkruajnë tokën, emna vendesh të përhapura përgjatë detit Adriatik.

Megjithatë ITAKA mbetet në formën e shënuar si ITHAKA (gjithmonë duke e menduar se është shënuar në mënyrën besnike), I THAKA që përshkruan vendin dhe tokën e THAT dhe të thyeshme.

Kështu ITAKA është version i përdorur/perdorun (për dore RUN, pra RUN Doren per) në Kosovë hala edhe sod.

Nga kjo kemi;

ITHOK, ITHEKT, ITHEKSHEM, THYKA, THEKA; THOKA; THIKA, THUKA,...,etj.

AULONA/AVLONA emni ma i vjetër i Vlorës,

(tregues se nuk ka pas dialekt të Jugut)

Emni me i vjetër i Vlorës është AULON, vërtet grekët tingullin V të Shqiptareve, mund ta kenë theksuar, e shënuar U, ashtu si sot, kemi EUROPA/EVROPA.

A ka mujt me kalu U nga V,pra U shqiptaret e lashtë ta kenë ndryshuar në V, është me gjasa të vogla. Po ashtu AULON ishte AVLON e cila sot mund të shkruhet A VLON, ky ishte emri i vërtet i Vlorës. Sot, veriu shembull Shkodra e quan VLON ose VLONA, AVLON, në këtë mënyrë përshkruan dukurin VLON (pra, nuk kemi VLUAR por VLON), ashtu pra VLON uji në 100 grad celisus, por kjo mund ta ketë kuptimin po ashtu A VU LON, si VLON duke në dhene hapesiren bregdeti, e cila është LAN si LON, prej nga VU LON, pra LONJA A VU, duke e tkurr në A VLON, si themi sot VNU, VLU, por VLON. Ky emnim e kemi edhe tek LATIN për të cilin kemi dhënë shpjegime më përpara. VLON mund ta ketë vendin e LON në Bregdetit, e cila ka reliefin fushorë, por është LATIC e vogël e lënë~Lon si; V‘LON, AVLON. Mirëpo, gjasat më të mëdha janë, ta ketë kuptimin; VLON; A VLON, pra duke pershkruar detin me valë~AVAL=AVALON= AV’LON=V’LON.

Nga kjo kuptojmë, se Dialekti i Jugut nuk ka ekzistuar në antik. Me këtë është e pa kuptueshme dhe e palejushem, largimi i fjalëve; DA, DO, NA (prej kësaj u krijua VNA= VU+NA=VUNA=V’NA, si dhe, VE + NA =VENA, por edhe NE~VUNE~V’NE~V’NESHT/V’NES/V’NESH/V’NEST,…), NI, NOJ (V’NOJ), NIJ; NIN NON (V’NON, VA’NON, por edhe BA’NON; ME’NON, MA’NON, MU’NON=M’NON....etj), NO (V’NO, BA’NO, K’NO, TRA’NO, ME’NO, MU’NO, L’NO,..., etj.), NOJ (V’NOJ, BA’NOJ, K’NOJ, SHE’NOJ, SA’NOJ, ME’NOJ,...,) pej nga kemi; SHE(h){NON}, She(h)[NOJ].

LPI/LIP

Kur flasim për LIP dhe LPI, si dhe fjalëformimin
LIP=LEP, prej nga kemi Pej/Pi/Po/PU/PE,...+LEP=PLEP, si dhe Pej/Pi/Po/PU/PE,...+LIP=PLIP,
nga kjo kuptojmë fjalët; LIP, dhe LEP; LAP (por edhe KLAP, GLAP, GLUP, KLOP, GLOP,...).

Ndryshimi ndërmjet fjalëve; LIP e LPI është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve IP de PI, kështu dallimi ndërmjet IP dhe PI na ep dallimin ndërmjet LIP dhe LPI. Nga kuptimi i IP, kuptojmë fjalën LIP e cila na ep formën, reliefin, e ngritur përpjetë, ashtu përnjëherë duke formuar këndin me bazën, gati të drejt ose në përgjithësi sikur kur i IP-et përpjetë shpatit, dhe LPI

është me shumë rruga e kundërte të lëshohesh teposhtë shpatit, duke përshkruar formën jo me të ngritur por në renje/ramje, dhe duke përfunduar forma në një ngushtice ose rrafshi përkatëse duke u tkurrur. Kështu IP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HIP, që zakonisht duhet të kuptohet si rrafshe i ngusht i cili 'ngjitet 'përpjetë duke ndërtuar me bazamentin e vet, duke krijuar kënd i afërsisht me 90 shkalle ose të afërt me këtë kënd.

Kështu LIPA ka kuptimin e fushës në ramje, e ngritur mbi krahun ose në krye, e ngritur 'thikë përpjetë' e cila përfundon në fushën e pjerrtë, shpesh trekëndore, e rrethuar me mal(druj në njërën anë ndryshimi ndërmjet fjalëve; LIP e LPI është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve IP de PI, kështu dallimi ndërmjet IP dhe PI na ep dallimin ndërmjet LIP dhe LPI. Nga kuptimi i IP, kuptojmë fjalën LIP e cila na ep formën, reliefin, e ngritur përpjetë, ashtu përnjëherë duke formuar këndin me bazën, gati të drejt ose në përgjithësi sikur kur i IP-et përpjetë shpatit, dhe LPI është me shumë rruga e kundërte të lëshohesh teposhtë shpatit, duke përshkruar formën jo me të ngritur por në renje/ramje, dhe duke përfunduar forma në nje ngushtice ose rrafshi përkatëse duke u tkurrur. Kështu IP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HIP, që zakonisht duhet të kuptohet si rrafshe i ngusht i cili 'ngjitet 'përpjetë duke ndërtuar me bazamentin e vet këndi prej të afërt me 90 shkalle ose të afërt me këtë kënd. LIPA ka kuptimin e fushës në ramje, e cila gjendet mbi krahun (e ngritur nee krye të bjeshkës, relevit të ngritur si anet e kanjonit~germelles), e ngritur 'thikë përpjetë' e cila përfundon në fushën e pjerrtë, shpesh trekëndore, e rrethuar me mal në njërën anë, e anët tjerat mbi germellat (cliff-et ose kanjonet) e emnume LIP.

Ndryshimi ndërmjet fjalëve LAP dhe LPA është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve AP dhe PA, kështu dallimi ndërmjet AP dhe PA na ep dallimin ndërmjet LAP dhe LPA. Kështu AP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HAP, që zakonisht duhet të kuptohet si rrafshe me përmasa të medha, që nga syni nuk i shihet fundi e fillimi, i cili 'shtrihet' duke ndërtuar me bazamentin e vet këndin e gjan/gjer ose gati të shtrirë por merr përmasa të shumë të medha.

Ndryshimi ndërmjet fjalëve LOP dhe LPO është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve OP dhe PO, kështu dallimi ndërmjet OP dhe PO na ep dallimin ndërmjet LOP dhe LPO. Kështu OP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HOP, që zakonisht duhet të kuptohet si rrafshe me përmasa të vogla, që nga nje sy i shihet fundi e fillimi, i cili 'shtrihet' duke ndërtuar me bazamentin e vet nje shtrirë me përmasa të vogla, gati rrethuese me mjedisin ku jeton njeriu, ku ai brenda ditës e shkel me këmbë dhe është hapësin e mjedis i njohun/njohur për njeriun. LOP po ashtu mund të kuptohet vend me fusha jo të medha ndërmjet kodra, rrafshe të cilat jan pak a shumë afërsisht rrethore.

Nga kjo ndërlidhet edhe me emnin/emrin e kafshës shtëpiake LOPA, LOP, ku LO +OP, ashtu si dhe OP=EP=AP,..+LO, pra gjësend ose krijesë në

ketë rast i LAN si LO për të EP si OP. Emni LOP mund të jet i ndërlidhur me fushat dhe kullosat, si rrjedhim nga sqarimet e mësipërme.
Ndryshimi ndërmjet fjalëve LUP dhe LPU është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve UP dhe PU, kështu dallimi ndërmjet UP dhe PU na ep dallimin ndërmjet LUP dhe LPU. Nga UP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HUP, që zakonisht duhet të kuptohet si hapësin e cila 'shtrihet' nën sipërfaqen e gjësendit, në brendin/mrenin e gjësendit, i largët, me njeriun, rrethuese zakonisht nën mjedisin ku jeton njeriu.
Nga kjo ndërlidhet edhe me emnin/emrin LUPA, LUP, ku LU +UP, ashtu si dhe UP=EP=AP,..+LU, pra gjësend ose krijesë në ketë rast i LAN si LU per të EP si UP.

Ndryshimi ndërmjet fjalëve LYP dhe LPY është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve YP dhe PY, kështu dallimi ndërmjet YP dhe PY na ep dallimin ndërmjet LYP dhe LPY. Nga YP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HYP, që zakonisht duhet të kuptohet si hapësin e cila 'shtrihet' larg njeriut, ose në pjesën me të largët, para tij në rastin PY dhe pas tij në rastin YP, pra me shprehjen 'pas tij' kuptojmë si hapësin, veprim i përshkruar nga këmba ose veprimi i njeriut/gjësendit, ose që është në përshkrim/veprim e sipër.

Zakonisht kjo hapësin, mjedis kuptohet shpesh si i pa ri kthyeshëm ose është gjësend i cili nuk mund të kthehet në gjendjen e mëparshme, ose paraqet e përshkruan fundin e plot të nje gjësendit duke kaluar në gjendjen që nuk dihet gjësendit tjetër pasues.

Nga kjo ndërlidhet edhe me emnin/emrin LYPA LYP, ku LY +YP, ashtu si dhe YP=EP=AP,..+LY, pra gjësend ose krijesë në ketë rast i LAN si LY, LYMJE për të EP si YP., pra LY YP, ose YP LY, kështu kemi nje LA jo të zakonshme që është LY, dhe dhanje/dhënie jo shumë e zakonshme si YP e jo si EP/IP/OP/ ose

NAL/DAL/HALA(ALA)

Ndoshta *(**shënim:** NOSHTA si NO OSHT ose NASHTA si NU ASHT, me tutje kemi NA SHTU ose NA a SHTU, kështu e kuptojmë marimin e fjalës NOSHTA, kurse NDOSHTA merret si NDA SHTUmja, çka e hup kuptimin e vet dhe nuk gjanë shpjegim dhe përgjithësim*) nje pej fjalëve me të vështira për tu kuptua në gjuhën shqipe janë ;
NAL/NDAL, ku përherë të pare duket (doket) se NDAL merr kuptimin me NU DA(mjen) e LA, e cila merr formën NDALUR (NU DA LUR) ku me pak ndryshim NDALUN(me NU DA-mjen e LUN (mjes)), e cila do të merrte kuptim ashtu si tek NDER, si në DERe. Megjithatë (mund të shkruhet ME GJITHATë, pra për shumë fjalë janë çështje marrëveshjeje jo pse qashtu shkruhen)) krejt ky rregull shkatërrohet me pak hapa, tek fjala, DAL, ku NU DALJEN do të merrte formën e kundërtën me levizjen dhe kuptimin

NDAL/NAL, si dhe me dhjeta fjalë tjera të krijuara me ND, ky rast vlen edhe për MB.

Domethënia tjetër mund ta (j)epnin është NAL, me NA LA, pra sikur kur thuhet NA LA Drita, NA LA fuqia, NA LA filan njeriu (pra vdiq ose ka dek në të kalumen, kështu në këtë rast Kalume merr formën se KA LUM, ka rrjedhje, si dhe tek VDIQ përshkruhet rasti se aty për aty ka ndodh nje vdekje, por nëse kjo ka ndodh në të kaluarën, do të ishte shumë me e drejt të thuhet DEK. Nga kjo del se VDEK përshkruan kohëzgjatjen e veprimit/dukurisë(dukunis=da kan, da kan nis) të ndodhjes (ndodhjes) se DEK, kështu VDEK paraqet filet e ndodhjes se DEK, Kurse DEK përfshin përmasat e ndodhjes se njëherë e përgjithmonë).

Nga krejt kjo na jepet se NAL dhe DAL, VAL, KAL, SHAL, MAL, TAL, RAL, GAL, QAL, HALA/ALA, RAL/RRALL, ZALL/ZAL, … janë forma me të drejt në gjuhën tonë, dhe kjo ka shpjegim. Duke përgjithësuar/përgjithëso ;

NAL dhe DAL/DALL, VAL/VALL, KAL/KALL, SHAL/SHALL, MAL/MALL, TAL/TALL, RAL, GAL, QAL/QALL, HALA/ALA, RAL/RRALL, ZALL/ZAL, …

NUL dhe DUL/DULL, VUL/VULL, KUL/KULL, SHUL/SHULL, MUL/MULL, TUL/TULL, RUL, GUL, QUL/QULL, HULU/ULU, RUL/RRULL, ZULL/ZUL, …

NEL dhe DEL/DELL, VEL/VELL, KEL/KELL, SHEL/SHELL, MEL/MELL, TEL/TELL, REL, GEL, QEL/QELL, HELE/ELE, REL/RRELL, ZELL/ZEL, …

NOL dhe DOL/DOLL, VOL/VOLL, KOL/KOLL, SHOL/SHOLL, MOL/MOLL, TOL/TOLL, ROL, GOL, QOL/QOLL, HOLO/OLO, ROL/RROLL, ZOLL/ZOL, …

NIL dhe DIL/DILL, VIL/VILL, KIL/KILL, SHIL/SHILL, MIL/MILL, TIL/TILL, RIL, GIL, QIL/QILL, HILI/ILI, RIL/RRILL, ZILL/ZIL, …

NEL dhe DEL/DELL, VEL/VELL, KEL/KELL, SHEL/SHELL, MEL/MELL, TEL/TELL, REL, GEL, QEL/QELL, HELE/ELE, REL/RRELL, ZELL/ZEL, …

Rrjedhimisht NAL merr kuptimin NA AL e afërt me NA LA, pra me pak fjalë Me u NU LA(nja), ashtu si KA LA si dhe KA LO, KU LO, KU LLO, ..qe përshkruhet LA, duke na dhënë KA LA, pra me u dhanë LA në hapësirën A, në trajtën KA, si dhe KULLO, ose KALO me u dhanë LLO=LO në trajtën KU në rastin e pare dhe Ka në rastin e dyte.

Po ashtu DAL i jep kuptim fjalës dhe NAL dhe vërteton VAL/BAL/HAL/SHAL,…dhe VALL/BALL/HALL/SHALL,… sepse DAL e përshkruan DA LA(njen), kurse NAL e përshkruan NU LA(njen).

E kemi shtjellua se LA, LAN janë dukuri që kanë lëvizje dhe Livritje por, në krahasim me LU, LUN, ose LE, LEN, si dhe LY, LYN kjo lëvizje duket aq e vogël sa që nuk përfillet. Kështu kur themi është LAN na duket si nje trup

që është Lan në pikën e caktuar/a caktume në hapësirë/hapesin dhe atje është lan në mos lëvizjen e saj, ai trup merret si i LAN, si PLAN, PLANc, TLAN, KURILAN, VLAN, FILAN, …etj.

Nga kjo DAL= do të thotë njëfarë mënyrë me prish dukurin LA, LAN, LAG, …pra DA veprimin LA.

Po ashtu NAL ka kuptimin me NU veprimin/formën LA, pra me ju NU LA-nja. Si dhe ALA/HALA merr kuptimin A LAN pra nuk ka livritje nga ajo pikë e hapësirës ku gjendet dhe pushon trupi. Kështu fjala HALA/ALA/A LA merr kuptim shumë me të drejt se fjala AKOMA, e cila mund të mos jetë edhe shqipe, edhe pse kurrsesi nuk mund ta mohojmë (MO=MA, që merr kuptimin mrena trunit tonë si MAjtje dhe pas/mas saj nuk ka ma lëvizje, ai, pra trupi gjendet në dore dhe MAHET=MOHET, MA(h)JM=MA HAJM=MA HAM=MA AM=MOHOJM,..., etj.).

Pse LA/LO na duken me të palëvizshme se LU;LE,LY

Pse LA/LO na duken me të palëvizshme se LU;LE,LY?

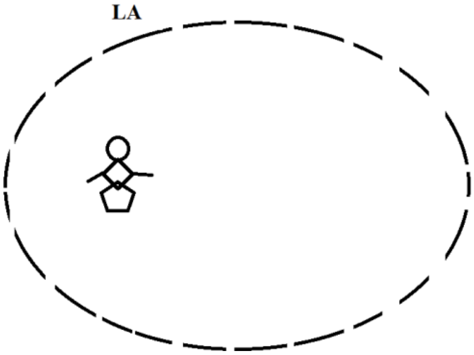
Kuptohet me krahasimin e dukurive që janë shumë të shpejta me ato ndodhin ma t‘kadalshme, atëherë vjen deri tek interpretimi i turnit tonë, ashtu duke i pa lëvizjet e ngadalshme shpesh të palëvizshme.

LA është po ashtu dukuri në lëvizje, por për shkak të përmasave të mëdha hap’sinore, dhe për shkak se asaj hapësirë A i takon folësi (maruesi e krijuesi i fjalës), dhe nuk ka mundësi kurrsesi ta këqyr veprimin dhe sistemin nga jashtë, pra të dal jashtë A dhe ta shikoj dukurin, atëherë, e përjeton si gjësend të palëvizshme ose shumë pak të lëvizshëm.

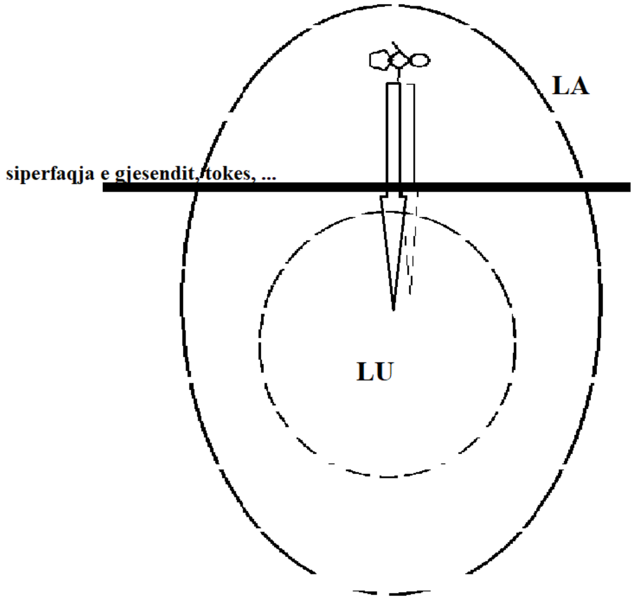
Kështu kur A largohet pra folësi (maruesi e krijuesi i fjalës nuk e ndjen veten pjesë të asaj hapësirë) atëherë nga A fitohet E, dhe kështu veprimet në E, si hapësirë me e largët, kqyresi i sheh, i veneron (VU=VE+ NE=NU+ RO) levizjen nga largësi, dhe LE i duket shumë me e lëvizshme. Kështu (lindjen) LE e përjeton kqyrsi (maruesi e krijuesi i fjalës) si lëvizje me të madhe në krahasim me LA, sepse kur nodh LE ai nuk është në atë veprim, dukuri e formë, nuk i përket atij sistemi fizik.

Shikoj skicimet nën a), b) dhe c);

a)

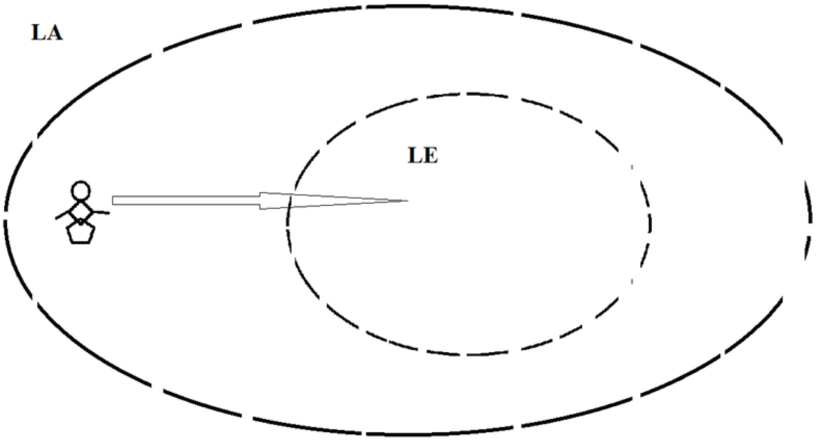

b)

c)

Nga kjo, kur themi LULE, do të thotë Lulja përshkruhet si livritje e mrenshme (me ran shme, ma ran sh'ma,...) U dhe pjesa LE, që merr kuptimin e krijimit të tillë në hapësirën E, si LE. Por jo vetëm kaq, me bashkimin e LU, dhe LE, kemi LULE, e cila na ep levizjen e shumë anshme, që e përjeton veprimi LU LE, ose LE nga LU, ku LE shikohet si dukuri me pak e rëndësishme, dhe pjesa LU është pikërisht me rëndësi të pare, nga ajo që formon veprimin LU.

Ky ‘mozaik’ me bashkimin e LU dhe LE, na ep krijimin e formave tjera, si; LU UL LE, që na ep nje LU-jtje në UL-tesi dhe krejt kjo e krijuar në trajtën LE, ashtu sikur kur themi ; ka (lind) LE nga LU-jtja në UL-tesi, pra nje LE-mje nga LU-jtja në Ulje (pra në thellësi në UL.

Ashtu si ka ngjashmëri në AL dhe LA, dhe dallime po ashtu.

Ashtu ka ngjashmëri dhe dallime në UL dhe LU, edhe pse në bazë kanë kuptimin e njëjtë por kahjen e lëvizjes se kundërte.

kemi AL dhe LA, dhe AL është nga naltsia shumë me lart sesa LA
kemi UL dhe LU, ku UL është nga naltsia shumë me lart sesa LU
kemi EL dhe LE, ku EL është nga naltsia shumë me lart sesa LE
kemi OL dhe LO, ku OL është nga naltsia shumë me lart sesa LO
kemi IL dhe LI, ku IL është nga naltsia shumë me lart sesa LI
kemi YL dhe LY, ku YL është nga naltsia shumë me lart sesa LY

Dhe po ashtu

kemi ALL dhe LLA, dhe ALL është nga naltsia shumë me lart sesa LLA
kemi ULL dhe LLU, ku ULL është nga naltsia shumë me lart sesa LLU
kemi ELL dhe LLE, ku ELL është nga naltsia shumë me lart sesa LLE
kemi OLL dhe LLO, ku OLL është nga naltsia shumë me lart sesa LLO
kemi ILL dhe LLI, ku ILL është nga naltsia shumë me lart sesa LLI
kemi YLL dhe LLY, ku YLL është nga naltsia shumë me lart sesa LLY

Nga kjo po ashtu ndryshojnë edhe format e lëvizjet ke ndryshimin e tingujve si;

LULE; LALE; LILE; LOLE, ...etj.

Kthell

Emen katuni, me siguri fjalë e përdorur në lashtësi, e krijuar nga THELLE, pra KA THELL, që përshkruan reliefin me ramje të THELL. Megjithatë kjo fjalë me shumë i afrohet marimit në këtë mënyrë, si;

KTHE(s) e FELL, e bashkume në KTHE*FELL ose e KTHES e shoqëruar jo në rrafsh por e rame në FELLesi, prej nga u krijuar KTHES e FELL=KTHES*E*FELL=KTHE*FELL=KTHELL. Po ashtu kemi KTHEL që ep përshkrimin e KA THE FELL prej nga kemi K'THELL. Kështu F ka veti të ndërmjetme, pra gjenden ndërmjet zanoreve dhe bashkëtingëlloreve, ku kthEFEll, bëhet nje renditje EFE e tepërt, gjate shqiptimin harxhohet fryme, folesi lodhet, dhe në këtë mënyrë lind nevoja aty për aty në tkurrjen ose shkrimjen KA THE FELL=KTHELL/KTHEL.

Po ashte vet fjala THELL është krijuar në bashkimin THE FELL, pra gjësend i thyer (THY) në Fellesi prej nga kemi THE*FELL=THELL, ashtu mund të kemi THOLL/THULL/THALL/THILL/THYLL,…etj. Nga kjo kemi po ashtu L=LL, ku marrim THOL/THUL/THAL/THIL/THYL,…

Kështu; Nga FELL mund të kemi FYLL, Fall; foll; full,... në bazë me kuptim të njëjtë por me përshkrimin e hapesinave të ndryshme të shtrimjes, ku për këto kemi folur gjerësisht, me pare.

LIBRI 7

Pse i përjashtuan fjalët; NO, NOJ, kur i lejojn
fjalët; baNO, baNOJ, praNO, sheNO,... ?
Pse e ban kta t'mallkumt?!

LIP/LPI

Kur flasim për fjalët LIP dhe LPI, si dhe fjalëformimin, LIP=LEP, prej nga kemi Pej/Pi/Po/PU/PE,...+LEP=PLEP, si dhe Pej/Pi/Po/PU/PE,...+LIP=PLIP,

nga kjo kuptojmë fjalët; LIP, dhe LEP; LAP (por edhe KLAP, GLAP, GLUP, KLOP, GLOP,...).

Ndryshimi ndërmjet fjalëve LIP dhe LPI është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve IP dhe PI, kështu dallimi ndërmjet IP dhe PI na ep dallimin ndërmjet LIP dhe LPI. Kështu IP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HIP, që zakonisht duhet të kuptohet si rrafshe i ngusht i cili 'ngjitet përpjetë duke ndërtuar me bazamentin e vet një kënd prej të afërt me 90 shkallë ose të afërt me këtë kënd.

Ndryshimi ndërmjet fjalëve LAP dhe LPA është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve AP dhe PA, kështu dallimi ndërmjet AP dhe PA na ep dallimin ndërmjet LAP dhe LPA. Kështu AP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HAP, që zakonisht duhet të kuptohet si rrafshe me përmasa të medha, që nga një sy nuk i shihet fundi e fillimi, i cili 'shtrihet' duke ndërtuar me bazamentin e vet nje kënd të gjanë/gjerë ose gati të shtrirë por merr përmasa të shumë të medha.

Ndryshimi ndërmjet fjalëve LOP dhe LPO është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve OP dhe PO, kështu dallimi ndërmjet OP dhe PO na ep dallimin ndërmjet LOP dhe LPO. Kështu OP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HOP, që zakonisht duhet të kuptohet si rrafshe me përmasa të vogla, që nga nje sy i shihet fundi e fillimi, i cili 'shtrihet' duke ndërtuar me bazamentin e vet nje shtrirë me përmasa të vogla, gati rrethuese me mjedisin ku jeton njeriu, ku ai brenda ditës e shkel me këmbë dhe është hapësin e mjedis i njohun/njohur për njeriun.

Nga kjo ndërlidhet edhe me emnin/emrin e kafshës shtëpiake LOPA, LOP, ku LO +OP, ashtu si dhe OP=EP=AP,..+LO, pra gjësend ose krijesë në ketë rast i LAN si LO për të EP si OP. Ndryshimi; LUP dhe LPU është në ndryshimin e kuptimeve; UP dhe PU, kështu dallimi ndërmjet UP dhe PU na ep dallimin ndërmjet LUP dhe LPU. Kështu UP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HUP, që zakonisht duhet të kuptohet si hapësin e cila ‘shtrihet' nën sipërfaqen e gjësendit, në brendinë/mrenin e gjësendit, i largët, me njeriun, rrethuese zakonisht nën mjedisin ku jeton njeriu.

Nga kjo ndërlidhet edhe me emnin/emrin LUPA, LUP, ku LU +UP, ashtu si dhe UP=EP=AP,..+LU, pra gjësend ose krijesë në ketë rast i LAN si LU për të EP si UP.

Ndryshimi ndërmjet fjalëve LYP dhe LPY është në ndryshimin e kuptimeve të fjalëve YP dhe PY, kështu dallimi ndërmjet YP dhe PY na ep dallimin ndërmjet LYP dhe LPY. Kështu YP ndërlidhet me kuptimin EP, si dhe HYP, që

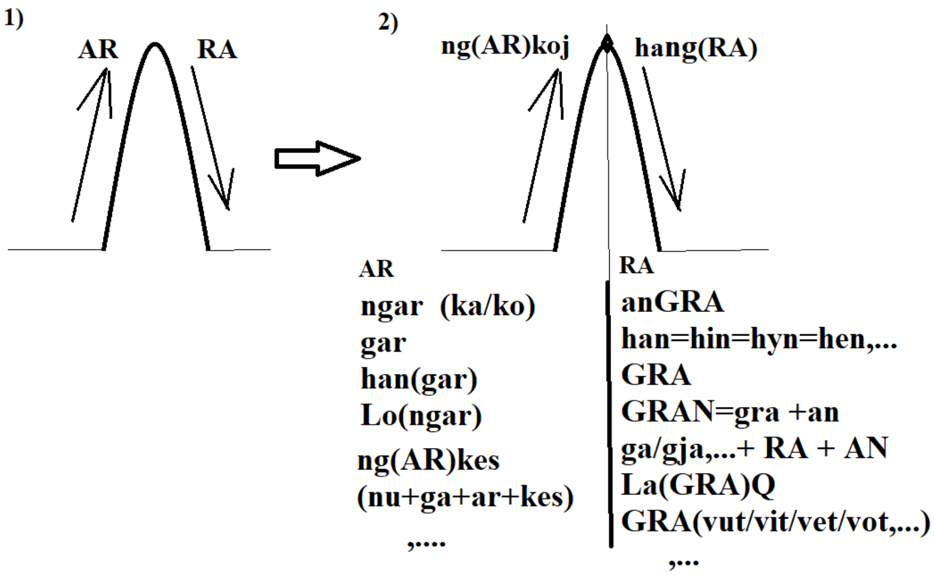
zakonisht duhet të kuptohet si hapësin e cila ‘shtrihet' larg njeriut, ose në pjesën me të largët, para tij në rastin PY dhe pas tij në rastin YP, pra me shprehjen 'pas tij' kuptojmë si hapësin, veprim i përshkruar nga këmba ose veprimi i njeriut/gjësendit, ose që është në përshkrim/veprim e sipër.

Zakonisht kjo hapësin, mjedis kuptohet shpesh si i pakthyeshëm ose është nje gjësend që nuk mund të kthehet në gjendjen e mëparshme, ose paraqet e përshkruan fundin e plot të nje gjësendit duke kaluar në gjendjen që nuk dihet gjësendit tjetër pasues.

Nga kjo ndërlidhet edhe me emnin/emrin LYPA LYP, ku LY +YP, ashtu si dhe YP=EP=AP,..+LY, pra gjësend ose krijesë në ketë rast i LAN si LY, LYMJE per të EP si YP., pra LY YP, ose YP LY, kështu kemi LA jo të zakonshme që është LY, dhënie jo shumë e zakonshme si YP e jo si EP/IP/OP/ ose

AR/RA HANGRA/NGARKOJ

Ndryshimi në kuptim që varet nga AR dhe RA, si dhe përputhja e plot me kuptimet të cilat i kemi dhënie përgjatë krejt librit Msheftësit e Gojës, 1,2,3. vërtetim kemi ng(AR)koj, dhe hang(RA), prej nga kemi;

ESCAPE (ESKEIP)

Nga anglishtja Escape (me kuptimin në shqipe Ikje/Iqje) nga ESKAP= ESHKAP= E SHKA AP, ashtu si E SHKU AP, ose AP E SHKU, ashtu si JAP SHKUMJE prej nga përshkruhet IKJA. ESCAPADE, ESCAPAMENT,

po ashtu janë me rrënjë Latine por në të vërtetë; E SHKAP*PA DA; si E SHKA AP PA DA; prej nga përshkruhet fjala PA DA E SHKA AP, nga kemi në shqipe PEDAT, që përshkruan PEJ DAMJE, ashtu si PEDAM, PEDAT, e cila përdoret shumë në Rajonin e Istogut dhe në përgjithësi në krahinën e Pejës.

Kështu PEDATJE, = PE DA ATJE, si dhe kemi SHKAPE DA nga SHKA AP DA, si SHKA EP DA, prej nga krijohet fjala ESHKAPAMENT= ESH SHKA AP PA AM ME EN, si ESHKAPEM,...etj.

Po ashtu ReplaCement në shqipe RE PE LA SE MAN; ku RE, RI tashme i kemi kuptuar,.

GARIP

Edhe pse mund të jetë vetëm hamendje, për fjalën GARIP, me mundësi të ardhjes nga Arabishtja apo nga Persishtja. Nuk përjashtohet mundësia të jetë nga shqipja ose në pergjithesi nga indoEvropianishtja. GARIP, rrjedhje nga fjalët GA*RIP, ku RIP ka kuptimin RI IP, ashtu si RE EP, pra duke përshkruar; RJEP, RUP, ROP, RIP, RAP, ashtu duke ndërtuar fjalën GARIP= GA/GJA+ RIP/RJEP, pra *ni gja e rjepne,* prej nga kemi GARIP. Si rrjedhim kemi mundësin e marimit sipas/simas; GUR IP, GOR IP, GAR IP, GER IP,..

Shënim:

*Për fjalën GR dhe G(zanore)R kemi dhënë sqarim me pare, ashtu që GRNAQ=GURNAQ, në trajtën GURNUQ, duke e përshkruar NU-mjen në trajtën e dal të formës NUQ, si UQ, prej nga kemi NU*UQ, ashtu si DUQ, DOQ, LOQ, LLOQ, Droq, truq, ...etj. GER(dhaj), GURGULL (GUR , pra i formës si Gur, ose bën zhurme në formën GUR=GURR), GARIQ, GURIQ; GURNIQ, GERGAM, GERHAM, GERNJAQ,...etj.*

RR

Disa fjalë; *rreknu/rrek/rrekne-a/rrupllu/rrym/rraka/rrakataqe/rrugaq /rrnu/rrmih/rrmoj/rrmojs/rrgall/rragall/rregull/rrjedh/rridh/rrudh/rredh/rrodh/rrydh/rrim/rram/rrem/rrok/rrik/rrak/rruk,...*

Shënim:

Nga anglishtja Escape (me kuptimin në shqipe Ikje), nga ESKAP= ESHKAP= E SHKA AP, ashtu si E SHKU AP, ose AP E SHKU, ashtu si (j)AP SHKUMJE prej nga përshkruhet IKJA.

*ESCAPADE, ESCAPAMENT, po ashtu janë me rrënjë Latine por në të vërtetë; E SHKAP*PA DA; si E SHKA AP PA DA; prej nga përshkruhet fjala*

PA DA E SHKA AP, nga kemi në shqipe PEDAT, që përshkruan PEJ DAMJE, ashtu si PEDAM, PEDAT, që përdoret shumë në Rajonin e Istogut dhe në përgjithësi në krahinën e Pejës,.

Prej nga PEDATJE, = PE DA ATJE, si dhe kemi SHKAPE DA nga SHKA AP DA, si SHKA EP DA, prej nga krijohet fjala ESHKAPAMENT= ESH SHKA AP PA AM ME EN, si ESHKAPEM,...etj. Po ashtu ReplaCement në shqipe RE PE LA SE MAN; ku RE, RI tashme i kemi kuptuar.

Msoj=mshoj msonte=mshonte msojm=mshojm

Nga;
Msoj = mshoj
Msonte = mshonte
Msojm = mshojm.

Pra, nga ky krahasim shohim, se SO është bazë e fjalës SHO, në kuptimin e SHOH=me PA, dhe SHO me lëvizë sasinë e gjësendit që eksiton në hapësin si shtjelle dhe ka lëvizje rreth boshti qendrore duke e ndërtuar formën vet.

SHO/SO është lëvizje në largim nga krijuesi i fjalës (*me saktë nga sistemi koordinatave, pika, ku qëndron vrojtuesi i dukurisë që e përshkruan me fjalën përkatëse). Kështu ndërtimi i mohimit me SO është ndërtuar mbi bazën e krahasimit me fjalën shoqe SHO. Kështu kur krahasojmë So kjo, SHO kjo, do të thotë mrena (brenda) trunit të folësit, shikohet si sasi shumë ma e vogle, ma e pakt, prej nga merret si Mohim ose me drejt msyhet (kjo fjalë përdoret në vend të fjalës tentohet*) jo në Mohim por në kuptimin e sasisë se pakt, pra aty mund të ketë diçka.

Kur themi So aty, ashtu duke shqiptuar O, e gjatë, në kemi thënë sasi shumë e pakt, por edhe krahasimin me SHO (si sasi shumë e madhe) që është ndërtuar kjo fjalë .

SHO në kuptimin SHOH e interpreton qyrjen/qarjen si zhvendosje të materies, dhe krijimit të sasisë se zbraztë, e sheh/she syni i jonë. Pra Pamje interpretohet si PA gja, pa materie prej nga mendohet që sasia e materies është zhvendos është krijua QYRJE=QARJE dhe në mund ta shohim Dillin (DA+ILLIN).

Kështu;
BESO=BA SHO=BESHO
BESIM=BA SHIM= BESHIM
BESU= BA SHUM
BESA= BE SHA
BESOJM=BESHOJM= BA SHOJm (ashtu si MSHOJM)
Prej nga mund të marrin GASO, VESO; LESOJ, ...etj.

VESOJ=VESHOJ që ka kuptimin VE SHOJ, ashtu si MSHOJ=MA SHOJ me kuptimin e lëvizje, zhvendosje se sasi materies në kahun duke u largu nga folësi,...etj.
Po ashtu nga ky krahasim kuptojmë se në thellësi fjala MSOJ ka kuptimin MSHOJ pra me i MSHA gjësendit, por edhe me lëviz para sasinë e materies, gjësendit SHO/SHA/SHI/SHU/SHY/SHE,...etj.

Fjala MSOJ mund të jetë krijuar nga kuptimet MSHOJ, ashtu si interpretim i punës dhe përpjekjes për të zhvendosje pengesën përpara, pra pengesën fizike, që me vonë me MSOJ është krijuar si pik vështrim i pengesave psikike, ku mësime është MSHIM për të larguar pakuptimin).

Po ashtu MSOJ/MSHOJ është perpjekje për ti dhënë trunit/trurit dije e të dhëna, prej nga veprimi përputhet me kuptimin e fjalës MSHOJ=MSOJ= MA SOJ.
Po ashtu bartjen e këtij kuptimi vijmë në përfundim se fjala VESOJ= përshkruan veprimin SHOJ/SHO ashtu duke e vene sasinë e materies (lagështin e krijuar natj/mëngjeseve), prej nga kemi VE SHOJ=VE*SOJ.

njers/djers/

1) djerrin

Përshkruan tokën e papunuar, të lënë djerr, (ne anglisht: Wasteland).
Nga shpjegimet e dhëna për; ERR/ARR/URR/IRR/ORR/YRR, kemi përafruar me pamjen e ARR-es, ashtu gjësendit, materia, e rrasne në hapësirën me vëllimin e vogël, ku masa e madhe e materies futet mrena/brenda tue e ngjesh këtë materie dhe duke e rrit dendësinë e saj,
Prej nga nxjerrim (Nu zjerr/zerr im/am) domethënien e DJERR, që ka kuptimin DA ERR, ose DA ARR, ashtu kude marr, DA*IERR=DJERR, pra ashtu sikur themi DA në trajtën/formën e ARRes, por edhe DA ARRA, ashtu duke e përshkruar formën e një arre të thyer, që me nuk është ARR ashtu e plot, por e copëtuar, duke i ruajtur (rujt) vetit dhe pamjen e gëzhojës (sipërfaqes) se ARRes.
Nga kjo kemi
DJERR, DERR, DERRJE, por edhe DURR, VURR; KURR; MURR; SHURR, ..., etj.
si dhe
DARR, VARR; KARR; MARRE; SHARR; GARR;
DORR; VORR; KORR; MORR; SHORR; GORR
DIRR; DJIRR; VIRR (a u virr, virri qato kep n'tra)
DERR; DJERR; VERR; KERR; MERR; SHERR;
,..., por edhe ZERR, zjerr, nzjerr, zar, zjarr, zurr, ...etj.

2)

DJERS; përbëhet nga DA=D, si DA I ERA, në trajtën (ku I lëvizë kthehet në J, pra I dhe J janë shumë të ngjashme, pothuajse e njëjta fjalë) DJE dhe ER: kështu kuptimi i DJERS ka kuptimin DA ERA; pra, ERA DA ose DA në formën e ERES; me saktë gjësendit që i vije ERA; Nga kjo marrim se DA përshkruan fjalën ashtu si LE; duke e përshkruar se DA=U krijua , si ERA; da era, DA në formën e ERS; kështu kemi
DA/D/DI/DO/DE/DU/DY,...+ ERS=DE*ERS=DIE*ERS=DJE+ERS=DJERS
po ashtu gegnisht, NJERS merr kuptimin I ERES=I*ERES=IERS= IJERS=I+JERS; prej nga NU/NA,...+JERS=NJERS
me pak fjalë DJERS/NJERS përshkruan EREN E cila vije duke dal nga largimi nëpërmes se lëkurës në formën e langut.

MLO/MLOT, MILOT

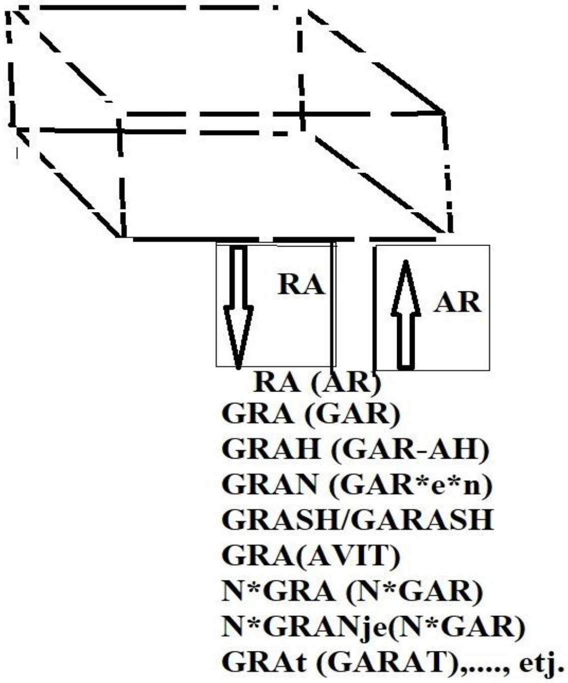
MLO ka kuptimin MA LO pra me Majt LO_njen
MLOM = MA LOM= M'LOM/ ku LOM është në kuptimin LOM=LAM , pra e LOM PUNEN për nesër/nester.
Me të njëjtën në mënyrë kemi fjalët;
MLUM= ME LUM, kështu MA LUM, ku LUM ka kuptimin e gjësendit të LA-nun në trajtën LUM=LLUM, pra LAM=LUM, gjësendit i LAN/LAM, i len në trajtën LAM=LUM, ashtu LUM per shkak të U, ka shpejtësi, dhe kjo Lanje është LUNJE, si LAN~LUN~LEN~LON~LYN,..., prej nga kemi;
MA, pra MAN, si
MA+LAN=M'LAN
MA/MU+LUN=M'LUN
MA/ME+LEN=MLEN, ashtu M’LEN djali ditët e pavarësisë,
MA/MI+LIN= MLIN
MA/MU+LUN=MLUN por edhe MULUN, MULE, MALE; MEL; MALL; MULL, MOLL, MILL, ...etj.

Me të njëjtin parim janë maru fjalët, si;
MLAM; MLUM, MLEM, MLYM, MLOM,...,etj., si dhe mLLAM, MLLUM, MLLYM, MLLOM,...etj.#
Nga kjo kemi;
MLAT, MLET; MLUT; MLOT, MLYT, ...por edhe MALT/MALAT, por edhe MALTA, MALLTA
MILET=MILLET
MILOT=MILAT
ashtu si MILAT kemi ORLLAT=ARLLAT=(AR)*LAT/LLAT,...etj.

GRA/RA/HANGREN

Kemi thënë se RI ka kuptimin në pjesën me të madhe të ngritjes përpjetë, të rritjes pra të zgjerimit, ashtu që përmasat e rritjes, zgjerimit, shtimit dhe zmadhimit, janë me shumë në gjatësi sesa në gjerësi. në të vërtetë RI përshkruan gjësendit e ngritur, maksimumin e ngritjes të IR, përfundimin e veprimit IR. RI quhet sipërfaqja me larte të ku mund të ngritën qeniet e gjalla.

RIT quhet po ashtu DRITA, si përkufizim se ajo është pjesa me kryesore e shkakut të jetës, krijesave të gjalla. Po ashtu për shkak të vetive gjeometrike të I, ndikon që po ashtu RI të ketë veti të afërta. Në shumicën e rasteve shtimi në gjerësi (gjanësi, gjansi) është i papërfillshëm në krahasim me shtimin në gjatësi. Kështu fjalë NgRItje bazë e ka dukurin RI, prej nga kemi (NG)RIT-tje. Prej NGRITJE, kemi po ashtu NGRE, NGREH, por edhe pse jo NGRETJE kemi NGRATJE/NGRAN/NGRIN, ..., etj.).

Megjithatë në gegnishten e Kosovës, kemi NG një tkurrje që me shumë i ngjan (gan) NG~G, kështu kemi; GRI, N*GRI, si dhe G*RE, N*G*RE, por edhe

GRA~GRAH~GRAT/N*G*RAT, rrjedh NGRAT, si; sa e NgRAT *dokej pej ftyre, rrike si e ngrat,..., etj.*

Kështu nga këto krahasime i kuptojmë ndryshimet e fjalëve RE; RI; RU; RO; RA; RY, prej nga;
GRE/GRA/GRU/GRI/GRO/GRY
NGRE/NGRA/NGRU/NGRI/NGRO/NGRY
si
NGREKE/NGRAKA/BGRUKE/NGRIKE/NGROKE/NGRYKE
ashtu si
REKE/RAKA/RUKE/RIKE/ROKE/RYKE
PREKE/PRAKA/PRUKE/PRIKE/PROKE/PRYKE
kështu
GREKE/GRAKE/GRUKE/GRIKE/GROKE/GRYK
GRET/GRAT/GRUT/GRIT/GROK/GRYK
nga NU
kemi NU+GRE=NGRE
NU+GRO=GRO
NU+GRI=NGRI
NU+GRY=NGRY(prej nga kemi NGRYK)
Si rrjedhim në e fitojmë sqarimin
qe me anën e dukurisë RA, përshkruhet ramja e gjësendit si;
GRA
GRAT
NGRAT
GRASH
GRAZHD (GRAZ/GREJZ=GRAZH/GREJZH që mund të përfarohet me AZ=ZA dhe AZDA si ZA DA, nga kemi AZDA=AZHDA, sikur BRAZDA=BRAZHDA=GRAZHDA, pra BA *RAZ*DA, pra me DA në RAZI/RA AZA, nje fjalë e kuptueshme kur lexohet shpjegimet e kuptimeve TEREZI; BARAZI; RAZI; REZI; ...etj.)
NGRAN
NGRAM
(shiko HANGER=HAN/HIN/HYN/HUN,...+NGRE/NGER)
HANGRAN/HANGREN, ku përshkruhet futja e ushqimit në bark nëpërmes fytit/fut/fyt si veprim i NGREN=HAN+NGREN por edhe si RAMje si HANGRA=HAN/HYN/HIN*NGRE ose thjesht si thuhet në Kosovë GRE=N*GR,---etj.

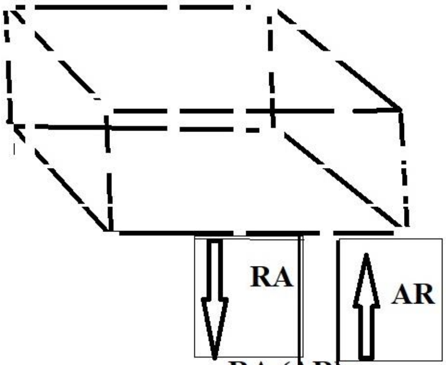
Kjo rrjedh se të gjitha këto fjalë kanë per bazë RA ose RE që përshkruan RA-mjen, ashtu si HANGRA, që na ep veprimin e HYN (HAN) dhe G=GJA si RA., duke na dhënë pamjen fizike të RA-mjes se copës se buke nga goja teposhtë fytit në lukthe , nëpër zorre në zorrën e trash, dhe nga ajo në vrimën (e bothes=Bythes=Ba si THYS ose THES, BO THES, prej nga del jashtëqitja, si bazë e ka dukurin fizike të RA-mjes pej Goje dej tek vrima/bira anale dhe jashtë).

GRA /GRI/GRE/GRO/GRU/GRY
GRAT/GRIT/GRET/GROT/GRUT/GRYT
NGRAT/NGRIT/NGRET/NGROT/NGRUT/NGRYT
GRASH/GRISH/GRESH/GROSH/GRYSH
GRAZHD
NGRAN/NGRIN/NGREN/NGRON/NGRYN
NGRAM/NGRIM/NGREM/NGROM/NGRYM

Nga ky krahasim kuptojmë se emni GROSH për pasul por edhe për vleftën monetare, ka rrjedhje nga shqipja. Dihet tash me se nga përshkrimi pamjes gjeometrike, rrjedh nga e njëjta fjalë përshkrimi i mendimeve, si dukurive që mund të zhvillohen nëpër atë formë gjeometrike. Kështu RO si formë (relief) e ngritur, prej nga mund të zhvillohet dukuria RA=RO, sepse ai që është nalt mund të zbres poshtë. Po ashtu nga kjo RO=ROJE, ashtu se çfarë gjendet në te, pra në RO është i Rujtun, kemi GRO=GA/GJA e ngritur në formën e RO-s por edhe GJA që RUN=RON prej nga kemi GROH=NU*GROH=NGROH, por edhe ashtu shuma e formave me intensitete të ndryshme e shkrire në një tërësi të re, duke dhënë formën e re si; ROSH (RESH; RUSH;RISH;RASH; RYSH) kemi; GROSH ashtu që secila kokërr është GJA=GA dhe na RU=RO si dhe na ep GRO=GRU, GRON=GRUN, por edhe shumësia e tyre si ROSH=GROSH, RUSH=GRUSH, por edhe GRUSHT=GROSHT. Duket si e pa besueshme që GRUSHT, ka kuptimin edhe të RUSH gjësendin ashtu që GJA e RUJTUN si GJA=GA+RUSH kemi GRUSH, RUSHT, ku GA+RUSHT=GRUSHT, si dhe GRUSHT(AN)/GRUSHT-AN=GRUSHT-ON=GRUSHT-IN,...

Grosh/grush, dhe GROSHT/grusht , kështu ngrusht, ngrosht, si she ngreht/ngroht/ngriht/ kanë lidhe, të fuqishme kuptimore njëra me tjetrën, dhe janë të ndërlidhura ngusht njëra me tjetrën dhe po ashtu janë ngusht të lidhura në kuptimet RA; RE; RI; RU; RY; RO, si dhe RAT; RET; RIT; RUT; RYT; ROT.

Ngritje si Ngreh, ngrohtë, ka lidhje të ngusht me NGRI; NGRIT; NGRET; NGROT; NGRAT, natyrisht NGRAT është përjashtua nga fjalori i Shqipes, pa kurrfarë bazë.

RA (AR)
GRA (GAR)
GRAH (GAR-AH)
GRAN (GAR*e*n)
GRASH/GARASH
GRA(AVIT)
N*GRA (N*GAR)
N*GRANje(N*GAR)
GRAt (GARAT),...., etj.

Kemi thënë se RI ka kuptimin në pjesën me të madhe të ngritjes përpjetë, të rritjes prej, të zgjerimit, ashtu që përmasat e rritjes, zgjerimit, shtimit dhe zmadhimit, janë me shumë në gjatësi sesa në gjerësi. Kështu në shumicën e rasteve shtimi në gjerësi (gjansi) është i papërfillshëm në krahasim me shtimin në gjatësi. Kështu fjalë Ngritje bazë e ka dukurin RI, prej nga kemi (NG)RIT-tje. Nga NGRITJE, kemi po ashtu NGRE, NGREH, por edhe pse jo NGRETJE

Megjithatë në gegnishten e Kosovës, kemi NG, ashtu si tkurrje që me shumë i ngjan (gan) NG~G, kështu kemi; GRI, N*GRI, si dhe G*RE, N*G*RE, por edhe
GRA~GRAH~GRAT/N*G*RAT, kështu kemi NGRAT, si; sa e NgRAT dokej pej ftyre, rrike si e ngrat,..., etj.
Kështu nga këto krahasime i kuptojmë ndryshimet e fjalëve; RE; RI; RU; RO; RA; RY, prej nga; GRE/GRA/GRU/GRI/GRO/GRY
NGRE/NGRA/NGRU/NGRI/NGRO/NGRY
si
NGREKE/NGRAKA/BGRUKE/NGRIKE/NGROKE/NGRYKE
ashtu si;
REKE/RAKA/RUKE/RIKE/ROKE/RYKE
PREKE/PRAKA/PRUKE/PRIKE/PROKE/PRYKE
kështu
GREKE/GRAKE/GRUKE/GRIKE/GROKE/GRYK
GRET/GRAT/GRUT/GRIT/GROK/GRYK

nga NU
kemi NU+GRE=NGRE
NU+GRO=GRO
NU+GRI=NGRI
NU+GRY=NGRY(prej nga kemi NGRYK)
Si rrjedhim në e fitojmë sqarimin
qe me anën e dukurisë RA, përshkruhet ramja e gjësendit si;
GRA
GRAT
NGRAT
GRASH
GRAZHD
NGRAN
NGRAM
(shiko HANGER=HAN/HIN/HYN/HUN,...+NGRE/NGER)
HANGRAN/HANGREN, ku përshkruhet futja e ushqimit në bark nëpërmes fytit/fut/fyt si veprim i NGREN=HAN+NGREN por edhe si RAMje si HANGRA=HAN/HYN/HIN*NGRE ose thjesht si thuhet në Kosovë GRE=N*GR,---etj.
GRA /GRI/GRE/GRO/GRU/GRY
GRAT/GRIT/GRET/GROT/GRUT/GRYT
NGRAT/NGRIT/NGRET/NGROT/NGRUT/NGRYT
GRASH/GRISH/GRESH/GROSH/GRYSH
GRAZHD
NGRAN/NGRIN/NGREN/NGRON/NGRYN
NGRAM/NGRIM/NGREM/NGROM/NGRYM

Nga ky krahasim kuptojmë se emni GROSH per pasul por edhe për vleftën monetare, ka rrjedhje nga shqipja. Kështu Grosh/grush, dhe GROSHT/grusht , kështu ngrusht, ngrosht, si she ngreht/ngroht/ngriht/ kanë lidhe, të fuqishme kuptimore njëra me tjetrën, dhe janë të ndërlidhura ngusht njëra me tjetrën dhe po ashtu janë ngusht të lidhura në kuptimet RA; RE; RI; RU; RY; RO, si dhe RAT; RET; RIT; RUT; RYT; ROT.

Kjo ngritje si Ngreh, ngrohtë, ka lidhje të ngusht me NGRI; NGRIT; NGRET; NGROT; NGRAT, natyrisht NGRAT është përjashto nga fjalori i Shqipes, sepse ishte përpilim nga komplotistët, si duket shumë kfjellt.

Pse është me e drejt të thuhet VRA/VRAM/VRAK/ e jo VRIT

Kemi thënë se RI ka kuptimin në pjesën me të madhe të ngritjes përpjetë, të rritjes prej, të zgjerimit, ashtu që përmasat e rritjes, zgjerimit, shtimit dhe zmadhimit,jane me shumë në gjatësi sesa në gjerësi. Kështu në

shumicën e rasteve shtimi në gjerësi (gjanesi) është i papërfillshëm në krahasim me shtimin në gjatësi. Kështu fjalë Ngritje bazë e ka dukurin RI, prej nga kemi (NG)RIT-tje. Nga NGRITJE, kemi po ashtu NGRE, NGREH, por edhe pse jo NGRETJE

Megjithatë në gegnishten e Kosovës, kemi NG tkurrje që me shumë i ngjan (gan) NG~G, kështu kemi; GRI, N*GRI, si dhe G*RE, N*G*RE, por edhe

GRA~GRAH~GRAT/N*G*RAT, nga kemi NGRAT, si; sa e NgRAT dokej pej fytyrë, rrike si e ngrat ,..., etj. Kështu nga këto krahasime i kuptojmë ndryshimet e fjalëve RE; RI; RU; RO; RA; RY, prej nga;

GRE/GRA/GRU/GRI/GRO/GRY

NGRE/NGRA/NGRU/NGRI/NGRO/NGRY

si

NGREKE/NGRAKA/BGRUKE/NGRIKE/NGROKE/NGRYKE

ashtu si

REKE/RAKA/RUKE/RIKE/ROKE/RYKE

PREKE/PRAKA/PRUKE/PRIKE/PROKE/PRYKE

kështu

GREKE/GRAKE/GRUKE/GRIKE/GROKE/GRYK

GRET/GRAT/GRUT/GRIT/GROK/GRYK

nga NU

kemi NU+GRE=NGRE

NU+GRO=GRO

NU+GRI=NGRI

NU+GRY=NGRY(prej nga kemi NGRYK

SOD/SAD/SOT

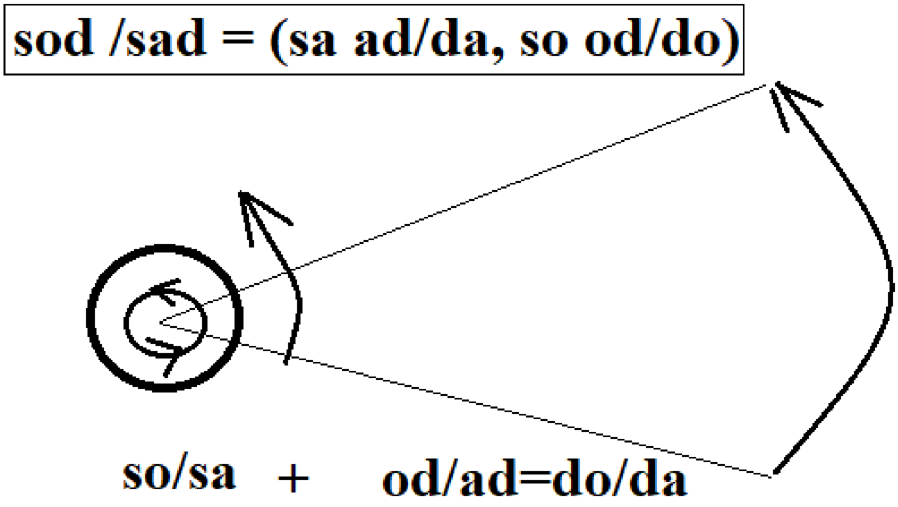
N'koft se krahasojmë fjalën SOD dhe SOT, kemi shumë ndryshim, ndryshimi i pare vërehet në shkronjën D, dhe T, janë fjalë me kuptime mjaft të ndryshme, edhe pse kanë afërsi.

Kështu DITA/DATA përshkruajnë DA-mjen, ashtu duke i marrë si kohëzgjatje ose me drejt të themi si shtrimje/largësi IT dhe AT, si dhe ITA dhe ATA, prej nga kemi DA*IT=DIT dhe DA*AT=DAT. Po ashtu DAT dhe DIT kanë kuptime të thella të DAMJEs, por njëra përshkruan DAmjen në përmasa të gjana, kurse DIT kemi DA-mje me përmasa të gjatësisë/gatsis I, ashtu gjë gjatësia është me gat/gjat sesa gjansi/gjerësia. Nga SO që paraqet sasinë e shtjellës, lëvizjes rrethore ose lëvizje e tillë rreth nje boshti të caktuar, kështu SAD/SOD/ na ep pamjen DA nga SO, ose SO*OD/AD, duke na dhen DA-mjen, e tillë nga lëvizja rrethore e stinëve të vitit, ditës dhe natës, pra Diellit, ashtu që SOD paraqet SO=SHO dhe ODI, ose OD=AD; ashtu DA=DO,.., etj.

Nga kjo DIT do të thotë damje e gjatësisë IT e cila ka shtrijme I dej në T, duke na dhënë IT, dhe Damja e saj na ep DIT
Kështu nga kjo kemi;
DOT/DAT/DIT/DET/DUT/DYT
Dit përmbledhje në vete edhe kuptimin e DIJES, të vetëdijesimit, ashtu që DITA veçohet me pjesëmarrjen e DILLIT, dhe DRITES dhe krijimit të DIjes për shkak se të aftësisë se pamjes të krijume nga DRITA:
Nga simetria kemi;
SOD~DOS
SAD~DAS,
të cilat e përshkruajnë DA-mjen

Kështu SOD përshkruan sasinë e e gjithmbarshme të gjësendit që endet/enet në formën shtjellore si SO, ku nga kjo tansi DA-het në trajtën OD ose AD, ashtu si SOD/SAD.
Kurse në rastet DOS dhe DAS na epet në fillim DA-mja si veçori kryesore e fjalëve DAS/DOS kurse sasi e DAMe vije në rendit e dyte, pra si veçori e rendit të dyte në dukurit/format DAS/DOS. Nga kjo në fjalët SAD/SOD kemi si tansia kryesore SA/SO kurse në rastin e dyte si tansi kryesore kemi dukurit DA/DO si dhe AD/OD, prej nga kuptojmë se në dukuri tansia është në pjesën fillestare. Fjala e sllaveve të Jugut SAD mund të jetë si rrjedhim i fjalës SOD nga gjuha shqipe, ashtu që në sllavet e ardhun në Ballkan SOD është shtjellua dhe kuptua si e tanishme, pra gjësend që i takon të sotshmes.
Ne fjalët SOT do të thotë SO/SA si shtjelle e dukurisë dhe sasi e saj, ndahet në gjetësin T si OT, AT,...

Mos të harrojmë se përmasat e fjalës SA janë me të mëdha dhe gjithëpërfshirëse sesa SO, si dhe SAD është në përmasat me të mëdha sesa SOD.
Edhe njëherë fjala SOD në gegnisht ka kuptimin SA DO, ose SA Asht DA, pra flet per DA-mjen e sasisë, ose sasinë SA/SO) e damjes (DO/DA).

KAP/KAST

*"a castrated cock," late Old English capun, from Latin caponem (nominative capo) "castrated cock" (also source of French chapon, Spanish capon, Italian cappone), perhaps from a verb meaning "to strike off," from PIE root *(s)kep- "to cut" (see* ***hatchet*** *(n.)). Probably reinforced in Middle English by cognate Old North French capon.*

Kështu si mohim i fjalës KEP/KAP kemi SKEP/SKAP, prej nga (SKEP) merret si fjalë para - Indoevropiane, me kuptimin SKA KAP, prej nga SKA*KAP=SKAP/SKEP/SKUP/SKOP,...etj. Haptas fjala SKEP është shqip, pa t'hollime të medha, prej SKEP=SHKEP e cila në bazë është fjale me kuptimin e njejte. Në anglisht*"castrated cock~kar i prem".* Nga *Latin: caponem (ne emerore- capo) (gjithashtu në Frengjisht- chapon, Spanisht; capon, Italisht-cappone),* Keshtu nga PIE(para indeoevropiane) SKEP, perfrohet në anglisht to Strike=shtrike Shtri(ike) me kuptimin, qellon me grusht, ja hin, sjell, cjell, I bjen,

Që kanë rrënjë krejtësisht në gjuhët para indoevropiane të rujtun shumë mirë në gjuhën e sotme shqipe, si trashëgim i drejtpërdrejt nga para indo Evropianishtja; SKEP~SHKEP, SHKEPT~SHKIP ~SHKIPTAR~SHKEPTAR~SHKUP~SHKUPT,…, etj.

Shënim: KASTRAT në kuptimin kastrim, kastracion mund të jetë formua nga KAS=KASH dhe të RA, pra me RA sasi KA ASH ose KA SA/KA SHA, në trajtën KA ASH. Megjithatë jo gjithmonë mund të shikojmë pjesën KA STRAT mund të këqyret në formën po ashtu KAS T'RA, prej nga vijmë në përfundim se KASTRAcion mund të jetë formuar nga RAMJA E

SASIS (T*RA, si TRAT= të RAT) dhe sasisë si KAS=KASH, si dhe KASHT=KAST dhe RA, prej nga kemi RA KAST= RA KASHT ose RAT KASH. prej nga krijohet e marohet kuptimin i këputje/kput (ka put) si RA KA SA.
Në trajtën KASARA, RAKASA,...etj.

Nga kjo vijmë në përfundim varësisht nga kuptimi i ruajtur dej me sot, duhet të kuptohet mënyra e krijimit të fjalës. Gjasa emni/emri i fisit (isit=ISHIT) të jetë formua nga KASTRAT= KA SHTRAT, është shumë me e afërt të vërtetës, kurse fjalë Latin Kastracion mund të jetë formuar nga bashkimi i fjalëzave si *KAST RA, ose KA AST RA si KA ASHT RA,....etj., fjalë me bashkim të tillë duke krijuar kuptimin e këputjes ashtu si KRASTITJE e formuar nga KA RAST= KA RASHT ose kA RAmje të degëve,..., etj.), por edhe KA STRA/SHTRA , ashtu duke e përshkruar RA-mjen në trajtën e veçantë.

Kemi shumë fjalë në LAtinisht e po ashtu në Greqisht të marrura nga gjuhët para Indo - Evropian përkatësisht Shqipja e lasht dhe protoShqipja.

KRASTIT (KRASTi=KRA’ASHTI; KRASH).

1)

Në shqipen e Kosovës, kemi KRASTIT, qashtu duke e përshkruar marrjen e formës se Kra-hut, duke e da Krahun e pemës, pra degët e tij, si dhe fjalët; RA, RAS, RAST, RASTI (fjala RAST ka kuptimin RA SHTI, si perfarim i fjalës RAST, kemi edhe RA dhe sasinë e kësaj RA-mje shprehur me fjalën AST=ASHT duke treguar Sasinë si ASA +AT=AST), e cila në thelb përmbajnë përshkrimin e dukurisë të RA-mjes. Nga ndërtimi i brendshëm KRA (stit=shtit=shtat), e ka formën RA, në trajtën KRA duke na përshkruar e RA-mjen se gjësendit, ashtu si te; zbRA-st dhe shpRA-st. Fjala ZBRA= nderlidhet me Z(BA RA), ku BA+ RA=B’RA

Shkurt KRASTIT në gjuhën e lasht shqipe, e nderlidhur me gjuhën e sotme si; KRA*STIT, ku STIT=SHTIT=SHTAT=SHTOT=SHTET,… prej nga drejtëpërdrejt ka kuptimin KA RA SHTAT/SHTIT(STIT), pra i KA RA=K’RA dhe SHTAT=STAT=STIT, prej nga kemi KRASTIT, e cila është zhdrydhje e fjalës KA RA SHTATi.

1)

Me rrënjë (rraj, rrajt, rranjt) nga LAtinishtja *crasschen*" thehet në copa,. Cpirrohet, neshje, ndeshje, përplasje, piskas,vikas, bertim, britma,...). Nga anglishtja kemi Crash, me përshkrimin KA RASH, ashtu si RISH, PRISH, Krish, si KRash, etj.

E cila mund të përmbaj përshkrimin e RASH, pra Rasht teposhtë, por në formën KRASH= KA RASH=K’RASH, prej nga përmblidhet në fjalën Latine e angleze kuptimin prej Shqipes. Edhe pse është hamendje, prapë (pej rap=ra ap, PE+

RA + AP) mund të ketë lidhje jo shumë të largët me shqipen e lasht, përkatësisht me Dardanishten.

Të gjitha fjalët e mëposhtme nga anglishtja kanë ndërlidhje me Latinishten, megjithatë gjuha Latine nuk mund të arsyetoj se është burim I drejtpërdrejt I këtyre fjalëve ashtu si shqipja. Kemi veprimin KAP= KA APA, prej nga përshkruhet APja e asaj e cila vije KA, prej nga ndërtohet KAP, si dhe K(zanore)P, si dhe fjalët K(pjesë e fjalës)P, si; KEP; KIP; KUP; KOP; KYP, si SHKYP; SHKUP; KOPI n'fyt, SHKEP, … etj.

Në anglisht janë këto fjalë dhe shumë tjera ndërlidhur ngusht me shqipen; cap, capture, capability, capable, CAPACIOUS, CAPACITANCE, CAPACITY, CAPE, CAPERER, CAPillary, CAPITAL, (ndërtimi I fjalët KAPITAL është krejtësisht shqipe, sepse përbëhet nga KAP pra me pas, ose njeriu I cili KA KAP shumë, dhe pjesa AL shpreh naltsin, madhështinë, përmasën e madhe,… të veprimit KAP,…,si MAL, DAL, KAL; FAL, SHAL, por edhe KRAL, … etj. CAPITATION, CAPITATE, CAPITOL , CAPITULATE, CAPITULATION = KAPIT U LATION (nga LATI AN, I LAT ANASH,…etj. Kapitulacion në shqip ka kuptimin e njerëzve të kapun pej anmikut, pushtuesit,…, etj., dhe lidhet ngusht me veprimin, formën KAP për të cilën kemi folur gjerësisht, perzgat krejt librit.

CAPON (gjel i tredhun, pra i Kapun)

CAPRICE (*në Dardanishte, pra shqipen e Kosovës, përdoret fjalë KAPERCAT, e ndërtuarit nga KA PER CAT. Ku CAT është përshkrimi i sasi* të *lëvizjes CAT=SAT=SHAT= SA ATJE= SA AT=SAT/CAT… forma anglisht; CAPRICE ndërtohet në shqipe KA PRIS, KA PRI CE; ku pjesa CE ndërton kuptimin e fjalës gegnishte KCE=CE='CE. Në letrare Kërce. Kështu, CAPi/CJAPI/SJAPI mund të jetë pershkrimin i CE=CA=KCE AP=CAP=CEP,..., etj*.)

CAPRINE (Cjapit= SAP=SHAP= që AP, pra kCimi (kërcimi) interpretohet si CAP= SA AP, që i JEP me kry, tuj msy). CAPTAIN (lidhet me formën e Kreis , e cila është e formës së tillë, e KAP, KAPTINA, KAPTAIN,…, pra e KAP-ne e bame grusht, sepse kur merr diçka dora bahet si grumbull/si grusht,..., etj.)

CAPTOR (kapsi , ai e kap dikën që e ban ZAP dhe e fut në burg. Një fjalë e kuptueshme për shqipen folës) ,..., Kapsi kemi po ashtu edhe kur njeriu nuk mund të kryej jashtëqitjen, pra është i kapun në bark,...KAPTOR në shqip ndërlidhet me njeriun i cili e ka për profesion, zanat, shprehi për me KAP dhe është i afte ta beje ketë,..., ashtu si MENTOR (sepse ka MEN në kry), ..., etj.

AN

Në kemi dhënë shpjegime të hollësishme përgjatë librit, për fjalën AN si dhe kuptimin e njëjtë me UN/IN/ON/EN/YN. Po ashtu me kuptim të njëjtë

këqyr prej pikës të kundërt (*ose lëvizjes me kah tjetër në krahasim me formën/dukunin AN*) NA, nga kemi;
NU/NI/NO/NE/NY, por edhe N(zanore) si NEA, NUA, NOA, NUH, NEH, NAH, NIH, NYH,...etj.

Përshkrimi i formës AN, ose ecja nëpër AN, por edhe natyra e shpejtësia, fortësia, e shfaqjes të formës AN, si; FAN ku An merr formën e lakuara, pra sipërfaqja e AN kthehet me lëvizjen në ven e cila në përgjithësi është e shpejt dhe me kohëzgjatje të shkurt. Fjala F kuptohet edhe nga mënyra e shqiptimit, e cila epet pa u prek buzët mirë, thjesht ajri kalon vrullshëm, derisa për V buzët pothuajse preken, lëvizja e ajrit është me e ngadalshëm, duke i treguar truni vetes se kemi të bëjmë me lëvizje jo F, por me rrjedhje me të ngadalshme/kadalshme , si dhe me kohëzgjatje me të madhe dhe me të qëndrueshme

Fjala, FANITJE është me rrënjë na FAN, por kur një gjësend lëvizje qëndron duke e prekur në pjesën AN, po ashtu krejt AN lëviz me kadal duke marrë trajtën V, veti të cilat e kallëzon fjala/tingulli V, ku shihet, nga mënyra e shqiptimit.

Përgjithësojmë; për fjalët tjera, të cilat për bazë kanë kuptimin AN, si;
GAN, GJAN, MAN, LAN, THAN, RAN, TAN, DAN, TRAN, MRAN, VRAN, FRAN, KRAN
GRAN, GAHN, LAVAN, SHAN, SAN, DHAN,....etj. Të gjitha këto fjalë e përshkruajnë kuptimin dhe ndërrimin e formës AN pershkruar nëpërmjet mënyrës të shqiptimit të; S; SH; K; D; R; RR; M; N; L;DH; TH,..., etj.

Po ashtu të njëjtën mënyrë kemi për IN/UN/ON/EN/YN, si;
GIN, GJIN, MIN, LIN, THIN, RIN, TIN, DIN, TRIN, MRIN, VRIN, FRIN, KRIN, GRIN, GIHN, LAVIN, SHIN, SIN, DHIN
e kështu me radhë.

SKOQNE/SHKOQNE

Fjala nderron në perputhje me bashkimin e të gjitha formnave që mund të krijoj fjalët të bashkuar në nje fjalë të vetme;

KOQE
QNE~QUNE/QANE/Q(zanore)N
SHKO
SHKOQ
,…, etj.

Kemi toponimin (emnin e venit) SKOQNE, prej nga kuptojmë se është e përshkruar reliefi i këtij fshati.
SKOQNE/SHKOQNE, e përafruar me kuptimin SHKO/SKO dhe QNE që është trajtë e fjalës QNE=QUNE=QON=QAN= si përshkrimin e QUNJES me të vogël i formës QUNE=Q'NE.

Kështu nga shtjellimi i fjalës KOQE, prej nga KOQNE=KO QUNE= KA QUN=KA QAN= KA QON, kemi po ashtu, SKO=SHKO, prej nga SKO*QNE=SHKO*QNE, marrim kuptimin e vërtetë të saj. Pra përshkruan reliefin të vendndodhjes se katunit, shihet nga ngjitësit të emnit të këtij veni, si ven (vend), pamje, e cila është e SHKOQNE=SKOQNE. Megjithatë do të mund të përafronim edhe me kuptimet, si; SKOQNE= SKA QEN (***nga gjuha letrare e marrëveshjes, kemi SKA QEN, megjithatë ky përfarim nuk është i qëndrueshëm dhe nuk mund të përgjithësohen, ashtu siç kemi thënë edhe me përpara***).

Natyrisht SHKOQNE përmban në rrënjë fjalën SHKO dhe mandej të rendit të dytë QNE që është trajtë e shkrume e fjalës QNE=QUNE=QINE=QONE=QANE, prej nga Q'NE.

kështu kemi

SKIQNE, SKUQNE, SKYQNE, SKAQNE, ... ashtu si SHKIQNE, SHKUQNE, SHKAQNE,..., etj.

Me rëndësi është të theksohet SKUQNE po ashtu merr kuptimin nga SKU=SHKU dhe QNE=QUNE=QON=QIN,..., etj. Nga kjo krijon kuptimin ***SHKU+ n'QUNJE=SKUQ'NE.*** Ashtu KOQE=KUQE=KAQE=KIQ=KYQ, prej nga kemi SKOQE; SKUQE, SKIQ, SKYQ, SKAQ, asi dhe SHKOQE, SHKAQE, SHKIQ, SHKYQ, është krejt e kuptueshme se fjalët SHKOQNE=SHKYQEN=SHKUQNE=SHKAQNE=SHKIQNE, si dhe na ep kuptimin e thellë të fjalës SHKOQ=SHKIQ=SHKAQ=SHKUQ=SHKAQ,..., etj.

SHKOQ=SKOQ
SHKIQ=SKIQ
SHKAQ=SKAQ
SHKUQ=SKUQ
SHKAQ=SKAQ
SHKYQ=SKYQ
Natyrisht janë të përbëra nga fjalët;
KOQ= KIQ= KAQ= KUQ= KAQ=KYQ

BEFASOJ

Per t'i kuptuar shpejgimet në ketë pjese, duhet të keni lexuar të gjitha shkrimet në librin Msheftësit e Gojës (1,2,3,4), prej nga shohim se këtu kemi tingullin përkatësisht tingullin F si BE=BA, kur përshkruhet Ba-mja e shpejt si BAF, BEF, BUF, BOF,BF, B'F;..., duke përshkruar veprimin i cili ndodh shpejt fuqishëm papritmas, si dhe me kohëzgjatje të shpejt, ashtu siç ndodh perzgat shqiptimi të tingullit F, ku buzët dhe goja mledh (mbledh) frymën/ajrin

i cili shtyhet tuj kalu shpejt nëpër buze, duke i dhënë kuptim fjalës shumë të lasht F, ashtu FFF, për të përshkruar fuqinë e ndodhjes, shpejtësinë po ashtu.

Si dhe fjalën SOJ=SHOJ, ashtu MA*SHOJ=M'SHOJ, dhe M'SOJ, prej kësaj kemi; FAJ(SOJ), FAJ(SHOJ) pra me ja HI/godit me FAJ, nga SHOJ=SOJ+FAJ, ashtu FAJSOJ. Nga kjo kemi FSHAJ=ku SHAJ=SHOJ janë të njëjtën në kuptim për të njëjta në kuptime.

Befasoj= Be FA ASHOJ, e cila krijon kuptimin BEF SHOJ=SOJ, ashtu pra; (m)SHOJ me BE=BA, si BEF=BAF=BUF,..., kështu në krahasim për të kuptuar më mirë, kemi;

M (shoj)
L(shoj)
Befa(shoj)
Soj=SHOJ
M(SOJ)=M'SHOJ
*Troshoj=T*RO(SHOJ)*
BESOJ=BE/BA +SOJ(SHOJ), ashtu BESOJ=BESHOJ.

PSON/PESON= PEJ SHON, me pej fillimit të ndodhjes se (m)SHO si SON=SHON, ashtu si MSON=MSHON, ku Mson (MSHON) ka kuptim të njëjtë me PSON, po PSON e tregon fillimin e shpejtësinë e shfaqjes se dukurisë; SHON/SON/SOJ/SHOJ si MAjtje ku mahet SON/SHON si MSHON, MSON dhe fillimi i ndodhjes PSON=PSHON=PESHON=PASHON,..., etj.

Nga kjo kemi;

Pson	Mson	Pshon	Mshon
Peson	Mëson	Pëson/peshon	Meshon
Pason	Mason	Mashon	,..., etj

Nga pjesa/fjala SOJ/SHOJ përshkruan gjësendin caktuar, i cili e pëson (pshon , shembull në rajonin e Ana Moravës kemi fjalën PSHON e përdorur në vend të MSHON, çka na ep me kuptu-a se fjala PSON është formë e lasht e fjalës PSHON, dhe PSHON=PSON=MSON=PMSHON=VESON=VESHOn ,.. përshkruan kuptimin e njëjtë të veprimin SON=SHON por me veçori të ndryshme) me levizjen e tillë të formës sasisë gjësendit, në sasi përcaktuar me fjalët;

SA/SI/SU/SO/SE/SY dhe SHA/SHI/SHU/SHO/SHE/SHY, si SAJ/SIJ/SOJ/SEJ/SUJ/SYJ dhe SHAJ/SHOJ/SHEJ/SHUJ/SHYJ/SHIJ.

Si rrjedhim L me kuptimin bazë LA, bashkohet me pjesën SHOJ, sasi e caktuar e materies, gjësendit, duke lëviz ashtu rreth boshtit ka zënë vend në kohë dhe hapësirë, prej nga kemi fjalën LSHOJ (lëshoj). M me kuptimin bazë MA, bashkohet me pjesën SHOJ, sasi e caktuar e materies, gjësendit, duke lëviz ashtu rreth boshtit të vendosur/num në kohë e hapësirë, prej nga kemi fjalën MSHOJ (mëshoj, m'shon, Mashon, Mushi, mushoj,...).

V me kuptimin bazë VA, bashkohet me pjesën SHOJ, sasi e caktuar e materies, gjësendit, duke lëviz ashtu rreth boshtit në pikën e caktuar në kohë dhe hapësirë, prej nga kemi fjalënVSHOJ/vesoj (veshoj, vërshoj/vershoj=varshoj,).

F me kuptimin bazë FA, bashkohet me pjesën SHOJ, sasi e caktuar e materies, gjësendit, duke lëviz ashtu rreth boshtit i cili ka zan vend në kohë dhe hapësirë. Prej nga kemi fjalët FASHOJ/FSHOJ/FSHAJ, prej nga FASOJ/FSOJ/FSAJ/ si dhe FUS, por edhe FUSH/FSHEH/FSHES/FSHI, si dhe FASHOJ (fëshoj),.., etj.

LIBRI 6

Udhëheqësit e Kosov's (Dardanis) e kan myt patriotizmin
dhe dashnin per atdheun e ka ba t'pavlefshem.

MA/NA/NAhM

Shumica e fjalëve të cilat fillojnë ose përmbajnë MA(vazhdim i fjalës) në anglishte dhe gjermanishte dhe në shumicën e gjuhëve tjera, kanë kuptimin e fjalës shqipe MA, flasin për Majtje, prej nga; MAJ, MAJT, MAL, MALL,MADH, MATH,MAS, MASA, MAT,..., me saktësisht , e bajn kuptimin e fuqisë për të MAJT ose shkurt si thuhet në Kosovë MA, Maj/Muji/Mej/Mij Moj. Kështu emni i Mujit/MAJT është MAJ, pikërisht ky muaj e man/mban emnin (eman=emen) kuptimin dhe përshkrimin ku fillon gjelbërimi, dhe përgatitët toka për ardhjen e Verës, pra stinës ku korren të lashtat. Në gjermanisht; Macht=fuqia, MANN =Burri, pra që man, por edhe në kogja do gjuhë sllave kemi MAJKA, pra Ajo që Man, ose shqip AJo e majka barrën e shpis. Rrjedhimisht nga kjo shihet jane pranuar format e shformuara si standard, duke përjashtuar format e qëndrueshme të shqipes, siç janë; MAJ, MAN e jo MBAJ dhe MBAJ. Kemi me qindra fjalë në gjermanisht dhe anglisht, prej nga e bajn/bartin kuptimin e fjalës MA, dhe për këtë këto fjalë fillojnë me MA. Rasti përgjithësohet për rastet ku fjalët fillojnë me; MU, MO, MI, …, megjithëse janë me të rralla. Kështu edhe fjala e famshme fetare AMEN/AMON/AMAN në të vërtetë është nga shqipja, ajo e përshkruan vetin e MAJTJE, ashtu si MAN, EMAN ; EMEN, MON, AMON….etj. Kështu mund të përgjithësojmë se gjuhët e Ballkanit (familjes Shqipe) ndikuan fuqishëm në krejt botën e historisë se lasht.

Mjafton nga shumica e gjuhëve në Evrop, të merren fjalorët dhe të mendohet /mënohet për kuptimin e fjalëve, të shihet se pikërisht MA, gjan/gjen kuptimin bazë në gjuhën shqipe, ku mbi atë bazë u ndërtuan e marun kuptimet e fjalëve të gjuhëve përkatëse.

Kjo lirisht mund të përgjithësohet edhe për shumicën e fjalëve që kanë përbrenda fjalës LA, prej nga ndërlidhen fuqimisht per shqipen, si dhe fjalët, SA, KA/KE, SH(zanore), SK(zanore)=SHK(zanore) dhe DA, VA, RA, ...etj.
Një vërtetim dhe shpërfaqje e kësaj të vërtetë se gjuha shqipe (dhe familja e kësaj gjuhë) ishin bazë dhe pikë fillim krejt gjuhëve indoevropiane në përgjithësi. Kështu shumica e fjalëve gjermane, Greke, angleze, dhe gjuhëve tjera, kanë përbrenda fjalëve RA; TRA, DRA, GRA,... si dhe R(zanore), TR(zanore), DR(zanore), GR(zanore), .. si dhe ST(zanore), SHT(zanore) por edhe T(zanore) si dhe (zanore)T, kanë kuptimet bazë të këtyre fjalëve ndërlidhje shumë të forta me shqipen e sotme, përkatësisht shumë fuqishëm me gegnishten, e posaçërisht me gegnishten e Kosovës.

E posaçme si fjala MA është edhe fjala NA, shembull në gjermanisht kemi; NAHM, po ashtu në Kosovë përdorët fjala NAHM/NAM ashtu NAMA BUKEN, NAHMA DOREN, duke u theksuar shpesh si; NAM por edhe NAHM.

Kjo fjalë ka rëndësi (ransi) të madhe për shtjellim dhe krahasim. Kosova edhe popullata e saj nga gjenetika janë shumë të ngat me popujt e Evropës Qendrore, kallëzues i largët prej nga erdh Gjuha shqipe, e lasht.

Kështu fjalën *NAMA bukën na ep dritaren mjaft të gjan për të pa në largësinë e lasht dhe për të hetua të vërteten gjendjen e largët të gjuhëve të Evropës, të* cilat dikur ishin shumë të ngata njëra me tjetrën, dhe ndryshimi i tyne/tyre erdh nga nj*ë* ardhje e madhe dhe e papritur, duke shkaktua perzimje të tillë, prej nga u krijua baza e lindjes se gjuhëve të reja.

Si rrjedhim NAMA ose NAHM ka kuptimin NA=ne kuptimin merre, në të vërtetë do të thotë NO, ashtu sikur kur themi; *NO GOTEN mi tavolinë, dhe MA, që në bazë krijohet NO MA(jtjen), pra NO=NA veprimin e MA(jtjes), prej nga marrim NAM=NAHM. Në gjermanisht me shumë merr kuptimin MERRE; por në shqipe përdoret edhe në ketë kuptim , siç dhe ME EP/JEP (në Kosovë; mjep=m'jep=m'ep).*

MOJ (MA+OJ)/MIJ(MA+IJ)

Shumë shpesh të interesuarit për studimet e mija gjuhësore me kanë dvet, se çfarë domethënie ban/bart fjala MOJ. Si shembull; çka ki Moj, (ne të vërtetë në Kosovë kemi vetëm Q e jo c), Të plaqni sytë MOJ, Qysh po flet MOJ,...etj. Fjala MOJ ka kuptimin e njëjtë ashtu si MAJ, dhe MO me MA. Shpesh MO e MA marrin kuptimin me e ndal/nal veten respektivisht veprimin, që janë shkurtesa, duke thënë; 'MAJE. Pra, nale veten në kryemjen e veprimit të caktuar, si; MA mos bo ma kështu; MO ZO MA KEQ ,.., etj.
Rrjedhimisht; MA=MO=MU=MI=ME=MY,... si dhe MAE=MUE=MOI=,... në bazë kanë kuptimin për të majt (MBAJT). Është krejt e kuptueshme se kjo fjalë ndërlidhet me kuptimin e FUQIS, sepse për me MAJT diçka nevojitet FUQI (nga U QI, pershkrim QI=QIT=QITJE). Dhe nga këtu lidhet me fjalët gjermane e angleze, e me këtë me shumë gjuhë tjera, por se a e ka marrë gjuha shqipe nga këto apo anasjelltas, përgjigjen e gjen nga vete renditja e mësipërme.

Asnjë gjuhë fjalën dhe kuptimin e saj MA nuk e ka të zhvilluar si në Shqipe, dhe me këtë kuptojmë se Shqipja duhet të jetë në rrënjët ose bazamentin e gjuhëve indoevropiane në përgjithësi. Nga kjo Muj/muaj MAJ ka marrë shpërhapje nëpërmes gjuhës angleze sod/sot pothuajse në gjithë botë, me emër/emen i cili vije nga Shqipja. Të shikojmë krahasimet e me poshtme në tabelë:

MA	MU	MI	MO	ME	MY
MAT	MUT	MIT	MO	ME	MY
MAI	MUI	MII	MOI	MEI	MYI
MAJ	MUJ	MIJ	MOJ	MEI	MYJ

MAM	MUM	MIM	MOM	MEM	MYM
MAN	MUN	MIN	MON	MEN	MYN
MATH	MUTH	MITH	MOTH	METH	MYTH
MADH	MUDH	MIDH	MODH	MEDH	MYDH
MASH	MUSH	MISH	MOSH	MESH	MYSH
MAS	MUS	MIS	MOS	MES	MYS
MAc	MUc	Mic	MOc	MEc	MYc
MAR	MUR	MIR	MOR	MER	MYR
MARR	MURR	MIRR	MORR	MERR	MYRR
MAG	MUG	MIG	MOG	MEG	MYG
MAQ	MUQ	MIQ	MOQ	MEQ	MYQ
MAV	MUV	MIV	MOV	MEV	MYV
MRASH	MRUSH	MRISH	MROSH	MRESH	MRYSH
MRRASH	MRRUSH	MRRISH	MRROSH	MRRESH	MRRYSH
MRRAT	MRRUT	MRRIT	MRROT	MRRET	MRRYT
,...., etj. Kështu me radhë,...					

Pyetje/PYT

E dimë se hap'sinen/hapësirën Y, për të cilën kemi thënë se ajo është shumë e largët pej vështruesit, ajo zakonisht e ka pamjen e ngusht në gjatësi/gatsi të jashtëzakonshëm dhe tutje shtrihet mjedis krejtësisht tjetër, të cilës mund të mos i takoj asgjë/kurrgjë prej nesh, pra prej botës na rrethon. Prej, nga shtrirja/shtrimja e Y mund të jetë deri në vendin, kufirin/kufinini cili neve na intereson T, ashtu si YT, si dhe deri në vendin ky hapësira/hap'sina Y thehet (thyhet) në formën YTH. Kjo vlen edhe për dukurin/dukunin (dukunin, nrysh ke kuptimin DA KA NON ose DU/DA KA/KU NON=NUN, pra me NU DA KA) ku zhvillohet ose veprimin DHA/ADH por në Y prej/pej kah marrim YDH/DHY, po ashtu kjo vlen për dukurin/veprimin BA e cila ka kuptimin e njëjtë me BY, por ndryshimin qëndron në hapësirën Y, ashtu duke marrë Yb/BY.

Nga kjo përgjithësojmë për të gjitha bashkëtingëlloret të cilat në gjuhën shqipe paraqesin formën fizike të caktuar, dhe kjo arrihet/mrrihet me prekjen e gjuhës në sipërfaqen e brendshme të Gojes.

Zhvillimi i dukurive në hapësirën YT, pej nga kemi;

FYT	FAT	FUT	FET	FOT	FIT	F(zanore)T	F(pjesa e fjalës)T	,...FT/F T,..
BYT	BAT	BUT	BET	BOT	BIT	B(zanore)T	B(pjesa e fjalës)T	,...BT/B T,..
VYT	VAT	VUT	VET	VOT	VIT	V(zanore)T	V(pjesa e fjalës)T	,...VT/ VT,..
LYT	LAT	LUT	LET	LOT	LIT	L(zanore)T	L(pjesa e fjalës)T	,...LT/L T,..
GYT	GAT	GUT	GET	GOT	GIT	G(zanore)T	G(pjesa e fjalës)T	,...GT/ GT,..
GJYT	GJAT	GJUT	GJET	GJOT	GJIT	GJ(zanore)T	GJ(pjesa e fjalës)T	,...GJT/ GJT,..
SHYT	SHAT	SHUT	SHET	SHOT	SHIT	SH(zanore)T	SH(pjesa e fjalës)T	,...SHT/ SHT,..
SYT	SAT	SUT	SET	SOT	SIT	S(zanore)T	S(pjesa e fjalës)T	,...ST/S T,..
RYT	RAT	RUT	RET	ROT	RIT	R(zanore)T	R(pjesa e fjalës)T	,...RT/R T,..
RRYT	RRAT	RRUT	RRET	RROT	RRIT	RR(zanore)T	RR(pjesa e fjalës)T	,...RRT/ RRT,..
NYT	NAT	NUT	NET	NOT	NIT	N(zanore)T	N(pjesa e fjalës)T	,...NT/ NT,..
MYT	MAT	MUT	MET	MOT	MIT	M(zanore)T	M(pjesa e fjalës)T	,...MT/ MT,..
PYT	PAT	PUT	PET	POT	PIT	P(zanore)T	P(pjesa e fjalës)T	,...PT/P T,..
,..., e kështu duke vazhduar thurjen me bashkëtingëllore të tjera, që në shqipe paraqesin fjalë në vete.								

Kështu dukurin e zhvilluar në hapësirën Y e cila kufizohet me kufinin/kufirin, duke u shtrẽ(h) larg nga vështruesi dej aty ku atij i intereson

hapësira Y. Nga kjo kemi; në mund të përgjithësojmë për të gjitha hapsinat ku zhvillohen dukurit/dukunit; A, E, U, O, I, Y, ..., si dhe në shtrimjen (shtri/SHTRA AMJEN/IMJEN/EMJEN, pra AM I EN,...) dej në kufirin/kufinin, e shenuarT, prej nga kemi AT, ET, OT, IT, YT, UT,.. dhe nga kjo kemi;

Zhvillimin e dukunis/dukurisë (nga da+kan, por jo da+kar/kur) përcakton fjala F, pra, e cila përshkruan zhvillimin e shpejt, rrjedhjen e shpejt dhe të përkohshme, ose siç kemi thënë një kohëzgjatje të shkurt, por të fuqishëm. Prej nga kemi përshkrimin e këtyre hapësirave, ashtu si Fryme, prej nga marrim përshkrimin e çfarëdo formë por ajo të jetë në rrjedhje të tillë nëpër gjatësitë YT, ET, OT, UT, IT, AT,.. prej nga marrim; F+AT; F+UT; F+ET; F+OT; F+YT, prej nga marrim FAT, FUT, FET; FUT; FOT; FYT,...

Nëpërmes fjalës V, e cila e përshkruan vrullin por edhe NU-mjen pa u fut në thellësinë e vëllimit të hapsines/hapësirës me gjatësi dhe pozita të ndryshme në krahasim me vështruesin, sipërfaqen e tokës,..., etj.,; AT, ET, UT; IT; OT; YT,... prej nga marrim VAT, VET, VUT, VYT, VOT; VIT,...etj.

Si vazhdimi kemi lidhjen e fjalëve DA*VET=D’VET (pyet), DA*BET ose DA*BOT prej nga marrim DA=DO*BET(bet, a bet gja a jo, ku Bet=bot=bat, si A BAT GJA) duke fituar (fitu) DOBT/dobët.

Në Kosovë përdoret me shumë DVET por edhe PYT, derisa në Jug përdoret në formën teper t’lasht; PYET (ku kemi PY=PE=PEJ,...+ET)
Kjo fjalë u krijua nga PEJ ose P/PI/PO/PU/PA/PY,… +YT , pra si forma e nisjes nga PEJ YTI ose P*YT=PE YT e cila fjalë përshkruan NISJEN prej pikëS dukurisë , formës gjeometrike të caktuar ose veprimit , E NISJES NGA YT-ja , prej nga kemi P’YT.

Përgjithësim

Ndërtimi/marimi i fjalës PYT (PYET) është nga P+YT, prej nga marrim PYT, e dim se P në këtë rast mund të jetë me cilëndo zanore e shoqerume (shoqëruar) , pra e formës
P/PU/PO/PI/PA/PE/PEJ,..+ YT = PYT.
Nga kjo kemi;
P/P(zanore)/,...+ET=PET=P’ET; nga kemi; sh(PET),sh(PET)im, PETa, PETim (bamje Pet)
P/P(zanore)/,...+OT=POT=P’OT; kemi; *POT Kqyri seri cka po bon. Me shPOTI foli, S’POT tham kurr gja.*
P/P(zanore)/,...+IT=PIT=P’IT, kemi; *shPIT ishin met t’Shprazta, klla(PIT), laPIT, PITagora, Pite e mirë, Pitulla,*

P/P(zanore)/,...+UT=PUT=P’UT, kemi shPUT, k(PUT) (kështu fjala KAPUT e cila perdoret në Latinisht, Italisht, Gjermanisht dhe në shumë gjuhë tjera, ka bazë shqipe). Si rrjedhja nga kjo kemi PUL, SHPULL, PULLALI,

P/P(zanore)/,...+AT=PAT=P’AT, kemi; shPAT, kPAT,
P/P(zanore)/,...+YT=PYT=P’YT
Por edhe me dy zanore, si PYET, PAUT, PEAT,PAIT, PAJT,... etj.

Nga kjo kuptojmë se largësitë/gjatësitë (gatesit) e shtrirjes se hapësirave me format të cilat i përcaktojnë zanoret A, U, I, O, E, Y,.. në të vërtetë dallojnë dhe fjalët PYT, PET, PAT, POT, PUT, PIT,...

DVETA (DA VE ETA)

Kurse fjala DVETJA u maru nga DA*VE(VU)*ETJ, pra nga kjo kemi përshkrimin e dukurisë ET, që është gjatësi/hapësin e caktume, që nuk i përket folësi(krijuesi i fjalës, vështruesi), pra i përket dikujt (nga DA KA, DA + KAJ*AT) tjetër, prej nga kemi
ET=YT=IT=OT=AT=UT,… Kështu fjala J*ET/I*ET/V*ET/M*ET/K*ET/T*ET (TETA ; TETKA=TET KA =TE ET KA).

Me shkurt fjala ET ka kuptimin e largimit dhe METJES në hapësirën ose gjatësinë fizike ET. Prej nga u krijuan fjalët ;
MET = MA ET
JET ;= I ET
KET= KA ET
SHET= SHE(lëvizje e sasisë se gjësendit, materies në gjatësinë ose hapësirën ET)
TET = të ET ose T’ET, pra që i përket ET, hapësirë gjësendit me shtrimjen e E-s dej tek T si kufi. Ku ET është hapësirë përball AT por e cila livrit, dhe zhvendosje si dhe është me larg vështruesit, maruesit të fjalëve.
VET = VE ET, pra me VU në ET, ose është gjësendi, veprimi që tregon pranin e levritjes dhe gjallësisë se dukurisë VU në ET.
LET= LA në ET, kështu LET është me e largët nga vështruesi sesa LAT, ajo shtrihet (shtrehet, sipas theksimit në Kosovë se zanores E). LAT është me e madhe nga përmasat sepse gjendet ma ngat folësit, i cili e përshkruan fjalën duke e përshkrua dukunin përkatëse.
RET = e përshkruan dukurin RE /RA në hapësirën e gjate ose me përmasa ET. RE është me shumë sipërfaqe me trashësi të dhe përmasa t cilat i përcakton gjatësia/gjatësia ose sesa e thekshmenia e zanores E, në rastin (ra SHTIN, kështu ASHTIN ka kuptimin A SHTUN, ASHTI= A SHTI mrena në trupin e njeriut).
,…etj.

PRA/PRAM/PRAN/PRAG/PRAS/PRASH/PRAT/PRAL/PRAC/PRALL/PRADH/PRAQ/PRAK

a)

PRA = pej/pi/po/pe,...,+RA=PRA, e cila e përshkruan gjësendin duke RA, ashtu si kemi RA teposhtë, por plotësohet me P ka pikën e nisje të veprimit RA, ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RA, tash duke marrë natyrën tjetër të RA i cili është PRA.

Kështu do të vazhdojmë me përsëritje të shpjegimit të mësipërme, për secilen fjalë, ashtu duke treguar ndërtimin, përbërjen dhe mënyrën e marimit (apo me saktë harrnimit) të fjalëve nga fjalëzat, thjesht kronologjinë e mundshme të krijimit të fjalëve në shqyrtim.

b)

PRAM = pej/pi/po/pe,...,+RAM=PRAM, e cila e përshkruan gjësendin duke RAM, ashtu si kemi RAM teposhtë, por plotësohet me P ka pikën e nisje të veprimit RAM, ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RAM, tash duke marrë natyrën tjetër të RAM i cili është PRAM.

c)

PRAG = pej/pi/po/pe,...,+RAG=PRAG, e cila e përshkruan gjësendin duke RAG, ashtu si kemi RAG teposhtë, por plotësohet me P ka pikën e nisje të veprimit RAG, ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RAG, tash duke marrë natyrën tjetër të RAG i cili është PRAG.

d)

PRADH = pej/pi/po/pe,...,+RADH=PRADH, e cila e përshkruan gjësendin duke RADH, ashtu si kemi RADH teposhtë, por plotësohet me P ka pikën e nisje të veprimit RADH, ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RADH, tash duke marrë natyrën tjetër të RADH i cili është PRADH.

l)

PRAK = pej/pi/po/pe,...,+RAK=PRAK, e cila e përshkruan gjësendin duke RAK, ashtu si kemi RAK teposhtë, por plotësohet me P ka pikën e nisje të veprimit RAK, ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RAK, tash duke marrë natyrën tjetër të RAK i cili është PRAK.

k)

PRAS (PRASH) = pej/pi/po/pe,...,+RAS (RASH)=PRAS (PRASH), e cila e përshkruan gjësendin duke RAS (RASH), ashtu si kemi RAS (RASH) teposhtë, por plotësohet me P ka pikën e nisje të veprimit RAS (RASH), ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RAS (RASH), tash duke marrë natyrën tjetër të RAS (RASH) i cili është PRAS (PRASH).

Nga kjo kemi rrjedhimin; PRASH, PRASHAK, PRISH, PRISHAK, PRISHT, PRISHTINA (rrjedh nga eminim i vendit të PRISHT).

Nga fjala PRISH u krijua ose rrjedhë fjala SHPRISH, sipas kuptimi të fjalës SH në fillim dhe fund të fjalës, për të cilën kemi shpjeguar hollësisht përgjatë tri pjesëve të para të librit MSHEFTESIT E GOJES (1,2,3).

Vërtetim se fjala PRASH, PRASHAK, është nga shqipja kemi;

PRISH, PRISHAK, si; *Ai ish Prishak, cka merr n 'dorë e shkatërron. Po ashtu kemi PRISHAN, PRISHULL, PRISHUC,.., etj.*

Po ashtu si vërtetim kemi PRUSH ashtu si PRISH,PRASH, PROSH, si dhe PRISHAK, PRASHAK, pse jo edhe PRUSHAK, njeri i cili e livrit PRUSHIN dhe e dhez ate, dhe sidomos PRUSHAK quhet njeriu i cili SHPRUSH (pra ashtu si SHPRISH) zjemin njashtu duke e dhez edhe ma shumë ngatërresën, dhe në këtë mënyrë duke e keqësua ate gjendje, dhe në këtë mënyrë por edhe PRISH/PRUSH/PRASH.

Duhet të permendet (permenet) në Kosovë kemi pas dhe hala e kemi përdorimin e fjalëve, PRASHAK, PRISHAK, PROSHAK, i PROSHT, PROSH, PROSHAN, PRISHAN, PRISHALI, por edhe PRASHIT (e cila përshkruan mjetin e RA-mjes, me të cilën goditet/ia him tokës (i hyjmë= I hijm, ia Hina, ashtu njejte me ia Hyna,por edhe HIM=HYM, ma hini = ka hyni, në kuptimin me goditjen/ramjen me dore , dora, gjësendi HIN/HYN brenda sipërfaqe rrethuese nga sipërfaqja e goditur, sipas ligjit të shtypjes..., etj.) me anenë e mjetit gërmues.

Nga kjo PRASHIT; jepet edhe forma e bame/bere nga mjeti goditës të sipërfaqes se tokës, prej nga kemi RASHIT, PRASHIT, Mos të harrojmë kuptimi bazë i fjalës (në këtë rast pjesa e fjalës në shqyrtim) RASHT/RUSHT/RISHT/ROSHT/RESHT, ose RASHI/RUSHI/RESHI/RISHI,...etj, është ramja nëpër format caktuara të trupave, hapësirave, që përmbledhin kuptimet e dhëna nga zanoret.

PRAN = pej/pi/po/pe,...,+RAN=PRAN, e cila e përshkruan gjësendin duke RAN, ashtu si kemi RAN teposhtë, por plotësohet me P ka pikën e nisje të veprimit RAN, ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RAN, tash duke marrë natyrën tjetër të RAN i cili është PRAN.

Kemi fjalët po ashtu;

PRIN=P/PE/PI/PEJ/,...,+ RIN

PRUN=P/PE/PI/PEJ/,...,+ RIN

PRON=P/PE/PI/PEJ/,...,+ RIN
PREN=P/PE/PI/PEJ/,...,+ RIN
PRYN=P/PE/PI/PEJ/,...,+ RIN

PRA = pej/pi/po/pe,...,+RA=PRA, e cila e përshkruan gjësendin duke RA, pra duke RA teposhtë, ose thjesht përshkruan gjësendin i cili ka pikën e nisje të veprimit RA, ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RA, tash duke marrë natyrën PRA

PRAT = pej/pi/po/pe,...,+RAT=PRAT, e cila e përshkruan gjësendin duke RAT, ashtu si kemi RAT teposhtë, por plotësohet me P ka pikën e nisje të veprimit RAT, ashtu nga jepet shpejtësia dhe fillimi i nisjes se veprimit RAT, tash duke marrë natyrën tjetër të RAT i cili është PRAT.

Po asht krijohen fjalët në të njëjtën mënyrë duke ndërruar zanoret, dhe nga kjo fjala përkatëse merr edhe kuptimin e saj varësisht nga zanorja, siç kemi;

PRUT
PROT
PRIT
PRYT
PRET

PRAFULLIMË/FARFULLIM/TURFULLIM

Fjala Prafullimë është me të vërtetë Krahinore, edhe pse kjo nuk ceket në fjalorin e Shqipes, ajo është krahinore, sepse ka përdorim shumë të kufizuar në hapësirën e shqipes.

Megjithatë kjo fjalë ruan pamjen e vjetër të ndërtimit nga gegnishtja, si; FULLIM , pra me e ba ma FULL, FULLIM i gjenjes, e krijuar nga FULL (fjala FULL sot nuk haset në shqipe, megjithatë nga struktura e fjalëve të cekura , kemi të drejt të themi se kjo fjalë është zhdukur në nje far mënyrë, e përdorim këtë në një far mënyre, duke e ditur se ketë fjalë e gjejmë në strukturën e shqipes, si; FARFULLIM, FURFULLIM, era fryn me FURFILLIM; kështu FUR nuk mund ta gjejmë drejtpërdrejt në shqipe ashtu si nuk mund ta gjeme FULL/FOLL, por mund ta gjejmë në trajtën FURI, FURLAN,, ashtu si me furi eci, me furi iku, me furi fry murrlani,..., etj.

FELLIM , pra me e ba ma FELL, FELLIM i gjenjes, e krijuar nga FELL
FILLIM , pra me e ba ma FILL, FILLIM i gjenjes, e krijuar nga FILL
Nga kjo PRAUFLLIM, është krijuar për të përshkruar gjësendin e i cili bije sipas veprimit, dukurisë, RA, kështu RAF, RA si FULLIM, nga RA+FULLIM=RAFULLIM; pra pjesa ULLIM, e sidomos pasi bashkohet me tingullin F, e cila përshkruan shpejtësinë furin e veprimit të shpejt por të përkohshëm, ashtu si FURFULLIM, ose TINGULLIM, ku pjesa FULLIM nga ULLIM e përshkruan daljen në pah të dukuri RA; RAF; nga brendësia si

UL/ULL, ULIM=ULLIM; FULLIM, ashtu VULLIM, GULLIM AVULLIM, duke na dhënë pamjen e tillë, GURGULLIM, SHUNGULLIM, TRUBULLIM; MJAULLIM, ..., etj. Pjesa ULL/ULLI/ULLIM/ULLIN prej nga u përshkrua edhe emri i ULLINIT, i kemi shoqet e kytre fjalëve si;
AL/ALIM/ALLIM/si FARFALLIM/FURFULLIM, MALLIM, SHALLIM,
OL/OLIM/OLLIM, si MOLLIM,
EL/ELIM/ELLIM, si MJELLIM, VJELLIM,
YL/YLIM/YLLIM, si MYLL, MYLLIM
,..., etj.
Te gjitha këto ULL/ULLIM, ALL/ALLIM, ELL/ELLIM, OLL/OLLIM,..., etj., na përshkruan daljen në pah të dukurisë, lartësinë, madhështinë, përmasat dhe nivelin e daljes, shfaqjes se dukurisë, formës, gjësendit , të cila epet/jepet/ apet /japet nga fjala e parashkruar, si;

MAllim, ku del në pah dukuria MA nga/ne hapësira(en) A, në nivelin AL/ALL me përmbi kokën/kryt e krijuesit të fjalës përkatës,

Kallim, ku del në pah dukuria LA nga/ne hapësira(en) A, në nivelin AL/ALL me përmbi kokën/kryt e krijuesit të fjalës përkatës,

Tallim, ku del në pah dukuria TA nga/ne hapësira(en) A, në nivelin AL/ALL me përmbi kokën/kryt e krijuesit të fjalës përkatës,

Mjaullima (por edhe hingëllim, tingëllimë,...), ku del në pah dukuria MJA nga/ne hapësira(en) U, në nivelin UL/ULL me përmbi kokën/kryt e krijuesit të fjalës përkatës,

Nga FARFULLIm rrjedh nga ARULLIM, ashtu AR na ep ngritjen , të sipërfaqes, hapësirës me përmasa të medha, kurse për ULLIM kemi dhënë shpjegime, ato bëhen të shpejta dhe jetëshkurtra (nuk e di pse nuk pranohet forma shumë me e drejt e cila flitet në veri, përkatësisht në Kosovës, JETSHKURTA, kjo fjalë është me e shkurt, me thjesht ,..., etj.), si FARFULLIM, ku krejt pjesa AR përshkohet shpejt me FAR, sipas kuptimit të fjalës/tingullit F, dhe krejt pjesa ULLIM, përshkruhet shpejt sipas kuptimit të fjalës/tingulli F, prej nga kemi; FULLIM/FELLIM/FILLIM
PRAHEM

Rrjedh nga fjala PRA, pra PEJ/PE/P,..+RA, ashtu RAHEM, që përshkruan RAmjen por në mënyrë të përnjëhershme si RAH, RAHEM, ashtu me kuptim të afërt me fjalën RAEM, prej nga kemi PRAHEM (Marr sëmundje ngjitëse, molepsem.), e cila na ep hapat e pare të përparimit të sëmundjes tek njeriu, kur ai e ndjen veten keq, ose kur sëmundja ka përparuar, ashtu NJERIU ka RAMJE, por në formën RAHEM; RAEM; prej nga PRAHEM, sipas kuptimit të fjalës P, e cila përshkruan shpejtësinë dhe fillimin ose pikat e nisjes se dukurisë, burimin e dukurisë prej nga shfaqet dhe fillon rrugëtimin e saj dukuria, veprimi gjësendi,..., etj.

Vërtetim: Vërtetimi i krejt asaj çka thamë për shtjellimin dhe kfjellimin e fjalës PRAHEM, është fjala VRAHEM, ku kemi V=P; prej nga marrim PRAHEM,

Krejt e kuptueshme se; VRA=PRA
PREHEM=PRAHAM, VRA=VRE; ashtu u krijua fjala VRERE, VREN, por edhe mund të ketë ndërlidhje me marrje nga shqipja të fjalës VREME, nga sllavishtja e jugut, e marrë nga shqipja si VRE=VRA, ku A theksohet ma gjat dhe me intensitet të ultë, që përshkruhet RA-mja e reve në atë mënyrë si VREME=VRAME; prej nga përforcojmë mendimin se fjala VREME është marrë nga shqipja.

GRAVIT

E formuar nga gjuha Dardane dhe Para Dardane GRAVIT nga GA RA A VI IT:
Ku pjesa AVIT ka kuptimin A =ASHT N'VI, ku pjesa VI=VIT na ep shtrimjen e VI_-s dej në kufirin/kufinin T. Natyrisht Vit është edhe për VJET, si rrjedhojë, vërtet, të dy fjalët flasin për M*ETJE/ETJE/J*ETJE/V*J'ET,L*ET, SH*ET, S*ET, K*ET, R*ET,...,etj., pra për shtrimjen në ET, dhe MEtjen në kufi të asaj që quhet dhe emnohet ET. Natyrisht kjo vlen dhe për; AT, UT, IT, OT, YT, si;
M*ATJA/ATJA/J*ATJA/V*J'AT,L*AT, SH*AT, S*AT, K*AT, R*AT,...,etj.

M*OTJE/OTJE/J*OTJE/V*J'OT,L*OT, SH*OT, S*OT, K*OT, R*OT,...etj.
M*UTJE/UTJE/J*UTJE/V*J'UT,L*UT,SH*UT,S*UT,K*UT,R*UT,...,etj.
M*ITJE/ITJE/J*ITJE/V*J'IT,L*IT, SH*IT, S*IT, K*IT, R*IT,...,etj.
M*YTJE/YTJE/J*YTJE/V*J'YT,L*YT, SH*YT, S*YT, K*YT, R*YT,...,etj.

Këto fjalë me vonë krijuan kuptimin e fjalës GRAVITACion

YP/T'YP/merTYP/SHTYP

Përjashtimi i fjalës MERTYP është gabim si shumë gabime që janë ba, kështu marrim fjalët ZE*MER prej ZE=XE=N'XE *MAR, pra Zemra asht n'i N'XEMJE e MAR. Ashtu duke vërtetuar se fjala DAMAR është shqip dhe është marrë nga kjo gjuhë, sepse kemi MARDA, MAR, MARAKLI, MARIN, MARUN, MARO, MARON, MARU, si dhe DAMAR= DA MAR., por edhe MARTANESh, MAR=MA+AR, prej nga marrim veprimin e Marrjes se Yshimit/Ushqimit. Nga kjo MAR TYP dal nga fjala MER=MAR, dhe TYP e marume nga fjalët të YP, me kuptimin TAP=TE AP, TEP=TE EP, TOP=TE OP,TIP=T'IP=TE IP …, pra, kjo fjalë TYP ka kuptimin bazë të njëjtë me të YP, ashtu Yp do të thotë EP, AP, OP, UP, IP, kështu ndryshimi qëndron veç në hapësirën ku zhvillohet ose vepron dukunia (dukuria) e quajtun (quajtur)

YP, e cila zhvillohet në Y. Si rrjedhim kemi; EP zhvillohet në E. Ap zhvillohet rreth një pikë ose sipërfaqe të kufizuar dhe me të ngushte me hapësirën ku zhvillohet veprimi A në drejtim të pikës P.
Prej nga kjo kemi UP zhvillohet në brendësi/m'rensi të trupit, gjësendit, ose nën sipërfaqe të gjësendit, që e përcakton, e përkufizon hapësirën U.

Po ashtu kjo vlen per të gjitha (pjesa e fjalës se parashkrume…)P, si dhe (zanore)P, po ashtu rastet e veçanta; OP, e zhvilluar në hapësirën rrethuese me vështruesin/qyrsin , në O. E kështu me radhë.

Nga fjala TYP, me kuptim të njëjtë me TAP; TIP; TUP; TOP; TEP, .. na ep ní dëshmi shumë të mahnitshme lidhun me fjalën TOP, e cila mund të ketë rraj shqipe, e ndërtuar me kuptimin të +OP, ashtu të JOP, ose IOP= I EP=I EP,.., ose përkthye në gjuhën letrare, të I JAP=JOP ose në Kosovë aty ku është shtrati i guhes shype, si TEP=TE EP, duke na dhene shtrirjen e formës, veprimit EP, që me drejt është të shënohet (*te thuhet e drejta, të shkruhet E pa za, ndërmjet SH dhe N është e padrejtë, sepse as në të folmet tjera nuk theksohet krejtësisht, si E pa Za , por si ndërmjet E se zashme dhe të pazashme*) si me apostrof sepse në të vërtetë kemi; T'EP në kuptimin T+EP e perfarume me kuptimin të JEP.
Kështu për ta zgjeruar/zgjanu kuptimin kemi

AP	EP	OP	IP	UP	YP	(,…)P
I'AP	I'EP	I'OP	I'I'P	I'UP	I'YP	I'P
B'AP	B'EP	B'OP	B'IP	B'UP	B'YP	B'IP
V'AP	V'EP	V'OP	V'IP	V'UP	V'YP	V'IP
G'AP	G'EP	G'OP	G'IP	G'UP	G'YP	G'IP
GJ'AP	GJ'EP	GJ'OP	GJ'IP	GJ'UP	GJ'YP	GJ'IP
H'AP	H'EP	H'OP	H'IP	H'UP	H'YP	H'IP
J'AP	B'EP	J'OP	J'IP	J'UP	J'YP	J'IP
F'AP	F'EP	F'OP	F'IP	F'UP	F'YP	F'IP
D'AP	D'EP	D'OP	D'IP	D'UP	D'YP	D'IP
DH'AP	DH'EP	DH'OP	DH'IP	DH'UP	DH'YP	DH'IP
TH'AP	TH'EP	TH'OP	TH'IP	TH'UP	TH'YP	TH'IP
K'AP	K'EP	K'OP	K'IP	K'UP	K'YP	K'IP
Q'AP	Q'EP	Q'OP	Q'IP	Q'UP	Q'YP	Q'IP

L’AP	L’EP	L’OP	L’IP	L’UP	L’YP	L’IP
LL’AP	LL’EP	LL’OP	LL’IP	LL’UP	LL’YP	LL’IP
S’AP	S’EP	S’OP	S’IP	S’UP	S’YP	S’IP
SH’AP	SH’EP	SH’OP	SH’IP	SH’UP	SH’YP	SH’IP
R’AP	R’EP	R’OP	R’IP	R’UP	R’YP	R’IP
RR’AP	RR’EP	RR’OP	RR’IP	RR’UP	RR’YP	RR’IP
M’AP	M’EP	M’OP	M’IP	M’UP	M’YP	M’IP
N’AP	N’EP	N’OP	N’IP	N’UP	N’YP	N’IP

,… e kështu me përthurje tjera, të zanoreve njëfish ose dyfish e ma shumë

Nga tabela marrim se fjalët NIP, NEP NAP ,… përafrohen me kuptim NA EPET, ose NA IP-et prej nga kemi NIP. Kemi emna dhe mi-emna si NEPA, NAPAJ, NUPAJ ,…etj.

Nga tabela marrim disa fjalë në shqyrtim, kështu studiuesi mund ti marrë në shqyrtim dhe ti përgjithësoj shtjellimin tim, prej nga; LIP, ashtu si toponimi LIP që ka kuptimin LI IP, ose LA=LI IP, pra LE=LA=LI ,…+IPJEN (JIP, si JIPI HAZ). LAP ka kuptimin e njëjtë me fjalën LIP, por ndryshon forma, ku A përshkruan hapësirë të gjer, ashtu duke e përafruar me fjalën LA HAP-un ose LA AP, ose AP=EP=JEP,…+LA-njen e tillë të formës së këtillë duke dhanë LAP. Mos të harrojmë sa shumë toponime (emra vendesh) kemi po ashtu toponimet LUP, LUPKA, LUPQ,... Prej nga përshkruan hapësirën e gjendur në HURDUP, shpesh e përshkruan reliefin *(fjalë, përdoret në Kosovë, si UR DUP nga UR e kundërt me formën AR, prej nga DUP=DAP, duke marrë DA UP, pra ku epet nje formë e tillë e DA-me nga tanesia në trajtën ose formën DU duke qen ajo jo AP por UP=EP=OP=IP,…etj.).*

Shpesh përdoren fjalët e tilla me plot kuptim.

Ra dup posht dhe nuk u qu ma
Ja hini dap-dap e nuk foli ma
E ngarkum dep e dep magarin,...

RIP/ROP/RUP/RAP/REP/RYP

Prej nga formohen fjalët DA+RIP=D’RIP, DA*ROP=D’ROP; DA+RYP=DRYP,..., e kështu me radhë (RA ADH e cila ban të njëjtin kuptim si DHA RA-mjen, prej nga kemi RADH, prej nga

RADH=REDH=RUDH=RIDH=RYDH, ... dhe nga kjo u formuan fjalët N'RYDH, D'RIDH, M'RADH, N'RADH, DA+REDH=DREDH,...).

Nga kjo kemi zgatjen (zgjatjen e fjalës) me vetit e fjalës Z/ZH si;

ZA+DA+RYP=ZDRYP

ZA+DA+RIP=ZDRIP

Por edhe ZA+DA+RAP=DRAP, Z'DRAP.

Nga forma e mjetit për Korrje DRAPNI, kemi DRAP prej nga DA për RA AP, ose EP RA-mjen marrim DRAP, kurse pjesa drapN, ku pjesa N ka kuptimin themelore NU/NO/NA, pra NA do të thotë NU, ashtu NI do të thotë NU, ,..,.etj.

Nga këto fjalë u zgjeruan me kuptimin e fjalëve V, prej nga marrim

V+RIP=VRIP,

V+RAP=VRAP,

V+REP=VREP,

V+ROP=VROP,

V+RUP=VRUP,

V+RYP=VRYP,

Por edhe RP që ka mungesën e zanore ndërmjet/ndërmjet R(*)P.

,...e kështu me radhë.

Nga kjo kemi përgjithësimin me fjalët tjera si;

G, K, T, N, M,..., etj.

G+RIP=GRIP,

G+RAP=GRAP,

G+REP=GREP,

G+ROP=GROP,

G+RUP=GRUP,

G+RYP=GRYP,

Por edhe RP që ka mungesën e zanore ndërmjet/ndërmjet R(*)P.

K+RIP=KRIP,

K+RAP=KRAP,

K+REP=KREP,

K+ROP=KROP,

K+RUP=KRUP,

K+RYP=KRYP,

Por edhe RP kur e ka mungesën e zanore ndërmjet/ndërmjet R(*)P.

M+RIP=MRIP,

M+RAP=MRAP,

M+REP=MREP,

M+ROP=MROP,

M+RUP=MRUP,

M+RYP=MRYP,

Por edhe RP kur e ka mungesën e zanore ndërmjet/ndërmjet R(*)P.

N+RIP=NRIP,
N+RAP=NRAP,
N+REP=NREP,
N+ROP=NROP,
N+RUP=NRUP,
N+RYP=NRYP,
Por edhe RP kur e ka mungesën e zanore ndërmjet/ndërmjet R(*)P.
,... e kështu me radhë.

PIR/POR/PUR/PAR/PER/PYR

E kundërta/kunerta e renitjes (RA NATJE, ku nat është gjatësia NU *AT, dhe NIT0 gjatësia NU e formës NI në gjatësinë IT prej nga marrim NIT, kjo përgjithësohet si NOT, KOT, LOT, MOT, ROT, SHOT, VOt; ZOT, por edhe NET; NUT; NYT,... të gjitha këto fjalë me kuptim të fell në gjuhën tonë.) RIP/ROP/RUP/RAP/REP/RYP është PIR/POR/PUR/PAR/PER/PYR, simas (sipas) ligjit simetrisë (të renitje (renditjes) se tingujve në fjalë) në shqipe.

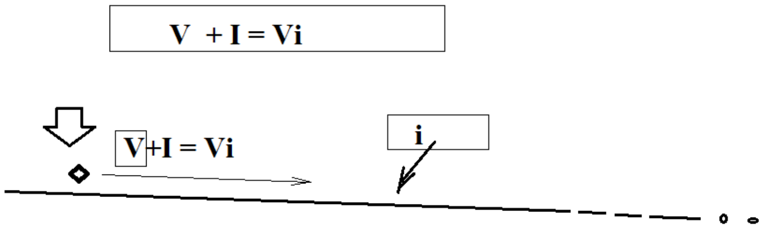
VALVITEJ

Dëshmi e bollshme, se fjala AVITU, është pej Shqipes dhe pjesë e saj e pandashme, e rrasun fell në strukturën e saj kemi fjalët;
VALVITEJ, ku marrim VAL+(A)VITEJ. Por gjithashtu kemi në vazhdim fjalët;
VI, VIT, VITET, VJET (e krijume nga V*JET, pra me u VU ajo që JET ose me VU JET, ku JET në të vërtetë ka kuptimin ME KAN Në gjatësinë ET. Prej nga kemi;
V*ET
G*ET
GJ*ET
Q*ET
M*ET
L*ET
SH*ET
D*ET
R*ET
TR*ET
N*ET
K*ET

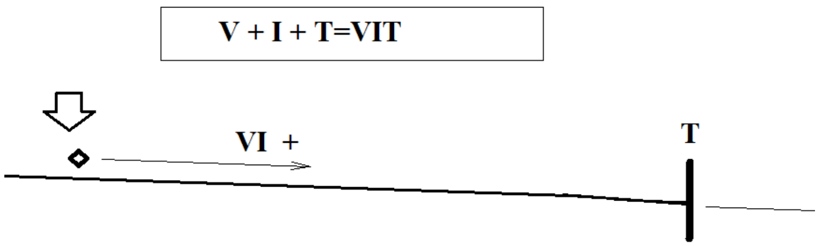
DH*ET
TH*ET
RR*ET
F*ET
Z*ET
ZH*ET
,... e kështu me radhe.

Po ashtu kemi; V*IT. Kështu gjeometrik në fillim Vit paramendohej si VI, pra si segment ose me drejt të themi drejtëz, e cila gjatësinë/gatesin e ka shumë të madhe dhe gjerësinë/gjansin e papërfillshme me gjatësi, Kurse VIT na ep shtrirjen/shtrimjen e asaj që mënohet VI=Ve/Vu n'I=V+I, dej në largësinë me kufi T, prej nga kemi VIT. Kur themi, VI shohim një Vi/vij si në figurën e mëposhtme;

1)

2)

Nga kjo A VI= AVI ka kuptimin me KAN në VI, por AVIT po ashtu ka kuptimin me kanë në VIT, pra i VUm në VI dej në gjatësinë IT.

Kemi Shkallavit (e ban ni VI me gjatësi ose shtrirje deri në kufinine përshkruar me T, prej nga kemi VIT, duke maru/kriju fjalën SHKALLA+VIT= pra e bën vijen me SHKALLA), qarravit, Lavit, ravit, ... duke na përshkruar dukurin SHKALLA e cila vjen në dukje/dokje tuj ra në vit. Kështu RAVIT= RA në VIT ose RA AVIT,... e kështu me radhe. Bamje e dukshme e dukurisë e kemi nëpërmes pjesës se fundit të fjalës si; SHKALL, TALL, MALL, KALL,... që përbëhen dukurin SHKA, TA, MA, KA,... duke n'xan vend në pozitën e caktuar nëpërmes pozitës ose paraqitjes ose vumje në dukje në hapësirë dhe kohë nëpërmes dukurisë të përshkruar nëpërmes fjalës ALL.

Kështu vlen për mbaresat/maresat s; AN, AM, AR, AV, AT, ASH, AS, ..., etj.
Po ashtu edhe për format tjera të shoqëruara në hapësirat përcaktuar nëpërmes zanoreve A, E; I, U, O, Y,... si;
EN, EM, ER, EV, ET, ESH, ES, ...,
ON, OM, OR, OV, OT, OSH, OS, ...,
UN, UM, UR, UV, UT, USH, US, ...,
IN, IM, IR, IV, IT, ISH, IS, ...,
YN, YM, YR, YV, YT, YSH, YS, ...,
AN, AM, AR, AV, AT, ASH, AS, ...,
G*IT
GJ*IT
Q*IT
M*IT
L*IT
SH*IT
D*IT
R*IT
TR*IT
N*IT
K*IT
DH*IT
TH*IT
RR*IT
F*IT
Z*IT
ZH*IT
,... e kështu me radhë.
Si dhe fjalët e krijuar sipas hapësirave U, A, Y, .. ashtu UT, AT, YT
Duke marrë;
V*UT
G*UT
GJ*UT
Q*UT
M*UT
L*UT
SH*UT
D*UT
R*UT
TR*UT
N*UT
K*UT
DH*UT
TH*UT

RR*UT
F*UT
Z*UT
ZH*UT
,... e kështu me radhe.
V*OT
G*OT
GJ*OT
Q*OT
M*OT
L*OT
SH*OT
D*OT
R*OT
TR*OT
N*OT
K*OT
DH*OT
TH*OT
RR*OT
F*OT
Z*OT
ZH*OT
,... e kështu me radhe.
V*YT
G*YT
GJ*YT
Q*YT
M*YT
L*YT
SH*YT
D*YT
R*YT
TR*YT
N*YT
K*YT
DH*YT
TH*YT
RR*YT
F*YT
Z*YT
ZH*YT
,... e kështu me radhe.

V*AT
G*AT
GJ*AT
Q*AT
M*AT
L*AT
SH*AT
D*AT
R*AT
TR*AT
N*AT
K*AT
DH*AT
TH*AT
RR*AT
F*AT
Z*AT
ZH*AT
,... a kështu me radh.
Por edhe me renditjen dy zanore, ashtu si
V*ET
G*ET
GJ*ET
Q*jET
M*jET
L*aeT
SH*ejT
D*EjT
R*EjT
TR*aeT
N*jeT
K*jET
DH*jET
TH*ET
RR*jET
F*jET
Z*iET
ZH*jET
,... e kështu me radhe.

RAZI/REZI/RE/TEREZI/BARAZI/TARAZI

Në pjesën e pare të librit Msheftësit e Gojes (Guha Shype dhe kuptimi i fjalëve t'saj) si dhe në pjesën 2 dhe 3, kemi shqyrtuar shumë here prej këndeve (KANDEVE= KA ANA DAVE) të ndryshme të këqyrjes fjalët, RA, ZI, ZA, RE, ZE si dhe RAZI, RAZE, REZE, RUZA, ROZA,.. po ashtu kemi dhënë shpjegime të shumta për mënyrën e marimit të fjalëve; BARAZI, BARAZIM, BARAZE, BEREZE, …

Rrjedhimisht fjala RAZ, RAZI, RAZE, RAZO, RAZU, REZE, RIZA,… marohen nga dy fjalë; RA+AZ, prej nga kemi RA dhe pjesa e formës/veprimit e përkufizuar me RA, e cila krejt kjo formë (RA) e vazhdon levizjen ose zhvendosjen e krejt pikave dhe pjesëve të sipërfaqeve të zhvendosen (Zhvenose) në mënyrë paralele, pra pa u prek njëra me tjetrën.

Kështu shpërhapje e materies gjësendit në kohë dhe hapësirë sipas kuptimit të fjalës Z, na ep zhvendosje gjatësore, ku me zhvendosje gjatësore kuptojmë se boshti i zhvendosjes është paralele me secilën vije - rrugë të pikës së materies. Në emnat e vjetër janë ngjit dej kohëve të funit/fundit në Kosovë, kemi; REZA, RIZA, ROZA, RUZA, RAZA, gjithashtu përdorët;

Me kan n'RAZI njani me tjetrin.
RAZIA asht qka asht.
Vllaznia duhet me kan n'razi.
Pa Razi nuk ka gja.

Nga kjo kemi BARAZI që në të vërtetë është fjalë gegnishte e formume nga BA RAZI prej nga sod shkruhet BARAZI, e dhe duket si fjalë e planetit tjetër , në të vërtetë është maskim i fjalës se krijuarit nga Dardanet e lasht.

Kështu kemi;
BA+RA+AZ
dhe
TEREZI= TE+RE (me kuptimin bazë të njëjtët me RA) dhe EZ.
Nga kjo krijimi i BARAZI dhe TEREZI janë ndërtuar me të njëjtat fjalë.

VREDOHET/VREDOSUN/VRED

Kemi shprehjet;
Qaq shumë i kishin Ra, sa Trupi i tij ish Vredu pej t'rameve.
Ajo ish me sy T'vredosun, sa nuk mujke me pa
Vredat ja kishin mlu brit e kamt
Qella u vredu dhe u vransu.

Kjo fjalë u maru pej VRE= VRA dhe DOHET=DAHET, prej nga kemi përshkrimin se gjesen/gjësendi i VRA-m asht DA, në formën DAHET ashtu

*VRA*DAHET ose DAHET VRA-mja. Jam i bindur se cdo shpjegim, ma tepër do të ishte i panevojshëm. Si rrjedhim kemi;*
*se fjala DA, duhet të përdoret dhe të Nohet në fjalorin e ashtuquajtur Fjalor i sotem i gjuhës shqipe. Sepse fjala DA përfshihet aq shumë në shumë fjalë, dhe i ndërton ato, sa çdo shtjellim dhe arsyetim i ma tutjeshem kish me kanë i panevojshëm. Kështu përdorim i sotem NDAHET ndertohet nga N'DAHET, pra nga fjala N'DAHET, si e tillë e ndertuar (n'dertu) nga gegnishtja, ashtu si VDEKJE, sepse VDEKJE është veprimi Nodhje/N*udhje i krijimit ose marimit të DEKJE ashtu me kuptimin DA KA, ose DA KJA. N*ë *të folmen e Shkodrës e Rugovës KJA ka kuptimin me KA ashtu A e theksume/theksuare në mënyrën e gjatë , duke tregu se aty po nodh/ndodh veprimi i damjes se tillë sipas fjalës KA. KA do të thotë me pas pjesën e posaçme t*ë *hapësirës A, por në të njëjtën kohë ka kuptimin e Damjes se hapësirës A, ashtu sipas shejes dhe kuptimit të fjalës K. Kështu kur themi KA, KI, KU, KO, KE, KY, KEA,…,etj., ka kuptimi e thjesht me DA sipas natyrës K, të hapësirave; A, I, U, O, E, Y, EA,…*

Nga kjo na dalin me kuptim dhe shqip edhe fjalët e emnat si; VRADISH, VRADIKA, RADA/VRADIQA, VREDISH, VRAMUSH/VRAMUQ,... Nga kjo dalin me kuptim fjalët RAD, RADA, RADI, por edhe RED, REDOSUN, RUDA, ,..etj. Kështu edhe pse raste me të rralla, kemi RU DA, pra DA në formën RU, dhe RADA pra DA në trajtën Ra, si dhe ROD pra DA në formën RO, ose veprimin RO.

Është krejt e natyrshme se krijimi i fjalës ROB pra ROJE BA, ose RO BA, u krijua ROB
Po ashtu merr kuptim fjala ROD , pra ROJE DA, ose DA per ROJE, ku u kriju fjala ROD
Topnomin RADA,RADAVs, masi në katunin RADAVs kemi të bajm me RA-mjen, e uji varjes se Drinit, atëherë na del e kuptueshme se fjala RADAVs mund të jetë emen i lasht nga fjala po ashtu e lasht shqipe,. Duke ditur se kemi të dy fjalët në përdorim; DA, DAVA, RA DAVA, DAVJE, RA DAMJA, RAVA DA.

BOSA/BASA

Kështu kemi BAsat e dheut ishin dal t'mdhej masi e livrum (***shënim; le vra, le var, le vore=lëvar, li vri,...,etj.****) tok*ë*n.*
E kish kryt sa ni Bas.
*Ne Kosovë përdoret ma shumë fjalë BASA, sesa BOSA, kështu BASa, përdorë A ndërmjet B dhe S, e veçant*ë*, dhe me shqiptim të tillë i cili rrshet drejt O, por është A.*

*Kjo fjalë na ep të njëjtën pamje dhe logjike të krijimit t*ë *gjitha fjalëve shqipe, si*
MASA pra MA SA (thjesht; SA MA, duke na dhënë MA dhe sasinë SA.), MA-n SA-sin, dhe nga kjo është krejt e kuptueshme se fjala MASA nuk asht fjalëve

greke e as Latine, në thelb në çdo pamje e trajtim është fjalë shqipe, megjithatë elitat e ashtuquajtura intelektualet të botës, si të lindjes ashtu edhe të perëndimit, në mënyrë të qëllimshme e kapërcejnë këtë fakt, sepse ketë fakt e kapërcyen dhe i mshelen sytë elitat kuislingë të Shipnis. Si rrjedhim kemi; BA SA, SA U BA, SA BA, prej nga kemi krijimin e fjalës BAS ashtu me A të gat. Nga kjo kemi; MA SA , SA MA, SA MAN, MANSA, ...
MES,
KES/KESH
LASA=LASHA, SA LA, SHA LA,..., etj.
VARSA=VARSHA, SA VAR, SHA VAR, nga kjo kemi VJERSHA, ..., etj.
Manej (Mandej), DA SA, SA DA, prej nga kemi DASA FOLI E NUK JA NIV a po e nin kush.+
ASHT KAN TRIM E DAJI SI DASA,..., etj.
KASA=KUSI=KOSI=,... sipas SA KA, SI KA, SI KO, prej nga u krijuan fjalët KA SA MALI, KA SA FUSHA, .. si dhe KASA=KASHA=KOSHI=KOSI,...etj.
Nga kjo si vërtetim, i fjalës BA SA, kemi krijimin e fjalës BA SHA, ose BA ASH, prej nga BAS dhe BASH, pra BA-mja në sasi ASH/SHA, dhe AS/SA, por edhe BA SA si dhe BA AS, prej nga përshkruhet sasia e BA-mjes.

Nga kjo, BA-mja në brendësi/mrenesi të trupit/gjësendit U, kemi BU dhe SU, prej nga formohen fjala me kuptim të afërt me fjalët BAS/BOS dhe BASH/BOSH,k të cilën e kemi BUS/BUSH, e marum në të njëjtën mënyrë si BUS/BUSH po ashtu BES/BESH, BYS/BYSH, prej nga kemi;

BAS	*BOS*	*BES*	*BIS*	*BUS*	*BYS*	*BS*
MAS	*MOS*	*MES*	*MIS*	*MUS*	*MYS*	*MS*
GAS	*GOS*	*GES*	*GIS*	*GUS*	*GYS*	*GS*
FAS	*FOS*	*FES*	*FIS*	*FUS*	*FYS*	*FS*
VAS	*VOS*	*VES*	*VIS*	*VUS*	*VYS*	*VS*
SAS	*SOS*	*SES*	*SIS*	*SUS*	*SYS*	*SS*
SHAS	*SHOS*	*SHES*	*SHIS*	*SHUS*	*SHYS*	*SHS*
MAS	*MOS*	*MES*	*MIS*	*MUS*	*MYS*	*MS*
LLAS	*LLOS*	*LLES*	*LLIS*	*LLUS*	*LLYS*	*LLS*

VEREM/VAREM/VIREM/VUREM/VOREM

Fjalet e ndërtuar VR (zanore), dhe me renditjen V(zanore)R, na përshkruajnë VU-mjen ose Ve-njen në hapësirat me sipërfaqe R, dhe me trashësi në largim nga shikuesi (zanore)R dhe në afrim prej ti R(zanore). Nga kjo kemi;

VARFUN= VAR FUN ose në FUN VAR.

RAFUN= RA FUN, në FUN RA

VERING që ka kuptimin VAR I NG, ku NG përshkruan NU GJA/GA, ashtu VEringet janë zingjir të cilat janë për të var i gja, ose me NU i GJA VAR ashtu në formën e krijuar VAR NU GA (ose G(zanore)). Nga fjala VAR/VER dhe NU/NU dhe G/GA, na ep pamjen e lashte të renditjes se fjalëve ('mini fjalëve në gjuhën shqipe').

Nga ka kuptimin e njëjtë me pjesën në fjalën *ver*ING, por tash me renditjen e tillë (zanore)NG që ka kuptimin e domethënien e njëjtë me NG(zanore), sic e kemi tek shumë fjalë;

haNGer, maNGar/maGAR, haNGar, loNGar (kështu Longar, emni i Mretit Dardan mund ta ketë kuptimin e gjësendit të LA Nu GA në AR, pra kuptimet mund të dalin të shumë gjësend ose njeri në këtë rasti i Lan=lar në gjesen (gjësend) të ARIT, por edhe kuptime tjera të i LON=LAN në GA t'Arit, ... e kështu me radh).

haNGer, taNGar, tiNGull, traNGull, truNG, ...etj.

Natyrisht lexuesi mund ta shfrytëzoj fjalorin dhe të gjej fjalë tjera me marim/ndërtim me të njëjtën strukturë.

Shënim:

Nga kjo krejt kuptojmë se VEREM është thjesht fjalë shqipe, e cila fatkeqësisht nuk mund të gjesh në përdorim shumë në letërsi, për arsye të thjesht, nën propagandën e fuqishme MaoCeDuniste, me zgatje që nga viti 1946. Ashtu (shënim: lexuesi duhet të shikoj, se pse përjashtohet fjala ASHT, por lejohet fjala ASHTU që në thelb ka të njëjtën kuptim) duke shpall fjalët si krahinore. ***Si arsyetim për përjashtimin e numrit të jashtëzakonshme të fjalëve shqipe, nga përdorimi, thjesht duke i dënuar ato me Vdekje. Sjellje e pa pame n****ë* ***historitë e popujve të botës. N****ë* *të* ***vërtetë janë urrejtjet krahinore që ka dënuar zhdukjen e fjalëve të shum****ë* ***krahinave****. Në të vërtetë elita intelektuale e politike e Shqipërisë (me kufij politike të caktuar nga fuqitë e medha) ishte po ashtu si elita politike plotësisht në frymën antishqiptare.*

Pra, ishte e shitur, dhe në shërbim të popujve anmiq. Dëshira me zhduk të folmen e veriut e cila përfshinte 70% të hapësirës se gjuhës shqipe, ishte kryekëput dëshirë antikombëtare, kundër gjuhës shqipe, dhe kundër popullit shqiptare në përgjithësi. Dihet se kjo dëshirë ishte për t'i përmbushur dëshirat e elitave të huaja, e organizatave Greke e Serbe për ta këput lidhjen me shqipen e lasht, pra me Dardanishten/ilirishten.

Prej kësaj kemi; VEREM=VAREM, pra i Varun, sëmundja VEREMI e bën njeriun të VARUM, VAREM nga dikush, në kuptimin e njëjtë me VEREM, megjithatë VER ka ndryshim sepse ajo shkon në largësi tash në kohë , një kohë të gjate VAR kemi fjalën që përmbledh këtë kuptojmë VER.

VERESI në kuptimin ESI=ASA=ES=AS,...=SA=SE, që shpreh sasinë e VARJES=VERESI, ashtu SA=SE +VAR, ku VAR=VER dhe ES=AS me kuptimin e sasisë SA=SE=SI=SU,...etj.

Nga kjo, VARESI=VERESI në thelb, apo siç e përdorim shprehjen në ‘bazë ‘ me kuptimin e njëjtë, të jesh VAR në sasinë ESI=ASI=USI,...etj.

Nga kjo kemi VERJET=VARJET, por edhe VEREJ në kuptimin VE RE, në VU në hapësirën/sipërfaqen R e cila ka trashësinë ER/AR/UR/IR,...etj.

Rrjedhimisht si vërtetim mund të marrim fjalët;

VIREM (Varem; varum, por edhe verem, vurem, vorem, ..., etj.) , e cila përdoret me të madhe në pjesën me të madhe shqipfolëse, si;

VIREM në dertet e mija,
Virem në gabimet e mija,
Te tan viren n'hunin e vet.

Nga kjo kemi; VOREM, VORA, që mund të jetë përshkrimin e relifit të tillë që VARET, ashtu si VURI, VORA, VOREM, VOREN, VORIQ, VARIQ, VIRIQ, ...etj.

Nga kjo kemi, fjalët shqipe të krijuara me të njëjtën bazë kuptimore, si në tabelën e mëposhtme;

VAR	*VER*	*VUR*	*VOR*	*VIR*	*VYR*	*VR (zanore)*
VARASH	*VERESH*	*VURUSH*	*VOROSH*	*VIRISH*	*VYRYSH*	*VR(zanore)SH*
Vart	*Vert*	*Vurt*	*Vort*	*Virt*	*Vyrt*	*VR(zanore)T*
Varaq	*Vereq*	*Vuruq*	*Voroq*	*Viriq*	*Vyryq*	*VR(zanore)Q*
Varsi	*VERSI*	*VURSU*	*VORSO*	*VIRSI*	*VYRSY*	*VR(zanore)S(zanore)*
VARASH	*VERESH*	*VURUSH*	*VOROSH*	*VIRISH*	*VYRYSH*	*VR(zanore)SH*
VRASHT	*VRESHT*	*VRUSHT*	*VROSHT*	*VRISHT*	*VRYSHT*	*VR(zanore)SHT*
VARAG	*VEREG*	*VURUG*	*VOROG*	*VIRIG*	*VYRYG*	*V(z)R(z)G*
VARASHK	*VERESHK*	*VURUSHK*	*VOROSHK*	*VIRISHK*	*VYRYSHK*	*V()R()SHK*
VARAK	*VEREK*	*VURUK*	*VOROK*	*VIRIK*	*VYRYK*	*V(z)R(z)K*
VRAK	*VREK*	*VRUK*	*VROK*	*VRIK*	*VRYK*	*VR(z)K*

E kështu me radhë në thurjet me zanore e bashkëtingëllore tjera.

VLLAQ/VLLUQ/VLLIQ/VLLOQ

Nga LLAQ duke përshkruan shumësin e LLAK/LLAK, ashtu Q shumësi i K, prej nga kemi shumë LAKA, si LAQA, LUQ=LUK, ...LAK/LOKA, LAKE, LOKE, ...etj.
Nga kemi VU-mjen e dukurisë, formës LLAQ; prej nga krijohet VLLAQ, po ashtu edhe fjalët me të njëjtën formë; VLLUQ, VLLIQ, VLLOQ; VLLAQAK, VLLUQK,..., etj.
Nga kjo kemi;
VLLAQ=FLLAQ=PLLAQ,
FLLUQ, FLLIQ, PLLUQ, PLLAQ, ..., etj.
Por edhe GALLUQ, GALIQ; GALLAQ, KALLAQ, VALLAQ, ... etj.

Lexuesi të mendoj për mënyrën e ndërtimit të këtyre fjalëve të cilat i kemi trajtuar shumë here në pjeset 1,2,3 e të njëjtit libër MSHEFTESIT E GOJES.

TYNe/YNe, TYRE/YRE

Në shqipen të mirëfilltë kemi; AN/UN/EN/IN/ON/YN,.. ku UN/EN/IN/ON/YN kanë kuptimin e njëjtë me AN, por ndryshimi qëndron në ate se, NU-mja zhvillohet jo në hapësirën A por në E, I, O, U, Y, është krejt e natyrshme, sepse N në të gjitha rastet është N, me kuptimin bazë NU, por ndryshmin është i ndërlidhur pikërisht me hapësirën ku zhvillohet veprimi/dukuria N.

Nga kjo kemi formimin e fjalëve krejt në mënyrën e natyrshme, fjalëformim i përcjell (i percjellun) besnikërisht në mënyrë kronologjike krijimin dhe marimin e fjalëve, si ;

YN	*AN*	*EN*	*IN*	*ON*	*UN*
*T*YN*	*T*AN*	*T*EN*	*T*IN*	*T*ON*	*T*UN*
*V*YN*	*V*AN*	*V*EN*	*V*IN*	*V*ON*	*V*UN*
*H*YN*	*H*AN*	*H*EN*	*H*IN*	*H*ON*	*H*UN*
*L*YN*	*L*AN*	*L*EN*	*L*IN*	*L*ON*	*L*UN*
*SH*YN*	*SH*AN*	*SH*EN*	*SH*IN*	*SH*ON*	*SH*UN*
*S*YN*	*S*AN*	*S*EN*	*S*IN*	*S*ON*	*S*UN*

*YSH*YN*	*ASH*AN*	*ESH*EN*	*SH*IN*	*SH*ON*	*SH*UN*
*TH*YN*	*TH*AN*	*TH*EN*	*TH*IN*	*TH*ON*	*TH*UN*
*M*YN*	*M*AN*	*M*EN*	*M*IN*	*M*ON*	*M*UN*
*N*YN*	*N*AN*	*N*EN*	*N*IN*	*N*ON*	*N*UN*
*LL*YN*	*LL*AN*	*LL*EN*	*LL*IN*	*LL*ON*	*LL*UN*
*K*YN*	*K*AN*	*K*EN*	*K*IN*	*K*ON*	*K*UN*
*Q*YN*	*Q*AN*	*Q*EN*	*Q*IN*	*Q*ON*	*Q*UN*
*KA*Q*YN*	*KA*Q*AN*	*KA*Q*EN*	*KA*Q*IN*	*KA*Q*ON*	*KA*Q*UN*
*G*YN*	*G*AN*	*G*EN*	*G*IN*	*G*ON*	*G*UN*
*GJ*YN*	*GJ*AN*	*GJ*EN*	*GJ*IN*	*GJ*ON*	*GJ*UN*
*E kështu me radh*ë*,….*					

Por, edhe simetria, pra në leximin e kundërt;

NY	*NA*	*NE*	*NI*	*NO*	*NU*
*NY*T*	*NA*T*	*T*EN*	*T*IN*	*T*ON*	*T*UN*
*V*YN*	*V*AN*	*V*EN*	*V*IN*	*V*ON*	*V*UN*
*H*YN*	*H*AN*	*H*EN*	*H*IN*	*H*ON*	*H*UN*
*L*YN*	*L*AN*	*L*EN*	*L*IN*	*L*ON*	*L*UN*
*SH*YN*	*SH*AN*	*SH*EN*	*SH*IN*	*SH*ON*	*SH*UN*
*S*YN*	*S*AN*	*S*EN*	*S*IN*	*S*ON*	*S*UN*
*YSH*YN*	*ASH*AN*	*ESH*EN*	*SH*IN*	*SH*ON*	*SH*UN*
*TH*YN*	*TH*AN*	*TH*EN*	*TH*IN*	*TH*ON*	*TH*UN*
*M*YN*	*M*AN*	*M*EN*	*M*IN*	*M*ON*	*M*UN*
*N*YN*	*N*AN*	*N*EN*	*N*IN*	*N*ON*	*N*UN*
*LL*YN*	*LL*AN*	*LL*EN*	*LL*IN*	*LL*ON*	*LL*UN*

*K*YN*	*K*AN*	*K*EN*	*K*IN*	*K*ON*	*K*UN*
*Q*YN*	*Q*AN*	*Q*EN*	*Q*IN*	*Q*ON*	*Q*UN*
*KA*Q*YN*	*KA*Q*AN*	*KA*Q*EN*	*KA*Q*IN*	*KA*Q*ON*	*KA*Q*UN*
*G*YN*	*G*AN*	*G*EN*	*G*IN*	*G*ON*	*G*UN*
*GJ*YN*	*GJ*AN*	*GJ*EN*	*GJ*IN*	*GJ*ON*	*GJ*UN*
E keshtu me radh,….					

Pej krejt ketyne fjalëve kemi vërtetuar se ; YN paraqet nje model që nuk është thy në krejt krijimin e fjalëve të shqipes se mirëfilltë, gegnishtes, mirëpo kjo nuk vlen në rastin e të folmes se Jugut, ku kemi ; Yn por jo Tyne, pra në vend të TYNE, kemi TYRE, por megjithatë nuk kemi YR por kemi YN, pra paraqet thymjes (ne të folmen e jugut të gjitha veprimet dhe format shkojnë në lartësi, pra në shumicën e herave/rasteve në AR ose UR, si shembull THYRJE, THARJE, ... por në gegnishte kemi; THER/THUR, THOR-terTHOR, por edhe THAN, THEN, THEM, THAM, THYM, THYN, THEN, ..., etj.) se krijimit të fjalëve në përgjithësi. Kështu kemi TY, TA, TU, TO, TE, TI, si dhe ATY, ATA, ATU (*kemi rajone që përdorin në Kosovë dhe veri në përgjithësi*) ATO, ATE, ATI (*dhe atij, por me shumë ATI, ku I përdoret me theksim të gat/gjate*).

Nga kjo kemi KTO, KTI, KTU, KTO, KTE, KTA, (*ne përgjithësi kemi rralle përdorimin Y, si dhe fjalën X sepse këto dukuri dhe forma janë shumë të rralla po ashtu në natyre. Na e kemi marrë si shembull në të gjitha vërtetimet tona*).

Kështu në të folmen e Jugut në shumicën e fjalëve nuk kemi AN, por kemi AR, pra gjerat nuk NO-hen, ato ngjiten përpjetë në hapësire, edhe atëherë kur nuk e kanë vendin aty.

Pra, kemi;

Kemi TR/tere, por jo TAN

Kemi YN, por nuk kemi TYN por TYR, pra nuk ka YR

Kemi KETYNE, por në jug KEtyre

ATYNE, por në jug ATYRE

K'tyne, QatYne, atyne, por në jug kemi Këtyre , atyre. Megjithatë në Shqipe kemi; Matan (por në jug nuk kemi MATAR), në veri kemi Tut, Tat, tot, tit, tyt, por në jug nuk kemi edhe pse përdoret fjala, tutje ndërlidhet me TUT, TAT, TET, ashtu si bazë e krijimit të fjalëve ; SHTET, SHTUT, SHTAT, SHTYT, SHTOT,. E dimë se në Kosovë kemi përdorimin e fjalës SHTUT, si A SHTUT listën e punëve. Në Veri kemi SHTU, por në letrare, i shtohet si

shumicës se fjalëve, -AR, -UR, si SHTUAR. Ndalohet (NU DALJE e cila nuk ka kuptim, po duhet NAL e cila na pershkruan formën LAN~NAL) përdorimi i fjalës; A SHTU prej nga u krijua fjala ASHTU e cila perdoret në letrare, sic kemi; SHTU (*por në letrare; SHTUA, SHTUar. Dihet (me kuptimin bazë DAhet) se SHTUA, ka kuptimin SHTU A, pra SHTU është ose SHTU ASHT. Pashtu kur themi SHTUE ka kuptimin SHTU ESHT, thjesht zhvendosje në kohë dhe hapësirë larg krijuesit të fjalës ose sistemit kryesore krahasues ku gjendet folësi*)

HESAP

Shpesh shprehemi;
Nuk kemi hesap të punojmë
Hesapi nuk e qet t 'shesim krejt mallin sod/sot.

Përdorimi i fjalës HESAP është i jashtëzakonshëm, megjithatë në ekonomi nuk po përdoret si term, gjithashtu, ka filluar të përjashtohet një fjalë Shqipe, jo vetëm e lasht por edhe taman (ta man) shqipe me të gjitha përmasat e strukturës së saj,

Kështu HESAP, ka kuptimin ESA AP, pra SA AP, ose përkthye me kfjellt kemi SA EP, ose SA AP/JAP, prej nga kemi E SA AP, ose Nuk kemi SA JEP (*ky mall, gjësend/gjesen, shitje, në kuptimin Sa EP nuk mujm (mundemi) me marrë asgjë prej saj*).

E SA API nuk e qet t 'shesim krejt mallin sod/sot.

Prej HESAP është E SA API, ose ESA API. Nga kjo vijmë në përfundim se fjala HESAP, përbëhet nga HE SA AP, në shpjegim të thjesht të drejtpërdrejt përshkruhet rreptësia dhe mahnitja HE me sasinë SA që jep/jap/EP/AP malli, puna. Kështu HESAPI mund të jetë i madh ose i vogël, pra E SA JAP gjësendi i caktuar varet nga ajo si e kemi llogaritur në atë. Kjo fjalë e lasht DARDANE shpërfaqë natyrën e vërtetë të shqipes.

SHESIM

Ne krejt shtjellimet, e skjarimet kemi treguar se fjalët S dhe M në trajtën SM, S(zanore)M, dhe (zanore)S(zanore)M(zanore), na ep përshkrimin e SA-sis sa MA-n Materia. Kështu shkurtimin SAMA, do të na epte kuptimin SA MA, ku në fillim të fjalës gjendet përshkrimin i gjësendit për nga sasia, ashtu me fjalën SA, kurse në fund të fjalës gjendet fjala MA, e cila përshkruan MA-jtjen e SA-sisë se MA_teries, gjësendit. Kështu në të gjitha trajtat si;

SM/(z)SM(z)	SAMA	SEMA	SUMA	SOMA	SIMa	SYMA
MS/(z)MS(z)	MASA	MESA	MUSA	MOSA	MISA	MYSA

SM/(z)SM(z)	SAMAT	SEMAT	SUMAT	SOMAT	SIMAT	SYMAT
MS/(z)MS(z)	MASAT	MESAT	MUSAT	MOSAT	MISAT	MYSAT
SM/(z)SM(z)	SAMAR	SEMAR	SUMAR	SOMAR	SIMAR	SYMAR
MS/(z)MS(z)	MASAR	MESAR	MUSAR	MOSAR	MISAR	MYSAR
E kështu me radh,...me përthurje tjera,....						
SM/(z)SM(z)	SAME	SEMI	SUMI	SOMU	SIMEA	SYMAE
MS/(z)MS(z)	MASE	MESE	MUSI	MOSU	MISE	MYAE
E kështu me radh,...me përthurje tjera,....						
SHM/(z)SHM(z)	SHAMA	SHEMA	SHUMA	SHOMA	SHIMa	SHYMA
MSH/(z)MSH(z)	MASHA	MESHA	MUSHA	MOSHA	MISHA	MYSHA
E kështu me radh,...me përthurje tjera,....						
SHM/(z)SHM(z)k	SHAMAK	SHEMAK	SHUMAK	SHOMAK	SHIMaK	SHYMAK
MSH/(z)MSH(z)Q	MASHAQ	MESHAQ	MUSHAQ	MOSHAQ	MISHAQ	MYSHAQ
MSH/(z)MSH(z)Q	MASHOQ	MESHIQ	MUSHIQ	MOSHAQ	MISHIQ	MYSHEQ
E kështu me radh,...me përthurje tjera,...						
SHM/(z)SHM(z)L (LL)	SHAMAL (LL)	SHEMAL (LL)	SHUMAL (LL)	SHOMAL (LL)	SHIMaL (LL)	SHYMAL (LL)
MSH/(z)MSH(z)S	MASHAS	MESHAS	MUSHAS	MOSHAS	MISHAS	MYSHAS
E kështu me radh,...me përthurje tjera,....						

RAZ/BRAZ/BARAZ/TEREZ

SHPRAZ, ZBRAZ

1)

Kemi fjalët RA/RI/RU/RO/RY/RE/R, nga bashkimi me fjalët BA/BI/BU/BO/BE/BY/B,… dhe RA/RI/RU/RO/RY/RE/R prej nga fitojmë; BA+RA=BRA, ashtu si BA+RI=BRI, BA,…+RO=BRO, BA,…+RE=BRE, BA,..+RU=BRU, BA,…+RY=BRY, BA+REA=BREA,…dhe kështu me radhë.

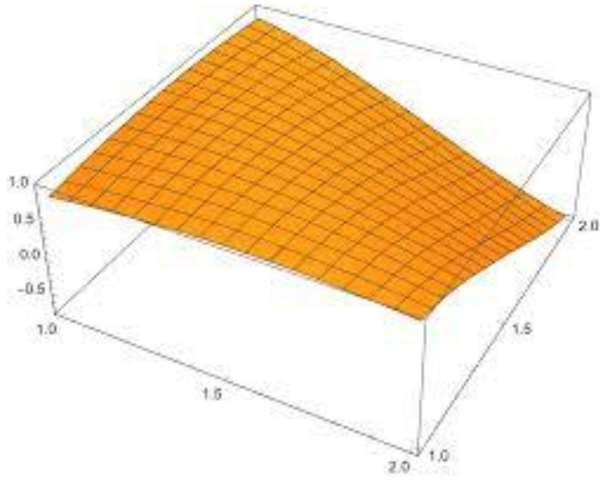
Nga këto fjalë marrim
BRA/BRI/BRO/BRU/BRY/BRE/BR(zanore)/ por edhe BR(fjalë)
Nga kjo kemi; BRA ashtu me kuptimi si BRI, prej nga u formua emri DYBRA=DIBRA,.,..
Nga kjo Kemi BRU, prej nga marrim fjalët;
Brut, Brum, Brun, Dobrun (DA=DO=DI=,…ne trajtën si BRUN=BRAN=BRIN,…),
BRYT, BARYT, Brym, DEBRYM, … etj.
BRI (BA+RI); BRIM; BRIMA; BRINA; BRINEA,…
BRO (BA+RO); BROM; DABROM; BROMAJA; BROT;
BRA; DOBRA; VOBRA; BRAMA; ABRAMA; BRAT; BRAN; BRAS/BRASH; ZBRAZ/zBRAs.
BRE (BA+RE); DEBRE; BREDH; BRET; BRETKOSA,…

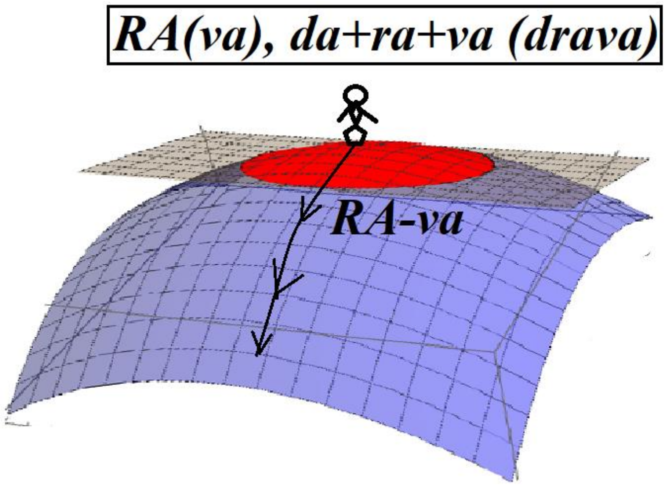
Kur kemi fol, per veprimin i cili nodh nëpër formën RA, pra nga RA formohen fjalët RASHKA, RESHKA, BRESHKA, RAFSH, RAT, MRAT, GRAT, TRAT, VRAT, URAT, … etj. Por kuptimin e fjalës RA e bart edhe fjala BRA, prej nga bashkohet kuptimi fjalës B me RA, duke ndërtuar kuptimin e ri, prej nga pjesëmarrës janë dy forma të tilla që kanë RA-mje duke na dhanë, ashtu kuptimin e fjalë BRA, e cila ka lidhje e ngjashmëri edhe me format TRA,PRA; DRA; KRA; VRA, GRA; MRA, NRA, …etj. Kur themi BRA, do të thotë kemi përshkruar formën bazë që ka RA-mje. Prej nga RA është veti e kundërt e fjalës AR, ku rrjedhimisht krijohen fjalët, BA+RA=B'RA=BRA, si dhe nga AR, BA +AR=BAR.

Po ashtu krejt forma BRA, fillon fizikisht me zhvendosje gjatësore krahasuar me vështruesin, no rojt'sin, duke lëvizë dhe livrit në mënyrë gjatësore sipas fjalës Z, në largim nga vështruesi ku edhe gjendet sistemi koordinatave apo pika kryesore krahasuese. Prej lëvizjes se çdo pikë të formës BRA krijon pamjen ZBRA, ZBRAPS, ZBRAZ,

2)

Nga përbërja (perbamja) e fjalës shpRAzet shohim se në qendër të saj është RA, prej nga kemi; RA, e cila përshkruan rrafshin e tillë me kënd të pjerrët ose ta lakuar por i cili në krahasim me vështruesin ka RA-mje sipërfaqja, e tillë e cila bije në kënd të caktuar me ultë ose me poshtë sesa pika ku gjendet vështruesi. Fjala SHPRA pershkruan RA-mjen dhe fillimin e RA-mjes nga shume pika njëkohësisht. Kemi figurën me poshtë për ta bërë më të thjesht kuptimin RA.

GRABIT/GRABUJ

Natyrisht kjo fjalë tingëllon shumë gjermanisht, dhe ka përdorim sidomos tek sllavet e jugut. Megjithatë ka ndërtim dhe marim prej gjuhës shqipe.

GRA= Gja ra, ashtu GA RA prej nga kemi GRAH, pra, Me i Grah kerrit, Me ju grah kamve/këmbëve, prej nga GA ka kuptim ter njëjtë me GJA ashtu si në Kosovë GU kurse në Jug kemi GJU, prej nga marrim, GARA duke ndërtua formën G'RA=GRA me kuptimin GJA (me) RA-mje. Kurse pjesa BI ka kuptimin e njëjtë me BA, ashtu nga BI=BA=BU=BO=BE=BY. Kurse BI=BA me shtrirje dej aty, pra dej të kufini T, ku na intereson ose ku fillon

përnjëmend dukuria ose veprim tjetër, ose ku merr fund, forma që mundëson veprimin BI, marrim BIT. Rrjedhimisht;
BIT=BAT=BUT=BOT=BYT=BET,.. prej nga kemi kuptimin
GRABOT=GRABAT=GRABIT=GRABET, .. kështu duke u ,'mshef' fjala GRA BA, pra BA GRA ose me shpalimin BA GJA E RA-me ose me BA GA (nga) RA.

Krejt e kuptueshme GRABIT na ep BA-mjen nëpërmes I-s ashtu BIT=BOT=BAT, duke u përpjekur të përshkruaj shpejtësinë e veprimit, dhe intensitetin e nalt të saj, ashtu BIT kryhet me shpejt sesa BAT dhe ka shpejtësi me të madhe të krymjes pra merr kohë me të shkurt, duke i dhënë kuptimin fjalës GRABIt, pra e GA e RAMe nga BAMJA e SHPEJt; sepse kryhet nëpërmes hapësirës se ngushte, I.
Ashtu si krejt e kuptueshme se THIRRA, ka pamje shumë me të ngushte se THERRA, ose THARRA.

Nuk duhet të i largohemi shtjellimeve të mëtutjeshme tw fjalëve në shqyrtim; ato shprehin po ashtu GRABUJ=GRA BAJ, por dhe GRAH BAj pra gjësend që BAHET/BAET/BAT/BOT,.. me GRahje. GRUMUJ=GRU MAJ (grumbuj) Në thelb GRA na ep kuptimin e thelle të fjalës GRU, pra na shpreh bashkimin e gjësendit G, por të pshtjellun me sipërfaqen R , me trashësi RA, prej nga GRA ndërton gjësend që rritet në Ram-je por edhe që zmadhohet vazhdimisht dhe ky veprimin nuk dihet ku, dhe kur përfundon. Per përfundimin e fjalës GRA, e dimë veç kur kthehet në formën GAR, kështu nga GRABA, ose GRABU/GRABUJ kemi GARBA, GARBAJ, pej nga kemi në anglisht GARBage..etj.
Shënim: në fjalë lidhje kemi po ashtu;
z(BAT)o, BATem, tokë botë, la(BOT) por edhe laBOD,
por edhe la(BEAT)=la(BET)=laBAT, laBOT,
ne Kosovë kemi; z(BET)=z(BEHT), ku BEHT=BET=BAHT=BAT=,..., por edhe ZBOT pra kanë në bazë kuptim të njëjtë.

Nga BUT, kemi z(BUT), por edhe BUTeza, ashtu si BUL/MUL/GUL/TUL/VUL,.. ku kemi edhe BULeza, MUleza, GULeza, ..., etj. Si dhe z(BUL)OJ, za(BULL)im, zBARDHoj, z(BARKOJ),...etj.
Por eedhe nga BUL kemi BULEZO=pra ZO=ZA BUL, bahet në shumës e L në LL, prej nga BUL=BULL, ku BULEZA, BULLEZA, BULZAK, BULIZ,...etj.

Gjuhëtaret, në koftë se nuk e besojnë se fjala Z, dhe ZDRIM, ZADRIM, nuk janë shqipe, atëherë vazhdojmë me vërtetime tjera;
ZBATOJ që përdoret në Jug me shumë, formimin e saj e ka në veri, ku kemi fjalën BAT, ashtu si përdoret në Kosovës, ' A BAT pun a jo' përkatësisht prej hapësirës Dardane, si BUT=BAT=BET=BOT=BIT=,...., prej nga marrim, Z(BUT)=Z(BAT)=Z(BET)=Z(BOT)=Z(BIT),...= nga kjo nxjerrim përfundime;

ZBATOJ ka kuptimin e njëjtë me ZBUT, dhe ZBET ka kuptimin e njëjtë me ZBATOJ

Megjithatë, BUT ka kuptimin; BAT ose BOT , BYT, BET, ..por ndryshimin qëndron se BA-mja nodh/ndodh në brendësi(mrenesi) të trupit gjësendit/gjësendit, pra në U, prej nga kemi BA=BU dhe kalimin BAT=BUT, si dhe ZBAT=ZBUT,

Kur themi; BA simas /sipas veprimit BA, BAJ, BAT, ,,.,. ndodh një lëvizje gjatësore ku forma BA kthehet në diçka që lëviz dhe përhapet simas Z, duke marrë ZBA, ZBO=ZHBO, ZBI=ZHBI, ZBE=ZHBE,....etj.
Ashtu sipas tabelës;

BA	BE	BI	BO	BU	BY	B
BAT	BET	BIT	BOT	BUT	BYT	BT
ZBAT	ZBET	ZBIT	ZBOT	ZBUT	ZBYT	ZB(zanore)T
ZBAHT	ZBEHT	ZBIHT	ZBOHT	ZBUHT	ZBYHT	ZB(zanore)HT
ZBAJ	ZBEJ	ZBIJ	ZBOJ	ZBUJ	ZBYJ	ZB(zanore)J
ZHBAT	ZHBET	ZHBIT	ZHBOT	ZHBUT	ZHBYT	ZHB(zhanore)T
ZHBAJ	ZHBEJ	ZHBIJ	ZHBOJ	ZHBUJ	ZHBYJ	ZHB(zhanore)J
ZHBAN	ZHBEN	ZHBIN	ZHBON	ZHBUN	ZHBYN	ZHB(zhanore)N

Nga kjo, përdorimi i fjalës ZBAJ në Kosovë duket plotësisht me vend, ku përdorim kjo fjalë. Ku pjesa Z në fill të fjalës si Z(pjesë e fjalës) i jep lëvizje/livritje krejt pjesës se pas/masngjitun, duke krijuar pamjen e largimit nga vështruesi, ku gjendet pika kryesore krahasuese.

Nga kjo, kemi;

ZBAJ/ZBOJ

ZBUT

ZBE(h)T

Zvetnoj, nga (VET NOJ= NOJ VET, ose VETja e NO/Nume).

S’baj si shkurtes SA/SE BAJ/BOJ/BEJ ,.., duke marrë kuptimin S’BAJ=SBAJ , me theksim të atillë sikur S thuhet shpejt, kemi nalje/ndalje dhe thuhet BAJ/BOJ/BEJ,.. prej nga sikur kemi S pa zanore ashtu duke u munduar të përshkruhet sasia e parëndësishme ose sasi e vogël e gjësendit, punës, veprimit, materies,... Megjithatë SE BAJ shpreh sasinë e BAMJES SE=SA, megjithatë ndryshmin ndërmjet SE dhe SA qëndron/qenron në dallimin nder

mjet A dhe E, si dy fjalë, ku A shpreh pranin e gjësendit, hapësirës përmbi tokë, ku i takon dhe folësi/vështruesi/ e ndjen veten pjesë të saj, kurse E shpreh largimin e A-s , nga vështruesi , largimin dej aty që kthehet në E, hapësirë që vështruesi mund ta shoh, por kurrsesi nuk mund të jetë pjesë e saj.

Praktikisht, SA shpreh sasinë në kohen (veri, Kosovë)e tanishme, në prani, në kurse SE shpreh sasinë në të ardhmen, por edhe shpreh largimin e sasisë SA në largësi dej në kufijtë e largët, ashtu vështruesi nuk është pjesë e saj, pra dej në SE, ashtu që SE kuptohet si mohim i SA ose largim i saj. Kështu SE BAJ, interpretohet si mohim SA ose me saktë (SA AK'KA AT) si largim i largësisë SA duke u be mohim ose mos prani e saj Prej nga SE na del si largim i sasisë duke u kthy në SE Kështu SA BAJ, dallon dhe kthehet në SE BAJ si mohim ose largim i Bamjes.

Po ashtu BA dhe BE, ku me largimin e BA kthehet në BE, prej nga shikohet si BA-mje në të ardhmen ose në largësi në kohë dhe hapësirë, ose në kohëzgjatje duke u zhvendos pjesa BA në shumësin e saj në kohëzgjatje ose shtrimje, ashtu duke u kthye në BE.

Mënyra tjetër e marimit të mohores kemi SA dhe me hupjen e A-s, fitojmë vetëm S prej nga SA*BAM=S'BAM, pra hupja e zanores A shkakton mungesën e sasisë ose zvogëlimin e saj të menjëhershme nga SABAM në SBAM. Po ashtu kemi

SA'KA=SKA

SA'MA=S'MA

SA LA=S'LA

Kjo ndodh si zvogëlim i LA-njes nga SA LA në S'LA, nga VA RA=VRA; pra VA dhe RA shkrihen në njëra tjetrën duke ndërtuar një tansi/tërësi si VRA, si gjësend që përshkruan veprimin e RA në trajtën VRA.

Përpjekja e tillë të krijohen kuptime të mohimit, mund të jetë edhe TOSKA, kur merr kuptimin TO SKA, ashtu duk mohuar pjesën TO, ose T'O-s. Si rrjedhim ZBAJ nga SBaj kanë dallime sado që duket të ngjashme, dhe janë dy fjalë të cilat dukurin e përshkruajnë në mënyra të ndryshme.

GRANIC

Kjo fjalë ka përdorim në Gjermanisht, me gjasa e ardhur/ardhun (*) popujt sllav. Megjithatë kjo fjalë është shqipe përkatësisht para indoevropiane. Popujt sllave në fillim të krijimit të tyre dhe ardhjes se tyre për kohë të gjatë duhet të kenë qenë nën ndikimin e gjuhës para indoevropianë, dhe me vonë po ashtu e përzier me gjuhët tjera po ashtu para indoevropiane, përkatësisht shqipe, masi/pasi familja e popujve indoevropiane kishte në vete gjuhën shqipe si pjesë e saj, e krijuar përgjatë lumit DANUB/DONA, DONAU, DRAVA (të gjithë këto emra, mund të jenë emra me rrënjë shqipe, përkatësisht para indoevropiane).

Prej nga GRA= afrohet me GJA e RAme ashtu si VA RA=VRA, dhe TRA= të RA=TRA, po ashtu kemi; GRAN= GJA E RAN, gjësend formë që ka RAN-je, prej nga kemi GRAN, GRAN po ashtu shpreh nalt'sin të madhe që ka ramje të menjëhershme, ashtu si muret e enës, të cilat uji nuk mund ti kapërcej, Nga kjo u krijuan fjalët GRANISHT, GRANIC, GRANJA, GRAVA, GRAVE,...etj. Në shtjellim të hollësishme do ta shohim se sllavet në përgjithësi nuk e kanë të zhvilluar fjalët e formuara me GRA; GRU; GRI, GRE,... si tregues se nuk është fjalë e tyne.

Shënim (*): (nga AR DHAN sikur LART/LARG DHAN, ku pjesa AR përshkruan ngritjen, rritjen e vazhdueshme, duke e përshkruar nga ana sipërfaqësore trupin, gjësendin, dukurin. Fjalë shumë e lasht, ku AR ndërlidhet me emrin e diellit, dhe përhapjen e shkëlqimin e tij, gjithçka që ngritët në Le+AR+ET=LART, është AR, dhe gjithçka që bije nga nalt(ë)sia është RA.)

ZABULLOJ/ZABULLIM/ZBULOJ

Ne Kosovë përdoret ZABULLIM e madhe, ashtu fjalë e krijuar nga BUL/BULL, BULIM/BULLIM, dhe lëvizja sipas kuptim dhe zhvendosjes Z të krejt formës BULLIM/BULIM prej nga kemi ZBULIM/ZBULLIM. Kështu Lëvizja e formës BULL, ashtu me lëvizje të çdo pikë përbërëse të BUL, duke krijuar ZBUL, dhe BULIM prej nga ZBULIM, po ashtu ZBULL/ZBULLIM, na ep formën e daljes nga brendësia e gjësendit, gjë që vije nga hapësira e gjendun/ur nën sipërfaqe krahasuar me pikën ku gjendet shikuesin/shiquesin., vështruesin, vrojtuesin, no rojtuesin.

Kështu BULL, është dalje nga sipërfaqja, ashtu BA ULL, BULOJ=BULLOJ, edhe pse e ndërtuar me formën BA UL, me bashkimin BULOJ na ep dalje e formës se tillë, prej U-se prej brendësi/mrenesis ashtu duke marr; BULLO/BULOJ, prej nga kemi

BULOJ=BALOJ=BELOJ=BOLLOJ=BILOJ=BYLLOJ, por edhe
BULLOJ=BALLOJ=BELLOJ=BOLLOJ=BILLOJ=BYLLOJ, pra me rrënjë;
BUL=BAL=BEL=BOL=BIL=BYL
BULL=BALL=BELL=BOLL=BILL=BYLL
Por edhe fjalët tjera krijohen në të njëjtën mënyrë;

UL	AL	EL	IL	OL	YL
BUL	BAL	BEL	BIL	BOL	BYL
PUL	PAL	PEL	PIL	POL	PYL
KUL	KAL	KEL	KIL	KOL	KYL
GUL	GAL	GEL	GIL	GOL	GYL

GJUL	GJAL	GJEL	GJIL	GJOL	GJYL
QUL	QAL	QEL	QIL	QOL	QYL
SUL	SAL	SEL	SIL	SOL	SYL
SHUL	SHAL	SHEL	SHIL	SHOL	SHYL
TUL	TAL	TEL	TIL	TOL	TYL
CUL	CAL	CEL	CIL	COL	CYL

E kështu me radhe,... me përthurje tjera,...

ULL	ALL	ELL	ILL	OLL	YLL
BULL	BALL	BELL	BILL	BOLL	BYLL
PULL	PALL	PELL	PILL	POLL	PYLL
KULL	KALL	KELL	KILL	KOLL	KYLL
GULL	GALL	GELL	GILL	GOLL	GYLL
GJULL	GJALL	GJELL	GJILL	GJOLL	GJYLL
QULL	QALL	QELL	QILL	QOLL	QYLL
SULL	SALL	SELL	SILL	SOLL	SYLL
SHULL	SHALL	SHELL	SHILL	SHOLL	SHYLL
TULL	TALL	TELL	TILL	TOLL	TYLL
CULL	CALL	CELL	CILL	COLL	CYLL
E kështu me radhe,... me përthurje tjera,...si dhe me dy zanore në pozitën ndërmjet bashkëtingëllorëve, si SJELL, SUELL,BUALL, ...etj.					

URIM

Kemi me të njëjtën logjike të krijimit të fjalës; URIM= RIM buron nga mrensia U, në formën UR dhe del e rrjedh si RIM pra, që rritet përpjetë vazhdimisht si RI, prej nga mbahet/MAHET/MIHET si MI, në trajtën IM=AM, prej nga kemi RIM.
ARIM= A RIM, pra A=ASHt RIM i ngritur në formën AR, duke rrjedh RIM . Të gjitha fjalët pasuese ndryshojmë vetëm për zanoret përkatëse, me të cilat fillojnë fjalët; I; O, Y, E.

IRIM

ORIM=Ngritët (ngratët; ngretet, ngrotet,...) si OR, pra si Roje, ashtu në trajtën OR, që rrjedh në afërsi ku zhvillohet jeta e njeriut, në trajtën OR, rritet qenron (që en ron) e rrjedh si RIM, ashtu kemi; MORIM, MARIM, MRIM, MERIM, VERIM, ...etj.

YRIM= I ngritur në mjedis tw largët të pakthyeshëm në gjendje fillestare, pjesë, mjedis i largët i pa mbërrishëm, dhe i pakuptueshëm si; YRIM.
ERIM= Ngritet RIM si ER=AR, në largësi nga vështruesi në E.
E përbërë nga U +RIM, A+RIM, I+RIM, E+RIM, O + RIM,..
Nga këto u krijuan fjalët;
DA+URIM= DURIM
DA+ARIM=DARIM
DA/DO+ ORIM=DORIM
DA/DI+IRIM=DIRIM
DA/DE+ERIM=DERIM,…etj.

Po ashtu nga fjalët LA/LE/LI/LU/LO/LY,…+ URIM/ARIM/ORIM/YRIM/ERIM/ORIM marrim LARIM/LORIM/LURIM/LERIM/LIRIM/LYRIM,…etj.
Por edhe SHURIM/SHARIM/SHORIM… si dhe SARIM/SURIM/SERIM,…etj.
Po ashtu;
BURIM rrjedh nga BA URIM, pra, me drejt dhe me sakt U RIM, ka kuptimin e rrjedhjes, RI sipas formës RIM, kurse BURIM ka kuptimin BU RIM, pra BA RIM në kuptim rrjedhje e rritje si dhe jet sipas fjalës RI, dhe RIM.
Keshtu RIM, RUM, RAM, REM, ROM,RYM jane fjalë shqipe të përdorur në protoshqipen, duke ndërtuar sot fjalët si;
BRUM
BRYM
BREM
BRIM
BURIM, BAJRIM
BORIM
BRERIM,...etj.

PAR/PER/POR/PUR/PIR/PYR dhe SIPER/SAPER/SOPOR,..

Kemi fol gjerësisht/gjansisht për kuptimin dhe krijimin e fjalëve; PAR, PIR, POR, PUR, PER, PYR ,… të marume pej Pej/P/Po/Pu/Pe/Py/Pi,..+ AR/OR//IR/UR/YR/ER = tuj marrë PAR; PIR; POR; PER, PUR ; PYR,…
E dimë se e kundërta e formës përshkruese/pershkrumse PAR është RAP, PER=REP, POR=ROP, PUR=RUP, PIR=RIP, PYR=RYP, rrjedhimisht PEJR=RJEP, PEAR=RAEP,…, etj.

Po ashtu përgjatë tri vëllimeve të librit Mshfetësit e Gojes kemi shpjegua se; SA/SI/SU/SO/SY/SE,… na epin kuptimin e SASI dhe vetëm S përshkruan sasinë, ashtu si SH, por shoqërimi me zanore, na ep sasinë e gjësendit, materies në hapësirën fizike në krahasim me pikën, sistemin krahasuese ku gjendet vështruesi (ose krijuesi i fjalës për përshkrimin e dukurisë përkatëse). Nga kjo, SU ose US na ep përshkrimin e lëvizjes shtjellore të sasisë se materies, gjësendit të gjendur (gjenun) nën (ner) sipërfaqen e trupit, në mreni (brendi) ose nën (ner) sipërfaqen rrethuese ku shtrihet e zhvillohet dukunia (dukuria) SU.
Kështu ngjashëm me shpjegimet e bëra me pare për fjalët SY, SE, SA, SO,…etj.

Nga bashkimi
SA/SE/SU/SI/SO/SY,…+ PAR/PIR/POR/PER/PUR/PYR, pej nga marrim,
SAPER, SUPER, SIPER, SOPER, SYPER , SYPER, SEPER,…
SAPIR, SUPIR, SIPIR, SOPIR, SYPIR , SYPIR, SEPIR,…
SAPOR, SUPOR, SIPOR, SOPOR, SYPOR , SYPOR, SEPOR,…
SAPUR, SUPUR, SIPUR, SOPUR, SYPUR , SYPUR, SEPUR,…
SAPYR, SUPYR, SIPYR, SOPYR, SYPYR , SYPYR, SEPYR,…
SAPAR, SUPAR, SIPAR, SOPAR, SYPAR , SYPAR, SEPAR,…

Por edhe në shoqërimin me dy zanore si;
SAPEaR, SUPOR, SIPouR, SOPaeR, SYPoeR , SYPeiR,….

Kemi dhënë se shumësi i S është SH, dhe SH shpreh sasinë me të madhe me shtrimje hapësinore me të madhe, si dhe përshkrimin e ndryshimit dhe bashkimin në grumbullin ose formë të përbashkët të sasive dhe intensiteteve të ndryshme dhe shpejtësive të ndryshme të S që marrim $S_1+S_2+S_3+…+….=SH$, kjo dukuri është e ngjashmen edhe tek fjalët tjera si L në LL, K në Q, G në GJ, D në DH, T në TH, prej nga kemi përafrimin;
$L_1+L_2+L_3+…+….=LL$
$K_1+K_2+K_3+…+….=Q$
$G_1+G_2+G_3+…+….=Gj$
$T_1+T_2+T_3+…+….=TH$
$D_1+D_2+D_3+…+….=DH$
$A_1+A_2+A_3+…+….=AH/HA$
$E_1+E_2+E_3+…+….=EH/HE$
$O_1+O_2+O_3+…+….=OH/HO$
$U_1+U_2+U_3+…+….=UH/HU$
$Y_1+Y_2+Y_3+…+….=YH/HY$
$I_1+I_2+I_3+…+….=IH/HI$
Por edhe
$F_1+F_2+F_3+…+….=V$

3.
Nga kjo kemi;

Kalimin nga S në SH, marrim;

Nga bashkimi
SHA/SHE/SHU/SHI/SHO/SHY,…+ PAR/PIR/POR/PER/PUR/PYR, pej nga marrim,
SHAPER, SHUPER, SHIPER, SHOPER, SHYPER , SHYPER, SHEPER,…
SHAPIR, SHUPIR, SHIPIR, SHOPIR, SHYPIR , SHYPIR, SHEPIR,…
SHAPOR, SHUPOR, SHIPOR, SHOPOR, SHYPOR , SHYPOR, SHEPOR,…
SHAPUR, SHUPUR, SHIPUR, SHOPUR, SHYPUR , SHYPUR, SHEPUR,…
SHAPYR, SHUPYR, SHIPYR, SHOPYR, SHYPYR , SHYPYR, SHEPYR,…
SHAPAR, SHUPAR, SHIPAR, SHOPAR, SHYPAR , SHYPAR, SHEPAR,…
Por edhe në shoqërimin me dy zanore si;
SHAPEaR, SHUPOR, SHIPouR, SHOPaeR, SHYPoeR , SHYPeiR,….
Kështu SYP, SYPOR ka kuptim të n’gat me SHYP, SHYPOR
SIP , SIPOR ka kuptim të n’gat me SHIP, SHIPAR
SUP, SUPOR ka kuptim të n’gat me SHUP, SHUPOR, …e kështu me radhë.

Nga baza SIP/SHIP nxjerrim edhe rrënjën e fjalës SHIPTAR ose SYP/SHYP si SHYPTAR. Por edhe fjalën SIPER/SHIPER, thuhet shpesh në veri SHIPERI.

fjala SHIPERI nuk është keq shqiptim i fjalës SHQIPTAR por një prej kuptimeve të shumta të kësaj fjalë si SHIPERI/SIPERI ose SIPRI=SHIPRI.
Në Kosovë fjala EPER prej nga kemi EPIR, si dhe SIPRI (sa EPRI=IPRI) prej nga kemi SHIPRI janë fjalët e përdorura hala qysh nga lashtësia.

KERKON

Si zëvendësim (***krahaso, e lexo***: *zavensim=ZA VEN SIM, ku SI IM=SA AM=SU UM=SO OM,…etj*.).

Kërkon u maru përgjatë kohës dhe u shtresua e tillë, simas kësaj rruge; Renditja (renitja) e modelit të krijuar përgjatë/perzgat një kohë shumë të gat/gjat, është; K(zanore)R, që përshkruan formën e përhapjes dhe damjes se materies, forma që gjendet në çdo hap në natyre, prej nga u krijuan fjalët përkatëse për të përshkruar trashësinë dhe madhësitë e damjes se shtresës nga tansia, ashtu siç janë; KORE, KOR, KAR, KIR, KER, KUR, por edhe KYR. Këto forma paraqesin forma të krijuara dhe të përfunduara /perfunume. Kurse forma të cilat janë kryer ose kanë përfund ose mund të jen në përfundim e sipër janë KR(zanore), si dhe KR(pjesë e fjalës) ose edhe (pjesë e fjalës)KR, nga kemi;

Krijimi (KRIJ=KRYJ dhe IMI=AMA=UM;…)
Krumje
KRen
Krah
KRU
KRO
KRONI
KRAMNIK (KRAh+AM+NIK)
KROT
KRUT
KRIT
KRUSH
KROJSHE
KRYMJE
KRAL
KRAJL
KRAJKA,...

Prej nga;

K*rijimi (K*RIJ=K*RYJ dhe IMI=AMA=UM;…)
K*rumje
K*Ren
K*rah
K*RU
K*RO
K*RONI
K*RAMNIK* (K*RAh+AM+NIK*)
K*ROT
K*RUT
K*RIT
K*RUSH
K*ROJSHE
K*RYMJE
K*RAL
K*RAJL
K*RAJK*A

Të cilat janë rrjedhime, të krijuara nga fjalët, me primitive me sakt, ma ngat protoShqipes;

rijimi (RIJ=RYJ dhe IMI=AMA=UM;…)
rumje
Ren

rah
RU
RO
RONI
RAMNI (RAh+AM+NI)
ROT
RUT
RIT
RUSH
ROJSHE
RYMJE
RAL
RAJL
RAJKA

(natyrisht fjala e sllaveve të Jugut KRAJ me kuptimin përfundim në të vërtetë është fjalës shqipe me të njëjtën kuptim si KRYJ/KREJ/KRAJ kuptimin me i nu krahun ose kryt me e KRY naj sen, naj gja dhe me i dhanë fun)

Megjithatë të dy format si; K(zanore)R dhe KR(zanore) si dhe K(pjesë e fjalës)R, dhe KR(pjesë e fjalës), si dhe (pjesë e fjalës)KR, përshkruajnë në thelb KOREn gjësend që në fund del ose ngritjet mbi sipërfaqen e trupit, hapesines ose gjesenit,

Nga kjo edhe KR, KR(zanore) po ashtu K(zanore)R si dhe KR(pjesë e fjalës) si dhe (pjesë e fjalës)KR ose edhe K(pjesë e fjalës)R, në ep në bazë formën e KORES

Nga kjo kemi K’RKOJ, do të thotë K’RKO, me përafrimin me të ashpër, është KORE KA, ose KOREKOJ=KERKOJ=KRKOJ, me pak fjalë është *të lypsh kore* ose me pas kore.

Bulqizë
Gjoricë
Martanesh
Ostren
Shupenzë
Trebisht
ZERQAN
KRAJK
PELADHI
VALIKARDH
SOFRAQAN
STRIKQAN,...

DVET/TVET

Kështu DVET do të thotë DA VET, pra me e DA VETEN, ashtu thjesht DA VE ETEN, pra me e DA hapësirën me shtrimje E dej në kufirin/kufinin i cili epet në shqipe me fjalën/tingullin T, dhe nga kjo me DA edhe atë që është VE në ET, e shkrime/shkrirë (***shënim: nuk kemi rir por kemi rim, rum, ram, rem,...)*** ashtu në një tansi VET. Prej nga kemi DA*VET=D'VET. Kurse TVET=T'VET=Te VET na ep pronësinë e asaj e cila emnohet VET, duke krijuar TVET pra përkatësin e mëvetësinë e asaj që quhet VET.

Prej rasteve; DVET (Da Vet, Da veten me dike) nga TVET (TE*VET, të Vetja) nryshojn/ndryshojnë në kohë dhe hapësin dhe nuk janë të njëjta në asnjë mënyrë.

Shënim:

A e dini se fjala MEN, MENON, janë drejtpërdrejtë fjalë para indoevropiane, po jo MENDON,MEND.

K***REJT***/D***REJT***/V***REJT***/F***REJT***/G***REJT***/N***REJT*** ***KRIT/DRIT/VRIT/GRIT/NRIT/FRIT***

Emni me i lasht i DRIT është RIT, kështu RI nuk këqyret si dukuri elektromagnetike dhe gjatësi/gatsi valore që dahet dhe perdahet n'hapesin, por këqyret ndikimi(nikimi, nukam, nekem, nokom,…) dhe Drita merret si e vetmja dukuni në natyre që shkakton RI-n pra që shkakton jetën e gjallë.

Nga kjo DRIT, DRI, si NRIT, NRI e përshkruan materien gjësenin i cili shkakton jetën e gjallë mbi tokë, i cili shpreh Uji i grumbulluar si DRI, ADRI pra si gjësend që rrit jetën e mban RI. Nga kjo kemi, me të njëjtin emen RI NRI DRI dhe DRIT, DRITH,… Megjithatë emni DRITH i krijuar nga DRI*ITH, na ep përshkrimin e fjalës RITH, e përshkruan thymjen e sipërfaqes RI, ashtu si RYTH, RATH, ROTH, RUTH. Nuk është larg mendjes, emri GREEN(GRIN) përshkruan gjësendin i cili shkakton jetën.

Shënim:

*KOREKAN=KERKAN=K*RKON=KURKAN=KRAKAN=KRUKAN= KROJKAN=KRIKAN. N' Kosovë përdoret fjala* ***Kërkon****, n 'kuptimin jo po lyp, por po shëtit poshtë e nalt, ashtu si Djali shëtit tan ditën nëpër qytet, ose djali kërkoj tan ditën poshtë e nalt n'qytet.*

LIBRI 8

Shumica e shokëve t'mi, kur i shkrova kto libra me dveten;
Pse i shkrove, pse hup koh, pse merresh me gjana qe nuk të takojn?!
Por n' neja fjalsin fjal atdhedashnie. Kta njerz kur ta kap koha e luftës thrrasin n'luft, por kurr vet atje nuk shkojn.

FOLUR/FOLUN

Ne gjuhën e vërtetë shqipe, e folun (***shënim****; nga O LUN, pra gjësend i cili LUN, kryhet nëpërmes Lumjes (lëkundje), ku F përshkruan daljen kohë shkurt të dukurisë në këtë raste veprimin LAN, ashtu si themi FILAN=ILAN, prej nga O LUN=A LAN,..., etj.)* në Kosovë, nuk kemi LUR, por kemi LUN, prej nga; FOLUN e perbame (*) pej OLUN, me bazë A LAN, A=O dhe LUN=LAN, por edhe, OL=LO dhe LUN, e **cila mund të përafrohej nga OL me LO, ashtu si AL me LA, dhe IL me LI, UL me LU , nga YL me LY, EL me LE, … shpjegime të dhëna në mënyrë të hollësishme perzgat krejt librit MShftësit e Gojës.**

Me mundësin e thurjes si; OLUN= LO LUN e krijuar nga OL’LUN e cila vije nga O LUN, ose A LUN, I LUN, U LUN,…prej nga kemi O=OSH,OSHT,..A=ASH; ASHT, …I=ISH, ISHT,… dhe U=USH, USHT, por dhe E=ESH, ESHT,.. ku marrim A LUN, F+A=FA, prej nga rrjedhë FA+LUN=FALUN, ashtu si F+O=FO, duke u bashkua/(BASH+KA=KA BASH nga KA BA ASH).
Nga kjo krahasojmë;

A	E	I	U	O	Y	*
FA= (F+A)	FE= (F+E)	FI =(F+I)	FU= (F+U)	FO =(F+O)	FY= (F+Y)	FSH=(F1+F2+,…)
FA+LUN	FE+LUN	FI+LUN	FU+LUN	FO+LUN	FY+LuN	
FA+LaN= (FALAN)	FE+LeN= (FELEN)	FI+LiN= (FILIN)	FU+LUN= (FULUN)	FO+LoN= (FOLON)	FY+LYN= (FYLYN)	
LAN	LEN	LIN	LUN	LON	LYN	L*N
LA	LE	LI	LU	LO	LY	
ALA HALA NALA VALA KALA SHALA MALA GALA TALA	ALE HALE NALE VALE KALE SHALE MALE GALE TALE	ALI HALI NALI VALI KALI SHALI MALI GALI TALI	ALU HALU NALU VALU KALU SHALU MALU GALU TALU	ALO HALO NALO VALO KALO SHALO MALO GALO TALO	ALY HALY NALY VALY KALY SHALY MALY GALY TALY	

FALA	FALE	FALI	FALU	FALO	FALY	
RALA	RALE	RALI	RALU	RALO	RALY	
KRALA	KRALE	KRALI	KRALU	KRALO	KRALY	
DRALA	DRALE	DRALI	DRALU	DRALO	DRALY	
MRALA	MRALE	MRALI	MRALU	MRALO	MRALY	
GRALA	GRALE	GRALI	GRALU	GRALO	GRALY	
ALA	ELE	ILI	ULU	OLO	YLY	
HALA	HELE	HILI	HULU	HOLO	HYLY	
NALA	NELE	NILI	NULU	NOLO	NYLY	
VALA	VELE	VILI	VULU	VOLO	VYLY	
KALA	KELE	KILI	KULU	KOLO	KYLY	
SHALA	SHELE	SHILI	SHULU	SHOLO	SHYLY	
MALA	MELE	MILI	MULU	MOLO	MYLY	
GALA	GELE	GILI	GULU	GOLO	GYLY	
TALA	TELE	TILI	TULU	TOLO	TYLY	
FALA	FELE	FILI	FULU	FOLO	FYLY	
RALA	RELE	RILI	RULU	ROLO	RYLY	
KRALA	KRELE	KRILI	KRULU	KROLO	KRYLY	
DRALA	DRELE	DRILI	DRULU	DROLO	DRYLY	
MRALA	MRELE	MRILI	MRULU	MROLO	MRYLY	
GRALA	GRELE	GRILI	GRULU	GROLO	GRYLY	
,...						
AL	EL	IL	UL	OL	YL	
HAL	HEL	HIL	HUL	HOL	HYL	
NAL	NEL	NIL	NUL	NOL	NYL	
VAL	VEL	VIL	VUL	VOL	VYL	
KAL	KEL	KIL	KUL	KOL	KYL	
SHAL	SHEL	SHIL	SHUL	SHOL	SHYL	
MAL	MEL	MIL	MUL	MOL	MYL	

GAL TAL FAL RAL KRAL DRAL MRAL GRAL	GEL TEL FEL REL KREL DREL MREL GREL	GIL TIL FIL RIL KRIL DRIL MRIL GRIL	GUL TUL FUL RUL KRUL DRUL MRUL GRUL	GOL TOL FOL ROL KROL DROL MROL GROL	GYL TYL FYL RYL KRYL DRYL MRYL GRYL	
A*LAN	E*LEN	I*LIN	U*LUN	O*LON	Y*LY	(zanore)LN
ALAN HALAN NALAN VALAN KALAN SHALAN MALAN GALAN TALAN FALAN RALAN KRALAN DRALAN MRALAN GRALAN	ALEN HALEN NALEN VALEN KALEN SHALEN MALEN GALEN TALEN FALEN RALEN KRALEN DRALEN MRALEN GRALEN	ALI HALI NALI VALI KALI SHALI MALI GALI TALI FALI RALI KRALI DRALI MRALI GRALI	ALUN HALUN NALUN VALUN KALUN SHALUN MALUN GALUN TALUN FALUN RALUN KRALUN DRALUN MRALUN GRALUN	ALON HALON NALON VALON KALON SHALON MALON GALON TALON FALON RALON KRALON DRALON MRALON GRALON	ALYN HALYN NALYN VALYN KALYN SHALYN MALYN GALYN TALYN FALYN RALYN KRALYN DRALYN MRALYN GRALYN	
FALEN FALUN FALIN ,….	FELEN F’LEN ,…	FILIN F’LINI	Fulan Fulun Flun Flug	FOLON FLON FOLIN FOLEN	FYL*N	

A	E	I	U	O	Y	*
FA= (F+A)	FE= (F+E)	FI =(F+I)	FU= (F+U)	FO =(F+O)	FY= (F+Y)	FSH=(F1+F2+, …)
FA+LLUN	FE+LLUN	FI+LLUN	FU+LLUN	FO+LLUN	FY+LLuN	
FA+LLaN = (FALLAN)	FE+LLeN = (FELLEN)	FI+LLiN = (FILLIN)	FU+LLUN = (FULLUN)	FO+LLoN = (FOLLON)	FY+LLYN = (FYLLYN)	
LLAN	LLEN	LLIN	LLUN	LLON	LLYN	LL*N
LLA	LLE	LLI	LLU	LLO	LLY	
ALLA HALLA NALLA VALLA KALLA SHALLA MALLA GALLA TALLA FALLA RALLA KRALLA DRALLA MRALLA GRALLA	ALLE HALLE NALLE VALLE KALLE SHALLE MALLE GALLE TALLE FALLE RALLE KRALLE DRALLE MRALLE GRALLE	ALLI HALLI NALLI VALLI KALLI SHALLI MALLI GALLI TALLI FALLI RALLI KRALLI DRALLI MRALLI GRALLI	ALLU HALLU NALLU VALLU KALLU SHALLU MALLU GALLU TALLU FALLU RALLU KRALLU DRALLU MRALLU GRALLU	ALLO HALLO NALLO VALLO KALLO SHALLO MALLO GALLO TALLO FALLO RALLO KRALLO DRALLO MRALLO GRALLO	ALLY HALLY NALLY VALLY KALLY SHALLY MALLY GALLY TALLY FALLY RALLY KRALLY DRALLY MRALLY GRALLY	
ALLA HALLA NALLA VALLA KALLA	ELLE HELLE NELLE VELLE KELLE	ILLI HILLI NILLI VILLI KILLI	ULLU HULLU NULLU VULLU KULLU	OLLO HOLLO NOLLO VOLLO KOLLO	YLLY HYLLY NYLLY VYLLY KYLLY	

SHALLA	SHELLE	SHILLI	SHULLU	SHOLLO	SHYLLY	
MALLA	MELLE	MILLI	MULLU	MOLLO	MYLLY	
GALLA	GELLE	GILLI	GULLU	GOLLO	GYLLY	
TALLA	TELLE	TILLI	TULLU	TOLLO	TYLLY	
FALLA	FELLE	FILLI	FULLU	FOLLO	FYLLY	
RALLA	RELLE	RILLI	RULLU	ROLLO	RYLLY	
KRALLA	KRELLE	KRILLI	KRULLU	KROLLO	KRYLLY	
DRALLA	DRELLE	DRILLI	DRULLU	DROLLO	DRYLLY	
MRALLA	MRELLE	MRILLI	MRULLU	MROLLO	MRYLLY	
GRALLA	GRELLE	GRILLI	GRULLU	GROLLO	GRYLLY	
ALL	ELL	ILL	ULL	OLL	YLL	
HALL	HELL	HILL	HULL	HOLL	HYLL	
NALL	NELL	NILL	NULL	NOLL	NYLL	
VALL	VELL	VILL	VULL	VOLL	VYLL	
KALL	KELL	KILL	KULL	KOLL	KYLL	
SHALL	SHELL	SHILL	SHULL	SHOLL	SHYLL	
MALL	MELL	MILL	MULL	MOLL	MYLL	
GALL	GELL	GILL	GULL	GOLL	GYLL	
TALL	TELL	TILL	TULL	TOLL	TYLL	
FALL	FELL	FILL	FULL	FOLL	FYLL	
RALL	RELL	RILL	RULL	ROLL	RYLL	
KRALL	KRELL	KRILL	KRULL	KROLL	KRYLL	
DRALL	DRELL	DRILL	DRULL	DROLL	DRYLL	
MRALL	MRELL	MRILL	MRULL	MROLL	MRYLL	
GRALL	GRELL	GRILL	GRULL	GROLL	GRYLL	
A*LLAN	E*LLEN	I*LLIN	U*LLUN	O*LLON	Y*LLY	(zanore)LLN
ALLAN	ALLEN	ALLI	ALLUN	ALLON	ALLYN	
HALLAN	HALLEN	HALLI	HALLUN	HALLON	HALLYN	
NALLAN	NALLEN	NALLI	NALLUN	NALLON	NALLYN	
VALLAN	VALLEN	VALLI	VALLUN	VALLON	VALLYN	

KALLAN SHALLAN MALLAN GALLAN TALLAN FALLAN RALLAN KRALLAN DRALLAN MRALLAN GRALLAN	KALLEN SHALLEN MALLEN GALLEN TALLEN FALLEN RALLEN KRALLEN DRALLEN MRALLEN GRALLEN	KALLI SHALLI MALLI GALLI TALLI FALLI RALLI KRALLI DRALLI MRALLI GRALLI	KALLUN SHALLUN MALLUN GALLUN TALLUN FALLUN RALLUN KRALLUN DRALLUN MRALLUN GRALLUN	KALLON SHALLON MALLON GALLON TALLON FALLON RALLON KRALLON DRALLON MRALLON GRALLON	KALLYN SHALLYN MALLYN GALLYN TALLYN FALLYN RALLYN KRALLYN DRALLYN MRALLYN GRALLYN	
FALLEN FALLUN FALLIN ,….	FELLEN F’LLEN ,…	FILLIN F’LLINI	Fullan Fullun Fllun Fllug	FOLLON FLLON FOLLIN FOLLEN	FYLL*N	

A	E	I	U	O	Y	*
FA=(F+A)	FE=(F+E)	FI =(F+I)	FU=(F+U)	FO =(F+O)	FY=(F+Y)	FSH=(F1+F2+,…)
FA+LUM	FE+LUM	FI+LUM	FU+LUM	FO+LUM	FY+LuM	
FA+LaM=(FALAM)	FE+LeM=(FELEM)	FI+LiM = (FILIM)	FU+LUM = (FULUM)	FO+LoM = (FOLOM)	FY+LYM = (FYLYM)	
LAM	LEM	LIM	LUM	LOM	LYM	L*M
LA	LE	LI	LU	LO	LY	
ALA	ALE	ALI	ALU	ALO	ALY	

HALA	HALE	HALI	HALU	HALO	HALY	
MALA	MALE	MALI	MALU	MALO	MALY	
VALA	VALE	VALI	VALU	VALO	VALY	
KALA	KALE	KALI	KALU	KALO	KALY	
SHALA	SHALE	SHALI	SHALU	SHALO	SHALY	
MALA	MALE	MALI	MALU	MALO	MALY	
GALA	GALE	GALI	GALU	GALO	GALY	
TALA	TALE	TALI	TALU	TALO	TALY	
FALA	FALE	FALI	FALU	FALO	FALY	
RALA	RALE	RALI	RALU	RALO	RALY	
KRALA	KRALE	KRALI	KRALU	KRALO	KRALY	
DRALA	DRALE	DRALI	DRALU	DRALO	DRALY	
MRALA	MRALE	MRALI	MRALU	MRALO	MRALY	
GRALA	GRALE	GRALI	GRALU	GRALO	GRALY	
ALA	ELE	ILI	ULU	OLO	YLY	
HALA	HELE	HILI	HULU	HOLO	HYLY	
MALA	MELE	MILI	MULU	MOLO	MYLY	
VALA	VELE	VILI	VULU	VOLO	VYLY	
KALA	KELE	KILI	KULU	KOLO	KYLY	
SHALA	SHELE	SHILI	SHULU	SHOLO	SHYLY	
MALA	MELE	MILI	MULU	MOLO	MYLY	
GALA	GELE	GILI	GULU	GOLO	GYLY	
TALA	TELE	TILI	TULU	TOLO	TYLY	
FALA	FELE	FILI	FULU	FOLO	FYLY	
RALA	RELE	RILI	RULU	ROLO	RYLY	
KRALA	KRELE	KRILI	KRULU	KROLO	KRYLY	
DRALA	DRELE	DRILI	DRULU	DROLO	DRYLY	
MRALA	MRELE	MRILI	MRULU	MROLO	MRYLY	
GRALA	GRELE	GRILI	GRULU	GROLO	GRYLY	

AL	EL	IL	UL	OL	YL	
HAL	HEL	HIL	HUL	HOL	HYL	
MAL	MEL	MIL	MUL	MOL	MYL	
VAL	VEL	VIL	VUL	VOL	VYL	
KAL	KEL	KIL	KUL	KOL	KYL	
SHAL	SHEL	SHIL	SHUL	SHOL	SHYL	
MAL	MEL	MIL	MUL	MOL	MYL	
GAL	GEL	GIL	GUL	GOL	GYL	
TAL	TEL	TIL	TUL	TOL	TYL	
FAL	FEL	FIL	FUL	FOL	FYL	
RAL	REL	RIL	RUL	ROL	RYL	
KRAL	KREL	KRIL	KRUL	KROL	KRYL	
DRAL	DREL	DRIL	DRUL	DROL	DRYL	
MRAL	MREL	MRIL	MRUL	MROL	MRYL	
GRAL	GREL	GRIL	GRUL	GROL	GRYL	
A*LAM	E*LEM	I*LIM	U*LUM	O*LOM	Y*LY	(zamore)LM
ALAM	ALEM	ALI	ALUM	ALOM	ALYM	
HALAM	HALEM	HALI	HALUM	HALOM	HALYM	
MALAM	MALEM	MALI	MALUM	MALOM	MALYM	
VALAM	VALEM	VALI	VALUM	VALOM	VALYM	
KALAM	KALEM	KALI	KALUM	KALOM	KALYM	
SHALAM	SHALEM	SHALI	SHALUM	SHALOM	SHALYM	
MALAM	MALEM	MALI	MALUM	MALOM	MALYM	
GALAM	GALEM	GALI	GALUM	GALOM	GALYM	
TALAM	TALEM	TALI	TALUM	TALOM	TALYM	
FALAM	FALEM	FALI	FALUM	FALOM	FALYM	
RALAM	RALEM	RALI	RALUM	RALOM	RALYM	
KRALAM	KRALEM	KRALI	KRALUM	KRALOM	KRALYM	
DRALAM	DRALEM	DRALI	DRALUM	DRALOM	DRALYM	
MRALA M	MRALE M	MRALI GRALI	MRALUM GRALUM	MRALO M	MRALYM GRALYM	

GRALAM	GRALEM			GRALOM		
FALEM FALUM FALIM ,….	FELEM F'LEM ,…	FILIM F'LIMI	Fulam Fulum Flum Flug	FOLOM FLOM FOLIM FOLEM	FYL*M	

A	E	I	U	O	Y	*
FA= (F+A)	FE= (F+E)	FI =(F+I)	FU= (F+U)	FO =(F+O)	FY= (F+Y)	FSH=(F1+F2+, …)
FA+LLU M	FE+LLU M	FI+LLU M	FU+LLU M	FO+LLU M	FY+LLuM	
FA+LLaM = (FALLAM)	FE+LLeM = (FELLEM)	FI+LLiM = (FILLIM)	FU+LLU M= (FULLUM)	FO+LLoM = (FOLLOM)	FY+LLY M= (FYLLYM)	
LLAM	LLEM	LLIM	LLUM	LLOM	LLYM	LL*M
LLA	LLE	LLI	LLU	LLO	LLY	
ALLA HALLA MALLA VALLA KALLA SHALLA MALLA GALLA TALLA FALLA RALLA KRALLA DRALLA	ALLE HALLE MALLE VALLE KALLE SHALLE MALLE GALLE TALLE FALLE RALLE KRALLE DRALLE	ALLI HALLI MALLI VALLI KALLI SHALLI MALLI GALLI TALLI FALLI RALLI KRALLI DRALLI	ALLU HALLU MALLU VALLU KALLU SHALLU MALLU GALLU TALLU FALLU RALLU KRALLU DRALLU	ALLO HALLO MALLO VALLO KALLO SHALLO MALLO GALLO TALLO FALLO RALLO KRALLO DRALLO	ALLY HALLY MALLY VALLY KALLY SHALLY MALLY GALLY TALLY FALLY RALLY KRALLY DRALLY	

MRALLA GRALLA	MRALLE GRALLE	MRALLI GRALLI	MRALLU GRALLU	MRALLO GRALLO	MRALLY GRALLY	
ALLA HALLA MALLA VALLA KALLA SHALLA MALLA GALLA TALLA FALLA RALLA KRALLA DRALLA MRALLA GRALLA	ELLE HELLE MELLE VELLE KELLE SHELLE MELLE GELLE TELLE FELLE RELLE KRELLE DRELLE MRELLE GRELLE	ILLI HILLI MILLI VILLI KILLI SHILLI MILLI GILLI TILLI FILLI RILLI KRILLI DRILLI MRILLI GRILLI	ULLU HULLU MULLU VULLU KULLU SHULLU MULLU GULLU TULLU FULLU RULLU KRULLU DRULLU MRULLU GRULLU	OLLO HOLLO MOLLO VOLLO KOLLO SHOLLO MOLLO GOLLO TOLLO FOLLO ROLLO KROLLO DROLLO MROLLO GROLLO	YLLY HYLLY MYLLY VYLLY KYLLY SHYLLY MYLLY GYLLY TYLLY FYLLY RYLLY KRYLLY DRYLLY MRYLLY GRYLLY	
ALL HALL MALL VALL KALL SHALL MALL GALL TALL FALL RALL KRALL	ELL HELL MELL VELL KELL SHELL MELL GELL TELL FELL RELL KRELL	ILL HILL MILL VILL KILL SHILL MILL GILL TILL FILL RILL KRILL	ULL HULL MULL VULL KULL SHULL MULL GULL TULL FULL RULL KRULL	OLL HOLL MOLL VOLL KOLL SHOLL MOLL GOLL TOLL FOLL ROLL KROLL	YLL HYLL MYLL VYLL KYLL SHYLL MYLL GYLL TYLL FYLL RYLL KRYLL	

DRALL MRALL GRALL	DRELL MRELL GRELL	DRILL MRILL GRILL	DRULL MRULL GRULL	DROLL MROLL GROLL	DRYLL MRYLL GRYLL	
A*LLAM	E*LLEM	I*LLIM	U*LLUM	O*LLOM	Y*LLY	(zamore)LLM
ALLAM HALLAM MALLAM VALLAM KALLAM SHALLAM MALLAM GALLAM TALLAM FALLAM RALLAM KRALLAM DRALLAM MRALLAM GRALLAM	ALLEM HALLEM MALLEM VALLEM KALLEM SHALLEM MALLEM GALLEM TALLEM FALLEM RALLEM KRALLEM DRALLEM MRALLEM GRALLEM	ALLI HALLI MALLI VALLI KALLI SHALLI MALLI GALLI TALLI FALLI RALLI KRALLI DRALLI MRALLI GRALLI	ALLUM HALLUM MALLUM VALLUM KALLUM SHALLUM MALLUM GALLUM TALLUM FALLUM RALLUM KRALLUM DRALLUM MRALLUM GRALLUM	ALLOM HALLOM MALLOM VALLOM KALLOM SHALLOM MALLOM GALLOM TALLOM FALLOM RALLOM KRALLOM DRALLOM MRALLOM GRALLOM	ALLYM HALLYM MALLYM VALLYM KALLYM SHALLYM MALLYM GALLYM TALLYM FALLYM RALLYM KRALLYM DRALLYM MRALLYM GRALLYM	

FALLEM FALLUM FALLIM ,….	FELLEM F’LLEM ,…	FILLIM F’LLIMI	Fullam Fullum Fllum Fllug	FOLLOM FLLOM FOLLIM FOLLEM	FYLL*M	

Kemi dhënë shpjegime nga më të ndryshmet, lidh(ur) me fjalën Z, si dhe fjalëformimin me anën e saj, si;
GAT/ZGAT/ZHGAT/ZHGJAT
GAS/ZGAS/ZHGAS/ZHGJAS
BOTH/ZBOTH/ZHBOTH/
(Shënim: Natyrisht Both, moth, e gjejmë në këtë formë, nga shkaku se, OTH=YTH=ITH,.. me kuptimin BOTH=Ba/BO+OTH, ku OTH=THO me domethënien e përshkrimit të formës THY. Si dhe MOTH=MA/MO,...+OTH, me përshkrimin THY. Për këtë e kemi në trajtën BYTH, MYTH, BITH, MITH,.. po ashtu, në trajtën BOTH ku O theksohet në mënyrën shumë me të ndryshme (n'ryshme) se fjalët tjera ku O përdoret)
DRIM/ZDRIM/ZHDRIM
VAL/ZAVAL/ZHAVALL
VAL/ZVAL/ZHVALL
GU/GU*UR/ZGUR/ZHGUR/ZGJUR/ZHGUR/ZHGJUR
GAR/ZAGAR/ZHAGAR/ZHGAR/ZGAR/
GER/ZEGER/ZHEGER/ZHGER/ZGER/
GOR/ZOGOR/ZHOGOR/ZHGOR/ZGOR/,..,. kështu kemi toponimin ZAGORJE nga shqipja ZAGOR/ZAGUR, dhe e kuptueshme reliefi i asaj hapësire është me bjeshkë shkrepore (sh+krepore/krapor)).

RY/DRY (DA*RY)/DRYP(DA RY YP)/ZDRYP (ZA*DA*RY*YP)/ZHDRYP,…
RA/DRA (DA*RA)/DRAP(DA RA AP)/ZDRAP (ZA*DA*RA*AP)/ZHDRAP…
RU/DRU (DA*RU)/DRUP(DA RU UP)/ZDRUP (ZA*DA*RU*UP)/ZHDRUP,…
RE/DRE (DA*RE)/DREP(DA RE EP)/ZDREP (ZA*DA*RE*EP)/ZHDREP,…
RO/DRO (DA*RO)/DROP(DA RO OP)/ZDROP (ZA*DA*RO*OP)/ZHDROP,…
,….
Por edhe
MAZ/MAZH
MOZ/MOZH
MEZ/MEZH
,,….
LAZ/LAZH
LIZ/LIZH
,…
Po ashtu kemi
VI/A VI/ AVIT/VIT/VI*IT/ZAVIT
VA/A VA/ AVAT/VAT/VA*AT/ZAVAT

VU/A VU/ AVUT/VUT/VU*UT/ZAVUT
Po ashtu në shqip kemi për rrëshqitje nëpër bore me ski, kemi në përdorim fjalën VI, VIT, AVIT, ZAVIT, ZHAVIT
VAT, VAJT nga VA +IT=VAIT/VAJT
Si dhe ZAVUT, ZAVAT si dhe;
ZHAVAT/ ZAVAT=(ZA VAT; ZA VAJTI)
ZAVIT (ZA A VIJT); ZHA VIT
mandej shpesh përdoret edhe ZHEVAT, nuk e di që disa e kanë gjuajt aq poshtë; dhe e sigurt se kjo fjalë është shqip, kur e përdorim shembull në gjuhën letrare, si ZHVAT, e cila është prodhim nga fjalët ZHAVIT/ZHAVAT, duke dallua nga përmasat prej dukurive të njëjta, si; ZVAT, ZAVAT, ZAVIT e cila flet për rrëshqitje /rrshitje (po ashtu është e paqartë se si fjalën SHIT, mandej edhe SHITne anglisht, ScHIESSEN në gjermanisht, nuk shikohen si burim shqipja). Megjithatë është krejt e qartë gjuha shqipe pej asni/asnjë momenti, e kohëzgjatje nuk ka ardh (pse të mos e kemi ardh, kur e kemi erdh, d'erdh, q'erdhe,..., etj) nga Tosknishtja por krejtësisht nga Gegnishtja, e cila kishte burimin në hapësirën Dardane, pra në hapësirën e cila përfshin Serbin Rumaninë dhe Bulgarinë. Shqipja me pak fjalë është gjuhë Dardane, përkatësisht Dorjane/Darjane, me djepin (da jepin, da jepjen, daj ep=d'jep) nga hapësira e sotme e Kosovës përkatësisht Serbisë, Rumanisë dhe Bullgarisë). Pajtohem me këtë të vërtetë masi/pasi qysh në shekullin 2 para erës tonë, fiset e popujt Iliri pothuajse ishin tjetërsuar aq shumë në popujt tjerë. Megjithatë të veçantë, kishin mbet/met vetëm Dardanet.
VE/A VE/ AVET/VET/VE*ET/ZAVET
VO/A VO/ AVOT/VOT/VO*OT/ZAVOT

Nga kjo duhet të mos hedhim poshtë se fjala ZOVE, është po ashtu me rrënjë shqipe.

Fjala Zavit ka përdorim të gjere edhe në kuptimin ngushtohu pak, levrit (le vrat, la vrat, luvrat, livrut,...) në atë mënyrë që mos me zan hapësin shumë, por edhe në kuptimin ndali/nali fjalët, mos fol shumë, të jesh i rezervuar/ose i kujdesshëm.

Kështu nga kjo kemi;

ZAVIT përdor fjalën ZA dhe VIT në kuptimin me Zan VIN, atë çka shtrihet ose i afrohet/avitet VIjes, por edhe të njëjtën kohë ZAVIT /ZHAVIT prej nga kemi edhe ZHIVOT në gjuhën e sllaveve të Jugut, e cila ka lidhje të ngusht me shqipen, përkatësisht me Dardanishten e vjetër,
per cjell vetit kryesore të fjalës Z , e cila përshkruan zhvendosjen gatesore të materies, gjësendit, ashtu; çdo pikë e atij trupi lëviz paralele, në mënyrë per zgati ashtu duke u zhvendos (le Viz) nga një pikë në tjetrën (shembull nga pika A në B).

Nga kjo e kuptojmë edhe fjalën e sllaveve të Jugut ZHIVOTA/ZHIVI ka kuptimi ZIVOTA dhe ZIVI si rrjedhim i drejtpërdrejt nga shqipja, duke e përshkuar ashtu levizjen/Levizhjen e jetës se njeriut nga pika A(lindja/lemja)

dej në pikën B(deka/vdekja), në kohëzgjatje, si rrëshqitje ose lëvizje sipas fjalës Z, dhe VOTA= VO/VU/VI/VA+... dhe gjatësinë/gatsin OTA ose thjesht TA,.

B’rtham /BËRTHAMË (BAR i THAM= bar i that)

Ne anglisht; *core (nga shqipja Kore, ashtu si kore e bukës, seed, nucleus,),* në shqip B’rtham/bërthamë (bertham= Bari i tham). Natyrisht nga shqipja rrjedh fjala KORE, u krijua nga popujt shqipfolës, kjo fjalë shtresohet në shumë fjalë shqipe, ashtu duke emeruar/tuj emnu/ pjesët e rëndësishme të Trupit; Kore, Lekur (le kore), korub (koreba, kore u ba), korenik (Kore n’Ikje n’ramje nën këndi e pjerrtë, si dhe kore me përmasa të vogla), koran (an’ pej kore), koraq (e dal si kore me sipërfaqe teper të vrazhde), koruq, por edhe keriq, kariq, ..., Ker (si emër Keri, tregon për njeriun e dobët, ose ligsht fizikisht, që ka pak mish në trupin e tij).Kemi shembull; Ish ba si Ker, ish Keran, si Kera ish lig. Gjithashtu kemi Keran=KRAN, si dhe shumë fjalë me renditjen KR ku hup zanoraj ndërmjet si K(zanore)R=K’R (zanore), prej nga kemi; KRI, KRY, KRO, KRE, KRU.,…etj. në shi+kim të pare fjala BËRTHAMË duket se u krijua në Jug, ashtu duke (da Uke, pra dukja përshkruhet si DA nga brendësia si UKU=IKI ashtu DUKA, DIKA që në thelb kanë kuptim të njëjtë veç dallojnë se nga cila hapësirë vijën) u nis nga BËR(BA). Megjithatë kjo fjalë nuk ka asgjë nga Jugu, ajo është thjesht fjalë e të folmes Gegnishte, si BËRTHAMË, e theksume në Veri përkatësisht në Kosovë, si B’R, shkurtes e fjalës, BAR/BER/BOR/BIR/BUR/BYR,…, prej nga kemi; BAR+THAM, pra të gjitha frytet e pemëve dhe perimeve, në të vërtetë janë BAR, janë të dala nga BARI , kanë natyrën dhe janë familje e BAR-it, janë lloji i Barit, si trupi I trangujve, patligjanave, kompirave, mollave,… edhe rrushi, lajthite, dardhat e kulumrit,… janë dal nga Bari. Ku BAR u maru nga BA AR, pra gjësend që rritet në trajtën AR, prej nga dolen fjalët; BAR, KAR, por edhe AR, ARKA; FAR, DARKA, BARKU, BARKA,…etj. Nga pjesa e frytit THALBI= THA LAN p(re)ej gjësendit që ka BI, u krijuar edhe fjala BAR THAM, pra nje pjesë e BARI- THAM, sikur BAR I THAM, kështu në gegnishte kemi; THA, THAM, THAN, ….etj.

Përgjithësimi i kësaj fjalë si B’RTHAMA e TOKËS, B’RTHAM e, ..., Duhet kuptuar se rënia (renja/raja/ranja/ramja,...) e zanore A, ndërmjet B dhe R , pra nga B(zanore)R në zanore BR(zanore), fitojmë B’R’***<u>THAM</u>***. Nga kjo sikur krijuesi i kësaj fjalë ka dashtë të përshkruaj gjësendin që nuk është me krejt si BAR, por esht me shumë BRA, BRI, BRU, BRO, BRE, BRY, .. nga kjo kemi BR*THAM, prej nga kemi B’R*THAM, ku merr formën *BR(zanore),* por tash në formën; *BR(tham).*

Ne kemi po ashtu; BRI (brinje, brija, brini, brinaja, brijaz, brijas, la-brija, brit, britan =an e brive, në trajtën BRIT AN, AN e BRIT,...)

BRU(brum, BRUmit, si formë e MRUM, BRUmje, BRUq, BRUt, BRUlje,...).
BRA(Bramje, si formë e fjalëve; MRAMJE, PRAMJE, KRAMJE; GRA, GRAMJe VRA, VRAMJ, VRAJ, ..., etj.). Nga kjo BRA përshkruan gjësendin e BA-m nga RA-mja.
Po ashtu; BRO, BROJ, BRON, BROM, ...nga shqipja e BA+RO=BRO, BA+ROJE=BROJ, kështu emri BROJ në sllavisht me kuptimin NUMER, në të vërtetë ka kuptimin BA ROJ në shqip, dhe nga kjo të gjitha toponimet përshkruajnë reliefin e ngritur, dhe të mrojtun (mbrojtun) nga forma e tillë, që e bën të sigurt nga anmiku ose sulmet e gjeve t'egra.
Kështu BRO, BROJ eshtre vërtetim i fjalës ROJ +BA= ROB, prej nga kemi fjalën me kuptim,
SA ROB SHPIJE I KI,
UNE JAM ROB I KSAJ SHPIJE,
UNE JAM ROB i BURRIT TEM,...etj.

BATic/ZBATIc

BATIC, fjalë e marume nga BA, pra A E BAT A JO, prej nga kemi; BAT kurse IC na ep sasinë e vogël, ose gjë e ndodhun (nuk esht no dhan, nodhun, ndo=nda dhun/dhan) padukshëm, e cila lëviz , apo shkurt EC=IC; kur fjala IC është drejtpërdrejt nga EC, ketë fjalë e kemi në përdorim hala, ku shqiptohet jo veç EC, pa ka IC.

Kurse pjesa ZBAT është shkurte e fjalës ZBA BAT, pra me ZBA BAT e shkurtume (kemi të drejt të shkruajmë, Shkurtume sepse kemi si trajtë më e qëndrueshme; Shkurtim, Shkurtum, ..., etj.) në fjalën ZBAT, kur përshkruan largimin levizjen e pjesës që ka ndodh Asht BA, në trajtën; ZBA, ZBAT,..., etj.

D(zanore) dhe V(zanore) (korrektim duhet), (Nevoj/DeVIjim,...)

DEVIJIM, e krijuar nga DA+VIJIM, me saktë DA VIJEN , si DAVIJEN, pra mos me ecë të njëjtës VIJ, mos me shku vijës, sikur kur thojmë***;***

Mos e daj vijën,
Mos ju daj vijës,
pej nga kemi , tkurrjen;

DA*VIJEN=DAVIJEN, ku DA=DA, tu e marrë DE*VIJEN=DEVIJEN. Po ashtu në anglisht deviate, nga latinishtja De via, from de ''off- nalet, ndal, dal jasht, fiket, via "way" (see via). Shihet në Latinisht kjo fjalë nuk shpejgohet mirë dhe drejt ashtu si në gjuhën shqipe, DA,=DE , dhe Vi, Vija, e cila në shqipe është shumë me e zhvilluar sesa në Latinisht, si dhe ka lidhje shumë me të perebere shumë fjalët e shqipes, shumë me teper sesa në Latinisht. Nga kjo

perfundojm se fjala Devija; është e marrur drejtperdrejt nga Shqipja. Nga kjo fjalë mund të jetë krijuar edhe fjala DEVIL

Të gjitha vërtetimet i dhënë gjuhëtaret e botës, se në latinishte mund të kenë ardhur këto fjalë nga Sanskritja e vjetër, si nga fjalët: Vahati sanskrit "mbart, përcjell," *vahitram, vahanam "anije, anije".*

Si, në gjuhët tjera, si; Avestan vazaiti «ai udhëheq, vizaton;'' Okhos grek «karrocë, karrocë;'' Vehere latine ''për të mbajtur, përcjellë '', vehikulum ''karrocë, qerre;'' Vesti i kishës së vjetër sllave ''për të mbajtur, përcjellë'', vozŭ ''karrocë, karrocë;'' Povozka ruse "slitë e vogël".
Si dhe në gjuhët tjera, si; Lituanez vežu, vežti ''për të mbajtur, përcjellë'', važis ''një slitë e vogël;'' Fecht i vjetër irlandez "fushatë, udhëtim", fen "karrocë, karrocë;" Gwain uellsian ''karrocë, karrocë;'' Ugan i vjetër anglez "për të mbajtur;" Old Norse vegr, Old High German weg "way;" Hollandezët e mesëm kanë bast "vagon".

Nga të gjitha këto gjuhë, duke filluar nga Greqishtja e Latinishtja, prej të cilave nuk mund të gjuhët/hedhet burimi i vërtetë se prej nga e kanë rrënjët fjalët të cilat përdoret në gjuhën përkatëse, i shtinë gjuhëtarët të merren me supozime dhe me përdorimin e terminologjisë se mjegullës. Të gjitha këto fjalë, e kanë rrënjën e bazën, jo në gjuhët Sankrite e as në Latine e Greke, por në shqipe, sepse kemi format elementare, fjalëza-rrënjët të cilat bartin kuptime të ndryshme. Në shumicën e librave etimologjike, fjalët e shqipes përjashtohen të përmenden si shembull, kjo shihet kfjellt.

Në shqip kemi format; VA, VU, VI, VE, VO, VY, si dhe V' ashtu si VNU/VNO/VNI, VLU/VLO/VLE/VLI/VLIM, VSHU/VSHO/VSHOJ/VSHIJ…,etj.
Kemi VO, VOT, ashtu VU, VUT, qashtu si VE, VET, ..VI, VIT,,..VY, VYT, …VA/VAT/VATRA…
Por edhe kemi pjesën tjetër, DA, DE, DI; DU; DO; DY,…DAE, DEA; ,.., si dhe me D, …, etj.

Si në rastin e parë me V(zanore), përshkon rrjedhjen, prekjen, duke e përshkruar një hapësirë, ose trup të gjësendit, mandej dhe kuptimet abstrakte si; mendimet dhe kohen, nëpërmes fjalëve; VA, VU, VI, VE, VO, VY, si dhe V', të cilat përshkruajnë rrjedhjen nëpër vëllimin , hapësirën, dhe sipërfaqen e trupit, gjësendit, territorit, por pa u ngul në te, me V, sepse kur ngulet V shndërrohet në N.

Po qashtu kur kemi me përshkrimin e DA-mjes së gjësendit, DA-mje në format; pjesën tjetër, DA, DE, DI; DU; DO; DY,…DAE, DEA; ,.., si dhe me D, …te cilat në epin DA-mjen. Prej nga kemi; DEVIATE (folje) në kuptimin DA VIJAT, Da prej vijave, ose vijës, si da vijën

Në disa raste kemi pjesën si prefiks; DIS- e cila në të vërtetë në shqipe përcillet si DIS=DES=DAS=DYS=DUS=DOS, përshkruajnë saktësisht sasinë e DA-mjes. Nga shumësi SH i njëjësit S, kemi;

DISH=DESH=DASH=DYSH=DUSH=DOSH,.., po ashtu fjala Ani DIS se ki për çka rrënon ma., si dhe AI DES tu na prit neve, si dhe DUSHKU, DEA asht koha kur dimni, DEH ,... etj., përshkruan formën dhe sasinë e DAMjes.

Të gjitha shpjegimet dhënë nga etimologët, u përpjekën fjalën DE; ta përshkruajnë si Latine ose Sanskrite, në kuptimet 'ra poshtë', ose 'poshtë', por, nuk mund ta përmendin fjalën;' DA', në shqipe, me kuptimin DA, dhe mbetët baza kuptimore e; DE; DI; DU,..., etj. Ashtu siç mbetet fjala bazë e kuptimin me V(zanore), është e tmerrshme përjashtimi i shqipes, në këto përmasa nga etimologët. Fjala DE/DA/DI ,.. u murr nga gjuhët tjera për tu përdorur në ndërtimin e fjalëve të ndryshme, nga fjalët burimore të tyre, si;

DEFROST

Ka kuptimin DA (ne shqipe DA) Frost, pra Da g'rimja, Ngrimja, duke ndërtuar shkrirjen si veprim i kundërt i ngrirjes, ku pjesa Frost kuptohet s'ka gja të përbashkët me shqipen.

DEFUSE

Ashtu duke e shpreh ndaljen e veprimit FUSE/ndalje veprimit, q 'veprim, çaktivizim.

DE-escalate

Ku Eskalate=E SHKALAT, përshkruan në shqipe formën , veprimin e shkumjes (shkuarjes) si SHKAL, SHKALOJ ashtu ESHKALOJ prej nga në anglisht ESKALATE= E SHKALAT, e cila përafrohen kuptimi në shqipe dhe shumë mirë.

Formimi i fjalëve në anglisht me DE (si në shqipe DE, DA) , dhe foljeve të marra nga frëngjishtja dhe latinishtja, në latinisht DE "poshtë, poshtë nga, nga, off; në lidhje me" (shih de), i përdorur si parashtesë në latinisht, me kuptimet ''poshtë, larg, larg, nga mesi, poshtë'', por dhe "poshtë në fund, krejtësisht" pra "plotësisht"

Si parashtesë në latinisht DE ka funksionin e përmbysjes/zhbërjes veprimit të foljes, si; defrost (1895), defuse. Kemi ***dis-***

Formimi i fjalëve në Shqip me DE/DA/D' (si në shqipe DE, DA) , dhe foljeve që pretendohet se janë marra nga latinishtja, dallojnë nga anglishtja pikërisht se nw anglishte fjalët jane me të përbëra. Deshmi se nuk kemi marrje asnjë grim nga Latinishtja. Deshmi, në shqipe kemi format elementare në përdorim si; DE, DEA; DAMTU, DAM, DEM, DIMEN, DUHMEN, DJALL, DJEM, DREQ, Daktis, ...etj.

DAKTIS

DAKTIS=DA AKTIS , sikur na pershkruan DA IKJEN, DA IKTIS, ku pjesa AKTIS përafrohet me IKT IS, ku IS, shpreh sasinë IS/SI/SA,..., etj.

2) PERVOJ/NEVOJ/PROVO

Fjala NEVOJ (prej E VOJ-es; NU VOJEN, pse jo sikur pula e cila e BAN VON ashtu në VO, kur bije KLLUQ/LUQ, pra kA LAQ/KU LAQ, KA LAK, KALLAK, me KAJLLAJLLAK,...etj.) shumë e shtjelluar si fjalë Sllave. Megjithatë të qkoklojm (qa kok lojm, e marume nga QA KA=QKA, pra krejt KA është QA është ba QKA, është prish KA-ja, dhe nga kjo QKA KA O LON, QKAKLON/QKOKLON, kështu mund të jetë krijuar jo nga Koka, por nga forma KO KA, ku KO si shkurtes e fjalës KON(kan), pra KON e KA, ndërrohet në KO (n) KA, ashtu si KON+ KAN= KO+e+KA=KO'KA, ku O zgatet/zgjatet më shumë se O normale, dhe pjesa lojm=lajm=lam,=lom=lim=lum=llum…etj.);

NEVOJ= N'EVOJ=NU VOJ=NEVO=NU VO

Asht në kuptimin e thjesht VU=VO=VA=VI=VY=VE,.. keshtu VO=VOJ në kuptimin e thjesht si quhet vet VO (vezet), e pershkruan gjesendin e vendosur(VO), ku në gegnishte kemi VEN (e anasjelltas NEV, keshtu VON~NOV, VEN~NEV, VIN~NIV, VUN~NUV, NAV~VAN). Kështu kur themi; VON, pra UNE JAM VONU, ka kuptimin NU VO, keshtu VO na ep nje formë të fjalës VI, VA; VE;.. prej nga kemi; VIN; VAN; VEN, VON, VUN, VJEN, VYN,... Kurse pjesa NEVOJ nga në VOI në kuptimin NU VIJ/VOJ na ep formën simetrike me fjalën VEN/VAN/VIN.

Prej nga

NEVOJ= NU EVOJ, por edhe NEVAJ.

Vërtetim për fjalën NEVOJ kemi PERVOJ, me të njëjtën kuptim PER VOJ dhe PER NU VOJ=PER NEVOJ.

Nga kuptimet PERVOj dhe NEVOJ nuk janë të njëjta por Megjithatë shumë jan të ndërlidhura, nga kjo në mund të krijojmë fjalinë NEVOJA KRIJON MUNSIN PER PERVOJ, ose NEVOJA PER PROV MUNSOJ FITIMIN E PERVOJE-s TEME.

Me të njëjta kuptime kemi përdorimin e fjalës

PERVOJ si PREVOJ, por edhe PRUVOJ

Po ashtu NEVOJ, në disa rajone theksohet, NAVOJ.

NEVOJË f. sh.

NEVOJISHT ndajf.

Kështu kemi NE+VOJISHT,me VOJISHT ka kuptimin aty ku ka shumë VOJi, por edhe gjesend që derdhet e ashtu si VAJ/VOJ, VAJTOJ, VOJTOJ, VOJTI ATJE PERTEJ BJESHKE.

NEVOJITEM vetv.

Nevojshme. Koha e nevojshme për diçka. Në

NEVOJTAR mb.
NEVOJTORE f. sh.
Vend për jashtëqitjet vetjake; vendi ku njerëzit dalin jashtë. Nevojtore publike. Gropa e nevojtores.
E kuptueshme lexuesi do të jetë i befasuar me fjalën NEVOJ e quaj Shqipe, kur shumë mirë dihet se NEVOLJE është nga sllavishtja.
Megjithatë NEVOLJE e përdorin vetëm sllavet e Jugut, nga rrënja VOLIn (DUA, ku NEVOLJE e përkthyer drejtpërdrejt NUK DU, pra mos *me dashtë*, e përshkruar si TELASHE(të LASH, pra gjësend që ka të LASH, në kuptimin duhet TA Lash/lesh,…etj. Kështu Leshi LASH, LUSH ,etj. në thelb me të njëjtin kuptim). Ku në përdoret për të mohuar , pra JO.
Nga kjo kemi në VOLJE-JO të DUASH, megjithatë vet fjala VOLI është Shqipe, dhe natyrisht me rrënjë para - Indoevropian ashtu si Shqipja.
Kështu VOLI/VOLNETARE, VALA, VALLA, VJEL, VALLA, VUL, VULNETAR, VULLNET/VULNET, VALNET/VALNUT, …etj në gjuhën shqipe zajn vend. Nga proto-sllavishtja, **voľa*, me lidhje Proto - indo_Evropiane **welh₁-* (“te duash”).
Ne gjuhën Shqipe po ashtu VOLA është formë e fjalëve(VALA, VULA, VILA, VJELA, VOLLA, VJELA, ashtu si;
VOLA MOLLA TAN DITEN
Prej fjalëve si; VOLA, VJELA, VOLLA, VULJE, VULA, VALA, VALLA, ZAVAL, ZAVALL, …, etj., janë krejtësisht nga Shqipja.
Nga kjo kemi VUL me kuptimin me VU UL, pra me VU gjësendin në UL/LU, ashtu me VU gjësendin në ULJE, me të njëjtën kuptim kemi VAL= VU (ne)AL…lidhur me këto kemi dhënë shtjellime në pjesët 1,2, 3 të librit MSheftësit e Gojës. VOLI është pikërisht e marrë nga popujt me familjen e gjuhës shqipe, e folur në Ballkan dhe përtej kufijve të tij. Mos të harrojmë është përdor në Kosovë e volitshme por nën trysnin, se është fjalë e huaj, u largua nga përdorimi. Pajtohem se ka kuptim nga Sllavishtja e Jugut, megjithatë në shqipen nuk ka kuptimin e mohimit, por pohimit, dhe në bazë do të thotë NU, në hapësirën sipas shpjegimeve të bëra në E, prej nga kemi NU E, ku marrim NE. Si rrjedhë NEVOJ përshkruhet si NU VO-n, ashtu si pula, në kuptimin NU VIJEN, VAJIN, VUJEN, pse jo në shumë rajone kemi pas theksimin edhe NAVOJ/NUVOJEN,…etj.
Me pak ndryshim marrim fjalën e përdorur tek sllavët e Jugut, NEVO(L)JE. Por duhet ditur se; VOLJE, VOLE, VOLI, VOLJE, VOLIS është fjala

ParaSllave gjegjësisht para Indoevropiane, pjesë e të cilës ishte Shqipja. Gjithashtu VOLI është përdorur në Latinisht dhe si duket edhe tek popujt Kelt, për arsye se ata nuk mund të ishin të veçuar krejt nga njeri tjetri. Prej nga*; voluntary* (shqip, VO=VU dhe LUN si dhe VALUN). Kuptohet se gjuhët sllave si; Rusishtja, këtë fjalë nuk e përdorin. Nuk mund të mos ketë kuptim se vet fjala VOLA, ashtu prej VJELA të mos jetë marrë në kuptimin me ***Dasht***ë ose me marrë tek Sllavet e Jugut. Teksefundja Sllavet e Jugut pjesë jo e vogël, nuk jan sllave, ata vet janë të Sllavizuar.

3) NEVOJ

Nga shqipja kemi;
VIJ, VIKE, por edhe NAVIJKE (ashtu e shkrume në afri me marrveshjen NA VIJKE, në thelb shqiptimi është NAVIJKE, NAVILKE) , VYKE, VYJKE, VUJKE,
VUJ, VYJ, VAJ, po ashtu VOJ, VIJ
VAJKA, VAJKAL, VUJKI, VUJKA, VOJKE, VOJTI, VOJUSH, VAJUSH, VEJUSH, ...etj.
Rrejdhimisht
NE VUJM=NEVUJM
NE VOJM=NEVOJM
NE VAIJM=NEVAJIM
N*VIJIM=NVIJM
NU VAJKA=N*VAJKA
NU VIJKE=NVIJKE
VIKAM, VIKAT, VAJKAM/VIJKAM/VOJKAM, …etj.
Nga të gjithë këta shembuj është plotësisht e arsyeshme të kërkojmë NEVOJ është pikërisht nga Shqipja. Kurse NEVOLJE, natyrisht është përshtatje në gjuhën sllave. në të vërtetë VOLJE po ashtu nuk është sllave, hamendja se kjo fjalë është sllave bazuar nga pjesa në e cila e përmban në kuptimin JO, por e cila në Shqip ka kuptimin NE=NA=NU=NO=NI,…, dhe gjithashtu VOLJE; VOLI, VULI, VELE; velle, VALLE; val, …, etj., nuk janë aspak sllave. Këto janë fjalë shqipe veriore, dhe para-indo - Evropiane.
Te gjitha këto janë vërtetime të mjaftueshme si fjalët; VOJ, VIO, VO, VY, si dhe NUVY; NEVYJM; dhe NEVOJI të kërkojmë se e vërtetueshme se rrjedh nga Shqipja.

Fjala e sllaveve të Jugut NASA (nasha) është me rrënjë shqip NESH, për NESH, si dhe NASH për NASH, kjo fjalë nuk është nga familja e gjuhëve sllave. në shqipe kemi NU; NE; NA; NO; NY; por edhe NEA,,.. nga kjo kemi NA ASH=NASH, që është e marrë nga variante të popujve të familjes, e cila i takonte shqipje diku e shtrire përtej Moldavis.

Si rrjedhim mund ta përafrojmë fjalën NEVOJ, N'VIJ si dhe NVAJ, nga kemi VYJ, si dhe ME VYJ, N'VYJ, Kështu fjala VYJ përshkruan përpjekjen për të punuar, VYJ do të thotë i punëtor, punëtor, njeri i cili bën diçka (di QA KA), e maron, e kfjellon, dhe VYN/VYEN. Thuhet se ky njeri është i vyeshme, se kjo me vyen ose siç thuhet në Kosovës VYJ, Punëtor i Vyeshëm, VYJ përafrohet shumë mirë me VOJ/Vojshem/NUVOJSHEM/NEVOJSHEM, ashtu në kuptim VOJTI, VYJTI, VAJTI, VIJTI, AVYT është po ashtu veprimi i Afrimit, të ecë ngat teje... etj. Kështu NEVYJ është shtjellimi dhe sqarimi me i mirë i fjalës NEVOJ=NEVYJ. Shpesh kemi shprehjen NVYJ, pra, gjithmonë është në veprimin VYJ, ashtu N'VYJ. Kjo e shpjegon levizjen N'VIJ por tash në përmasa tjera të punës e perpjekje prej nga kemi NVYJ, ME VYJ, VYJSHME; vojshem/nevojshëm,... Krejt kjo kfjellon çështjen që fjala NEVOJ nuk mund të jet nga sllavishtja, aq sa mund të jet NVYJ, VYJKE, në VYJKE, ME VYJKE,...etj.
Shembull kemi;
Ajo plasi NVAJ.
E kish ftyren N'ajtje
Eci dej nalt N'VIJ. Masi/pasi pjesa NVIJ është e ngjitur e nuk i nënshtrohet rregullave të drejtshkrimit, gjuha shqipe ishte shumë para këtyre rregullave të zjerra (n'xjerra=NXERRA; nzerra) nga një grup njerëzish.
Nga kjo kemi NVYJTE, NVY'AJTJE,NVOJTJE=NEVOJ. Pra NEVOJ ka kuptimin NU VOJ= NU VIJ, NU VAJ, me NU rrjedhjen.

ZAVRAK/AVRAK/VRAK/RAK

Kjo fjalë u krijua nga ZA dhe VRA e cila përshkruan RA-mjen në trajtën e tillë të veçantë, e cila na ep kohëzgjatjen e RA-mjes dhe nodh/ndodhjen e saj, VU*RA=VRA, e tillë duke na dhënë përshkrimin e pakryer të VAR.

ZA e kuptimin e Za-njes se formës se tillë, VRAK, por edhe zgjatjen, lëvizjen e tillë sipas fjalës Z.

Dhe AK, me kuptimin e largimit rrjedhjes se tillë sipas formës AK/UK/IK,...

Prej nga kemi ZAVRAK=ZA VRA AK, ku VRAK, e përshkruan RA-mjen e tillë si; RAKA= RA AKA, REK, RUK, RIK, ROK,..., etj., shpjegime të dhëna përgjatë librit.

Gudulisje

Fjala GUDULISJe është e shtresuar sipas GU DUL ISJE, kur pjesë GJU =GU, dhe DU=DA, si dhe DAL=DUL, prej nga LISje është sasi LA ASA, pra me LA-n A SA. Nga kjo kemi ASA=A SA, dhe ASA=AS A, dy kuptime të afërta me njëra tjetrën. Kemi DALA, DULA, DOLA,

GUDALJE/GJUDALJE/GUDULISJe, ... Nga, GAD=GUD mund të përkufizohet si GJA DA në formën GJA AD, ashtu si GJADA, dhe DAL=DUL, LISJ, prej nga;
GAD/GUD= GU DU/GA DA
DAL/DUL=DU ULU/DA ALA
LIS/LISJ/LASJE/LUSJE,...=LA ASA/LA ISI/LI I/LI IS,...
Nga kjo kemi; GUDULIS=GU’UD’DU’UL’IS nga U=A, U=E, U=O, U=I,...etj., kemi;
GADALIS=GA’AD’DA’AL’IS
GEDELIS=GE’ED’DE’EL’IS
GODOLIS=GO’OD’DO’OL’IS
GEDELIS=GE’ED’DE’EL’IS.
Nga G=GJ, kemi;
GJADALIS=GJA’AD’DA’AL’IS
GJEDELIS=GJE’ED’DE’EL’IS
GJODOLIS=GJO’OD’DO’OL’IS
GJUDULIS=GJU’UD’DU’UL’IS
Nga L=LL, S=SH, kemi;
GJADALLIS (përdoret në Kosovë)=GJA’AD’DA’ALL’ISH=GJADALLISH;
GJEDELLIS=GJE’ED’DE’ELL’ISH=GJEDELLISH
GJODOLLIS=GJO’OD’DO’OLL’ISH=GJODOLLISH
GJUDULLIS=GJU’UD’DU’ULL’ISH=GJUDULLISH

Gilicatje

Fjala Gilicatje është e marume simas ksaj strukture, si;
Gilicatje= Gil* lic* cat*tje, pej nga kemi;
GIL=GAL=GUL=GEL=GOL=GYL ashtu
GILL=GALL=GULL=GELL=GOLL=GYLL
Si dhe G=GJ, pej nga GJILL=GJALL=GJULL=GJELL=GJOLL=GJYLL.
Kurse pjesa LIC, ashtu si LAC=LIC=LOC=LUC=LEC=LYC, si dhe C=S=SH, pej nga kemi;
LAC=LIC=LOC=LUC=LEC=LYC,
LAS=LIS=LOS=LUS=LES=LYS,
LASH=LISH=LOSH=LUSH=LESH=LYSH,
Si dhe
LLASH=LLISH=LLOSH=LLUSH=LLESH=LLYSH,
Prej nga kemi; Gilicatje = GiliSatje= GiliShatje=Gjillishatje= GJALLASHATJE=GJALLASHUTJE,..., etj., në thelb pjesa GILI në kete fjalë ka kuptimin Gja=GJI=GI dhe LI (A) ose ILI e cila domethënë; LI=LA, ALA=ILI=ULU=OLO,..., por tash LA-nja nuk është në përmasa të medha por me shtirje vijore , per kete kemi LI, ose ILi,...,etj.

Po ashtu nga kjo kemi;
GILISATJE= GI *LI* SA *ATJE, si dhe GI *ILI*ISA*ATJE, sikur na thotë GI=GJI I LI(LA) SA ATJE, pra fjali e kuptueshme, duke dhënë bazën e dukurisë, GJI=GJA, ose n'GJI LA (diçka) SA(në sasi) dhe ATJE -duke përshkruar shtrirjen fizike të dukurisë përkatëse. Keshtu shtrirja e sasi se materies, gjësendit; SA*AT=SAT dhe lëvizje e saj SATJE, SAT/SATJ=SHAT/SHATJE si dhe CATJE= SAT/SATJ=SHAT/SHATJE; por edhe
GILI=GAL=GUL=GOL=GEL,..., GJILL=GJALL=GJULL=GJELL,..., ku G=GJ, dhe GIL=GJIL,...do të marrim GJILL/GJELL/GJALL.
Prej nga GILISATJE përshkruhet sasia e GJALLJES në trajten GILI (GJILLI). Si dhe sasi CA/SA /SHA e shtrime dej në kufinin T në formën SATJE=SA ATJE, CATJE= CA ATJE, SHATJE=SHA ATJE, prej nga pershkruen shtrimjen e kësaj sasie dej AT/ATJE të formës GILI/GJILL/GJELL /GJALL ashtu në trejten GJALLSATJE ose siq thuhet në Kosovë GJALLSHIT/GJALLSIT, si Apo GJALLSIT isht njeri.
Por kjo GJALLESI përshkruhet me drejt nga GILI, e cila përafrohet me fjalin *GI(shtat)+ LI(Lan), ku nëpërmes prekjes me GISHTA ose me LANjen=LI të gishtave=GI në sasinë =SA si dhe shtrimjen e saj AT, kemi GILISATJE. Por shpjegimi nuk e përjashton po ashtu kuptimin GILI=GJILLI=GJILI=GJELLA=GJALLA. Kështu GILLI në ep shumësin e ngritjes në hapsire në pozitën LI ose ILI ashtu duke dal GI në hapësirë në formën ILI prej nga krijon GJILLI, e kështu me radh,...*

MANA/MANALEU

MAN/MANA; përveç emrit të Bimës, me kuptimin MAN, pra me MA, MA-jt qashtu si LE (MON=MAN), pra krijua =LE, si MAN. Në tw folmen e Jugut quhet Manferr (Gegnisht; Mana në formën e thërres, therrse/thërresë, ose me therra, sepse trupi i saj është plot me therra, në përjashtim të frytit).

(Shënim: Nuk mund ta kuptoj se pse lejohet të përdoret fjala THELL, Thellesi, por jo FELL dhe FELLEsi, ku nuk kemi të bëjmë në dukurin formën THELL në përshkrimin e dukuris THELL diçka lidhur me THE, THY-mjen, dihet, në përjashtim të rasteve tepër të rralla, ku naj (nuj, nej, noj, nij, nyj, naj) plas e shkaktume nga Thy-rja të qartësohet, e të këqyret më tutje. Dhe as nuk mund ta kuptoj pse ndalohet fjala THERRA, ku ka kuptimin me THE-rje dhe me këto shumë THE-rje kemi formë të atillë, të dendur, të shpeshtë prej the-rjeve, ose pjesëve të THE-het bima , trupi i saj ndërton Therren, dhe futen në shpeshtësinë e formave të tilla (therëse, sipas logjikës të letrares; do të duhej të kemi jo therëse, po ferëse***) me sipërfaqe të vrazhdë, nga ARR=ERR, duke ndërtuar formën THE+ERR=Therr/THARR/THURR/THIRR/,..., etj. Mund të lejohet shembull THell në vend të fell, por kurrë, e kurrsesi THERRA të quhet FERRA; është e palejueshme dhe jo shkencore).***

Nga MANA LEU, pra e KA LE MANA, MANA mund te jete emer i NANES, por mund ta kete kuptimin e njejte MANA=NANA, por edhe mund ta përshkruan njeriun, gjësendin, i cili ka LE me MAJT, pra LEU si pjesë e kryer e veprimit LE, i aftë me MAJT; ashtu burrë, i fort ose grua e till***ë***. Gjithashtu, mund të ep përshkrimin p***ër*** fëmijën/thmin; i cili ka LE sikur MANA, i shnosh/shendosh, si; MANA, si bima, fryti i MAN-es. Etj.

Kur kemi LEMAN/LEMON/LEUMON/LEMAN/si; LEUTRIM, LEBARDH, LEVAR,...

Ep pamjen e momenteve të LE-mjes, vetive të cilat i përkasin në momentin e krijimit, përfundimin të krimit, per't'zgat LE-mjes por nuk dihet për të ardhmen, dihet se ajo ka LE qashtu. Kurse kur kemi; MANLE, MANALEU, MONELEU, MANLI, AMELE, VARLI, BARDHLEU,,...,etj. Na ep përshkrimin e gjendjes t'Kalume/kaluar, sesi KA LE personi përkatës në të kalumen, në kohën (veri, Kosovë; kohen)e kryer, por e cila vazhdon të jetë me ato veti; dej në momenti, çastin, minutën, kur po e përmendim emnin, vetin e tij,...,etj.

GJALP

Kemi kfjell she skjaru (shkjaru, shkjo'ru, SHKA/SHK'ru) GJALL/GJELL/GJELBT(GJEL~GJALL~GJAL BAT)/GJELBERIM= GJALL BARIN, ...po në të njëjtën mënyrë është maru fjala GJALP prej GJAL=GJALL AP, ku GJAL/GJALL*AP=GJALLP=GJALP.

N'GJALA/GJALA

Per krijesën e ujerave të ëmbla dhe të njelta (GJELBTA/GJELPTA, kështu në Kosovë nuk ka tkurrje të fjalës GJELPT/GJELBT në të NJELT, në thelb nuk duhej të ishte shembull i përgjithshëm, sepse GJELBT/GJELPT duhet të jetë e vlefshme pasi është model ashtu si GJELL, GJALP edhe GJELPT, por bandat bajn qka tua donë qefi: Mos u mahnitni kjo asht e vërteta). Kështu n'GJALA; ose GJALA kanë në bazë të njëjtin kuptim N'GJALLA=NGJALLA ose GJALLA, pra e GJALLA, diçka e levritshme e gjalla, që nuk rri ni/një ven(d), prej nga LL u tkurr në L për të bere dallimin ndërmjet (nermjet) GJALL-es dhe GJALes, por në përgjithësi në bazë kanë të njëjtën kuptim,.., etj. Besoj për çdo lexues të thjesht kjo është e kuptueshme.

Shenim:

Ne gjermanisht Schaltung, në anglisht circuit (ne shqip, me c=q, marrim qirquit, ashtu nga zanoret i=a, kemi afrimin qarkut)

Nga krahasimi kemi ;
QARK
HARK
BARK
DARK
MARK
VARK
SHARK

LIBRI 9

VERMOSH / MOSH

VERMOSHi, emen veni n'SHipnin e Veriut. Emen i marum pej VER=VAR dhe MOSH=MASH=MUSH, ku MUSH/MOSH përbëhen nga MA=MU=MO n*ë* thelb përshkruan MA-jtjen në trajtën MO-jtje por e cila ka përmasa e veçori të tilla , duke mos qen MA por MO. Nga kjo shohim se fjalët nga gjuhët tjera, si;

MA -gjermanisht MEIN (main), sllavisht e jugut MOJA, anglisht MY (Maj), ..., etj. Kanë ndërlidhje krejtësisht me shqipen, dhe rrjedhin nga kjo gjuhë. Nga na ep të drejtën e plot të themi se gjuha shqipe qëndron në bazën e krejt gjuhëve indo-evropiane në përgjithësi, përkatësisht në rrënjët e kësaj familje gjuhësh.

Ky emër (emen) ka le nga përshkrimi i reliefit, prej fjalës MOSH=MASH, pra fjala MASH/MESH/MUSH/MISH/MESH/MYSH, ka kuptimit bazë MA, pra të MASH N'SHPIN RANIMIN. Nga kjo marrim dhe kuptimin e fjalëve MOSH me kuptimi të MASH (vitet, përvojën), por në ketë rast të MASH vjetet, vujtjet (vajtjet, vajtjet, vijtje=avijtje), peshën e Viteve, etj. Nga rrjedh se VERMOSH do të thotë VARMASH, pra me MA-jt hapësirën e VAR-un, ashtu duke përshkruar reliefin, VAR MASH, ose të MASH VAR.

1) Kështu MOSH ka kuptimin MUSH (por edhe MISH, MYSH, MESH,...)me gjësend/ diçka gjësendin tjetër. Kështu fjala MISH do të thotë po ashtu MUSH, por në rastin MISH kemi *Me MA-jt sasinë ISH në hapësirën cilindrike, ku gjatësia është shumë me madhe sesa gjerësia (gjansia), pikërisht ashtu siç janë shumica e eshnave të trupit të njeriut.*

Nga kjo;

MAC	MA+AC	MAS	MA+AS	MASH	MA+ASH
MEC	ME+EC	MES	ME+ES	MESH	ME+ESH
MOC	MO+OC	MOS	MO+OS	MOSH	MO+OSH
MIC	MI+IC	MIS	MI+IS	MISH	MI+ISH
MUC	MU+UC	MUS	MU+US	MUSH	MU+USH
MYC	MY+YC	MYS	MY+YS	MYSH	MY+YSH

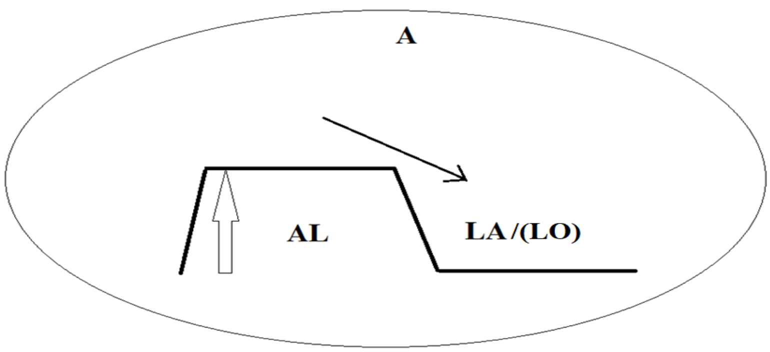
KALBA/KALB dhe QELB

Një prej shtjellimeve të mundshme të krijimit të fjalës KALB është; Kemi thënë nga KA LA, me bashkimin e të cilave krijohet KALA, KALO, duke na thënë fjalën KALO, pra ashtu duke përshkruar Levizjen/Livritjen, mushjen ose shprazjen, ngritjen ose drypjen, qumjen ose zhdrypjen, copëtimin ose bashkimin ashtu duke u ba/bere nëpërmjet KALIMIT, pra KA LO, ose KAL =KA ALA, duke na dhënë formën e lëvizjes e cila krijohet nga KA LA, ashtu pra duke lan herë njanen/njërën kam/këmbë e herë tjetrën, dhe në këtë mënyrë krijon levizjen. Sikur na përsëritet botëkuptimin i i lëvizjes sipas Zenonit, ku lëvizja krijohet nga gjendjet e mos lëvizjes dhe nga kjo mos livritje krijohet me pushimin në pikat e qetësisë, pra thjesht me (zhvendosjen) ‘me pushimin ‘ nga një pik në tjetrën, dhe kështu shuma e pikave krijojnë harkun ose lakoren e livritjes, si e tillë Kemi LAK, prej simetrisë KAL, por ndryshimi qëndron në ate, se në fillim kemi KA(1)+LA(2) kurse në LAK kemi LA(1)+AK(2).

Megjithatë ndryshimi nga LAK dhe KAL qëndron në atë se tek e para kemi LA+AK dhe të e dyte kemi KA+AL. Nga kjo LA+AK na ep LA=krijimin daljen në pikën e caktuar të hapësirë si dhe largimin e saj në trajtën AK=IK.
Kurse tek KAL, kemi jo IK=AK, por kemi KA=KI dhe trajtën jo LA, por AL, ni zhvendosje krejt të kundërt në krahasim me pikën kryesore të sistemit krahasuese prej nga krijohet fjala.
Prej KAL na ep KALO, dhe emri KAL po ashtu rrjedh si formë e shprehje KALO. Natyrisht KALIMI bëhet nga pika me nalt në m*ë* të ult*ën* / ungjten, prej nga kuptojmë se emri KAL ka kuptimin po ashtu e gjësendit të NALT, pra KA AL dhe KA AL*LA, kur AL dhe LA, jepet me skicën e mëposhtme.

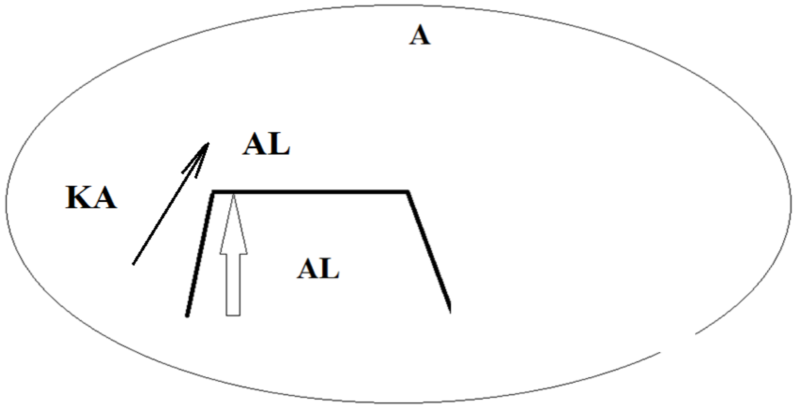
Drejt për drejt KALA si dhe K(zanore)L(zanore) është e krijuar si K(zanore)*(zanore)L’L(zanore).
Kështu AL dhe LA, duke na dhënë A’LA

KA*AL*LA = KALA/KALO

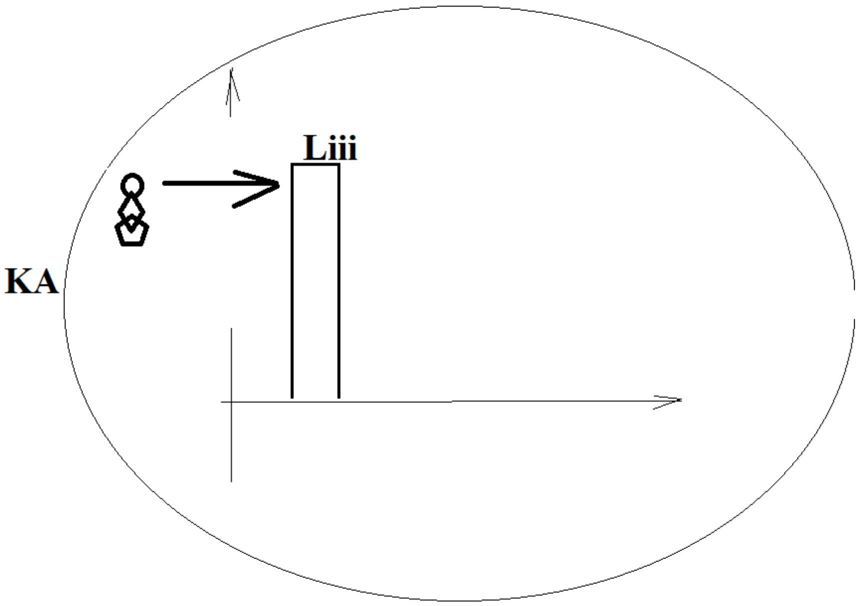

Fjala e krijuar me të njëjtën logjik KALB është fjala THALB, SHTALB, por pjesa KA LB (LA BA) dhe THA=THY+LB (LA BA).
QELB=QE LE BA, QEL BA, pra është QEL, asht ba nga QELja., ju ka qel trupi nuk është ma i tillë, …etj.

KA*AL = KAL

KA*LI=KA*ALI=KALI

KALLEZO/TREGO

Nga LA/LE kemi kuptimin me LAn dhe LEn gjësendin, pra gjësend i dalun (da*LAN) nga tansia/materia dhe i lan në pozitën e caktume në krahasim me sipërfaqen e tokës, respektivisht pikën ku gjendet krijuesi i fjalës/përdoruesi i fjalës. Nga kjo shumësi i L është LL, prej nga kemi levizjen e L në forma të shumta dhe të vazhdueshme duke formuar një tansi tjetër nga shumë L prej nga marrim LL. Kemi thënë se renditja e fjalëve; K dhe L, si; KL, si dhe K(zanore)L, K(zanore)LL, por edhe (zanore)K(zanore)L(zanore),.. na përshkruan formën e tillë të cilën do ta përmbledhim me fjalët KA LA=KALO=KALA(n), prej nga kemi shumë fjalë; KALO, KALLO, KULLO, KULLI(t), Kulloj, KALLE, KALLA; Kalle(t),KULM, …etj.

Nga këto shpjegime të dhëna me parë kfjellime të shumta në hollësi, marrim shpjegimin e pjesës se pare të fjalës KALLEZO, prej nga kemi; KA*LLE*ZO, e cila mune të jet e dhënë dhe e krijuar nga bashkimi i fjalëve KA+ALLE+EZO, prej nga KA, ALLE=ALE=LE(A LE si dhe AL E, AL LE) duke na dhënë KALL=me kuptimin KALL=KAL=KALO gjësend që KA Lan dhe me bashkimin KAL na ep përshkrimin e Kalimit nga ose ramje pej pikës në pikën e caktuar,.

Dhe pjesa ZO na ep përshkrimin ZO=ZA=ZANI, pra fjala KALLEZO na ep formën të cilën do ta përshkruajmë me fjalët KALO me ZO, prej nga KALLZO, ose ZO KALLON=ZO KALLON=KULLON/KALOMN.

Megjithatë.

KALO

Dhe K@LO, si dhe KAL/K@L

Ku A është zanore me theksim të but dhe t'gat, kurse @ është zanore e shkurt por e fuqishme me intensitet të fort. në rastin e pare AL kemi kuptimin LA një naltsi jo aq e madhe në krahasim me pikën ku gjendet folësi, më saktë krijuesi i fjalës, e cila përshkruan dukurin. Por, kur themi @L ka kuptimin LA por në naltsin e madhe në krahasim me pikën ku gjendet folësi. Kur themi N@LT , pra N@LT mi dhe shkëlqejnë *illat*, dhe ka dallim nga; Ish kanë kali i NALT.

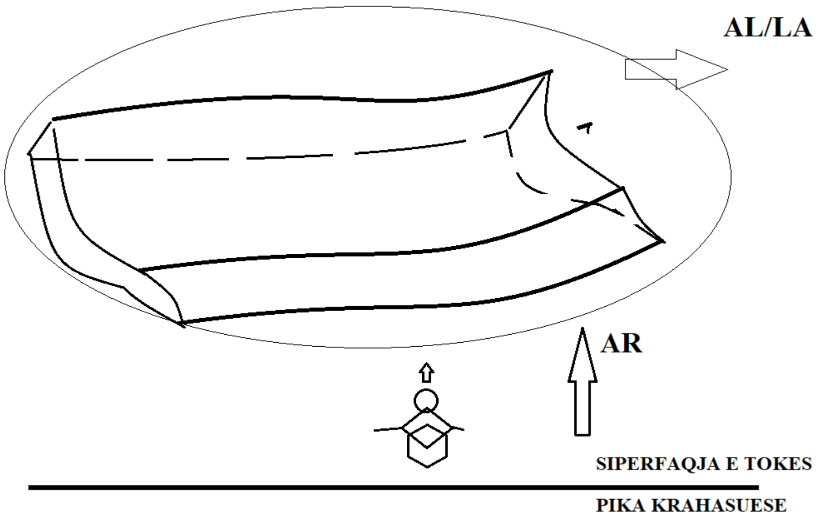
1) Në rastin e pare, kemi N*@LT, ku @LT shkon bashkë si një fjalë ashtu sikur kur themi @ LT=@L + AT, Pra, Lartësia AL shtrihet dej në kufinin e për L caktuar me T. Ashtu si KU, KUF, KUFI, KUFIT,...

2) Në rastin e dytë; kemi NALT, ku NA*A+ LT, dhe pjesa LT ka domethënien LAT=LET=LUT=LUT=LOT=LYT. Kështu ISH I NALT ATY në RRUG ka kuptimin e njëjtë me NALT=NA A LAT ose NU LAT, shembull U NALEN= U NA LEN, pra JU DHA=NA LANja=LEN,..., etj. Kurse në rastin NALT(LArT) ka kuptimin ALT, fjalë e përbërë/perbame nga AL+ dhe T që tregon dej ku shtrihet, me saktë dej ku kufizohet ose merr fund forma AL.

Shënim: Duhet të mos harru se AL respektivisht @L ka kuptimin LA në naltsi/lartësi të caktume, n*ë këtë* hapsin*ë*/ gjendet gjësendi gjendet n*ë gjendje*.

Por kur themi AR ka kuptimin e sipërfaqes, ose trupit, formës me sipërfaqe R e cila ngritët, largohet gjithnjë e më shumë nga shikuesi, (përdoruesi/krijuesi i fjalës). Me pak fjalë R është sipërfaqe e jashtme e trupit, gjësendit, ..., etj.

Kurse L është thjesht pika ku gjendet gjësendi , materia , dukuria ose forma e caktuar, ose ku gjendet AR. Kështu AR pas ngjitjes, ngritjes , dhe shfaqjes, ajo si tansi është LA, sepse gjendet në A, dhe L i intereson vetëm pika, ose me drejt momenti i shfaqjes LA.

Si u krijuan fjalët; ***RADH/ARDH,…***

Ne gjuhën shqipe kemi formimin e fjalëve me anën e bashkëtingëlloreve, me renditjen R dhe DH, prej nga kemi;
R(zanore)DH, (zanore)R(zanore)DH, (zanore)R(zanore)DH(zanore),...
Nga kemi; R(zanore)DH, RADH, REDH, RIDH
(zanore)R(zanore)DH; nga kemi ARADH, ARADHA
Por gjithashtu kemi;
Nga vërtetimet e mëparshme të cilat janë shtjelluar (shtjellu=Shtje/SHTI/Shtije+LU/LLU), lidhur me fjalët AR dhe RA, prej nga janë formuar pjesë e madhe e fjalëve shqipe, si; LART, MAR, VAR, KAR, DAR, SHAR, GAR, THAR, MRA, TRA, DRA, VRA , GRA, NRA, FRA,…
BRA, BRAVA, VRAM, VRAN,
LARG, NGARKO, TRANI, TRAPI, TRAM, TRAN, PRAP, MRAP, KRAP, KRASHNIK, VRANINA (VRA NON),…

VARGOJ, ZAGAR, ZGAR,…
Nga kjo mund të përgjithësojmë;
AR=UR, OR; IR; ER; YR, EAR, IAR,…., dhe RA=RU, RI, RE, RO, REA, RIA, RY,….

1) AR=UR

LURT, MUR, VUR, KUR, DUR, SHUR, GUR, THUR, MRU, TRU, DRU, VRU , GRU, NRU, FRU,…
BRU, BRUVU, VRUM, VRUN,
LURG, NGURKO, TRUNI, TRUPI, TRUM, TRUN, PRUP, MRUP, KRUP, KRUSHNIK, VRUNINU (VRU NON),…
VURGOJ, ZUGUR, ZGUR,…,etj.

2) AR=IR

LIRT, MIR, VIR, KIR, DIR, SHIR, GIR, THIR, MRI, TRI, DRI, VRI , GRI, NRI, FRI,…
BRI, BRIVI, VRIM, VRIN,
LIRG, NGIRKO, TRINI, TRIPI, TRIM, TRIN, PRIP, MRIP, KRIP, KRISHNIK, VRININI (VRI NON),…
VIRGOJ, ZIGIR, ZGIR,…

3) AR=ER

LERT, MER, VER, KER, DER, SHER, GER, THER, MRE, TRE, DRE, VRE , GRE, NRE, FRE,…
BRE, BREVE, VREM, VREN,
LERG, NGERKO, TRENI, TREPI, TREM, TREN, PREP, MREP, KREP, KRESHNIK, VRENINE (VRE NON),…
VERGOJ, ZEGER, ZGER,…

4)
AR=OR

LORT, MOR, VOR, KOR, DOR, SHOR, GOR, THOR, MRO, TRO, DRO, VRO , GRO, NRO, FRO,…
BRO, BROVO, VROM, VRON,
LORG, NGORKO, TRONI, TROPI, TROM, TRON, PROP, MROP, KROP, KROSHNIK, VRONINO (VRO NON),…
VORGOJ, ZOGOR, ZGOR,…

5)
AR=YR

LYRT, MYR, VYR, KYR, DYR, SHYR, GYR, THYR, MRY, TRY, DRY, VRY , GRY, NRY, FRY,…
BRY, BRYVY, VRYM, VRYN,
LYRG, NGYRKO, TRYNI, TRYPI, TRYM, TRYN, PRYP, MRYP, KRYP, KRYSHNIK, VRYNINY (VRY NON),…
VYRGOJ, ZYGYR, ZGYR,…

RA	RE	RI	RU	RO	RY
TRA	TRE	TRI	TRU	TRO	TRY
DRA	DRE	DRI	DRU	DRO	DRY

GRA	GRE	GRI	GRU	GRO	GRY
MRA	MRE	MRI	MRU	MRO	MRY
NRA	NRE	NRI	NRU	NRO	NRY
THRA	THRE	THRI	THRU	THRO	THRY
,…, etj					

Nga kemi;
TRUSHIT,TRUS, TRUSH, TROSHIT, DROJSHI, TRISHT,…
GRUSHIG, GROSHIG, DROJSHI, GRISHT,…
DRUSHI, DROSHIT, DROJSHI, DRISHT, …

VYRGOJ, ZYGYR, ZGYR,…

AR	ER	IR	UR	OR	YR
TAR	TER	TIR	TUR	TOR	TYR
DAR	DER	DIR	DUR	DOR	DYR.
GAR	GER	GIR	GUR	GOR	GYR
MAR	MER	MIR	MUR	MOR	MYR
NAR	NER	NIR	NUR	NOR	NYR
THAR	THER	THIR	THUR	THOR	THYR
,…, etj.					

Nga kjo fjala RADH është e krijuar nga dy fjalë; RA e DHA, por DHA është e krijuar nga ADH, prej nga kemi; RA+ADH=RADH, prej nga DHA RA-mja prej nga formojmë fjalët; RA*DHA=RADH, si rrjedhim nga kjo mënyrë u krijuan të gjitha fjalët, me të njëjtën mënyrë, si;
RAS=RA *AS=RA + SA=RAS (RASA,...)
RAT=RA*AT=RA+AT=RAT,
RAB=RA*AB=RAB
RASH=RA*ASH=RASH
RAM=RA*AM=RAM
RAN=RA*AN=RAN
RAVA=RA*AV=RAVA
RA*AP=RA*AP=RAP
DRAP=DA*AR’RA*AP=DARAP/DRAP
MRAP=MA*AR’AR*AP=MARAP=MRAP
TRAP=TA*AR’RA*AP=TRAP
VRAP=VA*AR’RA*AP=VRAP
GRAP=GA*AR’RA*AP=GRAP

,...
Në këtë mënyrë u krijuan këto fjalë;
Nga kjo fjala REDH është e krijuar nga dy fjalë; RE e DHE, por DHE është e krijuar nga EDH, prej nga kemi;
RE+EDH=REDH, prej nga DHE RE-mja prej nga formojmë fjalët; RE*DHE=REDH, si rrjedhim nga kjo mënyrë u krijuan të gjitha fjalët, si;
RES=RE *ES=RE + SE=RES (RESE,...)
RET=RE*ET=RE+ET=RET,
REB=RE*EB=REB
RESH=RE*ESH=RESH
REM=RE*EM=REM
REN=RE*EN=REN
REVE=RE*EV=REVE
RE*EP=RE*EP=REP
DREP=DE*ER'RE*EP=DEREP/DREP
MREP=ME*ER'ER*EP=MEREP=MREP
TREP=TE*ER'RE*EP=TREP
VREP=VE*ER'RE*EP=VREP
GREP=GE*ER'RE*EP=GREP
,...
3)
RUS=RU *US=RU + SU=RUS (RUSU,...)
RUSH=RU *USH=RU + SHU=RUSH (RUSHU,...)
RUT=RU*UT=RU+UT=RUT,
RUB=RU*UB=RUB
RUSH=RU*USH=RUSH
RUM=RU*UM=RUM
RUN=RU*UN=RUN
RUVU=RU*UV=RUVU
RU*UP=RU*UP=RUP
DRUP=DU*UR'RU*UP=DURUP/DRUP
MRUP=MU*UR'UR*UP=MURUP=MRUP
TRUP=TU*UR'RU*UP=TRUP
VRUP=VU*UR'RU*UP=VRUP
GRUP=GU*UR'RU*UP=GRUP

4)
ROS=RO *OS=RO + SO=ROS (ROSO,...)
ROSH=RO *OSH=RO + SHO=ROSH (ROSHO,...)

ROT=RO*OT=RO+OT=ROT,
ROB=RO*OB=ROB
ROSH=RO*OSH=ROSH
ROM=RO*OM=ROM

RON=RO*ON=RON
ROVO=RO*OV=ROVO
RO*OP=RO*OP=ROP
DROP=DO*OR'RO*OP=DOROP/DROP
MROP=MO*OR'OR*OP=MOROP=MROP
TROP=TO*OR'RO*OP=TROP
VROP=VO*OR'RO*OP=VROP
GROP=GO*OR'RO*OP=GROP

6)
RYS=RY *YS=RY + SY=RYS (RYSY,...)
RYSH=RY *YSH=RY + SHY=RYSH (RYSHY,...) nga kemi Nrysh/ndrysh/nryshk/ndryshk,...
RYT=RY*YT=RY+YT=RYT
RYB=RY*YB=RYB
RYSH=RY*YSH=RYSH
RYM=RY*YM=RYM
RYN=RY*YN=RYN
RYVY=RY*YV=RYVY
RY*YP=RY*YP=RYP
DRYP=DY*YR'RY*YP=DYRYP/DRYP
MRYP=MY*YR'YR*YP=MYRYP=MRYP
TRYP=TY*YR'RY*YP=TRYP
VRYP=VY*YR'RY*YP=VRYP
GRYP=GY*YR'RY*YP=GRYP

Nga e njëjta mënyrë janë krijuar fjalët;
ARDHA=AR*DHA=ARDHA
URDHU=UR*DHU=URDHU
ERDHE=ER*DHE=ERDHE, kemi fjalën VERDH, VERDHINa, prej nga ka kuptimin VAR*DHA=VER*DHA=VOR*DHA,... por edhe VU si V*ERDH, pra ERDH VU-mja, sipas kuptimit të fjalës VU/VO/VI/VE/VU/VY,...

Të gjitha fjalët me renditje të re RDH, krijojnë nga fjala e veçantë krijohen shumë fjalë tjera në shqipe, kjo fjalë është krijuar me mija vite me pare, pra kur themi me mija vite, natyrisht kuptojmë se paku 20 000 vite me pare.
ORDH=OR*DHA=ORDHO
IRDHI=IR*DHI, prej nga P*IRDHI, QI*IRDHI,
..... etj.
Si dhe

RADH=REDH=RUDH=RIDH=RODH=RYDH,..
D**RODH**; D**RIDH**, D**RUDH**, B**RODH**, B**REDH**, B**RIDH**; ....
URDH/URDHNOJ (pra, NOJ URDH, me kuptimin e njëjtë me fjalinë NOJ ARDH, ARDHNOJ, po ashtu NOJ ERDH; ERDHNOJ, si dhe ORDH, ashtu ORDHNOJ, ose NOJ ORDH, ..., etj.). Nga kjo kuptojmë se kuptim i fjalës URDHNOJ ose URDH,

ashtu prej nga krijohet kuptimi i fjalës KEPURDH, prej KAP URDH, ashtu KAP ARDH, KAPORDH, prej nga kemi ARDH në formën KAP, që e përshkruan formën KA AP ashtu ky veprimi KAP krijon formën gjeometrikë në kohë dhe hapësin KAP ,... në të vërtetë të gjitha këto fjalë na epin kuptimin e ARDHjes. Prej nga kuptojmë se URDHNOJ do të thotë; NOJ ARDH= NO ARDH në trajtën ARDH NO=ARDHNOJ.

Nga kemi; QERDH=QE ERDH,

RADHA=RA*ADH=RADH

Nga kjo kemi;

RADHA=REDH; prej nga u krijua fjala;

BA*REDH=BREDH=B'REDH.

BA*RODH=BRODH=B'RODH

BA*RIDH=BRIDH=B'RIDH; prej nga kemi; BREDH/BRIDH/BRODH,...kështu marrin kuptim edhe fjalët; BRUDH,...

Prej kësaj kemi;

Fjalet RODHI, BRODHI, BREDHI, BRIDH, ,,por edhe BRADH, BRADHAN,,.

Ndryshimi ndërmjet fjalëve ARDH/RADH është në ndryshimin AR dhe RA, prej nga DH ka kuptimin DHA, kështu në rastin e pare kemi DHA AR, dhe në rastin e dyte DHA RA, kështu DHA e kemi kuptimin e njëjtë me ADH, përveç ndryshimit të kahes, respektivisht njëra largohet nga shikuesi, me saktësisht krijuesi i fjalës, kurse tjetra afrohet në drejtim të krijuesit të fjalës. Për me drejt

Nga ADH=DHA afrohet në drejtim të dukurisë AR, prej nga kemi ARDH (zanore) ose ARDH(pjesë e fjalës), kështu në të dy rastet kemi krijimin fjalës ARDH ashtu duke u dhënë prej nga krijohet ARDH,

Po ashtu kemi forma RADH është afrim tre dukurisë RA nëpërmjet ADH tek folësi ku gjendet sistemi krahasuese prej nga këqyret dukuria në fjalë.

Nga kjo kemi;

RADH/REDH/RODH/RUDH/RIDH/RYDH

RADH/b'REDH/b'RODH/m*ERDHI/v*ERDHI/,...

N*RYDH/D*RYDH/K'REDH/D*REDH/D*RIDH

Si dhe

ARDH/ERDH/ORDH/URDH/IRDH/YRDH

Prej nga kemi; B**ARDH**, K**ORDH**, P**ORDH**, V**ERDH**, D**ERDH**, D**ARDH**, G**ARDH**, H**ARDH**I, DERDH, MERDHI, VERDH, VERDHI, LERDHI, ...te krijuara nga fjalët; me kuptime të njëjta me fjalët ARDH=URDH=ORDH=IRDH=YRDH=ERDH.

Si dhe B**REDH**, BR**EDHI**, KREDH, krijuar nga RADH ruajtur me shumë në Shqipërinë e mesme dhe të Jugut,

Në bazë, ka kuptimin e përshkrimit fizik, ku Bredha (BA RADHA; BA REDHA/RADHA/RIDHA/RUDHA,...), jepet në formën e renditjes se hapave gjatë shëtitjes se njeriut, si dhe nga renditja e gjësendeve ashtu në mënyrë të njëpasnjëshme, duke na dhënë kuptimin e fjalës RADH, pra DHA me veprimin RA, prej nga RADH.

Kështu BREDH ka kuptimin BA RADH, por dallimi qëndron në A dhe E ku E paraqet zhvendosjen e hapësirës A, në largësi nga sistemi krahasues (ku gjendet personi i cili krijon dhe veneron dukurin që përshkruhet me fjalën

përkatëse), dhe ku A largohet bëhet E, ose largimi i A-se e shndërron hapësirën në E, ashtu personi nuk e sheh veten si pjesë e asaj hapësirë, sistemi,...etj.
Nga kjo kuptojmë se fjala BREDH u krijua nga BA RADH ashtu B*RADH, me zhvendosjen e RADH në largësi kemi kalimin A-se në E prej nga kemi RADH kalon në REDH duke na dhënë BREDH.

Prej kësaj kuptojmë se R është sipërfaqe e lëmuar, kurse RR është kalimi i kësaj sipërfaqe në gjendje valore, ose të vrazhde si dhe ajo përmbledh hapësirën kryesisht të ngjeshtë dhe tkurret , prej nga kalon nga R në RR, duke shndërruar fjalët REDH=RRJEDH, RODH=RRODHI, RRIDH/RRJEDH, si dhe RRUDH, ...etj.

DEBOJ

U maru pej fjalëve DA BAJ, pra BAhet gjësendi, veprimi, diçka nga veprimi DA, prej nga DA BAJ, ashtu DA BOJ si dhe D*BOJ=D’BOJ.
Pra kjo fjalë u maru pej fjalëve të cilat përdoren edhe sot në veri, përkatësisht në hapësirën Dardane, dhe e flet hala, me ma shumë se 70% r popullit Shqipfolës.

DEBATOJ

BA=BA*A	BO=BO*O	BI=BI*I
*BAT = BA * AT/TA*	*BOT = BO * OT/TO*	*BIT = BI * IT/TI*
*BATH=BA*ATH/THA*	*BOTH=BO*OTH/THO*	*BITH=BI*ITH/THI*
*BASH = BA*ASH/SHA*	*BOSH = BO*OSH/SHO*	*BISH = BI*ISH/SHI*
*BAS = BA*AS/SA*	*BOS = BO*OS/SO*	*BIS = BI*IS/SI*
*BAC = BA*AC/CA*	*BOC = BO*OC/CO*	*BIC = BI*IC/CI*
*BAL = BA*AL/LA*	*BOL = BO*OL/LO*	*BIL = BI*IL/LI*
*BALL = BA*ALL/LLA*	*BOLL = BO*OLL/LLO*	*BILL = BI*ILL/LLI*
*BAZ = BA*AZ/ZA*	*BOZ = BO*OZ/ZO*	*BIZ = BI*IZ/ZI*
*BAG = BA*AG/GA*	*BOG = BO*OG/GO*	*BIG = BI*IG/GI*
*BAR = BA*AR/RA*	*BOR = BO*OR/RO*	*BIR = BI*IR/RI*
*BARR=BA*ARR/RRA*	*BORR=BO*ORR/RRO*	*BIRR=BI*IRR/RRI*
*BAN = BA*AN/NA*	*BON = BO*ON/NO*	*BIN = BI*IN/NI*

*BAM = BA*AM/MA* *BAG = BA*AG/GA* *BAGJ=BA*AGJ/GJA* *BAVE=BA*AV/VA* *BAZH=BA*AZH/ZHA*	*BOM = BO*OM/MO* *BOG = BO*OG/GO* *BOGJ=BO*OGJ/GJO* *BOVE=BO*OV/VO* *BOZH=BO*OZH/ZHO*	*BIM = BI*IM/MI* *BIG = BI*IG/GI* *BIGJ=BI*IGJ/GJI* *BIVE=BI*IV/VI* *BIZH=BI*IZH/ZHI*
BU=BU*U *BUT = BU * UT/TU* *BUTH=BU*UTH/THU* *BUSH = BU*USH/SHU* *BUS = BU*US/SU* *BUC = BU*UC/CU* *BUL = BU*UL/LU* *BULL = BU*ULL/LLU* *BUZ = BU*UZ/ZU* *BUG = BU*UG/GU* *BUR = BU*UR/RU* *BURR=BU*URR/RRU* *BUN = BU*UN/NU* *BUM = BU*UM/MU* *BUG = BU*UG/GU* *BUGJ=BU*UGJ/GJU* *BUVE=BU*UV/VU* *BAZHA=BA*AZH/ZHA*	BE=BE*E *BET = BE * ET/TE* *BETH=BE*ETH/THE* *BESH = BE*ESH/SHE* *BES = BE*ES/SE* *BEC = BE*EC/CE* *BEL = BE*EL/LE* *BELL = BE*ELL/LLE* *BEZ = BE*EZ/ZE* *BEG = BE*EG/GE* *BER = BE*ER/RE* *BERR=BE*ERR/RRE* *BEN = BE*EN/NE* *BEM = BE*EM/ME* *BEG = BE*EG/GE* *BEGJ=BE*EGJ/GJE* *BEVE=BE*EV/VE* *BAZHA=BA*AZH/ZHA*	BY=BY*Y *BYT = BY * YT/TY* *BYTH=BY*YTH/THY* *BYSH = BY*YSH/SHY* *BYS = BY*YS/SY* *BYC = BY*YC/CY* *BYL = BY*YL/LY* *BYLL = BY*YLL/LLY* *BYZ = BY*YZ/ZY* *BYG = BY*YG/GY* *BYR = BY*YR/RY* *BYRR=BY*YRR/RRY* *BYN = BY*YN/NY* *BYM = BY*YM/MY* *BYG = BY*YG/GY* *BYGJ=BY*YGJ/GJY* *BYVE=BY*YV/VY* *BYZHY=BY*YZH/ZHY*
e kështu me radhë,...		

Ka mundësi (munsi=sa/si+man/mun) të jetë nga Shqipja e cila në kohën (veri, Kosovë; kohen)e ardhjes se popujve rreth viteve 1300 para Krishtit dej

600 para Krishtit, e kishin gjet gjuhën shqipe në gadishullin Italian boll shumë të zhvillume (ZHVALLA=Z+VALL, VILLUM), dhe natyrisht në përzierje me popujt shqipfolës kishin marrë nga ata edhe fjalë. Nga DE=DA dhe BATOJ nga BAT të kuptimit me BA, si rrjedhim kemi;

Nga kjo rrjedh edhe emni (EMEN=AMAN=AMIN=OMAN=EMIN=,...) Ilir BATO në kuptimin ai që është i BAM, pra në trajtën BAT=BOT=BET=BUT,…etj.

Kështu BATO do të thotë AI i cili BAN, ose ai i krijum (*këqyrë/kqyr dhe krahaso; KRIJAM=AM/UM=MA/MU, prej nga UM=AM KRI, pra MA=MU KRI,*) në trajtën me të mirë i BAT. Sot në Kosovë përdoret po ashtu, A E BAT, U BAT NJERZ, U BAT QIKA T'MIRA,…etj.

BET QIK, BET DJAL, BET BURR,…etj.

Po nga kjo logjik, krijimi i fjalës DEBAT, DEBATO, ka kuptimin Me DA BA-mjen, ose atë që është BAT me DA, pra në kuptimin me prish, dhe kështu e BAT me DA.

DEBATO përcjell DA-mjen, diçka që është BA, BAT por që DA-het. Kështu DA përcjell veprimin e shkatërrimit të BAT por edhe BAT= BA ka kuptimin e BAmjes se gjësendit për me DA, ose thjesht krijimi BAT i veprimit DA.

Kështu DEBOJ, DEBAT, DEMON, DAMUN, DES, DEKA, …, e përshkruan në trajta të nryshme veprimin DA.

Pej nga;

DEBOJ=DA BOJ

DEBAT=BAT DA, DA BAT

DEMON=DA MAN, ose DE EMON= DA AMON,…etj

DES= DA ES, ashtu si SA DA.

DEKA, = KA DA por edhe EKA=HEKA, pra DA per HEKJE, …etj.

BATO

BATO përshkruan veprimin e Ba-mjes, foljen BA, pra BA-mje në gjatësinë/gatsin në kohë/hapësirë (A +TO dhe AT+O), AT+O= ATO, me saktë me mundësin AT'TO.

Me të njëjtën strukturë si BAM/BUM/BIM... ku përshkruhet BA-mja por duke e përshkruar MA-jtjejn të dhënë në kohë dhe hapësirë, si; AM/UM/IM,...

Me të njëjtën strukturë si BAN/BUN/BIN,..., kur përshkruhet BA-mja por në kuptimin ku është e NU-me ajo në hapësirë dhe kohë, me përmasat e saj si AN/IN/UN,..., etj.

BASH/BAS kur përshkruhet BA-mja por tash në përshkrimin e sasisë në kohë dhe hapësirë të dhënë me pjesët/fjalet si AS/ASH, ES/ESH, US/USH, ... po ashtu; SA/SHA, SI/SHI, SU/SHU,..., etj.

BALL/BAL kur përshkruhet BA-mja por tash në përshkrimin e pozitës /naltsis në krahasim me këqyr'sin (me saktë krijuesin e fjalës në kohën (veri, Kosovë; kohen)ku kjo fjalë u krijuar) në kohë dhe hapësirë të dhënë me pjesët/fjalet si AL/ALLL, EL/ELL, UL/ULL, ... po ashtu dhe LA/LLA, LI/LLI, LU/LLU,..., etj.

DROBIT

DA RO BA, DA ROJE BA, DA ROJE BAT, ku BAT=BUT=BET=BIT=BOT, në përputhje me shpjegimet e dhëna në Msheftësit e Gojës (1,2,3) DA RO BIT , ku BIT=kemi BI/BA+IT/AT.

Ku pjesa DRO krijohet nga DA RO(n), DA rojën shumë rrallë në kuptimin me DA, damtu, formën RO, dhe kuptimin RO, ROJ,..., etj. Si dhe DA (ROJE BAT), pra DA nga bamja e ROjes, si ROBA, ROBIT. Kështu, njeriu i cili DA-het nga BA-mja e RO-jes, është DA ROBIT=D'ROBIT.

Kurse pjesa BIT, është me të njëjtën format; BA~BAT; BO~BOT; BI~BIT, BE~BET, BU~BUT., BY~BYT.

DERMOJ

U krijua nga fjala DA, si DAR, nga DA+AR qashtu si; QA+AR=QAR, por QA+AQ=QAQ, QAT= QA+AT, QA+AL=QAL, ... si dhe DAQ=N'DAQ= N'DA*AQ, por edhe si MA+AR=MAR, VA+AR= VAR, GA+AR=GAR=N'GAR,..., etj., dhe MOJ në kuptimin MAJ, prej nga kemi DARMAJ=DERMOJ=DURMOJ,.., etj. Kjo fjalë ka shpeshtësi përdorimi me të madhe në Jug.

DAR përfshin rastin e veçantë të DA-mjes hapësinore, pra, tri përmasash , pra 3D *(three dimensional*). Pra, DA në sipërfaqen R me trashësi në zgjerim AR e cila ka ngritje të vazhdueshme.

Nga kjo DAN na ep përshkrimin e DA-mjes në formën e AN-es, thënë me drejt DA-mje e cila krijon AN në vete, foljen, veprimin, e cila NO-het (kuptimin bazë AN është i njëjtë me UN, ku UN ~NU) si DA veprim i cili krijoj AN-e në vetvete.

Nga kjo DAS/DASH na ep përshkrimin e DA-mjes në formën e AS-es/ASH, thënë me drejt DA-mje e cila krijon në sasinë AS/ASH në vete. Folja e veprimi SO-het/SHO (kuptimin bazë AS/ASH është i njëjtë me US/USH, ku US/USH ~SU/SHI) si DA veprim i cili krijoj ASH/AS-e në vetvete. Kjo përgjithësohet format, të cilat i kemi shtjellu (pse të mos themi shtjellu, shtjelli, shtjell kur kemi shtjello) perzgat krejt librit; DAS/DASH, DES/DESH, DUS/DUSH, DOS/DOSH; DIS/DISH; DYS/DYSH, ... të cilat na epin DA-

mjen nga ana e sasisë, ose duke e përshkruar nga ana sasiore damjen , si dhe sasinë e damjes. në përjashtim të pak fjalëve me DA, si SOD, nuk e kemi shumë të zhvilluar simetrinë për ***S(zanore)D*** në *D(zanore)S/SH*. Se a ka ndonjë /no nje/noj lidhje me fjalët e bartura në gjuhët tjera.

Po ashtu kemi DAT krijuar nga DA+AT= DAT duke përshkruar DA-mjen në përmasat e gjatësisë, si dhe për; DET/DUT/DOT/DIT/DYT,... nga kjo kuptojmë se fjalët në anglisht DAT; DOT, ..,por edhe në gjuhët tjera të Evropës, kanë ndërlidhje të ngushte me shqipen, me veprimin e thjesht DA-mjen, si dhe

Nga kjo kemi DAQ, me kuptimin DA+AQ =DAQ, prej nga u krijua N'DAQ, pra në kuptimin në koftë se DON, ose Dëshiron. Shembull; NDAQ ME ARDH T'PRES/T'PRITI. Prej ku, N'DAQ=N'(DA+ AQ). Ky shembull u krijuan fjalët, si me kuptim të njëjtë si; DEQ; DOQ; DIQ; DUQ; DYQ të cilën e përshkruajnë pjesën e gjësendit që ka damje të veçantë, i cili është i dalur nga tansia ashtu në mënyrë të veçantë për AQ/EQ/UQ/IQ/OQ/YQ si DAQ/DEQ/DUQ/DOQ/DIQ/DYQ,..., etj.

Po ashtu DAL e marum nga bashkimi DA + AL, si dhe DEL/DUL/DIL/DOL,...si dhe gjithashtu, DAG/DEG/DUG/ DOG/DIG/DYG,..., DAG=DA+AG, DEG=DE+EG,...,etj., shpjegimet e cila i kemi dhënë në pjesët tjera të librit Msheftësit e Gojës.

Ngjashëm/gajshem është për të gjitha fjalët tjera; DUN, DEN, DON, DIN, DYN, ashtu si DYNDJE, qashtu njëjtë sikur të krijonim fjalën DANDA, pra DA (pej) N'DA-mja.

Si përgjithësim për fjalët DAR, kemi; DER, DIR, DUR, DOR, DYR, të cilat shumë rralle i gjejmë brenda/mrena shqipes sot. Kurse pjesa DER***(MOJ),*** *ku pjesa MOJ është fjala me kuptimin MA, MAJ, qashtu si MU; MUJ, ME; MEJ, MY, MYJ,.. të cilat kanë përdorim të gjan/gjer tek shqiptaret edhe sot. Në* thelb DERMOJ përbëhet me kuptim bazë nga DAR dhe MAJ. Pra, MAJ DAR-jen.

DEMON

DEMON u krijua pej DE*EMON, pra EMEN/EMON/EMAN/ AMAN veprimin DE=DA. Nga kjo kemi DAMUN fjalë e përdorur(n) në Kosovë. Prej nga kemi DAM, DAMUN, DA MAN, MAN veprimin DA. Pra, emri i dreqit/djallit/Lanetit ose shpesh siç thuhet në Kosovë ,''I LANUNI'',''I MALLKUMI'', …, etj. Emni DEMON përmban/perman mshftesit religjioze, si emen i religjionit të parë DARDAN; nga DA EMON ose DA AMON, pra Ai i cili na DA-n pej AMON(pra, na Dan pej A MAN, ose na largon pej atij që MAN, ose na MAN).

Po ashtu DAMON= DA MAJTJEN, si DA MAN, MAN DA-mjen, pra Dahet nga veprimi MAN/MON/MUN/MEN/MIN,..., etj. Kështu DEMON= DE EMON=DA AMON, =DA EMON, … pra E MAN DA-mjen.

Kemi emrat DUMOSH/DEMUSH/DAMUSH/DAMUN/..., etj.

VESHGOJ/TREGOJ/NIGOJ/NGOJ

1)

Ne koftë se në të ashtuquajturin Gjuha letrare asht pranu me i than gojes Goja, atëherë fjala (Degjo) duhet t'nalohet dhe të shkruhet Nigoj dhe N'goj. Si dhe gjuha duhet të shkruhet Guha, .Lexuesi e Studiuesi duhet me i përgjithësua perfunimet edhe për rastet tjera...Për ma shumë lexo pjesën e dyte e trete MSHEFTESIT E GOJES, (guha shype dhe kuptimi i fjalëve t'saj) (2) dhe(3) nga Abedin Sutaj

1.a) Vërtetimi:

Dëgjojë do të thotë; DA+ GJOJE, pra Gjojes në shipni i thon Gojes (Gjoja) dhe Guhes(Gjuha), pra G me shumë bahet GJ. Kur Degjoj do të thotë me Da gojën(da gjojen).Nigoj në Kosovë do të thotë më Ni(ndi)+gojen, si dhe Ngoj=N'goj. Pra me Nu (veshin në Gojen e tjetrit). Në gjuhën letrare gabimisht shkruhet Vëzhgoj por e vërteta asht VESH+GOJ , pra me i lidh VESHIN E GOJEN. Vërtetim i mjaftueshëm, që me fjalën Veshgoj ,atëherë duhet të përdoret Ngoj dhe Nigoj e jo Dëgjoj. Vërtetim tjetër, në gjuhën letrare, kemi; GJUHA DHE GOJA sepse në Shipni ka primje, Gojes me i than Gjoja, e marrne nga Shipnia e mesme. në Kosovë përdoret sistemi i drejt; GOJA DHE GUHA, pra të dyjat me G.Nga kjo, duhet ose të kemi; Gjuha dhe Gjoja ose Guha dhe Goja. Zgedhin\Zgjedhin e merrni...Por në koftë se pranohet Goja, atëherë fjala Dëgjoj (DA GJOJ, me kuptim të njëjtë me DA GOJ)duhet të përjashtohet dhe të lejohet vetëm; NIGOJE, N'GOJE dhe VESHGOJE (*jo simas guhetarve të cilët e shkruajnë; VEZHGOJE, fjala VEZH, s’ka kuptim për dukurin në sqarim*)....

1.b) Vërtetim i dytë:

Kemi fjalën ***TRE***GOJ, e cila është e marume të njëjtën mënyrën me fjalët ***VESH****GOJ, ***NI****GOJ, ***N****GOJ, ***I****GOJ (*një goje, me e da njani me tjetrin, shembull kemi; I GOJ ta dajm ungju pak e mos u ngut*).

Krejt e qartë që treGOJ na përshkruan GOJ=GJOJ(siq thuhet në nj epjes të Shqipërisë me kufijtë e sotem politik)

Megjithatë kemi pjesën tek fjala ***TRE***GOJ, prej nga;

TRE=T*RE=TE RE=t’RE

TRA=T*RA=TE RA=t’RA

TRU=T*RU=TE RU=t’RU

TRO=T*RO=TE RO=t’RO (prej nga përshkruhet pjesa fillimi i shtrimjes se formës, veprimit RO. Kështu TROHA E BUKES; kemi ROHA,

ashtu ROH, prej nga përshkruhet veprimi RO/ROJ duke e tregu pamjen e thërrmijave, troshave të bukës, që duhet të RU=RO-hen).

Shënim: TROSHAVE=T*ROSHAVE=T*RO*SHA*AVE
TRUSHAVE
TRESHAVE
TRASHAVE,...
Si dhe;
T=D
DRUSHAVE
DRESHAVE
DRASHAVE,...
T=G

GRUSHAVE
GRESHAVE
GRASHAVE,...
T=M
MRUSHAVE
MRESHAVE
MRASHAVE,...
si dhe
T=N
NRUSHAVE
NRESHAVE
NRASHAVE,...
T=P
PRUSHAVE
PRESHAVE
PRASHAVE,...
T=V
VRUSHAVE
VRESHAVE
VRASHAVE,...

T=F
FRUSHAVE
FRESHAVE
FRASHAVE,...
,..por edhe
RUSHAVE
RESHAVE
RASHAVE,...

Me pak lexim e kuptojmë se tana fjalët kanë kuptim të plot në gjuhën shqipe e sidomos në Kosovë, ku gjendet brumi i shqipes, dhe krijimit të fjalëve shqipe. Ta shtjellojmë me pak skjarime, e t'hollime...

TRI=T*RI=TE RI=t'RI

2)

Duhet të dimë se fjala TROSHA/TROSHAVE përbëhet nga dy fjalët kryesore, si; TRO*SHA/TRO*SHAVE, prej nga pjesët SHA që e përshkruan sasinë e materies në përmasa të mëdha të shtrime në hapësin/hapësin, ashtu me shumësin S1+S2+S3+...+=SH, si dhe në të njëjtën mënyrë si C1+C2+C3+...+=S.

Megjithatë TRO krijohet nga të RO=T'RO, si dhe SHA, SA, CA, prej nga kemi damjen e pjesës të hapësirës e shtrime para syve të krijuesit të fjalës përkatëse ashtu hapsina fillon e merr pamje të trupit, hapesina kthehet në materies të shformume, krijohet në një lëvizje të Çrregullt por rreth një pikë/boshti/ose hapësirës (hapsines) të kufizuar, prej nga kemi SHA, ose në sasi me të vogël SA, apo sasi krejt të vogël si CA.

Dihet se ky parim i krijimit të fjalëve SHA, SA, CA, mund të përgjithësohen per rastet;

SHE, SE, CE,

SHI, SI, CI,

SHO, SO, CO,

SHU, SU, CU,

SHY, SY, CY,

Por edhe

SHUE, SUE, CUE, SHIE, SIE, CIE,..., SH(zanore), S(zanore), C(zanore),.

Por vlen edhe e kundërta, pra renditjet (zanore)SH, (zanore)S, (zanore)C, si ASH, AS, AC, që kanë kuptim e njëjtë me SHA, SA, CA, me ndryshim me pikat kundërta të gjetjes se pikës ku gjendet personi që e krijon fjalën, me këtë edhe kahun e lëvizjes se sasisë se materies/gjësendit SH, S, C. Me bashkimin e SH, S, C me zanore A, I, E, U, Y, O, ose IEU,UE, OI,... na ep kahun e zhvendosjes në kohë dhe hapësin të sasive të përcaktuara (*percaktume, përcaktoma, përcaktim..., pra forma pa maresen/mbaresën AR është me e qëndrueshme dhe me e logjikshme në shqipe,...etj.*) me SH; S; C

PLUHUN

E kuptojmë se fjalët; L, LA, LI, LO, LE, LU, LY të cilat shprehin lartësinë/naltsin e caktuar të gjësendit në krahasim me sipërfaqen e tokës, dhe shpesh në krahasim me sytë dhe kryt e krijuesit, përdoruesit të fjalës. të njëjtën kohë gjësendi i cili përshkruhet nëpërmes ketyne/ketyre fjalëve, bashkë me nalt'sin përshkruhet edhe lëvizja e tij, ose me drejt të themi DALJA e tij, në

kohë dhe hapësirë/hapësin. Pra, DALA; DOLA, DEL,…. DA+LA, DO+OLA, DE+EL, do të thotë këto fjalë përshkruajnë DA nga dukuria; L, LA, LI, LO, LE, LU, LY.

Kështu DA nga La kemi DALA,
DA në trajtën DE nga LE, kemi DELE
, si dhe;
DA në trajtën DU nga LU/UL, kemi DUL, DULE; DULEN
DA në trajtën DO nga LO/OL, kemi DOL, DOLE, DOLEN
Kështu DA nga La kemi DALA,
KA në trajtën KA nga LE, kemi KALE
, si dhe;
KA nga LA, kemi KAL, KALO, KALI,..., etj.
KA në trajtën KU nga LU/UL, kemi KUL, KULE; KULEN
KA në trajtën KO nga LO/OL, kemi KOL, KOLE, KOLEN
Por edhe;

GAL	GOL	GIL	GUL	GEL	GYL
GJAL	GJOL	GJIL	GJUL	GJEL	GJYL
VAL	VOL	VIL	VUL	VEL	VYL
MAL	MOL	MIL	MUL	MEL	MYL
NAL	NOL	NIL	NUL	NEL	NYL
LAL	LOL	LIL	LUL	LEL	LYL
SHAL	SHOL	SHIL	SHUL	SHEL	SHYL
SAL	SOL	SIL	SUL	SEL	SYL
SHAL	SHOL	SHIL	SHUL	SHEL	SHYL
CAL	COL	CIL	CUL	CEL	CYL
,..., e kështu me radhë.					

Po ashtu me të njëjtin kuptim kemi AL/UL/IL/OL/EL/YL të cilat përshkruan të njëjtën dukuni/dukuri me fjalët LA/LI/LO/LE/LU/LY, por dukuria shikohet nga pika të kundërta, dhe në krahasim me krijuesin e fjalës lëvizja e formave ka kahe të kundërta.
Po ashtu nga shumësi i L që është LL, kemi;
Kështu DA nga LLa kemi DALLA, DA në trajtën DE nga LLE, kemi DELLE
, si dhe;
DA në trajtën DU nga LLU/ULL, kemi DULL, DULLE; DULLEN
DA në trajtën DO nga LLO/OLL, kemi DOLL, DOLLE, DOLLEN

Kështu DA nga LLa kemi DALLA, KA në trajtën KA nga LLE, kemi KALLE, si dhe;
KA nga LLA, kemi KALL, KALLO, KALLI,..., etj.
KA në trajtën KU nga LLU/ULL, kemi KULL, KULLE; KULLEN
KA në trajtën KO nga LLO/OLL, kemi KOLL, KOLLE, KOLLEN
Por edhe;

GALL	GOLL	GILL	GULL	GELL	GYLL
GJALL	GJOLL	GJILL	GJULL	GJELL	GJYLL
VALL	VOLL	VILL	VULL	VELL	VYLL
MALL	MOLL	MILL	MULL	MELL	MYLL
NALL	NOLL	NILL	NULL	NELL	NYLL
LLALL	LLOLL	LLILL	LLULL	LLELL	LLYLL
SHALL	SHOLL	SHILL	SHULL	SHELL	SHYLL
SALL	SOLL	SILL	SULL	SELL	SYLL
SHALL	SHOLL	SHILL	SHULL	SHELL	SHYLL
CALL	COLL	CILL	CULL	CELL	CYLL
,..., e kështu me radh.					

Fjala PLUHUN është krijuar nga fjala LU, pej nga fillon dukunia (dukuria, dukun= DA KAN, duk=DAK=DA KA, ose thjesht KA DA), me shpejtësinë e saktë, kemi;

Pej/Pe/Po/Pi/Pa,...+ LU nga marrim PLU.

Nga kjo marrim kuptimet e njëjta, me pozita të ndryshme në krahasim me sipërfaqen e tokës;

PLU;
PLI
PLO
PLY
PLE
PLA, prej nga marrim;

PLU	PLUT	SHPLUT	SPLUT
PLI	PLIT	SHPLIT	SPLIT
PLO	PLOT	SHPLOT	SPLOT

PLY	PLYT	SHPLYT	SPLYT
PLE	PLET	SHPLET	SPLET
PLA	PLAT	SHPLAT	SPLAT

Prej nga kemi;

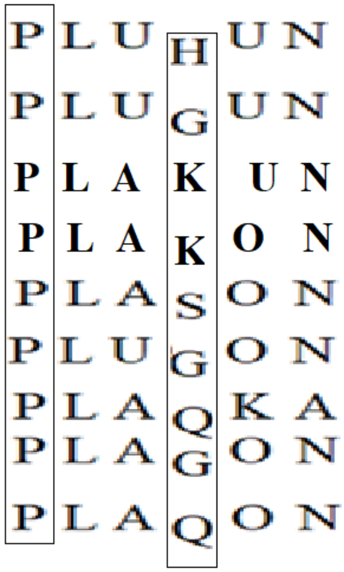
PLU	PLUS	PLUK	PLUSH	PLUG	PLUGJ	PLU	PLUF	
PLI	PLIS	PLIK	PLISH	PLIG	PLIGJ	PLI	PLIF	
PLO	PLOS	PLOK	PLOSH	PLOG	PLOGJ	PLO	PLOF	
PLY	PLYS	PLYK	PLYSH	PLYG	PLYGJ	PLY	PLYF	
PLE	PLES	PLEK	PLESH	PLEG	PLEGJ	PLE	PLEF	
PLA	PLAS	PLAK	PLASH	PLAG	PLAGJ	PLA	PLAF	

Nga këto shpjegime të shkurta si rikujtim , kemi;

PLU, pra PEJ+LU=PLU, po ashtu kemi; Pej+LUH+UN, kështu kemi; PLUHUN.

PLUHUN	PLAHAN	PLEHEN	,...,e kështu me radh
LUHUN	LAHAN	LEHEN	,...,e kështu me radh
LUN	LAN	LEN	,...,e kështu me radh
LU	LA	LE	,...,e kështu me radh

Pleh (NO)
Pluh(NO)
Plu(S)
Pla(S)
Pla(Q)
Pla(QKOJ)
PLA(K)
PLE(Q)
PLO(Q)/PLLO(Q)

Kemi;

PLIM
PLIMA-PLIMA
PLIMËRA në të vërtetë është e krijuar nga PLIM*M'RA, ku pjesa m'RA përshkruan RAmjen në trajtën M*RA=MA RA-mjen.
PLIQ (Litar i hollë prej leshi)
PLITHAR(Qerpiç. Fjala QERPIQ është e krijume/krijuar nga QAR*PIQ, pra PIQ=PJEK dhe QER=QAR)
PLISATHYES (Lloj lese, me disqe të vendosura pingulthi ose pak pjerrtas, që shërben për të thërrmuar plisat në arë. Shënim fjala PINGULTH është e marume nga P=PEJ=PI=,…+ NGUL*THY, kështu kjo fjalë mund të përkthehet në fjalinë; PEJ NGULJES per/me THY. LES=LESA, mund të jetë e përkthyer si LE SA, ose SA LE-n ose SA është e shtrime në trajtën dhe naltsin LE).
Si dhe me PLO, e krijuar nga PEJ/PE/PI/PO/P/PU/P/,…+ LO=PLO; pra përshkrim i formës E *ILA U KRIJUAR PEJ+ LO-njes, për të cilat forma kemi shtjelluar, e kfjelluar/llume në pjesën e pare dhe të dytë të librit Mshftesi e Gojes (pjesa 1,2,3).*

PLOGËSHT
(ndajfolje Plogët, plogëtas. PLOGËSHTAS , folje; Plogeshti, Plogeshtim, Plogeshtohem,
PLOGËT (mb.) PLOGËT (ndajf.)
PLOGËTAS

Baza e kësaj fjalë është LOG, ashtu e krijuar me LAG=LIG=LUG=LOG=LYG=LEG,...,e krijuar nga Pej/Pi/Po/Pe/P,...,+,...,LOG=PLOG. Nga kjo LOG do të thotë LO=LA+ GA/GO, ashtu duke përshkruar LA GJA gjësend I LO-nun në mënyrën e shtrire. Kemi LOG i mejdanit, LoG i luftës, por LOG në Kosovës gjuhët LUGU i cili nuk është i thelle aq sa LUG por megjithatë shtrihet si fushëgropë jo e thelle, prej nga përdorët LOG, Logshtaj, etj. Rrjedhimisht bëhet e kuptueshme, PEJ*LOGSHTAJE=PLOGSHTAJ, PEJ+LOGSHTIJE=PLOGSHTIJE,..., etj. Kështu LOG ka kuptimin me kanë Gjësend si OG=GO=GJO e shtrire e LA=LO-ne në ate mënyrë që të jetë si LOGU. Kuptimi i fjalës P, kur është;

a) Ajo paraqet shpejtësinë e shfaqjes se nje dukurie në kohe
b) Ajo paraqet pikën e shfaqjes në hapësirë, e cila rritet vazhdimisht merr përmasa me të medha, zgjanohet (za GJAN NOHET) vazhdimisht , deri në zhdukje teorikisht rritet pafundësisht, Po në fillim të shfaqjes është dukuria me e shpesht me e fuqishme me e dukshme me dendun, me e rrastë etj.
c) Ajo paraqet në hapësirë, në fillimin e saj nje sipërfaqe të tkurrur të ngushte, në formën e kulmit të parabolës. Ajo paraqet fillimin e shfaqjes se dukurisë , formës, ajo bashkë me shfaqjen e materies, gjësendit, e paraqet edhe vrullshmenin e shfaqjes në kohë edhe hapësirë.

Nga mënyra e shtrimjes, dhe fillimi, i shtrimjes se tillë, gjate kryerjes se kësaj formë dhe fillimi të saj, kemi P*LOG ose PEJ LOGU, ashtu duke u tkurr në një fjalë të vetme si PLOG (pej/pi/po,..p+LOG).
Kështu kemi;
PLUG, PLOG, PLIG=PEJ LIG, PLYG; PLAG,..., etj.
Po ashtu me të njëjtën kuptim kemi;
PLLUG, PLLOG, PLLIG=PEJ LLIG, PLLYG, PLLag,...,etj.
Me kuptimin bazik të njëjtën u krijuan fjalët po ashtu POLLOG, PLLOG;PLOG ,...POLLUG, PULLUG, PLLUG,..., etj.
Por edhe
PALLAG, PPLAG, PALAG, PLAG,...,etj.
PELLEG, PLLEG; PLEG,..., etj.
PLLIG; PELLIG, PLIG,..., etj.

PLEH= PEJ LEH/LAH/LUH,...
PLEHËRIM /Plehnim= Pej Leh NIM=NUM-je
PLEHËRISHTË/Plehnisht= pej Leh Nisht=Nusht=si shumësim i NU-mjes
PLEHËROHET/Plehnohet= Pej Leh Nohet, pra Nohet (fjale të cilët bandat Mugoshjane e përjashtuan nga fjalori)

PLEHËROJ/Plehnoj= Pej Leh NOJ, pra NOJ veprimin e gjësendit që është i Lanun. Si dhe ma kfjellt NOJ PLEH:
PLEHËRUES/Plehnues= Nu Pleh
PLEKS = pej lakes, Pej LEK=LAK duke na dhënë PLAKES=PLEKS pra prej gjësendi Pej/Pi/Po/Py/P,..., + Lek/Lak/Lok/Lik/Luk/Lyk,...= P'Lek/P'Lok/P'Lik/P'Lyk/P'Lak/P'Luk, ashtu duke përshkruar gjësendin sasinë e tij në shumë Laka=Leka, duke krijuar Pleks, me kuptim të afërt Pej Lakut=lekut, kemi; PLek, sic kemi fjalën Nelikum/ndërlikuar,..., etj. Por edhe në kuptimin Ju ka ba Lak është lidh si Lak qashtu si PEj LEKES=LAKES duke marrë Pleks.

Fjala PLE lidhet me kuptimin LE, pra me Lan por PLE na ep pikat e nisjes dhe shfaqjes se dukurisë LE, prej nga formohet PLE, kurse PLEK. Ndërlidhet me shfaqjen e LAK-ut në trajtën LEK, kurse LEKS na ep sasinë e formës së LAK-ut si LEK suke na dhënë krijimin e fjalës LEK SA ose SA LEK/LAK prej nga kemi LEKS, si dhe PLEKS na ep përshkrimin e fillimit të shfaqjes dhe rrjedhjes se formës LEKS. Ky është edhe shpjegimi i drejt i kësaj fjalë në shqipe.

PLAÇ/PLAQ

Fjalët PLAQK, PLAQKATAR, PLAQKITES, ndërlidhen ngusht me Pikat e shfaqjes në kohë dhe hapësirë, rrjedhjes të dukurisë, e cila përshkruhet me fjalët; LAQ/LEQ/LUQ/LIQ/LYQ/LOQ, si dhe LLAQ/LLEQ/LLUQ/LLIQ/LLYQ/LLOQ, pra si shumës i LAK-ave duke na dhen përshkrimin e mjedisit mjaft të lakueshëm shumë të lloqavt (LLOQ+QAVT sikur thotë per LAKA=LLAK të QA_me si QAVTA) (LOQ/LLOQ prej LOK/LAK/LLOK/LLAK dhe QAVT e cila në ep pamjen e QAMJES ashtu si QAVA përpara, QA dhe VA=VU, duke e përshkruar QA-mjen dhe mandej VUmjen e kësaj dukuri, veprimi VU=VA=VI,..., etj.).

Ashtu si; LAQ e jo LAK, prej nga kemi LAQKIT, LLOQKIT, LLOKOQIT , etj., kurse PLA ndërlidhet me gjësendit e LA-ne por pjesa LAQ, na ep formën e Lakut, pra LAN gjësendin në forma; AQ, si LAQ, LAK,..., si dhe dinamiken lëvizshmërinë e tij nëpërmes kalimit të tij nga K në Q.

Megjithatë PLAQKIT, mund ta përafrojmë nëpërmes fjalisë; PEJ LA LAQ QA KA AT/IT, prej nga na epen përshkrimi i gjësendit të LA-n duke kaluar në LAK si LAQ dhe Qamjen (çarjen/qarjen=qirjen) e tij në trajtën QAK/QA KA, si dhe shtrirjes se tij në trajtën KAT/KIT. Natyrisht ky është veç përafrim ku shumë fjalë janë shkrirë, janë tkurr në fjalë të vetme.
Kemi po ashtu fjalët; **PLAÇKATAR**, **PLAÇKË**, **PLAÇKIT**, **PLAÇKITEM**, **PLAÇKITËS**, sipas kuptimeve të foljeve PLAÇKIT, PLAÇKITEM.

PLAÇKA

Nga Plaka ndërtuar nga Pej/Pi/Po/Pu/+,...,+Laq=Plaq, si dhe PLAQKA= Pej LAQ/LAK dhe QKA= QA KA= QA + AKA=QA *IKI= Q'IKI= QIKI=QAKA=QUKA=QOKA=QYKA,..., etj.

PLAF

Përbëhet nga Pej/Pe/Pi/Pu/P,....+LA, ku LAF, ashtu si Pe*lan=PLAN, PLANC= Pej LAN në sasi C/S,.., etj. Plaf, ashtu nga LA, LAF, LAVA,..., ashtu si LLA, LLAF,LLAVA,..., duke përshkruar një LA-nja të tillë të shpejt. Ashtu siç kemi shpjeguar më parë, se FAL~LAF dhe FALL~LLAF të cilat ndërlidhen për nga kuptimin njëra me tjetrën.

Nga kjo LAQ, LAF, LAT, LAVA, LAR, LAMA, përshkruan LA-njen në trajta e forma, si dhe në natyre të ndryshme në kohë dhe hapësirë, në nivele të ndryshme krahasuar me folësin përkatësisht krijuesin e fjalës përkatëse.
Kështu LA ruhet, qëndron në kohë dhe hapësirë në trajtën AM ose MA

LA ruhet, e qëndron në hapësirë në naltsin ose nivelin AL/EL/UL,... si LA'AL=LAL, LA'UL=LUL,..., etj.

LA ruhet, e qëndron në sasinë e caktuar me lëvizje shtjellore në kohë dhe hapësirë si;
LAS= LA+AS, LASH=LA+ASH, por dhe LE/LU/LI/LO/LY+ ASH/ESH/ISH/USH/YSH= prej nga marrim LESH, LASH, LUSH, LYSH, LISH, LOSH,..., si dhe LES, LAS, LUS, LYS, LIS, LOS
rrjedhimisht në format e sasi të posaçme; *LEC, LAC, LUC, LYC, LIC, LOC*
LA po ashtu në format e caktuar dhe qëndron në shpejtësitë e caktuar në hapësirë kohë si; AF/EF/UF/IF/OF/YF , prej nga kemi LAF; LEF; LOF; LIF; LYF, LUF, ..., etj. E kështu me radhë në format tjera si LA-nja në sipërfaqen R e caktuar në kohë dhe hapësirën LAR, LUR, LIR, LOR, LER, LYR; LAR,..., etj.

RAZ/ROZ/RUZ/RIZ/REZ/RYZ

Torzoj
M'rizoj
Rizoj
Rezoj
Terezi
Barazi
M'razi
Vrazi
T'rezi

Duhet mos të harrojm kemi RZ, R(zanore)Z, R(zanore)Z(zanore) dhe ZR si dhe Z(zanore)R, R(zanore)Z(zanore).

RA	RE	RI	RU	RO	RY	R
AZ	EZ	IZ	UZ	OZ	YZ	Z
RAZ	REZ	RIZ	RUZ	ROZ	RYZ	RZ
BA(RAZ)	TE(REZ)	M(RIZ)				
Tertho(RAZ)	REZOJ					

Si dhe fjalë tjera të ndërtuar mbi kuptimet; RAZ=REZ=RUZ=RIZ=ROZ=RYZ, ku marrim; KRAZ, KRAHAZ, KRIZ, RAZAKI, TeREZI, TeREZITEM.

TERAK/TARAK

N*ë* fjalorin e gjuhës t*ë* ashtuquajtur të Sot*ë*m të Shqipes, kemi fjalën TERAK.
N*ë* të vërtet*ë* kjo fjalë duhet të jet*ë* TARAK, ashtu si thuhet në Kosovë, sepse TERAK përdoret për të përshkruar vendin e thatë, në thamje (n'thamje), një vend i terun, pa uji.

Kështu TARAK mund të jetë krijuar nga T' ARA KA, në trajtën ARAK= pra i ARES, të ARA, i dalun të ARA në trajtën AK=IK, prej nga krijohet kuptimi i ri, si;
NIK, NAK, LAK, LIK, LUK,… Arak; gurak; marak; VORFNJAK; BINAK; HARRAK; nga kemi edhe ARAK, prej nga T'ARAK. Pra, muzat per ARA, i zgedhun(r) me njëjtë TA ARA,…etj.

KRODHË

Fjala KRODH (Ku RODH=RADH e marume RA +ADH/DHA) është e krijuar nga shkurtimi i fjalës KOR + DHA , ku DHA=DHO e kemi në trajtën ADH=ODH, prej nga kemi KORODH, e shkurtuar KRODH. Fjala RODH është e krijuar nga i njëjti kuptim, RA DHA=RADH që e përshkruan DHA-njen e RA-mjes si RADH, e cila kryhet duke ju u DHA.ne nëpërmjet RA-mjes, si veprim i thjesht fizike i trupit, të cilit i epet në formën DHA/DHI/DHU/DHO/DHE/DHY,..., RA-mja. Nga kjo kemi

RADH
RUDH
RIDH
REDH

RODH
RYDH
Prej nga kemi; KRUDH, KRODH, KRIDH, KREDH,
Po nga kjo kemi DRODH, DREDH, DRUDH, DRIDH,...
N'RODH, N'RYDH, N'RUDH,...., etj.
Por edhe M'REDH, M'RODH, M'RUDH,..., etj.

Është shumë e pashpjegueshme se si në fjalorin e Sotem nuk lejohet fjala KROJSHE, ku në të njëjtën mënyrë është krijuar edhe fjala e lejuar KRODH.
Kështu kemi;
KROJSHE
KRODH
KRIDH (përdoret në Kosovë)
KROT
…

KROI

E krijuar nga ROI/ROJ, ashtu siç thuhet në Kosovë KROJ, në kuptimin KA ROJ, duke ndërtuar fjalën KROJ që paraqet llojwn e damjes nga tansia ROJ, në trajtën ose formën KRO, por që apet, prapë i ruan e vetit e ROJe,.
Kështu KROJ ka kuptimin e ujit që është mledh mrena në tokë dhe ruhet aty, në formën ROJ, prej nga kemi KA+ROJ=KROJ.
NGA RU dhe RO , si dhe RUJ dhe ROJ kemi KRUJ dhe KROJ, si dhe KRU dhe KRO

> Burim uji, që në vendin ku del rregullohet e pajiset zakonisht me një lug, me një lëfyt ose me ndonjë mur të posaçëm; gurrë, burim, vendi ku del burimi; uji i tij. Krua i ftohtë. Kroi i fshatit. Ujë kroi. Mbush ujë në krua. Pi ujë në krua. Lahem në krua.
> * Kemi pirë ujë në një krua jemi prej një vendi; jemi të afërt; e njohim mirë njëri-tjetrin. Ka pirë ujë në shumë kroje (burime) shih tek UJ/Ë, ~I. Të shpie (të çon) në njëqind (në dyzet) çezma (në krua, në shtatë kroje) e s'të jep ujë të premton, të sjell rrotull dhe nuk të mbaron punë. Kroi (pusi) i mirë njihet në kohë të thatë fj.u. në rrethana të vështira njihet njeriu i mirë e i zoti ose miku i vërtetë

KURVELESHI/VLESH/VELESH

KORE/KUR *VEL*LESHI

TA/TI/TU/TE/TY/TO

Format TA/TI/TU/TE/TY/TO i gjejmë edhe sot në përdorim, shumë të shpeshtë në Kosovë, si;
Nejta ***me ta*** *e ju thash,...*
Nejta ***me to*** *dhe ato nuk m'kallezun*
Me ty *isha shku shumë larg*
Me tu *hidh me dal jasht e mos me u kthy kurr ma*
Me ti *marrë dreqi syt*
Por kemi edhe;

Me të *nuk folet, ai din shumë*

Nga ***TA/TI/TU/TE/TY/TO, marrim***
ATA/ATI/ATU/ATE/ATY/ATO, si dhe AT
Por edhe
ETA/ETI/ETU/ETE/ETY/ETO
YTA/YTI/YTU/YTE/YTY/YTO
OTA/OTI/OTU/OTE/OTY/OTO
UTA/UTI/UTU/UTE/UTY/UTO

ZAGUSH/GUSH/GUSHT

ZAGUSH= ka kuptimin ME TA ZAN GUSHEN, ZA + GUSH=ZAGUSH, ose edhe me qartë ZA+GUSH-en=ZAGUSH. Nga GUSH rrjedh fjala GUSHT, GUSHT me shkurt do të thotë N'GUSHT, pra ashtu si shprehemi

ISHA Gusht por m'pshtun shokt,

ka kuptimin e njëjtë me;

ISHA N'GUSHT por m'pshtun shokt.

Forma GUSHT përdoren në krejt Kosovën, sidomos është ruajtur në rajonin e Ferizajt dhe Gjilanit dhe Kumanovës, Kaçanikut, Shkupit.

KUMANOVA

Si toponim i lasht ka kuptimin;

KU MAN, si sqarim me i thjesht i këtij emni të lasht. Kurse KUMANOVA = KU MA NOVA, përshkruan kuptimin KU MA NON/NOVA, pra KU MA Vendbanime, në formën NO, NON, NOVA, duke përshkruar, hapësirën ku ka ndërtime, shumë shtëpitë/shpijat/shpit/Japit, ose thjesht ku filluan njerëzit të/te NOJN temelet e para (ne Kosovë kemi **per** e jo **për**)/për banim, ndërtim, ose edhe Arat e punuara.

LIBRI 10

E zateta ni profesor temin, u mahnita; ai ish shum i merzitun,
shqetsimi i tij kish mrri kulmin,
sepse une kisha shkru ni libër t' tmerrshëm. Merdh keq shum per
msimdhansin tem.

DA/DAR/NDA/NDAR

DA është fjalë e lasht shqipe, e krijuar me dhjeta mije vjet me parë. DA është po ashtu nje prej Bashkëtingëlloreve /shkronjave, e cila është fjalë në vetvete. Lexuesi duhet të dije se nga 36 shkronjat e alfabetit të sotshëm/sodshem 34 pej tyne janë fjalë dhe paraqesin pjesën me të lasht të fjalorit ton. Krejt e kuptueshme zanoret kanë le me përpara sesa bashkëtingëlloret, ato janë krijuar në fillim të krijimit të njeriut inteligjentë, *me men në kry* që e kanë dallua nga krijesat tjera. Zanoret janë dhe mbeten fillim i çdo gjuhë/guhe mi dhe sod/sot, ato u krijuan në fillim me intensitete dhe gatsi/gjatësi të ndryshme duke krijuar kuptime të ndryshme. Shembull kemi E e shkurt e cila në fillim nëpërmes saj shprehej largësia, kështu sa me e largët aq me e gjatë ishte E, kurse sa me e theksueshme shprehte gjetjen e gjësendit të caktume (te dukurisë), gjetjes ose shplimit të papritur e krijohej nëpërmes fjalës HE.

Nga kjo DE shprehje dukurin/veprimin DA në largësi ku folësi, me saktë krijuesi i fjalës që e qyrte (QARTE, QYRTE, QERHE, QUR, QOR,… na përshkruan QARJEN largimin e materies dhe metjen (mbetjen) e hapësirë se shprazt (zbraztë) e shkaktume nga QARJA), kur veprimi DA kur ndodh në largësinë E, u krijua DE, e cila kuptimin bazë e ka DA.

Nga kjo DE shpreh dukurin DA në mrensi/brendësi ku folësi, me saktë krijuesi i fjalës kështu veprimi DA kur ndodh në thellësinë/fellsin U, n€r/ndër sipërfaqen rrethuese ose në brendësin e gjësendit/trupit u krijua DU, e cila kuptimin bazë e ka DA.

Nga DU shprehje dukurin DA në fellsi në krahasim me folësin, me saktë krijuesi i fjalës (ku paramendohet se gjendet, ose e vendosim sistemin krahasues me botën rrethuese) kështu veprimi DA kur ndodh në thellësinë/fellesin U, nër/ndër sipërfaqen rrethuese ose në brendësin e gjësendit/trupit u krijua DU, e cila kuptimin bazë e ka DA. Nga kjo DO shpreh dukurin DA në afërsi të folësit, me saktë krijuesi i fjalës kështu veprimi DA ku folësi mund ta prek me dore ose këmbë për kohë të shkurt dhe mund ta ketë nër kontroll atë hapësirë ose sipërfaqe rrethuese. O shumicën e kohë përshkruan TOKËN dhe është fjala e parë për tokën, shpreh pranin në rrethinën e ngusht e cila nuk është larg syve të folësit si dhe është e arritshme për dorën dhe këmbën por dhe mendjen e ti. Kur të ndodh në ketë hapësirë veprimi/dukunia DA, shprehet nëpërmes fjalës DO, sepse ka ndodh DA në O, prej nga kemi DO, ashtu DA*O=DO. Si rrjedhim DO, e cila kuptimin bazë e ka DA. Nga; DI, DY, DUE, DAE, DOE, DIE, DIJE, DUJE, DAJE, DOJE, DYJE, DESH, DOSH, DISH , DASH, DAS, DAM, DAN, DAT, DET, DIT, DAMAS, DAMASK,...., etj., Të gjitha fjalët shqipe të cilat kanë përbrenda fjalës këto pjesë në të vërtetë fjalëza janë duke folur për DA-mje.

DEJE e krijuar nga DAJE, kështu fjala DEH (pra i pim sepse ka pi tepër alkohol, është krijuar nga DAH, E DEHUN = E DAHUN,. Kështu në letrare përkatësisht në dialektin e Jugut, fjala DEHUR, përafrohet me DAHUR, ose i DAR.

Si u krijuan fjalët; Nxeht, Ngryk, Ngadal,..., etj

Të shohim si është krijuar fjala NDAR, ose NDA me kuptimin NU+DA=N'DA, ashtu si;
N'gat
Dry, Ndryshe, Ndrydh, ..., etj.
ZE; N'ze
ZET;
N'zet
XET; N'xet
N'xeht
N'gryk= NU GRYK=N'GRYK
GJAK, N'GJAK
LAK, N'Lak,
GROH= GJO/GJA+ ROH= NU GROH=N'GROH
,..., etj.
SHOJ; NSHOJ
Por edhe L'SHOJ, M'SHOJ, KA'SHOJ, PE'SHOJ, TRO'SHOJ,..., etj.
Kështu ndërtimi i fjalëve me N përpara, është prodhim i gegnishtes, ku përdoret në vend Në, si N'(fjala pasuese).

KEP/QEP (cila fjalë është me e drejt?)

1)
Në gjuhën letrare është me e drejt të përdoret KEP (teshat) sesa QEP. Nga shihet kuptimi i fjalës KEP, e cila paraqet veprimin KAP. Kështu KEP do të thotë KAP, atëherë *Kur KEP* do të thotë në atë moment i KAP të dy anet me njëra tjetrën ashtu siç veprohet me veprimin e KEPJES/QEPJES.
Prej nga rrjedh se shumë me e drejt është të shkruhet dhe thuhet KEP sesa QEP, po ashtu shumë me drejt bimës, perime, QEPES/KEPES ti thuhet KEP, sepse forma e saj është e tillë e KAPT, ashtu siç e kemi shpjeguar hollësisht në tri pjesët e MSHFETESIS SE GOJES (guha Shype dhe kuptimi i fjalëve të saj).

2)
Po ashtu të gjitha fjalët tjera të krijuar me të njëjtën bazë kuptimore, janë;
KAP

KEP
KUP
KOP
KYP
KIP (*prej nga kjo fjalë është e bartur/bajtun tek anglishtja, me rrënje (***rraj, ku dalja e RRAJVE përjetohet si gjësendi, shembull copa e lloqit e RRA-hun ashtu duke u zgjanu, tuj dal pej trungut duke u RRA, si veprim i kundërt/kunert i ARR, dhe n'ket menyr tu krijua RRAJA e Lisit***) *nga Keltet e lasht, të cilët e morren pej gjuhës para indoevropiane, shqipes*).

Të gjitha fjalët me këtë renditje *KP, K(zanore), si dhe (zanore)K(zanore)P(zanore), po ashtu KP(zanore), (zanore)KP,* por edhe *K(pjesë e fjalës), si dhe (pjesë e fjalës)K(pjesë e fjalës)P(pjesë e fjalës), po ashtu KP(pjesë e fjalës), (pjesë e fjalës)KP, pra krejt këto fjalë ruajnë dhe kan përmbajtjen në përshkrimin e KAP-jes.*

Si shembull mund të marrim;

KUPTIM, prej nga kemi KUPT(im), ku pjesa IM=OM=EM=UM=YM=AM. Nga KUPT përmban përshkrimin KAPT, prej nga KUPTIM=KAPTIM. Me anën e këtij krahasimi marrim përmbajtën e fjalës KUPTIM që do të thotë të kapesh, por natyrisht kjo KAPJe, si E KAPT; me TU KAP, E KAPT, i dokej e KAPT, formojmë bindjen se fjala KUPT, KUPTIM do të thotë të KAPESH në formën E KAPT.

Kemi shembuj të shumtë: Ajo është prej materies e KAPT per GURI , e cila shumë me shtir QKAPET.

Prej këtij krahasim kemi, se të KUPTOSH do të thotë të KAPESH në trajtën KAPT/KAPTOSH,

Por, lexuesi nga shpjegimet e mëparshme ka KUPTU/KAPTA (pra KUPT do të thotë po ashtu KAPT, por në brendësi, me kap diçka brenda jepet me fjalën KUPT-im) se nuk kemi KAPJe në hapësirën mbi sipërfaqen e tokës, gjësendit, por është KAPJE në brendësi, e cila gje shprehet me fjalën U. Me këtë, do të thotë, të bëhet gjësend i KAPT, në mrenesi/brendësi, ashtu marrim KUPTI

Fjalët si; KUPTIM, KUPTUESHEM, KAPT, KAPTINA, KAPTOJ, KAP, KEP, KUP,…, etj., kanë formën AP=EP, por këto forma/dukuri zhvillohen në pjesën e brendshme/mrenshme si, UP që është AP në hapësirën e brendshme U, EP që AP në hapësirën e largët E, OP që është AP në hapësirën e ngat me personin/njeriun, krijuesin fjalës për dukunin/dukurin përkatëse i cili shprehet me fjalën O, dhe YP, e të cilat janë me kuptim AP, por tash kjo dukuni e zhvillume në hapsinen Y, e cila shpreh largësinë e gjendjen e pakthyeshme, shpesh të pakuptueshme, për njeriun i cili e gjendet në pikën, prej nga këqyret dhe krahasohet me gjësende tjera dhe me veten e tij, dukunia përkatëse.

Nga kjo vijmë në përfundim/perfunim se për fjalën KUPT=KAPT, që krijohet KUPTOJ nuk mund të përdoret bashkëtingëllorja Q, e cila do të ua

epte formën QUPTOJ, dhe në vend të KAP=QAP, ashtu nKoft që shkojmë me simas/sipas mënyrës KEP=QEP.
Ky është vërtetim i thjesht, i logjikshëm, se me drejt është të thuhet KEP, KEPA sesa QEP, QEPA, dhe kjo duhet të përmirësohet në fjalorin e Shqipes,

KUPT/KPUT

Nga krahasimi i fjalës KPUT dhe KUPT, si rrënjë e fjalëve KUPTI dhe KUPTO, marrim se këto fjalë janë në bazë të njëjta por dallimi qëndron në fjalët UP dhe PU, ky dallim është i njëjtë ndërmjet fjalëve;
AP/PA
OP/PO
IP/PI
UP/PU
EP/PE
YP/PY
UP është të japësh/apesh/epesh AP/EP, por në hapësirën nën sipërfaqen e gjësendit në brendësi të trupit, kurse PU është i njëjtë me fjalën PU=PO=PA=PE=PY=PI, ku PU ka kuptimin në hapësirën e brendshme të trupit gjësendit por që vështruesi e ka përpara nuk e ka përshkruar ala/ende.

Nga kjo UP është në bazë e njëjtë me kuptimin AP/EP/OP/IP/YP kurse PU është e njëjtë me kuptimet; PA/PE/PI/PO/PY.
Pra nga dallimi i fjalëve UP/OP/IP/EP/AP/YP dhe PU=PO=PA=PE=PY=PI, marohet edhe dallimi ndërmjet fjalëve;
APT/PAT
UPT/PUT
EPT/PET
OPT/POT
YPT/PYT
IPT/PIT
Si dhe
KAPT/KPAT
KUPT/KPUT
KOPT/KPOT,… , e kështu me radh.

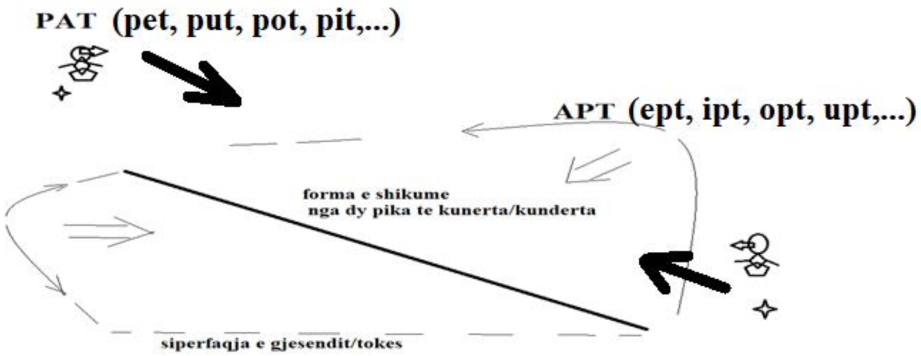
E dimë se AP është me të njëjtën kuptim me PA, por AP është përshkruar ka ndodh, kurse PA nuk është përshkruar, nuk ka ndodh, Po ashtu AP na ep pranin e materies gjësendit, kurse PA na ep mungesën e saj, mos ndodhjen, krejt e kuptueshme hapësirën/hapsinen e shprazt. Nga kjo, dallimi ndërmjet KPUT dhe KUPT, na bije në njërën KUPT gjësend që është dhënë në trajtën UP kurse PU në mungesën e gjësendit ashtu duke na dhënë KUPT dhe KPUT. Lexuesi, për të kuptuare me thelle duhet gjithsesi për të njëjtat fjalë të lexoj pjesen,1, 2, 3, të MSHEFTESIT E GOJES .

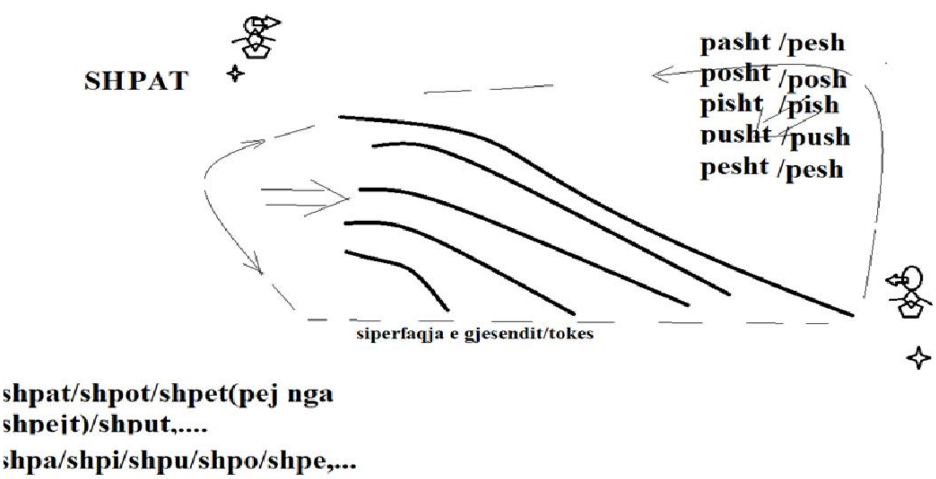
Shënim:

Nga krejt sqarimet e mësipërme marrim pamjen e përshkrimit të fjalëve; APT dhe PAT, kur pjesa e parë na ep fjalën HAPT, pra hapsina (hapësira) e përshkruar me HAPT=APT, shikohet nga pika tjetër e kundërt e prej pikës që qyret ajo hapësin (HAPT) e cila përshkruhet me PAT, ashtu e përjetuar si pjerrtësi, sepse Pika P (pike ose hapësin e rrudhun në bashkësi pikash), prej nga kemi PAT, duke u bas bazë e krijimit të fjalës SH**PAT, ashtu si nga PUT krijohet SHPUT, ashtu si nga PET krijohet fjala SHPET, ashtu si nga POT krijohet fjala SHPOT/SHPOTI, ashtu si nga PYT mund të krijohet fjala SHPYT.**

Nga kjo kemi;

SHPUT=SHUPT, ashtu si SHPU=SHUP
SHPET=SHEPT, ashtu si SHPE=SHEP
SHPOT=SHOPT ashtu si SHPI=SHIP
SHPAT=SHAPT ashtu si SHPA=SHAP
SHPIT=SHIPT, ashtu si SHPI=SHIP,...etj.

NALUN/NALIN/NALON

Ne pamjen e parë të kësaj fjalë, NA LUN na ep krijimin e kësaj nëpërmes NA=NU dhe LUN, pra sikur na thotë NU LUN, pra me NUj lujtjen por tash në formën NA.

Ashtu NAL (UN)

Kështu në çdo fjalë në tabelë kemi përfundimin UN/AN/ON/IN/EN/YN,…. E cila e përshkruan AN-en dhe me anën e zanores se parashkruar (zanore)N na ep pamjen se ku gjendet pjesa L(zanore), si dhe (pjesa e fjalës)(zanore)N, në krahasim me përdoruesin e fjalës, respektivisht njeriun/gjinin i cili krijon fjalën ku kemi vendos sistemin krahasues kryesore, ose pikën në krahasim me pikën tjetër ku kryhet, nodh, ose vepron forma/dukunia.

Nga kjo shohim se çdo tingull, zanore ose bashkëtingëllore, në fjalë formojnë mozaik të tillë, që ndërlidhen duke plotësua lëvizshmërinë, ndodhjen, pozitën dhe formën e dukurisë/dukunis.

Nga kemi NALUN, prej nga NA(1), ALU(2), LU(3), LUN(4), UN(5), ALUN(6), NAL(7), A(8) …, e kështu me radhë.

Prej ku;

NA ka kuptimin bazë NU/NO por NU në hapësirën gjithëpërfshirës A, prej nga kemi NA.

Kështu NAL ka kuptimin NA LA, me NU LA-njen.

NALU; ka kuptimin me NU LU-mjen, UN ka kuptimin AN por nër/nën sipërfaqen e gjësendit, trupit, ose nën sipërfaqen rrethuese,.. e kështu me radh në përputhje me ato t ‘hollime që kemi dhënë përgjatë tri vëllimeve të Mshfetësit e Gojes (1,2,3)

Krahasojmë;

NALUN	NALAN	NALON	NALEN	NALIN	NALYN
KALUN	KALAN	KALON	KALEN	KALIN	KALYN
MLUN/MALUN	MLAN/MALAN	MLON/MALON	MLEN/MALEN	MLIN/MALIN	MLYN/MALYN
SHPLUN	SHPLAN	SHPLON	SHPLEN	SHPLIN	SHPLYN
VLUN	VLAN	VLON	VLEN	VLIN	VLYN
BLUN	BLAN	BLON	BLEN	BLIN	BLYN

BALUN; BULUN; ZBULUN; BELAN BOLAN	BALAN BULAN BELAN	BALON BULON	BALEN BOLEN	BALIN BOLIN	BALYN
GLUN/GALUN	GLAN/GALAN	GLON/GALON	GLEN/GALEN	GLIN/GALIN	GLYN/GALYN
SHALUN	SHALAN	SHALON	SHALEN	SHALIN	SHALYN
VALUN	VALAN	VALON	VALEN	VALIN	VALYN
RRALLUN	RRALLAN	RRALLON	RRALLEN	RRALLIN	RRALLYN
KALLUN	KALLAN	KALLON	KALLEN	KALLIN	KALLYN
MALLUN/MALLUNG	MALLAN/MALLANG	MALLON/MALLONG	MALLEN/MALLENG	MALLIN/MALLING	MALLYN/MALLYNG
,…, etj.					

Nga kjo fjalët LANG/LENG/LUNG/LING/LONG, … na përshkruajnë LAnjen e gjësendit në AN , por ky gjësend merr emen në fjalën përkatëse, i shënuar me G. Nga kjo kemi LANG= LAN GJA, ashtu si; LANG në gjuhën gjermane dhe gjuhë tjera ka përshkrimin e gjatësisë megjithatë në gjuhën shqipe barten/bahen të gjitha kuptimet e mundshme, ashtu LAN, LA ANash GJan/GJEN/gjësendin G, prej nga kemi LANG, duke përshkruar/pershkru gjendjen e Langet të materies, me sakt ujin, ose gjësendin e kthyer/kthym në gjendjen e ujit. Nga kjo kemi;
TLANA=T'LANA, PLANG=e marume nga P/PE/PI/PO /PY/PU/Pej,…+LAN*NU GA (GJA) prej nga kemi PLANG, pra e përshkruan përbërjen PE LANjes se GJA-s, ashtu si PE LA AN NU/NA GA e shtrydhun si PE*LA*AN*GA.

Po ashtu fjala PLAGU (po ashtu; Planc, PLaq, Plot, Pluq, ..., etj) ka bazën e njëjtë, por tash përshkrimi (j)ep pamjes fizike nuk e ka N, thjesht nuk përqendrohet në shtrirjen LA të gjësendit GA në AN, por kemi PLAG, pra përshkruan jo gjësendin e Lan në AN, ose që ka krijuar me qëndrimin e gjatë/gat Anen e vet, duk u NU aty, por e ep thjesht pamjen e LAN të GJA-s ashtu në formën AG/GA, pra PE LA GU (GJU), ku e përafrojmë me fjalinë; PE Lan GJU-mjen, ku GU/UG, GJU/UGJ na jep pamjen e GJA që del nga

brendia, ose gjendet në thellësinë e gjësendit, trupit ,..., etj.. Kështu Gjësendi GU=GJU në formën e GU-nit është LA-n në Trupin e njërit ashtu si pjesë që nuk thuhet në fjalë por duhet ose është marrë me mend/men.
Ne krejt fjalët e shënuara në tabelën e mësipërme shohim që fjalët kanë përfundua me 'prapashtesën',

LUN	LAN	LON	LEN	LIN	LYN
LLUN/	LLAN/	LLON/	LLEN/	LLIN/	LLYN/
LLUNG	LLANG	LLONG	LLENG	LLING	LLYNG

/LENG/LUNG/LING/LONG,

DHAQ/DHIQ/DHUQ/DHOQ/DHYQ/DHEQ

DHA+AQ= QA DHA= AQ DHA= DHA AQ; si dhe DHAQ simetrik me fjalën QADH
DHI+IQ= QI DHI= IQ DHI= DHI IQ; si dhe DHIQ simetrik me fjalën QIDH
DHE+EQ= që DHE= EQ DHE= DHE EQ; si dhe DHEQ simetrik me fjalën QEDH
DHO+OQ= QO DHO= OQ DHO= DHO OQ; si dhe DHOQ simetrik me fjalën QODH
DHU+UQ= QU DHU= UQ DHU= DHU UQ; si dhe DHUQ simetrik me fjalën QUDH
Prej kësaj kemi shumë fjalë të formume (FOR MUM=MAM=MEM,…) si;
DHIAQ, pra DHI AQ, DHI + (QE+AQ)=DHIQAQ=DHIAQ/ DHIEQ/DHIUQ/DHIOQ,..., me ketë shpjegohet veprimi i DHA-njes nëpërmes Bires (vrimës), pra pej Bires ka Ana tjetër me përmasa tjera.
GARDHIQE (ARDHIQ=ARDH'DHIQ)
GORDHAQE (ORDHIQ=ORDH'DHIQ)
GERDHIQ (ERDHIQ=ERDH'DHIQ)
GURDHAQ/GURDHIQ/GERDHIQ
GERDAQ/GERDIQ (por edhe Gerdi, me të ardh GeRDI, GRDI, Gërdi, ashtu si GUR DA ose DA GUR, ose gjësend që i afrohet formës, shijes, pamjes ose ndjenjës kur përbëhet guralei si DA si GUR, ashtu GURDA/GERDI/GERRDI, pra DI=DA si GUR ose gjësendi që i afrohet Gurit ashtu si; GIR, GOR, GAR, GR, ose G(zanore)R,.. Kështu kemi GER , i paskan dal GERAT, kur i thuhet fëmijës/thmis për dhembet/dhamt e pare, si; Qyrja Gerat sa t'bardh. Ger i thuhet kitrres shpesh here për shkak të dhëmbëve/dhamve, po ashtu Gerdhaj, pra DHAN si GER,...etj.)

KORDHAQE, kur pjesa ORDHAQE, ERDHEQ, natyrisht është e formuar nga format URDH/ERDH/ORDH/IRDH/,… kështu kemi;
kORDHA, qERDHE, pORDHA, vIRDH, vERDH, dERDH, sERDH, dARDH, gARDH, mARDH, mERDHI …
Megjithatë fjalët;
KORDHAQE është shkrimje e fjalës KORE DHA AQ ashtu si DHAQ KORE, ku KORE*DHAQ=KORDHAQ
PORDHAQ=POR*DHAQ, kur POR=PEJ/PI/PE,...+OR/RO+ODHA+AQ.
Ose si
QERDHIQ ku kemi;

QERDHIQ	=	QER=QAR(je) Simetria REQ~RAQ~RIQ~ RUQ,...	DHIQ	=	DHI+IQ(qi); DHI~DHA, dhe IQ~QI~QA~ QITJE
QER	=	QE (qe=qitje)	ER	=	ER/RE ku ER~AR; RE~RA
QE Simetria EQ, HEQ; KEQ,...VEQ	=	QE~(QI; QU; QO; QY; QA)	DHI	=	DHI~(DHA; DHU; DHI; DHO; DHY),...
QE= QETINA QET QETJA BAQET me lulet pra BA pej QET QET=QIT=QUT =QAT,..		1.QE~(QI; QU; QO; QY; QA) 2. QEsh~(QIsh; QUsh; QOsh; QYsh; QAsh) 3. QEshk~(QIshk; QUshk; QOshk; QYshk; QAshk) 4. QEt~(QIt; QUt; QOt; QYt; QAt,...qt)	DHI~ DHIT, DHIJU, DHIJA DHIN, M’rDHIN, ...etj		ER=AR; prej nga kemi AR ngritje sipas veprimit AR e kundërta me RA, kështu kemi; L(AR)G, L(AR)T, fAR, mAR, vAR, tARAB,...etj
E kështu me radhë					

TARABA

*Ka fjalë në shqipe qe mund të mos jen të saj, por q*ë *pranimi i saj është ba mbi bazën se ka qen*ë (o kan) *e ngatë me strukturën e ndërtimit të fjalës shqipe, si dhe nga folësit ka filluar të kuptohet dhe i jepet shtjellim shqipe, ose thjesht i është dukur si e tillë.*

TARABA mund të mos jetë shqip, megjithatë mendoj u maru pej, T*ARA*BA, pra edhe lexuesi me i thjesht e kupton se kjo është e krijume pej fjalëve TE*ARA*BA, zakonisht TARABA gjendet në derën e ARES, ashtu që njerëzit të hin/hyn dhe dalin prej saj. Kuptohet kur ARA është/asht e rrethume, me; Gardh, Tela, ose Rrethoja Guri, ose ka noj rrethim natyrore, si rrethue pej noj stomi, rrethue pej bjeshke, Zguraj, ose Qyshku të atillë (qasi=qa si, por eshë qas + si=qasi) që e ka vetëm një dalje dhe ajo dalje nohet (venohet, Vendohet, Vendoset, Venoset) nje 'der' e marum pej dërrasave ashtu që të pengohet hyrja (hymja, Himja) e njerëzve, shtazëve ose t'pengohet dalja nga Ara ose ajo tokë e rrethume (rrethuar).

Me Mënyrën e njëjtë janë të krijuara (krijume) fjalët;

ROB=RO BO=Roje BO=RO BA, BA RO, pra, ROJE BA=RO'OBO=ROB:

TARAK=TE ARA AK, si të ARA KA, ku të ARA ose TA ARA=T*ARA=T'ares.

HALABAK=ALA BA KA= LA BA KA=A LAN BA KA (fjale që mund të jetë nga Shqipja).

HARAP

Sikur të ish gjall ai Harap botën kish me ba.
Ish ba HARAP kashta tu shkrry qent tan natën e gat.

Nga kanga e Kreshnikut Gjeto Basho Muja
Kënduar nga Sali e Feriz Krasniqi ´, kemi;
''Sikur ta disha që ishe kaq i fort
Me ty isha vllaznu
Krejt botën Harap e kishim ba,...''

Kjo fjalë përdoret në Kosovë, noshta/ndoshta jo me përmasa të gjana, por megjithatë ka përdorim jo të vogël. Kështu kjo fjalë përmendet/permenet tek shumë këngëtar popullore, kënduar n 'Kosovë.

Derisa fjala AR shpreh sipërfaqen e cila rritet , ngritët dhe gjithherë e me shume largohen nga ne/na, atëherë fjalet; l(AR)G, M(AR), V(AR), g(AR),

... si dhe H(AR)RAP të përshkruaj ne pjesën e pare gjësendin i cili largohet, ose vije pej largësie.
Nga shqipja kemi;
PERHAP, ku në Gegnishte kjo fjalë ashtu sikur tana fjalët tjera nuk ka E pa za. Nisemi nga simetria HAPARET, PERHAP, kemi PAHREP; prej nga largohet P duke marrë HARAP, ku krejt pjesa e parashkruar (HAR)AP është në përshkrimin e fjalës AP/HAP, kurse HAR=AR e përshkruan pamjen, sipërfaqen e gjerë, e cila shtrihet mi tokë deri në QELL.

Ketë fjalë kuptojmë se me përdorimin A ashtu dy here në fjalët HARAP si dhe H, si HA, pra A mjaft e fuqishme ,marrim HAR/HARE duke përshkruar përmasën e zgjerimit të hapësirë, por edhe të përhapjes ashtu duke krijua fjalën HARAP. në të dy tingujt A si dhe bashkë tingujt H, R; P, të ndërlidhura me A, na epin përmasën e gjanë, por edhe përthurjen nga sipërfaqja e gjan R me trashësi e përmasa A, ashti si ARA, duke u lidhur në nyje ose sipërfaqe të ngushtime dej në pikën P, prej nga kemi HARAP, e cila na jep veprimin e kalimit nga zgjanim në ngushtim, nga zgjanimi AR/HAR në ngushtim të hapsines në formën AP prej nga marrim HARAP. Kjo ka të bëj me pamjen gjeometrike/fizike të formës që e jep fjala. Mirëpo, kuptimi i saj HARAP do të thotë; AP=EP, dhe HAR=AR. Simetria e saj do të ishte HARAP=PARAH, me përhafrim; PERHAP~PERHA~PERAH~ ku simetria HAREP~HARAP, me ka kalimin nga ngushtimi në zgjanim (zgjerim).
Mos përdorimi i fjalës HARAP duhet të bëhet, dhe të lejohet.

Emërimi ARAP per të përshkruar Afrikën është keq theksim i emrit ARAB, prej nga u emnua ARAP, dhe ashtu merret kuptimi se ARAP i ZI, si perpjekje për të përshkruar se ARABET kryesisht janë të zeshket ose janë të zi, varësisht se janë të ardhur nga Azia apo Afrika. Emri ARAP nuk ka lidhje me fjalën HARAP, dhe në këtë pikëpamje nuk duhet të përzihen, edhe pse janë të njëjta, njëra është Shqipe kurse tjetra është variant e theksimit të emnit ARAB~ARAP, kryesisht i menduar/menum si njeri i Zi/ ose shumë i zeshket.

MERDHI

Fjala MERDHI është krijuar nga ME ERDHI=MERDHI, përfundimisht është kjo e krijuar ashtu si fjalët;
V+ERDHI=VERDHI=VU ERDHI, pra ERDHI në trajtën e VU-mjes
K+ERDHI=KERDHI=KA ERDHI, pra ERDHI në trajtën e KA-s
D+ERDHI=DERDHI, u DA nga ERDHI=ARDHJA.
NGERDHI/GERDHI=ngERDHI/gERDHI, prej kësaj përshkruhet
Nga kjo kemi;
DA ERDHI=D'ERDHI
GA(GJA)*ERDHI=GERDHI/ngERDHI

VORDHI=VU+ORDHI=VORDHI

Po ashtu edhe fjala MERDHI do të thotë ME ERDHI, ashtu sikur donë të na thotë ME ERDHI FTOFTE prej nga shkurtohet në fjalën MERDHI. Kështu kemi KREDHI në kuptimin KRE=KRA=KRY=KRO,….+ERDHI. Pra në të gjitha trajtat e kësaj fjalë përshkruhet pamja e ERDH/ARDH/URDH/IRDH/ORDH,… se gjësendit në trajtën G si GERDHI, GERDHAJ, ose si P prej PORDH, V si VERDH, prej nga kemi VU ERDH=VERDH,…etj.

Nga kemi;

ARDH	URDH	IRDH	ERDH	ORDH	YRDH	
BARDH	BURDH	BIRDH	BERDH	BORDH	BYRDH	
GARDH	GURDH	GIRDH	GERDH	GORDH	GYRDH	
QARDH	QURDH	QIRDH	**QERDH**	QORDH	QYRDH	
HARDH	**HURDH**	**HIRDH**	**HERDH**	**HORDH**	HYRDH	
LARDH	**LURDH**	LIRDH	LERDH	LORDH	LYRDH	
DARDH	DURDH	DIRDH	DERDH	DORDH	DYRDH	
MARDH	MURDH	MIRDH	MERDH	MORDH	MYRDH	
NARDH	NURDH	NIRDH	NERDH	NORDH	NYRDH	
VARDH	VURDH	VIRDH	**VERDH**	VORDH	VYRDH	
PARDH	PURDH	**PIRDH**	**PERDH**	**PORDH**	PYRDH	

Kemi; HERDHE për të emëruar Testitet
HURDHA emërim në Jug për Hudra
MERDHI, përshkruhet të ftohtit si ME ERDHI
DERDH/DARDH,... etj.
Kështu baza është
ARDH=ERDH=IRDH=URDH=ORDH=RDH=(zanore)R(zanore)DH.

HERDHEQ/HERDHAQ/HURDHAQ/HIRDHIQ,…

Fjalët si; HERDH, HERDHAQ, HURDHAQ, HURDHA, kemi fjalët e ndërtuara me fjalën ERDH, URDH, IRDH, ORDH, ARDH, .., , dhe vazhdimin apo daljen në trajtën AQ=IQ=UQ=OQ=EQ,…, etj.
Nga kjo kemi URDHIQ, prej nga GURDHIQ

ARDH; ARDHIQ=GARDHIQ=GARDHIQE,…etj.

Nga kjo ERDH krijohet fjala HERDHE, QERDHE, MERDHI, VERDHI, SHURDHI, BARDH, NGERDHI,..

Kur themi MERDHI pej t'ftoftit don me than ME ERDHI= MERDHI, krejt duke përshkruar fjalën DHA=DHI, pra ME ER DHI, MARDHI, MURDHI, MERDHI, që përshkruan marrjen e gjësendin si DHI, ...

Si u krijua fjala NGERDHI, dhe pse u përjashtua nga fjalori i Shqipes

Krasta

Nga fjala KRA, kemi KA * RA prej nga marrim KRA; duke e përshkruar daljen e formës se tillë që ruan lidhje me tansin prej nga dal, ashtu si Krahu nga trupi i njeriut, ose KRYt e tij.

Nga forma KRA, kemi sasinë AS që bije në formën RA, prej nga kemi RAS, megjithatë STA /ASTA/AST përbën shtirmjen/shtrirjen e sasisë se materies, gjësendin me lëvizje në formën shtjellore, dhe me ekzistencën e saj në formën e tillë në hapësirën deri tek kufiri që neve na intereson ose që është i shtrime dej atje, që përkufizohet me fjalën T, prej nga kemi ST. Prej nga shumësin e S kemi SH, prej nga marrim ST=SHT, prej nga na epet pamje e SHTIMIT në hapësirën A si STA=SHTA. Shtimit në hapësirën I si SHT=ST, po ashtu në hapësirat E, O, U, Y,… si SHTE=STE, SHTO=STO, SHTI=STI, SHTU=STU, SHTY=STY, prej nga marrim shtimjen e hapësirën,...

Nga kjo kuptojmë se KRASTA (KRASHTA=KRESHTA =KRUSHTA,...) përbëhet nga dy kuptime bazë si KRA+STA ose me drejt si KRA+ASTA, duke na dhënë përshkrimin e formës e tillë, e përshkruar me fjalën KRA e shtuar në mënyrën e tillë me sasinë e dal nga forma KRA

duke ja shtuar atij krahu ASHTA ose ASTA, prej nga marrim KRASTA, prej nga formohet fjala tjetër KRASHTA, KRESHTA, KRUSHTA, KRISHTA, KROSHTA, KRYSHTA,… e përbërë nga fjalët;

KRASHTA= KA RASHTA
KRESHTA=KA RESHTA
KRISHTA=KA RISHTA
KRUSHTA= KA RUSHTA
KROSHTA=KA ROSHTA
KRYSHTA = KA RYSHTA; poir edhe kemi;
, KRESHTA, KRUSHTA, KRISHTA, KROSHTA, KRYSHTA,…
KRASTA= KA RASTA
KRESTA=KA RESTA
KRISTA=KA RISTA
KRUSTA= KA RUSTA
KROSTA=KA ROSTA

KRYSTA = KA RYSTA
Vithkuqi – Korça
Kurveleshi –Tepelenë
Muqibab – Gjilan
Kuqan – Elbasan
Ky toponim është i përhapur shumë në trojet tona. Ka kuptimin KU QAN, pra Ku ka Qamje të relifefit, duke përshkruar përthyeshmërinë, kjo është baza e kuptimin të kesaj fjalë. Natyrisht kemi edhe KUQ ku baza e kuptimore kemi KA QU, ashtu si veprimin KA QA/QU/QI/QO/QA/QY,.. ashtu duke maru fjalët; KAQ; KUQ; KEQ; KOQ; KIQ (sepse edhe KIQ përshkruan nje veçori gjeometrike të dal Vecume nga tansia, prej ksaj kemi veç duke na dhënë kuptimin e formës EQ=AQ=IQ=UQ,... pra QU/QA, kështu kur themi veç në kemi thënë gjësend që KA QU është dallu nga tansia, me drejt VE HEQ, VE QE/QU/QA/QI, edhe pse ajo është me madhe, në krejt këtë pamje folësit i interesojnë veq/veç ajo e cila është heq, ka dallu , që ka qu, qa ,.. nga tansia...etj.).

Qinam – Nw Ersekë (Kemi fjalën QIN=QAN=QUN,... si AM=MA, po ashtu QI NAM, QI NEM, QUN'NAM në gegnishte e cila përdoret me të madhe në Kosovë, kemi NEM, NAM në kuptimin NU MA, ashtu duke thënë NU MA, pra NUME, ose MA-je NU-mjen, në formën NEME/NAM që merr kuptimin NU AM-jen pra NU DHAnjen ose Marrjen, prej nga kemi; NEM T'furkun (të furi kan, ku FUR ka kuptimin me vjerr gjësendin për fyti, fjalë në përdorim në Kosovë).
Nga fjala NAMA/NAHMA merr formën e Marrjes se Gjësendit/Diçka, e cila natyrisht nuk na ep pamjen e Marrjes se të keqes apo të mirës, por kuptimi i të keqes në ketë fjalë, si besëtytni (nga BA SI TUT, ku TUT=TYT) se Nama/Nehma/Nemje merret si nen/ner kuptim i cili nuk shënohet në fjalë ose nuk bartet në fjalë, ashtu sikurse kur i themi njeriut TI je LOP ose ti Je Kali (ku fjalët LO=LE për dhanje si OP, dhe KALI si kuptim bazë e ndërtuar nga KALOJ, nga përshkrimi i hapave të gjësendit që ka lon, nga KA LA/LO/LU, ashtu si KA LUjtje). Prej kësaj QIN AM ka kuptimin e QUN=QUMJes se Veçantë të reliefit, e cila është veçori e An-ës, ose ANA ka veçori QUNjen.,

PLUHUN/PLUHUR

Dihet se kjo fjalë u krijua nga LU, prej nga LU e ka kuptimin (tash në gjuhën letrare Luan, luaj,) LUJ, LUN, prej nga u krijua fjala LUHAJA, e cila thjesht përshkruan dukurin LU, prej nga pjesa HAJA na ep LU-jtjen në trajtën HA dhe AJA për AIA të cilën e kemi përshkruar shumë here perzgat librit në pjesën e parë të mshftësive të gojes (1,2,3).

Kështu LU+HA+AJA, na ep përshkrimin e dukurisë LU dhe përshkrimin e lakores se shejave/gjurmeve që na ep kjo LU në hapësirë, prej nga kemi HA*AJA.
Forma LUH, e gjejmë si HUL, kështu HULAT, e cila përbëhet nga kahu i lëvizjes dhe livritjes UL=HUL në gjatësinë AT, ashtu HUL*LAT

LUHAJA kemi HULAJA, përshkruan dukurin e LUHATJES. Kur themi LU kemi levizjen e tillë që buron nga brendësia e trupit, gjësendit, kurse kur themi HUL do të thotë se lëvizjes buron dhe zhvillohet me poshtë se sytë e atij që krijojnë fjalë,
Nga HULUM, pra si trajte e LU-tjes dhe të njëjtën kohë ruajtjen dhe Majtjen në hapësirën e brendshëm të gjësendit, trupit, tokës, materies hapësirë ,.., etj., e cila zhvillohet, e qëndron duke u MAjt në hapësirë ashtu në trajtën UM=AM, ose MU=MA.
Nga kjo HULUM na ep rrjedhjen LUM, si dhe LU që qëndron dhe mahet në hapësirë në trajtën jo AM por UM. Prej nga LU*UM na ep rrjedhjen e tillë LUM.
Si e tillë HULU*UM, na krijon mozaik fjalësh e kuptimesh
Si
HUL, UL, LU, ULU, HULU, HULUM; LUM, HU+LUM dhe H(ULUM), të cilat ndërlidhen bashkë duke krijuara formën e tillë të lëvizjes tepër të nerlakume (ndërlakuar) dhe nerlidhun (ndërlidhur) në pamjen krejt të re tepër ,‘‘‘VLUES‘, prej nga kemi HULUMTOJ, ku TOJ si MT=MAT=MET, po ashtu TOJ që e ep gjatësinë TO, të gjitha bashkë krijojnë ndërlidhjen dhe qenisjen e tillë (HULUMTOJ)
Përtej nga kemi;
HU
HUL
HULU
HULUM
HULUMTOJ
UL, ULU, U LUM, MTOJ, MTO, TO, OJ, të gjitha këto fjalë, na epin pamjen e majtjes e shtrimjes në hapësirën e brendshme të gjësendit (UM) se livritjes LU dhe pozitën ULU me kuptim në gjuhën shqipe, shpjegimet dhe kfjellimet për të cilat i kemi dhënë përgjatë librit.
Kështu kemi nga LU
LUTJE
LUHAT/LAHUT
LUJT, LUAJT; LULE (pra emni Lule përshkruan veçorin kryesori që buron nga brendësia e ajo është LU-j)
VUL që ka kuptimin UL=LU, pra UL, ULJE si VU+UL=VULA (mos të harrojmë kemi VILA, VALA, VELA, VOLA, VJELLA, TURVJELA; .,..etj).
Si bazë e kësaj fjalë është edhe PLUHUN, prej nga kemi PLU=PEJ/PI/PO/PE,…+LU=PLU

Si dhe PLU*UHUN, si p(LUHUN), na ep vetin e Pluhunit/Pluhuri, materie në gjenden e atille, e dal nga LUhUNI ose LUHATJE e materies, ashtu duke krijuar pamjen pej LUHUN/LUHUT/LUHATJE gjësend që është LUHUN, ose LUHUNI BURRA; prej nga kemi PEJ+LUHUNI=PLUHUNI duke përshkruan natyrën dhe shkakun e krijimi të PLUHUNIT, thjesht e krijuar nga LUHATJA e materies. Natyrisht në fjalë nuk epet pse materia është grumbull grimcore dhe e tillë që i mundësohet ajri të luan (në Kosovë LUN) me te, dhe të përhapjes sipas lëvizjes se çrregullt të grimcave në ajr.

1)

Nga kjo;
LUN~p'LUN
LUHUN~p'LUHUN
LUHUNI burra se po vjen bajraktari ~ p'LUHUNI u shpërhap anej malit.
Nga fjala LU kemi
LU~LUM~p'LUM~v'LUM~m'LUM
LU~LUT~p'LUT~v'LUT~m'LUT
LU~LUS~p'LUS~p'LUSH~v'LUSH~m'LUSH
LU~LUK~p'LUK~p'LUQ~v'LUQ~m'LUQ
LU~LUN~p'LUN~v'LUN~ m'LUN
LU~LUG~p'LUG~v'LUG~m'LUG~f'LUG
LU~LUGJ~p'LUGJ~v'LUGJ~m'LUGJ~f'LUGJ
LU~LUTH~p'LUTH~v'LUTH,...
LU~LUDH~p'LUDH~v'LUDH,...

Por epet pjesë PLUHU(dhe UN) ku UN tregon AN-en ku zhvillohet ajo gjendje që mund të LUH-et në ajr, e cila buron nga brendësia e materies pra, që është NU-me diku në brendësin e gjësendit, në AN=UN.

Kështu kemi
P***LU***G
FLUG
VLUG
LUG e krijuar nga forma **LU**G , që ndihmon levizjen LU
ULURIM
TUL
SHUL
MULE
MUL
KULLOJ
,…etj.

Vërtetimi më i drejt është fjala PLUHUN sesa PLUHUR, është se nuk kemi LUHUR, por LUHUN, nuk kemi LUAR, por kemi LUAN, nuk kemi LUR por kemi LUN.

2)

Nga kjo;
LAN~p'LAN
LAHUN~p'LAHUN
LAHUNI burra se po vjen bajraktari ~ p'LAHUNI u shpërhap anej malit.
Nga fjala LA kemi
LA~LAM~p'LAM~v'LAM~m'LAM
LA~LAT~p'LAT~v'LAT~m'LAT
LA~LAS~p'LAS~p'LASH~v'LASH~m'LASH
LA~LAK~p'LAK~p'LAQ~v'LAQ~m'LAQ
LA~LAN~p'LAN~v'LAN~ m'LAN
LA~LAG~p'LAG~v'LAG~m'LAG~f'LAG
LA~LAGJ~p'LAGJ~v'LAGJ~m'LAGJ~f'LAGJ
LA~LATH~p'LATH~v'LATH,...
LA~LADH~p'LADH~v'LADH,...

Por epet pjesë PLAHU(dhe UN) ku UN tregon ANen ku zhvillohet ajo gjendje që mund të LA-het/lehet/ në ajër, e cila buron nga brendësia e materies pra, që është NU-me diku në brendësin e gjësendit, në AN=UN.
Kështu kemi
P***LA***G
FLAG
VLAG
LAG e krijuar nga forma **LA**G (LA GJA, GJAN me e LAN, ashtu LA AG/AGJ), kur bashkë ndihmon veprimi LA përmban gjithashtu lëvizjen.
ALARIM (kështu ULURIM, ku U=A, kemi ALARIM, prej nga fjala ALARM nuk na ep mundësin ta shikojmë si fjalë shqipe)
TAL
SHAL
MALE
MAL
KALLOJ
,…etj.

Vërtetimi m simetri i drejt është fjala PLAHAN sesa PLAHAR, është se nuk kemi LAHuR, por LAHuN, nAk kemi LAR, por kemi LAN, nuk kemi LAR por kemi LAN.

3)

Nga kjo;
LEN~p'LEN
LEHUN~p'LEHUN
LEHUNI burra se po vjen bajraktari ~ p'LEHUNI u shpërhap anej malit.
Nga fjala LE kemi

LE~LEM~p’LEM~v’LEM~m’LEM
LE~LET~p’LET~v’LET~m’LET
LE~LES~p’LES~p’LESH~v’LESH~m’LESH
LE~LEK~p’LEK~p’LEQ~v’LEQ~m’LEQ
LE~LEN~p’LEN~v’LEN~ m’LEN
LE~LEG~p’LEG~v’LEG~m’LEG~f’LEG
LE~LEGJ~p’LEGJ~v’LEGJ~m’LEGJ~f’LEGJ
LE~LETH~p’LETH~v’LETH,...
LE~LEDH~p’LEDH~v’LEDH,...

Por epet pjesë PLEHU(dhe UN) ku UN tregon ANen ku zhvillohet ajo gjendje që mund të LUH-et në ajr, e cila buron nga brendësia e materies pra, që është NU-me diku në brendësinë e gjësendit, në AN=UN.
Kështu kemi
P***LE***G
FLEG
VLEG
LEG e krijuar nga forma **LE**G , që ndihmon levizjen LE
ELERIM
TEL
SHEL
MELE
MEL
KELLOJ
,…etj.

Nga kjo;
LI(O)N~p’LIN
LIHIN~p’LIHUN
LIHUNI burra se po vjen bajraktari ~ p’LIHUNI u shpërhap anej malit.
Nga fjala LI kemi
LI~LIM~p’LIM~v’LIM~m’LIM
LI~LIT~p’LIT~v’LIT~m’LIT
LI~LIS~p’LIS~p’LISH~v’LISH~m’LISH
LI~LIK~p’LIK~p’LIQ~v’LIQ~m’LIQ
LI~LIN~p’LIN~v’LIN~ m’LIN
LI~LIG~p’LIG~v’LIG~m’LIG~f’LIG
LI~LIGJ~p’LIGJ~v’LIGJ~m’LIGJ~f’LIGJ
LI~LITH~p’LITH~v’LITH,...
LI~LIDH~p’LIDH~v’LIDH,...

Por epet pjesë PLIHU(dhe UN) ku UN tregon AN- en ku zhvillohet ajo gjendje që mund të LIH-et në ajër, e cila buron nga brendësia e materies pra, që është NU-me diku në brendësin e gjësendit, në AN=UN.
Nga kemi
P***LI***G
FLIG
VLIG
LIG e krijuar nga forma **LI**G , e cila ndihmon lëvizjen LI
ILIRIM
TIL
SHIL
MILE
MIL
KILLOJ
,…etj.

.VI/VIT/AVIT/ZAVIT

Natyrisht që na duket se fjala ZAVIT është në përdorim në hapsinen/hapësirën e gjan/gjer të shtrimjes/shtrirjes se Shqipes, megjithatë kur e shikojmë nga afër e shohim se është një fjalë e ndërtuar nga Shqipja dhe i takon asaj. Kemi shtjelluar hollësisht fjalën VI (ashtu e krijuar nga fjala VU në I, pra gjësendi që ***Vi****het/****Ve****het/****Vo****het/****Vu****het/****Va****het*, prej nga *ZAVI k*a kuptimin Me ***ZA VI***, ose ma holle ***ME ZA(n) VI(n).***

Kështu shtrimja e VI në largësitë IT na ep VIT, kurse shtrimja e VISH në sasinë e shpërhapur në formën ISH fitojmë VISH. Nga kjo kemi ;

VUSH

VUJSH (VU*ISH, pra ISH -sasi shtjellore e gjësendit, materies duk ra në trajtën VU në U, në hapesinen ner/nen sipërfaqen rrethuese ose poshtë nën lëkurën, sipërfaqen e gjësendit duke u rras në brendësin e trupit, gjësendit tjetër)

VOSH
VESH
VYSH
VUESH
VASH
VASHA
VESHJE
VOJSHTINA

Kështu për KROJSHET e bletëve por edhe hojet e mjaltit, kemi fjalën e bukur shqipe VOJSHTINA, VUJTSHTIN, VESHTINA,

Nga kjo kuptojmë po ashtu edhe emrin VASHA vërtetim i fjalës Shqipe VASA, ku VASA është ngitun (emnua, ngjitun, ngjitur) me të madhe si emër në Kosovë (hapësirën e gjan të Dardanisë, prej nga VJOSa, VOJSA, VOJSAVA na del emen shqip).

Ta qyrim/kqyrim tabelën e mëposhtme.

VA	*VO*	*VI*	*VU*	*VE*	*VY*
VA+ASH (VASH)	*VO+OSH (VOSH)*	*VI+ISH (VISH)*	*VU+USH (VUSH)*	*VE+ESH (VESH)*	*VY+YSH (VYSH)*
VA+AT (VAT)	*VO+OT (VOT)*	*VI+IT (VIT)*	*VU+UT (VUT)*	*VE+ET (VET)*	*VY+YT (VYT)*
VA+AS (VAS)	*VO+OS (VOS)*	*VI+IS (VIS)*	*VU+US (VUS)*	*VE+ES (VES)*	*VY+YS (VYS)*
VA+AL(LL) (VAL(LL))	*VO+OL(LL) (VOL(LL))*	*VI+IL(LL) (VIL(LL))*	*VU+UL(LL) (VUL(LL))*	*VE+EL(LL) (VEL(LL))*	*VY+YL(LL) (VYL(LL))*
VA+AN (VAN)	*VO+ON (VON)*	*VI+IN (VIN)*	*VU+UN (VUN)*	*VE+EN (VEN)*	*VY+YN (VYN)*
VA+AM (VAM)	*VO+OM (VOM)*	*VI+IM (VIM)*	*VU+UM (VUM)*	*VE+EM (VEM)*	*VY+YM (VYM)*
VA+AQ (VAQ)	*VO+OQ (VOQ)*	*VI+IQ (VIQ)*	*VU+UQ (VUQ)*	*VE+EQ (VEQ)*	*VY+YQ (VYQ)*
VA+AR (VAR)	*VO+OR (VOR)*	*VI+IR (VIR)*	*VU+UR (VUR)*	*VE+ER (VER)*	*VY+YR (VYR)*
VA+ARR (VARR)	*VO+ORR (VORR)*	*VI+IRR (VIRR)*	*VU+URR (VURR)*	*VE+ERR (VERR)*	*VY+YRR (VYRR)*
VA+ASH (VASH)	*VO+OSH (VOSH)*	*VI+ISH (VISH)*	*VU+USH (VUSH)*	*VE+ESH (VESH)*	*VY+YSH (VYSH)*
VA+AD (VAD)	*VO+OD (VOD)*	*VI+ID (VID)*	*VU+UD (VUD)*	*VE+ED (VED)*	*VY+YD (VYD)*

Si rrjedhim është e kuptueshme AVIT pra A VI me domethënien ASHT VI, ose ASHT n'VI (AVI, por gjithashtu kemi AVI, AVE, AVU, AVA dhe pse jo edhe AVO). AVI mund të jetë përdorur edhe për të përshkruar se gjësendi ASHT në VI, pra është ba pjesë e VI-s, ashtu si A VU n'I (ku I e përshkruan hapsinen/hapësirën e me formë përafërsisht cilindrike, ose me thjesht vëllimi me afër formës, por gjatësia (gatsia= e përbërë nga GAT SA, pra na ep Sasinë e asaj që quhet GAT, nëpërmes fjalës GAT SA, ose SAGAT, me dallimin e tillë që fjala e vene në fill SA(gat) është e përqendruar në pamjen e sasisë, kurse në formën GATSI përshkruan në fillim GA/GJA e shtrime në largësinë AT dhe mandej sasinë e asaj që përshkruhet me GAT, kjo është ligj i përgjithshëm në të gjitha fjalët b) e çfarëdoshme
Kështu fjalët ZAVOJ/ZAVU/ZAVIJ/ZAVA,… nuk na dalin larg nga natyra e shqipes.

DAVIT

Përdoret kryesisht në rrethinën e Ana Moravës, pra: Kumanovës, Shkupit,..., etj., për të përshkruar kopjen ose ngufatjen. DAVIT asht po ashtu fjalë me kuptim Shqip, dhe duhet të përdoret si dhe duhet ta këto vendin në fjalinë e Shqipes. U formua nga DA VIT, që ka kuptimin e DA-mjes, me u DA nga VIJA, me u DA nga VÜ+IT, ku na ep DA-mjen nga VIT, pra nga VIJ me gjatësisë dej në IT:

KAP/KOP

E drejt është të quhet KOPJE/KOP, ashtu si trajtë e fjalës e cila përshkruan KAPJE/KAP, KUPA/KUP, prej nga na ep pamjen kur Kapet njeriu për fyti dhe për shkak se me nuk është i përmasa ku është hapësira A, përdoret hapësira O, ashtu KAP~KOP, por edhe KAP~KOP~KIP ~KYP~KUP~KEP,..te gjitha këto fjalë përshkruajnë KAP-jen dhe përdorimi i zanoreve tjera është varësisht, nga hapësira ku shtrihet trupi KP.
KUP shtrihet në brendësi të gjësendit prej nga e kemi fjalën KUP, KUPA, ashtu nga Mush KUP dhe puth QUPA.
KEP përshkruan KAP-je tjetër që përdoruesi dhe krijuesi i kësaj fjalë mund të mos i takoj ose të mos e ndjen veten se është i asaj hapësire.
Nga kjo kemi;
KAP simetri me PAK
KOP simetri me POK
KIP simetri me PIK
KUP simetri me PUK, prej nga kemi toponimin PUKA
KEP simetri me PEK, prej nga kemi fjalën PJEK,
KYP simetri me PYK, prej nga kemi fjalën PYKA.
Po ashtu shumësi i K që është Q, marrim;

QAP simetri me PAQ
QOP simetri me POQ
QIP simetri me PIQ
QUP simetri me PUQ, prej nga kemi toponimin PUQA
QEP simetri me PEQ, prej nga kemi fjalën PJEQ, … , nga vijmë në përfundim se;
Nga anglishtja KEEP /KI:P/ ka rrënjë drejtpërdrejt shqipe

Nga sllavishtja e jugut, PEQ, me kuptimin Furra, si dhe PEK, janë fjalë të huazuara (huazume) nga Shqipja.

Kemi shembull në Kosovë, njeriun e qal (prej nga KAL~QAL, KALOJ~QALOJ, PALOJ~PALLOJ, MALOJ~NALO,…por edhe simetritë; LAK, LAQ, LAKOJ~LAQOJ, LAP~LLAP….etj. Lexuesi duhet ti përgjithësoj edhe për rastet tjera. Ligji i simetrisë në krijimin e fjalës shqipe, ashtu siç e kemi quajtur, ose emnu SIMETRI është ligj shpeshtë që shërben të dëshmoj e vërtetoj se fjala është nga shqipja) quhet QOP, shembull QOPA, QOPON,
Ne t'hollimin e mëtutjeshëm /matejm përfundojmë se;
PIQ e krijuar nga Pej/PI/PU/PO/PE/PY/P,…+IQ=PIQ; ashtu afrojmë me PEJ HIQ në kuptimin PEJ,…+HEQ=PEQ,
PEJ,…+HAQ=PEJ,…+AQ=PAQ
Pej/PI/PU/PO/PE/PY/P,…+UQ=PUQ. Nga përafrimet kemi; Pej/PI/PU/PO/PE/PY/P,…+HUQ=PUQ (ne pjesën e parë dhe të dytë, kemi përshkruar kuptimin bazë të njëjtën të fjalëve UQ/QU si dhe HUQ/QUH dhe dallimin ndërmjet tyre. Kështu UQ ka kuptimin e gjësendit që ka pamjen e futun (FUT=T'UT në UN/NU) nen/ner sipërfaqen rrethues pra shikuar nga pika e kundërta e asaj që shikohet forma QU. Këtu përgjithësojmë për; OQ/QO, AQ/QA, IQ/QI, EQ/QE, YQ/QY).

Po ashtu; Pej/PI/PU/PO/PE/PY/P,…OQ=POQ, (ne pjesën e parë dhe të dyt, kemi përshkruar kuptimin bazë të njëjtën të fjalëve OQ/QO si dhe HOQ/QOH dhe dallimin ndërmjet tyre. Kështu OQ ka kuptimin e gjësendit shikohet/kqyre/qyret nga pika e kundërta e asaj që këqyret forma QO. Këtu përgjithësojmë per AQ/QA, OQ/QO, IQ/QI, EQ/QE, YQ/QY)

Po ashtu; Pej/PI/PU/PO/PE/PY/P,…AQ=PAQ, (ne pjesën e parë dhe të dytë, kemi përshkruar kuptimin bazë të njëjtën të fjalëve AQ/QA si dhe HAQ/QAH dhe dallimin ndërmjet tyre. Kështu AQ ka kuptimin e gjësendit shikohet/këqyrë/qyret nga pika e kundërta e asaj që këqyret forma QA. Këtu përgjithësojmë për AQ/QA, OQ/QO, IQ/QI, EQ/QE, YQ/QY).

KURTH

1) Fjala KURTH u marua pej KUR, sipas ligjit të përgjithshëm nga fjala bazë KORE, sipas renditje të krijimit të formës KR, K(zanore)R, KR(zanore), por edhe KR(pjesa e fjalës pasuese), K(pjesa e fjalës)R; pej nga;

KURTH, ku TH është fjalë e cila tregon e përshkruan thymjen ashtu simas THY; THE; THA, THO; THU, THI,.. nga kjo kemi KURTH=KORE THY=KORTHY=KORYTH=KORTH=KURTH.
Kemi nga KUR=KOR, si;
LEKUR/LKUR= LE KORE, LA KORE,
Pjesa KUR është e krijuar si Kore por tash në sipërfaqen R të brendshme UR, ashtu simas shpjegimeve të bera/bame për fjalët ; UR/RU.
Fjalet tjera me bazë të njëjtë të përshkrimin të formës;
KORE, KORISTI (KORE SHTI, ose SHTU KORE), KORINTH (KOREN THY; KORAN THY/THA/THE,…etj.).
Shënim:
Nga këtu kemi emna të lasht, me rrënjë shqipe, si;
KIR, KUR, KOR, KAR, KER, KERA; KAREA, KOREA, KYR, KYRNA, KYRANA (që mund të jetë emen vendi, si toponim, i bajtun/bartur në emër njerëzish , ashtu si sot; DARDAN,m SHKODRAN, ELBASAN, PEJAN, DRI, DRIN, DRINA, …etj.).

2)

Fjalëzat ashtu sikur gurtë e mozaikut përthuren dhe ndërlidhen (nerlidhen) njana me tjetrën duke maru fjalë me kuptime ashtu duke përshkruar forma, dhe të gjitha se bashku duke shpërfaqë në formën e përbërë. Nga kjo kemi fjalën KURTH, prej nga KA+URTH= K(URTH), ku URTH, na ep fjalën me pamje të thy-mjes se hapsines se brendshme të gjësendit , trupit, po ashtu kohës e hapsines që merren nga sistemi kryesore krahasues, aty ku rrinë krijuesi i fjalëve, duke na dhanë THY-mjen e hapsines UR, prej nga kemi UR+THE/THY/THA/THI/THO/THY/TH,…=URTH/URITH/URATH/URU TH/URETH/URTHE,….etj.

Nga kjo kemi; GURTHY, KORTHY, KORINTH, KORTHYRA=KORE THYR/THUR,…, etj. Prej kësaj e parafytyrojmë fare let/lehtë se URITH ka kuptimin e krijesës që THEN në trajtën ITH=THI dhe UR që e përshkruan sipërfaqen e brendshme të tokës, prej nga UR=Ar=ER=IR=OR=YR,… kështu RITH/RATH/RUTH/ROTH/RETH,. na përshkruan sipërfaqen R me trashësi RI/RA/RU/RO)/RE/RY,… e cila thehet (kjo fjalë u përjashtua nga shqipja, thjesht per qefin e dikujt) në trajtën ITH/ATH/UTH/OTH/EtH,….etj.

3)

Nga kjo kemi; fjalët ; Ithtë, ITHAT, ATHT, DJATH, ,,, na ep përshkrimin e formave të thy-me, nga edhe athtësia, Ithat=ithyt, DJATH=DAJ ATH_tes, pra gjësend që e ka shijen e ATHT që duket në gojë sikur thyn/then në trajtën THAN, pra, e ban/ben (shiko se çfarë ndryshimi ka nga bënë në bërë, kurse gegnisht kemi ban, ba, bana, banim e jo bërim) edhe gojën sikur të THAT, ashtu duke pergaditun (***per gja të ditun, pra nje gja e din, pe rate kemi***

perga/pergja ditun. Kur themi përgatitën, kemi per zgati, pra forma e gegnishtes n Kosovë është shumë ma e drejt)) per thymje pas That-esis.

4)

Prej nga SHKATHET, SHKATHT, SHkathtesi ,..., etj., merr kuptimin SHKA=SHKO, dhe pjesa THET=THT, etj na ep pamjen e Thymje, ashtu SHKOTHT=SHKATHT,m pra përshkruan SHKUMJE por me rrugën që përshkon plot me thymje, e kthesa ashtu që përbëhet si SHKO THYT, SHKO (si) THEHET prej kemi SHKATHT. Kështu të jesh iu Shkathet gjithësisë duhet të jesh i aftë të përshkosh n ‘rrugën me plot thymje. Nga kjo merr kuptim i SHKATHT, për fjalën Shkathet kemi edhe gjatësinë KAT=KA +AT dhe KATH=KA ATH , ashtu si shKATerroj dhe shKATHT. Prej nga emri SKITH merr kuptim dhe pamjen shqipe, si SHKITH.

RZ/(zanore)RZ/(zanore)R(zanore)Z
/ (zanore)R(zanore)Z(zanore)/(pjesë e fjalës)RZ,…

1) MRIZ
2) MRAZ
3) NJERZ=(nje)RZ,
4) REZ
5) RAZ
6) TEREZI=te(REZ)i
7) BARAZI=ba(RAZ)i
8) VARAZI
9) LARAZI
10) KARAZI

RRUMULL/RRAMALL/RREMELL

Është shumë vështir të përshkruajmë çdo fjalë si dhe mënyrën e formimit të saj, megjithatë duke cekuar disa nga llojet e njëjta të tyre, lexuesi mund të sjell përfundime edhe për fjalët tjera të cilat nuk përmenden në këtë studim.

Si rrjedhim; RRU, RRA; RRE; RRI; RRO; RRY; përshkruan daljen dhe përhapjen e materies, gjësendit, nga vëllimi me dendësi të madhe, në përhapje zan (nxan) hapësin me të madhe, pra vëllim me të madh me dendësi me siguri me të vogël.

Nga kjo derisa (zanore)RR është grumbullim i materies, gjësendit në një vëllim shumë të vogël, ku mledhet(mlidhet) materia, gjësendi duke e rrit

dendësinë e saj, kurse RR(zanore) përshkuan përhapjen dhe daljen nga ky vëllim i vogël në hapësirën me vëllim të madh, dhe duke e zvogëluar dendësinë. RRU(MULL) e përshkruan gjësendin i cili ka dal nga brendësia e gjësendit U; dhe duke u shpërndarë dhe zan hapesinen me vëllim me të madhe dhe dendësi me të vogël.

Kështu RRU,... kemi rritje përhapje të gjësendit/materies që del nga hapsin e brendshme e gjësendit trupit,..., etj. Kurse MULL, kemi mbledhje të asaj materies një grumbull, ku pjesa MULL përshkruan ngritjen si MULLAR, tuj dal nga brendësia. Kurse MALL, MELL, MOLL, përshkruan të njëjtën dukuri MULL por në hapësi dhe përmasa, tjetër të tillë, krahasuar me nivelin/pozitën ku gjendet folësi, krijuesi i fjalës.

Nga kjo RRA është përhapje e materies se gjësendit/dalje nga hapësira përmbi sipërfaqen e tokës gjësendit, kurse MALL përshkruan grumbullimin e asaj dalje RRA, në formën MALL, që ngritët si pirg në hapesinen ndërmjet qelles e tokës.

RRYMJE/RRYMA/GRRYMJE/GERRHAM/GRRYN/RRYN, …

Krejt atë çka thënë me sipër vlen edhe për RRYMJe, I RRYM, RRYMOJ,... por tash nuk kemi pas dukurisë RRY, nuk vije grumbullimi i tillë si MALL; MELL; MYLL, ... por si ruajtje ose MA-jtje të dukurisë, gjësendit , sasisë se gjësendit në hapësirë, në formën AM, IM, UM, EM, OM, YM, si RRY dhe qëndrim në trajtën YMJE, si RRYMJE.

Në këtë mënyrë kemi; RRYMA, RROMA, RRIMA; RREMA,..., etj., si dhe largimi i gjësendit në formën G, si GRRYMJE, KRRYMJE, GRRYN ,..., etj.

Veprimi i kundërt i RR(zanore) është (zanore), por edhe (pjesa e fjalës)RR. Si shembull kemi; HARRU/HARRUAN/HARRUM/ HARRUN/HARRUMUN,.., - *të cilat na (j)epin përshkrimin e futjes në ARR, pra në ngjeshjen, mbledhjen e gjësendit, sasisë se materies, duke u veçuar në kohë dhe hapësirë. Këto fjalë janë sqaruar në pjesët tjera të këtij libri.*

AP

KAP= KA AP=KA+AP
VAP= VA*AP=VA+AP
LAP/LOP=LA*AP=LA +AP

VA	VO	VI	VU	VY	VE	V (zanore)
AP	EP	IP	UP	YP	EP	(zanore) P
VAP	VEP	VIP	VUP	VYP	VEP	VP
Vapa	Vep(ra) VEP(rim)	Vip	vup			

Simetria, VAP, ashtu po përafrojmë me fjalën VU/VA+AP ose VU/VA/VE,…+AP/JAP/HAP,… prej nga marrim VAP, kështu perzgat kohës se verës kemi Zehtesi (nzetsi) prej nga kemi HAPJE, kjo fjalë mund të jetë maru pej VE AP po ashtu Ap =JAP=IAP, si formë që të AP VA, ashtu pra gjansin në hapësirës A si VA e jo si VI prej nga kemi VAP, ashtu duke përfshi nxehjen e klimës. Megjithatë kur shtim gjësend cilindrik në tokë, kemi shprehjen VIP, qashtu (që Ashtu=QASHTU) duke na dhënë VIP E VIP e NGULA HUNIN, pra nuk kemi veç IP, por kemi VIP, nuk kemi veç AP por edhe VAP/FAP/TAP/LAP/KAP/MAP,…etj.
Megjithatë VAP simetrinë e saj e marrim PAV, ashtu si PAVA, si rrjedhim
VIP=PIVA
VUP=PUVA
VEP=PEVA, … natyrisht nuk i kemi të gjitha këto fjalë shqipe, megjithatë shqiptimin i ndryshëm i fjalëve nëpër dialektet shqipe që kanë mbiu jetuar e dëshmojnë ndryshimin e zanoreve përgjatë shumë fjalëve. Kështu është krejt e pabesueshme që VAPA me u krahasu/krahaso me fjalën PAVA, megjithatë, formën fizike e kanë të njëjtë, me ndryshimin e vetëm se e përshkruajnë hapësirën nga pikë fillimet e ndryshme, ose të kundërta. Si rrjedhim kemi;
PAV
VAP,
me ndryshimin që e kanë AP me PA, dhe ndryshimin që përcjellin AV me VA,

Pra, në bazë përshkruhet forma, ku dukunia VU/VA/VI/VE/VO/VY/V,… e përshkruan vendosjen/VNUMJEN në formën AP/PA prej nga kemi VAP/PAV. ***Për ta kuptuar lexuesi me mirë këto rreshtat e fundit, duhet gjithsesi ta ketë lexuar në pjesët; 1,2,3 të librit Mshfetesit e Gojes për fjalët AP/PA, IP/PI, UP/PU, OP/PO, EP/PE,…etj., si dhe VA/VI/VU/VO,…, etj.***
Kështu VEPRA, VEPRIM na ep VENJEN në trajtën PRIM= PEJ RIM, pra VE PEJ RIM

LIBRI 11

RI/RU/RA/RE/RY/RO

RI/RIM

1)
Të mendojmë dhe krahasojmë;
RIM
MA(RIM)= MA RIM
VEP(RIM)=VE PEj+RIM
SHE(RIM)=SHEH(RIM)= SHE/SE RIM
T(RIM)= të RIM
TRIMNI=T+RIM*NI/NU
KALE(RIM)
P(RIM), P(RIMJE)
P(RIAM)
EM(RIM)
B(RIM), BA(RIM)
V(RIM)
BRE(RIM)

RU/RUM

2)
Të mendojmë dhe krahasojmë;
RUM
MA(RUM)= MA RUM
VEP(RUM)=VE RUM
SHE(RUM)=SHEH(RUM)= SHE/SE RUM
T(RUM)= të RUM
KALE(RUM)
P(RUM), P(RUMJE)
P(RUAM)
EM(RUM)
B(RUM), BA(RUM)
V(RUM)
BRE(RUM)

RA/RAM

3)
Të mendojmë dhe krahasojmë;

RAM
MA(RAM)= MA RAM=MARAM=MRAM
VEP(RAM)=VE RAM=VERAM=VRAM
SHE(RAM)=SHEH(RAM)= SHE/SE RAM
T(RAM)= të RAM
KALE(RAM)
P(RAM), P(RAMJE)
P(RAAM)
EM(RAM)
B(RAM), BA(RAM)
V(RAM)
BRE(RAM)

RO/ROM

4)
Të mendojmë dhe krahasojmë;
ROM
MA(ROM)= MA ROM
VEP(ROM)=VE ROM
SHE(ROM)=SHEH(ROM)= SHE/SE ROM
T(ROM)= të ROM
KALE(ROM)
P(ROM), P(ROMJE)
P(ROAM)
EM(ROM)
B(ROM), BA(ROM)
V(ROM)
BRE(ROM)

RE/REM

5)
Të mendojmë dhe krahasojmë;
REM
MA(REM)= MA REM
VEP(REM)=VE REM
SHE(REM)=SHEH(REM)= SHE/SE REM
T(REM)= të REM
KALE(REM)
P(REM), P(REMJE)

P(REAM)
EM(REM)
B(REM), BA(REM)
V(REM)
BRE(REM)

RY/RYM

6)
Të mendojmë dhe krahasojmë;
RYM
MA(RYM)= MA RYM
VEP(RYM)=VE RYM
SHE(RYM)=SHEH(RYM)= SHE/SE RYM
T(RYM)= të RYM
KALE(RYM)
P(RYM), P(RYMJE)
P(RYAM)
EM(RYM)
B(RYM), BA(RYM)
V(RYM)
BRE(RYM)

RI/RIT/RIN/RIM/RISH/RIS/RIG/RIT/RID

EmNIMI (AM NOM/NUM,...) me i lasht i DRITES është RITA, kështu kemi per Driten *(jo Dritën)* emnimin tjetër NRITA (n'rita), u hoq/u hek pej fjalorit të Shqipes. Kështu nga NRITA dhe DRITa kuptojmë se emni RITA është një pej emnave me të lasht të DRITES, dhe e gjësendëve të cilat ndihmojn jetën mbi tokë në përgjithësi.

HEKAT (angl.<u>Hecate)</u>

Greek deity, daughter of Perseus and Asteria (said to be originally Thracian), later identified as an aspect of Artemis, early 15c., from Latinized form of Greek Hekatē, usually said to be the fem. Of hekatos"far-shooting" (but Beekes prefers a Pre-Greek origin). In English literature associated since Shakespeare ("I Henry VI," III.ii.64) with witches and sorcery. Related: Hecatean.

HEKAT, HEKATE ashtu si gjithçka në botën antike në Evrop, e mlume me fjalinë; përendesh/zotnesh Greke, merr kuptim vetëm nga Shqipja.
Nga shtjellimet IK/AK/UK/OK/EK/YK,,, si dhe EAK/OEK/AEK,…, HEK/HAK/HUK/HOK/HIK/HYK,… por edhe PEK/PUK/PAK/PIK/POK /PYK,… si dhe GEK/GUK/GOK/GIK/GYK/GAK/GEAK,,,
VEK/VAK/VUK/VOK/VIK/VYK,…

Ku V ka kuptimin e Vumjes në terrenin e caktuar, të lëvizjes se vazhdueshme në atë terren/hapësin por asnjëherë të ngjitur për atë ven/vend. Pra, thjesht shëtitje e vazhdueshme nëpër te, ashtu si fluturake e cila shëtitet (*me drejt të shkruhet SHETITET nga SHE(H)T*AT duke na dh*ënë *me pa, pra SHEH në gatsin AT si T*AT*) në venin/vendin e caktuar duke ju afruar/avit krejtësisht sipërfaqes, duke e prek, por asnjëherë me nu ven në një pik.

Kështu VIK, dhe PIK kanë dallime të dalë veç nga pjesa V dhe P, sepse pjesa IK është krejtësisht me të njëjtën kuptim. Duhet të ditur zhvendosjet ose 'bajtjet/barjtjet' të pjesë IK si (,..)K varet se ka është në te, pra çka është parashkruar në pjesën e fjalës , si (P)IK, ku kemi bartje të hapsines (hapësirës) me sipërfaqe tkurrun të quajtën PI , PA; PU,...si PIK, PAK, POK, ... ose të bartjes V si VIK; VOKE, VAKE,...etj. Kështu fjala arabe VAKIA është e mundshme të jetë toponime nga religjionet para abramaike, dhe të jetë bartun/bajtun nga gjuha shqipe në gjuhët Samite përkatësisht arabe.
PEK/PAK/PUK/POK/PIK/PYK,…
FEK/FAK/FUK/FOK/FIK/FYK,…
LEK/LAK/LUK/LOK/LIK/LYK,…
SEK/SAK/SUK/SOK/SIK/SYK,…
REK/RAK/RUK/ROK/RIK/RYK,…

Kështu RE/RA/RU/RO/RI/RY,… zhvendosen dhe barten vehen/vuhen/vihen në lëvizjes sipas (re)K, (ri)K, ru(K),… duke e pas pjesa e parashkrume (parashkruar, është pa kuptim sepse perman dy R të njëpasnjëshme) njëfarë zhvendosje të formës IKje nga (pjesa e fjalës)K,.
RREK/RRAK/RRUK/RROK/RRIK/RRYK,…

Kështu kjo fjalë përmban/perman përhapjen e materies, gjësendit nga një hapësirë me vëllim tepër të ngusht, nga dendësia e madhe në rrallësi duke u përhap nga pjesa ARR/ERR/URR/YRR/IRR,… në formën RRA/RRE/RRU/RRI/RRO/RRY,…ashtu duke e përshkruar përhapjen dhe shtrirjen e materies /gjësendit në hapësirën me vëllime të gjer, duke u bere e dukshme kjo mas/gjësend/materie dhe duke u përhapur ashtu simas (sipas) lëvizjes se zhvendosjes IK, EK; AK;UK,OK, YK, … prej nga kemi RRE(EK), RRI(IK),…RRU(UK), RRO(OK), RRA(AK)m RRY(YK),… prej nga përshkruhet zhvendosje e formës IK të dukurish se parashkruar në fjalë; RRO,..RRI,…RRU,…RRE,…, RRY,…
DEK/DAK/DUK/DOK/DIK/DYK,…

Sot kemi emna si; DOKEA, DYK, DAKAJ, DUKAJ, DIKAJ, DIKA, DUKO,DOKO,…etj.,. Por edhe nga historia si DAKIA, DUKIA, …, etj.

Krejt e kuptueshme duhet të jetë, kur kemi DES tregon DA-mjen por edhe sasinë e saj si ES=SE=SA,…
DES në shumësin e S është DESH që po ashtu për bazë ka kuptimin e DA-mjes, pra e tregon shumësin e zhvillimit/zvillimit të dukurisë por edhe sasinë e madhe të saj të m(ledhun~lidhun~lodhun)
Nga kjo emni HEKAT, EKAT, E KAT, ose si EKAT na përkujton EKA, e EKT fjalë të cilat edhe sot përdoren për të përshkruar i EKUN/HEKUN, HEKAT E MIJA JAN T'MDHA.
Nga EMni (AM NI, AM NU) HEKAT perm(b)an në vete kuptime të shumta, të cilat në bazë ndërlidhen/nerlidhen e n(d)erlakohen me kuptimet.
HEKUN
HEKAT, (ashtu në letrare HEQJET, në Kosovë më shpesh përdoret HEKAT E MIJA, pra gjësend i cili është HEK, HEKUN ose ka pas HEKJE).

HEKAT në përgjithësi do të thotë; ajo e ka për detyre të HEK, ose HJEKJET asht në formën HEKAT/EKAT , dhe me këta HJEKJE nga fati e mira apo e keqja, shpërfaqet emni i lasht i Shqipes se sotme. Nga ky emen (emër) kuptojmë se formim i gjuhës se sotme ose në formën e sotme ka rrënjë shumë më të lashta sesa mendohet, mandej me tepër sesa 5000 vjet me parë. Me të njëjtën kuptim kemi HUKAT, HUKATA duke përshkruare hjekjen (por edhe Pjekjen, Mjeken/Pjeken,..., të cilat në bazë pershkruajn veprime/forma të ndryshme të Hjekjes) , largimin në trajtën UKATA=IKATA=AKATA,...etj., sipas trajtave tashmë të shpjeguara nga IK=AK=UK=EK=OK=...., por edhe (pjesa e fjalës)K. Si dhe HUKAMA/HEKAMA/HOKAMA/HAKAMA, po ashtu VIKAMA/VIKATA/VEKATA/HEKATA/,...., etj.
Nga krahasimi (Shënim: KA RA AAAA SHUMU/SHIMI/SIMI,….).

AK	EK	IK	UK	YK	OK
HAK	HEK	HIK	HUK	HYK	HOK
HAKAT	HEKAT	HIKAT	HUKAT	HYKAT	HOKAT
HAK-AT	HEK-AT	HIK-AT	HUK-AT	HYK-AT	HOK-AT
HAKET	HEKJET	HIKUT	HUKET	HYKOT	HOKET

,..., e kështu me radh

VAK	VEK	VIK	VUK	VYK	VOK
PAK	PEK	PIK	PUK	PYK	POK
SAK	SEK	SIK	SUK	SYK	SOK

LAK	LEK	LIK	LUK	LYK	LOK
DAK	DEK	DIK	DUK	DYK	DOK
GAK	GEK	GIK	GUK	GYK	GOK
GJAK	GJEK	GJIK	GJUK	GJYK	GJOK
HAjKe	HEjK	HIjK	HUjK	HYjK	HOK

ELEKTRA

ELLEKTRA nga QE/QI+ (ELLE + KTRA), ku KTRA mund të jetë shprehje e ndrydhur prej KA të RA si dhe në formën KA TRA, ashtu në kuptimin ka KA të RA-me. ELEKTRA lidhet drejtpërdrejt me përshkrimin e dukurisë QELLA KA të RA , QELL KA TRA prej nga kemi QELLA KTRA si dhe ELEK, pra në kuptimin ELEK=ALAK gjësend që është në formën e LAKUT, po ashtu edhe QELLA është në trajtën e lakun ashtu ELEK=ALAK si dhe ALAK*TRA ose ELEK*TRA që përshkruan ramjen nga QELLA, ELLA/ELLAK ose ELA/ELAK,…, etj.

Shembullin; JET nga JE+ET ashtu si ME*ET, DE*ET, RE*ET, pra JET ka kuptimin Me MET, ashtu si JET, në kuptimin AI JETI n'DET.

Kështu VJET ka kuptimin VU JET=V'JET, prej nga kemi VU*IE*ET, duke na shtjelluar VU-mjen të personit IE, në lëvizje prej nga merr IE=JE, si dhe ET, ku ET na ep përshkrimin në distancën ET, kështu gjatësi AT kur largohet nga personi cili krijon fjalën përkatëse dhe nuk e ndjen veten si pjesë e saj atëherë ajo zhvendosje në largësi quhet ET. Kështu fjala ETJE ka kuptimin e gjësendit që është zhvendos në largësi dhe nuk e ka kuptimin e bazë të mungesës se Ujit, dhe as që ka të beje me UJIN. Si rrjedhim emni i Vullkanit ETNA=ETEN=ATAN=ETUN,..., etj., në të vërtetë e përshkruan Metjen/mbetjen në largësi të gjësendit të caktuar në shqyrtim. Nga kjo plotësojmë kuptimin për emrin e vullkanit ETNA por edhe plotësojmë pamjen e kuptimit të fjalës ETJE/ATJE/UTJE/ITJE/OTJE,...etj.

Nga kjo për sqarim po epim kuptimin e fjalëve të cilat dalin si rrjedhim nga shpjegimet e mëparshme në pjesët 1,2,3 të librit Msheftësit e Gojës., si shembull kemi;

ATJE~ETJE~OTJE~UTJE~ITJE~YTJE,...

Nga kemi;

M'ATJE~M'ETJE~M'OTJE~M'UTJE~M'ITJE~M'UTJE,..

GJ'ATJE~GJ'ETJE~GJ'OTJE~GJ'UTJE~GJ'ITJE~GJ'UTJE,..

V'ATJE~V'ETJE~V'OTJE~V'UTJE~V'ITJE~V'UTJE,...

,...

Por edhe
AT~ET~OT~UT~IT~YT,...
Që në thelb shprehin gjatësi/distancën/gatsin e madhe që i përket ose e ndjen veten se i përket dej/deri në kufirin T, prej nga kemi AT
Kështu kemi
MITRA, pra MI TRA, ose MIT e përshkruar si MBI ose PERMBI, nga kemi PER MIT DHE,
MI TOK.
MI ATE VEN
PER MIT Tan

Si dhe pjesë RA e përkufizon si VJET, VJETRA, pra RA me VJET, ashtu si RASA e cila përshkruan SA RA, sasinë e RA-mjes, RADHA, RASHA,..., ku përshkruan gjësendin në sasi që është RA, sipas renditjes ton ose i ka ra radhë me kanë aty,..., etj.

Nrydh (NU+RY+DHA, YDH=DHY) / Ndrydh

Fjala NDRYDH (N'RYDH/ D'RYDH/NDRYDH,...) nuk është e krijuar si pasoj e efektit të shformimit të folës së Jugut. Pra, shndërrimit të N në ND, por thjesht është fjalë e krijuar me bashkimin ND ashtu nga NU DA RY, si NU DA pej RY, pra NU DRYNIN =NU DA RY NON, (në formën NU RYN) ashtu nga DA*RYN=DRYN, si dhe DRYDH/DREDH/DRODH/DRUDH, e kuptueshme dhe e menushme/mendueshme se DRYDH dhe NDRYDH ka kuptimin e njëjtë me DREDH, si dhe N'DREDHJE. Formë NDRYDH dhe NDRYSHK nuk janë krijuar sipas efektit të folës së jugut por ishin bashkim i tillë në Gegnishte me saktë në gjuhën e vjetër, ashtu si MBURRJe nuk është pasoj e kalimi të M në MB, por thjesht bashkim simas/sipas të folmes së Veriut. Kështu MA BURRJE= MAJ BURRJEN=MBURRJEN, si dhe MAR = MA AR=MAJ AR, po ashtu kemi edhe këto raste jo të shpeshta si; NU DRY=NDRY, qashtu shembull kemi; NDRY E LASH ***LIBRIN, NDRY e SHTINEN QIKEN,, por edhe në DRYDHJE/DRIDHJE/DREDHJE/DRUDHJE/DRODHJE, ku kemi;***
JU DRODH PLAKU E I THA
JU DREDH LAPSI në DOR
JU DRIDH QIKES QERPIKU I SYNIT

DRYDHJE përmban kuptimin e njëjtë me fjalët DRIDH=DREDH=DRADH=DRODH=DRUDH, ashtu si
AJO DRUDH e i THA 'RRI RAHAT'

Nga kjo xjerrin (*) perfunime/përfundime të mjaftueshme dhe të logjikshme për të kuptuar fjalën DR(zanore)DH. Prej nga kemi;
DRYDH ka kuptimin e njëjtë me DREDH, si dhe DRIDH kas le nga fjala DREDHJE, ashtu Dridhja është formë e DREDHJES:

Është lloj Dredhje (*nrydhun por edhe N*DRYDHUN, nga DREDHUN; DRODHUN; DRIDHUN,…, etj. Nga kjo fjala RYDH ndërlidhet me kuptimin RADH/REDH/RODH/RIDH,... ashtu si RYDH prej nga NU*RYDH marrim NRYDH.)*

(*) XJERR/ZJERR/N'XJERR

NU XJERRIM=N'XJERRIM, kështu krijojmë bazën e shpjegimit ZJARR/ZJERR që na ep përshkrimin e Zi-mjes , Za-mjes në ARR, ashtu duke e krijuar formën e daljes në formën e ARR-es se materies, si; ZJERRIM, XJERRIM, N'ZJERRIM, N'ZJARRIM, pra ZJARRI është lloji i ZJERRJES/XJERRJES/N'XJERRJES se energjisë, kështu shqipja na avit ni/nje pamje krejt tjetër të shpjegimit fizik të dukurisë se daljes së energjisë nga ARRA, pra nga vëllimi, trupi, i mshelt ashtu i futun si ARR, por i shtohet edhe ZJA=ZIJA=ZIJ A, prej nga marrim ZJA kur bashkohet se kjo ZI-mje nodh/ndodh në ARR pra në hapësirën, vëllimin shumë të ngjeshur, kemi ZJARR, /ZJERR, ku ZJARR ka kuptimin e njëjtë me XJERR/ZJERR/N'ZJERR ose në shumë vende të Kosovës, si në Rugove hala përdorët XJERR ose ZJERR, për të NXJERR, prej nga kemi ZJARR=ZJERR=N=XJERR, si XJERR/N'XJERR/ZJARR/N'ZJARR,....

Kurse ZORR përafrohet po ashtu si ZO=ZA-n në ORR=ARR, megjithatë është e pranueshme po ashtu si Zorrët/Zorrt e Nxjerrin/ZJerrin jashtëqitjen nga barku prej nga kanë marrë emnimin/emërimin ZORR=ZJORR=ZJERR=XJERR=N'XJERR=ZJARR=N'ZJARR,..., etj. Për të kuptuar shpjegimet me mirë dhe me drejt, duhet e lexohen pjesë 1,2,3 të Msheftësit e Gojës.

RYDH

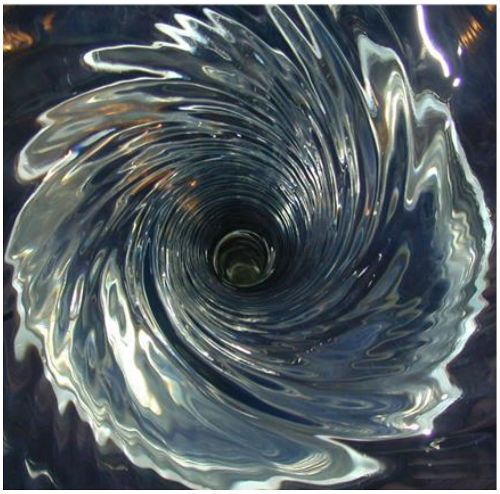
Kemi fol gjerësisht për fjalën RADH, ashtu e krijuar nga RA ADH, e tillë ku ADH afrohet me kuptimin e njëjtë me DHA, kështu kemi RA DHA, ashtu si RA*DHA=RADH, prej nga kemi;

RA	RI	RU	RY	RE	RO
RA*DHA	RI*DHI	RU*DHU	RY*DHY	RE*DHE	RO*DHO
RADH	RIDH	RUDH	RYDH	REDH	RODH
DA	DI	DU	DY	DE	DO
DRADH	DRIDH	DRUDH	DRYDH	DREDH	DRODH
NA	NI	NU	NY	NE	NO

NA*DRA DH	NI'DRI DH	NU'DRU DH	NY*DRY DH	NE*DRE DH	NO*DRO DH
NDRADH	NDRID H	NDRUDH	NDRYDH	NDREDH	NRODH

Nga tabelën e mësipërme kuptojmë se;

Fjala RYDH ka kuptimin e njëjtë me fjalën RADH, dhe REDH/RODH/RUDH prej nga formohen fjalët; DREDH/DRUDH/DRODH/DREDH, për dallim se dukuria RYDH nuk ndodh në hapësirën A por ndodh në hapësirën Y, prej nga krijohet DRYDH. E natyrshme nga fizika që kur lëshohet uji në hink (hynk/hunk/hank/henk,...) uji duke rrjedh dredhet duke u ndrydh (nu Drydhje). Dihet që kur gjuhë***t/hedhet uji nëpër gypin e ngusht***, nga dinamika e lëngjeve, uji rrjedh me shpejtësi të madhe në përpjesë me sipërfaqen e prerjes tërthore të gypit.

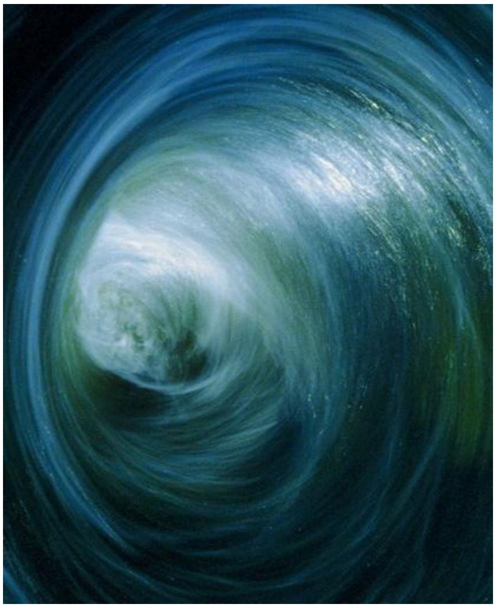

Pra, siç shihet nga fotoja kalimi i ujit nëpër (formën Hinkes=HIN KA, KA HIN) Hink ose afërisht me formë të tillë formon dredhen, respektivisht REDH me kuptimin RADH, por radha e tillë e vijave të lakuar, dhe me formën tornados. Nga kjo RYDH me kuptimin e tillë si RADH ka kuptimin e veprimi të Dredhjes se Qelsit (kjo fjalë vije nga QEL, QELUN, QEL SA, ose SA QEL duke u krijua QELSI, SI QEL. Fjala QEL u përjashtua fjalori i Shqipes nga anmiqt e Kosovës dhe gjuhës shqipe në përgjithësi, pra nga komplotistët) respektivisht Dorës ashtu duke krijuar DRY, pra DA nga RY, ku sipërfaqja Ry afërsisht përafrohet me formën e sipërfaqes se Hinkes/ Hinkës.

Prej nga RYDH, dhe DA si RYDH marrim DRYDH, ashtu si DREDH; DRODH; DRUDH dhe DRIDH, Kështu DRIDHJA DRYDHJ por edhe NDRYDHJA ka kuptimin e gjësendit që DREDHET, pra nga kjo pamje është

krijuar veprimin DRY, NDRYDHJE ku si bazë e ka kuptimin DREDH, NDREDH,...etj. Kjo fjalë u krijua RYDH/RADH/REDH/RODH/RIDH/RUDH, si dhe N'RYDH, N'RADH, N'REDH, N'RODH, N'RUDH, N'RIDH,...prej nga DA*RODH=DRODH, DA+RIDH=DRIDH, DA+RUDH=DRUDH, DA+REDH=DREDH, DA+RADH=DRADH,... Dallimi ndërmjet RADH dhe ARDH është i krijuar nga RA dhe AR, prej nga DHA *RA=RA+DHA=RADHA=RADH,...

Është krejt e lehtë të shpjegojmë dhe kfjellojm dukurin dhe ti japim pamjen e kuptimin dhe interpretimin e natyrën e fizike e cila shkakton lindjen

(LE, Lemjen) dhe krijimin e fjalës DRIDHJE. Në thelb krijohet nga fjala RADH ashtu RIDH dhe mandej veprimi DA nga RADH si DRADH=DREDH=DRIDH=DRUDH=DRODH=DRYDH,.. në të vërtetë fjala DRIDH është shkaktuar nga dukunia/dukuria e DREDHJEs. Kur kjo DREDHJE ndodh në hapësirën shumë të ngusht e cila ka gjatësinë shumë të madhe në krahasim me gjerësinë/gjansin. Pra, kur dredhja ndodh në hapësirën i afërsisht, në koft se do të zmadhohej, do të dukej me formë cilindrike, ku Dredhja kalon në DRIDHJE. Megjithatë formën cilindrike parafytyroni me gjansi/gjerësi shumë të ngusht ose pothuajse të papërfillshme në krahasim me gjatësinë/gatsin, merr formën ky ‘cilindri’ si fije floku nëpër të cilin rrjedh me dredhje lëngu. Pra, rrjedh duke përshkruar lakore dredhore, prej nga kemi aty mrena/brenda një dredh të lëngut, gjësendit, materies ashtu nga kjo krijohet pamja/dukunia e DRIDHJEs. Dridhja sipas shqipes është Dredhje por në hapësirë/vëllim tepër të ngusht, ku ka gjatësi të pakufishme, kurse gjansi pothuajse zero/xerro.

Thjesht ka rrjedhje nëpër gjatësi të mëdha kurse gjerësi/gjansi zero, dhe kjo dredhje me nuk është e tillë dredhje por kthehet në Dridhje. Paramendo kapilarin ose gypin me gjansi nanometrike nëpër të cilin rrjedh gjësendit me dredhje ose me saktë dredhet brenda. Nga kjo Dredhje, në hapësirën I, atëherë do të kemi DRIDHJE.

Edhe njëherë erdhëm në përfundim se DRIDHJA U KRIJUAR DUKE E PARAMENDUAR DUKURIN7FORMEN SI DREDHJE. Gjithçka dridhet në të vërtet ai ka dredhje përbrenda (per mrena) po me dredha nodhin/ndodhin në rreze shumë të vogël.

Ashtu DREDH do të thotë DA pej REDH, me të njëjtin kuptim si DRADH me kuptimin DA pej RADHE. Rrjedhimisht kjo interpretohet si DA Nga RADHA, pra si Prishje e RADHES.

Kështu DRIDH shtjellohet si DA pej RIDH, ku RIDH na ep pamjen e RI , pra rritjes përparimit sipas kuptimin RI, ashtu duke u ngritur në sipërfaqe përpjetë, kurse RIDH ka kuptimin e dhënies se RI nëpër hapësirën I, praj nga kemi DHA=DHI RI, prej nga RI DHI=RIDH.

Kështu nga RODH kur DA-het, pra PRISHet RODH kemi DRODH, dhe RUDH ku dahet nga RUDH kemi DA+RUDH=DRUDH. Me ketë kuptojmë se fjala DREDH /DRUDH/DRODH/DRIDH,.. kuptohej prishja e RADHES, prej nga kemi; përdridhje, përdredhje, perdrudhje, përdrodh

Dridhje, dredhje drudhje, drodhje, ..., si n’dridhje, N’dredhje, N’drydhje,...etj. Të gjitha këto kuptohet si prishje e rendit, respektivisht RADHES-.prej nga; ERDH/ARDH/URDH/ORDH/IRDH, kemi; DERDH/DARDH/DURDH/DIRDH/DYRDH,..., etj., të cilat interpretohen si DA pej ARDHJEs, prej nga DERDH nënkuptohet si prishje e asaj ERDH.

Nga kjo fjalët e krijuara nga ARDH/ERDH/IRDH/ORDH/URDH/YRDH, nëpërmes fjalës QA/QI/QU/QO/QE/QY, krijohen fjalët QERDH/QARDH/QORDH//QURDH/QIRDH/QYRDH,...

ERDH/ ARDH/ ORDH// URDH/ IRDH/ YRDH,...
Por edhe
KERDH/KARDH/KORDH//KURDH/KIRDH/KYRDH,...
MERDH/MARDH/MORDH//MURDH/MIRDH/MYRDH,...
NERDH/NARDH/NORDH//NURDH/NIRDH/NYRDH,...
VERDH/VARDH/VORDH//VURDH/VIRDH/VYRDH,...
Por nuk kemi;
RERDH/RARDH/RORDH//RURDH/RIRDH/RYRDH,...

NERTH

Tmerr i madh se si u largua NERTH (NER'RTH) nga fjalori i shqipes, pa kurrfarë arsye. Fjala *Nerdh* ka kuptimin në ERDH, në kuptimin N'ARDHJE, NERDH=NU ERDHI, pra gjësend që ERDH duk u NU e za ven aty, qashtu si MERDHI, në kuptimin drejtpërdrejt ME ERDHI, që + ERDHI=MERDHI, që + ERDHI=QERDHI, GERDHAJ= GE*ERDHAJ, ku ERDHA është baza e fjalës kurse bashkimi i GER*RDHI=GERDHI na ep marimin e fjalës N'GERDHI,..., etj. Qa + ASHTU (qashtu) (*qashtu, ashtu si KSHTU, KESHTU, MESHTU=ME SHTU,...etj.*) si Guralect e shumë ngjyrësh (*Ku shprehur me shëmbëllime/shëmbëllime, pra simbolikisht 'ngjyrat' në gjuhë janë intensiteti i zanoreve ose bashkëtingëlloreve, renditja e tyre, pushimi nga fjalëza në fjalë,..., etj., marojn laramani kuptimesh dhe hollësi në përshkrimin e formave dhe veprimeve, në ato forma të krijuara nga natyra ose e dora e njeriut*) të cilët nga Guraleci në Guraleci krijojnë pamjen e vet, ashtu edhe fjalëzat krijojnë forma për shkak të krijimit të modelit në renditje e sipër, të cilat përdoren me vonë si shabllone, ashtu si kemi;
KM, K(zanore)M, (zanore)K(zanore)M
KR, K(zanore)R, (zanore)K(zanore)R
GR, G(zanore)R, (zanore)G(zanore)R
SHR, SH(zanore)R, (zanore)SH(zanore)R
DR ; D(zanore)R; (zanore)D(zanore)R,
,..., etj.

Me renditje fjalësh ashtu si, KUR/KORE/KER/KYR ,.. prej nga me vonë ky 'shabllon' ashtu si në programim, pa vetëdije është përdorur nga përdorimi i kuptimit në përshkrimin e formave të ngjashme me kuptimin e parë, si;
KURILAN, që do të thotë KORE E LAN, pra gjesen/gjësendin e LAN në formën e KORES, ashtu si KURILAN, pite e pjekun e kthyer gati si KORE në trajtën e KORES, LAN KORE, por me ndryshimin e tillë që është krijuar nga A në U. Kështu KURILAN/KORELAN në ty dy trajta e përdorura në ep pamjen e KORES, buke, ushqim i veçantë i marum dhe e renditur (forma e

rregullt është ***renit***, sepse renditur=ren ditur merr krejt tjetër kuptim) si KORE, e LAN si KORE,...etj.

Por gjithashtu e njëjta fjalë përdoret për përshkrimin e formave tjera të ngjashme si;

LEKUR/LKUR=LAN KORE, por tash në shprehje vjen LANJA për dallim nga KURILAN, ku pjesa me e rëndësishme e dukurisë vështrohet, këqyret dhe i nohet ro nga pamja e KORES.

Kurse tek LKURA, përdore L përpara për të përshkruar 'lanje' të tillë si KORE, në trajtën KUR por që nuk është as e tillë si KUR/KORE sepse ka pamjen e gjësendit shumë të veçantë, veçori e krijuar me vetit e fjalës L, ku L*KUR/L*KORE i përngjet dy fjalëve të bashkuar me fjalën e cila e përshkruan Koren, por me veti krejt tjera, me vetit e shkrime në një të L dhe K dhe R. ashtu LKUR.

Mandej;

KERAMIK= KORE MI KA

KURNAJ= KORE NOJ

KARJAN e cila mund të jetë po ashtu KORE JAN, por edhe kuptime tjera që dalin nga iu njëjti kuptim bazë(shabllon) fillestar. Po ashtu KARJAN ose KARAN si trajte e fjalës KORAN, nga kemi;

KORANI PLAK NUK U DORZU

ISH I FORT KORAN POR SI GURI,..., etj.

KURTI, ashtu një KORE si të themi KORTE, prej nga përshkruhet KORE e brendshme/mrenshme duke përcjell vetit dhe kuptimet e U-s, ashtu si KURUB (KOREBA=KORAB=KURUB,..., etj.) në trajtën KUR.

KEREMINE=KORE MI NO, me NU KORE perMI KULM(KALM=KALOJM,...etj.).

KORTIKOLLA, KORENIK (Kore në ikje, kore në ramje, me pjerrtësi por edhe Kore NUKA, që është në NUmje e sipër), KARNAK,...etj.

Kjo vlen edhe për format e shtjelluara hollësisht në pjesët 1,2,3 të librit Msheft*ë*sit e Gojes (guha shype dhe kuptimi i fjalëve t'saj).

Nga kjo një 'shabllon' i krijuar me veçorin, është përdorur për përshkrimin e kuptimeve nga me të ndryshme/nryshme/e krijuar nga ryshme (nu ryshme=nryshme, ndryshme)

Është krejt e kuptueshme se vet fjala KRIJOJ, KRI, KRAH , KRANE, KRAINA, UKRAINA,..., etj. janë fjalë të ndërlidhura /nerlidhne me kuptimin e fjalës KORE gjësend që është DA në formën e Kores ose di cka si e tillë duke dhen enje damje, një lloje 'krijese ' të veçanta me veçorit e veta.

Po ashtu edhe K(pjesë e fjalës)R na ep pamjen e Kores, gjësendit që eshtre da pej tansia, pej TULI pos pej gjësendi tjetër si KANARI ku kemi K(ANA)RI, K(AVA)R, K(AMA)R, K(ALE)RO,...etj.

Lexuesi duhet ta ketë të qartë se R është fjalë e cila e përshkruan sipërfaqen e jashtme të gjësendit, e cila e mshelt trupin e gjësendit/formës të caktuar. Kurse R e shoqëruar/shoqe***rum***e me zanore e ep përmasën e trashësinë

e sipërfaqes dhe vëllimit që e ka merthy(mberthy) ose pshtjell. Mund të jetë krijuar nje 'shabllon' i tillë duke u përdorur për kohën (veri, Kosovë; kohen)e gjatë, por me vonë është degjenerua ose asht tkurr, ashtu si një degë 'kopil' me mundësi të bëhet trungu kryesore i pemës, i cili mund të jet/Jes/mes/mbes kopilke dhe më vonë të zhduket krejt. Kështu kemi fjalën NERTH prej nga është krijuar NU ERTH, ku pjesa ERTH na ep sipërfaqen e cila shtrihet dhe lëviz në kahun e kundër me RE, por që e përshkruan shtrirjen e dukuri/formës THY në trajtën TH. Pra, ERTH në Shype merr kuptimin e sipërfaqes se thyer, e cila shtrihet larg vështruesit/krijuesit/maruesit të fjalës për dukurinë përkatëse.

Por nga leximi i këtij 'Mozaiku' kemi po ashtu NERTH, na ep kuptimin NERTHY pra di çka që THEhet ose THY asht N€r.

Është mahnitshme dhe shumë e saktë përshkrimi i dukurisë se hymjes/himjes se të ftoftit në trup , nëpërmes thymjes, pra Dridhja/dredhja përshkruhet si THYmje, e mrenshme/mbrenshme.

Nga kjo NERTH duhet të nohet në fjalorin e Shqipes, si fjalë e krijume qysh në lashtësi dhe mjafte dobishme për gjuhën tonë. Kështu në disa dialekte të Shqipes fjala MERDHI përdoret shumë me drejt si MERETHI (kemi merthy, *t'merthej dreqi*)në kuptimin MA AR THY/ por edhe MER=MERR THY,...etj. Mund të jetë se renditja ERTH të jetë përdorur si shabllon që me vonë u degjenerua, në përdorim të rrallë drejt zhdukjes,...etj. Megjithatë fjala MERDHI, në shqipe është krijuar nga ME ERDHI, dhe kjo DHI, pra i jep kuptimin ERDH/ARDH per nje bire/vrime I, sipas shpjegimeve DHI që ka dallim nga DHA sepse DHA përfshin DHANJEN në hapësirë të gjan, kurse DHI në hapësin të ngusht saktësisht nëpër vrimën ku gjansia është shumë e vogël kurse gatsia/gjatësia shumë e madhe.

Shënojmë: *(DOBISHME= DO BAJSH= DO BISH= DO BAMJE= DO BIMJE=DOBIM=DOBISH,..., etj., fjalë shqipe e cila fatkeqësisht përshkruhet si fjalë e marrun pej Bugarishtes, nje gjuhë e ardhur (ardhun) shumë vonë dhe nuk gjendet në gjuhët sllave në përgjithësi).*

Nelky, Pelky, Melky

Nu/No Lnu/Lno

Le na=lna

Lu/Le/LA,..+NA=L'NA/LNU/LNE

Nga LNU kur përparësi i jepet formës NU e përshkruan me shumë veprimin NU respektivisht levizjen nodhun (no dhan) dej sa të kryhet veprimi Nu, ashtu nje NU jo e plot jo si VNU/FNU/ANU/KNU/MENU,…por si LNU, pra e LAn ANASHA vnje lloj NU, që është LNU,

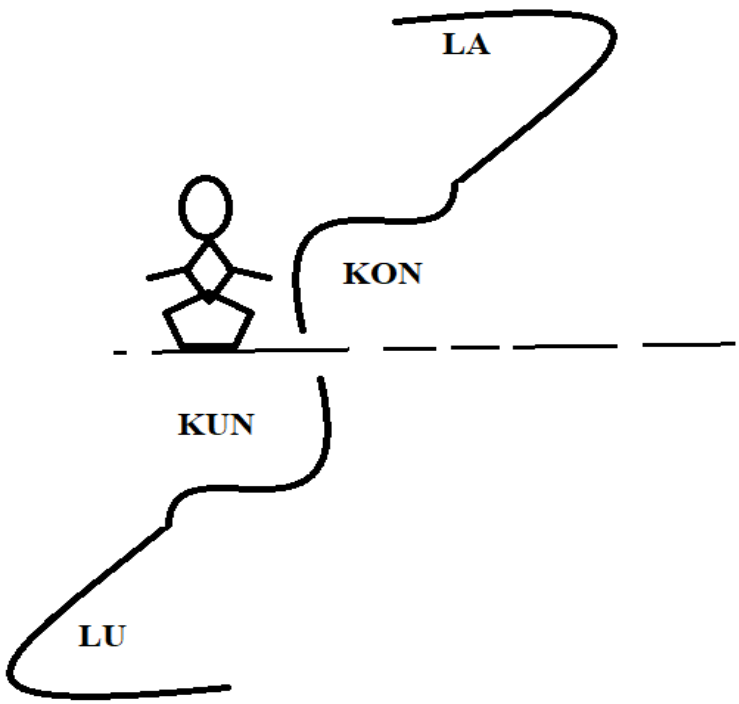
Prej nga krijohet kuptimi i kësaj fjalë e përjashtuar në mënyrë të dhunshme nga fjalori i dhunshëm i shqipes, i ashtuquajtur i Sotëm.

Kështu LNU i jep Lëvizje/Livritje (ne Kosovë përdoret LEVIZJE e jo LëVizje) veprimit NU i krijuar (krijum=kri jam) si pasojë e mos lëvizjes, prej nga krijohet kuptimi i fjalës. Megjithatë nga simetria kemi NALU, nga vije LAN por NAL ku në fillim nuk ka L por vije N e cila përshkruan veprimin e NU-mjes e cila krijon bazën e vendosjes në vendin, qëndrueshmërisë dhe mos lëvizjes, kurs LAN na ep Krijimin me lëvizjes L në nivel të caktume në kohë dhe hap*ë*sir*ë* në krahasim me krijuesin e fjalës.

Se nëpërmes Zanoreve m'rrihet largimi ose afrimi, pra krijimi distancës në kohë dhe hapësirë, si dhe vendosjen e formës në krahasim me folësit, pra vetëm nëpërmes zanoreve, shembull ta sqarojmë me poshtë formën LAKON.

LAKON

Ku A është shumë e madhe me përmasa të tilla shpesh të pa arritshme për folësin por që folësi e nin/ndjen veten si pjesë e tansis. Nga kemi LA, kështu LA KA,, i formës LA AK krijon LAK, prej nga LAKO, na ep shtrirjen e dukurisë LA në largësi në krahasim të shtrirjes se dukurisë KO, dhe KON e cila shtrihet me afër vështruesit, sepse A është shumë më madhe sesa O, kjo vërehet në hapjen e gojës perzgat shqiptimit të këtyre zanoreve. A është me përmasa shumë me të mëdha dhe natyrisht në hapësirës tri përmasash është një 'zoom' i zmadhimit kurse O na ep pranin dhe afërsinë me folësin, është pjesa rrethuese e folësit, është shumë e afërt dhe nën dorën e folësit prej nga krijohet shtrimja/shtrirja e formës LAKON. Ku pjesa LA fillon formën sepse gjendet në fillim të fjalës, është shumë e largët kurse pjesa KON gjegjësisht ON shtrihet krejt ngatë folësit. Pra 'kryet ' gjendet shumë larg LA kurse 'bishti' është shumë afër KON, dhe këtë na ep renditja e tillë e dy zanoreve në fjalën LAKON ashtu LA(1)KO(2)N.

TRA/STRAT/SHTRAT/KASTRAT/ STRATOS

Nga fjala RA, e cila përshkruan RA-mjen u krijua T'RA, nga bashkërenditja e fjalëve TE*RA=T'RA.

Kështu T'RA tregon fillimin e kufinit/kufirit ku nis rritja e mundësisë se RA-mjes, ose sikur të mos këtë pika tjera të përbashkëta lidhëses, do thotë ajo pjesë që quhet TRA kish me RA. Nga kjo TRA kuptimin bazë e ka RA, por në bashkëngjitje me të RA krijohet fjalë që e përshkruan RA-mjen por me veti, përhapje e perm(b)ajtje krejt tjetër, pra na ep pamjen e dukurisë e formës si dhe veprimin për bazë e ka RA-mjen.

Nga TRA=T'RA= TE/TA/TU/TI/TO/TY/T,…+RA =TRA, u krijuan fjalët;

TRA, TRAN, TRAM, TRAMJE, TRAM, TRAVA=T'RAVA, TRANU, TRAG, TRASH, T'RAS, T'RAMISH,STRA, SHTRA, SHTRAH, SHTRATI SHTRAMU,…etj.

Duke e ditur se RA është në bazë me kuptime të njëjta me RE/RU/RO/RI/RY/R(zanore),… u formuan fjalët;

Me RE=RA,.. si;

TREGOJ=TE RE GOJA pra të RE që del nga GOJA, ashtu duke treguar lidhshmërinë me GOJEN ku dalin fjalët nga ajo, si dhe duke vërtetuar se fjalët

GOJA dhe GUHA në gjuhën tonë kanë lidhje të ngusht njëra me tjetrën, ku GUHA=GJUHA=GJUN=GJUHN, duke na shpërfaqë vetin e gjuajtjes si GJUHA/GUHA, por edhe gjësendit të formuar si GU/GJU, por edhe duke na dhënë n€rlakimin (*me € kemi shënuar E, e theksuar ndërmjet E t*ë *shkurt dhe ë, por që nuk është ë*) ,
VESH*GOJ
N'GOJ
NIGOJ
T'RE*GOJ,…etj.
Por edhe VARGOJ, MARGOJ,…etj.
Kemi po ashtu;

RE, si; TRE, TREDH; TREDHTAR, TREN, TREME, TRENT, TRENU, TRESH, TU'RESH, SHTRE, SHTREHJE, STREH,…etj.

RU, si ; TRU, TRUN, TRUM, TRUMJE, TRUDH,TRUM, TRUVU=T'RUVU, TRUNU, TRUG, TRUSH, T'RUS, T'RUMISH,STRU, SHTRU, SHTRUH, SHTRUTI SHTRUMU, SHTRUMISH, STRuci, STRUG, SHTRUG,…etj.

RO, si; TRO, TRON, TROM, TROMJE, TRODH,TROM, TROVO=T'ROVO, TRONu, TROG, TROSH, T'ROS, T'ROMISH,STRO, SHTRO, SHTROH, SHTROTI SHTROMO, SHTROMISH, STRoci, STROG, SHTROG,…, etj.

RI; si; TRI, TRIN, TRINA, TRIM, TRIMJE, TRIDH,TRIM, TRIVI=T'RIVI, TRINI, TRIG, TRISH, T'RIS, T'RIMISH,STRI, SHTRI, SHTRIH, SHTRITI SHTRIMI, SHTRIMISH, STRici, STRIG, SHTRIG,…, etj.

Nga fjala TRA, pra të RA, është ba e nevojshme të krijohet fjala për përshkrimin e gjësendit, materies të shtruar, prej nga u bashkëngjit S dhe SH si shumë e gjësendit, materies, me saktë sasisë se materies që ekzistonte si në formën e trupit ashtu me livritje (livri=lavra=lavru) shtjellore rreth një boshti të caktuar.

Nga kjo kemi; SH*TRA u krijua SHTRA, qashtu duke e përafruar me Shum*T*RA=Shume të RA =SHTRA, në të njëjtën mënyrë janë krijuar/krijume fjalët me të njëjtën bazë kuptimore si;

SHTRE
SHTRI
SHTRU
SHTRO
SHTRY
Prej nga
SHTREH
SHTRIH
SHTRUH
SHTRAH

SHTROH

Ne këtë mënyrë kemi;

SHTREMT ku per shkruhet ashtu si SHTRAMT/SHTRAMU , SHTRUMU, SHTROMU,.. kur pashkruar; MA=MU=MO=MI=ME,..., pra MA-jtje e Shum' të RA-mjes, nga MA-jtje e Shum' të RE-mjes. Nga kjo SHTROMJE/STROMJE na ep kuptimin e SHTRAMJE, por përmasat e SHTRAMJEs janë me të mëdha me të drejtpërdrejta kështu nga SHTROM/SHTRIM/SHTRUM,.., kanë kuptimin e njëjtë me SHTRAM. Kështu SHTRAMU në bazë ka kuptimin e SHTRIMJES, SHTROMJES, SHTRUMJES, ..., etj.

Duhet të ditur se STRUMI/SHTRUMI, STRUMIca/SHTRUMIca, STRUMISH/SHTRUMISH, STRUMQ/SHTRUMQ, SHTRUMIQ/ SHTRUMIQ, STRUMQAK/SHTRUMQAK, SHTRUMQAL/ SHTRUMQEL /STRUMQEL,..., etj., janë emnime/emërim nga Shqipja, dhe këto emërime janë të shpërndamë po ashtu në krejt Ballkanin, si gjurmë e shtrimjes se kësaj gjuhë në kohet e kaluara.

Kështu kemi SHTRIMJE/STRIMJE, SHTRIG/STRIG, STRUG/STRAG/SHTRUG/SHTRAG,..., etj. Lexuesi duhet të lexoj pjesën 1,2,3 për të kuptuar kfjelljet e qartësimet në këtë pjesë të cilat me herët janë shtjelluar e tëholluar.

RA	RU	RI	RO	RE	RY
TRA	TRU	TRI	TRO	TRE	TRY
STRA	STRU	STRI	STRO	STRE	STRY
STRAG	STRUG	STRIG	STROG	STREG	STRYG
STRALL	STRULL	STRILL	STROLL	STRELL	STRYLL
STRAM	STRUM	STRIM	STROM	STREM	STRYM
STRAN	STRUN	STRIN	STRON	STREN	STRYN
STRAVA	STRUV	STRIV	STROV	STREV	STRYV
SHTRA	SHTRU	SHTRI	SHTRO	SHTRE	SHTRY
SHTRAG	SHTRUG	SHTRIG	SHTROG	SHTREG	SHTRYG
SHTRALL	SHTRUL L	SHTRIL L	SHTROL L	SHTREL L	SHTRYL L

SHTRAM	SHTRUM	SHTRIM	SHTROM	SHTREM	SHTRYM
SHTRAN	SHTRUN	SHTRIN	SHTRON	SHTREN	SHTRYN
SHTRAVA	SHTRUV	SHTRIV	SHTROV	SHTREV	SHTRYV

Kështu kemi emnat/emërimet e veneve/vendeve si;

STRELLs, SHTRELLSH, STRELLQ, SHTRELLAQ, SHTRELLAK,...etj.

Po ashtu SHTRAVA nga TRAVA, SH+TRAVA=SHTRAVA ose STRAVA,...etj., me bazë kuptimore të tillë që e përshkruan RA-mjen, ashtu nëpërmes RA-mjes se materies gjësendit krijohet SH(ume) të RAVA=SHTRAVA prej nga marrim kuptimin e krijimit të shtresës (SHTRASA, pra SA shumë TA RA-m ka) që per bazë e ka dukurin/dukunin e RA-mjes.

Pra me pak fjalë me RA-mje krijohet nëpërmes T'RA prej nga shumësia e T'RAMjes kemi TRAMJES ku;

TRAM**1**+TRAM**2**+TRAM**3**+TRAM**4**+TRAM**5**+.....=SH(TRAMJE)=SHTRAMJE

TRUM**1**+TRUM**2**+TRUM**3**+TRUM**4**+TRUM**5**+.....=SH(TRUMJE)=SHTRUMJE

TREM**1**+TREM**2**+TREM**3**+TREM**4**+TREM**5**+.....=SH(TREMJE)=SHTREMJE

TROM**1**+TROM**2**+TROM**3**+TROM**4**+TROM**5**+.....=SH(TROMJE)=SHTROMJE

TRIM**1**+TRIM**2**+TRIM**3**+TRIM**4**+TRIM**5**+.....=SH(TRIMJE)=SHTRIMJE

TRYM**1**+TRYM**2**+TRYM**3**+TRYM**4**+TRYM**5**+.....=SH(TRYMJE)=SHTRYMJE

Nga kjo kemi;

Format tjera me të njëjtën bazë;

TRADH**1**+TRADH**2**+TRADH**3**+TRADH**4**+TRADH**5**+.....=
SH(TRADHJE)=SHTRADHJE

TRUDH**1**+TRUDH**2**+TRUDH**3**+TRUDH**4**+TRUDH**5**+.....=
SH(TRUDHJE)=SHTRUDHJE

TREDH**1**+TREDH**2**+TREDH**3**+TREDH**4**+TREDH**5**+.....=
SH(TREDHJE)=SHTREDHJE

TRODH**1**+TRODH**2**+TRODH**3**+TRODH**4**+TRODH**5**+.....=
SH(TRODHJE)=SHTRODHJE

TRIDH**1**+TRIDH**2**+TRIDH**3**+TRIDH**4**+TRIDH**5**+.....=
SH(TRIDHJE)=SHTRIDHJE
TRYDH**1**+TRYDH**2**+TRYDH**3**+TRYDH**4**+TRYDH**5**+.....=
SH(TRYDHJE)=SHTRYDHJE

Si dhe
TRAN1+TRAN2+TRAN3+TRAN4+TRAN5+.....=SH(TRANJE)=SHTRANJE
TRUN1+TRUN2+TRUN3+TRUN4+TRUN5+.....=SH(TRUNJE)=SHTRUNJE
TREN1+TREN2+TREN3+TREN4+TREN5+.....=SH(TRENJE)=SHTRENJE
TRON1+TRON2+TRON3+TRON4+TRON5+.....=SH(TRONJE)=SHTRONJE
TRIN1+TRIN2+TRIN3+TRIN4+TRIN5+.....=SH(TRINJE)=SHTRINJE
TRYN1+TRYN2+TRYN3+TRYN4+TRYN5+.....=SH(TRYNJE)=SHTRYNJE
Si dhe
TRAV1+TRAV2+TRAV3+TRAV4+TRAV5+.....=SH(TRAVJE)=SHTRAVJE
TRUV1+TRUV2+TRUV3+TRUV4+TRUV5+.....=SH(TRUVJE)=SHTRUVJE
TREV1+TREV2+TREV3+TREV4+TREV5+.....=SH(TREVJE)=SHTREVJE
TROV1+TROV2+TROV3+TROV4+TROV5+.....=SH(TROVJE)=SHTROVJE
TRIV1+TRIV2+TRIV3+TRIV4+TRIV5+.....=SH(TRIVJE)=SHTRIVJE
TRYV1+TRYV2+TRYV3+TRYV4+TRYV5+.....=SH(TRYVJE)=SHTRYVJE
Si dhe
TRAG1+TRAG2+TRAG3+TRAG4+TRAG5+.....=SH(TRAGE)=SHTRAG-je
TRUG1+TRUG2+TRUG3+TRUG4+TRUG5+.....=SH(TRUG-je)=SHTRUG-je
TREG1+TREG2+TREG3+TREG4+TREG5+.....=SH(TREG-je)=SHTREG-je

TROG1+TROG2+TROG3+TROG4+TROG5+.....=SH(TROG-je)=SHTROG-je
TRIG1+TRIG2+TRIG3+TRIG4+TRIG5+.....=SH(TRIG-je)=SHTRIG-je

TRYG1+TRYG2+TRYG3+TRYG4+TRYG5+.....=SH(TRYG-je)=SHTRYGje

Në të vërtetët, SHTROG/STROG ashtu si SHTRUG/STRUG, SHTREG/STREG është fjalë nga shqipja dhe ka kuptimin SHTRO GJA, ose me drejt SHTRO*OG, ku OG=OGJ me kuptimin bazë të njëjtë me GJO=OGJ,...etj.

KERAMIKA/KEREMINE

Fjala KEREMINE, ashtu siç quhej dikur në Kosovë, pra jo QERAMIKE, ka kuptimin KER=KORE dhe nga kjo KORE MI KA, pra janë KORE që përdoren, me u nu mi Shpi, prej nga kemi KORE MI KA; duke marrë KOREMIKA/KERMIKA.

Kurse KERAMINE banë kuptimin KORA/KORE/KORE MI NU, si dhe KORE MAN, prej nisjes se mënyrës se ndërtimit të fjalëve në shqipe si; MIN=MQAN=MON=MEN,...etj., të ndërtuar nga MA+NU=MANU=MENU=MONE=MINA,....etj. në shtjellimet dhe përafrimet me të hollësishme, shiko në librin Msheftësit e Gojës (1,2,3).

RAHAT

RA +

~HAT

~ HET

~HOT

~HUT

~HIT

~HYT

Ku HAT/HET/HUT/HOT/HIT/HYT në fund të fjalës marrin forma të ndryshme për dallim nga rastet kur shënohen (*më drejt SHENOHEN sepse njeriu SHE, SHEN, SHENJ, ..., pra jo Shënohet por ShEnohet, ...etj.*) në fillim të fjalës.
Nga kjo kemi;

AT~HAT~ FAT~GAT~MAT~LAT~SHAT~SAT~RAT~,…
ET~HET~ FET~GET~MET~LET~SHET~SET~RET~,…
UT~HUT~ FUT~GUT~MUT~LUT~SHUT~SUT~RUT~,…
OT~HOT~ FOT~GOT~MOT~LOT~SHOT~SOT~ROT~,…
YT~HYT~ FYT~GYT~MYT~LYT~SHYT~SYT~RYT~,…

Në sqarimin (SA QAR MAN, ku MIN=MAN, dhe SA+QA=SQA, kurse QAR=QA+AR=QAR) e kësaj fjalë sa ma shkurt kemi;
*RAHAT= RA+HAT, kur RA e përshkruan dukurin e RA-mjes, kurse HAT e përshkruan shtrimjen e kadalshme dhe të pahetueshme përgjatë gatsis/gjatësisë AT, kurse gjetja e fjalës H në midis të **ra(H)at**, nuk e ka kuptimin e njëjtë kur ajo gjendet në fillim të fjalës, pra ajo e përshkruan ndryshimin e dukurisë RA nën këndin e ngusht ose të lëvizjes së këndit në mënyrë të ngadalshme(kadalshme) pergjat/perzgat gjatësisë AT.*
Kështu; HET e përshkruan shtrimjen (shtrirjen) e kadalshme dhe të pahetueshme përgjatë (perzgat, pertzgat)) gatsis /gjatësisë ET
HOT përshkruan shtrimjen e ngadalshme dhe të pahetueshme përgjatë/perzagt gjatësisë /gjatësisë OT
HUT përshkruan shtrimjen e kadalshme dhe të pahetueshme përgjatë gatsis/gjatësisë UT
HIT përshkruan shtrimjen e kadalshme dhe të pahetueshme përgjatë (perzgat, pertzgat)) gatsis/gjatësisë IT.
HYT përshkruan shtrimjen e kadalshme dhe të pahetueshme përgjatë (perzgat, pertzgat)) gatsis /gjatësisë YT. Por kjo vlen gjithmonë kur H gjendet në fund të fjalës ose në midis të saj. Përndryshe kur gjendet H në fillim të fjalës, pra sikur HAT/HET/HUT/HOT/HIT/HYT të gjendeshin në këtë rast të pavarura, pa u lidh me pjesën e fjalës tjetre në fund të saj, atëherë e përshkruan ngjitjen përpjetë të shpejt ose të menjëhershme, thënë ma/më saktë ndryshimin e atypëratyshëm. Përshkruar me anën gjeometrike, kur gjendet H në fillim të fjalës, pra kur fjalët HAT/HIT/HOT/HUT/HET/HYT atëherë e përshkruajnë ngritjen 'thikë' përpjetë ose në këndin e gjerë, afërsisht 90 shkallë duke na dhënë gjatësinë e ngritjes përpjetë si; HAT;HIT ose gjatësinë e menjëhershme nën sipërfaqen e trupit, gjësendit, si dhe nën sipërfaqen rrethues si HUT ose HYT.
Nga kjo kur themi HATRI/HATRA
Të marrim fjalët;

HAT	*HET*	*HUT*	*HIT*	*HOT*	*HYT*
HAS	*HES*	*HUS*	*HIS*	*HOS*	*HYS*
HASH	*HESH*	*HUSH*	*HISH*	*HOSH*	*HYSH*
HAM	*HEM*	*HUM*	*HIM*	*HOM*	*HYM*

HAN	*HEN*	*HUN*	*HIN*	*HON*	*HYN*
HAR	*HER*	*HUR*	*HIR*	*HOR*	*HYR*
HARR	*HERR*	*HURR*	*HIRR*	*HORR*	*HYRR*
HARRAKAT *HARROJ* *HARRNOJ* *,….*	*Herri barin*	*Hurrikan* *Hurrim*	*HirrA*	*HORRI*	*HYRR e qum ket jet.*

EMNOHET

EMNOHET=EM NOHET
AMNOHET= AM NOHET
AMNU=AM NU
EMNU=EM NU, pra edhe ME NU, është me kuptim të ngat me EM NU.
Kështu përdorim i fjalës, ashtu si në Kosovë;
EM THA,
NEJTI ATJE EM MA BANI ME DOR

EM ka kuptimin AM, ku AM është me Majt gjësendin, por me lëvizje të tillë e cila barazohet me dhanë. MA është shumë veprim i kryer, kurse AM është MA në lëvizje.

Nga kjo kemi; UM pra UM THA, UM FOLI, kemi në përdorim AM, EM, UM, por edhe OM, ashtu si dhe IM fjalë të cilat duhet të përdorën edhe sot dhe duhet të jenë në fjalorin e Shypes.

SHKODRA

Emni Shkoder mund të lidhet me dy kuptime, ashtu si SHKODRI i cili përshkruan ramjen e njëpasnjëshme të Kodrave dhe Maleve dej në qytetin e Shkodrës, por edhe vendi ku SHKO DRI-ni.
Në disa shkrime po ashtu është LODRIN= LO(n) DRI-ni.

Në Ballkan emni SCODRI/SKODRI/SHKODRI, shfaqet gjithandej ku ka lumenj, dhe gjithandej ku folej (*të njëjtën natyrë e kanë po ashtu FALEJ=FOLEJ, që e përshkruajnë LE, LA, pra me LAN, në këtë rast fjalën (A LEN) që del shpejt nga fryma e njeriut me të cilën përshkruhet me fjalën F*)shqipja duke përfshi nga Hungaria dej në tokat e thella të Azisë s*ë* Vogël.

Kemi fol për këtë emen gjerësisht në pjesët (1,2,3) të Msheftësit e Gojës.

Jemi ardhë po ashtu në përfundim se të gjithë emrat, si pjesë përbërëse e kanë DRE/DRI/DRA duke përfshirë edhe Aleksandr (pa ë) përshkruajnë ujin, pra Drinin, lumenjtë liqejt thjesht kudo që ka shumë uji.

KALLEZOJ/TREGOJ

Fjala KALLZO/Kallëzo na ep përshkrimin e saktë të folurit, pra KA LLE/LE ZO, thjesht me pak fjalë KA LE ZO, është dal si ZA, ose KA ALE ZO, pra është LE në kuptimin Lind dhe LE dhe ALE në kuptimin A LAN me dal jashtë ZAni.
Nga kjo shumësi i L është LL prej nga kemi; KA ALLE ZO, prej nga KALLE na ep po ashtu formën e fjalës KALO/KALLO, prej nga kemi KALE ZO, KALLE ZO, pra ZO/ZA KA LE/LLE ose KA ALLE, pra KALON=KALLON si ZA/ZO. Shpjegimet e thella të kësaj fjalë mund ti gjeni po ashtu në shpjegimet tjera për fjalët e të njëjtës dukuri/formë.
LE kan kuptim me Lind, por edhe me LA, LAN, në format LI; LU;LY; LO; LE,.., etj.

Po ashtu TREGOJ= të RE GOJ= T'RE GOJ, pra nga GOJA del gjësendi i RI për herë të pare, si të RE GOJ. Shkurt mund të jetë thënë kështu; GOJ të RE, në kuptimin kallëzim i ri, gjësend të ri që thotë goja, ashtu të RE GOJ. Nga këto fjalë mund të kuptojmë natyrën e gjuhës shqipe 1000-5000 vite më parë si folej/flitej (me të njëjtën dukuri bazë, FALEJ, FOLEJA, ..., etj.) dhe si formoheshin fjalët e saj, gramatikën , strukturën sesi formoheshin dhe renditeshin fjalët në fjalinë (një fjalë në shqip është fjali në vete) (fjal*ën, shiko dhe krahaso fjalën= falen=alen= a len= a lan, vetëm fjala shpesh epet pa para, pra, njerëzit flasin pa u pagu, veprimi themelore është gjësend i lan, a lan, a le, ale=fjale)*, ashtu si;
RA AP e jo RAmjen EP/AP
TE RE GOJ, ..., etj.

DIKUR

Fjala DIKUR, u maru nga DA KORE, pra në shqipe baza e formimit të fjalëve janë forma Koha dhe hapësira, e cila gjendet në të kaluarën përkufizohet sikur të ishte kore e rrasun në brendësi të trupit gjësendit (pra, 'kore e kohës'), respektivisht nën sipërfaqen rrethuese. Pra sikur ajo KORE është mbet mrapa në kohe. Nga KORE përshkruhet si KUR, pra KORja është në sipërfaqe ose pak mbi të, kurse KUR, pasi kemi U është në U , pra në brendësin respektivisht nën sipërfaqen rrethuese, ose nën sipërfaqen ku gjendet formuesi i fjalës përkatësisht njeriu i cili e përshkruan dukurin, formën etj. DIKUR = me përafrim do të thotë DIJE KA UR, si dhe DIKA UR, DIJE KUR=

KA UR; ku UR do të thotë RU, pra DIKUR me pak fjalë ka kuptimin DIJE KA RU.

Për shkak se baza themelore e fjalës DI është DA; atëherë DI mund të interpretohet si DA, dhe si DIJE/DAJE/DUJE/DOJE/DYJE/DEJE në kuptimin e njohjes, marrjen e të dhënave, damjes të mirës nga e keqja,.., etj., Nga kjo DIKUR=DIJE për KOREN kurse baza themelore prej nga u krijua kjo fjalës është DA KORE, duke e gjuajt në të kalumen. Kalumen do të thotë KA LU MAN(kallumen) si DA KUR, në trajtën DI KUR, pra KUR E DIJE, si DIJEKUR=DIJE+KUR=DIKUR. DIKUR përbëhet nga fjala DIKE dhe pjesa KUR (pe rate dvesim KUR KA NODH?) e cila përshkruan Koren e cila gjendet në brendësi të gjësendit, nje shtresë e brendshme që nuk është Kore por KUR, ose UR e cila në ep pjesën e brendshëm të gjësendit, ajo që kalon brenda hapësirës se përcaktuar me fjalën UR. Kështu DIJE për gjësendin që ka mbet brenda ose që është pak me në thellësi, shiko për fjalët UR, URT, dhe KUR/KORE, për të cilat kemi folur gjerësisht në pjesët tjera,.. (shiko me gjerësisht në pjesën e dytë të librit Mshfetesit e Gojs).

LIBRI 12

PASH/PUSH

Nga U që përshkruan gjësendet brenda (**Shënim**: mrena e krijuar nga Ma+RENA/RA ANA), pej të njëjtës bazë është krijuar fjalë Me rena/renda në kuptimin, gjithçka është sipas rendit/renit) sipërfaqen e tokës, trupit, gjësendit. Gjithashtu U përshkruan sipërfaqen e cila shtrihet në hapesinen (HAP SA NON; HIP SI NIN, HUP SU NUN, HOP SO NON, HEP SE NEN, HYP SY NYN, por edhe HAP ASA NON; HIP ISI NIN, HUP USU NUN, HOP OSO NON, HEP ESE NEN, HYP YSY NYN, si dhe HAP AS NON; HIP IS NIN, HUP US NUN, HOP OS NON, HEP ES NEN, HYP YS NYN, …, ku sasi e materies, gjësendit zhvendoset në mënyrë shtjellore AS/ES/IS/OS/US/YS/,… pra në kahun e kundërt me SA/SE/SI/SU/SY/SO/SEA,… kështu fjalitë e mësipërme janë shumë të ngjashme, në kuptim por pozita e zanores në krahasim me S, na ep zhvendosjen e krejt dukurisë , sasisë së gjësendit, por edhe dukurisë në përgjithësi në kahun e kundërt. Nga kjo SA është e njëjtë me kuptimin AS, por zhvendosja e sasisë se gjësendit, materies është na kahun e kundërt në krahasim me vrojtuesin, no rojtesin, i cili e përshkruan dukurin përkatëse në fale. Si rrjedhim kemi formimin e fjalisë, AS per në -nuk-ka. Pra kemi dy mohore AS dhe nuk, sepse në të vërtetë AS nuk është mohim, dhe as(gja) por është lëvizje e S/SA në kahun e kundërt me vrojtuesin, ashtu vrojtuesi e ndien veten si mungesë e sasisë SA, por ajo është aty por në largim. Për këtë kur themi SHA, është e njëjtë me ASH, por kemi gjësendin në largim e sipër. Këto përgjithësohen SI/IS, SU/US, SE/ES, SY/SY; SO/OS,… Megjithatë në rastin SO/SA dhe AS/OS, ko vije ngase A është hapësirë gjithëpërfshirëse, kurse O është hapësirës shumë e ngusht. Megjithatë në përgjithësi vlen rasti i përgjithshëm si e kemi, në tabelën e mëposhtme

SA	SI	SE	SO	SY	SU
AS	IS	ES	OS	YS	US
SHA	SHI	SHE	SHO	SHY	SHU
ASH	ISH	ESH	OSH	YSH	USH
PSA	PSI	PSE	PSO	PSY	PSU
PAS	PIS	PES	POS	PYS	PUS
PSHA	PSHI	PSHE	PSHO	PSHY	PSHU
PASH	PISH	PESH	POSH	PYSH	PUSH

PELQIM/PALQUM/PULQAM,...

PE+ELQIM, kuj pjesa E LQIM, na ep lidhjen LQ e cila është e formës LAQ/LUQ/LIQ/LEQ/LYQ/LOQ, … duke përmbajt kuptimin e njëjtë me LAK/LUK/LIK/LEK/LYK/LOK,…, me ndryshimin e tillë K kalon në shumësin e vet; Q. Prej, nga kemi LEQ/ si shumë Lake, të tilla duke u bashkua në ndërtimin e formës LAK. Kështu Ikja e tillë nga tanesia i formës AK ashtu si AQ, prej nga kemi LAQ/LAK.
Fjala LQ e përshkruan nje shkurtim të tillë të LAKUT, ashtu si LAQut, por tash me Lake/LAQE shumë të shkurta duke ndërtuar formën e tillë të shformuar, si LQ, ashtu si;
SHKELQIM.
Por kuptimi bahet/barte edhe në formën LQIM ashtu me kuptimin LQIM= ashtu me përafrimin e njëjtë me LE/LA/LU/LI/LO/LY,.. ose thjesht L që barte kuptimin themelore LE=LA ashtu të tillë LA QIM/QOM/QUM/QAM/QEM/QYM,... etj, pra me LAN QIM/QUM, ose QIMJEN/QUMJEN,... etj.

Kështu PELQIM, PELQIK, përafrohet me fjalën PALQUM, PALQAK, PALQUK,,..etj.

PRANIM

Fjala PRANIM është krijuar në formën Pej/Pi/PE,...+RANIM, ashtu nga PEJ RA NUM, si dhe PE RAN UM(AM)
Kështu PRANIMI ishte përkufizuar si PEJ RANIMIT, ashtu duke ardh në përcaktimin RANIM.
RANIM, përdoret hala fjalët Nama, kështu NAHM ka lidhje të ngusht me shqipen.
Shiko dhe krahaso
RISHA/PRISHA/PERISH (nga angl.)

BARESH/BERISH/BORESH/BURASH

BARESHA (BA ARESHA, por edhe BA ARESA)
BURESH
BIRASH
BORASH
BYRASH

Nga krahasimi kemi;
BARESH
BERISH
Si në figurën sqaruese,

B(A) R(E)SHA= BA 'ARE 'ESHA

⇩ ⇩ ⇩ ⇩ ⇩

B(E) R(I)SHA = BE 'ERI 'ISHA

ARE

⇩

ERI

Po ashtu

A RE

⇩

E RI

dhe

AR E

⇩

ER I

si dhe

Nga kemi BERISHA = BA RISHA ose BA ERISHA, ku emni ERISHA=ERISA bart të njëjtin kuptim me u ba e re, por edhe nje shpërhapje të tillë me djem të RI si RISH, ku kemi përhapje të shumta me gjatësi të ndryshme.
BURESHA=BA URESHA= BA/BU RESHA.
Nga krejt fjalët URESHA, ARESHA, ERESHA, ORESHA,
Por edhe

ARESHA	ERESHA	URESHA	YRESHA	IRESHA	ORESHA	RESHA
ARISHA	ERISHA	URISHA	YRISHA	IRISHA	ORISHA	RISHA

AROSH A	EROSH A	UROSH A	YROSH A	IROSH A	OROSH A	ROSH A
ARYSH A	ERYSH A	URYSH A	YRYSH A	IRYSH A	ORYSH A	RYSH A
ARASH A	ERASH A	URASH A	YRASH A	IRASH A	ORASH A	RASH A
ARUSH A	ERUSH A	URUSH A	YRUSH A	IRUSH A	ORUSH A	RUSH A

Gjithashtu BAR, në kuptimin BA AR dhe ARISH, në formën BER=BAR, dhe ESH prej nga kemi BERISH, përshkruan veporimin ripertrimjes, e ngritjes dhe e ba-mjes se punëve me vleft.

Qka do të thotë ERISHA/ARESHA/IRISHA/ORESHA: Gjithashtu permbajn kuptime të lëvizjeve të fuqishme perpjet si AR, ER, IR; OR; por edhe të formave RA, RE; RI, RO dhe RU, si RUSH, RUSHA, ARUSHA, në kuptimine e RUJtjes por edhe rrjedhjes teposht per me u mush/mbush forma RU.
nga tabela kemi YRYSH e cila mund të ket rrjedhje nga shqipja si marrje turr në formën YRYSH, Arash; ERESH,..., ashtu duke përshkruar rrjedhjen në forma, intensitete dhe madhësi të ndryshme dhe në ketë mënyrë duke formuar formën të përbërë nga shumë forma; me madhësi, intensitete , shpejtësi të ndryshme por të natyrës se njëjtë. Si shembull nga materiali i njëjtë, gjësendi i njëjtë , por i grupuar në shumë forma në një grumbull ose tansi, duke krijuar trupin, gjësendin tjetër, me formë të vecant.

DORA/DORZU

DORA perbehet nga DO e cila na ep të njëjtën kuptim të fjalës DA, pej nga DO=DA=DU=DI=DE=DY=DEA=DOE=,…, por edhe ADEA, ODE, IDEA,...,etj.

Kështu DO RA ka drejtpërdrejt na ep përshkrimin e DA-mjes se gjësendit dhe RA-mjes se gjësendit, prej nga kemi DOR. Gjithashtu kjo fjalë mund të përcjell kuptimin DA OR, ku OR përmban të njëjtin kuptim me RO, kështu DOR gjithashtu na ep përshkrimin se është DA per RO, pej nga kemi DA RO, DOR. të gjitha këto kuptime janë të vlefshme dhe përmbledh ky emër/emen. Nuk duhet përjashtuar po ashtu se, bashkimi; DO*OR=DOR, dhe DO/DA+RA =DORA, zgjeron kuptimin edhe DOR/DAR/DIR/DUR/DER/DYR,... duke përshkruar rrjedhjen ose formën e tillë të damjes se gjësendit e materies në përgjithësi pavarësisht nga gjendja e saj, si DOR=DRO, DIR=DRI, DER=DRE,... etj, ku kjo formë e DA-mjes nga tanesia nëpërmes fjalës D/DA/DU/DI/DO/DY/DE,,..etj. si dhe sipërfaqes se

tillë me format; R/RA/RU/RI/RO/RY/RE, natyrisht të barasvlershme per nga kuptimin jane edhe D/AD/UD/ID/OD/ED/YD,..., etj., si dhe sipërfaqet R/A/UR/OR/ER/IR/YR,...etj.

Nga krejt këto shpejgime kemi; DORZU me përbërjen nga DOR dhe ZU, prej nga kemi përfarimin DORZA= pra , ZAN DOREN, DORZU= ZUNI DOREN, dhe DORZO=ZO DOREN ose ZON DOREN, Kështu DORZAN ka kuptimin ZAN DOREN, pra njeri që është hi Dorzan ka kuptimin e ka ZAN Doren e vet.

VERA/VERONIKA

VER O NIKA, ose VERO NIKE, kështu shpjegimi me i drejt i kësaj fjalë dhe emri është VERON dhe pjesa IKA , që na ep rrjedhjen përpara vrojtuesit të ndodhis VERO. Keshtu sipas renditjes (…)K, e cila na paraqet se cdo pjesë e fjalës që i parashkruhen K, ashtu në trajten (fjala)K na pershkruan largimin ose rrjedhjen me kahun që e largon prej vrojtuesit.

Nga kjo kuptojmë se pjesa VERON është në larëgim, në rrjedhje, si dhe ajo ka shtu ndikimin (shënim: NDIKIM=NIKIM= NIK IM=NAK AM , nga NU + IK+ AM, pra është nuk veprimin IK/AAK/UK/OK dhe AM=MA; ashtu AM e perfarojm me DHANJE në trajten AM si dhe AM NU IKEN,...) si dhe ka rrit rrjedhën, por është në largim ose në përfundim krahasu me vrojtuesin i cili përdoren fjalën në shqyrtim për përshkrimin e dukurisë. Me pjesën NIK e (Prapa shkrume) shpesh përshkruhet dalja në pah e dukurisë nëpërmes zgjatjes ose vazhdimit te dukuris përkatëse e cila largohet e pakohet përmasa, sasisë, ashtu sipas kuptimeve; IK=AK=UK=OK,... sic themi; NIK, NUK, ..., etj.

Megjithatë ashtu si guralecët e mozaikut, ku me ta mund të ndërtojmë figura të ndryshme, po ashtu emni VERONIKA mund të përshkruhet duke u copëtuar në fjalëzat/fjalët përbërëse (perbamese=per ba am se-sa), ashtu si;

VE/VU/VO/VI,... + ERO/ARO/URO,...+ON/AN/UN,..+ I*KA

Nga kjo kuptojmë me thellë emrin VERA, e cila mund të ndërlidhet me fjalën VE AR, pra në kohëzgjatjen kur bahen kopshtijet, dhe kur bujqit punojnë dhe fitojnë, duke nas dhen kështu stinën në të ilen gjallëron (gjall+ERON) bimësia nëpër ARA, nga VE ARA= VERA(VARA).

VRITE/VRAJE

Natyrisht tingulli R përshkruan sipërfaqen, e cila në ketë rast nuk përshkruan trashësinë e saj, sepse është pa zanore ku çështja e trashësisë ose e përmasave në përgjithësi nuk është përcaktuar, thjesht ajo mund të jetë shumë e trash ose aspak e trash, e gjane në hapësin ose aspak e gjan . Kjo sipërfaqe në shumicën e rasteve e pshtjell trupin e gjësendit, ajo është pjesë e pandashme

e trupit, përjashtime janë veç në rastet kur kemi RA; RI; RU; RO; RE; RY; RAE; REA,... si dhe simetria e tyre AR; IR; UR; OR; ER; AER; EAR,...etj.
Megjithatë edhe në këto kushte sipërfaqja R e pshtjell hapësirën A, E, U, I; O, Y, AE, EA,...etj. Nga kjo mund të përgjithësojmë se R gjithmonë është pshtjelle e gjësendit, trupit, ose hapësirës.

Prej kësaj, RA na përshkruan sipërfaqen me trashësi/hapesinen A, e cila sipërfaqe e mshtjell këtë hapësirë gjithëpërfshirëse A, duke na dhënë RA. Pasi e dim se fjala RA e përshkruan RA-mjen e gjësendit në drejtim të vrojtuesit, ose krijuesit të fjalës, ose në drejtim të sipërfaqes se tokës si sistem krahasues i domosdoshëm per njeriun e lasht. RA përshkruhet me fjalë të ndryshme, si GRA pra GJA që ka RA-mje, ashtu duke dhanë trupin si tanesi, si GRA, pra në thelb e përshkruan RA-mjen por tash bashkë me vetin tjetër, formën tjetër G, prej nga marrim GRA. Nga kjo mund të përgjithësojmë me kuptimet të cilat i kemi shtjellu gjerësisht (gjanesisht) në librin Mshfetesit e Gojes pjesa 1, 2, 3., ku kemi;
VRA
MRA
TRA
KRA
FRA
NRA
DRA,..., etj.

Secila fjalë e sipërshënuar (*nuar, shenume=she+nume, pra e Nume ajo çka SHE*) e përshkruan nga pamje të ndryshme formën RA, ashtu duke maru tan'sin, me shkrimjen/shkrirjen e vetive të V+RA, ashtu si VU*RA ashtu si kur themi; me VU RA-mjen, në mënyrë të tillë si VRA. Kemi thënë me e drejt është të përdoret VRA, VRAT sesa VRIT, si vërtetim është fjala VRIK, shembull; *u ngrit vrik (vu ri ka ose vu ri ik) përpjetë*. VRI më shumë e përshkruan ngritjen përpjetë, ose rrjedhën në rrafsh, sepse përmban RI, si dhe përshkruan rrugëtimin, rrjedhën në hapësirën me përmasat I, për të cilat kemi folur vazhdimisht. Nga VRAJ ka kuptimin; *VU RA I, pra me ia VU RA-mjen I=NJE, N'I njeriut. VRA përshkruan momentin e shfaqjes së dukurisë RA, pra është përshkrim prej anës tjetër të dukurisë/veprimit RA:*

Nga kjo përgjithësojmë edhe per kuptimin per fjalën TRA, ashtu si TRANI, TRANU, TRAM, TRANGULL, TRAPAZAN,...etj.
2.

Nga RA kemi përshkrimin e sipërfaqes shumë të madhe e cila e pshtjell hapësirën me përmasa të gjera, të medha, të cilat shtrihen per rreth folësit, vështruesit, dhe ai i takon asaj hapësirë, e ndjen (nin) veten pjesëmarrës të saj. Kurse kur themi RI përshkruhet nje sipërfaqe ashtu me gjatësi (gatesi) shumë të madhe dhe me gjanesi (gjerësi) të papërfillshme nge krahasim me gjeresin/gjanesin.

*Kështu sipërfaqja R e pshtjell trupin e hapësirës I, duke u shndërrua në RI. Megjithatë, me RI, ashtu si me RA përshkruhet sipërfaqja e cila kqyret (ose qyret) nga jasht prej vështruesit (**icili e krijon dhe përdorë fjalën per dukunin përkatëse në shqyrtim, Kemi DUKUNIN= DUKU NIN, si DA KA NON/NAN pra me NUN DA-mjen nga brendësia/mresnesia U, prej nga kemi DU, si DU=DA=DE,... dhe DEKE/DAKA/DUKU si dhe NUN=NON=NIN**)*
RI dhe RA e përshkruan sipërfaqen që gjendet në pjesën me twe largët nga vështruesi ose sistemi krahasuese, kup0tohet shumicën e kohës vrojtuesi gjendet në sipërfaqen e tokës.

Kur themi RI përshkruajmë levizjen nëpër sipërfaqen e përafërt me cilindrin, i cili ka gjatësi të madhe në krahasim me trashësinë ose gjerësinë/gjanesin, dhe në shumicën e kohës kur themi RI ka kuptimin e ngritjes perpjet. Edhe kur kemi rastin levizjen teposhtë ajo kurr nuk hyn në brendësin e tokës, gjësendit, e trupit. Emni me i lasht i Dritës në shqipe është RIT, kështu RIT, përshkruhet gjithçka që merr jet nga DRITA (DA nga RITA, si dhe formën DRI ashtu si formë e veçantë e rrjedhjes nëpër RI)
Kështu krijimi i fjalës që përdoret në jug s'di VRIT, VRITE, nga struktura e krijimit të fjalëve shqipe, është jo i logjikshme dhe në përgjithësi shtramim ose shformim.
*Ngase kur themi VRI, VRINGELLIM; na ep përshkrimin e ngRITJES, përpjesën e rritjes, e jo të RA-mjes ashtu siç e përshkruan shqipja e Kosovës, ashtu si pjesë me e lasht dhe venburim i Shqipes., Kështu RA, VRA, VRA*I= VRAJ, nga VU RAJEN, na ep përshkrimin e dukurisë se RA-mjes se njeriut mbi të cilin është VU RA-mja prej nga kemi shkrimjen dhe tkurrjen në fjalën me formën VRA. Nga VRA është formë gjeometrike nëpër të cilën kemi sipërfaqen në RA-mje duke mundësua (mun SU= pa , mun sa, ku su=SA, prej nga SA MUN, SU MUN, me renditje MUNSA; MUNSU).*

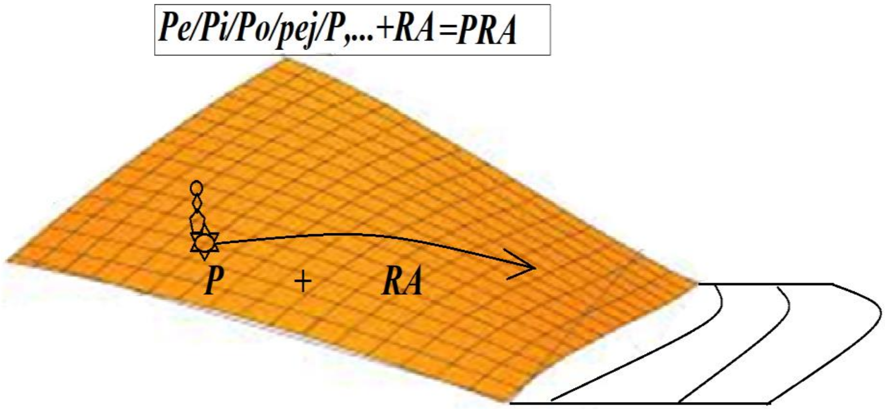
Nga RIT, nuk nderlidhet me fjalën dhe kuptimin e saj VRIT, pro ndërlidhet RA, RAT, VRAT, VRAJ, prej nga përshkruhet me saktë e besnikërisht vetija e RA-mjes. Kështu në vërtetimin e mëtejmë kemi;
RA= V'RA
RAN=V'RAN
RAT=V'RAT
RAJ=V'RAJ
RASH=V'RASH
RAS=V'RASH
RAc=V'RAc
RAL=V'RAL
RALL=V'RALL
RAG=VRAG
,...etj.
Nga kjo vlen përgjithësimi;
a.

RU= V'RU
RUN=V'RUN
RUT=V'RUT
RUJ=V'RUJ
RUSH=V'RUSH
RUS=V'RUSH
RUc=V'RUc
RUL=V'RUL
RULL=V'RULL
RUG=VRUG
b.
RE= V'RE
REN=V'REN (vren, vran, vrun, vrenq=vranq,.. por nga REN=RAN, TREN=TRAN)
RET=V'RET
REJ=V'REJ
RESH=V'RESH (VARESH, VAROSH, VURESH, por edhe RESH=RASH=RUSH=ROSH=RYSH, kështu YRYSH merr kuptimin në shqip)
RES=V'RES
REc=V'REc
REL=V'REL
RELL=V'RELL
REG=VREG
d.
RO= V'RO
RON=V'RON
ROT=V'ROT
ROJ=V'ROJ
ROSH=V'ROSH
ROS=V'ROSH
ROc=V'ROc
ROL=V'ROL
ROLL=V'ROLL
ROG=VROG,..
f.
RI= V'RI
RIN=V'RIN
RIT=V'RIT
RIJ=V'RIJ
RISH=V'RISH
RIS=V'RISH
RIc=V'RIc
RIL=V'RIL

RIG=VRIG
,...e kështu me përthurjen me zanoret të tjera, të ndryshme si RIE; VRIE; ...

Shprazt/Shprazet

Nga përbërja (perbamja) e fjalës shpRAzet shohim se në qendër (qener=qe ene er, dhe qenro=qe n'ro= që en n'ro) të saj është RA, prej nga kemi;
RA, e cila përshkruan rrafshin e tillë me kend të pjerret ose ta lakuar por i cili në krahasim me veshtruesin ka RA-mje siperfaqja, e tillë e cila bije në kend të caktuar me ult ose me posht sesa pika ku gjendet veshtruesi. Kemi figurën me poshtë per ta bërë me të thjesht kuptimin e fjalës RA. ***PRA per shkruan fillimin dhe pikën ku fillon RA, ku nis EP-ja/AP-ja e veprimit RA, prej nga kemi PRA, ashtu si fjalët; PRIm, VEPRIM; LEPRI, tePRIm, tePRI, PRAm, PRUm, VePRUM,..***

Në krijimin e fjalës SHPRAZ marrin pjesë disa fjalë të cilat sot perdoren;
RAZ (BA RAZ, RAZI, BRAZ, MRAZ),... siu dhe ZA; AZ, (LAZ, LOZ, ...) si dhe RA dhe shumë fjalë që e mbajn brenda fjalën RA, nga (MRA, VRA, GRA, TRA, DRA, KRA, KRA,...)
Po ashtu nga kjo kemi PRA, që ka kuptimin në vazhdimin e fjalis në vijim e përdorim si PRA NA SHKUM ATJE,... nga do të thotë PEJ/P/PE/PI ,..+RA-mjes. Pra, perzgat bisedës, fjaltimieve kemi përfundimin e nje fjalie, ose gjykimi mbi dukurin e atuar dhe në fund deshirojm të krijiojm përfundim ose të vazhdojmë bisedën me fjali tjera plotësuese prej nga kemi si;

Na shkum atje dhe nuk i folem atij.

Pra, e zatetem por nuk i folëm. Keshtu kjo fjalë mund të krijohet nga ME që RA FJALA, ose RA FJALA DHE PO JU THOM, M'RA N'MENJE,... kështu nga këto kemi edhe krijimin e fjalës PRA që do të thotë PEJ RA, PE RA; ose ***PEJ që RA*** ZIJA E BUKES, ku pjesë PEJ që RA, ose PEj RA-mjes

se fjalisë dhe përfundimit tjetër u krijua fjali e re PRA. Kështu fjalët PREJ, VRE, VRI, VRA, BRA, BRO; BRI; GRU, GRI, GRA, GRE, VRU,KRA, DRA, DRI; KRI; DRI; KRO; DRO; KRO,..., etj. janë të krijuar me të njëjtën logjike të krijimit të fjalës PRA, dhe kështu kemi të njëjtën logjike të krijimit të fjalë.

Kështu;

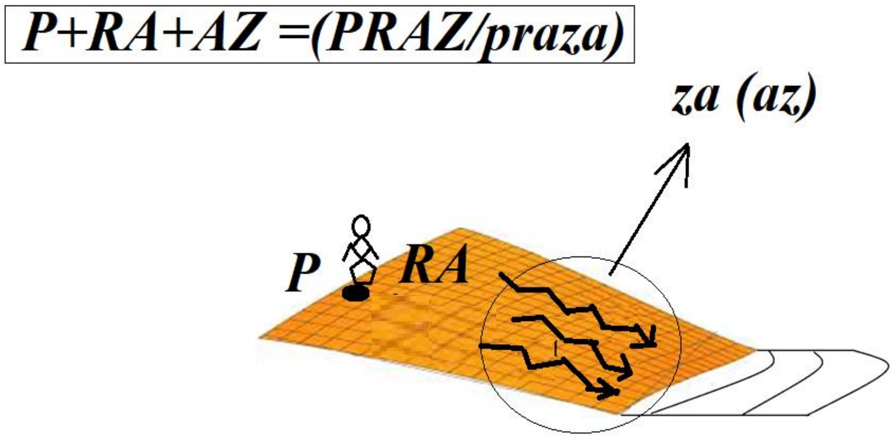
ME që RA=PRA

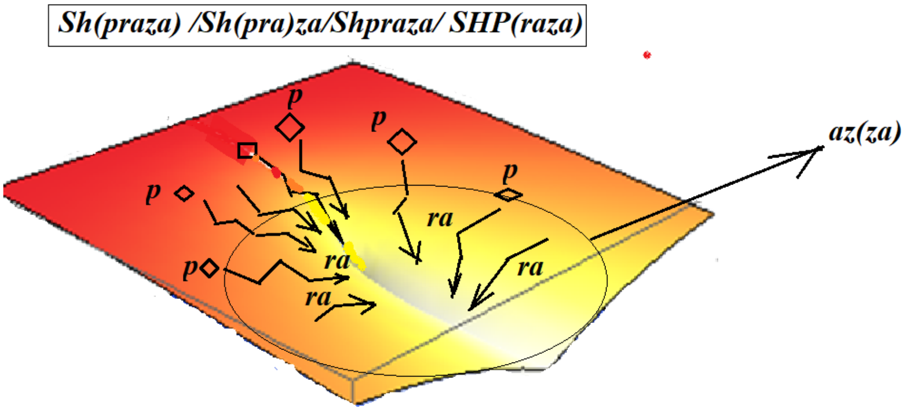
P+RA=PRA

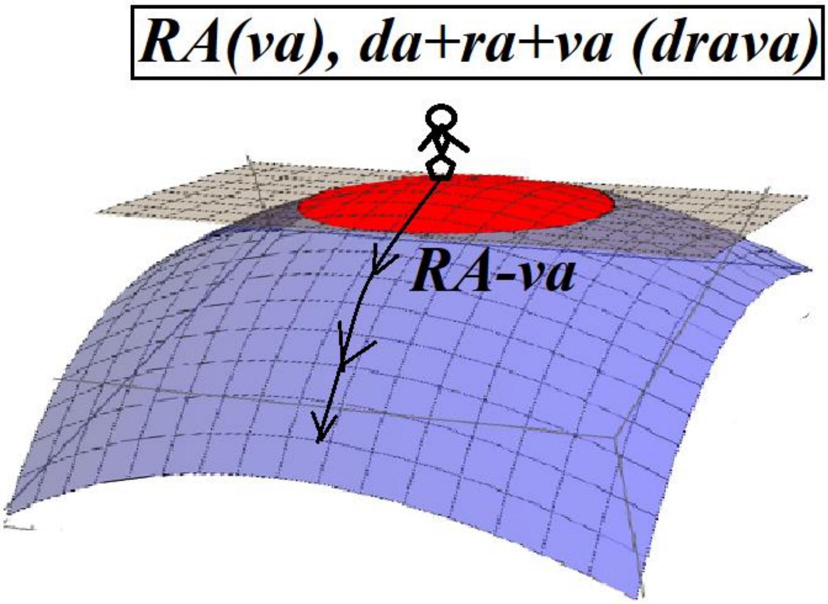
RA FJALA =PRA

,...etj.

Me të njëjtën mënyrë është e krijuar fjala ZBRAZ, prej nga përbërë BRAZ=BA RA AZ, ose ZA nga BA pej RA-mjes, dhe nga kjo kemi BRAZ duke krijuar fjalën Z (ashtu përshkruhet lëvizje zhvendosje ose livritje përbrenda trupit duke krijuar nje zhvendosje zigzake gjatësore të gjësendit, materies). Nga kjo kemi Z(GAT) Z(guraj), Z(drim), O(Zadrime), ...ZHDUK(ZDUK)... prej nga marrim BRAZ, kështu krejt kjo pjesë BRAZ, sterzgatate duke krijua përshkrimin e formës Z(BRAZ). në të vërtetë fjala ZBRAZ përdoret me shumë në jug, por kjo fjalë ka bazën e krijimit krejtësisht në Veri gjegjësisht në gegnishte.

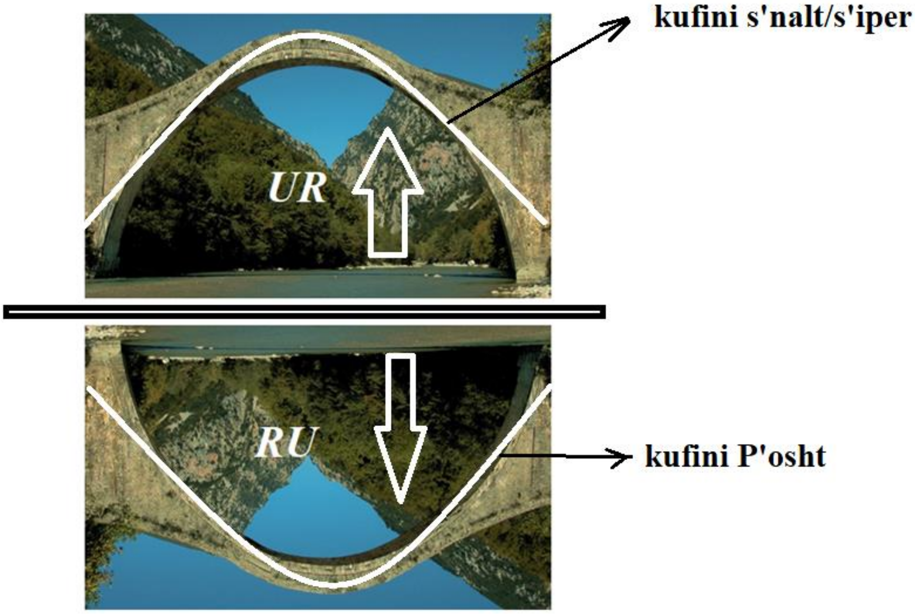

Ru/Pru/Shprush/Prush/Rush

U përfshin hapësirën e cila gjendet përbrenda trupit, gjësendit, tokës, si dhe shpesh përshkruan sipërfaqen, hapësirën e cila është nën sipërfaqen rrethuese të mjedisit, pra për atë pjesë drejt të cilës është e terhjekur (TEHEKUN; TuRHEKUN) vëmendje e vrojtuesit, krijuesit të fjalës.
R është sipërfaqja, kurse RU është sipërfaqja që shtrihet në hapësirën U, prej nga kemi RU. Kështu RU sikur na ep sipërfaqen rrethuese të hapësirës në formën U.
Nga simetria e RU-s është UR, shiko në figurën e poshtë shënuar.

UR=RU

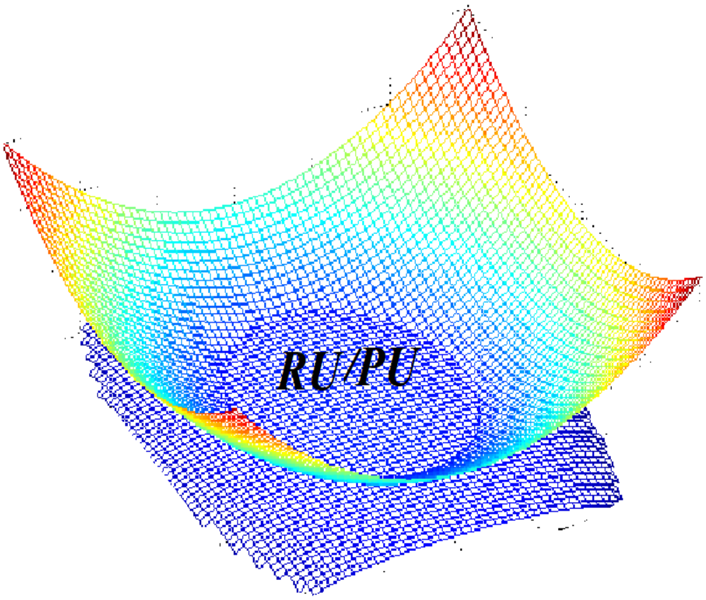

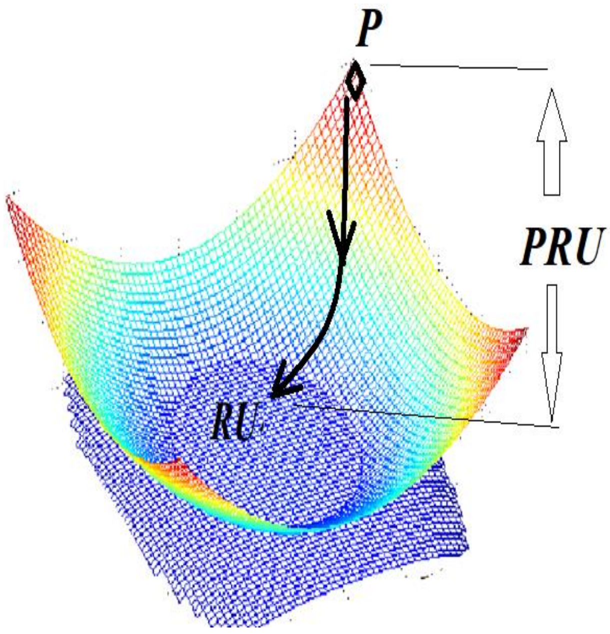

Nga forma RU shikuar nga pika tjetër kemi UR, e cila merret mer përshkrimin e të njëjtës hapësirë në U e rrethuar me sipërfaqen e paramenduar. në foton e paraqitur e kemi ba (bere) nje përafrime ashtu lexuesi të afrohet me shumë ngat kuptimit të kësaj fjalë, por edhe të krijimit të simbolit (shejes, shenjes) U. Sikur ta prej sipërfaqen e lakuar e tillë që do të mbante (mante) Uji ose gjësendin natyrisht në prerjen tërthore të saj, ose në vizatimin me të thjesht që do ti behej kësaj ‘’ene majtese’’ është pikërisht sheja U. Njëmendësosh UR shtrihet përbrenda hapësira nëntokë ose nën sipërfaqen që RU dhe e cila shtrihet ose e pshtjell/mshtjell tan hapesinen U, kurse UR gjendet nën këtë mshtjell, me sakt është sioperfaqe, hapesire që shtrihet nën RU. Nga kjo fillim i shfaqjes, i daljes se formës RU kemi PRU, e marume nga;

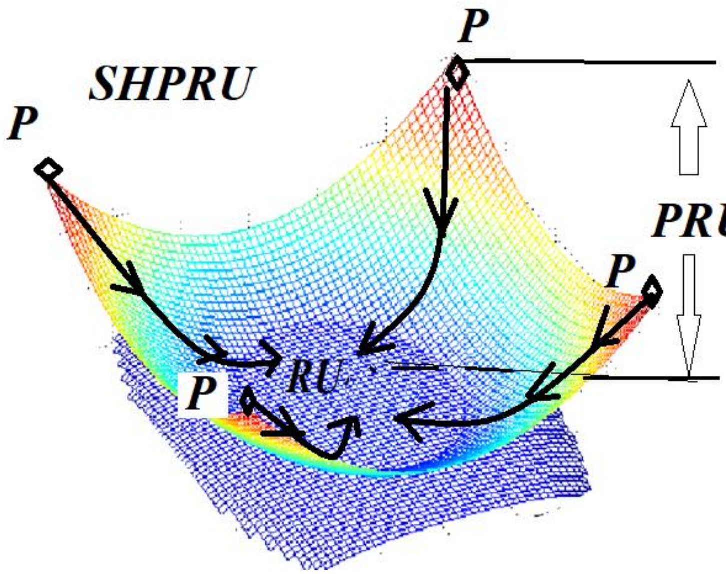
Pej/pi/po/pu/pe/py/p,…+RU prej nga marrim PRU që përshkruan edhe shpejtësinë e rrjedhjes se dukurisë RU, rrjedhjen nga fillim deri në fund të saj, me pak fjalë e përshkruan rrjedhjen RU dhe shpesh shpejtësinë e ndodhjes të saj.

Nga kemi;
FRU
PRU
GRU
DRU
LeRU
MRU
MARU

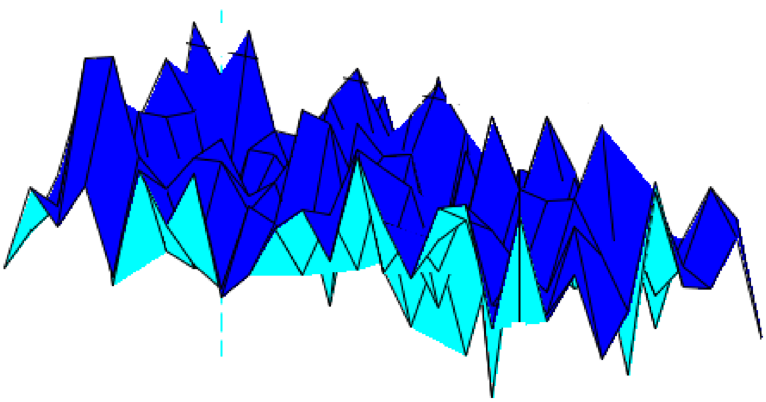
KRU
TRU
THRU
(SHK, SHKO, SHKY,…)RU
,…, etj.

SH(PRISH)

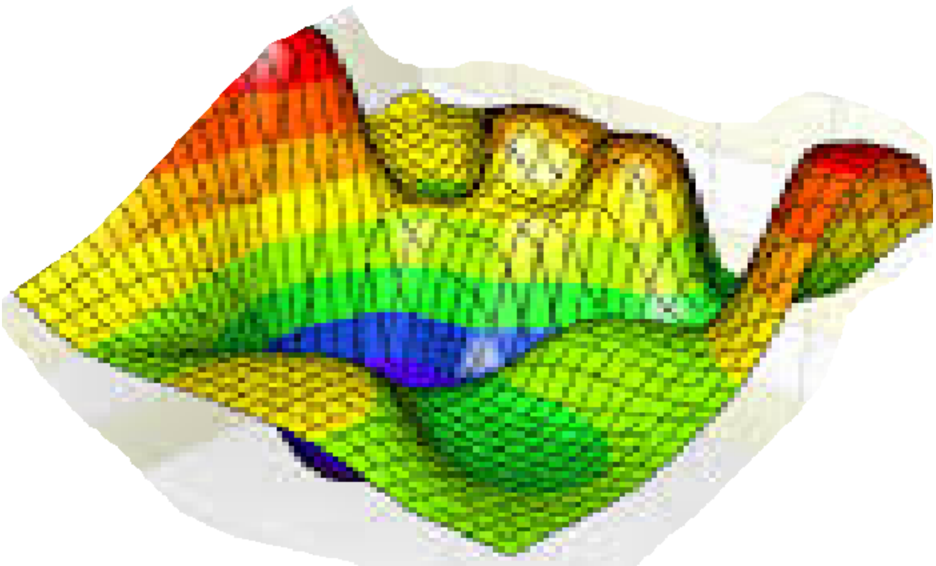

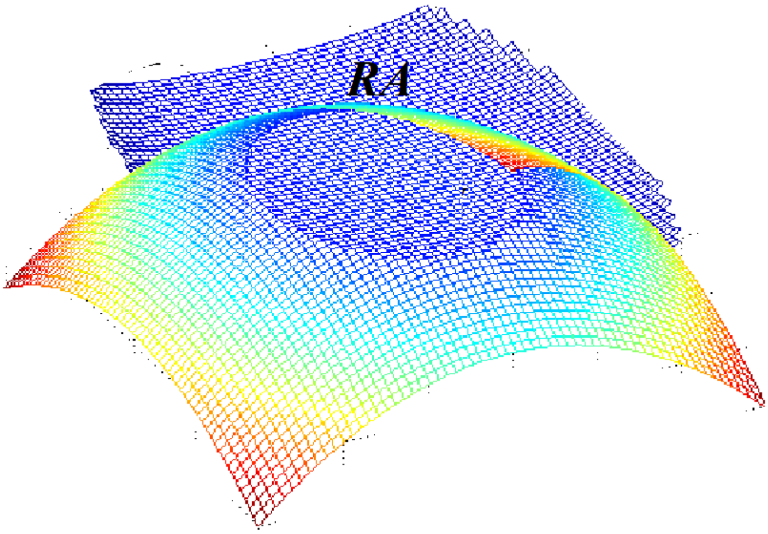
Shumësia në intensitete dhe madhësi të formës RI, kemi RISH, dhe fjala që e përshkruan fillimin dhe kohëzgjatjen e dukurisë RISH është P’RISH. Nga PRISH kemi shumësin e fillimit edhe të njëhershëm të dukurisë RISH, në forma e intensitetet dhe kohëzgjatje të ndryshme që është SH(prish). në mënyrë të ngjashme kemi përgjithësimin për të gjitha format, si RO/RU/RA/RE/RY,…, etj., duke na dhanë si me poshtë.

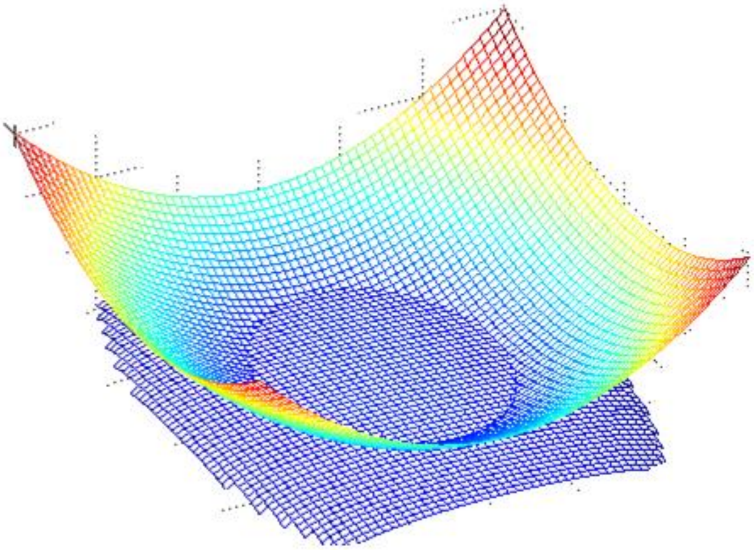
Shumësia në intensitete dhe madhësi të formës RI/RO/RU/RE/RA/RY,…, kemi RISH/ROSH/RUSH/RESH/RASH/RYSH,…., etj., dhe fjala që e përshkruan

fillimin dhe kohëzgjatjen e dukurisë RISH/ROSH/RUSH/RESH/RASH/Rysh,…., është P’RISH/P’ROSH/P’RUSH/P’RESH/P’RASHP’RYSH,... Nga PRISH kemi shumësin e fillimit edhe të njëhershëm të dukurisë RISH/ROSH/RUSH/RASH/RESH/RYSH,…, në forma e intensitetet dhe kohëzgjatje të ndryshme që është SH(prish).

$$RU_1+RU_2+RU_3+....=RUSH$$

PU+UN/PUN/SHPUN

Kemi fol gjerësisht në librin Mshftesit e Gojes per krijimin e fjalës PUN.

Natyrisht kjo përbëhet nga P`+UN, ku UN na jep kuptimi NU në U pra nga N+U, prej nga marrim NU. NU ka kuptimin e njëjtë me fjalët NA/NE/NI/NO/NY,… por ndryshimi qëndron në ilen hapësirë kryhet veprimi ose formën N ashtu mbi sipërfaqen e tokës, në hapësirën të ilen i takon edhe vrojtuesi, folësi, krijuesi i fjalës.

Ne E, që përshkruan hapësirën e cila shtrihet në largësi mbi sipërfaqen e tokës, por që vrojtuesi, kqyresi, ai krijuesi i fjalën nuk e ndjen veten pjes të asaj hapësirë.
Ne U e cila përshkruan hapësirën në brendësi të tokës gjësendit, ose që është nën sipërfaqen rrethues. Prej nga kemi N +U ose NU*U=NU.
NO e cila e përshkruan hapësirën që njeriu mund ta arrij me dorën e tij, këmbën e tij, mund ta kontrolli dhe e cila shtrihet e është pjesë e sipërfaqe se tokës.

E kështu me radhë, në përputhje me shpjegimet që i kemi bërë shumë here, Si dhe NI që ka kuptimin e veprimit NU krijuar në I, e cila përfshin hapësirën shumicën e kohës e shtrirë mbi sipërfaqen e tokës, ose rralle në brendësin e trupit/gjësendit, por që gjatësia është shumë em e madhe sesa gjansia(gjerësia). NI mund të mos jetë e kontrolluar gjitha nga njeriu ashtu njëjtë si per RI, GJI LI, …, etj.
Përshkrimi i formës UN me kuptim të njëjtë NU, e cila përshkruan pjesën e brendshme U, bëhet në forma të ndryshme ;
Me shpejtësi të madhe por me kohë zgatje të shkurt si FUN
Lëvizje dhe ndejtej ose kohëzgjatje per nje kohë të pacaktuar, në të gjitha pikat që quhen UN, prej nga kemi VUN.
Lëvizje në UN e cila është LUN, nga LU *UN
Me pas në trajtën KA e cila zhvillon në U kemi KU prej nga KU në UN krijohen në KUN.
Si dhe GUN
TUN
RUN
DUN
SHUN
MUN
THUN
ZUN
XUN
ZHUN
LLUN
QUN
,…

HUJ/HOJ

Kështu fjala HUAJ, në gjuhën e lasht, përkatësisht në gegnishten e Kosovës, është HUJ.
Nga kjo kemi; HAJ, prej nga AJ (kështu HAJ na ep pamjen e AJ/AJUN,

HOJ, prej nga OJ (nga kjo kemi HOJ thirrje e thjesht por e merr kuptimin e afërt me fjalën AJ/HAJ ashtu si AJUN, tek mushja/mbushja me mjalt e HOJ-eve, si HAJ-eve).
HIJ, prej nga IJ (nga HIJ ka kuptimin po ashtu me HI=HY por edhe pjesa IJ na ep AJ-un por në trupin me formë cilindrike e cila ka gjerësinë e papërfillshme në krahasimi me gjatësinë)
HEJ, prej nga EJ
HUJ, ku UJ
HYJ, ku YJ
Kështu kemi;
HAJ(DE/DA) prej nga AJDE/AJDA
HOJ(DE/DA) nga kemi OJDE
HIJ(DE/DA) kemi IJDI
HEJ(DE/DA) kemi EJDE/EJDI....
HUJ(DE/DA) kemi UJDE/UJDA
HYJ(DE/DA) kemi YJDE/YJDA/YJDI
Megjithatë HUJ ka kuptimin edhe me majt idhnim, pra përshkruan AJ-un përbrenda si AJ/HAJ por tash dukuria zhvillohet në U, prej nga kemi UJ-i, HUJI, si ; ***Ai majke HUJI, e nuk foli me ne.***

Kurse fjala HAJDE na ep pamjen A DA, pra gjësendi që DA-het nga grupi, prej nga kemi ADA. Megjithatë HAJDE na ep përafrimin me AJ-tje DEJ , pra me u AJ ose HAJ de në pikën e caktuar. Kështu AJ , merr kuptim HAJ ku përafrohen me Hangër si me u AJ, me u fry.
Pej nga
HAJDE
AJDE= AJ DA
ADE = A DA
IDE= I DA
DE= DA
DA.
Nga kjo pamje shihet se fjala në gjuhën letrare Hëngër nuk është e drejt, sepse kemi fjalën HA, prej nga HA+NGER, ose HA*NGAR(koj), prej nga kemi se HA nuk është e përafërt me HA nuk barazohet me Hë. Pra me siguri në qofte se i themi dikujt HA BUK, do të duhej sipas/simas gjuhës letrare ti themi Hë e jo HA, sepse kemi Hëngër e jo Hanger. në Kosovë fjala Hanger thuhet HA(ng)ER, kur sheja (ng) është tingull ndërmjet N dhe G, dhe mretnon G.
Kjo fjalë mund të jet formuar nga gjuha e lasht, prej;

HANGER =HA NU GE ER, si HA NU GJE ER, ku ER=AR na ep pamjen e ngritjes ose ejes para të GJE=GJA=GE, ashtu si HA NU GJE përpara ose GRAHE, Shtyje në kahun ku nodh/nudh/ndodh dukuria/dukunia HA NU GE ose dukuria HA NU GE vepron shtyhen , ngritët, rritet/ritet përparon si ER=AR=OR,..., etj. Si rrjedhim AR=ER,...

janë sipërfaqe që e pshtjellin pjesën HA NU GE ose me sakt GE, duke u rrit ose duke u largu, duke u fry ajo sipërfaqe ER në krahasim me pikën ku gjendet(gjenet) gjeseni(gjësendi) GE.

Keshtu HA NU përafrohet me A NU, si dhe AN NU. Por gjithashtu kuptimi i tyre (tyne) zgjanohet (Z+ GJA NOHET, pra NOHET i gja në largesin/distanen NO(ET)=NET=NOT=NAT,... kështu NUT=NIT=NOT=NAT=NET,... janë NU gjësendi në distanen AT/ET/OT/IT/UT/OT,...etj.,).

Argat/Arget

Nga AR, njerz që punon në AR; i cili enet në ARA, punon e fiton buken, pagen tuj punu nëpër AR, ashtu AR GAT, si AR GA AT, pra GAT në kuptimin e sotem GJAT, AR GJAT njeri i cili punon GAT, TAN DITEN E GAT në AR, duke krijuar ARGAT.

Kështu ARGJI fjalë perdorur në Shqipërin e mesme dhe të jugut, ka kuptimin njerz që punojn në ara, ku mund të perafgrohet si AR GJA, ose AR GJIN, në kuptimin GJIN të cilit punojn në ARA. të ilet punojn në ARA per buk,…etj. Pra janë në gjenjen(gjendjen) e keqe, nuk kan parë, janë ligsht, dobtë, keq ushqyer.

Nga kjo në Dardanishten e lashtë munt të jetë AR GA, ose AR GAT, RRI GAT AR.

UGAR (UGJAR)

AROS/PRAROJ

ASGA/ASGJA

ASGJA, fjalë e përdorur (perdorun= per dor run ose per dor un/an), me shumë në Shqipërinë e mesme dhe veriut, në jugu ASGJe.

Nga A SGJA, kemi ndertimin /marimin e fjalës SGJA ashtu si SKA SDO, duke e mohu gjësendin GJA nëpërmes SGJA, që mund të jet shkurtes nga SKA GJA=S’’GJA. Megjithatë AS GJA na ep pamjen me të drejt të kuptimin të kesaj fjalë. Nga shpjegimet e mëparshme në librin Mshfetesit e Gojes (1,2,3), kemi AS=ASH=ISH=USH=ESH=OSH=YSH,…etj, pej nga AS na ep sasinë e gjësendit/materies/kohes/veprimit/nodhis, e cila ka kalu ose është largu nga ne, pas(mas) nje afërie, kështu kemi AS, keshtu AS del si mohim i SA, dhe ASH mohim ose largim i SHA.

Nga kjo kemi ASH/AS dhe GJA, duke na përshkruajnë GJA-n e cila në trajten shtjellore ka shkuar ose është met m(AS) /p(AS).

Gjërat kanë ndodh ose janë në largim prej folesit/vrojtuesit , kemi;ä

VR(AS)

MA(AS)
LASH/(LAS)
PLA(AS)
KA(AS)
,…etj.

Nga kjo pamja fjalës ASGJA mund të jetë AS GA ose edhe A*SGA, si afrim me Dradanishten e lashte.

Ne Kosovë përdoret; KURR GJA, pra KURR=KARR=KA URR=KU URR=KA ARR, prej nga URR ndodh në brendësin e tokës/gjësendit/trupit, kurse ARR ndodh jashtë mbi sipërfaqen e tokës gjësendit,..., etj. Keshtu KURR=KARR=KERR=KIRR=KORR=KYRR,...etj dhe GJA, e cila i bjen si KA ARR(pra gjësendi është hi/hy në ARR, ashtg ngjesh, asht permrena hapësirës se tkurrun që nuk shihet) dhe GJA=GA.

Trajta më e lashtë KU URR GJA/GA,...

ASTRIT

Lloji gjarpni(gjarpëri) quhet ASTRIT, fjalë e lasht e cila mund të përafrohet me ASTRIT= A SHTRIT, rrin Shtrit. Kështu si veçori e ka Shtrimjen/strimjen dhe rri në formt e atill, që nuk nihet gjall, palohet dhe nuk livrit. Keshtu Astrit/ashtrit.

Ky emer mund të shpërndahet si ASHT RIT, në kuptimin e till, që është i RI, I ngriut, etj. Megjithatë në këtë version mund të kuptohet per lloji Zogu, që quhet AST RIT=ASHT RIT ose ASH T'RIT, prej nga kemi ASTRIT. Kështu e njëjta fjalë e krijuar (krijume) nga fjalëzat mund të lexohet e kuptohet në dy mënyra.

Shmuklan/shmuklane

Kemi fjalën Shmuklan/Shmuklane, e cila perdoret sot në Kosovë. Kjo fjalë është e ndertuar prej; MUKLANE me kuptimin MU=MA=ME,… pra MU e cila vije nga brendesia(mrensia) e gjesendit/trupi, por edhe nga pjesa e poshtme e cila gjendet nën syt tane ose nga pjesa e poshtme në krahasim me folesin(vrojtuesin). Keshtu kemi;

MAK'KLAN pra pjesa LAN ktheht dhe merr formën KLAN, si pjesë e veant e formës/veprimit që quhet LAN, si KLAN, keshtu mund ta barazojme KLAN=KALON por edhe LAN, si KA+LAN=KLAN/KLON,…etj. Nga kjo MUKLAN=MAKLAN, pra e LAN në trajten MAK ose MA KA, dhe MUKLAN= Si MUK LAN duke na ofru fjalën LAN si MUKA, ose MU KA, që MU do të thotë MA në bredesin e gjesendit. Nga fjala SH(muklan) sikur na epet nje shumësi e ndryshme e shkrire në tansin, ashtu duke na dhënë MUKLAN (MA KA LAN) të ndryshme per nga intesiteti e forma, duke na dh*ënë* formën tjetër teper të shthurun (lexo; SH (THURUN)). Prej nga kemi

Muklan+Muklan*Muklan+,….=SH(muklane). Keshtu SHMU na ofrohet me kuptimin SHMA/SHME/SHMO, …, pra nuk kemi AM/EM/OM/,… në trajten SHAM/SHEM/SHOM/SHUM,.. por në trajten SHMA/SHMU/SHMO ,… k una epet nje MA/ME/MO/MU,.. por në largime si qitje me kah prej brendesie kah jashtja, nga kemi SHMA, SHMU, SHMO, prej nga SHMU*KLAN kemi LAN si SHMO/SHMU/SHMA,.,,etj.

Nga kjo kemi afersisht kuptimin e kesaj fjalë, shqipe, shumë me rendesi nga strukutrra e ndertimit. Nga kjo kemi vertetuar se edhe SHMA/SHMU/SHMO,… na epet se është fjalë shqipe.

Mund të krijojmë gabime në kuptimin e kësaj fjalë, e cila nuk ka kurrfarë lidhje me fjalën Smuggler në anglisht dhe as Shmuk në gjuhën gjermane. Megjithate shMUK mund të afrohet me shumësin e formuarave të bashkuara në nje tanesi me pamje amorfe, ose të zhvendosjeve të formave të shumta duke maru nje tanesi.

Keshtu kemi në Kosovë fjalën Shmuklan, që nderlidhet me fjalën SHMU=SHMA, ashtu SHMU+UK, ku UK=IK=OK,... kurs SHMA na paraqitet edhe si SHMAK=SHMUK, ashtu duke krijuar kuptimin shumë Ma, duke shpreh formën e shumësis si SHMA=SHMU, prej nga kemi Lan, Kështu fjala gjermane SHMUK që flet per stoli mund të ndërlidhet po ashtu me lidhjen shumë të largët me gjermanishte, Kështu shtrati i gjermanishtes se sotme nuk ishte ndërtuar në Evropën Qendrore me ardhjen e fiseve Gjermanike në shek., 4 para Krishtit, por ajo ishte ndërtuar shumë para ardhjes tek popujt paragjerman të qilet ju bashkuan fiseve të ardhura Gjermane kadal me shkrimje të tillë duke ndërtuar gjermanishten e sotme. Keshtu formimin e Gjermanishtes ose anglishtes, nuk duhet të shiquar (shi+QU, ku QU na ndërlidhet me fjalën QY), por gjuhët e sotme në përgjithësi u ndërtuan me shtresime të ngadalta si kontribut i shumë popujve dhe fiseve të ndryshme, ndoshta me gjuhë krejtësisht të ndryshme. Megjithatë këtij rregulli nuk i mshkon shqipja e cila është e pashoqe dhe unike.

Kështu kemi Fjala angleze Flatter ndërlidhet shumë mirë me kuptimin bazë të fjalës shqipe, Latoj, nga LAT, pra me Lan, ashtu si tek sllavet e jugut ZLATAR, FLATAR, në shqipe Flatra, .. që veç në shqip e ruan kuptimin e plot nga rrënja LA, LAT, FLAT; PLAT; FLATRA=FLA/LA+TE RA,...etj.

Masanej/Pasandej

Kemi fol në librin Mshfetesit e Gojes gjanesisht per kuptimin e fjalës MA, MAS, MASA, MASAN,.. keshtu nga; MA kuptimin e të iles dim dhe SA që na ep sasinë e gjesendit, materies bashk me levizjen ose livrijten e saj shtjellore. Pjesa NEJ, nga MASANEJ, na ep kuptimin NOJ=NEJ=NYJ,… si NO =NU=NA=,… etj. Me këtë MASANEJ na ep kuptimin bazë të formuar

nga fjalët e lashta MA ASA ANEJ, që pershkruan MAjtjen (MA) e sasis (ASA=AS A; ose AS A) dhe ANEJ= A NU= A NO, ose ANOJ që e afert me ANEJ/ANAJ/ ANOJ,,, etj. Keshtu fjala Masanej është në të vertete fjali në vete si MA ASA A NEJ, fjalë të gjuhës se lasht Daradane, ose si themi ndryshe(nryshe) nga gjuha paraIndoevropiane.

Nga nje lloj perthurje të gjasave kemi;

MASAN EJ	MASANOJ	MASANUJ	MASAN YJ	MASAN IJ	MASAN AJ
MUSAN EJ	MUSAEN OJ	MUSANUJ	MUSAN YJ	MUSAN IJ	MUSAN AJ
MESAN EJ	MESANOJ	MESANUJ	MESAN YJ	MESANI J	MESAN AJ
MOSEN EJ	MOSENEJ	MOSEAN UJ	MOSENE J	MISANI J	MOSAN AJ

, e kështu me radh duke vazhdu me përthurje dhe e zanoreve të ndryshme.

Me ndërrimin e vendit të zanoreve ndryshohet pozita, lartësia dhe përmasa e hapësirës (hapesines) ku ajo është nu, kurse me ndryshimin e rendit të bashkëtingelloreve, atëherë krijohet simetria e fjalës përkatëse ose edhe kuptimi i fjalës në tanesi. Kjo vije nga parimi, se bashkëtingelloret e ‘forta’ në gjuhën shqipe, pershkruajn trupin dhe formën e tij, kurse zanoret pershkruajn hapësirën e ku shtrihet trupi, përshkruaj përmasën e hapësirës dhe nivelin e saj në krahasim me syt, ose pikën ku gjendet verejtesi, venrojtesi.

Kurse në fjalën PASANDEJ e cila shpreh të njëjtën kuptim, është nje ndryshim se bne vend të MA kemi PA, kështu PA (me pa) AS (pra me pa sasinë e gjësendit që gjendet mas/prapa syve të vështruesit ose që është përshkruar ky gjësend, sasi nga vështruesi, folësi e cila është pikë krahasuese).

Nga PA SA AN DEJ, na ep fjalin ME PA SA ANA DEJ (deri diku, ashtu si perdoret DEJ=DAJ=DUJ,...etj). kështu fjala PASANDEJ është kryesisht e formuar nga i njëjti shtrat që formohen dhe perdoren fjalët në dialektin e Veriut. Pjesen SA AN= SAN mund të paershkrujem si Sasi e cila ka zane vend të aktuar, pra AN të aktuar, si SAN, ashtu si emrohet(emnohet) SANA:

ZYM/ZYMT

Kemi;

A	E	O	I	U	Y
ZA	ZE	ZO	ZI	ZU	ZY
AZ	EZ	OZ	IZ	ZU	YZ
*AM	*EM	*OM	IM	UM	YM
ZAM	ZEM	ZOM	ZIM	ZYM	ZYM
ZAMT	ZEMT	ZOMT	ZIMT	ZUMT	ZYMT
ZAJMT	ZEJMT	ZOJMT	ZIJMT	ZUJMT	ZYJMT
ZJAMT (ZI‘AMT)	ZJEMT ZI’EMT	ZJOMT ZO’OMT	ZJIMT ZI’IMT	ZJUMT ZU’UMT	ZJYMT ZY‘YMT
,…, e keshtu me radh.					

Gjung
Gung
Gang
Hanger
Hangar
Tangar
Magar
Tagar
Trung
Tring
Tringellim
Ungurim
Trangullim
Nga
Ngu
Nigu

OQ/HOQET

Nga fjala HOQET shohim ndertimin e saj, nga OQ që në bazë ka kuptimin QO, por shiku nga pikë e kundert e asaj dukurie, formë që pershkruhet me fjalën OQ.

Nga kjo kemi OQ=QO, UQ=QU, AQ=QA, IQ=QI, YQ=QY, EQ=QE,… si rrjedhim perfundimi i mesiperms per fjalën QO=OQ, pergjithesohet edhe per shoqerimin e zanoreve me Q, si; OQ=QO, UQ=QU, AQ=QA, IQ=QI, YQ=QY, EQ=QE,…

Nga kjo kemi

OQ=QO

HOQ=QOH

Keshtu Hoqi shumë i mjeri, Qohet mjerimi n'tana anet.

IQ=QI

HIQ=QIH

Hiq e diq, Hiq pa ta kisha nejt aty, Hiqe t'keqen pej dere,…, etj.

UQ=QU

HUQ=QUH

Huqi këtë here, por nashta ja del në të dyten here

EQ=QE

HEQ=QEH

Heq e Heq per kurrgja, Qeh ku po vjen Nalta me trupin e saj t'bukur

YQ=QY

HYQ=QYH,

HYQ ra në tok, QYH cka po të thom

AQ=QA

HAQ=QAH

Ka shumë Haqe,

QAhet shumë, QAhet kamesh, QAhet në shumë pune, QAH the,…

AT/GAT

Gat= Ga at= GAT= G'at

Get=Ge et= GET= G'et

Git=Gi it= GIT= G'it

Gut=Gu ut= GUT= G'ut

Gyt=Gy yt= GYT= G'yt

Got= Go ot= GOT= G'ot

Ngat=Nu Ga at= Nu GAT= N'gat

Nget=Nu Ge et= Nu GET= N’get
Ngit=Nu Gi it= Nu GIT= N’git
Ngut=Nu Gu ut= Nu GUT= N’gut
Ngyt=Nu Gy yt= Nu GYT= N’gyt
Ngot=Nu Go ot= Nu GOT= N’got

z

Zat= Za at= ZAT= Z’at
Zet=Ze et= ZET= Z’et
Zit=Zi it= ZIT= Z’it
Zut=Zu ut= ZUT=
Z’ut

Zyt=Zy yt= ZYT= Z’yt
Zot= Zo ot= ZOT= Z’ot

NZat=Nu Za at= Nu ZAT= N’Zat
NZet=Nu Ze et= Nu ZET= N’Zet
NZit=Nu Zi it= Nu ZIT= N’Zit
NZut=Nu Zu ut= Nu ZUT= N’Zut
NZyt=Nu Zy yt= Nu ZYT= N’Zyt
NZot=Nu Zo ot= Nu ZOT= N’Zot

LIBRI 13

PËRKASIN

Kemi përbërjen PER* KASIN, ku pjesa KA*SIN
KAT kemi apet pjesën KA
KAL kemi apet fjalën KA
KAM kemi fjalën KA

NDJEK/NJEK

1.

Kur kemi fol për fjalët me kuptimin bazë të njëjtë; AK/UK/EK/IK/OK/YK/ OEK,… por edhe (fjalë)K, si dhe fjalët e marume nga kuptimet bazë;

PIK	E krijuar nga Pej/Pa/Pi/Po/Pu/Pe/Py/P,…+ IK, pra Pej IKjes=PIKJE, PIK,…
PAK	E krijuar nga Pej/Pa/Pi/Po/Pu/Pe/Py/P,…+ AK, pra Pej IKjes=PAKJE, PAK,…
PUK	E krijuar nga Pej/Pa/Pi/Po/Pu/Pe/Py/P,…+ UK, pra Pej UKjes=PUKJE, PUK,…
POK	E krijuar nga Pej/Pa/Pi/Po/Pu/Pe/Py/P,…+ OK, pra Pej OKjes=POKJE, POK,…
PYK	E krijuar nga Pej/Pa/Pi/Po/Pu/Pe/Py/P,…+ YK, pra Pej YKjes=PYKJE, PYK,…
PEK	E krijuar nga Pej/Pa/Pi/Po/Pu/Pe/Py/P,…+ EK, pra Pej YKjes=PEKJE, PEK,…

2. OK/OKO/IKO/SHIKO

Nga kjo kuptojmë se fjala OK, OKO është nga shqipja, me kuptimin AK, AKA; UK, UKU; EK, EKE; YK, YKY; IK, IKI,.. etj., por edhe AEK, AEKA,…, etj.
Si rrjedhim të gjitha këto fjalë përshkruajnë largimin, IKjen nga sistemi kryesore krahasues.
Pra, OKO , OK me të cilën fjalë përshkruhet syni, përkatësisht shikimi, qyrja (nga Qarje) e ka të njëjtën bazë të interpretimit për krijimin e fjalës OK, OKO, kështu kemi SHIKO, na ep sasinë e IKJES ashtu SHI, është SI=SHI=SA,… dhe IKO që ka kuptimin e IKJES se kësaj sasie.

3.

Po ashtu fjalët PEK, PEKA,.. PEQ përdoret tek disa popuj, na del se është fjalë nga shqipja e lidhun ngusht me kuptimet që dalin nga kjo gjuhë.
Nga kemi PEK`= PE HEK, PE EK, PE IK, P*IEK, P*JEK,

Është krejtësisht e natyrshme që ni´je shqipe folës e din se hala në përdorim janë fjalët;
EK, HEK, EKE, janë shqipe dhe përdoren hala (ALA= A LA, në kuptimin A LAN).
Natyrshme fjala HEKE nuk ka kuptim krejt të njejte me fjalën EKE, ose HEK; EK, ... ashtu si HIK, IK, si dhe HUK; UK, si dhe HOK, OK, ... etj., të gjitha këto fjalë duhet të jen në fjalorin e sotem të shqipes.
Nga kjo fjala PIK, dhe PYK dalin me kuptim shumë të thelle, ku pjesa PYK na ep përshkrimin e gjësendit të bam/bere në formën e PYKES; ashtu që formën, pra majën e shtyllës, shtagës, shkopit, hunit që përshkruan EKJEN e tillë duke e ba me maje, pej nga duket si gjësend në largim në Ikjes, si dhe qëndron/qenron larg pej bishtit /funit në krahasim me majën e hunit, prej nga kemi pjesën PYK=PIKE,etj.

PLOGT/PLOGET/PLOGSHT

Kemi dhënë shpjegime të shumta, për fjalën LAG=LA GJA; në kuptimin LA AGJ, ku AGJ=GJA;
Nga kjo kemi PEJ+LOGT fitojmë ose marrim LOGT=LAGT prej nga kemi me LO=LON prej nga OG=OGJ , kemi me lan, ose me drejt e LON nje GJA, kështu nga kjo kemi
Ne Kosovë përdoret ish i LONT, pra O theksohet në atë mënyrë të gjat/Gat si LO/LON/LONT, në kuptimin gjësend i Lant/LONT; prej nga PLONc ka kuptimin LONc/LON, prej nga kemi LANc=PLANci=PEJ LANci.
Kështu kemi ndërtimin (marimin, kjo fjalë duhet të perdoret poashtu, ma rim do të thotë me majt rimin) LOGT, LOGSHT, në kuptimin LOGSHT PLOGSHT, PEJ LOGSHT .
PLAGSHT. Natyrisht në shqip është krijuar edhe fjala PLAG në kuptim PE LA GJA/AG/AGJ,… etj., sikur na përshkruan gjësendit e LA GJA, pra GJesenin e LAnun.

AKREP/KRAP/KREP/SHKREP

Një prej shpjegimeve të shumta të fjalës AKREP është në disa mënyra, ku epet laramania e kuptimeve që bart në vete ky emër (emen, fjalë)
Nga kemi;
AKREP, ku AK=IK=EK=HEK,,.. me REP ku në përputhje me shpjegimet e bëra (e bame) në pjesët; 1,2,3 t në librin Msheftesit e Gojes, e përafruar me RJEP, ROP, RUP, RIP…etj. Nga kjo pjesa AK(REP) e ep pjesën e veçanta, të posaçme të formë REP, kështu duke formuar KREP, A KREP, ashtu si A KRAP, ku shprehet pjesa e veçantë e fjalës SHKREP, SHKRAP, SHKREPJE,

SHKREPAT, nga pjesët KREP, KRAP, me se miri qeshte të shpjegohet në formën KRA(h) + EP, pra thjesht ka formën e tillë si KRAH*AP, ashtu si KRAH HAP, ose EP/AP/IP,…+ KRA në formën KRAP, KREP, KRUP (lopa mertypej KRUP, e preva KRUP,KROP, mertypej KRUP, KROP,…,etj.) si dhe nga kjo kemi KRA/KRE EP ose AP, që e përafrojmë me JEP KRAH, KRE, KREN, pra është me KRAH është dal nga tansia në format; KRA/KRE/KRO/KRI;KRU, … ashtu si KRAP, KREP; KRIP, KRUP, .. por kjo formë KRAP, KREP në vete perman formën RAP, REP, RIP, ROp, RJEP,… ku pjesa e veçantë e formave REP, RAP, RIP, RUP,ROPR, RYP, .. është KREP, KREP, KRIP, KRUP, KRUP.
Sipas(simas, pra SI MAS në kuptimin SI MAS e caktume, ku shihet sa e thellë është fjala MAS, dhe nuk ka kurrfarë kuptimin në greqishte, ku njësia e masës është kilogrami) tabelës kemi;

AP	EP	IP	UP	OP	YP
KRA	KRE	KRI	KRU	KRO	KRY
KRA*AP	KRE*EP	KRI*IP	KRU*UP	KRO*OP	KRY*YP
KRAP	KREP	KRIP	KRUP	KROP	KRYP
AKRAP	AKREP	AKRIP	AKRUP	AKROP	AKRYP
AK+RAP	AK+REP	AK+RIP	AK+RUP	AK+ROP	AK+RYP
A+KRAP	A+KREP	A+KRIP	A+KRUP	A+KROP	A+KRYP
,... si dhe perthurjet tjera me zanore dhe bashkëtingëllore.					

AP	EP	IP	UP	OP	YP
KRA	KRE	KRI	KRU	KRO	KRY
KRA+AP	KRE+EP	KRI+IP	KRU+UP	KRO+OP	KRY+YP
SHKRA	SHKRE	SHKRI	SHKRU	SHKRO	SHKRY
SHKRA*AP	SHKRE*EP	SHKRI*IP	SHKRU*UP	SHKRO*OP	SHKRY*YP
SHKRAP	SHKREP	SHKRIP	SHKRUP	SHKROP	SHKRYP
ASHKRAP	ASHKREP	ASHKRIP	ASHKRUP	ASHKROP	ASHKRYP
ASHK+RAP	ASHK+REP	ASHK+RIP	ASHK+RUP	ASHK+ROP	ASHK+RYP
A+SHKRAP	A+SHKREP	A+SHKRIP	A+SHKRUP	A+SHKROP	A+SHKRYP
,... si dhe perthurjet tjera me zanore dhe bashkëtingëllore.					

Nga bashkimi i fjalëve që përshkruajnë format, ashtu me ndërthurje të gjitha se 'formave' se bashku duke filluar me AK; KRA, AP, KRAP, AKREP/AAKRAP/ASHKRAP, ashtu si 'guralecët e mozaikut' që se bashkë ndërtoj/marojn tansin e tillë, shformimin e tillë në formën të re si; AKREP, ASHKREP, SHREPLE, SHKRAPLA,...etj., Prej nga si SHKRAPLA, të gjitha se bashku përshkruajnë formën e tillë të përbërë, të forte, ashtu të ngjashme me SHKREPin e Malit, sepse forma e trupit është e përbërë nga daljet të tilla me AP KRA, në formën AKRAP, KRAP, SHKRAP, duke na dhënë fortësinë dhe daljet e tilla nga tansia e mrenshme/brendshme, si AKRAP, ASHKRAP, SHKRAP, SHKRAPLA/SHKRRAPLA,...etj.
Megjithatë SHKRAPLA është e përbërë në formën e tillë si KRAP, SHKRAP, dhe krejt pjesa e parashkruar e përbërë si (SHKRAP)LA, ku pjesa SHKRAP është LAN e tillë në formën SHKRAP, prej nga kemi (SHKRAP)LA, ose LA(SHKRAPLA).
Kështu ndërlidhjen e fjalëve KRAP, KREP, SHKRAPLA, AKREP, AKRAP, KRAP,... përshkruan formën jo vetëm gjësendit që është me KRA të tillë si AKREPi, por që ka pamjen lëkuren e tillë si të RJEPUN; duke maru tansi të tillë që e përkufizon emnimi; KREP, KRAP, AKREP, AKROP, SHKREP, SHKROP, SHKRAPLA, ..., etj.

SKAMNOR/SKAMJE

SKAMJE dhe SKAMNOR përdoret në Kosovës dhe si duket burimin e ruan aty.
E krijuar nga fjala SKA AM, pra SKA AMJE, në kuptimin SKA AM, ku AM paraqet trajtën e afërt me MA, Pra kemi AM dhe MA, EM dhe ME, IM dhe MI, UM dhe MU, OM dhe MO, YM dhe MY, si dhe (zanoret)M dhe M(zanoret) por edhe (parashkrimi i pjesës së fjalës)M dhe M(mas/pas shkrim i pjesës së fjalës).

KAVALL

KA+VALL, KA VALLE, tregon (përafrohet me; të Re gjon/gjun, të re GjO, pra të RE GJAN ,...) përshkruan qëllimin e KAVALL-it. Kështu Kavalli shërben për të maru shumë let/leht mjeti (haletin=A LET, si dhe HA LET, LET per ta përdor dhe për HAnger pej ti, por edhe A -asht i LET/leht, në shumicën e rajoneve në Kosovë përdorët edhe ALET,... etj.) per të dhënë VALLE, dhe per t'ba VALL. Nga kjo kemi VAL, e krijuar nga VU AL, ose VA AL, gjësendi i cili shëtitet, qenron/qëndron për nje kohë të pacaktuar në AL, pra në (NALT) AL me kuptimin bazë LA, por tash e LA-n në formën AL me kuptimin në naltsi shumë me të madhe sesa LA. Kështu LA mund të jetë kudo qoftë, dhe zakonisht e përshkruan LA-njen e cila largohet dhe gjendet me poshtë sesa

pozita e folësit, vështruesit, krijuesit të fjalës për dukunin/dukurin përkatëse. LA është bazë e krijimit të shumë fjalëve në ShYpe, si; LAG, LAGT, LART, LAM, LLAM, PLAM, LAGshti (shti LAG-jen) dhe LAgrim, LAdrim, LAment, LAVRA, LAT, LATIc, LATOJ, ...

Kurse AL ka kuptimin bazë LA, por kjo nuk gjendet në pikën me të ungjt sesa folësi, vështruesi, krijuesi i fjalës, por gjendet me nalt, duke e dhanë kuptimin me të ndryshëm. Zakonisht AL si dhe NALT (NU AL AT) bëhet me A të shkurt dhe të thekshëm. Po ashtu lexuesi duhet të diji se kemi ALbanoi, si dhe ALtar, si dhe kAL, mAL, vAL, shAL, tAL,...etj., por edhe kALL, mALL, vALL, shALL, t'ALL..etj.

Keshtu MAL do të thotë MA(mahet) n'AL, krejt e natyrshme kur themi MALT do të thotë kemi thënë MA (n)ALT. Pra, forma e caktume e cila e MA (n)ALT. Kështu kur themi diçka është e MALT ka kuptimin MA-het NALT në ALT. Kështu NALT me domethënien NU/NO-het ALT , po ashtu MALT ka kuptimin MA ALT. Po ashtu MALL, MALLT ka kuptimin e gjësendit që MA-het NALT. Po ashtu fjalët MOLL, MULL-ar, MELL,..., etj., përshkruan gjësendit MA-het në AL-t, por tash në mënyrën e tillë, me ndryshim pakëz nga AL.

Natyrisht, tash e kuptoj fjalën MULL, MULLA, si dhe MULLOJ si dhe MELL, E MELLT, ..., kAL ka kuptimin ka AL, e kuptueshme kur themi KALT jemi duke e përshkruar kaALT, ose ka(N)ALT, prej nga ngjyra e KALTER do të thotë kaALt ER, pra KA ALT, T'ER, ku ER përmban përshkrimin ER=AR, pra e përshkruan naltsin , hapësirën që përfshin gjithçka prej sipërfaqes se tokës dej tek REt e nalta,

Po ashtu VAL, VALT (ose e VALT). Shembull në Kosovës, thuhet; Uji ish VAL *i zet*, ose *i xet* ose N'XET.

Kur themi ishte Nxehtë është e me të njëjtën logjike sikur themi E VALT ish gruja, pra Vlojke (*si dhe VALOJK=V'LOJKE, ku LOJKe përshkruan LAKun*). Mandej kur themi NVAL të punëve, është me të njëjtën strukur kur themi N'XEHT i madh, Pra XET është fjala, kurse N'XEHT tregon NU-mjen në veprimin ose dukurin XET.

Prej N'GUSHT atëherë jemi në të vërtetë duke thënë NU*GUSHT, kurse kur themi GUSHT, si vërtetim i fort dhe i pamohueshëm se muaj i vitit nuk vije nga Latinishtja ose *NOj guh*e tjetër, por pikërisht është nga Shqipja dhe kjo dëshmohet me fjalën GUSH, GUSH'T, ku fjala T tregon shfaqjen kufirin/kufinit të shtrimjes/shtrirjes T (larg) nga vrojtuesi.

LA/LAA/LAH

Shembull: LA dhe zgatja e zanores A

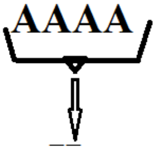
H vije në fund të fjalës në shqipe si pasoj kur nje zanore në fund të fjalës fillon e zgatet pafunsisht/pafundesisht, ose bëhet e nevojshme të zgatet sa me shumë që është e mundur.
Keshtu kur A zgatet vazhdimisht, goja mbetet/metet e hapun dhe ajri del vazhdimisht nga mushkenit nëpër fyt, prej nga del dhe artikulon, maron tingullin A. Megjithate vazhdimi i zgjatjes se ketij tingulli, duke u be e nevojshme në shpjegimin e dukuris/dukunis se caktuar(caktume), e shkakton harxhimin e ajrit i cili gjendet në mushkeni, dhe kjo pabarazi ndermjet nevojes se zgatjes se tingullit A (dhe cilesdo zanore tjeter) dhe harxhimit (sosjes) se sasis se Ajrit brenda gjyksit, kemi fillimin e shqiptimin dhe artikulimit të zanores duke e shkaktuar ndryshimin e zanores perkates në H. Lindja e H shkaktohet jo vetem nga nevoja e zgjatjes se pafund të zanores por edhe nga nevoje që zanoraj perkatese të jet me fuqi të jashtezakonshme ose teroikisht me intesniste të pafund, dhe kjo ndodh kur fillon me zanore në fillim të fjalës. Nga kjo kemi HANA, HAM, HIM, HYLLI, HILLI, HATA, .. etj.
Pra, ANA nuk është vetem trup qiellore e nume ANASH tokës por ajo është nje AN shumw e larget dhe e nalt, e cila duhet të shprehet me intenistet shumë të madh, prej nga ANASH bëhet HANASH, ose ANA bëhet HAN, ashtu si dhe; ILLI bwhet HILL, si dhe e IMJA bëhet HIMJA, ashtu nepermes sajj ta shpreh permasen e dhimtes, madhesis dhe permasave të ndryshme.

Kur kemi H në fund të fjalës, si; LA/LAH, DA/DAH, RA/RAH, KA/KAH/KOH/KIH/KUH/KYH,…, SHA/SHAH, IK/HIK,…etj.
Keshtu
LA
LAAA
LAAAAAA
LAAAAAAAAAAAAh
Kemi shenderrimin H duke u barazuar me A teper të gjate.
LAH

(Pse leu tingulli H, ne funt t'fjales)

1) LA
2) LAAA

3) LA AAAA ,.... ku LA+A1 A2 A3 A4,...

4) LA + H

ku LA+A1 A2 A3 A4,... **fuqia e tingullit shkon tuj ra, keshtu kemi;** **A1 > A2 > A3 > A4,... ≈ H**

Mirepo kur tingulli, shembull A gjendet në fillim të fjalës, ashtu që folësi e kqyre dhe e sheh si të nevojshme me kan shumë i fuqishëm në theks, per shkak të madhesis se nhapesires A, të cilen ai e mendon/menon (menu no) ose e përjeton si shumë me të madhe, atëherë A shenderrohet në HA. Krejt e kuptueshme se tingujt E; U; I; O; Y që perkufizojn hapësirat në pozita të ndryshme në krahasim me krijuesin e fjalës, kur përjetohen ose mendohen (menohen ~ me/ma Nohen) si shumë të medha, ose përjetohen si të tilla, atëherë, nga folësi krijohet lypja/kërkesa per përshkrimin me tinguj shumë mke të fuqishme sesa që mund të jen të thekshëm tingujt A;E;O;U;I;Y,.. ose edhe tingujt me dyshe të renituna/renditura si; EA; AE; HAU, EU,...etj., atëherë kemi përdorimin, ose me drejt të thuhet bëhet e do mosdoshme perdroimi i tionngullit H, i cili nga mënyra e shqipotimin është shumë i afërt me zanoret dhe larg nga bashkëtingelloret. Kështu kemi;
HA, HI, HO, HU, HE, HY,.. ose HEU, HAU, HOI, HEI, ...etj.

Nga kjo kemi kerkesesn per të përshkruar përmasat e medha, ose dukurit e shfaqura papritmas, ku kërkohen tingujt të thekshëm atëherë shpesh u paraqtie nevoj per tingullin e nxejrr krejt frymën nga mushknit përnjëherë, duke na dhan shfaqjen e tingullit, H para zanoreve në fillim të zanoreve, sidomos në fillim të fjalës.
Kështu H i përdorur në fund të fjalis, ka krejt tjetër kuptim me ate i cili perdoret në fund të fjalës.
Eshte krejt e natyrshme që fjalët
HALET dallon nga LEHT, ose
LAHET nga LAH dhe LUHET nga LUH, po ashtu HULAJ nga LUHAJ....etj.

AAAARE ~ HARE,

keshtu kemi; AAAAA ~HARE, ku sheja ~ don me than perafrim.

Nga kjo kemi; ,.... < A1 < A2 < A3 < A4, ku permledhet me tingullin HA.

Nga kemi;
HULAJ
HUP, HUPJE, HUPNE, HUT, HUN,
HYJNI, HYJNORE; HYLL, HILL,
HALA, HAVA (ku mendoj se është nga Shqipja e lasht), HATA (ne kuptimin e madhe, e gat per nga shtati,
Fjala HAVALE, pra mloja e përdorur nga grat shqiptare myslimane,, në të vërtetë u krijua nga VAL=VEL=VUL=VIL=VIL=VJEL=VOL,...etj.,
Kështu A VAL dhe A VEL përfarohet shumë mire, si dhe pjesa HAVALE, na ep përpjekjen e interpretimin fetare dhe madhështinë e ruajtjes se nerit/nderit. Natyrisht mësimet fetare, me plot mashtrime krijojnë në shumë fusha shtramin/shtrembërim të vetëdijes dhe pikëpamjes se drejt mbi botën dhe jetën. Shpesh e kemi përgjigjen në trajtën e thirrjes, si; HA, pra cka ki, HA PSE NUK PO FLET. HOJA prit pak se erdha, ...etj.
Po ashtu kemi; HANA si përshkrim i përmasave të mahnitshme të ANES, e tillë si HAN/ANA, HANA. Megjithatë sa me shumë kthehemi në lashtësi, duket se H ishte shumë me i përdorur, pothuajse në shoqërim të shumë zanoreve, sidomos atyre me të zashmet.
Arsyeja ishte sepse gjuha në kohën (veri, Kosovë; kohen)e lashtë kishte zanoret me thekshme, flitej në za me të nalt, si dhe H ishte shumë i përdorur dhe shumë me i rëndësishëm. Sot, kemi përdorim me të pakt në fillim të fjalës, por me të shumte në fund, dhe me renditjen midis/mes të fjalës.
Kjo vije edhe nga ndikimi i gjuhës letrare.
Gjuha shqipe e folur në Kosovë shembull deri kah vitet 1970, ishte me theksim, ashtu shumë e ngat me gjuhët nordike, me theks e tingëllim tepër të ngat. Shembull për këtë ishte komuna e Deqanit, në të cilën ruheshin elemente dhe theksimi jashtëzakonisht i lasht dhe shumë i pasun.

ZAG/ZHAG

Ne Kosovë përdoret fjala ZHAG, me kuptimin ZHA=ZA dhe AG=AGJ, nga GA=GJA. Prej nga kemi; ZA e cila përshkruan zhvendosjen në hapësirën A, ashtu sipas vetive të fjalës Z, duke na dhënë levizjen zigazake, gjatësore në natyre. Kështu Hapësira A, fillon nje zh(ven)dosje paralele të të gjitha pikave që e formojnë hapësirën A.

Në përfarimin e drejtpërdrejt me (sipas gj. Letrare) ZAG/ZHAG do të ishte ZA i GJA, si dhe me fjalën ZGA, ZGAT, ZAGAT, ZAGAR, … kështu

ZAG/ZHAG-ar, ose ZAGAR=ZHAGAR, që do ta përshkruante afërsisht shkumjen ZHAG të qenve të cilet janë të veçante në N'zamjen/N'xamjen gjeve t'egra.

Nga kjo prapashtesa AR ashtu si ALL në fund të fjalës, do ta bente të dukshme, per shikuesin dukurin ZAG/ZHAG nëpërmes fjalës e cila e përshkruan ngritjen sipas kuptimin të fjalës AR, ashtu duke e gjujt në hapësirën e dukshme AR krejt pjesen e dukuris ZAG/ZHAG.

Sikur ta kishi ZAGUR, atehere krejt dukurin ZAG do ta pershkruante se po ngjan perbrenda gjesendit, trupit, tokës, atje duke ardh nga brendia si ; UR .

Keshtu si parpashtese mund të ndodh ngritja ose dalja en pah e fjalës ZAG-ER, ZAG_AR, ZAG-ur, ZAG_OR...etj, pra duke e përshkruar njgritjen e ppjesese ZAG nemenyre të vazhdueshëm.

Kemi daljen në pah simas veprimeve ZAG-all, ZAGAL, ZAGUL,...ose ZAG-all, ZAG-ull. ZAG-ell, pra dalja e dukurisë (ZAG) duke e shfaq 'veten' në formën AL, EL, IL,...ALL, ELL. ILL,...etj.

ARDHMENIA/ARDHMENI

E krijuar nga AR , DHA, si dhe DHAM, si dhe MENIA=MAN, prej nga nxjerrim kuptimin; AR ka kuptimin e ngritjes se kundërt e veprimit RA, ose e kundërta e lëvizjes se RA, por në bazë RA dhe AR kanë kuptimin e afërt. Kështu AR=RA dhe DHA, në ep fjalën ARADHA, ARDHA, BA +ARDHA=BARDH, nga kjo kemi GA+ARDH=GARDH, si dhe DA+ARDH=DARDH, si dhe VA+ARDH=VARDH(prej nga e kemi fjalën VERDH=VE+ERDH=VERDH, por edhe VURDH, VORDH,...etj.). Nga kjo vijmë në përfundim se fjala ARDHEM ka kuptimin ARDH(EM=ME=MA), si dhe në kuptimin me të thelle; AR DHAM, prej nga ARDH në ep gjësendin që gjendet në L(AR)Gesi AR dhe ARDH që shpjegon DHANJEN e dukunis AR. ARDHMA=ARDHAMA=ARDHEM, në bazë MA+ AR +DHA ka kuptimin e njëjtë.

QI/QY

Ne Kosovë forma me e shkurt e fjalës Qyre, Këqyrë përdoret si Qy, natyrisht kjo fjalë e ruan formën ‚primitive‘ QY=QI=QE=QO=QU,… Nga gjuhën Latine përdorej;

Sy = Oculus (Okulus), por edhe Ocellus (Oqellus),

ne Italisht kemi fjalën; ***occhio (okjo)***

il occhiello (okiello)

lo sguardo, (shiko, këqyrë, qyre

Ne Latinisht kemi trajtën OQELLUS, që mund të parafytyrojmë se kjo fjalë përmban fjalën Shqipe si;
Qy; në formën QI/Qe, por edhe OQELL që ka kuptimin OSHT QELm në kuptimin e përshkrimit të organit të synit, kapakëve të synit, ashtu QELEN, në trajtën O QEL, ose O QELL, e përshtatur në gjuhën Latine , si përzierje e shumë gjuhëve nën trajtën O QELL(us), pra duke i shtu US, prapashtesën e ve***çantë e cila mund të jetë si afri me gjuhën e lasht greke e krijume në Azine e vogel, si pasoj e ndeshjes se tri apo me shumë gjuhëve, pra Shqipes, Armenishtes se lashte, Hitishes, Dardanishtes, dhe popujve indoevropian që gjithherë e me shumë vini n nga veriu duke e bere tokën e tyre Iranin e sotem. Megjithatë fjala OKULUS, në shqipe mund të kuptohet krejt lehtë si;***
A KU LUS, pra Aty ku Ka Lujtje, por edhe ngjitja si KALU, përfshin përshkrimin e veprimit të pamjes si KALO, KALU, pra O KALU, duke e përshkruar veprimin e kqyrjes jo si QY=QARJE ose Qitje por si Kalim, e cila përbëhet nga KA ALA pra si veprimi Lanjes se gjësendit, ashtu si kamt tona, këmbët tona,

UNe

Kur themi UN, ose UNE në të vërtetë kemi than AN, ANE, por ndryshimi është në atë se UN ka kuptimin AN por ajo UN për dallim nga AN gjendet nën sipërfaqen e gjësendit, tokës, trupit, etj.

Pra, A që gjendet në shumicën kohës hapësira mbi sipërfaqen e gjësendit, tokës, të ciles i takon, ose është pjesë e saj edhe vështruesi (apo ai që e përdorë fjalën për të përshkruar dukurin përkatëse, njeherit edhe paraqet pikën, sistemin kryesorë prej nga krahasohet dukuria, veprimi, forma, ku krahasuese gjendet në syt, trunin dhe gojën e njeriut).
Krejt e kuptueshme kur themi IN na epet pamja e kalimit të AN ose UN/ON duke u tkurrur krejt ajo hapësirë e madhe duke u fut ose me drejt tu u rras në hapësirën e ngusht e cila ka gjatësinë shumë me të madhe sesa gjansia.

Me zhvendosjen e A përkatësisht asaj që asht NU në A, pra A+NU=AN , kemi AN, kur AN zhvendoset në hapësirën e cila gjendet nën sipërfaqen e trupit pra (negacion i A hapësirës mbi tokë, që ,‘rrotullohet‘ duke u fut mrena (nen sipërfaqen e jashtme , ose rrethuese të trupit) trupit, gjësendit, tokës, pra kthehet në U. Nga kjo A dhe U janë nën njëfarë mënyre negacione të njëra tjetrës ashtu si numrat binar O dhe 1 ose e saktë dhe e pasaktë)
EN ka kuptimin e njëjtë me fjalën AN dhe UN/ON/IN/YN, …EN por në të vërtetë me Zhvendosjen ose largimin nga vështruesi (si pikë kryesore) e asaj që quhet AN, që i përket edhe vështruesi, ky largim nga pika kryesore në gjendjet dhe largësinë e tillë që vështruesi nuk e ndjen veten pjes të asaj Ane, ajo tash me në fund është shndërruar në EN.

Kështu EN është largim i AN-es duke mos qen/kann/ken vështruesi pjesë e saj.
Me këtë AN është me e palëvizshëm në aspektin fizik, kurse EN është larguar, ose ka lëviz në aspektin fizike duke u largua njëherë e përgjithmonë nga vështruesi. Kështu me afrimin e EN, kemi momentin ose kohën kur EN me nuk do të quhet e tillë, por do të kthehet në AN, sepse vështruesi e ndjen veten pjesë e saj.

Po ashtu kur themi YN ose KTYNE (pra, KA të YN, është me kuptim bazë e njëjtë me fjalën KA të AN,) por ndryshimi qëndron në atë, që AN largohet në formën e tillë dhe hapësira A zhduket dhe futet në hapësirën e tillë, të largët, mistike ose në gjendjen e pandashme me tansin e pakuptueshme që bëhet YN, TYN, KTYN. Kur themi HYJNI, kemi thënën për gjendjet tepër të pakuptueshme dhe të largët në aspektin fizik ose për aftësinë e kuptimit pej trunit ton.
Nga kjo kemi fjalët;
IN që ka kuptimin AN, por ashtu krejt A tkurret duke u fut ose me drejt të themi duke u rras në hapësirën e ngusht që gjatësinë e kam e të madhe sesa gjansin, prej nga kemi A kalon në I dhe AN që ka kuptimin A e NU-me dhe IN që ka kuptimin I e NU-me.
Fjalët me IN
TINA, kjo tok asht e Tina (me të njëjtën logjike si T'ana, kemi T'ina, T'una,)
KINA, NA e Kina venin ktu.
HIna (me kuptimin të njëjtë si HANA, HUNA, HENA, HAN buk, HON, …etj)
Lina, me kuptim të njëjtë me LENA, LUNA, LONA, LANA, LYNA,
SHINA (në e SHINA Grunin) pra SHI e lidhne me kuptimin IN, dhe me të njëjtën logjike tre krijimit të fjalëve si; SHAN, SHUN, SHEN, SHON, MSHON, LSHON, VERSHON (SHON gjësendin i VAR=VER).
RINA(me kuptim afërsisht të njëjtë me fjalët; RAN, RON, RUN, REN, RYNm si dhe DRAN; DRON; DREN; DRUN; DRIN; … VRAN,m VRON, VrEN; VRYN,… KRON/GRON; KREN; KRIN; KRUN… GRON, GREN; GRYN,…etj.
Keshtu me radh

DAR/DER/DUR/DIR/DOR/DYR

1.
Fjalët e marum në këtë mënyrë;
DAR= DA *AR e marum pej DA + AR (nga gjuha angleze, DEAR, ka mundësi të jetë krijuar nga kuptimi DA AR, ashtu në mënyrën DE AR, prej nga kemi DEAR, ashtu në kuptimin i DASHUR, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).

DER=DA + ER me munsi(mundësi) DE+ER , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUR=DA + UR me munsi(mundësi) DU+ UR , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOR=DA + OR me munsi(mundësi) DO+OR , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYR=DA + YR me munsi(mundësi) DY+YR , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIR=DA + IR me munsi(mundësi) DI+IR , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalë të ruajtur (rujtun) pej gjuhës se lasht si;
DORA
DURO
DARDAN, me mundësi marimi pej fjalës DA AR DA AN, pra, DA AR nga DA AN
DARJE e krijume nga DA ARJE
DARDH= DA AR DH (DH është me kuptim DHA ose ADH me kuptimin DHA)
DARKA= DA AR KA, prej nga DA ARKA, ose me DA + ARKEN, prej nga kemi DARKEN.

DASHNORE

E krijuar nga DA ASH (SHA) NO (ON=AN; NO=NU=NI,...,) OR (OR=AR=ER,..., OR=RO,...) ashtu DA ASH-in dhe NO OR, prej nga kemi DASH formë e krijuar në mënyrën e njëjtë me; LOSH, LASH,… NOSH, NASH, NUSH,…MOSH, MASH; MUSH,MISH, … VASH, VOSH, VOFSH, VISH, VUSH, VUASH,,… GOSH, GISH, GASH, GUSGH,,… , e kështu me radh. DASH* dhe pjesa NOR-a, ku NO OR ka kuptimin NO ROJE, si dhe NU OR pra me NU në naltsin OR, për të cilën e kemi shpjeguar shumë herë dhe hollësisht. Nga zbërthimi i hollësishëm kemi;
DA’ ASH-in N’OR, pra N’OR me kanë në naltësin N’OR me kanë i Roj-tun dhe me kanë në naltësin OR=RO.
Po ashtu e përgjithësuar;

a) DA’ ASH-in N’AR, pra N’AR me kanë në naltësin N’AR me kanë i RAj-tun dhe me kanë në naltësin AR=RA.
b) DA’ ASH-in N’ER, pra N’ER me kanë në naltësin N’ER me kanë i Rej-tun dhe me kanë në naltësin ER=RE.
c) DA’ ASH-in N’IR, pra N’IR me kanë në naltësin N’IR me kanë i Rij-tun dhe me kanë në naltësin IR=RI.

d) DA’ ASH-in N’UR, pra N’UR me kanë në n’ ultësinë N’UR me kanë i Ruj-tun dhe me kanë në na’ ultësinë UR=RU.
e) DA’ ASH-in N’YR, pra N’YR me kalua nëpër ngushticën, gjendjen e pa ri kthyeshme, largësinë e pacaktuar Y N’YR me kanë i Ryj-tun dhe me kanë në sipërfaqe YR=RY me formën e dredhes se ujit, vorbullës.

DAL/DEL/DUL/DIL/DOL/DYL

1.
Fjalët e marume në këtë mënyrë;
DAL= DA *AL e marume pej DA + AL (nga gjuha angleze DEAL, ka mundësi të jetë krijuar nga kuptimi DA AL, ashtu në mënyrën DE AL, plej nga kemi DEAL, ashtu në kuptimin i DASHUL, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimin DA ASH AN).
DEL=DA + EL me munsi(mundësi) DE+EL , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUL=DA + UL me munsi(mundësi) DU+ UL , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOL=DA + OL me munsi(mundësi) DO+OL , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYL=DA + YL me munsi(mundësi) DY+YL , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIL=DA + IL me munsi(mundësi) DI+IL , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalë shqipe të ruajtur (rujtun) pej gjuhës se lasht si;
DOLA
DULO
DALDAN, me mundësi marimi pej fjalës DA AL DA AN, pra, DA AL nga DA AN
DALJE e krijume nga DA ALJE
DALDH= DA AL DH (DH është me kuptim DHA ose ADH me kuptimin DHA)
DALKA= DA AL KA, prej nga DA ALKA, ose me DA + ALKAN, prej nga kemi DALKEN.

DAS/DES/DUS/DIS/DOS/DYS

1.

Fjalët e marum në këtë mënyrë; DAS= DA *AS e marum pej DA + AS (nga gjuha angleze DEAS, ka mundësi të jetë krijuar nga kuptimi DA AS, ashtu në mënyrën DE AS, prej nga kemi DEAS, ashtu në kuptimin i DASHUS, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimin DA ASH AN).

DES=DA + ES me munsi(mundësi) DE+ES , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

DUS=DA + US me munsi(mundësi) DU+ US , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

DOS=DA + OS me munsi(mundësi) DO+OS , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

DYS=DA + YS me munsi(mundësi) DY+YS , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

DIS=DA + IS me munsi(mundësi) DI+IS , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

2.

Kemi shumë fjalë të shqipes të ruajtur (rujtun) pej gjuhës se lasht si;

DOSA

DUSO

DASDAN, me mundësi marimi pej fjalës DA AS DA AN, pra, DA AS nga DA AN

DASJE e krijume nga DA ASJE

DASDH= DA AS DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)

DASKA= DA AS KA, prej nga DA ASKA, ose me DA + ASKEN, prej nga kemi DASKEN.

DALL/DELL/DULL/DILL/DOLL/DYLL

1.

Fjalët e mallum në këtë menylle;

DALL= DA *ALL e mallum pej DA + ALL (nga gjuha angeleze DEALL, ka mundësi të jet kllijuall nga kuptimi DA ALL, ashtu në menyllen DE ALL, pllej nga kemi DEALL, ashtu në kuptimin i DASHULL, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).

DELL=DA + ELL me munsi(mundësi) DE+ELL , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

DULL=DA + ULL me munsi(mundësi) DU+ ULL , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

DOLL=DA + OLL me munsi(mundësi) DO+OLL , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYLL=DA + YLL me munsi(mundësi) DY+YLL , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DILL=DA + ILL me munsi(mundësi) DI+ILL , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e gjuhës shqipe të lluajtull (llujtun) pej gjuhës se lasht si;
DOLLA
DULLO
DALLDAN, me mundësi mallimi pej fjalës DA ALL DA AN, plla, DA ALL nga DA AN
DALLJE e kllijume nga DA ALLJE
DALLDH= DA ALL DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DALLKA= DA ALL KA, pllej nga DA ALLKA, ose me DA + ALLKEN, pllej nga kemi DALLKEN.

DASH/DESH/DUSH/DISH/DOSH/DYSH

1.
Fjalët e mashum në këtë menyshe;
DASH= DA *ASH e mashum pej DA + ASH (nga gjuha angeleze DEASH, ka mundësi të jet kshijuash nga kuptimi DA ASH, ashtu në menyshen DE ASH, pshej nga kemi DEASH, ashtu në kuptimin i DASHUSH, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DESH=DA + ESH me munsi(mundësi) DE+ESH , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUSH=DA + USH me munsi(mundësi) DU+ USH , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOSH=DA + OSH me munsi(mundësi) DO+OSH , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYSH=DA + YSH me munsi(mundësi) DY+YSH , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DISH=DA + ISH me munsi(mundësi) DI+ISH , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e gjuhës shqipe të shuajtush (shujtun) pej gjuhës se lasht si;
DOSHA
DUSHO

DASHDAN, me mundësi mashimi pej fjalës DA ASH DA AN, psha, DA ASH nga DA AN
DASHJE e kshijume nga DA ASHJE
DASHDH= DA ASH DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DASHKA= DA ASH KA, pshej nga DA ASHKA, ose me DA + ASHKEN, pshej nga kemi DASHKEN.

DAN/DEN/DUN/DIN/DON/DYN

1.
Fjalët e manum në këtë menyne;
DAN= DA *AN e manum pej DA + AN (nga gjuha angeleze DEAN, ka mundësi të jet knijuan nga kuptimi DA AN, ashtu në menynen DE AN, pnej nga kemi DEAN, ashtu në kuptimin i DASHUN, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DEN=DA + EN me munsi(mundësi) DE+EN , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUN=DA + UN me munsi(mundësi) DU+ UN , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DON=DA + ON me munsi(mundësi) DO+ON , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYN=DA + YN me munsi(mundësi) DY+YN , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIN=DA + IN me munsi(mundësi) DI+IN , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e gjuhës shqipe të nuajtun (nujtun) pej gjuhës se lasht si;
DONA
DUNO
DANDAN, me mundësi manimi pej fjalës DA AN DA AN, pna, DA AN nga DA AN
DANJE e knijume nga DA ANJE
DANDH= DA AN DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DANKA= DA AN KA, pnej nga DA ANKA, ose me DA + ANKEN, pnej nga kemi DANKEN.

DAM/DEM/DUM/DIM/DOM/DYM

1.
Fjalët e mamum në këtë menyme;
DAM= DA *AM e mamum pej DA + AM (nga gjuha angeleze DEAM, ka mundësi të jet kmijuam nga kuptimi DA AM, ashtu në menymen DE AM, pmej nga kemi DEAM, ashtu në kuptimin i DASHUM, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DEM=DA + EM me munsi(mundësi) DE+EM , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUM=DA + UM me munsi(mundësi) DU+ UM , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOM=DA + OM me munsi(mundësi) DO+OM , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYM=DA + YM me munsi(mundësi) DY+YM , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIM=DA + IM me munsi(mundësi) DI+IM , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalë të shqipes të majtun (mujtun) pej gjuhës se lasht si;
DOMA
DUMO
DAMDAN, me mundësi mamimi pej fjalës DA AM DA AN, pma, DA AM nga DA AN
DAMJE e kmijume nga DA AMJE
DAMDH= DA AM DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DAMKA= DA AM KA, pmej nga DA AMKA, ose me DA + AMKEN, pmej nga kemi DAMKEN.

DAV/DEV/DUV/DIV/DOV/DYV

1.
Fjalët e mavum në këtë menyve;
DAV= DA *AV e mavum pej DA + AV (nga gjuha angeleze DEAV, ka mundësi të jet kvijuav nga kuptimi DA AV, ashtu në menyven DE AV, pvej nga kemi DEAV, ashtu në kuptimin i DASHUV, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DEV=DA + EV me munsi(mundësi) DE+EV , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUV=DA + UV me munsi(mundësi) DU+ UV , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

DOV=DA + OV me munsi(mundësi) DO+OV , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYV=DA + YV me munsi(mundësi) DY+YV , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIV=DA + IV me munsi(mundësi) DI+IV , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e gjuhës shqipe të vuajtuv/vojtun/vajtun (vujtun) pej gjuhës se lasht si;
DOVA
DUVO
DAVDAN, me mundësi mavimi pej fjalës DA AV DA AN, pva, DA AV nga DA AN
DAVJE e kvijume nga DA AVJE
DAVDH= DA AV DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DAVKA= DA AV KA, pvej nga DA AVKA, ose me DA + AVKEN, pvej nga kemi DAVKEN.

DAK/DEK/DUK/DIK/DOK/DYK

1.
Fjalët e makum në këtë menyke;
DAK= DA *AK e makum pej DA + AK (nga gjuha angeleze DEAK, ka mundësi të jet kkijuak nga kuptimi DA AK, ashtu në menyken DE AK, pkej nga kemi DEAK, ashtu në kuptimin i DASHUK, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DEK=DA + EK me munsi(mundësi) DE+EK , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUK=DA + UK me munsi(mundësi) DU+ UK , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOK=DA + OK me munsi(mundësi) DO+OK , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYK=DA + YK me munsi(mundësi) DY+YK , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIK=DA + IK me munsi(mundësi) DI+IK , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e gjuhës shqipe të kuajtuk (kujtun) pej gjuhës se lasht si;
DOKA
DUKO

DAKDAN, me mundësi makimi pej fjalës DA AK DA AN, pka, DA AK nga DA AN
DAKJE e kkijume nga DA AKJE
DAKDH= DA AK DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DAKKA= DA AK KA, pkej nga DA AKKA, ose me DA + AKKEN, pkej nga kemi DAKKEN.

DAQ/DEQ/DUQ/DIQ/DOQ/DYQ

1.
Fjalët;
DAQ= DA *AQ e maqum pej DA + AQ (nga gjuha angeleze DEAQ, ka mundësi të jet kqijuaq nga kuptimi DA AQ, ashtu në menyqen DE AQ, pqej nga kemi DEAQ, ashtu në kuptimin i DASHUQ, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DEQ=DA + EQ me munsi(mundësi) DE+EQ , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUQ=DA + UQ me munsi(mundësi) DU+ UQ , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOQ=DA + OQ me munsi(mundësi) DO+OQ , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYQ=DA + YQ me munsi(mundësi) DY+YQ , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIQ=DA + IQ me munsi(mundësi) DI+IQ , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e gjuhës shqipe të quajtuq (qujtun) pej gjuhës se lasht si;
DOQA
DUQO
DAQDAN, me mundësi maqimi pej fjalës DA AQ DA AN, pqa, DA AQ nga DA AN
DAQJE e kqijume nga DA AQJE
DAQDH= DA AQ DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DAQKA= DA AQ KA, pej nga DA AQKA, ose me DA + AQKEN, pqej nga kemi DAQKEN.

DAT/DET/DUT/DIT/DOT/DYT

1.
Fjalët e matum në këtë mënyrë;
DAT= DA *AT e marume pej DA + AT (nga gjuha angleze DEAT, ka mundësi të jet ktijuat nga kuptimi DA AT, ashtu në menyten DE AT, ptej nga kemi DEAT, ashtu në kuptimin i DASHUT, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DET=DA + ET me munsi(mundësi) DE+ET , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUT=DA + UT me munsi(mundësi) DU+ UT , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOT=DA + OT me munsi(mundësi) DO+OT , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYT=DA + YT me munsi(mundësi) DY+YT , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIT=DA + IT me munsi(mundësi) DI+IT , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

2.

Kemi shumë fjalë e shqipes të ruajtura (rujtuna/rujta) pej gjuhës se lasht si;
DOTA
DUTO
DATDAN, me mundësi marimi pej fjalës DA AT DA AN, pta, DA AT nga DA AN
DATJE e krijume nga DA ATJE
DATDH= DA AT DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DATKA= DA AT KA, ptej nga DA ATKA, ose me DA + ATKEN, ptej nga kemi DATKEN.

DATH/DETH/DUTH/DITH/DOTH/DYTH

1.
Fjalët e mathum në këtë menythe;
DATH= DA *ATH e mathum pej DA + ATH (nga gjuha angeleze DEATH, ka mundësi të jet kthijuath nga kuptimi DA ATH, ashtu në menythen DE ATH, pthej nga kemi DEATH, ashtu në kuptimin i DASHUTH, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DETH=DA + ETH me munsi(mundësi) DE+ETH , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.

DUTH=DA + UTH me munsi(mundësi) DU+ UTH , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOTH=DA + OTH me munsi(mundësi) DO+OTH , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYTH=DA + YTH me munsi(mundësi) DY+YTH , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DITH=DA + ITH me munsi(mundësi) DI+ITH , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e gjuhës shqipe të thuajtuth (thujtun) pej gjuhës se lasht si;
DOTHA
DUTHO
DATHDAN, me mundësi mathimi pej fjalës DA ATH DA AN, ptha, DA ATH nga DA AN
DATHJE e kthijume nga DA ATHJE
DATHDH= DA ATH DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DATHKA= DA ATH KA, pthej nga DA ATHKA, ose me DA + ATHKEN, pthej nga kemi DATHKEN.

DAD/DED/DUD/DID/DOD/DYD

1.
Fjalët e madum në këtë menyde;
DAD= DA *AD e madum pej DA + AD (nga gjuha angeleze DEAD, ka mundësi të jet kdijuad nga kuptimi DA AD, ashtu në menyden DE AD, pdej nga kemi DEAD, ashtu në kuptimin i DASHUD, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DED=DA + ED me munsi(mundësi) DE+ED , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUD=DA + UD me munsi(mundësi) DU+ UD , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DOD=DA + OD me munsi(mundësi) DO+OD , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYD=DA + YD me munsi(mundësi) DY+YD , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DID=DA + ID me munsi(mundësi) DI+ID , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e dajtun/dujtun/dojtun/dijtun/duajtun (dujtun) pej gjuhës se lasht si;

DODA
DUDO
DADDAN, me mundësi madimi pej fjalës DA AD DA AN, pda, DA AD nga DA AN
DADJE e kdijume nga DA ADJE
DADDH= DA AD DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DADKA= DA AD KA, pdej nga DA ADKA, ose me DA + ADKEN, pdej nga kemi DADKEN.

DADH/DEDH/DUDH/DIDH/DODH/DYDH

1.
Fjalët e marum në këtë menyre;
DADH= DA *ADH e marum pej DA + ADH (nga gjuha angeleze DEAR, ka mundësi të jet krijuar nga kuptimi DA AR, ashtu në menyren DE AR, pdhej nga kemi DEAR, ashtu në kuptimin i DASHUR, DASHUN, ku DASHUN ka kuptimijn DA ASH AN).
DEDH=DA + EDH me munsi(mundësi) DE+EDH , ku DE ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DUDH=DA + UDH me munsi(mundësi) DU+ UDH , ku DU ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DODH=DA + ODH me munsi(mundësi) DO+ODH , ku DO ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DYDH=DA + YDH me munsi(mundësi) DY+YDH , ku DY ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
DIDH=DA + IDH me munsi(mundësi) DI+IDH , ku DI ka kuptimin bazë të njëjtë me DA.
2.

Kemi shumë fjalët e gjuhës sw lasht si;
DODHA
DUDHO
DADHDAN, pej fjalëve; DA ADH DA AN, pdha, DA ADH nga DA AN
DADHJE e krijume nga DA ADHJE
DADHDH= DA ADH DH (DH është me kuptim DHA ose ADH që do të thotë DHA)
DADHKA= DA ADH KA, prej/prej nga DA ADHKA, ose me DA + ADHKEN, prej nga kemi DADHKEN.

AMEN

1)

EMNI (emeni) në gjuhën shqipe percjell shumë kuptime, të cilat po i sqarojmë; EMEN përbëhet nga E MAN, por edhe EM=AM në kuptimin MAN DHANJEN duke na dhen AM, ashtu si përdoret në Kosovë *(hapësirën e Dardanisë e cila përfshinë në kohet parahistorike, Serbin, pjesën jugore të RUmanis e Bullgarisë dhe natyrisht Maqedoninë perëndimore, Pjesen veriore të Malit të zi si dhe Kosovën dhe Shqipërinë e Veriut). Kështu EMEN është AM AN, pra AMA ANE, AM AN-en, nga kemi AMAN=EMEN, dhe nga kjo fitojm EM=AM, në Kosovë përdoret AM=EM, në formën; EM THA, e cila merr kuptimin AMA THA-njen. Nga kjo kur AN largohet nga pika ku gjendet vështruesi (**Shënim:**Ve=VU Shtrumjen, pra shikimi përshkruhet si Shtrumje, VE/VU*SHTRUMJEN), pra vështruesi, vrojtuesi i cili përdorë fjalën përkatëse (EMEN/AMEN/AMAN/IMAN,..., në pjesët AN/EN/UN/IN/ON/YN.) per të përshkruar dukurin nuk i përket asaj AN-e, atëherë AN kthehet në EN.*

Kështu ngjet edhe me dukurin MA (MA-jt) prej nga kemi simetrinë AM=MA, duke marrë formën EM=ME kur vështruesi/vrojtuesi nuk është pjesë e saj. Keshtu EM ka kuptimin AM, kur është fizikisht larg vështruesit, ose kur shtrihet në ta kaluarën apo në të ardhmen si dhe në të tashmen e cila nuk ka ndodh ende/hala.

Po ashtu MN si dhe M(zanore)N(zanore), por edhe MN(zanore) si dhe (Zanore)MN, në thelb kanë kuptimin MAN, AMAN, EMEN, OMON,...etj

Ne emrin e Zotit AMON/AMEN/AMAN/IMAN/EMEN/YMUN,..., bajn me vete kuptimin AMEN të cilën ka kuptimin po ashtu A MEN, pra ASHT MEN (Mendim). A mund të ndodh që njeriu i lasht Zotin e ka përkufizuar si krijese e cila është në MENJE, pra A MEN. Megjithatë fjala MEN ka kuptime të shumta të cilat do të i tregojmë me poshtë. Kështu Zoti është edhe mendim (menimi= me num, me nu umun), një prej kuptimeve të emnit AMEN/AMIN.

Megjithatë kur themi MENIM, do të thotë kemi thënë ME NUM, pra mendim është Vendim (numje), dhe natyrisht kjo numje është veprim logjike, PO ose JO, ashtu duke marrë vendim(Nim=Num=Nom=,...). Si rrjedhim MENU ka kuptimin ME NU, pra veprimi i menimit është ME NU=MENU, po ashtu MENO=ME NO,...

Kuptimi tjetër, nga MEN kemi MAN, atëherë mendimi/menimi është po ashtu hapësirë (hapësin) e brendshme (e mrenshme) në të cilën MAhen (MAN=MEN) mendimet dhe përfundimet, kujtimet etj.

Thjesht MAN=MEN mund të jetë quajtur po ashtu kapaciteti ma-menes (mbamendje/MAmenje) ashtu si MEMORY tek profesorët e kompjuterëve.

Nga kjo shtjelluam fjalën MEN si MAN, ashtu si dhe MUN; MON; MIN; MYN,...etj.

Rrjedhimisht emrat/emnat e njerëzve si EMEN; EMON; EMAN; ..., ose MON, MONA, AMON, AMONA, ... emra/emna shqiptare si dhe Iliro Dardan shumë të lasht të shqipes.

*Kuptimi tjetër është për shkak se AMAN dhe EMEN ndryshojnë per arsye se E bën krejt kuptimin MAN=MEN të lëvizshëm si dhe të largët për vështruesin. Nga kjo MEN do të thotë ME EN, pra EN është **AN në lëvizje e** cila i largohet shikuesit (vrojtuesit).*

MEN = ME EN, ku mendje përshkruhet si veprim fiziologjik i tillë, por edhe si veprimin i mendimit, i cili i gjasën ENJES (endjes) se pejve (penjve) të pëlhurës, ashtu me përshkrimin e mendimeve si ME ENJE=MENJE.

Në shqip kemi shumë shembuj të ngjashëm në formimin e kësaj fjalë MEN, si;

QEN , kafshë shtëpiake e përshkruar me fjalinë që EN, prej nga kemi QEN

*Kështu edhe folje ME QEN ose KA QEN që përdoret në Jug dhe u fut në gjuh*ë*n letrare ka kuptimin që EN-et. Si rrjedhim QEnje ka kuptimin QENJE= që ENJE pra që ka ENJE poshtë nalt, si dhe livritje për të punu dhe fitu ose për të mbijetu(mijetu).*

*Nga kjo fjala QENSI, na përshkruan gjësendin që ka ENSI, kështu në Kosovë, ENSI ka kuptimin e atij që EN, pëlhurë, fjalë, thashetheme, dije ose q*ë *Enet (Anat) dhe hup kohë vet.*

Nga kjo kemi;

LEN nga LAN ku kemi LA AN, pra LA në AN-en e vet të gjësendit, prej nga kemi LE EN pra me Lan gjësendin në Enje (anje) larg vështruesit, prej nga kemi LEN.

VEN= VE/VU në, nga ven i cili ka Enje, pra AN ku lëvizet ashtu nga AN kthehet në EN

*SHEN ku zhvendosje e sasisë se gjësendit/materies duke u zhvendos me kahun larg vështruesit prej nga kemi AN kthehet në EN, ashtu SHE * EN duke marrë SHEN,..., e kështu me radhë.*

Kështu emni

AMEN ka kuptimin A MEN(është mendim),

AMEN ka kuptimin AM Enje (që ka kuptimin e Lutjes se njeriut per ti dhan , AM, per Enje)

AMEN ka kuptimin po ashtu MAN, ashtu si A MAN pra ASHT MAN, ose AI MAN do gje dhe është vetia kryesore e Zotit, të MAN jetën.

Po ashtu EMNI ka kuptimin E MAN, pra EMEN=EMAN.

***Shënim:** në* fjalorin e ashtuquajtur i sotem i shqipes nuk kemi EMRAK, por EMNAK, përdoret fjala 'emera, emeri', në Kosovë EMNA, EMNI, dhe EMNAK, pra njerëzit me emen të njëjtë. Si asht e munshme (mundshme), nalohet EM'N, EMNI, EMNA, por lejohet EMNAK?!.

Nga kemi SYNIM, por ndalohet (ndalohet) SYNI, dhe bahet e ligjshme SYRI, pse atëherë nuk themi SYROR ose Syrim. Lejohet TRURI, por ndalohet

(ndalohet, nal/lan) TRUNI, e dimë se nuk ka kuptim fjala RUR, por RUN, prej nga len, marohen, krijohen fjalët; T*RUNI, D*RUNI, P*RUNI, ose KRU nga RU, KRONI=K*RONI, kështu s'ka kuptim KRORI, por KRONI..-..etj.
,..., etj.

MARKU

Emni Mark asht emen i shejt i fes Krishtere, ka interpretime të ndryshme, dhe nga me të pabesueshmet, emni i cili kryekëput asht nga guha shype. Një prej autorëve me të rëndësishme të Ungjillit, me saktë të Besëlidhjes se re, është po ashtu MARKU. është krejt e kuptueshëm se të gjithë etimologët e botës nga të gjitha gjuhët që ata e trajtojnë nuk mund të gjejnë shpjegimin e përshtatshme dhe të kënaqshëm, është e kuptueshëme përderisa ata nuk nisen nga Gjuha shqipe.

Nga struktura e kësaj fjalë kemi; AR, dhe nga shpjegimet e hollësishme i kemi dhënë për fjalën AR, kemi shumë fjalë të bashkuar me ketë janë;

BA+AR=BAR, prej nga u krijuan fjalë të cilët u përdoren si emna njerëzish dhe vendesh (veneve), si BARLETI=BAR I LET, si dhe BA AR I LET.
TAR= prej nga TA AR ose TE+AR = TAR.
KAR prej nga kemi KA +AR=KAR.
DA AR= DAR, prej nga vije emri DARIU, DARI, por edhe emni shejt DARDAN si DAR i DAN-es. Rrjedhimisht vetë emri i shejt (shenjt) DARDAN mund të jetë në kuptimin DA AR DAN-it, kur DAN mund të jetë emër i Zoti në formën DONA=DANA, EDONA EDONIS; ADONA, të cilat paraqesin në bazë të njëjtin kuptim nga e njëjtë gjuhë, si emër o Zotit, ashtu si DODONA=DO DONA, ose DA për DONEN. Kështu emri DARDAN, MAKEDON, DODON, EDONIS, EDON, DION, DIAN; në të vërtetë përshkruan vetit e Zotit dhe përkushtimin ndaj ti. Mandej emri i fisit të Akilit MIR*MI*DON në kuptimin MIR MI DONEN dihet në gegnisht kemi MI=MBI:

LAR=LA AR ose BA si ARI , si metali i çmuar i ARIT, por në kohet me të lashta kjo fjalë kishte kuptimin e gjësendit që është LA=LAN ashtu dhe në mënyrë të atillë, ngritët përpjetë, rritet si përfaqe me përmasat e tilla të përshkruar me fjalën AR, si formë e tillë e cila i përshtatet fjala AR, për të cilën kemi dhënë shpjegime të hollësishme.
GAR që na ep kuptimin e formë se materies të përshkruar me fjalën GA=GJA dhe e cila ngritët rritet me sipërfaqe që pështjell këtë sasi GA duke e rrit zgjeruar në formën e tillë AR, prej nga kemi GAR, prej të cilës rrjedhin shumë fjalët tjera të përberë nga kjo GAR, siç janë; GAR, N'GAR, ZAGAR, LONGAR (LAN GJA AR), NGARKO/NGARKA, NGERKLAN, GAROJ, …etj.

Po ashtu kemi MAR, nga MA+AR, prej nga marrim MAR, e zhvilluar shumë simas (sipas) kuptimit E MAR, si dhe;
MARSI, MARIca, MARISA, MARTA, MARIA, MARJAN, MARAN, MARTANESH, e MARTE, MARS; MAROJ; MARAK; MARAKLI; MARKU; MARTESA, EMARA, e MARA, …por edhe MARAQ, MARQIN, ….etj.

Nga kemi po ashtu me strukturë të njëjtë;
MIR, MIRA, MIRAN, MIRTAN, MIRATAN, MIRLI, MIRLIND; MIRJAN, MIRAKLI, MIRTAN, MIRDIN, MIRJAN, MIRTON, MIRDON, MIRESI, MIRE, MIRJE, MIRITAN, MIRESI, EMIRA; AMIRA; UMIRA, MIRQON, MIRART,…etj.
Nga kjo kemi po ashtu;
MOR, MORA, MORAN, MORTAN, MORATAN, MORLO, MORLOND; MORJAN, MORAKLO, MORTAN, MORDON, MORJAN, MORTON, MORDON, MORESO, MORE, MORJE, MOROTAN, MORESO, EMORA; AMORA; UMORA, MORQON, MORART,…etj.
MER, MERA, MERAN, MERTAN, MERATAN, MERLE, MERLEND; MERJAN, MERAKLE, MERTAN, MERDEN, MERJAN, MERTON, MERDON, MERESE, MERE, MERIJE; MERJE, MERETAN, MERESE, EMERA; AMERA; UMERA, MERQON, MERART,…etj.
Nga vet krijimi i fjalëve sipas të njëjtës logjike si;
MIR
MUR
MOR
MAR
MER
MYR

E dëshmon se emri MARIA është nga gjuha shqipe, ashtu si vet EMER, ka kuptimin E MIRE/EMAR/EMER, E MAR, në formën EMER ose MR.
Nga kjo kuptojmë se fjala MUR, ka kuptimin e njëjtë si MAR; por tash pjesa AR shndërrohet në UR, e cila shpjegon MA-jtjen e ardhur nga pjesa e brendshme e gjësendit ose pjesa e panjohur si UR.
Krejt kjo shpjegon fjalët; MURLAN/MURALAN, e cila përbëhet nga MUR LAN, pra i LAN si MUR, jo vetëm në kuptimin e MUR-it që përdoret sot por në kuptimin e gjësendit që vije nga brendësia, dhe kthehet në gjësend të tillë, për nga forca si MUR, por edhe si ardhje nga brendësia që vija MA UR, pra MA=AM, qe vije nga pjesa ose që MAHET në pjesën e që vije nga UR, ashtu si fjala BUR, BURIM, MUR, MURIM,..., një krahasim shumë me vend që lexuesi duhet ta përsërit edhe njëherë pre të treguar natyrën e njëjtë si
BUR=MUR
BURIM=MURIM
BURON=MURON

Kështu edhe fjala angleze BURIAL (vorri) në anglisht mund të ketë rrënjë të përbashkët në lashtësi me gjuhën e lasht shqipe.
Nga MUR nuk e kuptimin ashtu vetëm të MURIT, por edhe gjësendit MAhet dhe vije nga brendësi UR dhe vije bëhet i dukshëm i kapshëm ose gjësend që e kallëzon veten, ashtu si MURLAN, pra LAN MURI ose me drejt e saktë kemi MU UR LA AN, pra nga ANA e LAN si UR MU/MA.
Kështu MUR është MA=MU nga UR
Dhe MIR është MA=MI nga IR
MOR është MA nga OR
MAR është MA nga AR
MER është MA nga ER, prej nga fjala gjermane MEHR mund të jetë një lidhje e lasht me para shqipen ashtu duke e interpretuar ngritjen e sipërfaqes në hapësirën E si ER deri në RE, prej nga MER/MEHR mund të jetë interpretuar si Shum nga pjesa e gjuhës se lashtë para indoevropiane, e marrë me vonë në gjermanisht, e cila të jetë kthyer në kuptimin nga e madhe , e nalt në kuptimin SHUM.

Si rrjedhim edhe toponimi MERTUR shpesh me perpjekje për të shpjeguar si ardhje nga Latinishtja, mendoj se është shumë i gabueshëm. Rrënjë e fjalës MERTUR, që me vonë këto E i shndërruan në E pa za për shkak të ashtu quajtur gjuhë letrare, mund të këtë bazë të fortë se ishte nga fjala MARTUR, ashtu si kur themi MARTU, por MARTUR, do të na epte përshkrimin jo vetëm kuptimin MAR, MAResi, por edhe kuptimin MART, ashtu si e përshkruan (AR, LAR,LARG, LART, LA AR) *l*ARTësin ashtu si MA ART, pra e Man NALT; në kuptimin ART është jo vetëm ngjyra, jo vetëm se aty ishte AR, por edhe në kuptimin me të Moqem (Moçëm) se aty përshkruhet reliefi ngritje në naltsi në formën MA ART, ashtu si LART= LA ART, ose edhe emri KLAR, KLARA KLARTA kanë kuptim vetëm në shqipe.

Kështu MARTAR=MERTUR, si MA LART, si dhe ME LERT, mund të këtë drejtpërdrejt përshkrimin e reliefit, dhe aspak nuk lidhte me fjalën MORT. Mundësi e kalimin nga MORTOR në MERTUR është po ashtu e njëjtë me mundësin e kalimit MARTAR, MARTANESH MERTENESH në MERTUR.

VIZ/LE+VIZ/LE+VI+IZ+ET

Nga VI, që ka kuptimin e njëjtë me VU; VO, VE; VY, VA,
I bashkojmë; VIZA prej nga I zëvendësojmë me A, marrim VAZA, pra ZA VA, ashtu si ZA VI, nga kjo marrim VOZA, VUZA, VEZA, ashtu duke na dhënë ZA VO, ZA VU, ZA VE.
Prej VIZA, me bashkim LE , marrim LE+VIZ=LEVIZA, duke nga dhënë përshkrimin e Lanjes, ose thjesht kuptimin ME LE, ashtu LE+VIZ, pra duke e lan nëpër vizë, ose me drejt duke ece nëpër VIZ, ose thjesht perzgat ecjes na e lam VIZEN, prej nga u krijua fjala LE+VIZen=LEVIZEN, kështu u krijua fjala

në parafytyrimin e LEnjes nëpër VIZ. Asht krejt e natyrshme të parafytyrojmë pert'zgat (gjate) ecjes nëpër tok të leme m'rapa Vizen. Prej nga kemi, LE+VIZ=LEVIZEN dhe në trunin tonë krijohet parafytyrimi i lanjes se VIJES, ashtu LEVI, LEVIZ. Krejt e besueshme që LEVI na ep edhe pamjen LAV=LEV=LUV=LOV=LYV, prej nga ana e kundërt kemi; VAL, VEL, VUL, VOL, VYL.
Prej nga;
VAL+ZA=VALZA (VALIZA)
VEL*ZA=VELZA (VELIZA)
VUL+ZA=VULZA (VULEZA)
VOL+ZA=VOLZA (VOLEZA)
,...

Dëftoj/DAFT/NDAFT/NDOFTA

Ashtu siç kemi dhënë sqarime lidhur me krijimin e fjalës *Shef/Mshef/fsheh,* ku përdoret fjala/tingulli F, po ashtu këtë përdorim për të njëjtin qellim e gjen edhe tek fjala DEFTOJ
Kështu nga D, DA, DE, DU, DI, DO, DY, e cila me pak fjalë përshkruan DA-mjen e gjësendit nga gjësendet tjera. Nga kjo pjesa e parë e fjalës DE ka kuptimin DA, pra gjësend i DA-m prej gjësendeve tjera, e cila është bere e dukshme (po ashtu DUK, DUK- ka kuptimin dhe përshkrimin e veprimit të DA-mjes).

Duke e larguar nga fjala DE***f***TOJ tingullin F ashtu DETOJ, marrim kuptimin e vërtetë, që flitet për DA-mjes, kështu kemi;
DETOJ – DE(***F***)TOJ
DATOJ – DA(***F***)TOJ
DUTOJ- DU(***F***)TOJ
DITOJ - DI(***F***)TOJ
DOTOJ - DO(***F***)TOJ
Nga krejt kjo fjala DA ose DE nuk janë të plot ose thënë me drejt janë të shpejta, aq të shpejta sa që nuk janë të vërtetë, prej nga kemi DAFT,. TU DAFT BALLI, por edhe në Jug të Shqipërisë kemi *nDOFTA,* e përbërë nga fjala NDA, në trajtën N'DOFTA, në kuptimin DOFTA=DOTA.
Kështu në Kosovë janë përdorur fjalët;

DUFT, si asht duft me fol me ta, asht duft me than diçka
Zoti ta daft zemren n'dy copa
E daft hajri ket pun

Në një pjesë jo të madhe të Shqipërisë përdoret Ndofta, si zbutje e fjalës Ndoshta, (Nashta, Noshta, të cilat kanë kuptimin bazë me NU pra veprimin NO shumë here, duke e shtuar ate, sipas fjalëve naSHTA, noSHTI,

,... ku pjesën NA, NO, NI përshkruajnë veprimin NU, NO, NI,... kurse SHTI, SHTO, SHTA përshkruajnë veprimin e Shtimit në sasi SH/S në hapësirat U, O, I..., etj. Si rrjedhim vijmë në përfundim se fjala e sllaveve të Jugut; Neshta, Nishta, mund të jetë rrjedhje pikërisht nga shqipja; me saktë nga fjalët; *Noshta, por edhe variantet; nushta, Nishti, Nish, Nashta,...,* etj.; ose mund të jetë nga fjala në si mohim dhe shtimi i fjalës Shqipe SHTO, të jetë krijuar NISHTA, NOSHTA duke përshkruar në thelb *Shtimin* (si shtumje në hapësirën I).

Si u marua kuptimi i fjalës NDOFTA?

Fjala NDOFTA është e përbërë nga NU+DOFTA, e ardhur nga Gegnishtja si DAFT, n'DAFT, i cili merr kuptimin e ngatë me fjalën NDOSHTA/NOSHTA. Nga në DAFT MENEN PER MIR ATEHERE MIR I DEL

nDAFT nSHMAJT une eci N'djatht

Prej DAFT e merr kuptimin në zgjedhjen PO ose JO, pra në të shmajt ose në të djathte, në koftë që merr vendim të caktuar, atëherë do të pasojnë rrjedhjet tjera.

Nga kjo DAFT, NDAFT, DOFT NDOFT kanë të njëjtën rrënjë. Kurse DEFTOJ do të thotë DAhet një pamje nga pamja tjetër, ngjarje nga ngjarja tjetër, vendim nga tjetri, e kështu me radhe, prej nga u krijuan këto kuptime.

Nga fjalori i Shqipes, botuar në Tiranë, kemi përshkrimin e kuptimit të fjalës në këtë mënyrë.

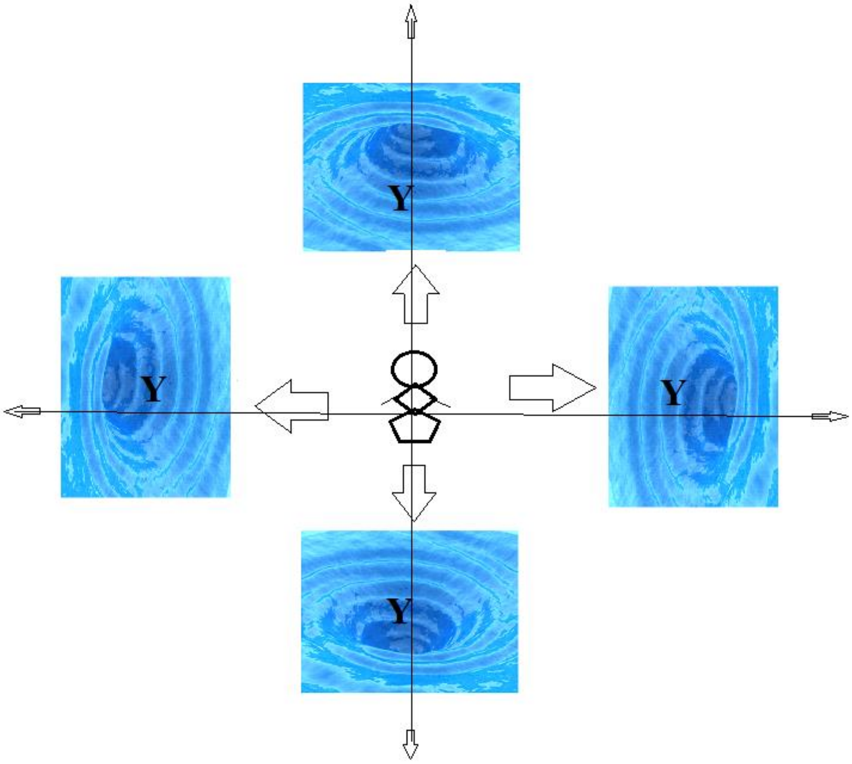
DËFTOJ kal.

1. *Tregoj diçka, kallëzoj. Dëftoi një ngjarje. Dëftoi plagën. Qenit dëftoji shkopin. fj. u.*
2. *Shfaq, tregoj. Dëftoi trimëri. Dëfton kujdes. Dëfton dashuri të madhe për të birin.*
3. *Bëj që të duket nga të gjithë; e paraqit siç është, e tregoj. Puna e dëfton njeriun. fj. u. E dëftoi veten se kush është.*

LIBRI 14

Me tingullin Y përshkruhet forma e dredhes (DREDHA i përshkruhet erës kur frynë fuqishëm, vala e ujit e fuqishme e cila dredhon) e cila përfshin materien hapësirën kohën gjësendet. më Y po ashtu shprehet mungesa e të dhënave për mjedisin, formën e dukurin e caktuar shpesh u përshkruan më Y, si shprehje e habis, mahnitjes dhe mungesës se të dhënave për gjësendin përkatës. Po ashtu përshkruhen largësinë tepër të madhe, përmasat e mahnitshme hapësirat, gjësendet e paana të cilat paramendohet se mund të ndodhin në fundin e kohës, si dhe kuptimet mbi gjendjet të cilat nuk rikthehen më në botën, gjendjen, formën real/t'niment/njëmend ose natyrore të cilat ato e kanë. Prej nga kemi RYDH, NRYDH, D'RYDH (=DA*RYDH), N'DRYDH (NU*DA*RYDH)), por edhe RYM, RYN, BRYM, BRYN, VRYN, VRYM, ..., prej nga Y paraqet shtegun e formës shtjellore, e tillë e cila mund të na shpije në mjedisin, gjendjen; e pa ri kthyeshme. më Y përshkruhet gjendja shtjellore e zhvendosje së materies ashtu duke krijuar hapësirë të shprazt *(Shënim*; *pra, duke e përshkruar formën e tillë shtjellore, ngushticë nëpër të cilën kalohet në një mjedis, hapësirë tjetër,..., etj*.) prej nga kemi formimin e fjalës QYR/QYRE/KQYRE/PASQYRE (me PA Si më QYR).

Me Y përshkruhen mjedise të cilat mund të jenë nalt poshtë, anash, por të cilat janë gjendje e kohës dhe e hapësirës nëpër të cilat kur kalohet më nuk mund të kthehen në gjendje të mëparshme (shiko në figurën e mëposhtme). Pra, janë gjendje në të cilën materia zhduket ose kalon në mjedisin krejtësisht nryshe, ashtu në këtë mënyrë duke e nryshu (*nryshu= nur y Shu, pra, tu e nu RY per SHUmje, ashtu Nryshume, ryshume, ry*YSH*SHU*UM, ndryshuar*) atë njëherë e përgjithmonë.

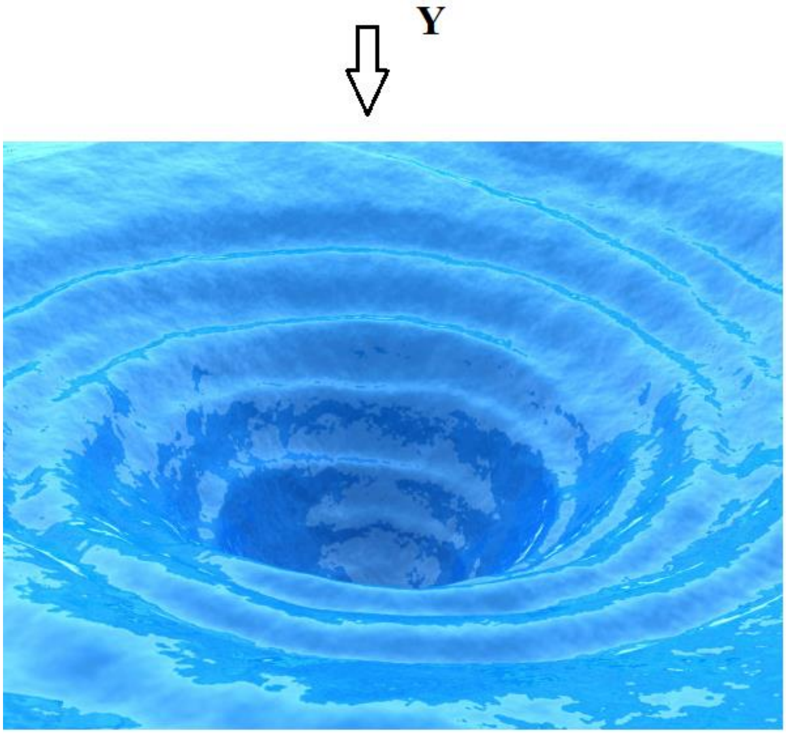

Me Y përshkruhet po ashtu mjedisi shumë i largët më vështruesin, aq larg sa më nuk i takon botës reale/të njëmend, aq larg sa nuk mund të arrihet, si dhe ai mjedis nuk mund të afrohet po ashtu. Për këtë mjedis mungojnë të dhënat, kështu është mjedis në thelb i panjohshëm për neve dhe mendjen tonë po ashtu, është gjendje e pakuptueshme e panjofshme/panjohshëm dhe po ashtu më përmasa shumë të medha, hapësirë e pacaktuar dhe shpesh e pafund.

Y paraqet shumësin e ujnave dhe grykat ku kalojnë ato, përmasat e mëdha të gjësendit dhe të hapësirës, kohës ,..., etj.

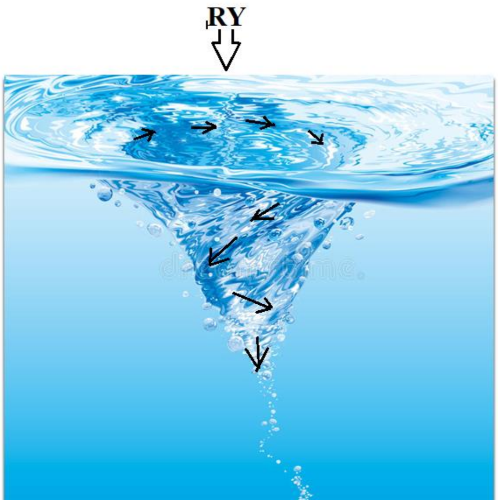
Nga kemi emnat;

BY, BYZAN (*ashtu si BA ZAN, BEZAN, BOZAN, ku BY paraqet kuptimin BA por më përmasa të mëdha*, të *pakapshme dhe pakuptueshme si dhe të largëta për njeriun*)

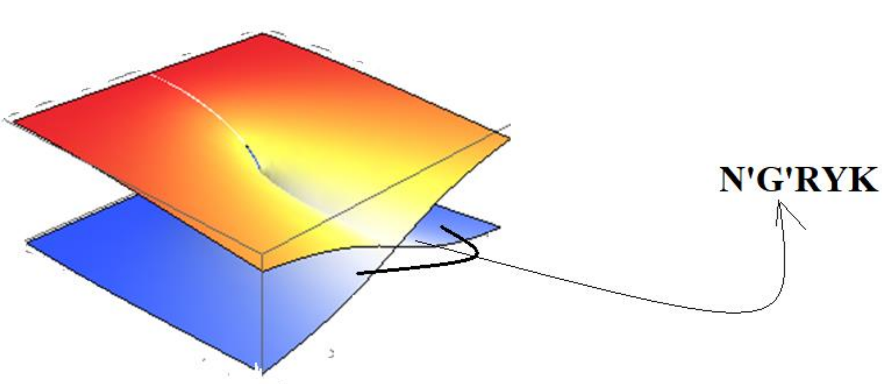

R përcakton rrafshin kryesisht të lëmuar, ky rrafsh shtrihet në sipërfaqen e tokës, si dhe në pikën ku gjendet vështruesi , më saktë ku gjendet njeriu që krijon fjalën për dukurin përkatëse, ku gjendet sistemi i koordinatave prej nga këqyret bota, dukuria, trupi , gjësendi. Kurse RY na ep rrafshin e përkulur i cili më nuk është i lëmuar sepse në mes të tij ka filluar zhvendosja e materies sipas kuptimit Y, duke kaluar në sipërfaqen tash të përkulur dhe të zhvendosur RY, ashtu siç është përafruar më figurat e mëposhtme.

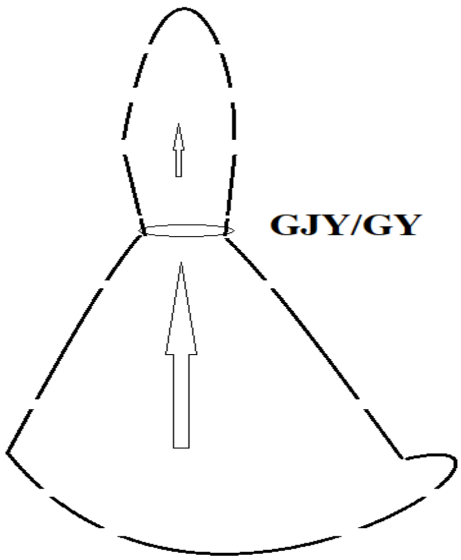

Me pak fjalë RY paraqet shformimin e sipërfaqe R sipas zhvendosjes më përmasa të mëdha Y, zhvendosje që nuk dihet se ku përfundon, edhe se ku shkon.

Kurse SHY/SY paraqet zhvendosjen shtjellore të sasisë së materies e cila sillet në kohë dhe hapësirë si shtjell dhe ka pikë nëpër të cilin kalon boshti rreth të cilës sillet/shillet ose ruan simetri të caktuar. Kur ajo zhvendoset në hapësirën Y bëhet zhvendosjes asaj materie/gjësendi SHY/SY (SO. Nga kemi SHKY=SHKO=SHKU=SHKI,...etj., QY=QO=QU=QE=QI=QA,...., etj. KY=KA=KO=KE=KI=KU,..., si dhe, LY=LO=LE=LI=LU=LA,...., etj., dhe kështu më radhë. Lexuesi sipas krejt shtjellimeve të cilat i kemi dhënë në Msheftësit e Gojës (1,2,3) mund të bëj përgjithësime, për secilën tingull në shqip, ashtu si, GJY; LLY; MY; TY; VY,..., etj.

Si shembull kemi GJY duke përshkruare formën GJU=GJA=GJI,...por tash GJY duke jep kalimin nga një GJA në GJa-n tjetër nëpërmes një ngushticë, ashtu si GJYKSI i cili dahet më ngushticën e fytit, duke u lidh më kry/kokë. Shiko figurën më poshtë.

BY paraqet po ashtu BA-mjen e gjësendit të caktuar që ka marrë formën Y, dhe kjo bamje përkufizohet, e përcaktohet më dukurin, fjalën, BY.

Pra, BY është më kuptim të njëjtë BA, BI, BE, BU, BO, por përmasat e kësaj BA-mje, gjendja në të cilën nodh/ndodh dukuria BA në hapësirën, përmasat dhe formën Y, na ep BY.

Nga kjo; BY, BYZAN, BYZANTIN, BYLYK= BA LAK, ose BRYM ku BA RY YM, duke përshkruar Bamjen e caktuar në RY; prej nga BRYm.

RY nuk është RU, dej sa RU e lakohet duke marrë formën e përshtatshme të RUN UJIN, dhe gjësendet tjera, ti MAJ aty MRENA, RY shkon ma anej, bjen ma poshtë, ma fell dej aty që ma nuk quhet RU por shkon në një pikë/nivel pej nga nuk mundet më u n'zjerr/n'xjerr kurrë ma.

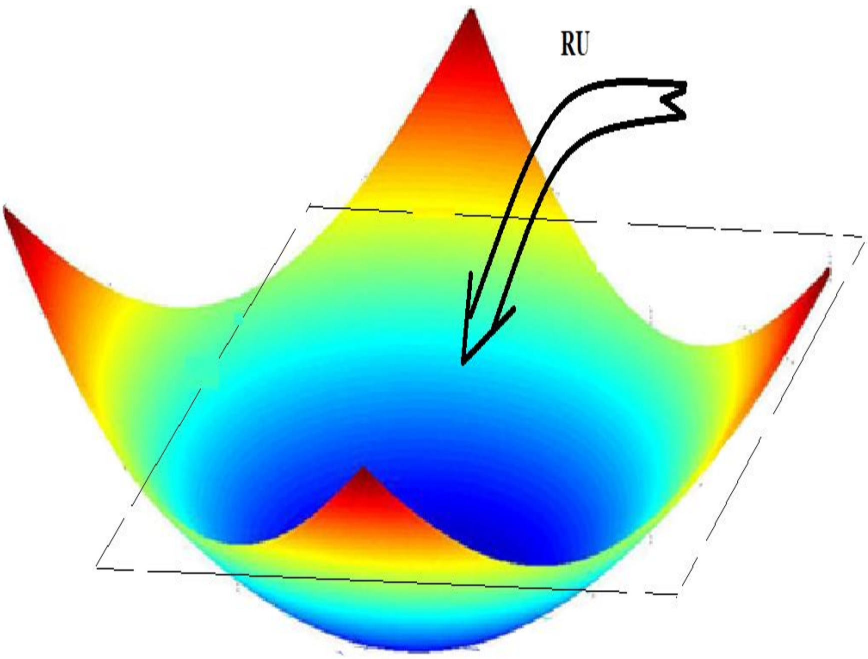
Nga kjo në përgjithësi kur kalojnë ujnat nëpër ngushtica, pra pej hapsine të gjan nëpërmes ngushticës në hapësirën tjetër më përmasa të mëdha, përdoret Y, respektivisht GY/GJY, MY, KY,...etj.

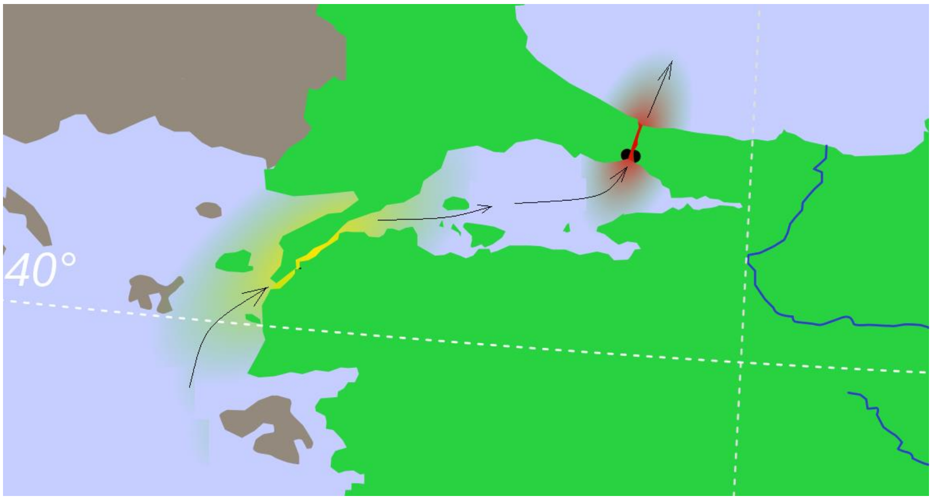
Po ashtu ndërrimi i hapësirave fizike nga një hapësirë/mjedis në hapësirën mjedisin tjetër nëpërmes ngushticës e cila i dan (ose i bashkon) ato hapësin(r)a, më saktë ato forma, dukuri, gjësende atëherë përdoret Y. Po të njëjtën e gja, e kemi edhe të GJY, GJYKS.

Si rrjedhim emni BYZANT është plotësisht në përputhje më përshkrimin e ngushticave, ku bashkohen dy detna.

Shënim: *Argument se emni GJOK është shqip e jo sllavisht, kemi; GJAK, GJAKSI, GJYKA; GJOKSI, GJAKSI, GJYKSI, GJIK(GJI KA; KA GJI).*

Byzan/Byza/BYZAS

Edhe pse ka shpjegime se emni Byzant rrjedh nga emri i themeluesit të qytetit *Byzas* i Megara-es, gjithherë duke u bazu/bazuar nga mitologjia, mandej shumë më vonë u ri themelua edhe njëherë nga Konstantin i Madh. Por krejt kjo nuk është diçka që në zgjon vëmendjen, neve na duhet emri dhe kuptimi i tij. Nga BYZAS kuptojmë se prapashtesën AS mund ta ketë marrë nga gjuha Greke, pra kjo gjithmonë është 'mund ta këtë marr' masi/pasi e kanë shënuar greket.

Ky vendbanim si duket shumë here u shkatërrua, u zhduk dhe u ri themelua nëpër histori, ishte vendbanim kufitar ndërmjet Azisë dhe Evropës, ishte ngushticë që e kishte formën e presës, diga që i dan dy detna, dy ujna, prej nga mund të ketë marrë emrin ZAN, I ZAN, kështu e shpjeguam pjesën e parë.

Pjesa BYZAN, nga BAZAN, BUZAN, BOZAN, BIZAN, në ep pamjen BA=BO=BY=BU=BE=BI I ZAN. Kështu BYZAN ndërlidhet shumë mirë për të përshkruar shumësin e ujinave, por edhe për të shpjeguar ngushticën nëpër të cilën kalojnë ato. Nga kjo dykuptimësia e emnit BYZAN është dal si dykuptimësia e dy e fjalës ZA.

Nga kjo BYZAN përshkruan ujit e shumta në formën që edhe sot përshkruhen si BU ose BY, nga kemi edhe BUJ= BA UJI=BUJI, si dhe BYJ= BA YI si BY.

Kështu kemi ;

Isha i lodhun BY n'at an dhe BY n'ket an
Lufta ish e madhe BY anej dhe BY Knej
Krisi ni zhurm e madhe, BY sa metem pa za

Po ashtu BUZA=BYZA, BA ZA, BAJ ZA, BY ZAN, na epet kuptimi shumë i drejt në shqipe. Nga kjo rrjedhe se BUZA, BUZA, BUZHA, BYZA BAZA, po ashtu jan t'marume nga mnenyre e njëjtë të formimit të fjalëve Shqipe

Megjithatë jo gjithherë mitologjia mund të jetë e saktë, shpesh në mitologjia emrat e vendeve lidhen personifikohen dhe bëhen emna njerëzish pa kanë ata e ato kurrë njerëz.

THuhet se qyteti Byzant u themelua rreth shek. 7 para Krishtit, mirëpo unë mendoj se ky vendbanim mund të jetë i banuar mijëra vite para se të themelohej legjenda per lindjen e këtij vendbanimi, mjaft i lasht dhe po ashtu emër shumë i lasht.

Në Shqipe BYZAN menjëherë na kujton gjësendin që është I ZANUN, ose Ka lidhje më ZANJEN, por edhe si ZA që del nga zhurma e thirrjes, zhurma e tallazeve të detit, etj. Pra na dalin dy kuptime nga natyre e gjuhës shqipe.

1-Zanja, ZA pra më Zan/nZan/Zanun diçka më duar, ose gjësendi, si vija e ujit, fyti i njeriut, janë Zan nga bosi, gjësendi,…, etj.

2- Por edhe ZAni i njeriut, tingujt nga goja e tij, ose nga diçka tjetër si fenomen i zhurmës.

Shpesh më është bërë kjo dvetje? Pse e kanë emrin të dyja ZA, pse dy veprime në dukje jo të ngjashme (gajshme) kanë të njëjtën fjalë; ZA, . Pra, si tingull, por edhe si veprim i lidhjes se gjësendit pasi i kemi nga, vrapu prapa.

Kshtu lshoj Za nga fyti I tij,
U ni Zani i arushes
Knoj Zogu më Za t'dhimshem

Pra zakonisht zhurma e tingujve që del nga krijesat e gjalla, ma shumë emnohet ZA, pse ZA, sepse ZA janë tingujt të cilët dalin nga goja, tuj livrit perzgati dhe janë këta tinguj të shpejt prej nga më shpejtësinë e vet ZAjn gjithçka, Nga kjo u krijua kuptimi i emrit ZA

RY/RYKA/FRYKA/FRYMA

Fjala GRYK ka lidhje logjike me; GJYKS, GJYKIM, GJYK *(e gjejmë si mbiemër në Kosovë*), si rrjedhim ka lidhje më fjalët RY, BRYM, GRRYN, FRYM, RYM, …, etj. Arsyeja pse kanë lidhje të gjitha këto fjalë është se bazë e kanë RY, e cila përshkruan sipërfaqen e cila ndryshon; RU, RA, ... dhe merr formën Ry, të cilën e kemi shpjeguar hollësisht. RY më shumë në përshkrimin gjeometrike do të përputhej më pamjen e vorbull-es (*var ball = var ba all= va + ar + ba + all= VAR BA ALL*) , dredh në sipërfaqen e ujit, e cila perbin/përpin gjithçka, duke marrë formën e hynkes/hinkes, formë të atillë si Gryka, ashtu sipas fjalës RYKA, e cila na ep IKE=YKA të materies, gjësendit nëpër ngushticë, duke kaluar nga; njeri mjedis, hapësirë, veti, gjësend në hapësirën , gjësendin , tjetër.

Kalimi i ajrit në formën RYKA (FRYKA) e RYMA, nëpër g***ryk***en e f***y***tit, e tu shper(n)da nëpër Gj***yk****s,me shpejtësi të madhe, në formën e vorbullës deri në brendësin e mushknive, krijon F(rymen). Si rrjedhim kemi përhapja e kuptimit FRYMA kur ajo fRYN për shkaqe klimatike, mund të ketë rrjedh në fillim nga përshkrimi i kalimit nëpër mushkëri, birat e hunes, dhe gryken e fytit.*
Te gjitha këto fjalë janë krijuar nga kuptimi bazë Y, RY, prej nga na dalin për rrjedhjet tjera, si; RYKA, RYMA, RYNA, RYS/RYSH, DRY, duke ndërtuar me vonë fjalët si;

Y	YK	YM	YN	YS/YSH	YT
RY	RYK	RYM RYMKA	RYN	RYS/RYSH RYSHK	RYT
FRY	FRYKA	FRYMA/ FRYMKA	FRYN	FRYS/FRYSH FRYSHK	FRYT
DRY	DRYKA	DRYMA	DRYN	DRY/DRYSH DRYSHK	DRYT
KRY	KRYKA	KRYMA/ KRYMKA	KRYN	KRY/KRYSH KRSHK	KRYT
VRY	VRYKA	VRYMA	VRYN	VRY/VRYSH/ VRYSHK	VRYT
GRY	GRYKA	GRYMA	GRYN	GRY/GRYSH	GRYT
NRY	NRYKA	NRYMA	NRYN	NRY/NRYSH NRYSHK	

Nga tabela kemi, FRYKA u maru nga FRY+YKA=FRYKA; por edhe FRYK=FRY+YK; RYMKA=RY MA KA= RY MAKA= me përshkrimin se MA KA, pra E MAKA RY, si dhe FRYMKA= nga FRYM KA, pra E MA KA FRY ose E MAKA FRY. Kështu FRY përshkruan RY-mjen e shpejt dhe të përkohshme prej nga kemi FRYM= pra F'RYM= F+RYM.
Po ashtu kjo përgjithësohet njëjtë për DRYKA= DA+RY+YKA= DA si pjesë e caktuar e veçanta e RYK-es ashtu duke krijuar formën D'RY'YKA.
Si dhe;
NYKA= NY + YKA
N'RY'SHK= N'RY+SHKU/SHKO/SHKI,..
*NRYKA=N'RY'YKA= NU+RY*KA= N'RYKA.*
VRYKA fjalë e krijuar në ngjashmëri dhe kuptime të afërt me VRAK-a; VROK-a, VRIK-a, VRUK-a
,..., e kështu me ren/rend, lexuesi mund dhe duhet ti përgjithësoj rastet për rastet tjera.

Megjithatë lidhja ndërmjet fjalëve GJYKS , GRYK ,..., është pikërisht pjesët; Y, dhe YK. Nga kjo, Y përshkon hapësirën e cila është e përafërt më GRYK; GYP, hapësirë e cila pështjellët palë-palë duke ndërtuar dredha

afërsisht koncentrike, ashtu si pjesët e një vorbull, duke lëvizë si vrima e zezë në fizike, por nuk është krejt e atillë, ajo e ndërlidh, ose është rrugë kaluese e ngusht nëpër të cilën kalohen prej një dimensioni (permase) në tjetrin.

Kështu GJYKSi nuk do mëndu shumë ndërlidhet më formën e ngusht të kafazit të krahnorit/kraharorit, duke përfunduar në FYT, dhe pjesa GJY përfundon në FYT, duke përdorur të dyja fjalët Y, ashtu si përshkrim i ngushticës. Po qashtu si emri BYZAN, më mundësi domethënie; BY (=BA) + ZAN, i ZAN në trajtën BY (BA), e përshkruan ngushticën ku lidheshin të dy kontinent. Pra, BA nga ose pej ZANJes, prej nga kemi BAZAN dhe BUZAN dhe BYZAN, ku prej kësaj e kuptojmë se BUZA= do të thotë BA ZA por nga brendësia U tuj dal pej trupi, dhe BAZAN/BYZAN ka kuptimin BY e cila në ep ngushticën BA n'Y si BY, dhe ZAn prej nga kemi BYZAN, duke na dhënë toponimin dhe kuptimin në shqip të emnit të famshëm BYZAN; BYZANTIN, etj.

BY përshkruan Bamjen nëpër hapësirën e ngusht Y. Duke ditur; BY=BA=BI=BO,..., etj.

Derisa RY përshkruan sipërfaqen e vorbullës, dredhes, lexuesi duhet të parafytyroj në rastin kur themi Y syrin e tornados, por jo krejt hapësirën por vetëm pjesën/rrypin gjatësor të syrit të tornados. Kurse RY duhet parafytyruar krejt përmasat ndërlidhen më syrin e tornados, duke treguar pamjen, përmasat e saj në 3D/tri përmasa, dhe duke e dhënë edhe rrethinën madhe gjithëpërfshirëse të tornados. Sido koftë pamja e tornados në kulmin e ashpërsisë se saj, mund të kaloj edhe në RRY ose YRR, prej nga kemi HYRRICAN (hurrikan).

Kjo kemi GRYKA~ GRRYKA, prej përshkruhet sipërfaqja më rrëgalla e shtjelljes, e cila kalon nëpër gryk,. Duke na dhënë GRYKA, dhe GRRYKA, prej nga u formua fjala GRY*KA, duke na dhë nëGRRY. Si dhe përgjithësojmë;

FRYKA~FRRYKA~RRYK/VRRYK/GRRYK-A/DRRYK/MRRYK/,.., si dhe FRRAK/FRROK/FRRIK,... nga RRAK; RROK; RRIK; RREK; RRUK; RRYK,.., fjalët të cilat gjithnjë e me tepër po zhduken, masi/pasi do u përjashtuan nga fjalori njëherë e përgjithmonë (me siguri me arsyetim; se kemi fjalë shumë,....???!!).

Nga GJYKA, e ndërtuar nga përbërja GJY dhe KA, ose më lidhjen e mundshme GJA*YKA, e cila e përshkruan GJAN , përkatësisht gjësendin e ngusht, e ngusht në pamje, shtrihet në ngushticën, ose i ka punët ngusht, shtrihet në qoshe, e cila është shumë e thellë dhe kjo më nuk mund të quhet QOSHE ose QOSHKA, po QYSHK, dhe për shkak të thellësisë se saj, dhe për shkak po ashtu se lidhet më gjësendin e caktuar emërohen/emnohen Gjaja më emnim të posaçëm; GJYKA.

Gjyka shpesh na ep pamjen e ngjyrës të zezë, ose tepër të zeshket (ZE SHKOT, ZE SHKON, shkon kah e Zeza), ngjyrën e errët sepse kjo ngjyrë mund të jetë krijuar nga Hija, ose nga mungesa e diellit tek reliefët më gryka.

Krejt e kuptueshme se varianti më i mundshme i fjalës GJYKA do të ishte GYKA, e cila përafërsisht më pak ndryshime do të shpjegojnë forma, reliefë gjësende më pamje të njëjtë.

Fjala YP na ep po ashtu veprimin AP=EP=OP=IP=YP,. Por YP përshkon vëllimin më pamje GRYKE, gati konike, po shpesh shtrihet në pafundësi. Nga kjo kemi GYP, HYP, LYP,..., etj. LYP po ashtu përshkruan LA YP, ku YP në ep; EPJE ose APJE nëpër gryken, ose shtjellën. Dihet se njeri LYP pej vështirësie.

Po ashtu; KRYP, ku pjesa KRY, nga RY, e dal nga KA+RY=KRY, si damje e cila përfundon krejt sipërfaqja , hapësira e ngushtë, afërsisht në formën e Konit, por, i lloji Koni pa kulm. Pamja dhe përafrimi më i mahnitshëm është FRYM e krijuar nga RYM, e cila e përshkruan rrasjen të ajrit në formën e shtjellës nëpër Gryk, prej nga kemi GA*RYKA~ F*RYKA, fjalë të cilat përshkruajnë format; RY, RYKA.

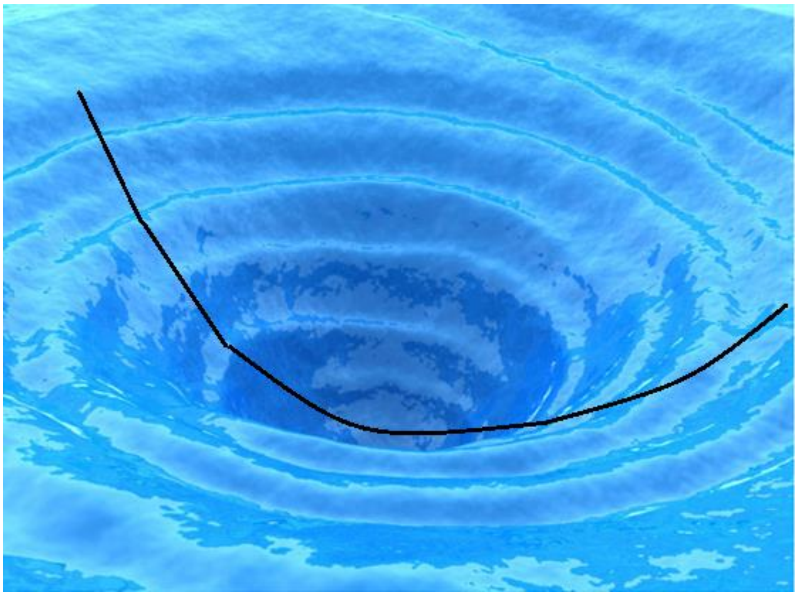
VORBULL/ VARBALL (VAR BALLI)

Një prej mundësive të krijimit të fjalës-*vorbull*, e përdorur kryesisht në Jug, e krijuar nga VORBULL; ku VOR=VAR (ashtu si dhe VURI; fjalë e përdorur në Jug, na ep pamjen e Nimit/vendosjes së gjësendit pak me poshtë se guni/Gjuri, si veprim i VUMJES duke e përdorur si VURJE/VUMJE/VUNJE, prej nga kemi pamjen e VARJES;pra E VARi poshtë, si e VURI POSHT.

Kurse pjesa Bull, na ep pamjen e njëjtë me BALL, por tash forma dhe veprimi vijnë nga thellësia e brendësisë, ose gjendet nën sipërfaqen rrethuese, prej nga kemi kalimin nga A në U, duke na dhënë ndryshimin e formës se shfaqur në kohë dhe hapësirë prej/pej BALL në BULL. Rrjedhimisht përshkrimi VAR BALL-in me ndryshimin e hapësirës se ndodhjes se dukurisë, kemi; VUR BULL-en.

Pra,
VAR~VUR
BALL~BULL

Nga kjo e shohim BALLIN-sipërfaqen/‘ballin‘ e ujit si BULL, e ndërtuar nga BA/BU+ULL=BULL, dhe VAR=V’AR= VU +AR ose me drejt VU nga AR, siç shihet nga figura e mëposhtme. Shkurt, kemi varje të ballit të ujit, kemi lakim të sipërfaqes se saj,…, etj. Lexuesi të kuptojë me drejt këtë pjesë duhet të lexoj pjesët 1,2,3, të këtij libri.

Rap/vrapu/Prapa

Nga RAP, kjo fjalë u krijua simas renditjes AP RA, e cila ndoshta do të ishte më e kuptueshme sot, megjithatë kjo renditje atëherë kur u krijua kjo ishte; RA AP, por më

Pra më kuptimin RA AP, pra në fillim ishte RA EP, RA UP, RO OP, LO OP, ashtu si RA JEP. RA, nga kjo fjalë kuptohet renditja dhe gjuha në cilën faze të zhvillimit ishte ajo.

RA AP, LA AP, LA OP, DrAP/DRYP,...,

RA		
RAP		
V'RAP		
M'RAP		
T'RAP		
K'RAP		
G'RAP		
GJ'RAP	GJARAP/GJARP	GJARPNI
D'RAP		

Nga AP
TAP= përshkruan kufirin prej ku fillon dukuria, veprimi, gjësendi AP (jap)
LAP=përshkruan nivelin, pozitën e lan të gjësendit simas/sipas veprimit, AP, duke e përafruar me LA AP, pra AP La-njen. Me të njëjtën mënyrë ndërtohen; LOP =LO OP, LIP= LI IP, LUP= LU+UP, prej nga u maruna emrat si LUPQI, që ka kuptimin QI=QA, Q, ashtu LUPQ, duke përshkruar rrjedhjen teposht të nje lugu që shkon duke u ngushtuar gjithnjë e ma shumë dej sa perfundon në nalestiesn e maleve ose në shtrirjen e fushave.

KAP	K’AP	KA+AP
QAP	Q’AP	QA+AP
NAP	N’AP	NA+AP
MAP	M’AP	MA+AP
SAP	S’AP	SA+AP
VAP	V’AP	VA+AP
RAP	R’AP	RA+AP
RRAP	RR’AP	RRA+AP
TAP	T’AP	TA+AP
THAP	TH’AP	THA+AP
GAP	G’AP	GA+AP
GJAP	GJ’AP	GJA+AP
VAP	V’AP	VA+AP
FAP	F’AP	FA+AP
SHAP	SH’AP	SHA+AP
ZAP	Z’AP	ZA+AP
ZHAP	ZH’AP	ZHA+AP
LAP	L’AP	LA+AP
LLAP	LL’AP	LLA+AP
Etj.	Etj.	Etj.

Nga fjalët në tabelën e mësipërme mund të kuptojmë fjalët; ZAP duke na maru pamjen ZA dhe AP, pra dukuria ZA zhvillohet sipas foljes ose veprimit AP. Qashtu si AP ZA-mjen ose ZA AP, ose me drejt duke përshkruar zgatjen e veprimit (vu primijen, prej nga shihet se forma e fjalës në gegnisht perputhen në krijimin e fjalës veprim, e jo prirje sipas të cilës duhej të ishte veprirë, si vërtetim i asaj që kemi thënë shpesh, në pjesët tjera të njëjtit libër) dhe formës AP, në Z’AP, qashtu me të njëjtën pamjen vlen për ZHAP, prej nga rrjedh emni i zvarranikut (zhvarranikut) ZHAPIN,...etj.

b)

KUP	K’UP	KU+UP
MUP	M’UP	MU+UP
QUP	Q’UP	QU+UP
NUP	N’UP	NU+UP
SUP	S’UP	SU+UP
VUP	V’UP	VU+UP
RUP	R’UP	RU+UP
RRUP	RR’UP	RRU+UP
TUP	T’UP	TU+UP
THUP	TH’UP	THU+UP
GUP	G’UP	GU+UP
GJUP	GJ’UP	GJU+UP
VUP	V’UP	VU+UP
FUP	F’UP	FU+UP
SHUP	SH’UP	SHU+UP
ZUP	Z’UP	ZU+UP
ZHUP	ZH’UP	ZHU+UP
LUP	L’UP	LU+UP
LLUP	LL’UP	LLU+UP
Etj.	Etj.	Etj.

Prej tabelës se mësipërme mund të kuptojmë shumë lehtë emnin GJUP, prej nga u krijua fjala MA GJUP, si MA’GJUP, duke përshkruar gjendjen dhe prejardhjen e popullit të HUPT, por edhe GJU UPT=GJUPT, të cilët e MA-jn vetin GJUPT, duke u përmbledhur në fjalën; MA’GJUPT

c)

KOP	K’OP	KO+OP
QOP	Q’OP	QO+OP
NOP	N’OP	NO+OP
MOP	M’OP	MO+OP
SOP	S’OP	SO+OP
VOP	V’OP	VO+OP
ROP	R’OP	RO+OP
RROP	RR’OP	RRO+OP
TOP	T’OP	TO+OP
THOP	TH’OP	THO+OP
GOP	G’OP	GO+OP
GJOP	GJ’OP	GJO+OP
VOP	V’OP	VO+OP

FOP	F’OP	FO+OP
SHOP	SH’OP	SHO+OP
ZOP	Z’OP	ZO+OP
ZHOP	ZH’OP	ZHO+OP
LOP	L’OP	LO+OP
LLOP	LL’OP	LLO+OP
Etj.	Etj.	Etj.

d)

KYP	K’YP	KY+YP
QYP	Q’YP	QY+YP
NYP	N’YP	NY+YP
MYP	M’YP	MY+YP
SYP	S’YP	SY+YP
VYP	V’YP	VY+YP
RYP	R’YP	RY+YP
RRYP	RR’YP	RRY+YP
TYP	T’YP	TY+YP
THYP	TH’YP	THY+YP
GYP	G’YP	GY+YP
GJYP	GJ’YP	GJY+YP
VYP	V’YP	VY+YP
FYP	F’YP	FY+YP
SHYP	SH’YP	SHY+YP
ZYP	Z’YP	ZY+YP
ZHYP	ZH’YP	ZHY+YP
LYP	L’YP	LY+YP
LLYP	LL’YP	LLY+YP
Etj.	Etj.	Etj.

H)

KIP	K’IP	KI+IP
QIP	Q’IP	QI+IP
NIP	N’IP	NI+IP
MIP	M’IP	MI+IP
SIP	S’IP	SI+IP
VIP	V’IP	VI+IP
RIP	R’IP	RI+IP

RRIP	RR’IP	RRI+IP
TIP	T’IP	TI+IP
THIP	TH’IP	THI+IP
GIP	G’IP	GI+IP
GJIP	GJ’IP	GJI+IP
VIP	V’IP	VI+IP
FIP	F’IP	FI+IP
SHIP	SH’IP	SHI+IP
ZIP	Z’IP	ZI+IP
ZHIP	ZH’IP	ZHI+IP
LIP	L’IP	LI+IP
LLIP	LL’IP	LLI+IP

KEP	K’EP	KE+EP
QEP	Q’EP	QE+EP
NEP	N’EP	NE+EP
MEP	M’EP	ME+EP
SEP	S’EP	SE+EP
VEP	V’EP	VE+EP
REP	R’EP	RE+EP
RREP	RR’EP	RRE+EP
TEP	T’EP	TE+EP
THEP	TH’EP	THE+EP
GEP	G’EP	GE+EP
GJEP	GJ’EP	GJE+EP
VEP	V’EP	VE+EP
FEP	F’EP	FE+EP
SHEP	SH’EP	SHE+EP
ZEP	Z’EP	ZE+EP
ZHEP	ZH’EP	ZHE+EP
LEP	L’EP	LE+EP
LLEP	LL’EP	LLE+EP
Etj.	Etj.	Etj.

Prej nga,

TYP	***TUP***	***TIP***	***TEP***	***TOP***	***TYP***
LYP	***LUP***	***LIP***	***LEP***	***LOP***	***LYP***
KYP	***KUP***	***KIP***	***KEP***	***KOP***	***KYP***
MYP	***MUP***	***MIP***	***MEP***	***MOP***	***MYP***
SYP	***SUP***	***SIP***	***SEP***	***SOP***	***SYP***
VYP	***VUP***	***VIP***	***VEP***	***VOP***	***VYP***
RYP	***RUP***	***RIP***	***REP***	***ROP***	***RYP***
GYP	***GUP***	***GIP***	***GEP***	***GOP***	***GYP***
GJYP	***GJUP***	***GJIP***	***GJEP***	***GJOP***	***GJYP***
FYP	***FUP***	***FIP***	***FEP***	***FOP***	***FYP***
SHYP	***SHUP***	***SHIP***	***SHEP***	***SHOP***	***SHYP***
ZYP	***ZUP***	***ZIP***	***ZEP***	***ZOP***	***ZYP***
LLYP	***LLUP***	***LLIP***	***LLEP***	***LLOP***	***LLYP***

Natyrisht në kemi emra të shumtë përgjatë historisë, të cilët disa mendohen se ishin sllavë pa të drejt, si;
ZEP, ZEPA, NEP, NEPA,..., etj.

Ndryshimet D /DH

DA	DU	DI	DO	DE	DY
DHA	DHU	DHI	DHO	DHE	DHY

AD	UD	ID	OD	ED	YD
ADH	UDH	IDH	ODH	EDH	YDH

ADA	UDU	IDI	ODO	EDE	YDY
ADHA	UDHU	IDHI	ODHO	EDHE	YDHY

Prej nga perzimja më zanore të ndryshme kemi;

ADe	EDU	ADI	eDO	oDE	aDY
aDHe	DHUe	DHIa	DHOe	DHEo	eDHY

eDA	DUa	DIe	DOa	DEi	DYa
eDHA	UDHA	EDHI	DHOM	DHEM	DHY
HEDHA	UDHAT	HEDHI	DHONA	DHEN	
HIDHE	HUDHA	LEDHI	EDHONA	HIDHEN	
MIDHE	RRUDHA	BREDHI	GEDHONA	LIDHEN	
,..., e kështu më radhë vazhdojmë,..., etj.					

Kur e shqiptojmë D gjuha prek pjesën epërme të dhëmbëve duke treguar vijën kufitare ku bëhet DAMJA. Në rastin kur themi D nuk kemi lëvizje jashtë gojës, nuk kemi hapje të gojës për të treguar se del diçka jashtë. Gjuha në këtë rast e shtyp pjesën ku kemi damje, pra ku dahet qiellza nga felqia.

Gjatë shqiptimit DH gjuha futet ndërmjet dhëmbëve duke bere lëvizje të tillë sikur tregon se nga brendia del jashtë gjësendi, natyrisht duke prekur pjesën e epërme. më pak fjalë kallëzohet kuptimi i fjalës DH, pra kemi të bëjmë më DHA-nje, ku nga brendia e Gojes maja e gjuhës del më kah prej brendisë/mrensis drejt e jashtë, lëvizje duke e treguar se kemi të bëjmë më qitje jashtë, më Dhanje.

Kur themi (zanore)D, gjuha bën lëvizje të kundërt kur shqiptohet D(zanore), kështu lëvizja më kahe të ndryshme, në të vërtetë përshkruan shikimin nga pika të kundërt të njëjtës dukuri/veprim.

Nga kjo duhet të dimë se kahu i lëvizjes së gjuhës gjatë shqiptimit të (zanore)D/(zanore)DH është i kundërt më veprimin i cili ndodh/nodh në natyrë , pra kur themi DHA guha lëvizje në kahun e kundërt më veprimin e dorës kur e bën DHA-nje.

Shënim: *FEL***QIA**, *MEL***QIA**, *GUL***QITJE**, FU**QIA**,...

FJALORTH ME R

RANU

RANU ka domethënien RA NU, pra NU RA-mjen. Nga kemi Veprimi i NU-mjes se dukurisë RA. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RA dhe NU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RA=AR, dhe NU=UN.

RINU

RINU ka domethënien RI NU, pra NU RI-mjen. Nga kemi Veprimi i NU-mjes se dukurisë RI. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RI dhe NU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RI=IR, dhe NU=UN.

RONU

RONU ka domethënien RO NU, pra NU RO-mjen. Nga kemi Veprimi i NU-mjes se dukurisë RO. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RO dhe NU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RO=OR, dhe NU=UN.

RENU

RENU ka domethënien RE NU, pra NU RE-mjen. Nga kemi Veprimi i NU-mjes se dukurisë RE. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RE dhe NU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RE=ER, dhe NU=UN.

RUNU

RUNU ka domethënien RU NU, pra NU RU-mjen. Nga kemi Veprimi i NU-mjes se dukurisë RU. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RU dhe NU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RU=UR, dhe NU=UN.

RYNU

RYNU ka domethënien RY NU, pra NU RY-mjen. Nga kemi Veprimi i NU-mjes se dukurisë RY. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RY dhe NU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë ; RY=YR, dhe NU=UN.

RAMU

RAMU ka domethënien RA MU, pra MU RA-mjen. Nga kemi Veprimi i MU-mjes se dukurisë RA. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RA dhe MU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë ; RA=AR, dhe MU=UM.

RIMU

RIMU ka domethënien RI MU, pra MU RI-mjen. Nga kemi Veprimi i MU-mjes se dukurisë RI. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RI dhe MU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RI=IR, dhe MU=UM.

ROMU

ROMU ka domethënien RO MU, pra MU RO-mjen. Nga kemi Veprimi i MU-mjes se dukurisë RO. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RO dhe MU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RO=OR, dhe MU=UM.

REMU

REMU ka domethënien RE MU, pra MU RE-mjen. Nga kemi Veprimi i NU-mjes se dukurisë RE. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RE dhe MU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RE=ER, dhe MU=UM.

RUMU

RUMU ka domethënien RU MU, pra MU RU-mjen. Nga kemi Veprimi i MU-mjes se dukurisë RU. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RU dhe MU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RU=UR, dhe MU=UM.

RYMU

RYMU ka domethënien RY MU, pra MU RY-mjen. Nga kemi Veprimi i MU-mjes se dukurisë RY. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RY dhe MU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RY=YR, dhe MU=UM.

3.

RAGU

RAGU ka domethënien RA GU, pra GU RA-mjen. Nga kemi Veprimi i GU-mjes se dukurisë RA. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet

nga dy fjalë RA dhe GU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RA=AR, dhe GU=UG.

RIGU

RIGU ka domethënien RI GU, pra GU RI-mjen. Nga kemi Veprimi i GU-mjes se dukurisë RI. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RI dhe GU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RI=IR, dhe GU=UG.

ROGU

ROGU ka domethënien RO GU, pra GU RO-mjen. Nga kemi Veprimi i GU-mjes se dukurisë RO. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RO dhe GU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë ; RO=OR, dhe GU=UG.

REGU

REGU ka domethënien RE GU, pra GU RE-mjen. Nga kemi Veprimi i GU-mjes se dukurisë RE. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RE dhe GU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RE=ER, dhe GU=UG.

RUGU

RUGU ka domethënien RU GU, pra GU RU-mjen. Nga kemi Veprimi i GU-mjes se dukurisë RU. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet nga dy fjalë RU dhe GU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RU=UR, dhe GU=UG.

RYGU

RYGU ka domethënien RY GU, pra GU RY-mjen. Nga kemi Veprimi i GU-mjes se dukurisë RY. Pra, kjo fjalë është në të vërtetë fjali, dhe përbëhet

nga dy fjalë RY dhe GU. Kuptohet nga shpjegimet e mëparshme, kemi thënë (than) se kanë përafrim në bazë të njëjtë; RY=YR, dhe GU=UG.

HARE/HER/HIR/HOR/HUR/HYR

Kishim emna të lasht si HYR, HIR, HER,por edhe HARE.
Natyrisht të gjitha këto fjalë; HARE/HER/HIR/HOR/HUR/HYR në thelb përshkruajnë në bazë të njëjtin kuptim , por ndryshojnë vetëm hapësira/hapësina ku zhvillohet dukuria H()R.
Kështu HARE/HER/HIR/HOR/HUR/HYR është e afërt me ARE/ER/IR/OR/UR/YR. E dimë që H në fillim të fjalës përshkruan ngritjen e përnjëhershme të hapësirave përkatëse ; A;E;I;O;Y;U, ngritjen e përnjëhershme në kënd të gjan/gjerë.
Natyrisht të gjitha shpjegimet lidhur me fjalët përkatëse duhet të shikohen në pjesët 1,2,3 të Msheftësit e Gojës, të dhëna në hollësi.

Nga AR që përshkruan hapësirën prej tokës deri tek Dilli, dej aty ku shtrihen rrezet e Dillit, kemi AR, prej nga u krijua fjala AJR, si dhe HARE, MAR, VAR; …, etj.

Kështu Hare përshkruan ngritjen nëpër krejt atë që quhet AR, me shpejtësi dhe përnjëherë duke na dhënë krejt atë hapësirë tepër të madhe si HAR. Nga kjo u krijua fjala HAJR nga AJR=HAJR, ku ndërlidhet me HAR, e cila përshkruan krejt hapësirën ku ka AJR dhe ku e prek drita (nrita, RITA) e dillit, pra krejt aty ku ka Jetë, prej nga del fjala HAJR dhe kuptimin i saj.

THYMOJ/THUMBOJ (THUM)

Mund të merret por jo si rast i përgjithshëm THUMBOJ= THUM BOJ, pra BOJ THUM. ***Asnjëherë nuk mund të përgjithësohet shformimi I krijuar në periudhën e caktuar në gjuhën shqipe, kalimi nga M në MB dhe nga N në ND.***
Nga kjo THUM, THUMOJ, I krijuar nga fjala THU, në të vërtetë me kuptim bazë THY, THE
Nga kjo TH gjithmonë përshkruan gjësendin E THYM, e veprimin e THYMJES.
Në gegnisht THY, THYMJE, THYM, I THYM; pej (prej) THYMJES, po ashtu THU, THUM, THUMOJ, I THUMIT, të cilat përshkruajnë gjësendin, i krijuar nga materiali, i cili mund të *Thehet,* e nuk lakohet. *Për shkak se përdoret U në vend të A; O, E ose Y, si THA, THAM, I THAM, THAMJES, THAMJE, si dhe THE, THEM, por edhe THOM, THO, THOJT, …etj., tregon se del nga brendësia e trupit të njeriut, gjësendit,...*, etj.

Pra, del nga Mrensia (brendësia), nga e Mrenshmja (brendshmja) , nga U ashtu si THU e jo si THE. Ose THY.

Po ashtu kur themi THA pra gjësendi I krijuar për THYMJE është krijuar si I tillë në hapësirën A, pra *permi*/përmbi sipërfaqen e tokës, në hapësirën A, tuj përfshi pej tokës dej (*daj, duj, dej, dij, doj*) tek Dilli (Dielli).
CDo gjësend që THA-het edhe THE-het sepse është i përshtatshëm ose përgatitet *per me u thy, thehet* ma kollaj.

Si rrjedhim THUMOJ ka nisjen(n'isjen pra nga Is që do të thotë fillim I zhvendosjes se gjësendit me sasi S në trajtën IS) si THU, sikur me I ra me THU ku ndodh një lloje thymje/thumje e sipërfaqes të lëkurës, e gjësendeve në përgjithësi.
Në gjuhën e Kosovës si gjuhë me e lasht çdo gjë është e marume sipas rendit/renit;
Pra ;
THYM/THUM
THEM/THAM
THOM/THIM

Të gjitha këto trajta të sipërshënuara përdoren në Kosovë, ketë e vërtetojmë mirë se THUM-it nuk i thuhet THUMB, por THUM, sepse nuk kemi THYMB por THYM, si THYMJE e jo THYMBJe, si vërtetim që e nuk kemi THEMB por THEM

Nga kjo, ende nuk është dhënë kuptimi i vërtetë, THUMOJ, THUM mund të jetë krejt e vërtetë që THINCIN e bletës me të cilën THUMON është krijuar dhe dal nga trupi i bletës në formën e THUMIT, si THU, prej nga ajoi e shfrytëzon me THUMU.

Nga veprimi THUMOJ si folje tregon se bleta, grejzat na kanë ra, ose godit, ose hi/hy me THUM prej nga na THUMUN/THUMOJ.

Kështu THUMIMI (qashtu si; THU MAMA,THUMAM, MAM=MA'AM,... si MIM=MAM=MUM=MOM,..., etj) bëhet me anën e THINCIT, prej nga na ep përshkrimin e THEN si THIN dhe sasinë e vogël jo ma si SHIT, SIT por si CIT, prej nga kemi CUT, CYT, CIT, CAT, CACAT (shiko interpretimin e fjalës CIC, CICA, CICAT nga CACAT, e krijuar nga CA ACAT, si CA ECET=CECET,..., **.**

Ky është edhe përshkrimi gjithëpërfshirës i fjalës THU; THUMOJ; THUM.
Pra këto fjalë jo veç që përshkruajnë veprimin e thymjes, por edhe e anën anatomike të THINCIT (*kemi shtinCIT, me Shti kapak kapak kadal dal dej sa e merr kuptimin SHTINCIT pra shtin dhe cyt*) i krijuar nga THUMI.
Kjo është njëherazi edhe vërtetim se forma MB në përgjithësi është shformim i gjuhës shqipe dhe deri vonë me përdorim shumë të pakt, që me vonë u bën standard i Shqipes.

CICA/SISA/SHISHA

Nga CA, SA; SHA,...

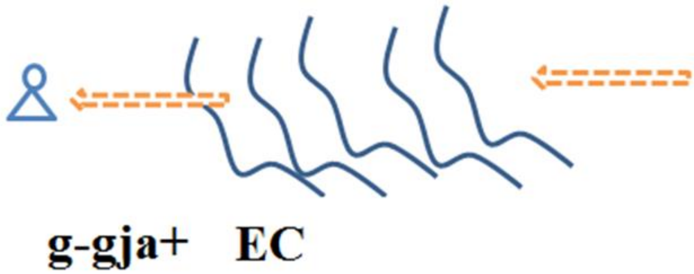
CA	**CI**	**CU**	**CO**	**CE**	**CY**
SA	**SI**	**SU**	**SO**	**SE**	**SY**
SHA	**SHI**	**SHU**	**SHO**	**SHE**	**SHY**
CAC	**CIC**	**CUC**	**COC**	**CEC**	**CYC**
SAS	**SIS**	**SUS**	**SOS**	**SES**	**SYS**
SHASH	**SHISH**	**SHUHS**	**SHOSH**	**SHESH**	**SHYSH**
SHAS	**SHIS**	**SHUS**	**SHOS**	**SHES**	**SHYS**
CACAT	**CICAT**	**CUCAT**	**COCAT**	**CECAT**	**CYCAT**
CAT	**CIT**	**CUT**	**COT**	**CET**	**CYT**
A CAT	**I CIT**	**U CUT**	**O COT**	**E CET**	**Y CYT**
ACAT	**ICIT**	**UCUT**	**OCOT**	**ECET**	**YCYT**
SASAT	**SISAT**	**SUSAT**	**SOSAT**	**SESAT**	**SYSAT**
SAT	**SIT**	**SUT**	**SOT**	**SET**	**SYT**
A SAT	**I SIT**	**U SUT**	**O SOT**	**E SET**	**Y SYT**
ASAT	**ISIT**	**USUT**	**OSOT**	**ESET**	**YSYT**
SHASHAT	**SHISHAT**	**SHUSHAT**	**SHOSHAT**	**SHESHAT**	**SHYSHAT**
SHAT	**SHIT**	**SHUT**	**SHOT**	**SHET**	**SHYT**
A SHAT	**I SHIT**	**U SHUT**	**O SHOT**	**E SHET**	**Y SHYT**
ASHAT	**ISHIT**	**USHUT**	**OSHOT**	**ESHET**	**YSHYT**
KASHAT	**KISHIT**	**KUSHUT**	**KOSHOT**	**KESHET**	**KYSHYT**

Prej nga kemi CUT, CYT, CIT, CAT, CACAT (shiko interpretimin e fjalës CIC, CICA, CICAT nga CACAT, e krijuar nga CA ACAT, si CA ECET=CECET,..., **.**

Shënim: *Fjala CICA me përhapje t*ë gjerë të *sllavët n*ë *përgjithësi*, *nga shum*ës *CICAT (SISAT), mund të jet*ë *nga lëvizja e tyne/tyre si CICAT.*

GEC/GAC/GUC

GES=GJES
GECT/GEST/GJEST

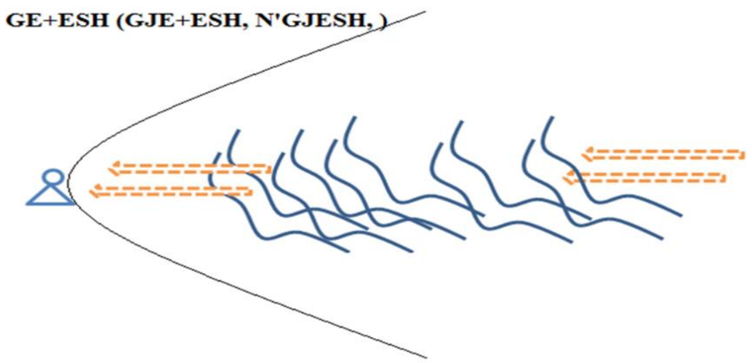

Besoj=BE(BA)+SO(SA-sasi e bamjes).
Mesoj/MSOJ=Me shoj, Msoj=Mshom=Mcoj, por edhe MSHOJ=ME SHOJ
Peshoj=pej Shoj
Pesoj=Peshoj
Shoj=soj
Lshoj=leshoj/lesoj
Stuhija=Shtu+hija

GEC= përbëhet nga G=GJA+EC, ku pjesa Gja që ec në formën GEC, në jep përshkrimin e gjësendit që është tekanjoz edhe shumë I lëvizshëm. S'do mend ky emër nga vete ndërtimi I tij shplon se është shumë I lashte, duke rrjedhe në thellësinë e kohërave shumë të lashta në parahistori.

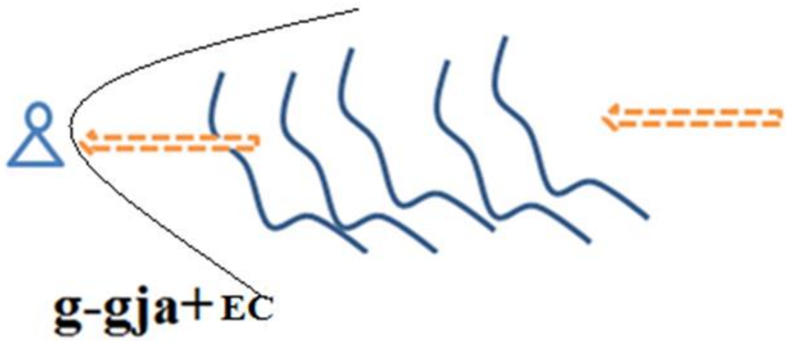

Pjesa EC shpreh sasinë e zhvendosjes se hapësirës ndërmjet tokës e qiellit E, që paraqet zhvendosje nga sytë e folësit ose këqyresit/përshkruesit të dukurisë se lëvizjes . EC është sasi e vogël, kemi shpaluar se EC<ES<ESH, kështu GEC<GES<GESH, ku EC, ES, ESH paraqet zhvendosjen e rrafshit E, ashtu si tek zhvendosja a kodrave që formohet emri SH(KODER) në të njëjtën mënyrë kemi E+E+E+…=ESH, ES, ose EC, ku përshkruan ardhjen e materies , zhvendosjen në formën shtjellore si shformimi e shkërmoqje (Shume krah ma- qitje=qje) të saj, drejt me kah nga rrafshi (ra/rra +Afshi=ASH) I largimit të materies se shformuar duke u zhvendosur në drejtim të lexuesit/veneruesit të dukurisë, por në sasi/CACI/SHASHI të ndryshme.

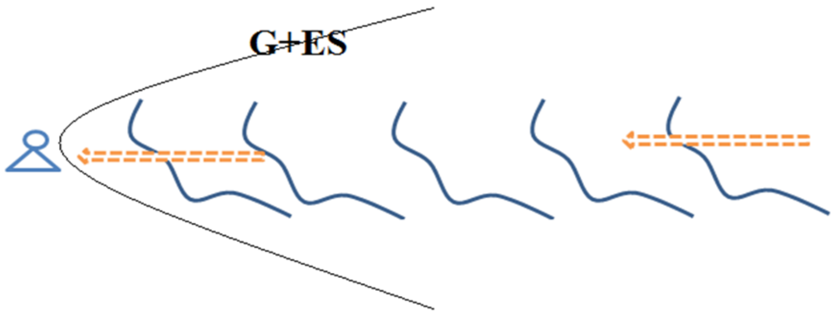

GEC=GJE EC ashtu duke shprehur lëvizshmërinë, zhvendosjen në gjatësi tw vogla por të pandërprera ose të herëpashershme. Ngjashëm kemi GUC; GIC; GOC; GYC, GAC,

Kështu GEC kemi lëvizje ose ECJE, GE/GJE+ECJE=GECJE=GJECJE, por edhe GEC/GJEC si dhe GECI, GECAJ, i gjejmë në format GECAJ, GEC, GECI, por edhe GECAL, GECUL, si shembull kemi përdorimin; *I paskan dal GECAT* në kuptimin që me ta, pra me dhemb do të grimcoj ushqimin, bukën, dhe me pak fjalë do të beje lëvizje.

Nga kjo përgjithësojmë;
GU/GJU+UCJE=GUCJE=GJUCJE, por edhe GUC/GJUC
GO/GJO+OCJE=GOCJE=GJOCJE, por edhe GOC/GJOC
GA/GJA+ACJA=GACJA=GJACJA por edhe GAC/GJAC
GI/GJI+ICJE=GICJE=GJICJE, dhe GIC/GJIC nga gjejmë format GICAJ; GJICAJ,GICE, mandej, E GICI ME DHAM.

Nga kjo bazë kemi fjalë të ruajtur në formën e mbiemrave si GJATAJ, GJETAJ, GJUTAJ GJOTAJ të cilët përshkruajnë shtrirjen e tyne/tyre për se gjati, por edhe në format si GATAJ, GETAJ, GUTAJ, por edhe jo në shumësin e mbiemrave siç janë GOT; GETA; GUTA; ...etj.

QERPIK

(Pjes*ë* e përsëritur, marrë nga pjesa e dyt*ë* e librit Msheftësit e Gojës)

Natyrisht në librin Msheftësit e Gojës kemi bërë shpjegime të hollësishme lidhur me përbërjen dhe krijimin e kësaj fjalë. Megjithatë jo gjithmonë mund ti shtjerrim (shto/shtije në errim/arr/arrim)/shtjerrim dhe të ndalemi (*NALEMI=NA/NU,..+LAM, pra NU LA, ose veprimin LA NU-m, ose e NU-m veprimin LA, prej nga del fjala NALA, si N*ALA, ku ALA/HALA merr kuptim në gjuhën shqipe dhe është pjesë e saj, shumë me tepër se fjala ENDE/ENE , edhe pse ENE=ANA pra, ANA në lëvizje kthehet Ene; qe*ene (ene me kuptimin ana, në ketë rast enët/endet)=qene*) kuptimet:

Prej kësaj, si rrjedhim, kemi;

QERPIK=QER + PIK, ku QER=QE/QI/QU/QO/QY,….+ER/AR/UR/IR/YR,…. Sipas ER=RE, AR=RA; UR=RU, IR=RI; OR=RO,… prej nga kuptojmë se QER=QAR=QUR=QIR=QOR=QYR,… përbehet nga baza fillestare e krijimi të kësaj fjalë, si që *RA, pra që RA, e krijuar nga dy lëvizje të sipërfaqes R në krahasim me pikën krahasueses ku gjendet Vrojtuesi, si QE=QI=QU=QY,…+ AR/RA, prej nga kemi

QE + AR=QAR

QE +RA=QRA/QER/QAR

Nga kjo të gjitha fjalët tjera si; QER/QAR/QYR/QUR/QOR/QIR,… ose QEAR/QUER/QYER,… kanë fillua nga kuptimi bazë QAR=QE RA. Kështu krijimi i fjalëve

QYR=SH(QYR)/SHQYER, dhe QAR=SH(QAR),…merr kuptimin nga Shumë QARJE, shumë QYR. Prej barazimit të përafruar SH me SHUM është përafrim më i mirë i mundshëm. Por, kurrsesi nuk do të thotë se është krejtësisht e njëjta fjalë, pasi SHUM përbëhet nga SH dhe

UM=AM=EM=IM=OM=YM,.. ku na epin vendin fizike në hapësirë e kohë ku MA-hen format, dukurit të përshkruar me SH/S. Po ashtu kjo vlen për të gjitha fjalët G; G(zanore), K, K(zanore), T, T(zanore),… të cilat parashkruhen ose pas/mashkruhen fjalëve UM=IM=OM=EM=AM=YM,…etj. Nga kemi; QERPIK= që RE/RA PIK = që RA P'IK= QItje (QE) RA(mje) P(ej) IK. Kjo është përbërja e vërtetë e fjalës QERPIK nga fjalët të cilat po i emnojm (AM NOJM, MA NO=MAN) si ‚primitive' ose fjalëza. Kështu renditja e bashkëtingëlloreve si qeR-Pik, na përshkruan fjalën RP, e cila përshkruan RA-mjen teposht në trajtën RA EP/AP, e cila është e kundërt me fjalën PR (PA AR ose AP AR), kështu P(AR/RA)=PRA/PAR, e përshkruan dukurin e vendose përpara vrojtuesit, i cili gjendet në naltsin me të madhe krahasuar me vrojtuesin. Kurse RP na ep përfundimin e dukurisë, formës i cili përfundim gjendet me ult/ungjt/ungt në krahasim me vrojtuesin i cili e përshkruan dukurin.

Nga kjo kemi, RP=RJEP=REP=RUP=ROP=RIP=RAP=RYP=ROUP,... etj. Kështu nga QRP=QE/Qitje RA AP = me kuptimin AP/EP Qitje n'RA-mje.

Vërtetuese për format RP pa zanore ndërmjet R dhe P, e kanë në thelb të njëjtin kuptim bazë me fjalët RjeP, RoP,...R(zanoret)P.

Prej kësaj nxjerrim përgjithësime;

PAR/PRA, maru nga PEj/PI,... +AR / PEj /PE/PI,...+RA
POR/PRO, maru nga PEj/PI,... +OR / PEj /PE/PI,...+RO
PIR/PRI; maru nga PEj/PI,... +IR / PEj /PE/PI,...+RI
PUR/PRU, maru nga PEj/PI,... +UR / PEj /PE/PI,...+RU
PER/PRE, maru nga PEj/PI,... +ER / PEj /PE/PI,...+RE
PYR/PRY, maru nga PEj/PI,... +YR / PEj /PE/PI,...+RY
,..., etj.
P(zanore)R/PR(zanore).

Fjala PUR të përdorur *(**shënim**; shiko dhe krahaso; kemi; përdorur, në standard mirëpo për+ DORUN që ka kuptimin PER DA RUN e jo RUR, për DA RUR*) shembull në anglisht POOR ose Pour,...,etj., marrin kuptim edhe në gjuhën shqipe, prej nga na sjellin bazën e përbashkët të krijimit të para gjuhës.

QEPALLA/QEP/PAL/PALL/PALLOHET/PALLOJ

Kurse QEPALLA është emarum nga QEP në trajtën që EP, ashtu QE+EP=QEP, kështu kemi *Qepi i kronit po qet uji. Nga kjo kemi; PALLA=PALA, ku njëjësi i shumësit LL është L, prej nga kemi PALA~PALLA. E kish hunen si QEP*, prej nga kemi *KA*QEP=KAQEP*, por edhe KAQ EP në trajtën; KA+AQ + EP=KAQEP, si *KAQ shumë EP*.

*Si rrjedhim QEP*PALLA, ku pjesa ALLA e bën të dukshme gjësendin, duke na dhënë pozitat e shumte në naltsi, ashtu duke krijuar shumësin dhe pamjen në lëvizje të fjalë AL, por tash në formën ALLA/ALA, ashtu AL+A në kuptimin NAlt A, ose e lan në pozitën e nalt, dukurin e parashkruar që EP=QEP duke e qu nalt atë në pozitën ALLA, ashtu si shumësi i njëjësit ALA.* Megjithatë pas bashkimit të kësaj QEPALLA = që PALOhet si dhe me saktë që EP PALEN, ashtu kapakët e syve janë PALOHEN si PAL, ose PAL+PAL duke ngjitur në fjalë të re në bazë të shpjegimeve PAL=PALL, nga ALA= ALLA në formën PEJ/PE/PI/PO/PE/PU,...+ ALA/ALLA =PALA/PALLA si dhe PAL=PALL, prej nga kemi fjalët PALLOHET/PALOHET duke e përshkruar perzgat veprimit seksual, ku dy trupa janë njeri mbi/mi tjetrin PAL ashtu duke krijuar PAL/PALL, PALOHET/PALLOHET pra bëhet PAL. Kështu veprimi i lëvizjes A LA kemi A LLA, dhe ALAN =ALLAN, ashtu duke i dhënë kuptim edhe shumë toponimeve, emna vendesh.

Po ashtu PALLO, PALLOJ sepse lpenrat*/penlat/panlat/pendlat/* krahët e bishti palohet. Për shkak se me përshkruar këtë madhështi e përmasa të palimit të krahëve e pendlave të tij të veçanta, si veçori e tij u quajt; PAL/PALL, PALOJ/PALLOJ, PALIM/PALLIM. Si përfundim QEPALA pra në trajtën që PALA /QE PALLA, duke përshkruar veprimin e PALIMIT, si dhe që EP PALA, pra ashtu duke përshkruar anatominë e kapakëve të syrit/synit. Ky është kuptimi me i drejt dhe me i lehtë të mahet/mbahet mend. Nga kjo vijmë në përfundim se shumica e fjalëve në përdorim më rrallë në gegnisht, e me përdorim të shpeshtë në Jug, janë krejtësisht me bazë nga e folmja e Veriut, përkatësisht të folmes së Kosovës.

Këto fjalë janë të marume (shënim; *maru n'gegnisht ka kuptimin veprimi i cili ndërtohet, por edhe i cili është ndërtuar , dhe ka përfunduar ndërtimi i saj njëherë e mirë*) në këtë mënyrë; *QER me kuptimin QAR, e QAR, që PIK, ashtu duke ndërtuar fjalën; QARA +PIK si QER+PIK=QERPIK.*

Qerpiku i synit (duhet të themi syni e jo syri, sepse nuk kemi syrim por synim) janë kimet/qimet të cilat vazhdojnë në tehet qepallave kështu qerpiku dhe qepallat përshkruajnë krejtësisht kapakun e syrit. Duhet të dimë në Kosovë, në vend të fjalës qepalla më shumë përdorët kapaku i synit, pra, qerpiku + kapaku. Megjithatë kapaku përbëhet nga qepalla dhe qerpiku, ashtu shuma e tyne/tyre ndërton kapakun si mrojtes/mbrojtës i syrit.

Shënim: Shpjegimi i disa etimologëve nga Shqipëria, se ky emër rrjedh nga pallim në kuptimin e aktit seksual asht shumë i gabueshëm, dhe i pabazë dhe jo i pranueshëm.

LIBRI 15

TRUP

TE RU UP prej nga T'RU UP, ku UP është AP e trajtës UP, me kuptimin EP, por UP, e përshkruan përbrenda trupit, ose nën sipërfaqe.

TRAP

TE RA AP prej nga T'RA AP, ku AP është AP (afrohet me JAP=I AP) e trajtës AP, që ka kuptimin EP por RA, jepet përshkrimi i RA-mjes mbi sipërfaqen e gjësendit, tokës, trupit.

TRIP

TE RI IP, ip të ri, ip; me pak fjalë ip ngritje perpjet, prej nga kemi T'RI IP, ku IP është i trajtës AP si IP, që ka kuptimin EP. Kështu RI IP do të thotë me IP=JEP gjësendit shumicën e rasteve përpjetë në këndin 90 shkallë në krahasim me rrafshin e shtrirjes ku jepet(epet) ngritja thike përpjetë, por edhe thikë teposhtë (varësisht nga pika ku gjendet kqyrësi), si në rastin e fjalës GRIP.

TROP

TE RO OP prej nga T'RO OP, ku OP është AP e trajtës OP, që ka kuptimin EP por nën (n€r)sipërfaqen rrethuese, pra veprimi e forma shtrihen në sipërfaqe, po e cila është nën (n€r)sipërfaqen rrethues, pra jo në brendësi.

TREP

TE RE EP prej nga T'RE EP, ku EP është AP e trajtës EP, që ka kuptimin EP mbi sipërfaqe e tokës, gjësendit, shumicën e rasteve në largësi, ku shikuesi, vështruesi nuk është pjesëmarrës i dukurisë, formës, veprimit i cili zhvillohet.

TRYP

TE RY YP prej nga T'RY YP, ku YP është AP e trajtës YP, që ka kuptimin EP. Ky veprimi ndodh në large.si, ose gjendje të pakthyeshme, pra, nuk mund të kthehen në gjendje të mëparshme. Në shumicën e rasteve janë gjendje të cilat merren me mend ose parafytyrohen mjedise të tilla.

TRUP

TE RU UP prej nga T'RU UP, ku UP është AP e trajtës UP, me kuptimin EP (AP, EP, IP, OP, YP, UP). Ku UP e përshkruan formën e përkulur , e cila gjendet përbrenda gjësendit/trupit/formës se caktuar, ose nën sipërfaqen rrethuese. Për këto fjalë kemi të dhënë shpjegime të hollësishme përgjatë krejt librit Msheftesit e Gojes (1, 2, 3).

Shiko tabelën e mëposhtme dhënë për të krahasuar, ashtu duke krijuar idenë e krijimit të fjalëve.

T'RU'UP	*Nga kjo fjalë kuptojmë se përshkruan fillimin e kufijve T, për të RU gjësendin/materialin, lëngun, organet,... të cilat janë brenda/mrena RU(si formë gjeometrike e kundërt me formën UR, për të cilën kemi dhënë shpjegime përgjatë librit) dhe UP që përshkruan formën paraboloidi, me shtrimje në brendinë e trupit, gjësendit, nën (n€r)sipërfaqen rrethuese,..., etj.* *UP na ep levizjen e formë se tillë, dhe ka kuptimin e njëjtë me AP, EP, IP, OP., YP,...etj.*
T'RA'AP	*Ku T'RA përshkruan RA-mjen, sipërfaqen me formë të RA-mjes e cila e ndihmon zhvillimin e dukurisë me përshpejtim, si VRAP, E VRAP, GRAP,...etj.* *T paraqet kufinin ku mund të këtë ose fillon thymja e cila ka RA-mje , kurse pjesa AP e përshkruan përfundimin e lëvizjes, si dhe sipërfaqes RA duke përfunduar në hapësirën me të ngusht, AP, ose ajo ka formën e tillë hapësirën ku ndodh dukuria TRAP zhvillohet e tillë, duke u nis nga hapësira , vëllimi me përmasa të mëdha dhe duke përfunduar në hapësirën vëllimin me përmasa me të vogla, ose të rrudhura, të tkurrura/tkurruna., Po ashtu AP përshkruajnë DHANJEN e dukurisë, formës T'RA, ashtu AP ose JAP të RA. Afërsisht me ketë renditje të fjalëve në fjali formohej Gjuha e vjetër shqipe.*

T'RE'EP	
T'RO'OP	
T'RI'IP	
T'RY'YP	

Me pak fjalë TRUP mund të shkruhet po ashtu T'RUP, përshkruan kufijtë e formës RUP, dhe përshkruan gjësendit i cili ka RA_mje në formën RU-mje asht duke na dhënë formën grumbulluese por edhe RU-ajtjes se gjësendit, për shkak se e ka formën e tillë RU sipas përkufizimeve, të cilat i kemi dhënë me sipër, përshkruan gjësendin e kësaj forme.

TRAP

TE RA AP prej nga T'RA AP, ku AP është AP e trajtës AP, që ka kuptimin EP por RA, jepet përshkrimi i RA-mjes mbi sipërfaqen e gjësendit, tokës, trupit.

TRIP

TE RI IP prej nga kemi T'RI IP, ku IP është io trajtës AP si JIP, që ka kuptimin EP. Kështu RI IP do të thotë me IP=JEP gjësendit shumicën e rasteve përpjetë në këndin 90 shkallë në krahasim me rrafshin e shtrirjes ku jepet(epet) ngritja thike përpjetë , por shpesh edhe thike teposhtë, si në rastin e fjalës GRIP.

TROP

TE RO OP prej nga T'RO OP, ku OP është AP e trajtës OP, që ka kuptimin EP por nën (n€r)sipërfaqen rrethuese, pra veprimi e forma shtrihen në sipërfaqe, po e cila është nën (n€r)sipërfaqen rrethues, pra jo në brendësi.

TREP

TE RE EP prej nga T'RE EP, ku EP është AP e trajtës EP, që ka kuptimin EP mbi sipërfaqe e tokës, gjësendit, shumicën e rasteve në largësi, ku shikuesi, vështruesi nuk është pjesëmarrës i dukurisë, formës, veprimit i cili zhvillohet.

TRYP

TE RY YP prej nga T'RY YP, ku YP është AP e trajtës YP, me kuptimin EP. Ky veprimi ndodh në largë si, ose gjendje të pakthyeshme, pra nuk mund të kthehen në gjendje të mëparshme. në shumicën e rasteve janë gjendje të cilat merren me mend ose parafytyrohen mjedise të tilla,..

G

GRUP

GE/GA+ RU UP prej nga G'RU UP, ku UP është AP e trajtës UP, që ka kuptimin EP por përbrenda sipërfaqes, ose nën sipërfaqe, pra në brendësi.

GRAP

GE/GA/GU,...+ RA +AP prej nga G'RA AP, ku AP është AP e trajtës AP, që ka kuptimin EP por RA, jepet përshkrimi i RA-mjes mbi sipërfaqen e gjësendit, tokës, trupit.

GRIP

GE RI IP prej nga kemi G'RI IP, ku IP është i trajtës AP si JIP, që ka kuptimin EP. Kështu RI IP do të thotë me IP=JEP gjësendit shumicën e rasteve përpjetë në këndin 90 shkallë në krahasim me rrafshin e shtrirjes ku jepet(epet) ngritja thike përpjetë , por shpesh edhe thike teposhtë, si në rastin e fjalës GRIP.

GROP

GE RO OP prej nga G'RO OP, ku OP është AP e trajtës OP, që ka kuptimin EP por nën (n€r)sipërfaqen rrethuese, pra veprimi e forma shtrihen në sipërfaqe, po e cila është nën sipërfaqen rrethues, pra jo në brendësi.

GREP

GE RE EP prej nga G'RE EP, ku EP është AP e trajtës EP, që ka kuptimin EP mbi sipërfaqe e tokës, gjësendit, shumicën e rasteve në largësi, ku shikuesi, vështruesi nuk është pjesëmarrës i dukurisë, formës, veprimit i cili zhvillohet.

GRYP

GE RY YP prej nga G'RY YP, ku YP është AP e trajtës YP, që ka kuptimin EP. Ky veprimi ndodh në large.si, ose gjendje të pakthyeshme, pra që nuk mund të kthehen në gjendje të mëparshme. në shumicën e rasteve janë gjendje të cilat merren me mend ose parafytyrohen mjedise të tilla

VRUP

VE RU UP prej nga V'RU UP, ku UP është AP e trajtës UP, që ka kuptimin EP por përbrenda sipërfaqes, ose nën sipërfaqe, pra në brendësi.

VRAP

VE RA AP prej nga V'RA AP, ku AP është AP e trajtës AP, që ka kuptimin EP por RA, e jepet përshkrimi i RA-mjes mbi sipërfaqen e gjësendit, tokës, vrapit.

VRIP

VE RI IP prej nga kemi V'RI IP, ku IP është i trajtës AP si JIP, që ka kuptimin EP. Kështu RI IP do të thotë me IP=JEP gjësendit shumicën e rasteve përpjetë në këndin 90 shkallë në krahasim me rrafshin e shtrirjes ku jepet(epet) ngritja thike përpjetë , por shpesh edhe thike teposhtë, si në rastin e fjalës VRIP.

VROP

VE RO OP prej nga V'RO OP, ku OP është AP e trajtës OP, që ka kuptimin EP por nën sipërfaqen rrethuese, pra veprimi e forma shtrihen në sipërfaqe, po e cila është nën sipërfaqen rrethues, pra jo në brendësi.

VREP

VE RE EP prej nga V'RE EP, ku EP është AP e trajtës EP, që ka kuptimin EP mbi sipërfaqe e tokës, gjësendit, shumicën e rasteve në largësi, ku shikuesi, vështruesi nuk është pjesëmarrës i dukurisë, formës, veprimit i cili zhvillohet.

VRYP

VE RY YP prej nga V'RY YP, ku YP është AP e trajtës YP, që ka kuptimin EP. Ky veprimi ndodh në large.si, ose gjendje të pakthyeshme, pra që nuk mund të kthehen në gjendje të mëparshme. në shumicën e rasteve janë gjendje të cilat merren me mend ose parafytyrohen mjedise të tilla

E

Ne këtë kapitull fillojnë fjalët me E.

EVRUP

TE RU UP prej nga T'RU UP, ku UP është AP e trajtës UP, që ka kuptimin EP por përbrenda sipërfaqes, ose nën sipërfaqe, pra në brendësi.

EVRAP

TE RA AP prej nga T'RA AP, ku AP është AP e trajtës AP, që ka kuptimin EP por RA, jepet përshkrimi i RA-mjes mbi sipërfaqen e gjësendit, tokës, trupit.

EVRIP

TE RI IP prej nga kemi T'RI IP, ku IP është io trajtës AP si JIP, që ka kuptimin EP. Kështu RI IP do të thotë me IP=JEP gjësendit shumicën e kohës përpjetë në këndin 90 shkallë në krahasim me rrafshin e shtrirjes ku jepet(epet) ngritja thike përpjetë , por shpesh edhe thikë teposhtë, si në rastin e fjalës GRIP.

EVROP

TE RO OP prej nga T'RO OP, ku OP është AP e trajtës OP, që ka kuptimin EP por nën sipërfaqen rrethuese, pra veprimi e forma shtrihen në sipërfaqe, po e cila është nën sipërfaqen rrethues, pra jo në brendësi.

EVREP

TE RE EP prej nga T'RE EP, ku EP është AP e trajtës EP, që ka kuptimin EP mbi sipërfaqe e tokës, gjësendit, shumicën e kohës në largësi, ku shikuesi, vështruesi nuk është pjesëmarrës i dukurisë, formës, veprimit i cili zhvillohet.

EVRYP

TE RY YP prej nga T'RY YP, ku YP është AP e trajtës YP, që ka kuptimin EP. Ky veprimi ndodh në large.si, ose gjendje të pakthyeshme, pra që nuk mund të kthehen në gjendje të mëparshme. në shumicën e kohës janë gjendje të cilat merren me mend ose parafytyrohen mjedise të tilla

TRADHTI (tradhëti)

TE RA=T'RA-mje DHA, ashtu si T'RA DHAT, me kuptimin ME DHAN në trajtën DHAT T'RA-mje. Nga kjo fjala TRA me bazë përshkruan RA-n në formën TRA. Në të vërtetë TRA përshkruan pikën ku fillojnë veprimi i RA-mjes ose mundësia e vendit , gjatësisë ku mundet me pas RAmje, si TRA. Nga kjo kemi; DHAT TRA-mje. Nga e njëjta fjalë vije TREDHJE po ashtu.

*Me të njëjtin kuptim kemi përshkrimin e fjalëve, të cilat ndryshojnë për nga zanorja, sic kemi;*TRUDHETI, TREDHETI,TRIDHTI, TRODHET, TRYDHETI,…

K

Kime= KAM=KOM=KEM=KUM
QIME=QUME=QOME,=QAME

KA,...

KAM,...= KA AM, damje e cila e ruan lidhjen me AM=MA, prej nga kemi KAMA,
KAN,...=

KAN,...= KA formen trajtën AN, pra e KA marre gjësendin me mvetesi e kthyer në AN/NA, prej nga u shndërruar në formen KAN. KA AN, danje e cila e ruan lidhjen me AN=NA, prej nga kemi KANA,
KAT,... Ka në largesin AT
KAS= KA në sasinë AS=SA
KASH= Ka në sasinë ASH=SHA
KAL
KALL
KAD
KAR= KA Ngritje AR
KARR= KA gjësend të kthyer në ARR, ose krejtësisht i shenderruar në formen ARR, si KA dhe ARR,... etj.
KAQ
KAK=KA AK pra KA IK, kështu pershkruhet jashtëqitja, fjalë të cilët e përdornin edhe Latinet.
KAV=KA AV= KA IV= në kuptim KA VIJ
KAH= KA në gjatesin e madhe AAAAA=HA
KAGJ= KA GJA
KATH= KA ATH në kuptimin bazë KA THY,...
,...

V

VNESHTA/VRESHTA

1)

Nga NU kemi VNU, kurse prej UN/NU kemi VUN/VNU, ku shihet se kuptimi i fjalës Ai VUN (Ai VUAN) ka kuptimin me VU në UN në brendësi ose në thellësi/fellsi.
Po ashtu V(NESHT) na ep formën NE; NESH; NESH ashtu si NU, NUSH; NUSHT si dhe NU/NUS/NUSE/NUST po thuajse me të njëjtin kuptim duke përshkruar NU-mjen- NU/NE/NO,… ka kuptimin e NU-mjes edhe të Shtëpive e vendbanimeve,…, etj.
NUmje përshkruhet në forma të ndryshme me të gjitha këto fjalë;

NA	NE	NI	NU	NO	NY	N
NAN	NEN	NIN	NUN	NON	NYN	NN
NAT	NET	NIT	NUT	NOT	NYT	NT
NAS	NES	NIS	NUS	NOS	NYS	NS
NAST	NEST	NIST	NUST	NOST	NYST	NS()T/N()ST
NASH T	NESHT	NISHT	NUSH T	NOSH T	NYSH T	NS(zanore)T
NASH	NESH	NISH	NUSH	NOSH	NYSH	NS(zanore)
NAV	NEV	NIV	NUV	NOV	NYV	NV
NAM	NEM	NIM	NUM	NOM	NYM	NM
NAF	NEF	NIF	NUF	NOF	NYF	NF
NAL	NEL	NIL	NUL	NOL	NYL	NL
NALL	NELL	NILL	NULL	NOLL	NYLL	NLL
NAR	NER	NIR	NUR	NOR	NYR	NR
NARR	NERR	NIRR	NURR	NORR	NYRR	NRR
VNA	VNE	VNI	VNU	VNO	VNY	VN
VAN	VEN	VIN	VUN	VON	VYN	V()N

VNAS	VNES	VNIS	VNUS	VNOS	VNYS	VNS(zavnore)
Vonas	Venas/venos	Vines/vinus	Vunes	Vonos	vynus	
VNASH	VNESH	VNISH	VNUSH	VNOSH	VNYSH	VNS(zavnore)
Vonash	Venash/venosh	Vinesh/vinush	Vunesh	Vonosh	vynush	
VNAN	VNEN	VNIN	VNUN	VNON	VNYN	VN
FNAN	FNEN	FNIN	FNUN	FNON	FNYN	FN
NAG...	NEG...	NIG...	NUG...	NOG...	NYG...	NG...
NAGJ...	NEGJ...	NIGJ...	NUGJ...	NOGJ...	NYGJ...	NGJ...
,..., e kështu me radh						

Simas/sipas simetrisë kemi edhe të kundërtën/t'kunerten

AN	EN	IN	UN	ON	YN	N
NAM	NEM	NIN	NUN	NON	NYN	NN
TAN	TEN	TIN	TUN	TON	TYN	TN
SAN	SEN	SIN	SUN	SON	SYN	SN
SANT	SENT	SINT	SUNT	SONT	SYNT	SN()T/S()NT
SHANT	SHENT	SHINT	SHUNT	SHONT	SHYNT	SHN()T/SH()NT
SHAN	SHEN	SHIN	SHUN	SHON	SHYN	SHN
VAN	VEN	VIN	VUN	VON	VYN	VN
MAN	MEN	MIN	MUN	MON	MYN	MN
FAN	FEN	FIN	FUN	FON	FYN	FN
LAN	LEN	LIN	LUN	LON	LYN	LN
LLAN	LLEN	LLIN	LLUN	LLON	LLYN	LLN
RAN	REN	RIN	RUN	RON	RYN	RN
VNA	VNE	VNI	VNU	VNO	VNY	VN
NAV	NEV	NIV	NUV	NOV	NYV	NV
NAV	NEV	NIV	NUV	NOV	NYV	N()V
SANOV	SENIV	SINEV	SUNVES	SONVUS	SYNEV	SEN(zavnore)V
Vonas	Venas/venos	Vines/vinus	Vunes	Vonos	vynus	
VNASH	VNESH	VNISH	VNUSH	VNOSH	VNYSH	VNS(zavnore)

SHANO Q	SHENO V/venosh	SHENIV/v inush	SHENU V	SHONO V	SHUNYV	
GAN	GEN	GIN	GUN	GON	GYN	GN
GJAN	GJEN	GJIN	GJUN	GJON	GJYN	GJN
VeNAN	VoNEN	ViNeN	VunUN	VaNON	VyNeN	V()N()
FaNoN	FoNEN	FiNeN	FuNUN	FoNaN	FyNeN	F()N()
,..., etj-						

Nga kjo kuptojmë, se;
NE~VNE~VNES~VNES~VNEST
NU~VNU~VNUS~VNUS~VNEST
Si dhe
NE~VNE~VNESH~VNESH~VNESHT
NU~VNU~VNUSH~VNUSH~VNESHT
Nga VNE kemi VEN duk u nis prej VEN/VNE fitojmë EN/NE, ashtu si UN/NU që kemi VUN/VNU,...etj. Ku VNESHT përshkruan NUMJEN në trajtën NESH/NESHT, prej nga kemi NUSH/NUSHT, NESH/NESHT si dhe NES/NEST (prej nga formohet fjala NESTRAqe e përshkruan NU-mjen në trajtën NESHTRA).

2)

Emri ***Vreshta*** mund të jetë përshkrimin e pjerrtësisë, shpatijet (shpatet) në; RA~VRA; RASH~V'RASH, RASHT~VU'RASHT, prej nga; RE~RA, ku VU+RE=VRE, VRET~VRESH~VRESHT, kështu në të folmen e veriut merr kuptim emni/emri, ashtu si në të folmen e veriut, kur përshkruan NU-njen në formën *VNESHT, VU+NESHT/NUSHT=Vnesht.*

RESH/RASH/RUSH/RISH

Nga këto kemi përgjithësimet; RESH, RASH, RUSH, RISH, ROSH, RYSH
resh, reshje, reshjet, resht (ku resht)
bresh, breshje, breshjet, bresht
mresh, mreshje, mreshjet, mresht
gresh,l greshje, greshjet, gresht
vresh, vreshje, vreshjet, vresht
tresh, treshje, treshjet, tresht
n'resh, nreshje, nreshjet, nresht
l'resh
rash, rashje, rashjet, rasht (ku resht)
bresh, breshje, breshjet, bresht
mresh, mreshje, mreshjet, mresht
gresh,greshje, greshjet, gresht

vresh, vreshje, vreshjet, vresht
tresh, treshje, treshjet, tresht
n'resh, nreshje, nreshjet, nresht
l'resh,…

LIBRI 16

Shembuj 1

Krejt fjalët e marum nëpër mes fjalën (zanore)Q , dhe Q (zanore);
SH(oqe)
ShI(qu)
SH(aq)
H(uq)
F(uq)
F(iq)
F(aqe)
LL(aq)
Moll(aqe)
Mill(q)
Myll(q)
Myll(aq)
P(aq)
P(uq)
P(iq)
P(oq)
Py(q)
P(eq)
Null(iq)
Nylli(iq)
Nall(qe)
Null(qe)

K(oqe)
M(oqe)
MO(qan)
Horm(oq)
L(oq)
LL(oq)
LO(qan)
Llo(qan)
GLlo(qan)
G(aqe)
GL(aqe)
Goll(aqe)
Kul(aq)
Kull(aq)
Kutll(aq)
Fl(oq)

Tr(uq)
Gru*mu*LL(uq)
GR(AQ)
GR(IQ)
GR(OQ)
GOR(Q)
GUR(Q)
GER(Q)
GR(UQ)
GR(AQ)
GR(EQ)
GR(IQ)
GR(OQ)
GR(YQ)
GR(UQ)
X
GR(AQAN)
GR(IQAN)
GR(OQAN)
GOR(QAN)
GUR(QAN)
GER(QAN)
GR(UQAN)
GR(AQAN)
GR(EQAN)
GR(IQAN)
GR(OQAN)
GR(YQAN)
GR(UQAN)

X
GR(AQAK)
GR(IQAK)
GR(OQAK)
GOR(QAK)
GUR(QAK)
GER(QAK)
GR(UQAK)
GR(AQAK)
GR(EQAK)
GR(IQAK)
GR(OQAK)
GR(YQAK)

GR(UQAK)
x

Kar(uq)
Mar(iq)
Lari(iq)
Lari(iqk)
RR(shiq)
Tartab(iq)
TallaB(uq)
Hereq
Maliq
Gullum(uq)
B(oq)
LL(oq)
LL(uq)
LL(iq)
FLL(iq)
Shal(iq)
Krasn(iq)
N(iq)
M(iq)
M(uq)
M(aq)
M(oq)
S(oq)
S(qo)
RR(oq)
Krr(oq)
Krr(uq)
Krr(iq)
Karr(iq)
Kerr(iq)
Kurr(iq)
Kurr(iqan)
Kur(iq)
Kostur(iq)
Kastar(oq)
Must
Must(aqe)
Must(eqe)
St(eq)
ST(oq)

ST(uq)
Str(uq)
STr(oq)
Str(iq)
Shtr(eq)
Shtr(aq)
Shtr(oq)
Shr(uq)
Shtre(iq)
Shtr(oq)
ULL(oq)
UL(oq)
MUL(oq)
Mull(oq)
MULL(iq)
VULL(Iq)
KAM(iq)
KAML(iq)
KAML(aq)
KAMAL(aq)

GAMI(iq)

RR(iq)
SHrr(iq)
SHrr(AQ)
SHRR(uq)
SHERR(iq)
SHARR(uq)
ARR(qak)
ARR(AQAK)
ARRA(AQIK)
URR(q)
URR(iq)
IR(iq)
Mur(iq)
Mar(iq)
MOR(iq)
Var(iq)
KAR(iq)
KoR(Iq)
KAR(AQ)
KIR(IQ)

GUR(iq)
GAR(iq)
GURR(iq)
GARR(iq)
GORR(IQ)
GARR(AQ)
RRUG(aq)
RROG(Oq)
RRYK(IQ)
RUK(IQ)
RAK(IQ)
ROK(IQ)
RROK(AQE)
F(iq)
F(UQ)
FULL(IQ)
FUR(IQ)
SH(aq)
SH(uq)
SH(Oq)
SH(Iq)
SH(eq)
SH(yq)
SH(qe)rr
SH(qi)Peri
SH(qy)l
Zh(qy)ll
S(aq)
S(uq)
S(Oq)
S(Iq)
S(eq)
S(yq)
S(qe)rr
S(qi)Peri
S(qy)l
Zh(qy)ll
,… etj

ZAVRAK/ZAVAL/VRAK/VRANQ/VRINQ/VERING/VRUNQ/VRRAK

Kemi shpjeguar me pare në pjeset 1,2,3 të librin Msheftesit e Gojes. Ketu do ta bejme shtjellim me të shkurt. ZAVRAK përdoret për të përshkruar fëmijën i cili është i gjalle, i lëvizshëm si dhe jo i rehatshëm.

1. Fjala RA është kuptimi themelore i fjalës VRA, prej nga kemi formën RA nëpër të cilen ka rrjedhje me të shpejt sepse kemi sipërfaqen në pozitën RA, nëpër të cilen rrjedh dhe cdo trup mund të rrokulliset me shpejtësi, thjesht ketë shpejtësi njëtrajtësisht të shpejtueshme (Shenim:,...nga SHPEJTU SHME, ku SHME është form që mund të mos jetë e përfunduar e fjalës SHUM/SHEM/SHAM/SHYM,.. është formë e përfunduar e fjalës SHMU, SHME, SHMA, SHMY...) mund ta marrë nga forca e inercionit, pa pas shtymje fillestare.
2. Masanej kemi VRA e cila e përshkruan pjesen RA në nje mjenyre tjetër duke i dhënë vetit e fjalës V, me të cilen jepet V(rulli), me anen e të ciles epet pamja jo e NUmjes por e VNumjes, pra jo nje ngulje por nje prekje e gjesendit tjetër mbi siperfaqen e kufizuar të RA. Nga kjo kemi VRA. Keshtu gjate theksimit të V kemi jo prekje të mirë të buzve, thjesht kemi rrjedhje nëpër buze të ajrit duke treguar mirëfilli rrjedhjen me shpejtësi të gjësendit, në këtë rast nëpër RA.
3. Nga VNU dallon nga NU, sepse VNU e përshkruan v(eprimin) e nodhjes se NU, kështu përshkruhet vetëm kohëzgjatja e fillimit ose e përfundimit të veprimit NU. Kurse NU na shpaloste mas veprimit, procesit të nodhjes se NU. Keshtu kur nodh NU, kjo dukuni do të qenroj per ni (nje) kohë t’gat, metet e atill. Kurse veprimin i NU-mjes ish i shkurt, domosdoshëm, por kohëshkurtra. Prej nga kemi fjalë të tjera;
   V(RA)~RA
   V(RU)~RU
   V(RO)~RO
   VROJTOJ~ROJTOJ (nga kjo kuptojm me hyp në RO, në naltesin RO dhe me kqyr nga atje, prej nga kemi VROJTOJ)
   V(RUG) ~RUG
   V(RAK)~RAK
   V(RRAK)~RRAK
   V(RULL)~RULL
   V(RELL)~RELL
   VI(gan) nga VI+GJAN ose GAN ashtu i madh me përmasat e AN-es si GA+AN=GAN
   V(RINGELLIM)~RINGELLIM (prej nga shohim se fjala RING është fjalë shqipe, prej nga kemi RING/RANG/RUNG/RONG,.. si RI+ANG,

ku ANG= AN e GA, ashtu formë e fjalës GAN/ANG, si HA(NG)RA, ANGULLIM~RANGULLIM, ku pjesa GULLIM/GELLIM/GALLIM na epin pamjen e fjalës GJULLIM/GJELLIM~GJALLIM, ose N'GJALLIM.

V(ERING)

Kështu edhe ANGULLIM na ep AN GJALLIM, kështu RING/RANG/RUNG/RONG~ na epet si RA ANA e GJALLIMIT~ prej nga e kemi ANGULLIM,…

Kështu RANGALL, RANGULLIM, që përshkruan RA AN GJU ULLIM, na ep dëshmi të fort se fjala RING që përdoret në gjuhën Gjermane dhe në Anglezë në të vërtetë është fjalë shqipe.

V(ARDAR)

Fjala V është shumë e afërt me F por megjithatë ndryshimi qëndron në atë se F është me e vrullshme dhe me e shpejt, dhe me jetëshkurtra.

Nga RANGULLIM kemi RRANGULLIM
RINGULLIM kemi RRINGULLIM

Latinet ashtu si Italia ishte gjithmonë perzimje e Popujve, atë e bën fuqi jo Jugu i Italisë, që ishte gjithmonë pjesë e bandave dhe popullata e paorganizuar dhe jo shtet formuese, por atë e bën shtet popullata Kelte e para kelte, që e formuan nje gjuhë të përbashkët për tu kuptuar, dhe ajo ishte gjuhë Pellazgo - Iliro Kelte, ku Keltet e lasht e kishin shkelur tokën e Italisë qysh në shek. 9-8 para Krishtit duke u shkri në popullatën Pellazge shqipfolëse dhe duke formuar nje gjuhë si bazë e Latinishtes. Italia e Jugut meti gjithmonë tokë e bandave e ardhjeve nga Azia dhe perzimjeve të mëdha që filluan qysh në shek. 4 paraKrishtit dhe mbeti dej me sod.

4.

Nga VRA kemi VRA+AK që na epj bazën e formimit të fjalës VRIK, që e përshkruan RA-mjen në mënyrën VRA dhe largimin e kësaj dukurie VRA në formën AK, prej nga kemi VRAK. Duhet të dijm se fjala VRAK përshkruan po ashtu edhe reliefin e tillë në mënyrë që përshkruan RA-mjen në trajtën VRAK, por kjo është kur kemi RAMJE në largim si AK, ku Pjesa VRA largohet në hapësirën mjafte të madhe me ramje të fuqishme dhe largim në nje hapësin tjetër prej nga kemi VRAK. Krejt njëjtë ashtu si LA, që largohet në formën Ak prej nga kemi LAK, si dhe MA që largohet në mënyrën AK ashtu dukje na dhënë MAK, MEK, MIK, MUK, MYK

Kur kemi sipërfaqen në ramje VRAK me gunga dhe me perthymje marrim VRRAK, por kur kemi Ngritje ose RAmje nformen RI, prej nga kemi RI; VRI, VRIK.

Kështu marrim;
VRAK
VREK
VRIK
VRUK
VROK
VRYK
Prej nga kemi;
VRRAK
VRREK
VRRIK
VRRUK
VRROK
VRRYK
Por edhe
VRAQ
VREQ
VRIQ
VRUQ
VROQ
VRYQ
Si dhe
VRRAQ
VRREQ
VRRIQ
VRRUQ
VRROQ
VRRYQ

Por edhe

VRAS
VRES
VRIS
VRUS
VROS
VRYS

VRASH
VRESH
VRISH
VRUSH
VROSH
VRYSH

VRAT
VRET
VRIT
VRUT
VROT
VRYT
Por edhe
VRAL
VREL
VRIL
VRUL
VROL
VRYL
Si dhe
VRALL
VRELL
VRILL
VRULL
VROLL
VRYLL
,...etj.

Nga fjala VRAK u krijua ZAVRK, pra ZA(n) VRAK, me ZAN VRAK, megjithatë përshkrim ZA(VRAK) na ep po ashtu e zgatjen të formës VRAK, prej nga ZA(VRAK) me pak fjalë e zhvendos pjesën VRAK. Sikur të ishte ZA në fund të fjalës pra VRAKZA ose VRAKAZ do ishte tej zgatje të pjesës se fundme të formës VRAK, kurse kur ZA është në fillim, si ZAVRAK kemi zhvendosje ose zgatje të formës VRAK qysh nga fillimi.

Shënim:

*Fjalët Latine**; Inertia, Iners,** mund të jen me ndërlidhje nga paraLatinishtja, pra shqipja e lasht, fjalë që përdoret edhe sot me shtrimje shumë të gjere, si; I NERT, I NER, ku pjesa NER mund të jetë i lidhur me fjalën shqipe NER (Nen, pra gjësend që rrinë ner lëkur, në mreni, etj.).*

Keshtu ASHT I NERT perdoret per të jesh i nderuar, ose të besh Nder dikujt

*Por me ndryshimin e E ashtu N(e)RT, me shkurtimin e kësaj E duke u zhduk plotësisht ose duke kalu në nje theksim të shkurt, gati në E pa za, atëherë kemi I NERT që do të thotë përshkruan gjësendin q*ë *gjendet N*ë*n (ku N*ë*n=N'N do të thotë NON, NAN, NIN, NUN,.. kjo formë perdoret me shumëne JUG ku*

NN më shumë shprehet dika me u NUN , nën (kemi nën i fort ish),...). Edhe pse Nuk është ë , në po e përdorim si Nër, sepse kemi nej E të tillë, që nuk e gjejmë në alfabetin tonë, ashtu si shumë tinguj të gegnishtes.

Nga kjo kemi;

ISH njeri I NëRT , kjo përdoret si ish i msheft , vepron nën/nër sipërfaqen e gjësendit.

Kështu nër në gjuhën letrare kjo fjalë perdoret Ndër, si NDër të tjera , Nër tjera, por në kuptim jo të njejtë, si shembull (SHEMULL):

Nër (ndër) të tjera thuhet per gjëra që gjendet nën, kurse Ndër përshkruhet gjërat që janë midis të tjerave. Ashtu duke marrë formën NDër si NDar,... por nuk mund të përgjithësohet ky rast në gjuhën letrare ashtu si në të folmen e lasht, pra të sotme të veriut.

NGATHT/NGADHNJIM

NGATHTëSI/Ngatht'si= u krijua nga shkrirja e fjalës NGA, ashtu si përdoret në Kosovë me NGA (vrapoj =VU RA AP) dhe THT që përmban fjalën THYT e tkurrun në THT=THYT=THET=THOT,...

Ku NGATHT na përshkruan me NU GA(GJA) THYT ose të THYT, e ngjeshur në fjalën NU + GA(GJA) + THYT. Por nga kjo e shtrijmë kuptimin e saj edhe NGA THYT, pra Vrap (NGA; NGAS; NGAMJE, NGAVA,...) e THYT ose e THYME.

Vërtetim i fjalës NGATHT, është NGADHNJIM, prej nga NGA=NU GJA, si dhe NGA është Vrapim, dhe pjesa DHN=DHAN, nga tkurrja DHAN=DHEN=DHUN=DHON=,...=DH'N. Nga kjo merr kuptimin NGA DHANJE, prej nga NGADHNJIM, ashtu DHNJIM=DHANJAM=DHANEM,.. ose e DHANEM;DHANOM,...e DHANEM,.... Nga kjo dallimi ndërmjet fjalëve; NGADHNJIM dhe NGATHT qëndron tek DH dhe TH, që njëra flet për THYMJE/THYN/THYNJE kurse tjetra pjesë për DHANJE, DHANJEM,...etj. Besoj për çdo lexues shpjegimet lidhur me fjalët përkatëse jane të mjaftueshme

MA

MA	ADH/DHA	MADH
MA	AT	MAT
MA	AS	MAS
MA	ASH	MASH
MA	AR	MAR

MA	ARR	MARR
MA	AL	MAL
MA	ALL	MALL
MA	ALL	MALL-i
MA	A	MA
MA	ATH	MATH
MA	ASA (A SA)	MASA
MA	AN	MAN
MA	AM	MAM
MA	AV	MAV
MA	AI/AJ	MAI/MAJ
MA	AP	MAP

MO

MO	ODH/DHO	MODH
MO	OT	MOT
MO	OS	MOS
MO	OSH	MOSH
MO	OR	MOR
MO	ORR	MORR
MO	OL	MOL
MO	OLL	MOLL
MO	OLL	MOLL-i
MO	O	MO
MO	OTH	MOTH

MO	OSO (O SO)	MOSO
MO	ON	MON
MO	OM	MOM
MO	OV	MOV
MO	OI/OJ	MOI/MOJ
MO	OP	MOP

MU

MU	UDH/DHU	MUDH
MU	UT	MUT
MU	US	MUS
MU	USH	MUSH
MU	UR	MUR
MU	URR	MURR
MU	UL	MUL
MU	ULL	MULL
MU	ULL	MULL-i
MU	U	MU
MU	UTH	MUTH
MU	USU (U SU)	MUSU
MU	UN	MUN
MU	UM	MUM
MU	UV	MUV
MU	UI/UJ	MUI/MUJ
MU	UP	MUP

ME

ME	EDH/DHE	MEDH
ME	ET	MET
ME	ES	MES
ME	ESH	MESH
ME	ER	MER
ME	ERR	MERR
ME	EL	MEL
ME	ELL	MELL
ME	ELL	MELL-i
ME	E	ME
ME	ETH	METH
ME	ESE (E SE)	MESE
ME	EN	MEN
ME	EM	MEM
ME	EV	MEV
ME	EI/EJ	MEI/MEJ
ME	EP	MEP

MY

MY	YDH/DHY	MYDH
MY	YT	MYT
MY	YS	MYS
MY	YSH	MYSH

MY	YR	MYR
MY	YRR	MYRR
MY	YL	MYL
MY	YLL	MYLL
MY	YLL	MYLL-i
MY	Y	MY
MY	YTH	MYTH
MY	YSY (Y SY)	MYSY
MY	YN	MYN
MY	YM	MYM
MY	YV	MYV
MY	YI/YJ	MYI/MYJ
MY	YP	MYP

MI

MI	IDH/DHI	MIDH
MI	IT	MIT
MI	IS	MIS
MI	ISH	MISH
MI	IR	MIR
MI	IRR	MIRR
MI	IL	MIL
MI	ILL	MILL
MI	ILL	MILL-i
MI	I	MI

MI	ITH	MITH
MI	ISI (I SI)	MISI
MI	IN	MIN
MI	IM	MIM
MI	IV	MIV
MI	II/IJ	MII/MIJ
MI	IP	MIP

VOJ SAV
VOJS
VOJTI SAVA
VOJTI SA VA
VOJ *JTI* SA* VA/VI/
VAJTI(vajto) sa va/vi/v..

VOJ SAV
VOJS
VOJTI SAVA
VOJTI SA VA
VOJ *JTI* SA* VA/VI/
VAJTI(vajto) sa va/vi/v..

MAL

LAM

MASH

SHAM

MAS

SAM

Ne Kosovë dej kah vitet gjashtëdhjeta nje prej emrave të përhapu(n)r shumë ishte VOSA si dhe VASA, natyrisht i menduar si gjithmonë me prejardhje të huaj.

Kemi VIS, VISE, VASA, VUSA, VOSA, VESA, VYSA, por edhe VISHE, VASHA, VUSHA, VOSHA, VESHA, VYSHA,… si shembull marrim;

Vise të lanuna ko’ kan këto vene

Vasa (korita) e madhe po uji shumë e u derdhke

E VESHA gujen e dola naten jasht

Vesa e natjes kish ra mi fusha

VY(SA) munesh

VYSH shumë atje, ki pune me ba

Vishe ti tek une e shkojshe naten (në gjuhën letrare; ---unë ....natën)

Vishe fustanin

Vasha shkonte (nga shkon te) në dasmë

VUSHA shumë (si formë VUJSHA, kemi VUSHA)

Por edhe VUSHA tan natën hujt (hunjet) në ar. (nga kjo kemi Vajsha, Vajti, Vojshi, Vofsh, Vojti të cilat kanë përdorim të gjan/gjer në Kosovë, Kështu fjala VOjti, Vojsh, Vofsh, Voksh, Vok, VOjku, .por edhe Voqi/Viqi/Vuqi, Vaqe, ..., etj. janë fjalë shqipe marrë nga Sllavet qysh kur erdhën në Ballkan, tregues se ardhja e sllave përnjëherë mund të ketë qen në fillim në pjesën Dalmatin, e mandej zgjanim/zgjerim

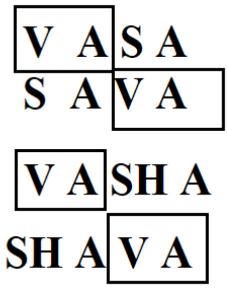
VYSHA se isha punëtor

A VYSHE TI NAJ SEN ATJE APO veç RRISHE,…etj

Kjo qik a Vyse e madhe, (pra nga VYse=Vyshe kthehet VYse si deshmi se emnat V-S kalojnë me pak ndryshim në kuptim në V-S)

Megjithatë, duke e dit se kemi shumë emërtime me ket/këtë emen si; Vojsi, Vojti, voj, Vajsi (*shënim: ju thuhet atyne vajtoj-sve ose kajt-sve shpesh*,

por edhe atij që ka shkua si formë e fjalës VAJTI, ashtu VAJTI per tek Shoki, si dhe VAJSI i tha atij se une nuk e di ket nodhi,…etj.)
Një trajtë e emnit VOJSA e kemi edhe VJOSA, që e pershkruan rrjedhen e lumit si dhe rriten ashtu si përfarim me fjalinë *VIJO SA* pra BANE VIJEN SA ose VIJE SA, SA VIJE por tash VIJE/VIJO/VOJ-ti SA, ku SA vije si pershkrim i sasi në fund të fjalës ashtu SAVIJE=SA VIJO=S'VIJE (tu e hup zanoren A , si perpjekje per të dhënë përshkrimin e mungesës se Vij, vijes, masi e dim mirë se zanoret e kanë per detyre ti përshkruajnë përmasa hapesinore/hapesirore (per shkak se perseritet dy here R, diktatoret e gjuhës e larguan ketë formë nga fjalori duke e fut pa dashje fjalën geg, hapsinore). Keshtu nje trup që nuk ka hapesire, nuk ka vellim ai edhe duhet të jet i vogel.)

Nga krejt këto kemi format me pak të përhapura, të cilat hala gjenden gjall dhe në përdorim, si dhe në form të mbiemrave , njerëzish, si;
VOJAQ=VOJ AQ, VOJTI AQ, VO AQ
Si dhe VAJAQ= VAJ AQ, në kuptim VAJTI AQ, VU N'A AQ,
Po ashtu VOJAK, VAJAK, VIJAK; VIDHAK, VUJAK, VUJA=VOJA=VIJA,...etj

MA	**AL-a,e,..**
MA	**ALL-a,e,..**
MA	**ATH-a,e,..**
MA	**ADH-a,e,..**
MA	**AR-a,e,..**
MA	**AT-a,e,..**
MA	**ARR-a,e,..**
MA	**AS-a,e,..**
MA	**ASH-a,e,..**
MA	**AV-a,e,..**
MA	**AZ-a,e,..**
MA	**AK-a,e,..**
MA	**ASHK-a,e,..**
MA	**ASK-a,e,..**
MA	**VR--a,e,..**

,...,etj.

MAL
MALL
MADH

SHUM/SHMU, SHEM/SHME, SHAM/SHMA, SHYM/SHMY,….

(nga SHPEJTU SHME, ku SHME është form që mund të mos jetë e përfunduar e fjalës SHUM/SHEM/SHAM/SHYM,.. është formë e përfunduar e fjalës SHMU, SHME, SHMA, SHMY...

SUM/SMU, SEM/SME, SAM/SMA, SYM/SMY,….

(nga SPEJTU SME, ku SME este/eshte/ast/asht/as/ash formë që mund të mos jetë e përfunduar e fjalës SUM/SEM/SAM/SYM,.. është formë e përfunduar e fjalës SMU, SME, SMA, SMY...

Kemi SMEJTI/Smejti Kudra tuj le tan natën, (Vërtetim: NATE shpreh gjatësinë ose kohëzgjatjen kemi NA=AN, prej kemi NAT=ANT, NAT~TAN, NATA~ATAN (kështu kemi ATAN si trajte e fjalës MATAN ose ATAN që po (pe, pi ..) përdoret në Kosovë).

LIBRI 17

DRU/DRA/DRO/DRI/DRY/DRE

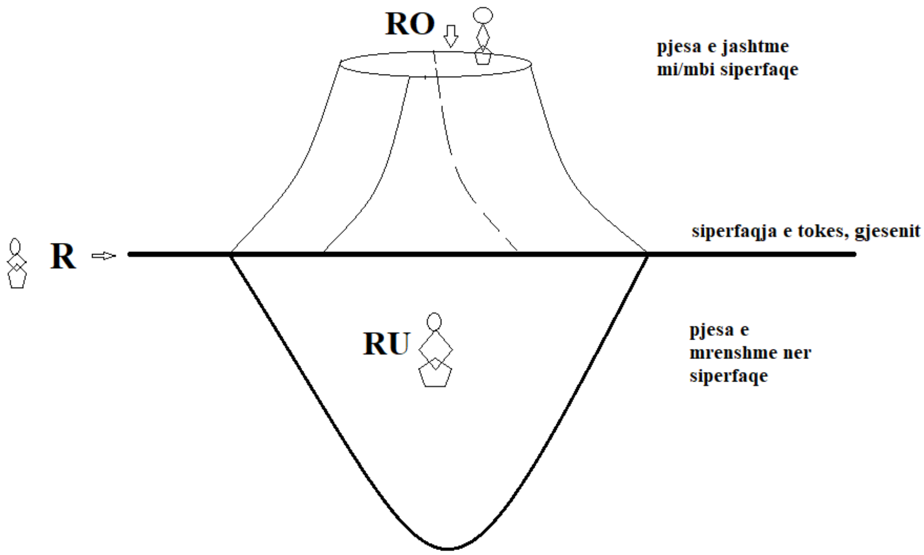
Kemi shtjelluar në hollësi përgjatë librit, Msheftësit e Gojës (1,2,3), fjalët; DRU/DRA/DRO/DRI/DRY/DRE. Në këtë pjesë do të shtjellojmë përdorimin e fjalëve të ndryshme me kuptime të njëjtë *(*shiko me poshtë shënimin 1*.) ose me drejt (shiko shënimin 2) si shembull kemi; përdorimin e fjalës DRO, si DRU. Shembull në rrethinën e Pogradecit, ku thuhet; *Une rrija me d**RU**jtje (Druajtje) pej asaj që mund të ndodhte*.

Si dhe,

Me Dro të madhe fola me ta

Me drojtje i thash

Prej kësaj DROJTJE përdoret si DRUJTJE në të njëjtin kuptim, ashtu ROJTJE dhe RUJTJE nga funksioni kanë shumë afërsi. Ndryshimi qëndron në këto dy fjalë në ROJ dhe RUJ, me saktë në RO dhe RU, në thelb ndryshimi lind nga dallimi (*) thelbësor ndërmjet O dhe U. Ta thjeshtojmë për të kuptuar me mirë dhe lexuesi ta ketë me afër me anën e vizatimit të mëposhtëm.

DALL/GALL/VALL/MALL/LLALL/SHALL/TALL/ZALL,... ,

(*) shënim:

1)

DALLIM (DALIM, pra DALIM me shëtit, prej nga u marua kuptim DALLIM) përbëhet nga DA/DE/DI/DU/DO/DY,...me kuptim bazë DA, e cila

*përshkruan gjësendin e DA-m për nga vetit, ashtu me pamje që veçohet me veprimin, pamjen, dukurin, formën DA, ku DA-het nga tansia e vet ose shpërfaqet si pjesë e veçantë dalluese nga hapësira rrethuese. DA*ALL (DA*AL, krejt çka kemi shpjeguar për AL si dhe shumësin e L e cila është LL, prej nga kemi AL/ALL (shikoni në pjesët e Msheftësit e Gojës 1,2,3) e përshkruar me vetit afërsisht të njëjta me DAL=DA + AL, si dhe DA ALLIM, ku ALLI+IM na epe pamjen DA, duk u ngrit përpjetë herë pas herë nga pika në pikë, ashtu si dallimi ose ngritja shembull mbi sipërfaqen rrethuese për këndin e gjerë/gjan duke e bërë (ba) dukuria/dukunin SHK(zanore) veten të dukshme ashtu si; SHKA/SHKO/SHKU,...+ALL/OLL/ULL,..., në krahasim me sipërfaqen rrethuese për një kënd të gjan/gjer ashtu si ALL dhe krejt kjo ngritët duke u majt (prej nga MAJT=MAJET por jo dora e MAJT po e SHMAJT) (mbajt si shformim ose çrregullim i shqipes) në hapësirën me përmasa afërsisht cilindrike, pasi/masi kemi IM=AM, ashtu me kuptim të njëjtë me IM=MI, ashtu si AM=MA. Kështu kur themi DALL pra pjesa DA del në pah ose shihet nga të tjerët si formë që është bere dukshme duke u ngritur në pozitën AL, ose me ngritje shumë me të lart, të herëpashershme ashtu si ALL, prej nga kemi DALL dhe krejt forma DALL kufizohet ose shtrihet në hapësirë me vëllimin cilindrike ose më saktësisht me gjatësi më të madhe sesa gjansia/ gjerësia e saj.*

Nga kjo DALLIM ka ndryshim nga DALLOM/DALLAM/DALLUM, për nga format e shtrimjes në hapësirë dhe kohë sipas zanoreve O, A; U, I ,..., etj.
Fjala DALL/DALLIM/DALLUM krijohet e marohet njëjtë si;
VALLE/DALLE
VALLIM/DALLIM/KALLIM/MALLIM/
VELL/VELLIM/VELLIM/VELLIM
MELL/MELLIM/
VOL/VOLLIM/VOLIM
,...., etj.
2)

*KALLIM (KALIM, pra KALIM me shëtit, prej nga u marua kuptim KALLIM) përbëhet nga KA/KE/KI/KU/KO/KY,...me kuptim bazë KA, e cila përshkruan gjësendin e KA-m për nga vetit, ashtu me pamje që veçohet me veprimin, pamjen, dukurin, formën KA, ku KA-het nga tansia e vet ose shpërfaqet si pjesë e veçantë dalluese nga hapësira rrethuese. KA*ALL (KA*AL, krejt çka kemi shpjeguar për AL si dhe shumësin e L e cila është LL, prej nga kemi AL/ALL (shikoni në pjesët e Msheftësit e Gojës 1,2,3) e përshkruar me vetit afërsisht të njëjta me KAL=KA + AL=KAL, si dhe KALL=KA+ALL=KALL, prej nga KA ALLIM, ku ALLI+IM na epe pamjen KA, duk u ngrit përpjetë herë pas herë nga pika në pikë, ashtu si kallimi ose ngritja shembull mbi sipërfaqen rrethuese për këndin e gjerë/gjan duke e bërë (ba) dukuria/dukunin SHK(zanore) veten të dukshme ashtu si; SHKA/SHKO/SHKU,...+ALL/OLL/ULL,..., në krahasim me sipërfaqen*

rrethuese për një kënd të gjan/gjer ashtu si ALL dhe krejt kjo ngritët duke u majt (prej nga MAJT=MAJET por jo dora e MAJT po e SHMAJT) (mbajt si shformim ose çrregullim i shqipes) në hapësirën me përmasa afërsisht cilindrike, pasi/masi kemi IM=AM, ashtu me kuptim të njëjtë me IM=MI, ashtu si AM=MA. Kështu kur themi KALL pra pjesa KA del në pah ose shihet nga të tjerët si formë që është bere dukshme duke u ngritur në pozitën AL, ose me ngritje shumë me të lart, të herëpashershme ashtu si ALL, prej nga kemi KALL dhe krejt forma KALL kufizohet ose shtrihet në hapësirë me vëllimin cilindrike ose më saktësisht me gjatësi më të madhe sesa gjansia/ gjerësia e saj.

Nga kjo KALLIM ka ndryshim nga KALLOM/KALLAM/KALLUM, për nga format e shtrimjes në hapësirë dhe kohë sipas zanoreve O, A; U, I ,..., etj.

3)

*MALLIM (MALIM, pra MALIM me shëtit, prej nga u marua kuptim MALLIM) përbëhet nga MA/ME/MI/MU/MO/MY,...me kuptim bazë MA, e cila përshkruan gjësendin e MA-m për nga vetit, ashtu me pamje që veçohet me veprimin, pamjen, dukurin, formën MA, ku MA-het nga tansia e vet ose shpërfaqet si pjesë e veçantë dalluese nga hapësira rrethuese. MA*ALL (MA*AL, krejt çka kemi shpjeguar për AL si dhe shumësin e L e cila është LL, prej nga kemi AL/ALL (shikoni në pjesët e Msheftësit e Gojës 1,2,3) e përshkruar me vetit afërsisht të njëjta me MAL=MA + AL=MAL, si dhe MALL=MA+ALL=MALL, prej nga MA ALLIM, ku ALLI+IM na epe pamjen MA, duk u ngrit përpjetë herë pas herë nga pika në pikë, ashtu si kallimi ose ngritja shembull mbi sipërfaqen rrethuese për këndin e gjerë/gjan duke e bërë (ba) dukuria/dukunin*

4)

*VALLIM (VALIM, pra VALIM me shëtit, prej nga u marua kuptim VALLIM) përbëhet nga VA/VE/VI/VU/VO/VY,...me kuptim bazë VA, e cila përshkruan gjësendin e VA-m për nga vetit, ashtu me pamje që veçohet me veprimin, pamjen, dukurin, formën VA, ku VA-het nga tansia e vet ose shpërfaqet si pjesë e veçantë dalluese nga hapësira rrethuese. VA*ALL (VA*AL, krejt çka kemi shpjeguar për AL si dhe shumësin e L e cila është LL, prej nga kemi AL/ALL (shikoni në pjesët e Msheftësit e Gojës 1,2,3) e përshkruar me vetit afërsisht të njëjta me VAL=VA + AL=VAL, si dhe VALL=VA+ALL=VALL, prej nga VA ALLIM, ku ALLI+IM na epe pamjen VA, duk u ngrit përpjetë herë pas herë nga pika në pikë, ashtu si kallimi ose ngritja shembull mbi sipërfaqen rrethuese për këndin e gjerë/gjan duke e bërë (ba) dukuria/dukunin*

5)

PALLIM (PALIM, pra PALIM me shëtit, prej nga u marua kuptim PALLIM) përbëhet nga PA/PE/PI/PU/PO/PY,...me kuptim bazë PA, e cila përshkruan

*gjësendin e PA-m për nga vetit, ashtu me pamje që veçohet me veprimin, pamjen, dukurin, formën PA, ku PA-het nga tansia e vet ose shpërfaqet si pjesë e veçantë dalluese nga hapësira rrethuese. PA*ALL (PA*AL=PAL, krejt çka kemi shpjeguar për AL si dhe shumësin e L e cila është LL, prej nga kemi AL/ALL (shikoni në pjesët e Msheftësit e Gojës 1,2,3) e përshkruar me vetit afërsisht të njëjta me PAL=PA + AL=PAL, si dhe PALL=PA+ALL=PALL, prej nga PA +ALLIM=PALLIM, ku ALLI+IM na ep pamjen PA, duk u ngrit përpjetë herë pas herë nga pika në pikë, ashtu si pallimi ose ngritja shembull mbi sipërfaqen rrethuese për këndin e gjerë/gjan duke e bërë (ba) dukuria/dukunin*

5)

*G(GJ)ALLIM (G(GJ)ALIM, pra G(GJ)ALIM me shëtit, prej nga u marua kuptim G(GJ)ALLIM) përbëhet nga G(GJ)A/G(GJ)E/G(GJ)I/G(GJ)U/G(GJ)O/G(GJ)Y,...me kuptim bazë G(GJ)A, e cila përshkruan gjësendin e G(GJ)A-m për nga vetit, ashtu me pamje që veçohet me veprimin, pamjen, dukurin, formën G(GJ)A, ku G(GJ)A-het nga tansia e vet ose shpërfaqet si pjesë e veçantë dalluese nga hapësira rrethuese. G(GJ)A*ALL (G(GJ)A*AL, krejt çka kemi shpjeguar për AL si dhe shumësin e L e cila është LL, prej nga kemi AL/ALL (shikoni në pjesët e Msheftësit e Gojës 1,2,3) e përshkruar me vetit afërsisht të njëjta me G(GJ)AL=G(GJ)A + AL=G(GJ)AL, si dhe G(GJ)ALL=G(GJ)A+ALL=G(GJ)ALL, prej nga G(GJ)A ALLIM, ku ALLI+IM na epe pamjen G(GJ)A, duk u ngrit përpjetë herë pas herë nga pika në pikë, ashtu si gallimi/n'gallim/gjallim ose ngritja shembull mbi sipërfaqen rrethuese për këndin e gjerë/gjan duke e bërë (ba) dukuria/dukunin*

Në vizatime (N'vizatime=nvizatime, ashtu njëjtë si; nxeht/nzet=n'zet= në zet) shihet kuptimi e domethënia e tingullit (bashkëtingëllores) R, si dhe kur ajo shoqërohet me U dhe O, si rrjedhim RO dhe RU të dyja përshkruajnë RUjtjen, por në pozita të ndryshme. Kështu Ujit në rrjedhje nuk mund të ROhet por të Ruhet, thesari në shumicën e herave Ruhet derisa njeriu mund të ROhet në naltsi të caktuar nga sulmet.

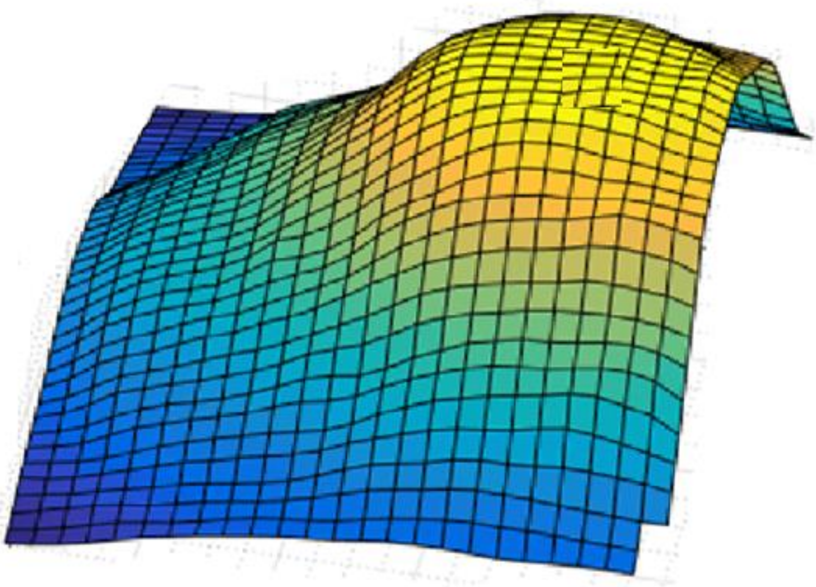
R shumicën e herëve është sipërfaqe e gjësendit, dhe tenton ta përshkruajnë sipërfaqen e vëllimit , hapësirës që përmbledh në brendësin e gjësendi.

Pamja në foto na ep kuptimin e formës RU, në shqipe, ku aktin ose veprimin e formimit të Ru e kemi shtjelluar si RUP. Shembull në gjermanisht kjo formë quhet gRUb, prej nga shihet me rrënjën e njëjtë si në shqipe. Kurse shumësia e tyre RU, në shqipe mund të merrte përshkrimin e këtij reliefi/sipërfaqe R, si RU, dhe si RUR, ose RUSH/URUSH por edhe KRUSH,. Kurse me përdorimin RO nga pamje e fotos kemi;

Pamja në foto na ep kuptimin e formës RO, në shqipe, ku aktin ose veprimin e formimit të Ro e kemi shtjelluar si ROP. Shembull në gjermanisht kjo formë quhet gROb, prej nga shihet me rrënjën e njëjtë si në shqipe. Kurse shumësia e tyre RO, në shqipe mund të merrte përshkrimin e këtij reliefi/sipërfaqe R, si RO, dhe si ROR, ose ROSH/OROSH por edhe KROSH/KROJSHE,.

Gjithashtu, ***Kodërat*** me forma t*ë* vecanta mund të jetë një RO, ashtu nga shumësia e tyre si ROSH, OROSH, KROSH, ...etj.

Shënim:

1.

*Tingulli R, përshkruan sipërfaqen kryesisht të lëmuar, e cila e pshtjell vëllimin e caktuar, ajo mund të jet edhe sipërfaqe e jashtme e trupit me formë të caktuar. Sipërfaqja R me trashësie (R*E=RE) RE, në shqipe, veprimin e formimit të Re e kemi shtjelluar si REP (**EP*RE , si RE+EP=REP, duke u shkrirë në kuptimin e ri, pra në një formë të re gjeometrike, nëpër të cilën mund të zhvillohet dukuri përkatëse, REP e cila dallon krejtësisht nga RE dhe EP, qashtu duke na dhënë një kuptim ri**). Shembull në gjermanisht kjo formë quhet gREb, prej nga shihet me rrënjën e njëjtë si në shqipe. Kurse shumësia e tyre RE, në shqipe mund të merrte përshkrimin e këtij reliefi/sipërfaqe R, si RE, dhe si RER, ose RESH/ERESH por edhe KRESH/KREJSHE,.*

2.

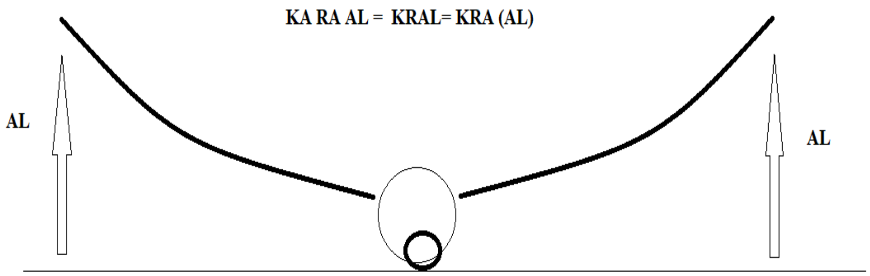
*Sipërfaqja R, me trashësie (R*U=RU) RU, në shqipe veprimin e formimit të Ru e kemi shtjelluar si RUP. Kurse shumësia e tyre RU, në shqipe mund të merrte përshkrimin e këtij reliefi/sipërfaqe R, si RU, dhe si RUR, ose RUSH/URUSH por edhe KRUSH/KRUJSHE,.*

Nga kemi; të gjitha trajtat;
KRUT prej KA RUT
KRUS prej KA RUS
KRUSH prej KA RUSH
KRUG prej KA RUG
KRUM prej KA RUM
KRUN prej KA RUN , kështu veprimi i KRUMJES, ka kuptimin si reagim, ose përgjigje për të RUJT trupin
RUP, nga RU UP, prej nga TRUP=TE RU UP
KRUL nga KA RUL, ku RUL=RU UL
E kështu me radhë.

Në figurën a) është përshkruar marimi i fjalës KRAL, e cila dikur përdorej boll shumë. KRAL nuk ishte vetëm në kuptimin e MRETIT, ose udhëheqësit, KRAL quhej çdo njeri i fuqishëm nga ana fizike, me krah të gjan/gjer dhe me pamje fizike të mirë. Kështu KRAL mund të quhej edhe një udhëheqës i pak vetëve, prijësi i grupit të caktuar, që kishte ndërtim të mirë fizike, me force të madhe fizike, si dhe me përmasa të mëdha të turpit. Si rrjedhim, nga arsyeja e thjesht, ai nuk ishte vetëm me KRA, KRAH, por ai ishte me diçka me shumë se KRAH, ai kishte KRAL, pra KRA të ngritur, të qum përpjetë, me përmasa tepër të veçanta, prej nga formohej emri KRAL=KRA AL, =KRAL. Nga kjo kemi KRASH, KRAS; KRAVA (si vërtetim i fort, se për lopën mund të ishte po ashtu nga shqipja, KA RAVA=KRAVA), KRAG, KRAT, KRAM, KRAN, KRANE, KRALAN, KRAQ, KRAQUN,...etj.

Ngritja shumë e majave të krahëve mbi sipërfaqen e tokës, ose pikës prej nga merret krahasimi, kemi KRAL. Kjo fjalë dikur në fjalorin e përditshme, të Kosovës, ishte shumë i shpeshtë dhe i veçantë. Me vonë, pasi kjo fjalë u shpall si e huaj, filluan gjithnjë e me shumë ta përjashtojnë fjalën e tyne, nga fjalori, me pa dije, si të huaj. Mos të harrojmë kështu u veprua me shumë fjalë të shqipes, duke i përjashtuar nga fjalori i Shqipes, natyrisht nga elita intelektuale kryesisht antishqiptare.

Fig. a).

3.

*Po ashtu nga sipërfaqja R me trashësie (R*Y=RY) RY, në shqipe, ku aktin ose veprimin e formimit të Ry e kemi shtjelluar si RYP. Shembull në gjermanisht kjo formë quhet gRYb, prej nga shihet me rrënjën e njëjtë si në shqipe. Kurse shumësia e tyre RY, në shqipe mund të merrte përshkrimin e këtij reliefi/sipërfaqe R, si RY, dhe si RYR, ose RYSH/YRYSH por edhe*

Fig. b)

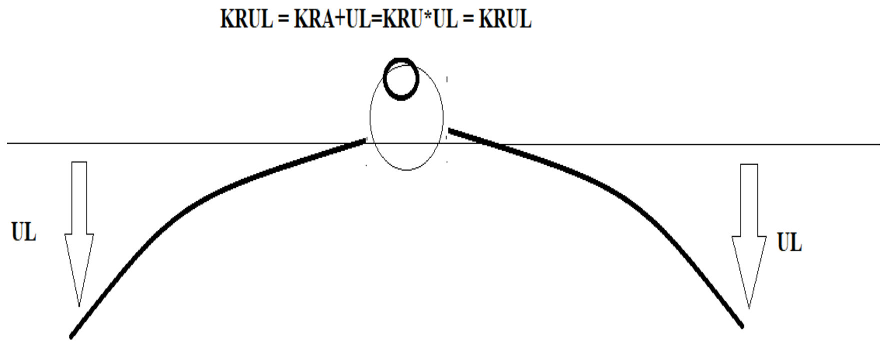
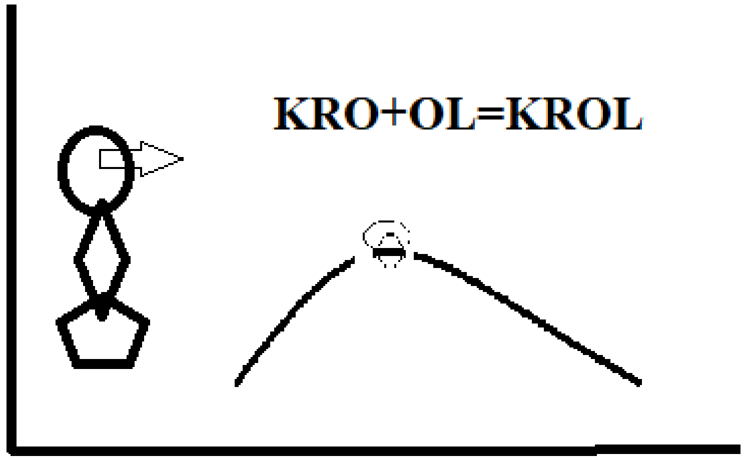
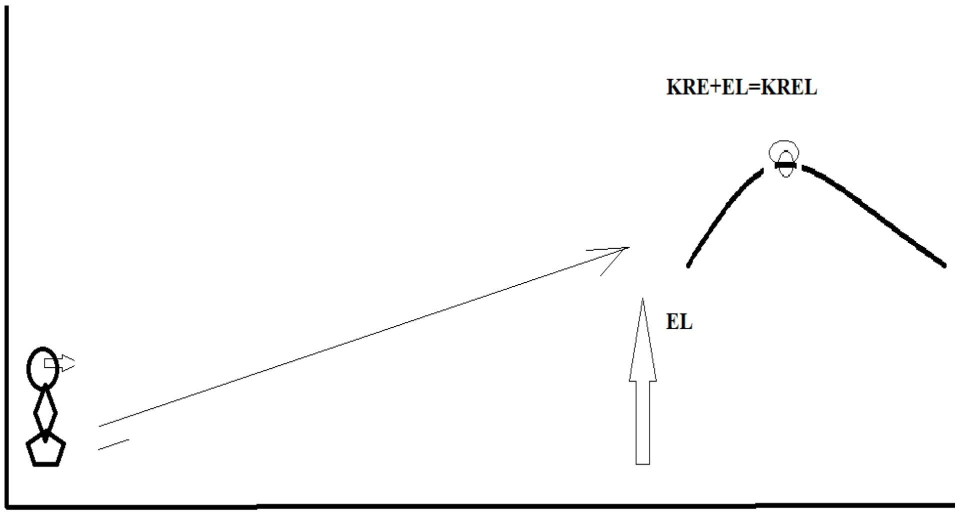

Fig. c)

B

KRYSH/KRYJSHE,.
Fig . d)

Shënim:

Në gjermanisht kjo formë quhet gRUb, prej nga shihet me rrënjën e njëjtë si në shqipe.

Nga kjo kuptojmë se fjala DRU, e krijuar nga DA RU, duke krijuar tansin me përmbajtje krejt DRU, ashtu duke bashkuar vetit e fjalës DA me RU (ose me drejt e saktë DA për RU), duke tentuar të krijojnë kuptimin (i cili e përshkruan formën) RU dhe DA(veçanti, ose veçori) prej nga marrim si DRU.

Prej nga DRU bazën e ka tek RU, ashtu si TRU që bazën e ka tek RU, pra të dyja fjalët kanë kuptimin e përbashkët, ME RU, ose me RUJT gjësendin, materien, ..., etj.
Si rrjedhim edhe VRU, MRU, ashtu si VRUN, VRULL, MRUM, BRUM, KRUM, TRUM, RUME, RUMENIA, RUMANIA...e bazën e kanë në RU. në gjuhën shqipe. Nuk është rujtun aq shumë fjala REJT (***shembull/shemull, e kemi RE, REJA, REJT të cilat gjithmonë jan rrafshe edhe pse mund të kenë rënie (ramje, ranje ku duke ra e formojnë një rrafsh me sipërfaqe t'l'mut/lemuar), pra këndi i RA-mjes mund të jetë, në krahasim me vështruesin ose krijuesin e fjalës ku gjendet edhe sistemi krahasues kryesore prej nga krijohet fjala për dukurin përkatës***) , por e gjejmë në fjalët e shumta si KREJT, DREJT, VREJT, por edhe si MRET, MREJT, GREJT, GRE, GREHE, N'GREHE, GRET (si përdorin Ngre, ashtu në shumicën e kohës lloji i tingullit ndërmjet G dhe N ose me drejt të themi bashkim në një tingull tjetër NG që me shumë mretnon G (*themi mbretëron, por mbretnin, geg. Mretnon (ME RE ET NO ON; ME RE ET NA AN), mretnin, mretnua,..., etj., tregues i jashtëzakonshëm për ruajtjen e rendit të fjalëformimit në gegnishte), ashtu GRE; sahume shpesh në Kosovë (Dardani) shqiptohet GREJE e jo NGreje*.)

Nga kjo, RAJT ka bazën e Ra-mjes, megjithatë REjt ka kuptimin e horizontit që e sheh njeriu në largësi, që nuk e ndjen veten pjesë të saj, pra është A e zhvendosur në lagësi. Si rrjedhim pamja në horizont shpesh nga qyrës (kqyresi) përjetohet si rrafsh i drejt, prej nga formohen fjalët Drejt, Krejt duke i dhënë kuptim fjalës REJT. Ku REJT në gjuhën shqipe ashtu si RE kuptuar si rrafsh i lëmuar (***LMUT,*** *mund të jet me rrënjë nga LA MUT, pra e krijume në material si Mut, prej nga Le+MUT=LMUT, me të njëjtën mënyrë kemi SMUT=SI +MUT=SMUT. Megjithate ky përfundime vije posht, nga LM=LUM, si LUMUT=LMUT; ose L(zanore)M, që na ep LA MA, pra e MA/ME/MU,...+ LA/LE/LI/LO,... nga kjo LAM është e pikë vështrime nga pika e kundërt e shikimit, MAL. Prej nga kemi LAM=MAL, LIM=MIL, LUM=MUL, LOM=MOL, LEM=MEL*) ku në maksimumin e shtrimjes se vet gjenden RET, Kështu rrafshi ku shtrihen RET në shumicën e kohës nga njeriu i lashtë është përgjithësuar si rrafsh i drejt.

Vija e para menduar e në ketë rrafsh REJT është krijuar fjala DREJT, ashtu në themi sod/sot, drejtëza e drejt, njeri i drejt, brini i drejt, ...etj. Në atë 'horizont' REJT është ndërtuar krejt ajo çka shihet duke e fituar përmasën e pamjes me pamjen e cila shtrihet në te, që përmblidhet në te, që përmbahet në te, që jepet me fjalën KREJT. Prej kësaj REJT është me e përgjithshme, e gjithëpërfshirëse, si dhe më e madhe se KREJT. Rrjedhimisht ajo KREJT është pjesa që e shohim nga REJT.

Më ketë marrim krahasimin;

RA	RU	REJ	RO	RI	RY
DRA	DRU	DRE	DRO	DRI	DRY
DRA	DRZ	DREJ	DROJ	DRIJ	DRYJ
RAJ	RUJ	REJ	ROJ	RIJ	RYJ
RAJT	RUJT	REJT	ROJT	RIJT	RYJT
KRAJT	KRUJT	KREJT	KROJT	KRIJT	KRYJT
DRAJT	DRUJT	DREJT	DROJT	DRIJT	DRYJT
MRAJT	MRUJT	MREJT	MROJT	MRIJT	MRYJT
BRAJT	BRUJT	BREJT	BROJT	BRIJT	BRYJT
VRAJT	VRUJT	VREJT	VROJT	VRIJT	VRYJT
GRAJT	GRUJT	GREJT	GROJT	GRIJT	GRYJT
GRA	GRU	GRE	GRO	GRI	GRY

Shënim 1:

a) *fjala Ndryshme rrjedhe nga* ***Nryshme****, në të vërtetë N'RY'SHME e kjo NU RYSHME, si NU RY SHU MA, mund të ketë gjasa të krijimit të kësaj fjalë nga DRYSHME, por këto gjasa janë shumë të vogla, pasi RYSHME në përgjithësi është baza e marimit të këtyre dy fjalëve, e këto nga RY dhe SHME=Shume ME=MA.*

b) *Nga REJT, si formë DA REJT ose DREJ=DRE, megjithatë me e drejt është të shkruajmë variacionet me anën e zanoreve si mundësi e kombinimeve ose për thurjeve si N(zanore)+ R(zanore)+ SH(zanore)+ M(zanore)*

Shënim 2:

Në Greqisht KLIDH si fjalë e formuar nga Shqipja (Shipja, SHkipja, SHypja) e ruajtur në trajtën KA LIDH=KLIDH, pra LIDH , ashtu në të dy rastet; KLIDH; LIDH kemi të njëjtin kuptim, me përjashtim që KLIDH flet për lidhje në hapësin me të vogël, kohë me të shkurt, si dhe me përqendrim me të veçantë sesa LIDH. të njëjtin rast kemi tek KTHY; THY; si dhe (SO, KSO,), (saj, Ksaj), (ok, ik, uk, ak, ek, yk; dhe kok, kik, kak, kek, kyk, kuk),..., etj.

Nga kjo gjithmonë K përshkruan damjen nga tansia të pjesës se vecant, si;

KAMA= pra K e dan nje ***(AMA)₁ nga tansia (AMA), prej nga kemi AMA si rrjedhim dahet (nga kemi DAHET, DIHET, DUHET)nga AMA në trajtën KAM.***

KASA= pra K e dan një ***(ASA)₁ nga tansia (ASA= A SA, dhe AS A), e cila përshkruan SA-sin prej nga kemi ASA si rrjedhim dahet nga ASA në trajtën KASA, rrjedhimisht KASA është me përqendruar në pjesën e tërë asaj e quajtur ASA. Nga kjo kemi edhe fjalën SAJ, ASAJ, ASOJ, ASI, ASIJ, por edhe ASEJ, ASOJ, të cilat në bazë përshkruan individin -njeriun si sasi të gjësendit, dhe të njëkohësisht ka kuptimin e Llojit të gjësendit, siç e përdorim A SOJ I MIR, prej nga Asoj, me kuptim Asaj. Megjithatë si kur themi Soj, si kur themi Soj i saj, në të dy rastet ASAJ=ASOJ=ASI=ASIJ jemi duk folur për prezencën, gjendjen e sasisë se gjësendit, materies, etj.***

*Si e tillë, GRE, GREJT, ka kuptimin Gjësendin G=GA me e shtri/shtre në hapësirën REJT ashtu nëpër RE, duke e formuar GRE, ZGRE, ZHGREH, etj, pra GRE /nGRE nuk e kuptimin me QU gjësendin, por me drejtua (**lexo: drejtu= da + rej+ tu**) trupin e tij, me i largu lakimet dhe me i ba të Drejta ato, ashtu GREJT; KREJT; DREJT. Kurse kur themi VREJT ka kuptimin me u VU në REJT, prej nga u krijua kuptimi me u vu në rrafshin, horizontin hapësirën REJT, ashtu me VU+REJT=VREJT.*

Jam i bindur lexues i thjesht që e ka lexuar në tansi tri pjesët e para të librit MSHFETESTI e GOJES do ta kuptoj edhe fjalën ZGREJ/ZHGREJ ashtu përveç GRE-mje kemi dhe lëvizje përbrenda, paralele, në thellësinë e trupit Gjësendit G ku prek çdo pikë të tij, shtrihet gjithë here e me shumë në RE, ashtu duke na dhënë nga GRE në ZGRE ose ZHGRE, por edhe ZEGER/ZAGOR/ZHEGER,..., etj.

Kuptime të cilat i kemi sqaruar në hollësi.

*(**lexo: drejtu= da + rej+ tu**) prej nga shohim se fjala me e lasht, ose me saktë drejt rrjedh nga Rejt, dhe kjo REJT; REJ është përdorur dikur në vend të DREJT.*

DAJ/DAHET=DEHET

Për të përshkruar domethënien e fjalës DEHET, është me kuptimin e njëjtë të fjalës DAHET, kështu kemi DAHET=DEHET, pra nje fjalë e krijuar në gegnishten që gjen përdorim me tepër , ose përdoret me shumë në Shqipërinë e Mesme/Jug. Nga kjo kemi DAHET= DA+HET, dhe DEHET= DE+HET. Gjithashtu me kuptim të njëjtë të DA-mjes nga tuba e njerëzve dhe tufa e shtazëve, ose si formë e fjalës DAMTOHET= DAM, DAMT kemi DAMTOHET=DAM'TO'HET, prej nga në epet përshkrimi i dëmtimit si gjësend që është DA në shumë pjesë, është thy është plas etj.

Nga kjo njeriu i DEHUN në të vërtetë është DAHUN pra asht i DAM, DAMTUM, a DA në shumë pjesë , etj. Ky është kuptimi i vërtetë i fjalës DEHU=DAHU. Kurse me formën DE kemi DE, DEKA; DEJUN, shembull; DIMNI ASHT tuj kalu a DEJ, ose DE. në kuptimin *është zbut,* asht në kalim e sipër ose thjesht në kuptimin bazë, është DA, ju ka Nal turri, ju ka da turri, etj.

Pijun/Pijan/PI

Në Kosovë (Dardani) me shumë përdoret në kuptimin i Dehun (Shënim: Në këtë rast me drejt është të shkruhet DEHUN sesa DEHUR, sepse të gjitha trajtat tjera si; DEHUNI, DEHIN, Dehen,...janë me të qëndrueshme sesa me prapashtesën UR) , si PIM, i PIM, PIJAN, ka PI, ruju pej ti se asht i PIM,...etj. Nga kjo kuptojmë jo gjendjen e tij , personit me kuptimin DEH; DEHUN, por me fjala PI përqendrohet në shkaktarin që e ka shkaktua të gjendje, pra nga PIJA, Ai ka PI, gjësendin , Ka pi Duhan, Ka pi Raki, KA PI drogë, dhe kështu është I PIM, pra droga, duhani, rakia e ka PI, ja ka PI ose ja ka marrë sorra ment, ja ka pi dreqi menen e kresë (nuk ka kresë kurrfarë arsyeje të përdoret ë në fund të saj), etj.

Duhet të dimë se përpjekja për ta bere fjalën PIJE PIJAN, PIJANEC, I PIM; si fjalë sllave nuk ka kurrfarë logjike, e as kurrfarë kuptimi. Kjo vërtetohet në çdo pikë, nga vet e vërteta se fjala PI, PI UJ; PIKON, pika, Pije etj., janë fjalë të vetme në bot që përdorët vetëm në një gjuhë, ate shqipe, Megjithatë për shkaqe të pa arsyeshme kjo fjalë në këtë përdorim u shpall e huaj, Pije, Pijanec mandej edhe PIVA (birra) ta shpalla Sllave.

ROG/RROG; RIG/RRIG; RUG/RRUG; REG/RREG; RAG/RRAG

Pasi kemi kuptuar shpjegimet e shumëfishta rreth fjalës RO, ku në bazë të saj u formuan shumë fjalë, si;

RO, ROJ, ROJT, ROJTJE, BROJ, MROJ, KROJ, VROJ, TROJA, DRO, RON, KRON, ..., etj.

Njer ep fjalëve të shumta të krijuar në gjuhën shqipe, është ROG, RROG, ..., si rrjedhe e formës RO, nga kjo kemi ROG, ku OG=GO, nga OGJ=GJO, duke e përshkruar gjësendin/gjësendin në formën G, si OG/GO, prej nga RO+GO=ROG:. Nga kjo ROG do të thotë forma RO e Gjesenit/gjësendit, në formën GO, kështu kemi bashkim të dy kuptimeve rrafshnaltës RO dhe formën G, ashtu duke marrë ROG. Prej nga bashkohen këto dy forma, duke u shkri në një formë të posaçme. Përshkrimi i shkurt i ROG do të thotë GJO në formën RO, pra RO + OGJ, prej nga GJO në formën e RO, ose GJO (si) RO, prej nga ROG. Kështu RO nuk është krejtësisht e tillë është në trajtën OG dhe RO ashtu

duke bashkuar vetit e RO dhe OG dhe duke na dhënë ROG, si gjësend që ka veti të shkrira në formë të RO dhe OG , si ROG. Pra, ROG nuk është vetëm fushë në mjedis të malit, ose sipërfaqe pa asgjë e rrethuar nga një strukur tjetër. Pra ROG është sipërfaqe e gjësendit, e zhveshur por edhe e ngritur në formën e Kodrinës ose me pak të vogël, thjesht sipërfaqe e zhveshur e ngritur në krahasim me sipërfaqen/mjedisin rrethuese.

Nga kemi;

RO

ROG

T'ROG

TROGEN

Prej nga kemi;

RI

RIG (kemi RIGOJ e përshkruan rrjedhjen për nga gjatësia, pra e përshkruan ramjen nëpër hapësirën/vëllimin me formë i cili ka gjatësi/gatsi më të madhe shumë se gjansi. Nga kjo RIG, RIGOJ që merr kuptimin RA GO, ose ME RA I GJO)

T'RIG

TRIGEN

RA

RAG

T'RAG

TRAGEN

RE

REG

T'REG

TREGEN, nga kjo kemi, (sllavet e jugut; Tregovina), Tregon, Treg, qashtu në gjuhën shqipe merr formën të RE GJON, por edhe TREGOJ, pra të RE GOJA, ku GOJA qet diçka të RE, por edhe të rrjedhjes ose ramjes në formën të REGOJ/RIGOJ/RAGOJ.

,...

Me të njëjtën mënyrë;

RU	RRU
RUG	RRUG
T'RUG	T'RRUG
TRUGEN	TRRUGEN

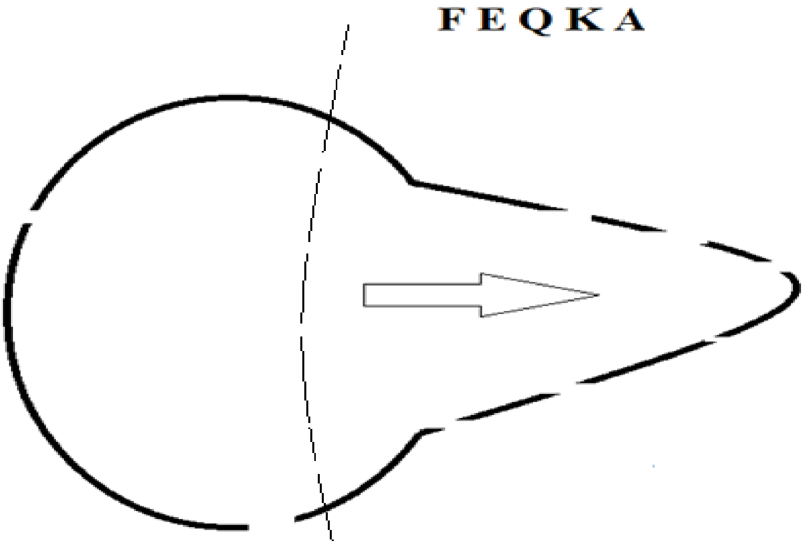
, por edhe TREGON, TRAGUN, TRYGEN,..., etj.
Ne shtyllën e dytë të tabelës se mësipërme, në qofte se sipërfaqen R, me trashësi ose përmasa RU, ashtu duke u shtri nen/ner sipërfaqen e gjësendit, trupit e tjerë, e kthejm në R=RR, pra atë sipërfaqe e bëjmë me rrgalla, dhe të njëjtën kohë ajo sipërfaqes merthen/mbërthen hapësirën me vëllim RU, duke e shtrëngu e ngjesh vëllimin që e rrethon, URR, kurse lëvizja me kah të kundërt dhe përhapja RRU, pra zgjanimi dhe dalja e materies, gjësendit duke marrë hapësirë të madhe ndoshta me vëllim shumë me të madh por me dendësi të gjësendit brenda/mrena shumë me të vogël, kemi RRU,. PRA, ashtu si RRI, RRE; RRO, RRA; RRAH, RRIH....etj.
Nga kjo marrim RRU, RRUG, RREG; RROG; RRIG; RRIZ, RRGEZ,...etj.

AQ/HAQ/FAQ/VAQ/KAQ/TAQ/NAQ/GAQ/RAQ/MAQ/QAQ/LAQ/THAQ/TAQ,...

Kemi dhanë kfjellime të shpeshta përgjatë librit për fjalën(tingullin) K, si dhe (zanore)K, ashtu si; AK/HAK/FAK/VAK/KAK/TAK/NAK/QAK/GAK/RAK/MAK/KAK/LAK/THAK/TAK,...

Dhe të gjitha format si (fjalë)K si dhe (zanore)K na ep largimin nga folësi, respektivisht krijuesi i fjalës, pra me fjalën të cilën e përshkruan dukurin. Po ashtu në përafrim me të ‘dhunshëm ‘ Q është shumësi i K, edhe pse nuk është krejtësisht i tillë, prej nga shohim se edhe fjalët (fjalë)Q, si dhe (zanore)K, na ep e përshkruan largimin e dukurisë gjësendit nga folësi, krijuesi i fjalës për dukurin përkatëse e cila është në largim nga folësi, për rastin (zanore)Q, si dhe (fjalë) Q. Prej nga vijmë në përfundim se edhe format ; AQ/HAQ/VAQ/FAQ/KAQ/TAQ/NAQ/GAQ/RAQ/MAQ/QAQ/LAQ/THAQ/TAQ,.. përshkruan largimin nga folësi të dukurisë përkatëse, si THAQ që e përshkruan THymjen të formës THA por edhe kjo (THA) largohet ose shtrihet me përmasën AQ. Po ashtu AQ, marrim FAQE, ashtu me për rrjedhje nga AQE, prej nga përshkruhet përmasa AQ, pra në ftyr (fytyrë) është një pjesë e dal nga ajo për AQ, ashtu e përshkruar me FAQ. Kështu FAQE nuk është krejt largim nga folësi, krijuesi i fjalës prej nga e shikon dukurin formën FAQE, por është me shumë përshkrim i asaj dalje AQ=QA. Pra krejt e kuptueshme që pjesa FAQE, të merret si AQ;AQE, dhe të njëjtën kohë të merret si QA, pra nga pjesa e fytyrës asht QA duke dal në largësinë AQ, ajo pjesë e fytyrës. Si rrjedhim nga AQ kemi QA, nga FAQ, kemi QAF, e kështu me radhë;
QAF=FAQ
QIF=FIQ
QUF=FUQ
QYF=FYQ (FYQKA)
QEF=FEQ, prej nga kemi FEQKA, pra nga EQKA, ku EQKA= EQ KA; pra KA Heq; KA EQ ashtu si KA AQ. Nga, FEQKA; HEQKA EQKA, përshkruan

daljen e turinit pej ftyres, ose kresë se njërit, ashtu si diçka, gjësend që HEQKA; por tash pej FTYRES; si FEQKA. Kjo është ndërtuar sipas (simas) parimit, në ate mënyrë që fjala e përngjitur me K, pra (...fjala)K na ep formën e largimit, ikjes nga tansia, per të cilët gje kemi folur gjerësisht në pjesët tjera të librit. Por në fjalën FEQKA/HEQKA na ep largim të dyfishtë , largimi i parë si (,...)Q dhe largimi i dyte i largimit të parë si (,....Q)K, nga tansia. Ndonëse (e krijuar nga; N'DAN SA) kur kemi këtë lloji largimi, ose 'zgatje' nga tansia, sikur (...)K na ep me shumë formën se KA HEKJE në trajtën HEQ KA. Qyre vizatimin sqarues me poshtë

Nga kjo kemi;

AQ	EQ	IQ	UQ	OQ	YQ
FAQ	FE	FIQ	FUQ	FOQ	FYQ
DAQ	DEQ	DIQ	DUQ	DOQ	DYQ
KAQ	KEQ	KIQ	KUQ	KOQ	KYQ
SAQ	SEQ	SIQ	SUQ	SOQ	SYQ
SHAQ	SHEQ	SHIQ	SHUQ	SHOQ	SHYQ
NAQ	NEQ	NIQ	NUQ	NOQ	NYQ
MAQ	MEQ	MIQ	MUQ	MOQ	MYQ
GAQ	GEQ	GIQ	GUQ	GOQ	GYQ

LAQ	LEQ	LIQ	LUQ	LOQ	LYQ
KLAQ	KLEQ	KLIQ	KLUQ	KLOQ	KLYQ
GLAQ	GLEQ	GLIQ	GLUQ	GLOQ	GLYQ
VLAQ	VLEQ	VLIQ	VLUQ	VLOQ	VLYQ
RAQ	REQ	RIQ	RUQ	ROQ	RYQ
VRAQ	VREQ	VRIQ	VRUQ	VROQ	VRYQ
DRAQ	DREQ	DRIQ	DRUQ	DROQ	DRYQ

AQ	QE	QI	QU	QO	QY
QAF	QEF	QIF	QUF	QOF	QYF
DAQ	***DEQ***	***DIQ***	***DUQ***	***DOQ***	***DYQ***
QAK	QEK	QIK	QUK	QOK	QYK
QAS	QES	QIS	QUS	QOS	QYS
QASH	QESH	QISH	QUSH	QOSH	QYSH
QAN	QEN	QIN	QUN	QON	QYN
QAM	QEM	QIM	QUM	QOM	QYM
GAQ	***GEQ***	***GIQ***	***GUQ***	***GOQ***	***GYQ***
QAL	QEL	QIL	QUL	QOL	QYL
KLAQ	***KLEQ***	***KLIQ***	***KLUQ***	***KLOQ***	***KLYQ***
GLAQ	***GLEQ***	***GLIQ***	***GLUQ***	***GLOQ***	***GLYQ***
VLAQ	***VLEQ***	***VLIQ***	***VLUQ***	***VLOQ***	***VLYQ***
QAR	QER	QIR	QUR	QOR	QYR
VRAQ	VREQ	VRIQ	VRUQ	VROQ	VRYQ
DRAQ	DREQ	DRIQ	DRUQ	DROQ	DRYQ

,..., etj.

Nga tabela shohim fjalët me përfundim D, nuk janë shumë të zakonshme. Se a janë krijuar fjalë me përfundime D, në familjen e gjuhëve pjesë e të cilave ishte gjuha shqipe, është shumë vështirë të dihet saktësisht. Nga kjo kuptojmë se fjala DROQKA, krijohet nga DROQ KA; e mahnitshme sesi kjo fjalë nuk shënohet në fjalorin Shqip si dhe nuk përdoret si shembull në Kimi për të përshkruar materialit kimike. Nga kjo. Kemi DREQ=DROQ, si DREQKA=DROQKA, por edhe DRUQK, që përshkruan Damjen nga nje dalje UQ/OQ/EQ prej sipërfaqes se DREJT=REJT në trajtën RUQ/REQ/ROQ,... prej nga kemi DROQ=DREQ=DRUQ,.. dhe nga kjo marrim DREQK; DROQKA,...Nga kjo DREQI në përshkruhet si DROQ, DROQKA, por tash në largësi prej nga kemi DROQKa=DREQKA. Kështu fjala DREQ përshkruan sipërfaqen që kthehet në gogla, në DROQKA, një sipërfaqe që nuk është me e drejt ashtu sikur një tokë e rrafshet me plot BOSA (BA SA, pra BA në sasinë SA). Nga kjo fjala Gjermane DRECK, mund të ketë lidhje me gjuhën shqipe.
Natyrisht krejt kjo ndërlidhet me kuptimet e shndërrimit të sipërfaqes se lëmuar në të vrazhde si RE, REJT në REQ, po ashtu nga kjo e kuptojmë se rrafshi me sipërfaqe të lëmuar, RE kur kthehet në REK e përshkruan largimin e pjesës RE, ose e rrafshit RE sipas kuptimit IK=EK, kështu krejt kjo sipërfaqe rrjedh ose e ka një shtesë rrjedhëse të largimit në formën IK, ose AK, ose UK,...etj. Nga kjo REK, e përshkruan nj epjes të largët nga folësi të rrafshit RE duke u largua nga RE me një zgatje si EK, prej nga kemi REK.
Kur kjo sipërfaqe e lëmuar bëhet e vrazhde me rrëgalla nga R në RR, prej nga marrim REK në RREK, prej nga merr kuptimin e rrehjes/ rrahjes se vazhdume (nga VIZ E DAME)/vazhduar dhe largimit të asaj RRE-hje sipas fjalës EK, prej nga marrim RREK, duke e përshkruar grrymjen e sipërfaqes që është hjek pej (materiali, gjësendi) saj sipas EK, nga RRE-hja. Rrjedhimisht kemi;
RRA*AK=RRAK (RRAKA, RRAJKA,...)
RRU*UK=RRUK (RRUJKE, RRUKA,...)
RRE*EK=RREK (RREKE, RREJKE; RREKA,..)
RRO*OK=RROK (RROJKE, RROKU, ...=
RRY*YK=RRYK (G*RRYJKE, RRYJKE; RRYM, RRYJN,..)
RRI*IK=RRIK (KA*RRIKE, RRIKE; RRIJKE, MRRIKE,...)

PANE/FANE/VANE/VANESSA

EMNAT e KALIT

Ne gjuhën shqipe, në Kosovë, Kali (shumes Kualt) u quajtën me këta emna/emra;
KAL
AT

DORI
Gjog
Shumes,
KUALT
ATLLAR
DORIT.
Një prej emnimeve me të vjetra të Kualve, është emni/emri DORI, DARI,
Nga përbërja DOR, DORI, si dhe në përputhje me shpjegimet e bëra përgjatë krejt librit Msheftësit e Gojes (1,2,3), kemi;

DOR/DAR

1.

Nga DOR që përshkruan rrjedhjen në format; DAR/DIR/DER/DUR/DYR, e krijuar nga DA AR, duke na ep DA-mjen të pjesës , sipërfaqes AR, duke përshkruar dukurin (dukunin) e rrjedhjes me përmasa të gjana/gjera.
Kështu DAR sikur përshkruan DA-mjen e hapësirës se gjere AR, prej nga përshkruar N'DARJA, me të cilën përbëhen shumë fjalë;
VAR(DAR)
DARJE
NDARJE
ShpernDAR
Var(DAR)

Nga kjo kemi; DA, DAN, DAT; DASH; DAL; DAD; DAS; DALL; DAVA; DARR ,…
Si dhe;
DE, DEN, DET; DESH; DEL; DED; DES; DELL; DEVE; DERR ,…
DU, DUN, DUT; DUSH; DUL; DUD; DUS; DULL; DUVU; DURR ,…
DO, DON, DOT; DOSH; DOL; DOD; DOS; DOLL; DOVO; DORR ,…
DY, DYN, DYT; DYSH; DYL; DYD; DYS; DYLL; DYVY; DYRR ,…
DI, DIN, DIT; DISH; DIL; DID; DIS; DILL; DIVI; DIRR ,…
Kështu emni (emëri) (emëri) DAR përshkruan rrjedhjen, daljen, vendi ku ka rrjedhje me përmasa ose kohëzgjatje të pandërprerë.

Nga kjo kemi DER, e krijuar nga DA +ER, ashtu si DA=DE nga hapësira ER, për të cilën kemi fol gjerësisht në përgjatë librit.
Megjithatë kurrë nuk duhet të kuptohet si DA, me bashkimin me fjalën AR, krijohet DAR, duke krijuar përdredhjen e hapësirës AR ashtu duke u DA nga forma e vet fillestare dhe duke krijuar pamjen DAR, e cila paraqet shformimin llojit të rrjedhje të hapësirës AR., e cila përshkruhet me fjalën DAR, DER; DIR; DUR; …etj.

Nga kjo kemi, DASH /DESH/DISH/DUSH, ,..e përshkruajnë formën ASH, formën shtjellore ASH, që ka Damje të atillë të brendshme, përdredhjen të tillë, prej nga kemi; fjalën që e përshkruan ketë; DESH, DISH, DUSH, DOSH, DYSH,…etj. Pra, e tere kjo përshkruan shtrirjen e veprimit DA në hapësirën ASH, sasi e materies, gjësendit që shtrihet dhe ekziston në formën shtjellore me hapësirë.

Kështu të gjitha davaritje (DA, përbrenda formës, VAR, ashtu duke u krijuar tansin DAVAR, sikur kemi një DA nga forma VAR).

Kështu forma e përshkruar me fjalën KA /KE/KI/KU/KO/KY e cila ndodh përbrenda dukurisë ASH/ESH/ISH/USH/OSH/YSH,.. duke na dhënë nje pamje të formës të re të krijuar në trajtën të re, që nuk është KA /KE/KI/KU/KO/KY dhe as ASH/ESH/ISH/USH/OSH/YSH,.. por bashkim i dy formave në një tansi të re si KASH/KESH/KISH/KUSH/KOSH/KYSH,…qe paraqet një të re të damjes nga ASH si KASH, ESH si KESH,.., etj.

Pra, si rrjedhim me të njëjtën mënyrë, kemi krijimin e fjalëve DAR, DIR, DER, DOR, DUR; DYR, si rrjedhje nga tansia AR/ER/IR/UR/OR/YR si dhe të gjitha fjalëve tjera.

Megjithatë ashtu si fjalët OR; NOR=N'OR, po ashtu DOR= D'OR përmbledhë kuptimin DA RO, ose DO RO, në trajtën RO=OR, që na përshkruan ROjen, pra OR , ORA ka kuptimin ROJTJE, kështu OR-et janë krijesa frymore të cilat na ruajnë ashtu si ROJ=OR. Kur themi OR; si dhe NOR, pra NORE TANE ka kuptimin me kanë në ROJE TANE:

2.

Te bejm/bajm krahasimin;

Arabisht: مُدَّةٌ *(mudda(tun))*

Anglisht: duration → en; permanence → en. në shqip edhe DURA=DORA=DERA=DUER,.. kan lidhje me shqipen, në perputhje me ato cka kemi shpejguar me par (me bazë të njejten me formimin e fjalës PRA)

Frangjisht: durée → fr f, që I afrohet Shqipes me fjalën DAR, DURE=DARE=DORE, dhe D(zanore)R(zanore),…

Greqishte e stome: διάρκεια (diárkia), nderlidhet me gjuhën ton, L(ar)G, por edhe DA AR KA ose DA AR KI, të cilat perputhen me gjuhën shqipe dhe natyren e saj.

Norvegjisht: Bokmål: varighet.

Polnish: czas trwania, trwałość.

Rusisht: длительность (dlítel'nost'), продолжительность (prodolžítel'nost') ru

Suedisht: varaktighet.

Spanisht: período, duración.

Shihet se PERIODO sikur na ep fjalën PE RI O DA, ashtu DA=DO, oprej nga kemi PERI që ka kuptimin me nisje PEJ ngritjes RI, dhe DA, pra PE RI A DA, që mund ta kuptojm shqip PE RI (rritje ngritje e vazhdueshme perpjet) dhe DA.

Turqisht: müddet → tr (veraltend), süre → tr (shihet kjo fjalë turke është drejtperdrejt në lidhje me arabishten, megjithatë MU DA, si dhe MU DAT, tingëllon shumë nga Shqipja, që thjesht ka kuptimin MU DA NJANI ME TJETRIN, dhe pse jo të mos e kemi ketë parasysh)

Hungarisht: tartam, időtartam , tartósság .

Nga kjo rrjedh se DOR ka kuptimin DA nga OR=RO, pra Kali është marrë si RO-jtes, që e *RU*an njeriun nga lodhja, në lufte nga *deka,…,* etj. Gjithashtu kjo mund të jetë në ndërlidhje të largët me fjalën gjermane DAUER, e kuptuar si zgatje/zgjatje, fjalë me rrënja DA, pra që DAHET nga fjalëkrijuesi që përshkruan dukurin përkatëse.

Natyrisht fjala DAUER në gjermanisht ka lidhje të ngusht me fjalët DAR, DOR, DER; DAUR, DAUER,…ne shqipe. Si rrjedhim dukuria/veprimi DA, si dhe DAU në shqipe të jetë bart në gjuhën Gjermane si veprim i zgjatjes, ashtu DAU, si zgatje, si veprim i vazhdueshëm për çdo hap të largimit nga pika ku gjendet sistemi krahasues kryesore (njeriu që krijon fjalën për dukurin përkatëse). Po ashtu emnimi për ladrimin (kemi po ashtu lodrimin, lazdrimin...) me kual të jetë MEDAUR; M*DAUR, ME*DORI, ose thjesht ME DAURI, ME DORI,…, etj.,,.,.

Kështu DORI,MDORI N’DORI jan në lidhje me emrin, si mundësi DARADAN; trajtën DORIAN që ka kuptimin Kalores, por edhe me fjalën Iliri MDAUER, që I afrohet fort mirë kuptimin MDORI, pra MEDORI= ME DORI, pra ME KAL.

Kështu fjala DORI, DAR,.. mund të jetë ndërtuar me të njëjtën mënyrë si fjalët

GA AR=GAR

QA AR=QAR

SHA AR= SHAR

KA AR=KAR

VA AR=VAR

THA AR =THAR

MA AR= MAR

,…., etj.

KAL/KUAL

,Duke u nis nga fjalëformim KA + LA, si dhe KA+ ALA, e cila na ep një përshkrim të thjesht KA LA(n) pra me LAN diçka siç është shembull kama (ka am, por edhe ka ama), por edhe në pozitën tjerë AL, si KA AL, dhe me

kuptimin KA ALA, që e përshkruan gjendjen KA dhe lanjen në dy pozita të njëpasnjëshme KA AL LA, që na përshkruan levizjen dhe livritjen e tillë, nëpërmes LA-njes (gjithmonë duke menduar të KAM-es/Këmbës, si dhe të trupit të caktuar në përgjithësi).
Rrjedhimisht dukuria përshkruhet si livritje nëpërmes LA-njes në trajtat e përshkruar nëpërmes shoqërimit me zanore;
LA
AL

Ne thelb KAL ka kuptimin KALO, sepse është mjet/kafshe për të ecur me te, pra me KALU në kuptimin e KALIMI-it, (KA LIM), ku pjesa KA bashkëngjitet me LIM/LAM/LOM, ashtu duke na dhënë përshkrimin e LA-njes në hapësirën fizike ku ndodh dukuria, pra ku (MA-het ose AM, ku MAhet në formën e dhanjes, si AM, pra ku epet MA-jtja në trajtën e lëvizjes kah folësi, vrojtuesi i dukurisë si AM).
Nga kjo lexuesi mund të krahasoj fjalët
KA LA
KA AL
KALOJ (KA LOJ, ku LOJ na përshkruan levizjen në trajtën LOJ/LUJ/LAJ/LYJ, …, nga kjo lexuesi mund të kuptoj krejt thjesht formimin dhe kuptimin e çdo fjalë)
Nga kjo fjalët; LA, LI, LU, LO, LY, LE në të vërtet paraqesin lëvizje në pozita të caktuara të përcaktuar në bazë të shoqërimit të L me zanoret përkatëse. Kahu i lëvizjes dhe naltesia e shtrirjes se kësaj pozite në levizjen përcaktohet nga zanoret përkatëse që i parashkruhen ose mas-shkruhen(pas shkruhen) L-se.
Çdo lexues që e din shypen gegnishte e kupton fjalën; LA, LI, LU, LO, LY, LE, prej nga ndërtohen fjalët; LAG (LA AGJ, pra LA GJA), LUG(LU UGJ, pra LU GJU), LOG(LO OGJ pra LO GJO),…, etj., kjo është vërtetim i bollshëm për logjiken dhe mënyrën e njëjtë të ndërtimit të shumicës se fjalëve Shqipe.
KALI, KALO, KALU, …, etj.

Megjithatë është e kuptueshme se fjala KAL përshkruan po ashtu edhe naltsin, pra një lloji lëvizje KA+ AL=KAL, pra LA-nje në trajtën dhe kahun AL, ashtu si KAL= KA AL.
Kështu shumësi KUAL, e jep pamje tjetër të fuqisë, dhe lëvizshmërisë se KALIT, ashtu në KUAL, duke renditur zanoret UA, ashtu siç shprehet pamja, fuqia, habia nëpërmes zanoreve të bashkuara në dyshe; UA, UE, UO, EU, IA,…etj.
Sqarimet për secilën fjalë e kemi dhënë në hollësi përgjatë krejt librit Msheftesit e Gojes (1,2,3).

Shënim:

Zanoret janë hapësira fizike dhe janë po ashtu lëvizje nëpër ato , kështu livritja për të përshkruar dhe shfaqur përmasat e asaj hapesine/hapësire është

funksioni kryesore I zanoreve. Me këtë ato në shoqërim me bashkëtingëlloret rrisin apo zvogëlojnë ose përcaktojnë përmasat e trupit përkatës që e përshkruan bashkëtingëllorja. Kurse bashkëtingëlloret, janë të palëvizshme. Ato kryekëput përcaktojnë format ose pozitat. Edhe bashkëtingëlloret përshkruajnë levizjen, por në krahasim me zanoret, ato mesin/mbesin të palëvizshme, Truni I jone në krahasim të zanoreve dhe bashkëtingëlloreve gjate shqiptimit, I sheh bashkëtingëlloret sit e palëvizshme.

Megjithatë kur kemi krahasimin ndërmjet bashkëtingëlloreve, si G krahasuar me GJ, dhe L me LL, si dhe D me DH, K me Q, S me SH, … shumësin e G që është GJ, e përjeton GJ me të lëvizshme se G, Q me të lëvizshme se K, dhe LL me të lëvizshme se L. Krejt e natyrshme se kjo kuptohet dhe interpretohet si dhe përjetohet nga truni ashtu duke e ndjerë/ni guhen/gjuhen që prek në qiellzë dhe Brenda gojes, ashtu GJ prek ma shumë pika e sipërfaqe Brenda gojes sesa G, si dhe Q prek me shumë sipërfaqe Brenda Gojes sesa gjate shqiptimit të K, si LL me shumë sesa L,…e kështu me radhë, sqarime të dhëna hollësitë përgjatë librit (Mshfetesit e Gojes , 1,2,3).

AT/ATLLAR

Në gjuhën shqipe po ashtu përdoret fjala AT për kalin. Përdorimi I disa emnave për kualt, shpalon rendësin e kësaj kafshe shtëpiake, dhe rëndësinë e tij në jetën e përditshme për udhëtim, pune bujqësore, dhe me pak fjalë me rendësi për të siguruar dhe ruajtur jetën (shiko DORI).

AT ka përdorim edhe në kuptime tjera, por në bazë, përshkruan gjatësinë/largësinë fizike ten je trupi nga trupi tjetër, përkatësisht të folësit apo krijuesit të fjalës dhe gjësendit I gjendur në distancën e caktuar, I përshkruar me fjalën AT.

Nga kemi AT, përcakton brezin ndërmjet bijve dhe babës, pra AT-tit.

Nga kemi shumë fjalët e cilat janë të ndërtuar dhe maru në bazë për të përshkruar, distancën ose largësinë fizike ndërmjet pikës krahasuese.

Rrjedhimisht kemi;

AT, GAT, FAT, MAT, LAT, SHAT, KAT, RAT, DAT, GJAT, …, etj.

Kështu AT si emër për Kalin dhe kuajt në përgjithësi, është perpjekje për të përshkruar largësinë (g)AT që kalohet me Kualt.

Nga kjo mund të shprehim me hamendje (hamenje) se është tkurrje e fjalës GAT në AT, e cila mund të jetë e mundshme. Por AT është përshkrimi i distancës, që e ndan folësin dhe pikës ku gjendet gjësendi I caktuar. ATLLAR, është lidhje ndërmjet AT dhe LLAR, kur LLAR nga L=LL, kemi LAR; e cila përsëri e përshkruan pamjen dhe daljen në dukje në formën AR, LAR; LLAR, të AT-it por edhe si përshkrim I përmasave të gjatësisë dhe largësi ashtu në trajtën LAR(g).

QURA

Në gjuhën shqipe, QUR është e lidhur me kuptimin bazë me fjalët; QAR, QER, QYR, QIR, QOR,.. ashtu duke e përshkruar gjësendin e QAR prej nga krijohet edhe fjala QERE (QEHRE, QAHRE; QYHRe; QOHRE,…etj) duke na dhënë pamjen e QAMJES.
Prej nga ***Qura*** ka kokën e zhveshur, dhe me siguri nga kjo përshkohet QARJa e saj. Fjalia;
Ju nrru Qehra, ka kuptimin se luajtja e ngjyrës se ftyres na ep pamjen e QARJES në formën QEHRE.
Nga kjo edhe fjala QIR, QIRJE, përshkruhet kuptimi QAR, QARJE, si dhe QUR; QURJE, QER, QERJE, QOR; QORJE,..., etj.

SKEPTIK

Greqisht *skeptikos* (ne shumës Skeptikoi) është thënë se fjala Skeptik nuk e ka kuptimin e dyshimit, por të hulumtimit, kërkuesit.
Në të vërtetë kjo fjalë shpesh e quajtur Greke, Latine, me burime të panjohura është pikërisht kështu, sepse e ashtuquajtur dijetaret nën shtypjet e shteteve Ballkanike, si prodhim i ardhacakëve, e din shumë mirë se kjo fjalë është shqipe. Nga shqipja kemi; SKE, që na ep mospasjen e gjësendit, në hapësirën e caktuar fizike. Kjo SKE përshkruan jo vetëm Hiqin ose mospasjen, mos të qenit (Mos që enet) por e përshkruan largimin e gjësendit, ikjen e tij nëpërmes fjalë KA, si SKA, dhe KE si SKE, .. si dhe shumësit S në SH, ku kemi SHKE, SHKO, SHKA, SHKU, SHKI, SHKY,..., etj.
Si rrjedh e këtij kuptimi kemi; SHKOP= SHKO OP, pra OP=AP=EP=IP,… prej nga kemi AP SHKO, si AP=EP SHKO=SHKA, nga kemi SHKOP=SHKAP=SHKEP=SHKUP=SHKIP,…, etj. Po të njëjtën kuptim për rrjedhën dhe për vargohen edhe tjera kuptime, si;
KAP-SHKAP
KIP-SHKIP
KEP-SHKEP
KUP-SHKUP
KO-SHKOP
KYP-SHKYP
,…
Nga kjo dalin;
SHKAL, SHKOL, SHKIL, SHKEL, SHKUL, SHKYL,..
Por edhe
SHKAN, SHKON, SHKIN, SHKEN, SHKUN, SHKYN
Si dhe
SHKAT; SHKOT, SHKIT; SHKET, SHKUT, SHKYT,..

SHKAT; SHKOT, SHKIT; SHKET, SHKUT, SHKYT,..

SHKA	SHKE	SHKI	SHKU	SHKO	SHKY
SHKAP	SHKEP	SHKIP	SHKUP	SHKOP	SHKYP
SHKAT	SHKET	SHKIT	SHKUT	SHKOT	SHKYT
SHKATH	SHKETH	SHKITH	SHKUTH	SHKOTH	SHKYTH
SHKADH	SHKEDH	SHKIDH	SHKUDH	SHKODH	SHKYDH
SHKAQ	SHKEQ	SHKIQ	SHKUQ	SHKOQ	SHKYQ
SHKAL	SHKEL	SHKIL	SHKUL	SHKOL	SHKYL
SHKALL	SHKELL	SHKILL	SHKULL	SHKOLL	SHKYLL
SHKAR	SHKER	SHKIR	SHKUR	SHKOR	SHKYR
SHKAK	SHKEK	SHKIK	SHKUK	SHKOK	SHKYK
SHKAV	SHKEV	SHKIV	SHKUV	SHKOV	SHKYV
SHKARR	SHKERR	SHKIRR	SHKURR	SHKORR	SHKYRR
SHKAM	SHKEM	SHKIM	SHKUM	SHKOM	SHKYM
SHKAN	SHKEN	SHKIN	SHKUN	SHKON	SHKYN

,…, etj.

SKA	SKE	SKI	SKU	SKO	SKY
SKAP	SKEP	SKIP	SKUP	SKOP	SKYP
SKAT	SKET	SKIT	SKUT	SKOT	SKYT
SKATH	SKETH	SKITH	SKUTH	SKOTH	SKYTH
SKADH	SKEDH	SKIDH	SKUDH	SKODH	SKYDH
SKAQ	SKEQ	SKIQ	SKUQ	SKOQ	SKYQ
SKAL	SKEL	SKIL	SKUL	SKOL	SKYL
SKALL	SKELL	SKILL	SKULL	SKOLL	SKYLL
SKAR	SKER	SKIR	SKUR	SKOR	SKYR

SKAK	SKEK	SKIK	SKUK	SKOK	SKYK
SKAV	SKEV	SKIV	SKUV	SKOV	SKYV
SKARR	SKERR	SKIRR	SKURR	SKORR	SKYRR
SKAM	SKEM	SKIM	SKUM	SKOM	SKYM
SKAN	SKEN	SKIN	SKUN	SKON	SKYN
,…, etj.					

,…

Prej nga kemi, fjalët që në thelb përshkruajnë SHKY-mjen, SHKO-mjen, SHKIE, ose SHKU-mjen, ... fjalë të ndërtuar nga SKY/SKE/SKO/SKI/SKOA/SKU,...qe në thelb marohen kuptimet SKA, SHKO=SKO, SHKI=SKI, SHKY=SKU,... nga kjo për të kuptuar fjalën SKURR kuptojmë si SHKU në URR, ose SKU në ARR=URR, rrjedhimisht SKARR, SHKARR, SKIRR=SHKIRR; SKORR=SHKORR, ashtu si SHKORRE; SHKURR, etj. Nga kjo kemi;

Shkurre, shkulu, shkall, shkolla, shkallim/shkollim, shkumje, shkulan (lan me shku, nje kuptim tjeter), shkoq, shkiq, shkuq (skuq), shkoqe, shkap, shkep, shkumje, shkunje, shkak, shkuh, shkohe, shkumje, …etj.

Por edhe SKURR, p.sh., të SHKOJ BARKU SKURR, ME SKURROJ BARKU, mandej SKRRAJA, ..

SKETERR= SKE TERR= SHKE/SHKO në TERR, ose TERR=TE ERR,…etj.

SKAR=SHKAR, SKORE=SHKORE nga shumë KORE, si KORE;….etj.

Nga kjo kemi skeptik në pet si Korenik, Nik, Kaqanik (Kaçanik, të thuhet e drejta shqiptimi i emrit Kaqanik në Kosovë (Dardani) kurrë nuk është me ç, i formës me Kaçanik, ose DEQAN e jo Deçan, se ku është marrë e drejta të shkruhen me ç është e pakuptueshëm dhe e papranueshme. Me siguri përdorimi nëpër toponime, në Kosovë (Dardani) është për të arsyetuar, ekzsitmin e tingullit ç, që në gjuhën shqipe nuk ka kurrfarë rëndësie, ose thjesht është i panevojshëm), Qullnik, Qarranik, etj, ku nëpërmjet fjalës NIK e krijuar nga NI=NU=NOK,… ashtu duke e përshkruar vazhdueshmërinë e formës se caktuar (fjalës se parashkruar (…)NIK) në nje tjetër mënyrë, si Currik/currak, por edhe Rrjedhanik (,... Dredhanik, Drithnik, Rrethanik, rrethenike, ...) , E dimë shumë mirë se gjuha greke është një perzimje, nje gjuhë e tempujve pagan, e ardhur pej Azie, dhe natyrisht e përzier me gjuhën shqipe, si shembull kemi; KLIDHJE , i quajtur me këtë emër QELSI, prej nga në Shqip, KLIDHJE=nga KA LIDHJE=K’LIDHJE. Kështu në shqip LODHJE=LIDHJE, LEDH=LEDHJE, na epet nga LO=LA=LE=LI,…etj., duke krijuar bazë të fort se këto fjalë dhe kuptimet e tyne u morën pej shqipes. Nga kjo fare e thjesht e qarte që SKEPTIK, është e ndërtuar nga SKE*EPTIK,

duke e kthyer në gjuhën e sotme, SHKE=SHKO dhe EP, pra EP SHKU-mje ashtu duke maru fjalën SHKEP, dhe pjesën EP,EPTIK, që e përshkruan thellësisht kuptimin e fjalës, SHKEPT, SHKEPTAN, SHKEPTIK, që e përshkruan njeriun që është i SHKEPT por edhe vazhdon me IK me ato veti si SHKEPT, si SHKEP*IK=SHKEPTIK, pra me kuptimin e kfjellt SHKEPT dhe IKJE, pra largim IK në formën e SHKEPT . Kjo fjalë nuk mund të merret nga gjuha Greke as e stome e as e vjetër, ajo thjesht është shqipe. Si duket ashtu si dija dhe filozofia greke u përkthye dhe u bart edhe njëherë në EUROP nga Arabet, që të arriturën me të madhe e kishin përkthimin e dijes Evropianë e krijuar në Ballkan dhe Azinë e vogël. Po kështu Greket e vjetër si duket e përkthyen dhe e përshtaten dijen e cila mund të jetë shkruar para tyne në gjuhën e lashtë shqipe në Gadishullin Ballkanik.

Vij në këtë përfundim sepse nuk ka asnjë teori të mbijetoj gjuha shqipja në hapësirën e Ballkanit, në hapësirën në të cilën ishte qendër e ardhjeve dhe luftërave, si dhe rrugëkalim i popujve dhe grupeve të ndryshme, e bashkë me to përhapjen; e dijeve, besëtytnive, pikëpamjeve religjioneve, e ideologjive nga me të ndryshme. SKEPTIK=SHKEPTIK përshkruan njeriun ose gjësendin e hulumtuar duke ecur poshtë e nalt, duke u shkëput në gjësend, shumë caqe, dhe në shumë rruge, shkurt duke u gjendur në shumë vende me qellim ikje, kërkimit të dijes, lypjes, dhe përpjekjes për mbijetesë. Kemi përdorime me të rralla të fjalëve me të njëjtin kuptim si; SHKEPTAK ashtu si AK=IK=EK, .., prej nag SHKKEPTIK, SHKJEPTIK, SHQEPTIK, SHQAPTAQ, …etj. Vet ndërtimi i formës SK, SHK, e ka bazën e fort vetëm në gjuhën shqipe, sepse me to përshkruan gjanat (gja anat, pra GJA ANA AT) elementare ose parësore, të cilat nevojiten në jetën e përditshme, si; SHKO, SHKU, SHKAPAK, SHKEPIK, SHKPETAN, SHKIJE, SHKAJA, SHKUMJE, SHKAP, SHKAR,…etj.

NJOFSHEM/NGJOFSHEM

Fjala NJOFSHEM niset nga NJO, pra nga numri NI, NJI, NJO, prej nga NJOF, në ep të dhënat se ai është një, pra njeriu, personi, dhe NI+O, kemi NJI*O=NJO, prej nga kemi NJI, NJO, NJE, NJA,.. të cilat na epin NU-mjen e I-s e cila është në lëvizje, pra kur I lëviz, atëherë I shndërrohet në J.
Prej nga NJOF+SHEM, ku SHEM=SHUM=SHAM=SHIM,... që shpreh sasinë SHA/SHE/SHI/SHU/SHO/SHY të vendosur në AM/MA, (EM/ME; YM/MY; IM/MI; OM/MO; UM/MU) pra, sasinë ku mbahet ajo në hapësin/hapësirë.
Nga kjo shumë me e drejt të thuhet për NJOFSHEM, sepse niset nga NU-mja e numrit 1, që shpreh përkatësin , mëvetësinë.

Nga NGJOFSHEM, si rrjedhim nga NGOFSHEM, ashtu NGA=NGO=NGI=NGU=NGE,.. duke na thënë Nisjen nga GJA=GA=GO=GI=GY=GE=GU, ashtu duke krijuar nisjen nga një GJO=GO,

pra duke u nisur jo nga Numri 1, ose personi, por edhe GO=GJO, pra duke u nis nga gjësendi me formë të caktuar mbi dhe, i cili është i përgjithshëm dhe nuk dihet se çka është. E kuptueshme të gjitha gjerat mbi dhe, edhe vet dheu, janë GA sepse G dhe u nisen në krijim, u shfaqen në hapësirën A, dhe kështu quhen GA, për të cilat nuk kemi gjithherë të dhëna të hollësishme, thjesht ato janë e zënë (nxajn) hapsinen (hapësirë) dhe mbushin atë. Edhe vet hapsina (hapësirë) është një GA, prej nga kemi BOG=BOGA sepse ato bëjnë BO=BA dhe gjësendin GA=GO.
Kështu kemi;
NGUSHEM= NU GU SHEM
NGOSHEM=NU GO SHEM
NGOJSHEM= NU GOJ SHEM
NGISHEM= NU GI SHEM
GASHEM=por edhe N'GASHEM.

Shënim: Ko ka, ka ka, ko ke, ko ki

Nuk koka, shkruhet nuk kô Ka, kështu Kò Ka asht Kan e ka, (Kan ka Kâ' Ka, pra Kâ dhe Ka si dhe Kò dhe Ka nuk janë të njëjta. Shembull Koh dhe Kah janë shkrutu në Kô dhe Kâ, ku â dhe ò janë të gata, dhe nuk e kanë kuptimin Ka ose Ko por kanë kuptimin Kõ= Koh/kôn dhe Kâ=kah/Kan. Nga kjo Kô Ka = Koh ka dhe kâ Ka = Kah ka.

Asnjëherë nuk shkruajnë koka por kô ka, si dhe Kaka por Kà e Ka. Sepse Qen =ken/kan dhe Qen= për Qenin kanë të njëjtin kuptim me që enet (endet). Trajtat në gjuhën shqiptare Nd, dhe Mb janë të vonshme. S'tu Kaka nuk shkruhet por Stu kâ ka, pra ndërmjet Kâ ka ka pushim dhe kurrsesi nuk asht i njëjtë, Kaka me kâ ka, dhe Koka me kõ ka.

Nga kjo, nuk thuhet Andej, por Anej/anije/ana/an dhe sikur të jet Andej atëherë duhet të kemi Anda, Andije, Anda, por edhe Nanda, masi në shqipe e kemi Nan=N'An=Ne An, ku An ka kuptimin edhe barku ose mitra e Nanes. Ana, Anas emnohen edhe venalit.

GAMAN / MANGA

1.

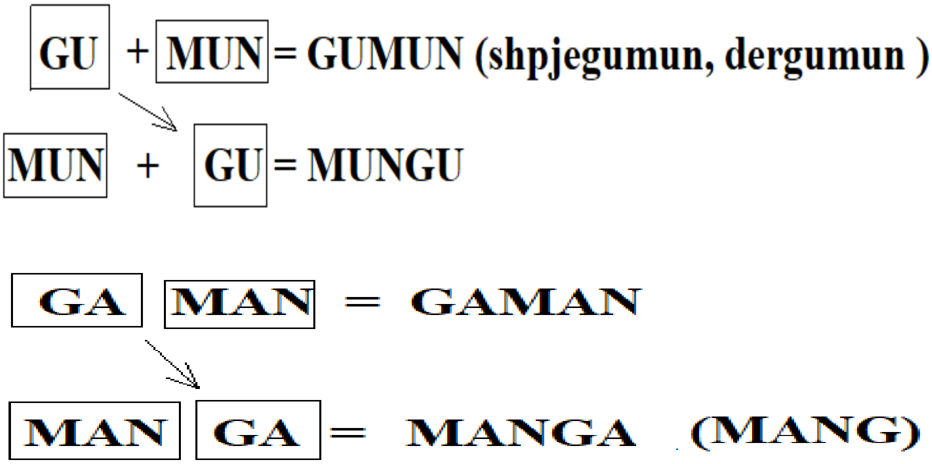
Pse Mangel në Gjermanisht ka rrënjë shqipe.
Sepse nga MA, në shqip run kuptimin ME MAJT.. shembull
A e MA ti a jo?
Ose MAE ketë konop n'dor
Nga pjesa MANGA ka kuptimin MAN GJA, por edhe MANGA merr kuptimin po ashtu MASEN e gjësendit. MANGU ka kuptimin me mAJT gjësendi në

formën GU por edhe në lartësinë e GUN-it, por edhe si gjësendit e GU, GJUJtun ose të lidhun, poshtë në formën GU.
Te gjitha trajtat
MA
MAT
MAS
MASH
MASEN (ME MAJT SENin)
MAL
MAJ
MAJA
MAJAT
MAJET
MAR
MALL
MOLL
,…, etj.
Të cilat janë të shumta në gjuhën shqipe ndërlidhet me kuptimin e MAjtjes, dhe vërtetojnë shumë mirë se fjalët MAS, MASA, MASHA,, por edhe MANG janë thellësisht të lidhur me natyrën shqipe të formimit të fjalëve si dhe janë vërtetim për përhapjen dhe përmasat e shtrirjes si dhe ndikimit të gjuhët tjera, dikur.

2.

Kemi shpjeguar (***Shënim**: kemi shpjegua, por SHPJEGUMUN, SPJEGUMUN, ku pjesa SHPJE=SHPIJE, kurse GUMUN= GU*MUN që shtjellohet me ketë fjali GJA MAN= GAMAN*)
Si rrjedhim fjala e përdorur në Kosovë (Dardani) GAMAN, ai kishte synin e GAMT, ose ish pej syve GAMAN (*njeriu i cili i ka sytë të cilët nuk rrinë drejt, shikojnë vetëm anash*), kjo fjalë u përjashtua nga fjalori i sotem i gjuhës shqipe, pa kurrfarë arsye.
Shembull;
Djali ish gaman pej syve
Sytë e tij ishin gaman
Po kqyrke si gaman

GAMAN ka kuptimin GJA MAN, pra, E MAN I GJA (MANGU), dallohet për një gjë.
Nga kjo GAMAN = GJA MAN, por edhe GUMUN ka kuptimin GJUMUN= GJU MUN, pra tash në kuptimin MUN-et me GJU=GU.
Rrjedhimisht GJUMUN na ep përshkrimin e GJUJTJES, por edhe formën GJU edhe hapësirën e cila e MA dhe NU në trajtën NU, prej nga kemi; MA=MU, dhe UN=NU, duke marrë GU MU UN.

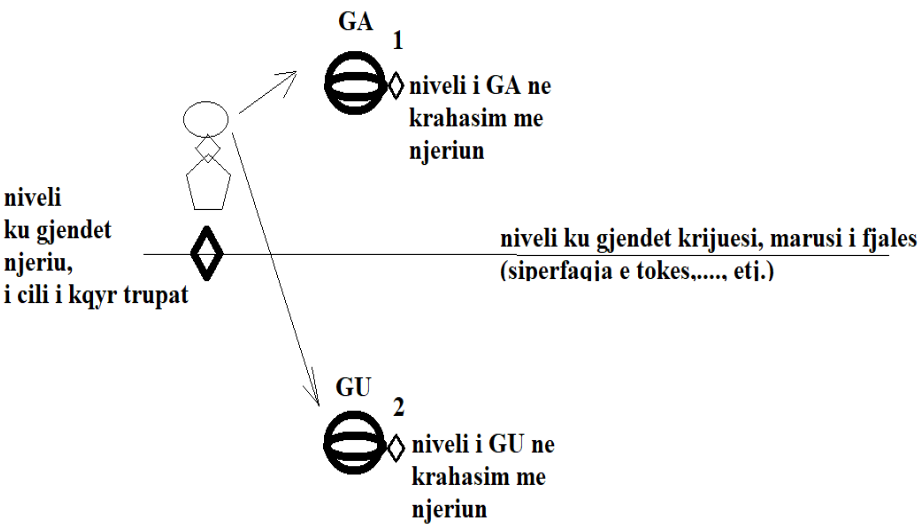

GAMAN
GOMAN
GIMEN
GYMAN
GEMNE
MANGA= MAN GJA, pra e MAN i GJA
MUNGO= MUN GO, pra MUN GJO, ose MUN GJON.
Duhet të ditur se MAN po ashtu e ka përmasën kuptimore të fjalës MAS, MASA.
Pse dallimi ndërmjet MANGA dhe MANGU?

Dallimi qëndron në A dhe U nga pjesa MAN kanë kuptim të njëjtë, por ndryshimi qëndron në A dhe U, ku krijohen GA dhe GU. në përgjithësi GA përshkruan gjësendet respektivisht trupat me formë për të cilët nuk kemi të dhëna për ta, dhe të cilët gjenden në hapësirën fizike të pafund, kryesisht mbi sipërfaqen e tokës, derisa GU përshkruan gjësendet, senet/sendet që kanë forma të caktuara, për të cilët nuk kemi shumë të dhëna, dhe të cilët shtrihen nën sipërfaqen e gjësendeve, në brendësin e trupave, ose nën nivelin ku gjendet shikuesi, me saktë krijuesi i fjalëve që i përdorë ato për dukurin përkatëse.

E pranueshme MANGA përshkruajnë MAJTJEN e GA në hapësirën e pafund mbi sipërfaqen e tokës diku, kurse MANGU e përshkruajnë MAJTJEN e GU poshtë, ose shumë me poshtë sesa ku gjendet shikuesi, pika krahasuese prej nga venerohet dukunia (dukuria) përkatëse. Rrjedhimisht MANGU krijohet në këtë kuptim duke e shikuar gjësendin GU i cili gjendet nën nivelin ku gjendet personi/njeriu, kurse GA përshkruan gjësendit i cili gjendet në pozitën e njëjtë me veneruesin dhe në shumicën e rasteve mbi atë ose dikur në hapësirën e madhe i cili njeriu në fjalë e ndjen veten pjesë të saj. Për arsye kqyresi, përdoruesi i fjalëve në shembullin ton, i krahason pozitat GA dhe GU, nxjerr përfundim se MAN (GA) është me nalt sesa MAN (GU) dhe për këtë

MAN(GU) u krijua si kuptim i gjësendit që diçka MUNGON, kurse MAN(GA) u krijua si kuptim i gjësendit, ose veprimit, dukurit që MAN një GJA =GA ma shumë, ose me tepër , prej nga u krijua kuptimi MANGA.
Nga kjo kemi vizatimin e shënuar me poshtë, shiko dhe mendo;

krahasimi i dy niveleve e jep kuptimin e ndryshimit te fjaleve MANGA dhe MANGU

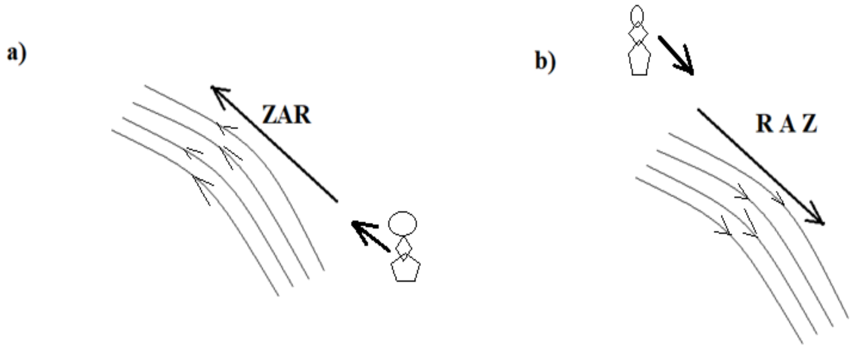

MRAZ

Duke marrë fjalët; *baRAZI, RAZI, REZ, RAZA, MRAZ, por edhe FRAZ, shpRAZ, zbrAZ,*
Ne do të ndalemi vetëm në fjalën shpRAZ dhe mRAZ, sikur na tregon me RA AZ, ose RA EZ, ku EZ=ZE prej nga përshkruan RA t*ZETIT (ZOTIT; ZATIT,…, etj.) prej nga mund të jetë formuar fjala M+RAZ. Ku MRA= MA RA ose ME RA dhe AZ e jep levizjen zigzake të pjesë MRA, duke e rrit, duke e zgjat MRA sipas (pjea e fjalës...)Z. E dim tash se (....)Z është e njëjtë për nga kuptimi me Z(....), por ndryshon vetëm kahu i lëvizjes se pjesës të parashkruar ose të mas/pas shkruar. Nga kjo MRAZ, MRAU, MRAS, MIRAZ, ..., përshkruan MA-tjen e RA-mjes në formën AZ si lëvizje, zhvendosje gjatësore.

Ashtu si fjala RA(dh) ; RA(at), RE(dh), kRE(dh), …, etj., po ashtu kemi ndërtimin me të njëjtën logjik si RA(z), mRA(z).

Nga kjo, kemi dhënë se teREZI, ashtu si baRAZI, mRAZI, mRIZ, ..., është në shqip.
Mos përdorimi i fjalës SHPRAZ është dënim tjetër të cilët elita e shitur ia bëri gjuhës shqipe.

Nga kjo sipas ligjit të simetrisë;
R(zanore)Z, si dhe R(pjesë e fjalës)Z, po ashtu Z(zanore)R, si dhe R(pjesë e fjalës)Z:
Prej nga kemi;

Nga simetria RAZ/ZAR..., kemi thënë se janë me kuptim të njejte, dhe me përshkrimin e formave të njëjta fizike në natyre, por në shumicën e rasteve ndryshon kahu i lëvizjes se formës se caktuar. Nga kjo, RAZ në ep RA-mjen me zhvendosje AZ , tek fjala ZAR, , kemi zhvendosje sipas fjalës ZA duke u ngrit, ngjit, rrit përpjetë, ose larg vështruesi, përshkruar me fjalën AR. Mund të ndryshojmë pak vizatimet në figurat e mësipërme nën a) dhe b) rrjedhja e lëvizjes se gjësendit, materies në rastin Z()R dhe R()Z mund të mos jen krejt në pjerrtësi por vetëm në kahun e lëvizjes.

Rrjedhimisht, tash na dalin me të kuptueshme dhe të vërtetueshme se fjala ZOR, është zhvendosje duke u ngritur përpjetë, por natyrisht me përmasa me të vogla se fjala ZAR. Nga kjo RAZ/ROZ/RIZ/REZ/RUZ/RYZ na dhënë përshkrimin e RAmjes se gjësendit, me zhvendosje, AZ/IZ/EZ/UZ/OZ/YZ, ku ndryshimi kryesore është nga zanoret A, I, U, O, Y,E, të cilat në epin hapësirat përkatëse ku zhvillohen format RZ,R(...)Z, si dhe ZR, Z(....)R krahasuar me pikën ku gjendet krijuesi i fjalës për dukurin përkatëse. Shembull RUZ dhe ZUR përshkruajnë dukurin e zhvendosjes se formës R(), dhe ()R sipas kuptimit Z.
Sqarimi tjetër, në rastin a) kemi zgjerim/zgjanim të gjësendit dhe zhvendose të formës përkatëse , pra drejt zmadhimit rritjes se pjesëve të pashkruar Z(,....) dhe zhvendosje drejt rrudhjes zvogëlimit, mbledhjes, kur përdoret (...)Z
Kështu kemi RAZ, DREDHZ, VOGELZ, RREZE, gurmaz, .. si dhe Z(vogëlim), z(gjanim) , zdrit, ..., etj.

GERMAZ/GURMAZ

BRISK / THIK

Emri BRISK duhet të jetë shumë i vjetër, ndoshta jo aq I vjetër sa THIKA. Se cili nga këta dy emra/emna janë me të vjetër nisemi (*) nga e vërteta se THY KA, pra KA THY duhet të jet veprim I kryer edhe me dore, pra veprim, bamje, tepër I nevojshëm për të mbijetuar. Nga kjo kemi THI/THY+IKA=THIKA, ose thjesht (THI=THY=THY,..+ IK=YK,….)=THIKA/THYKA. Përshkruan veprimin THY KA, si dhe THY*IK, pra THY si dhe kjo THY e cila vazhdojnë të zgjatet si formë IK, pra THIK nuk e ka kuptimin krejtësisht THY KA, por me bashkimin e dy këtyre fjalëve THI/THY+IKA krijohet nje tansi krejt tjetër e përshkrimit të THY-mjes e cila shtrihet në formën e ngusht, ashtu që gjansia është e papërfillshme sesa Gjatësia, dhe kështu e kemi nje veprim TH(I)K në formë linjore ashtu sipas kuptimit të përshkruar me parë të fjalë (përkatësisht tingullit)I.

Kështu THAKA, THUK, THOK, THEK, THYK dallojnë për nga përmasave hapsinore që përshkruajnë veprimin THY, sepse THAKA me përmasat shumë me të gjera sipas kuptimit të fjalës A (si; THIKA, THOKA).

Natyrisht ashtu si fjalët e krijuara;

(N)IK
(R)IK

(MR)IK
(MARN)IK
(KAQAN)IK
(ZVARRAN)IK
(VEL)IK
(DRIDHN)IK
(KOPAU)NIK =(KOPAN)IK= (KAPAN)IK
(FANAT)IK
(THATAN)IK,…etj.

Po ashtu me të njëjtën mënyrë është maru fjala THIK, pra (TH)IK, ashtu; TH=THI=THY=THU=THO=THE=THA=THAU=,… e vazhdon në formën IK. Pra, ashtu si forma KAQAN= KU QAN e cila vazhdon të rrjedh si largim fizik i kësaj forme si zgatje e mëtutjeshme e përshkruar me IK, ashtu si (KAQAN)IK, në të njëjtën mënyrë, pjesa TH=THY=THI,,.. vazhdon si rrjedh e kësaj forme në trajtën IK, pra pjesa TH ose THI=THY largohet zgjatet si formë në trajtën IK, për të cilën kemi shpjeguar përgjatë librit Msheftesit e Gojes (1,2,3).

Kështu THIK nuk përshkruan vetëm veprimin e THY-mjesne trajtën THI, por e përshkruan formën fizike të mjetit e quajtur THIK, pra e na ep formën gjeometrike që e kam e teh, dhe me pjesën e gjer/gjan të saj si gjësend i THYM në trajtën THI dhe IK si THIKA. Pra, THIK e përshkruan formën fizike , pamjen fizike të THIK_es. Rrjedhimisht kjo vlen edhe per formën fizike e përshkruar me fjalën THEK, THOK. Megjithatë forma e përshkruar me fjalën THIK mund të jetë përdorur po ashtu shumë herët, duke filluar që nga forma e Gurit. Kështu a mund të jetë përdorur BRI-ni para latimit të Gurit është çështje e cila mund të na ep të drejtën të themi se BRISK është krijuar me përpara. Sido të jetë, me rëndësi është kuptimi i këtyre dy fjalëve THIK, BRISK, të cilat gjejn/gjajn përdorim të jashtëzakonshëm dej me sod/sot. Ky ishte edhe vërtetimi. Kurse emri BRISK, është pikërisht emri i gjësendit/veglës (vegles) përshkruan tash jo vetëm formën ose pamjen fizike ashtu si tek thika , por i ka të dy an*ë*t; si formë BRI, dhe si veprim SKI=SHKI me kuptim SHKY=SHKE=SHKA. Pra njeriu ,‘primitiv‘ e maroj nga BRI-ni i lopës dhe shtazëve tjera, ashtu BRI i përdorur për të SKI=SHKI. Pra, SHKY (SKY), ose me SHKU (SKU), SHKI (SKI),..., duke përshkruar largimin, shkumjen/shymjen e gjësendit kur veprohet mbi të me anën e BRINIT. Dihet që në fillim se njeriu nuk ka pas hekur, bakër ose nuk ka pas me pak fjalë metal, dhe e ka përdorur BRI-nin si THIK për të SHKY, prej nga kemi BRI*SKI=BRISKI. Lehtë e përfytyrueshme, më vonë nga Brini ka krijuar dorezën ku është përforcuar (THIKA nga Metali), dhe me këtë emri/emni BRISK i jeti/meti ku përdoret dej me sot.

Kjo shihet tek emni BASKI e cila përafrohet me kuptimin e sotëm BA SHKI/SHKY, në përshkrimin e cila Bahet për SHKY-mjen, ose gjësend për të SHKU-ar. Megjithatë mënyra e theksimit ndryshon në trajtën duke u ngjitur

ashtu BASKI dhe duke na thënë kuptimin e gabueshëm si BASKI/BASHKI sikur e përshkruan bashkimin. Megjithatë të dy shpjegimet janë të vlefshme, dhe na ep formën e shkumjes/shkuarjes se pjesës kufitare të tansis (sasi së madhe përbërëse e formës fizike të caktuar).

Nga kjo kemi shpjeguar në pjesën e parë të librit Msheftsit e Gojes lidhur me kuptimin e fjalëve BRESK=BRESHK, por edhe Pjeshka (***Shënim;*** *PI+ESHKA, Bjeshkë, Bashk, (pra edhe BASHKA e leshit, e krijuar nga veprimi BASHK*).

Kemi shprehjet;

Thik perpjet ngjitej (ngitej) shpati (në veri dhe Kosovë (Dardani) nuk thuhet përpjetë por perpjet)

Ra thik teposhtë gërmadhës

Thik perpjet kcej kali

(***Shënim:*** *NISEM, e krijuar NU*ISE*EM, ashtu ngjashme si; NU+AS*AM, ku AM=MA, dhe ASE=ISE, në shumësi të S, e cila është SH do të merrte trajtën ISE=ISHE, prej nga N'ISE'EM).*

BRI/BRIT/BRITMA

Pra, me BRI ban BRITMA

Lexuesi duhet të mendoj mirë per lidhjen ndermjet BRI, dhe BRIT; BRITMA, prej nga u krijuan fjalët; BRI, BRITMA. Kjo na ep lidhjen e mirë se të paret ton kur i binin brinit, zani I krijohej me siguri do të quhej; BRI, BRIT, BRITMA, sepse është dal nga BRI-ni, por edhe BERT, BERTIM,..., etj.

BASHKA/BASHKU/BASHKO (Pse fjala BASH a pej Shqipes)

Bashk= BASH + AK= BA+ASHA+AKA= BA*ASH*AK=BA'SHA'KA=BA***SHK***. Nga pjesët BA (1)-SHK(2), BA-SHKU, BASHKA, BASHKO, BASHKOJ, BASHKUJ, ..., etj. Ku pjesa SHK, e përshkruan SHKU-mjen rrjedhjen në pjerrtësi, ramjen largimin duke e rrudhur ose kufizuar tansin, pjesën BA dhe BASH të cilat paraqesin tansin e gjësendit.

Vërtetohet në qindra mënyra se fjala e sllaveve të jugut BASH, përdoret tek Shqiptaret në përgjithësi dhe është fjalë e tyne, e cila vërtetohet, nga shumë fjalë;

AS/ASH/SHA/SA

BA/BO/BI/BE/BU/BY

BASH/BOSH/BISH/BUSH/BESH/BYSH

Si dhe BAS/BOS/BIS/BUS/BES/BYS

BOSHK/BESHK/BASHKA

BASHKU

BASHKO
BASHKI
BASHK

Të cilat na epin format e tilla të rrudhjes së tansis, duke krijuar formën e Bashkimit, me saktë sipërfaqen e jashtme, ku në prerje tërthore na jep trajektoren/lakoren që tregon lakimin e tillë rreth qendrës të sasisë gjësendit e cila është BA si ASH (AS).

BESTINA/BASHTIN/BISHTIN

BASHTIN, pra BA nga e SHTINE=SHTUNE , ashtu si SHTES e *shtume* si zgatje e *tansis*, e dame si e veçantë
Kështu BA+SHTIN=BA SHTIN,...
Po ashtu BISHTIN= po ashtu BA SHTUNE= BA nga SHTIMJA e formë SHTIN , pra BI në formën e SHTINE, si diçka e SHTINE në trupin e qenit, shtazës, ose gjësendit, ashtu si BISHTIN= pra, BI si e SHTINE, e ngulen , prej nga u krijua fjala BISHTIN,
me të njëjtën bazë kuptimore kemi BASHTIN, por edhe BASTIN, = pra BA STIN= BA STIN, ku STIN=SHTIN.

Po ashtu edhe fjala BOSHTIN merr kuptim të njëjtë si BISHTIN,. Megjithatë për me shumë lexo në pjesën e parë të Msheftësinë e Gojes.
Nga fjalori i sotem i Shqipes, kemi;

BASHTINAR m. sh. hist. Pronar i një bashtine në sistemin e timareve.
*BASHTINË f. sh. 1. hist. Copë tok*ë *e trashëgueshme, që e zotëronte një familje fshatare në sistemin e timareve dhe që e punonte si arë. 2. Kopsht, bahçe. Ara e bashtina.*

Veçantë

Në Kosovë (Dardani) VEQANT është maru simas;
VE=VU=VO=VA,... plus HEQ+ AN, kështu VE EQ AN= VE HEQ AN= merr kuptimin me VEQ= VE HEQ, të trajtës EQ=HEQ ashtu si EK=HEK, prej nga kemi VE HEQ AN= VE EQ AN prej nga kemi VEQANT, si VE HEQ ANT.
Po ashtu kemi; VEQAN= VE EQ AN, sikur na thotë; VE *HEQ *AN, pra; VE HEQjen ANash, ashtu si AN e EQne, ose AN e HEQNE,…, etj. Qyre për fjalët EQ=AQ=UQ=IQ=OQ=YQ kemi fol gjansisht ‘Msheftësit e Gojës’ pjesët 1,2,3.

Shënim:

*Nga shqipja SHY në kuptimin Shky, ose SHU, kemi për rrjedhje në gjermanisht **SCHÜ**RFEN, AB**SCHFÜ**RFEN,...Synonyme zu ab**schü**rfen; **sich abscheuern, abstoßen, sich aufscheuern, aufschlagen. SCHLAGEN, kemi LAG/LAGEN në shqip LA GJA, ashtu si LA AGA= LA AGJA. Kështu SCHLAG përshkruhet kqyrun nga shqipja si LA GJA shumë here, ashtu duke i dhënë kuptim, Himjes/Hymjes, goditjes.***

HUMNERA

HUMNERA na ep pamjen e një fjalia e cila mund të përafrohet me; HUMNERA=HUM MA NER, ashtu si HYM ose HIM NER, pra sikur e pershkruan nje HIMJE ose HYMJE NER sipërfaqen e tokës, gjësendit e etj.

Ne gegnishte, përkatësisht në hapësirën e Dardanisë (Kosovë, Maqedoni, Serbi, Mali i Zi dhe verilindje të Shqipërisë) emni HUMNERA është i marum në trajtën HUMNERA= HUM+NERA, ku HUM=UM ashtu si AM, dhe MA=AM=MU=UM, në jep kuptimin dhe pamjen. Prej nga UM ka kuptimin AM por e cila gjendet nën sipërfaqen e tokës, gjësendit, pra gjendet (mrena) brenda trupit, po ashtu UM=HUM.

UM ka kuptimin bazë të njëjtë me MU, dhe MU po ashtu me të njëjtin kuptim MA, me dallimin MA kryesisht na ep hapësirën mbi sipërfaqen e tokës, gjësendit, kurse MU (=MA) është kryesisht gjendet nën sipërfaqen e tokës, gjësendit. Rrjedhimisht kemi;
MA=MU, ashtu si dhe MA=ME=MI=MO=MU=MY, si dhe AM=UM=IM=EM=OM=YM; gjithashtu;
MAJT=MUJT=MEJT=MOJT,…
MAN=MEN=MUN=MON
T’MAN=T’MEN=T’MUN=T’MON,…
TAMAN=TEMEN=TUMUN=TOMON,…
Etj.

Nga kjo HUM do të thotë HAM me kuptimin bazë HYM, HIM, HEM (kështu kur themi HEM por tash nën sipërfaqen e trupit, gjësendit U nga marrim HUM, në thelb është UM por me thellësi shumë me të madhe se sesa UM, prej nga kemi U të gjate duke përshkruar nje livritje dhe përshkrim të hapësirës me të madhe dhe me të fell nën sipërfaqen e trupit, prej nga kemi U1U2U3,…Un=HU, duke marrë UM~HUM, pjesën e parë të fjalës HUMNERA, prej nga HUM(1)NERA(2).
Pjesa NERA është e theksuar E në mënyrën e atillë, kur themi për Ner, pra E që i afrohet E të pa zë, por nuk është e tillë.

Humner, pjesa Ner theksohet në Kosovë (Dardani) ashtu si N€R, pra me E të tillë, i theksuar në mënyrë të veçantë përshkruan gjësendin i cili gjendet

nën=Ner (Ner, ku është e shkurt, por tek rasti HUMNERA theksohet E e gjatë, për të përshkruar përmasën e madhe, shpesh theksohet NR) sipërfaqe.
Si dhe HUMNERA shpjegon pjesën HUM e cila gjendet NER.
Megjithatë edhe kur theksohet Nera (Nder) na ep lartësinë e përmasën e HUM nën sipërfaqen e tokës. Ashtu, kemi KUN*E*R, KUNRA (kundra, këpuca), kun***e***rshti, kunra (me kuptimin jo vetëm për këpucën, por për kunra=kundra,…, etj).

Gatshem/Gaqem

Nga GA, kemi GAT, dhe GATSHEM= GA'T'SHUM, ku SHEM= SHE + EM, prej nga GA ' T' SHEM, ku SHE na ep Sasinë (SA SIN, SA SHIN,..) e gjësendit, e cila Qa-het, është largu dej atje ku shohin sytë ton, SHE=SHI=SHU=SHO=SHY=SHA, kjo sasi e materies e gjësendit largohet në mënyrë shtjellore, në kahun duke u ik nga pika kryesore ku gjendet krijuesi i fjalës përkatëse.

Kurse kur themi Une jam i Gaqem (po ashtu kemi GAQUM, pra me kuptimin GJA E QUME n'Kam) në përshkruan me mirë gjendjen, pra GA QUM, pra kemi të bëjmë me fjalinë; UNE JAM GJA E QUM; në kuptimin Une jam QU N'KAM dhe une jam GJA E QUME, prej nga u shtyp në formën GAQEM. Pikërisht si thuhet tash në Jug, në QEM ATJE; prej nga në GAQEM ATJE: PRA NA GA QEM/QUM ATJE. Prej nga marrim përfundim se GAT SHEM ose GA'T'SHEM, pra GA+T'SHEM, përcjell kuptimin GA e cila është në zhvendosje shtjellore, e cila ka sasi të caktuar të ecjes/esjes/Eshjes, si zhvendosje perzgat GATSIS si Gat* t'shem; nga GA AT T'SHEM dhe pse GA n'AT t'SHEM.

Nga kuptimet bazë vijmë në përfundim se; SHM, SH(zanore)SH, SHM(zanore), si sasi e gjësendit, përafrohen me SHUM, po ashtu ndërlidhet me pamjen e syve të cilat janë SHEM= SHIHEM, SHOHIM. Rrjedhimisht marrim përafrimin GATSHEM= GAT SHUM, pra jemi GA=GJA pergat gatsis AT në sasinë ose përfshirjen e pamjes Shihem=SHEM.
Për habi fjala GAQEM nuk pranohet në drejtshkrim, dhe pse kjo fjalë gjithandej përdoret, është e përjashtuar nga fjalori në mënyrë të padrejtë.

Shënim:

Pasun, pasuni , e krijuar sipas Pej/pi/po,...+SAN/SUN/SIN, ku SUN është me të njëjtin kuptim me fjalën SAN=SA ANA=SANA; SUNU,...etj,..).
Pergat – Përgjatë
(z)dukjen= pra Dukja=dokja lëviz largohet sipas fjalës/tingullit Z. Në këtë mënyrë DUKJA ndryshon nga një formë në tjetrën, për këtë kemi DUKJA , shoqërohet me ZDUKJE, prej nga merret forma tjetër e ndryshme nga e para.

Ga_- Gja, Gat- Gjat (GJET; GJAT; GJATO; GJETI, në format me të lashta GET; GAT; GATO; GETI,...)
Per't'zagt e cila mund të shkruhet Pertzgat, ashtu si PerTzgjat.

ANMIK/ARMIK

Siç kemi thënë forma e drejt nuk perdoret në 'gjuhen letrare' por në gegnisht, pra ANMIK, që përshkruan AN ME IKJE, ashtu AN N'LARGIM e sipër. Por, gjithashtu mund të përfshij kuptimin e shkurtuar si ANMIK=AN e kundërt e MIKUT.
Se ANMIK është me e drejt, marrim shembull gjuhët tjera të Evropës;
Anglisht; ENEMY si shkurtes ANEMI(K)
Frëngjisht (gegnisht kemi Frangjisht); ENNEMI
Latinisht; INIMICUS= ANAMIKUS, ANMIK
Italisht; *nemico,*
Katalanisht; *enamic,*
Spanisht; *enemigo*,
Portugezisht; *inimigo*
Gjermanisht *Feind, në Gjermanishten e vjetër; wargoz,*
Rusisht *Vragu (neprijatel)*
Norvegjishten e vjetër; VRAGR me kuptimin jashtë ligjit.

Në gjermanishten e vjetër Rusishten dhe Norvegjishten ndërlidhen shumë me kuptimin VRAGU, në Shqip VRA GU, VRAG=VRRAG, po ashtu me kuptimin VRAGA= VRA GJA, Nje gja e Vra-me , ose me ngjyre me të zeze, e dallume për të keq, ose ma e ungjt,…,etj.
*Natyrisht në Greqishten e vjetër kemi krejt tjetër fjalë; Polemioi (πολεμικός), ekhthroi (mund të përafrohet me shqipen si EKH= EKA, si THROI=THY ROJEN, ashtu EKHTHROI(εχθρός,ekthros)= E Kah THY ROJ, kështu THROI mund të jet ngjeshje e fjalëve shqipe si THY +ROJ ose THY/THE*ROJ0 prej nga marrim THROI)*

Pra, asnjë nuk e veçon anmikun si Armik, por si AN, nga AN, të të gjitha gjuhët e Evropës.

LIBRI 18

VEK/VAK/VUK/VOK/VIK/VYK

Fjala VEK në mënyrën me thjesht mund të jetë krijuar (maru) duke përshkruar punën e bere, si VE dhe HEK, pra me përafrimin VU+ HEK =VEK. Prej nga me anën e fjalës VEK shpreh largimin ose ardhjen kah vendi i largët. Prej fjala wecke (*në anglisht awakening, wake, awake wake, awaken, arouse, wake up, rouse, waken, excite, bring back, prompt, në shqip përafrohet si ardhje, ashtu në kuptimin VIKE, ose VAKE, VUKE, në dialektin e Kosovës, përshkruhet si Ardhje në trajtën VA AK, VI IK, duke përshkruar ardhjen ose largimin nga pika e caktuar ku qëndron përdoruesi i fjalës përkatëse* (*) (gjermane mund të ketë ndërlidhje me fjalën shqipe.

Nga kjo kemi; VEK. Në këtë mënyrë kemi shumë fjalë të (gashme, Gajshme , N'gajshme) ngjashme të marume, si;

VIK, VIKE, VIKAT,

VUK, VUKE, VUKAT

VOk, VOKE,

VYKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VY, VYEJ, kështu KA+ VY= VYKE, si *Ai Vyke shumë*

SI rrjedhim;

VYKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VY, VYEJ, kështu KA+ VY= VYKE, si *Ai Vyke shumë*

VOKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VO, VOJti (por edhe VOJ, me rrjedh si voj), kështu KA+ VY= VYKE, si *Ai Vyke shum*ë

VUKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalë; VU, VUEJ, VUJTI (VOJTI; VAJTI; VEJTI, VYJTI,...) kështu KA+ VY= VYKE, si *Ai Vuke shumë. VUk në këtë rast merr kuptimin e njeriut që ka VU, duke maru shpija, duke ble tokë, por edhe të njëjtën kohë duke nrru/ndërruar vendbanimet herë pas here njeriu, grup njerëzish,..., etj.*

VAKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VA, VAJ, VAJKE, kështu KA+ VY= VAKE; VAJKE, si *Ai Vake shumë*

Nga kjo fjala arabe VAKIA, EL-Vakia mund të ketë ndërlidhje ose për rrjedhje nga familja e zhdukur që i përkiste shqipja dikur.

Me këtë VAKIA në shqip merr kuptimin VAJTI/VOJTI/VUJTI/VEJTI/VYJTI/VIJTI,...+ KI/KA/KE/KU/KO/KY, nga shohim se edhe emnat e njerëzve në të kalumen, si;

VAKA, VOKA, VUKE, VAJKA, (si dhe VAJKAL= VAJ KALOJ, ose VAJTI KALIM që përshkruan reliefin e tillë të rrjedhjes në lug, lugshtaj (lug+shtoj) ose ult'sin (ultësirë) ndërmjet dy bjeshkë, ose edhe rrjedhshmërinë e fushës së pjerrtë nga naltsia në luginën e gjerë/gjan.

Ngjashëm (gashem, Gajshem) nga rrënja e njëjtë kemi ndërtimin e fjalëve

VAL (VAK, VASH, VAS, VAG, VAT, VATH, VAR, VARR, VAQ,....)
VEL (VEK, VESH, VES, VEG, VET, VETH, VER, VERR, VEQ,....)
VIL (VIK, VISH, VIS, VIG, VIT, VITH, VIR, VIRR, VIQ,....)
VUL (VUK, VUSH, VUS, VUG, VUT, VUTH, VUR, VURR, VUQ,....)
VOL (VOK, VOSH, VOS, VOG, VOT, VOTH, VOR, VORR, VOQ,....)
Për të cilat kemi folur hollësisht koftë drejtpërdrejt ose në ndonjë rast përgjithësuese.

SUL/SULJOT/SHUL/SHULJOT

SULMOJ=SUL MAJ, MAJ SUL-in. Tregon sasinë e gjësendit / materies me kah në Ulje, pra nëpër këtë 'pjerrtësi' njeriu mund të vrapoj/ngaj dhe ta rris shpejtësinë e tij, prej nga mund të ketë kuptimin SUL, SULMOJ=SUL+MAJ, prej nga MAJ=MOJ+SUL/SAL.

Megjithatë fjala SUL mund të ketë kuptimin e njëjtë me levizjen nga brendësia kah jashtë, ashtu duke ndërtuar levizjen jo nga LART kah teposhtë, por nga poshtë kah Lart.
Nga kemi shumicën e fjalëve si; MUL/MULL, BUL/BULL, ZBUL-oj, MULLOJ, ULLI/ULLOJ,...etj. Arsyeja e kësaj fjalë është se çdo gjë vije nga poshtë është me kah tek personi, i cili përdorë fjalën përkatëse. Nga kjo SUL është rrënja fjalës SULMOJ, ku SUL përshkruan po ashtu majet/majat (MAJ , pra me MAJT në gjatësinë ET, prej nga kemi; MAJ+ET), e lugjet e zhveshura të bjeshkëve

LEMZA/ LEZET

U krijua në rrugën më të shkurt, si ; LE ME ZA (***LA ME ZA, LE AM/EM ZA***), si dhe LEM ZA, pra gjësend i LAnun me ZA, ashtu si LAM ZA, LAM NAM, prej nga LEM ZA, ka kuptimin me LAN ZA, ky është edhe kuptimi i saj. Tjetër kuptim i cili përcillet n' ketë fjalë-i është;
LA ME ZA, LE AM/EM ZA , pra LE=kriju, maru, ndërtua/nẹ̈rtu nga gjësendi i cili LE ZA (Zanit/zërit), por edhe i cili E KA ZA në trajtën MZA (me n'zan, zan, n'xan). Pra MZA e keqja, M'ZA MALLKIMI, etj.
EM=AM=ashtu duke përshkruar MAjtjen në formën MA=ME.
Qashtu duke krijuar kuptimin LE + AM/EM + ZA=LEMZA.

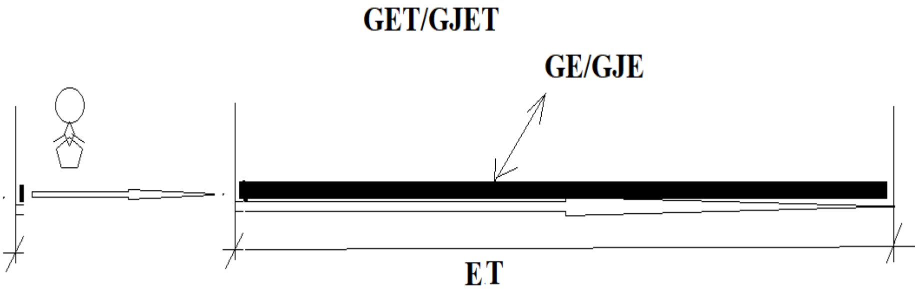
Gjithashtu LE ME ZA= merr trajtën si LE M’ZA, pra le=krijua ose LAm diçka e cila e ka M’ZA, ashtu gjësend i krijum/krijuar i cili tka ZA(ne kuptimin ZA=KAP me dor). Në trajtën LEMZ na ep formën me të shkurt të LEMJES=krijimit të dukurisë, ashtu e LAMun, duke pas lëvizje në trajtën Z, me sakte, kemi (LEM)ZA= Pra me LAN në formën LAM ZA, ME LAN ZA, si LAMZA=LEMZA, LEMJE E ZANIT, sepse e len një za të çuditshëm, jo të zakonshëm, të veçantë,..., etj.

Të gjitha këto kuptime janë të dala nga shtjellimi i thjesht. Në të njëjtën mënyrë u krijua edhe fjala LEZET= LE ZET pra me Lan n’ZET, me lan n’zet’si. Lezet përshkruhet jo vetëm kënaqësia seksuale, por edhe kënaqësia, gëzimi, etj.

GAT/GET dhe GJAT/GJET

Kemi dhënë shpjegime të hollësishme në pjesët 1,2, 3 Msheftesit e Gojës (Guha shype dhe kuptimi i fjalëve t’saj) për fjalët; GA/GJA, GAT/GJAT, si dhe për AG/GA, GI/IG, GU/UG, GO/OG, GE/EG, YG/GY si dhe AGJ/GJA, GJI/IGJ, GJU/UGJ, GJO/OGJ, GJE/EGJ, GJ/GJY; si dhe fjalë tjera, si rrjedh nga këto kuptime.Këtu do të ndalem në shpjegimin e shkurt dhe të thjesht të GA, GE, dhe GAT/GET, si dhe GJA/GJE, dhe GJAT/GJET, prej nga kuptojmë se fjala GA ashtu me A të shkurt përshkruan gjësendit, me formë të caktuar për të cilën nuk të dhëna të hollësishme mbi te, sesi vepron, ndërtimin kimik, biologjike ,..., etj. Kështu GA është çdo trup me formë të caktuar e cila n’zan (nxan=n’zan, zanë) hapësirë me përmasa të caktuara, thjesht është GA element/gjësend/forme e trupit e caktuar i cili e mbush/mush hapësirën dhe nga vet hapësira është GA tjetër shumë e madhe e përberë nga këto GA.

Megjithatë kjo GA e madhe duhet të jetë me A të gjatë (Ä), prej nga fillon dallimi ndërmjet GA me A të shkurt dhe GÄ me A (Ä) të gjatë. Prej nga marrim kuptimet e dy fjalëve si; GA dhe GAA (GÄ, ku Ä=AAA), derisa GA me A të shkurt ashtu si GJA përshkruan Gjësendin. GAA /GJAA (GÄ/GJÄ) me A të gjatë përshkruan hapësirën me shumë GA ashtu duke krijuar shumë G, të futura/futuna në hapësirën A, prej nga kemi GAAA, duke marrë kuptimin e GA_1 dhe GA_2, GA_3..., të cilat GAJN/n’GAJN/n’GJAJN njëra me tjetrën, prej nga GÄ krijohet në kuptimin e GAJshmenis (ngjashmërisë), për dallim nga GA/GJA (duke marrë marrëveshjen A të jetë e shkurt, kurse Ä të jetë e gjatë / gat)

Nga kjo kemi; GJ shumësin e G - së , për të cilën kemi dhënë shpjegime të hollësishme (në pjesët 1,2,3 Msheftësit e Gojës), krijohen kuptimet nga GA duke marrë GJA, dhe nga GAA duke ma GJAA, prej nga krijohet fjala NU+GJA=N'GJA. Kështu shtrimja e GA në largësinë AT, marrim GAT, ashtu GJAT. Nga kjo GA si dukuri dhe gjësend, vështruesi i përket asaj pjesë dhe e ndjen veten afër, ngatë saj, i përkasin të njëjtës hapësirë. Me largimin e GA-s nga pika kryesore ku qëndron vështruesi i cili e krijon/përdor fjalën për të përshkruar formën/dukurin përkatëse krijohet GE, pra hapësira A që i përkiste edhe vështruesi ku zhvillohej dukunia/dukuria GA/GJA/GJAT shndërrohet në E, pra largohet vështruesit, ashtu (qashtu) që ai nuk e ndjen veten pjesë të atij mjedis, fitohet nga GA në GẼ (E- e gat/gjat), prej nga kemi GAT në GET, si dhe GJAT në GJET.

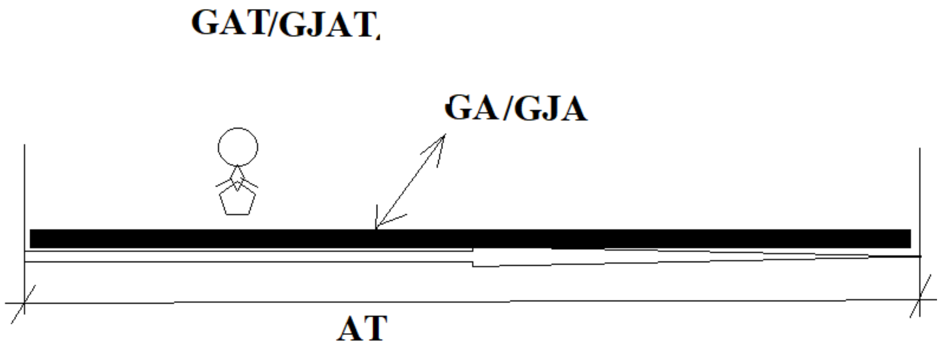
Si përshkrim i mjedisit, përmasës se tij kemi GAT, pra GA në AT marrim GAT, si dhe GE në ET marrim GET. Me fjalën GET përshkruhet gjësendi i ngjashëm me pra shumë GA-ja të njëjta me njëra tjetrën, duke shkuar në largësi ku vështruesi nuk i përket me atij mjedisi marrim GET.

Si rrjedhojë kemi GET (n'GJET) duke përshkruar Ngjashmërinë.
Megjithatë GET shkon largohet shumë me larg njeriut/folësit(pikës kryesore) prej nga marrim tërësinë/tansin GAT të zgatun/zgjatur në largësi prej nga marrim GẼT. Kështu edhe GAT dhe GẼT thuajse kanë të njëjtin kuptim , por GẼT përpiqet të formoj ,GAT-si, ashtu duke marrë largimin e saj, ose të shumë GAT duke e zhvendose A duke na dhënë GET.
Nga kjo kemi GAT/GẼT, si dhe GJAT/GJẼT, duke na maru pamjen se GJET na ep largimin nga pika kryesore (ku gjendet personi krijues i fjalës e përshkrues i dukurisë përkatëse)
Nga kjo për të GJET diçka/gjësendin duhet të përshkruhet me sy/trup jo vetëm krejt ajo largësi fizike në kohë e hapësirë e përcaktuar me GJAT por edhe me larg duke shkuar në mjedisin larg vështruesit, prej nga marrim GET/GJET.

Me GET përshkruan shumë GAT matan AT duke u zhvendos larg prezencës fizike të vështruesi, në kohë e hapësirë, prej AT shndërrohet në ET dhe GA në GE duke na dhënë GET.
Si rrjedhë kemi;

GET se djali ka me pshtu dhe me rrnu GAT
KY po i GET këtij,

Me këta shembuj kuptojmë se GET nuk e ka kuptimin veç ngjashmërinë (gajshmenin) me ndërmjet dy e me shumë njerëzve dhe fytyrave, por edhe në ngjashmërinë ndërmjet dukurive ose situatat/nodhit janë të zhvilluara në atë mënyrë duke dhan/ dhënë mundësin e atillë, qashtu që situata paraprake i GET situatës/ngjarjes(N'Garjes) e cila vije me vonë ose është rrjedhim i asaj paraprake. Në këtë pjesë; në figura janë dhënë shpjegime thjeshtues i shpjegimeve/shpjegimeve për kuptimet e fjalëve të sqaruara.

NGATHT

Përshkrimi i shkurt i kësaj fjalë, do të thotë; NU GA/GJA e THYT, pra NU+GA+THYT= N'GATH'T. Pra njeriu i NGATH është ***si me NU ni GA/GJA të THYT.***

SHUVAR

Emni SHUVAR u krijua ashtu si fjalët; LEVORE= LE VAR, VORbull=VARbull=VARball, si dhe qeVERI=qeVAR,..., etj.

Si rrjedhin SHU= na ep natyrën e shumtë të barit i cili rritet nëpër Moçale, rreth Lkeve/liqeve , dhe llugave. Shuvar (në gjermanisht; SCHILF, në anglisht REED) si kur na thotë SHUVAR=SHU(M) VAR. Me SHU ashtu

shpreh shumësin e gjësendeve në formën e shtjellës, sasi e shumtë, si dhe zhurma e tyne/tyre në ditët me mot të keq, duke shkaktuar tingullin SH-SH-SH-SH,.. prej nga marrim SH*UVAR.

Por edhe si sasi e gjësendit SHU/SHI/SHA/SHO/SHE/SHY e cila rrinë VAR, ..., etj. Kjo shpjegon rrugën më të mundshme të krijimit t ‘kësaj fjalë në gjuhën Shqipe, duke vërtetuar njëherazi se është fjalë e saj.

Kuptimi fjalëve; FE, FEN, FYN, FUN,...

Kemi shpjeguar hollësisht në pjesët ,***1,2,3 (Mshefesit e Gojes (guha Shype dhe kuptimi i fjalëve t’saj))*** për kuptimet e fjalëve; AN/IN/UN/ON/EN/YN dhe FAN/FIN/FUN/FON/FEN/FYN si dhe VAN/VON/VIN/VUN/VYN/VEN, si dhe N’AN/N’IN/N’UN/N’ON/N’EN /N’YN, por edhe G’AN/G’ON/G’IN/G’UN/G’YN/G’EN, dhe shumësi, GJ’AN/GJ’ON/GJ’IN/GJ’UN/GJ’YN/GJ’EN, por edhe;

AN	EN	IN	ON	YN	UN
VAN	VEN	VIN	VON	VYN	VUN
GAN	GEN	GIN	GON	GYN	GUN
GJAN	GJEN	GJIN	GJON	GJYN	GJUN
HAN	HEN	HIN	HON	HYN	HUN
LAN	LEN	LIN	LON	LYN	LUN
LLAN	LLEN	LLIN	LLON	LLYN	LLUN
DAN	DEN	DIN	DON	DYN	DUN
DHAN	DHEN	DHIN	DHON	DHYN	DHUN

SAN	SEN	SIN	SON	SYN	SUN
SHAN	SHEN	SHIN	SHON	SHYN	SHUN
TAN	TEN	TIN	TON	TYN	TUN
THAN	THEN	THIN	THON	THYN	THUN
PAN	PEN	PIN	PON	PYN	PUN
MAN	MEN	MIN	MON	MYN	MUN
NAN	NEN	NIN	NON	NYN	NUN
RAN	REN	RIN	RON	RYN	RUN
RRAN	RREN	RRIN	RRON	RRYN	RRUN
CAN	CEN	CIN	CON	CYN	CUN
KAN	KEN	KIN	KON	KYN	KUN
QAN	QEN	QIN	QON	QYN	QUN
HAN	HEN	HIN	HON	HYN	HUN
ZAN	ZEN	ZIN	ZON	ZYN	ZUN
ZHAN	ZHEN	ZHIN	ZHON	ZHYN	ZHUN
Të gjitha këto fjalë të sipërshënuar gjenden edhe sot në përdorim, si dhe ndërtuese të fjalëve tjera. Kemi Nena, Nana, Nuna, nina, Nona, ose NYN, nan, non, nen, nin, nyn, nun,...etj.					
FAN	***FEN***	***FIN***	***FON***	***FYN***	***FUN***
,..., etj.					

Nga tabela e sipërshënuar lexuesi mund të bej krahasime, si dhe të sheh sesa ndërtuese janë fjalët AN; EN, IN, UN, ON, YN, ashtu (qeshtu) këto fjalë tw cilat përshkruajnë format e ndryshme të AN-es nëpërmes parashkrimi e fjalëve/tingujve (S; G, L; H, V,..., etj., si dhe F) ndalemi dhe të sqarojmë e qartësojmë kuptimin e fjalëve, duke u nis nga kuptimi i fjalës KUFINI, dhe nga kjo duke përgjithësuar; FAN, FEN, FIN, FUN; FON, FUN, FYN duke i bashkuar me KU, si rrjedh marrim; KUFUN KUFEN, KUFON, KUFUN, KUFIN, KUFYN, dhe nga ky varg i fjalëve marrim fjalën e përdorur sot KUFIN, nga shohim përbërjen si; KU+FIN, prej nga FIN përshkruan AN-en ka formën e zgatun ashtu me gjatësi shumë me të madhe sesa Gjansia/gjersia, duke marrë në vend të AN/FAN fitojmë IN/FIN. Nga vetit e fjalës/tingullit F, duke përshkruar rrjedhjen, ecjen, levizjen e shpejt, të vrullshme, me kohëzgjatje të shkurt, nëpër AN-en prej nga marrim FAN/FIN/FUN,.. prej nga KAFUN/KUFIN në epet pamja e rrjedhjes nërpër AN /IN.

FAN, FUN, FIN, FON, FEN, FYN, përshkruan pjesën e funit, ose kufinin me të largët të AN-es, UN-es, IN-es, ON-es, EN-es, YN-es,
Prej nga vijmë në përfundim se FAN në ep pjesët me të largëta të AN, pjesët fundore/funore (të funit) pra, të cilën vështruesi e ndjen veten pjesë të saj.
Prej nga vijmë në përfundim se FIN në ep pjesët me të largëta të hapësirës IN, pjesët fundore pra, të cilën vështruesi e ndjen veten pjesë të saj.
Prej nga vijmë në përfundim se FON në ep pjesët me të largëta të hapësirës ON, pjesët fundore/funore, pra, të cilën vështruesi e ndjen veten pjesë të saj.

Prej nga vijmë në përfundim se FEN në ep pjesët me të largëta të hapësirës E, ku vet E është pjesë të cilën vështruesi e sheh nga larg nuk është pjesë e asaj hapësirë, si dhe në aspektin kohore duket veç në të ardhmen., pjesët fundore pra, të cilën vështruesi e ndjen veten pjesë të saj. Pra kur themi FE, FEN, jemi duke fol për të ardhmen, kjo fjalë në kohën me të largët të zhvillimit të gjuhës mund të ketë pas kuptimin afërsisht të njëjtë me fjalën ARDHEMNI, ose LARGESI Kohore në të ardhmen, ose ajo çka na pret,... e kështu me radhë. Si rrjedhim nxjerrim përkufizim logjik; FA na ep përshkrimin e hapësirës A, si dhe pjesëve me të largëta të saj

FU na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës U, si dhe pjesëve me të largëta të saj

FE na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës E ,si dhe pjesëve me të largëta të saj

FO na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës O, si dhe pjesëve me të largëta të saj

FI na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës I, si dhe pjesëve me të largëta të saj

FU na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës Y, si dhe pjesëve me të largëta të saj

FY na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës Y, si dhe pjesëve me të largëta të saj

Shënim:

1)

Krejt kjo na ep përshkrimin e AN-es nëpërmjet të fjalës F, duke u shkri në kuptimin tjetër dallues nga AN dhe F si FAN. Nytrisht me bashkimin e dy formave në nje trup të vetëm krijohet formë tjetër e re, e gjësendit, i cili dallon nga ato kur ishin damas veç e veç Nga kjo, FAN ka kuptimin e kalimit të shpejt të AN-es, lëvizjes dhe livritjes se shpejt nëpër te, ose ndërtimi/marimi i AN-es i Shpejt, shfaqja e saj e shpejt, e furishme me një fryme duke u shfaqë si FAN. Paraqitja e saj është kryesisht AN me plot vij(z)ime/viza lakore/ ashtu sikur (gurët/shkëmbinjtë e bregdetit , në anglisht CLIFF, në gjermanisht KLIPPE) gërryhet nga valët e saj duke krijuar pamjen e rrjedhjes se gdhendur (gdhenun) nëpër të valëzimet.

Pra, FAN fizikisht në pamje i ngjan (i gan) një sipërfaqe të ngritur e ndërtuar shpejt e shpejt nga vërshimet ose gjësend që ka pamje duke krijuar përshtypjen e krijimit të shpejt e shkel e shko të asaj që quhet AN/FAN, ashtu si anet e lumit e cila duket e valëzuar me vija të lakuara (vijëzime, rrëgalla nga vërshimet e ujit ose valëzime me lakadredha të një Ane lumi), por edhe i ngjan gjësendit të ngritur (qume) – AN(ë) e caktuar shumë shpejt dhe e zhdukur po ashtu, thjesht njeriu, vështruesi mund ta shoh gjësendin vetëm përkohësisht, me saktë, mund ta shoh vetëm në periudhën e fundit të ekzistencës se saj.

*Kështu FANTOM, FANITJE, FANTAZI (në shqip merr kuptimin AN me shfaqje të shpejt ose e dukshme veç (në Kosovë/Dardani VEQ, kështu VE+HEQ ose VOQ, VUQ, ku VUQE, është fjalë me plot kuptim shqipe) në fund të ekzistencës se saj, si FAN=FUN, ose sipërfaqe e qume me lakadredha si FAN dhe FAN'ANT*ZA, e ZAnun ose e ZIme si FAN) duket se kanë histori të largët të lidhur shumë fort në shqipe.*

Të njëjtin kuptim bartin edhe fjalët; FEN, FIN, FUN, FON, FYN.

2)

Nkoft (nga N'KOFT) se doni me e pa marrin e marrëveshjes se gjuhës, kemi shembullin, Rrgalla dhe rrëgalla, ku kësaj fjalë pa kurrfarë nevoje i futet ***ë*** *ndërmjet RR dhe G. Tjetër është nuk lejohen fjalët; Koft dhe Nkoft, por lejohet ANKOFTë, tmerr i madh. Kurr(ë- e mahnitshme kjo* ë në fund të fjalës???!!!!) *nuk mund ta dijë kush pse në fund të fjalës ANKOFTë i është nu ë. Krejt e kuptueshme masi/pasi kemi; QOFT dhe Në QOFT, atëherë pse jo ANQOFT si ANQO e jo ANKA (AN KA)/AN QA,.., etj.*

Krejt kjo nodh/ndodh, kur 'marrëveshjet gjuhësore', si dhe marrëveshjet tjera janë dorë e grupeve politike antinjerëzore të lidhura/lidhuna ngusht me interesat e huaja, dhe të cilat nuk janë fryt i shkencës e dijes se vërtetë por fryt i tradhtisë.

SHTUPEQ

Kemi dhënë shpengime të hollësishme lidhur me fjalët SHTU/SHTE/SHTI/SHTA/SHTO/SHTY dhe për UP/EP/IP/OP/AP/YP , dhe ma bashkimin e tyne/tyre kemi; SHTUP/SHTEP/SHTIP/SHTOP/SHTYP, të cilat gjenden si toponime (emra ven/d/esh) në krejt Ballkanin, po ashtu edhe në hapësirën ku banojnë hala/ende Shqiptaret.

Me bashkimin e SHTUP/SHTEP/SHTIP/SHTOP/SHTYP dhe EQ/IQ/OQ/AQ/UQ/YQ me kuptim të njëjtë në bazë me QA/QI/QO/QE/QU/QY,..., ashtu për të përshkruar QU-mjen, largimin e formës se veçantë, si dhe heqjen (Hekjen=HIKJEN), pra largimin mënjana të formës së caktuar ose daljes në formën e atillë; QO=OQ, EQ=QE,... dhe marrim;
SHTUPEQ=SHTU UPEj EQjes = SHTUPAQ= SHTA PA AQ,...etj.
SHTIPIQ
SHTAPIQ
SHTUPOQ,...

SHTUPEQ me shumë përshkruan reliefin i cili Shtohet ma shumë fusha, dalja e malit, kreshta e malit, ose lugina duke na dhen SHTU + Pej/PI/PE,..+ hEQ-jes ose SHTU UP/EP/AP nga EQ/EK,.. etj.

Disa shpjegime për; HEQ/HEK/HEKT/EQT/EKT,...

Për të vërtetuar se EK dhe EQ kan natyre të njëjtë në bazë, prej nga u krijuan fjalët HEKT, HEQT, EQT, pjekt/piq/puq/poq/muq/maq/meq/moq/kollo(moq)/ruq/truq/krruq,..., etj., do të dhajm/epim/jepim disa shpjegime dhe shembuj sqarues.

Lëvizja e kundërt me veprimin KA/KAH/KAS/KUS/KUSH/KESH,...është AK/HAK/SAKA/SUKA/SHUK/SHEK,...
Po ashtu shumësia e KA-s është QA, dhe KAT është QAT, KUT është QUT, ashtu si në tabelën e mëposhtme, si dhe shumësia AK është AQ

EK ~EQ
IK ~IQ
OK ~OQ
UK ~UQ
AK ~AQ
YK ~YQ

EKT ~EQT
IKT ~IQT
OKT ~OQT
UKT ~UQT
AKT ~AQT
YKT ~YQT

PEKT ~PEQT
PIKT ~PIQT
POKT ~POQT
PUKT ~PUQT
PAKT ~PAQT
PYKT ~PYQT

LEKT ~LEQT
LIKT ~LIQT
LOKT ~LOQT
LUKT ~LUQT
LAKT ~LAQT
LYKT ~LYQT
MEKT ~MEQT
MIKT ~MIQT
MOKT ~MOQT
MUKT ~MUQT
MAKT ~MAQT
MYKT ~MYQT
,..., etj., kështu me radhë.
Po ashtu kemi;
MEKE ~MEQE
MIKI ~MIQI
MOKO ~MOQO
MUKU ~MUQU
MAKA ~MAQA,
po ashtu MAKE dhe MAQE nis nga MA AQ = MAQ, prej nga marrim MA AQ DONEN= MAQEDONEN ose MA AQ EDON=MAQEDON, si dhe MA AK DON = MAKA DONE= MA KA DON= MAKE DONE= MAKEDONE.

MYKY ~MYQY

Si dhe,

KE~QE
KA~QA

KU~QU
KY~QY
KI~QI
KO~QO

Nga kemi dhënë vërtetimet se KIME QIME, KAM QAM, KUM QUM. KI pemën-QI pemën kanë lidhmëni të jashtëzakonshme njëra me tjetrën dhe njëherazi dëshmon për mënyrën e krijimin dhe fjalët shqipe të gjendura në gjuhët tjera.

KEL~QEL
KAL~QAL
KUL~QUL
KYL~QYL
KIL~QIL
KOL~QOL,
si dhe shumësi i L , i cili është LL, marrim;
KELL~QELL
KALL~QALL
KULL~QULL
KYLL~QYLL
KILL~QILL
KOLL~QOLL

Nga kemi dhënë vërtetimet se KALL, KELL, KOLL, KAL, KALO, KIL, KOL, ..., etj., përshkruajnë veprimin KALO, KALIM, KALLO, KALLIM, KALLOJ, natyrisht ku veprim KALIM është përshkruar në Kalimin nga një pozitë/nivel më të lart/nalt.
KI pemën-QI pemën kanë lidhmëni të jashtëzakonshme njëra me tjetrën dhe njëherazi dëshmon për mënyrën e krijimin dhe fjalët shqipe të gjendura në gjuhët tjera.

Lexuesit i kemi dhënë shembuj t'bollshme për të krijuar parafytyrim në thellësinë e kuptimit të këtyre fjalëve dhe formimin(marimin) kuptimeve nga fjalëzat përbrenda fjalës. Rrjedhimisht këto fjalëza e japin (epin, apin, epnin=ep nin= non veprimin EP,i+epin=iepin=jepin..., etj.) kuptimin e thellë (fell si vërtetim i lidhjes me fjalën fall, fallen) të fjalës duke zbuluar lashtësinë e gjuhës, dhe vërtetimin se fjala përkatëse është shqipe.

Shënim: Gjermanisht: KNURR/KNARR/GURREN...

Po ashtu përshkruajnë KA NU=KNU fut në URR/ARR ku zani me klithme e n'grrhama përshkruhet si KNU në URRT ashtu si KNARRT=KNU n'ARRT ku zani në epet si sipërfaqja e arrës.

Po ashtu Gurrt, Tauben Gurrt duke përshkruar zanin e leshum pej pllumave,(zërin e lëshuar) i cili përshkruhet ashtu si sipërfaqja e forma e asaj e quajtur me gerrhama , si Gurr: pllumi/pllumbi i cilin bën GU GU, duke lëshuar tingullin RR të zbutur/zbutun në fund, formë në gjermanisht i quajtur GURR/GURRT, duke përshkruar zërin e pllumit qashtu si sipërfaqen me gunga, si sipërfaqja e gëzhojës se Arr-es, prej nga kemi GU+URR=GURR. fjalë gjermani në perpjekje për të përshkruar zanin/zerin e Pllumit/Pllumbit, prej nga mund të ketë ndërlidhje me natyrën e fjalëve të formuara në gjuhën shqipe, edhe pse kjo është përshkrim, emetim (qpetitje) i drejtpërdrejt i zërit të pëllumbit/pllumit, dhe mund të jetë vetëm rastësi.

APET ose PERSERI,..., APET/UPET/OPET/YPET/EPET

APET pse të mos përdoret? Nga EPET=APET ka kuptimin jo vetëm të Hapjes (HA=HI=HY,.. AP=EP,...) por edhe të EPET. Kështu kur themi APET jemi duke përshkruar EPET, gjësend i cili herë pas/mas here epet-apet-upet-opet-ipet-ypet.

LAUDHA

LAUDHA përbëhet nga LA UDHA, pra me *u lan n'UDH, si LA UDH , me siguri në kuptimin; LA(n)'UDH, por edhe si LA U DHA, përafrojmë me shprehjen **JU KA DHAN LA-nja**, si krijes/gjesend e parëndësishme. M*egjithatë në vetë përmban me shumë se kaq, ose me shumë se qaq sa kuptohet në leximin e parë të kësaj fjalë.
Nga fjalët LODH, LIDH, LEDH të cilat përshkruajnë të njëjtin kuptim, dhe përbëhen nga e njëjta mënyrë e ndërtimit të fjalës, me dallim në ndryshimin e zanoreve O në I ose në E, prej nga marrim;
LODH~LIDH
LUDH si MA + LUDH=M'LUDH=M'LUDH
LEDH, si MA*LEDH=M'LEDH
LODH, si MA'LODH=M'LODH; MLODHI
LIDH; si MA'LIDH=M'LIDH, MLIDH, MLIDHI,.. etj.

Nga kjo mund të shikohet emni LAUDH, si krijesë e LA=LE e dhanë në trajtën DHU=UDH, sepse vije nga brendësia e dheut, nga brendia/mrensia/mrenia e gjësendit, pra nga hapësira U, prej nga kemi UDH=DHU dhe LA=LE, duke krijuar fjalë të afërt me LADH/LUDH ashtu me kuptim të afërt si LIDH=LODH=LEDH, pra gjësend i lidhun (*format me*

të qëndrueshme janë; i lidhun, lidhen, lidhan, lidhni, lidhna, sesa me lidhur, i lidhur, lidher, lidhar, lidhri, lidhra,..) me brendësin e tokës , nga n€r/nën dheu, (€ si shenj e cila tregon theksimin ndërmjet E dhe Ë),..., etj.

Dallimi dhe kuptimet; ASHTU/QASHTU

Nga ASHTU=A+SHTU= ASH*TU marrim ASH e cila shtrihet në largësinë TU, duke u shtri në fellsin/thellësinë U, pra hapësirës/vëllimin nën sipërfaqen e gjësendit, trupit, atje në brendësi/mrensi. Si dhe A= asht, dhe SHTU, që e përshkruan levizjen rrjedhjen e sasisë se materies nga A hapësira mbi sipërfaqen e tokës gjësendit duke hy në thellësinë e gjësendit tjetër, edhe ashtu duke u ba pjesë e saj.

QASHTU i përmban të gjitha vetit ASHTU por që ASHTU ose QE/QA/QU/QI/QO/QY....+ASHTU tregon rrjedhjen shtrirjen në hapësirën me të veçantë të krejt asaj që është ASHTU. Kështu QASHTU përfshin një pjesë më të vogël por me të veçantë ose me të shquar të tan asaj që quhet ASHTU. Pra nga përmasat QASHTU është me e vogël sesa ASHTU, ASHTU është me tepër gjithëpërfshirëse, kurse QASHTU është me e veçantë.
Nga kjo kemi;
AQ, QAQ
Ashtu me të njëjtin mënyrë të krijimit të fjalëve;
PAQ=PA+AQ
KAQ= KA +AQ
QAQ=QA+AQ
LAQ=LA +AQ
TAQ= TA +AQ
SHAQ=SHA+AQ
VRANQ= VU + RAN*AQ
KORAQ=KORE+AQ
SAQ=SA +AQ
SHAQ=SHA +AQ
MAQ= MA +AQ
KURRTAQ=KRRUT+AQ=KA+RRUT+AQ
THYQ=THY+YQ/AQ=THYQ
,...., etj.

BURR

Kështu qysh prej kur njerëzimi ka za fill, tregon se Burri *(**Shënim**: BU ka kuptimin BA i futun mrena në URR, na jep fuqinë e brendshme në trajtën;*

BA pra BU i grumbulluar brenda trupit të tij në URR, ashtu si thelbi/Thalbi i futur(n) në ARR, prej nga del emri BURR=BU+ URR ashtu si BARR=BA+ ARR. Kështu BU merr një trajtë të URR, është si BA e futun në ARR, e cila merr kuptimin BARR; nga kjo logjikisht marrim kuptimin e fjalës BURR, si rrjedhim të njëjtën kohë do të thotë BARR, por e cila gjendet brenda vëllimit , nën sipërfaqen p'shtjell'se, e trupit/gjësendit e cila u kthye në formën BURR. Ashtu BU formë e cila shpërfaqet BA-mjen nga m'rensia(nga mransia)/brendësia e asaj e cila ka formën ARR-es, por tash në U, prej nga kemi BU në URR/ARR.

Nga kjo, si rrjedhim kuptojmë fjalën BERR ose BERRE-a, na jep përshkrimin në shumës të fjalës BARR, sepse E i afrohet shumësit të A-së, prej nga kemi BERR janë lloj BARRE), ka kuptimin BARR, BA ARR, duke përshkruar vetitë fizike të tij, ashpërsinë, vrazhdësinë etj.

LUKTHI

LUKTHI është organ tretës shumë me rëndësi në trupin e njeriut, u emërua/emnu kështu nga pamja e tij, në formën LAK=LUK, pra Lukthi si lloji i zgjanum i Zorrëve ka formën e LAKut, =LUKUT, prej nga kemi pjesën e pare të fjalës LUK. Pjesa e dytë është THI, me kuptimin THY, pra LAK I thym është LUKTHI, ose LUKTH kuptimi i të cilës do të mund të thellohej edhe me shumë si; LUKTHI=LAKTHI=LUKATHY=LUKTHY, kështu na epet në formën LUjtje e cila KTHEN si KTHYN, ose LU KTHY.

Këto shumë kuptime të cilat ndërlidhen njëra me tjetrën dhe dalin nga natyra e shqipes, janë secila me domethënie të veçantë, ku në rastet e caktuara mund të merren parasysh. Megjithatë vijat kryesore të kësaj fjalë na epet se fjala LUKTH merr kuptimin dhe sqaron funksionin e këtij organi; si LAK i KTHYM dhe si LAK në të cilën bluhet (ba Luhet) ose thehet ushqimi, grihet, copëtohet dhe përgatitet që të tretet e përpunohet në zorrët e holla të barkut. Ky është edhe kuptimi i vërtetë që ka emni/emri LUKTH.

Shpesh Lukthi quhet LUGZA, e cila tregon vendin ku është Lukthi, por shikuar nga jashtë. Pra, këqyr nga jashtë nën gjoks, kemi formën e gropëzës e cila shpesh quhet si LUG, i vogël ashtu e përshkruar me fjalën LUGZA, do të Za-nun , e krijuar si LUG, prej nga LUGZA. Lugëza në disa vende kuptohet vet LUKTHI.

BOQ/BOQA/MAQ/MOQ/MIQ/MEQ/ LAQ/QAQ/KAQ,…

a)

Për kuptimet e fjalës Q, dhe (zanore)Q, Q(zanore) kemi dhënë shpjegime në pjesët tjera të librit.

BAQ=BA+ AQ, veprimi BA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA, por janë simetrike.

KAQ= KA+ AQ, veprimi KA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike.*

QAQ= që +AQ; veprimi QA=QE, përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike.*

SHAQE= SHA/SA+ AQ; veprimi, sasia SA/SHA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike*

SAQ= SA+ AQ; sasia SA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike*

CAQ=CA+AQ=CAQE= CA+AQE,

LAQ= LA +AQ; veprimi LA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike.*

DAQ= DA+ AQ; veprimi DA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike.*

RAQ= RA+ AQ; veprimi RA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin;dal AQ, kapërcen AQ, ece Q'AQ, KAQ,..., ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike. (Përndryshe AQ përshkruan daljen e formës si Qumje , AQ, një lloji QI-tjes, Qa-mjes (lidhur me këtë fjalë kemi folur gjerësisht në pjesën tjera të Msheftësit e Gojës 1,2,3).*

FAQE= FA+ AQ; veprimi ose me drejt kalimi i shpejt, i fuqishëm i krejt asaj hapësire A, e cila është FA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike.*

BOQ= BO+ AQ, ..., etj., veprimi BI/BO/BU/BY/BE= BA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AQ, ku AQ ka kuptimin bazë QA*, por janë simetrike. Po ashtu përgjithësojmë të njëjtën mënyrë për të gjitha format e fjalëve që gjenden në tabelën e mëposhtme.*

Baza e fjalës AQ është QA, thjesht shikuar nga ana tjetër QA-mjen. Kështu E QAME, si A E QAME, kemi simetrinë MAQ= MA+ AQ,... në QAM= QA + AM, etj.

Shiko tabelën e mëposhtme;

BAQ	BA+AQ
BOQ	BO/BA+OQ
BEQ	BE/BA+EQ
BUQ	BA/BU+UQ
BYQ	BY/BA+YQ
BIQ	BI/BA+IQ

RAQ	RA+AQ
ROQ	RO/RA+OQ
REQ	RE/RA+EQ
RUQ	RA/RU+UQ
RYQ	RY/RA+YQ
RIQ	RI/RA+IQ
RRAQ	RRA+AQ
RROQ	RRO/RRA+OQ
RREQ	RRE/RRA+EQ
RRUQ	RRA/RRU+UQ
RRYQ	RRY/RRA+YQ
RRIQ	RRI/RRA+IQ
HAQ	HA+AQ
HOQ	HO/HA+OQ
HEQ	HE/HA+EQ
HUQ	HA/HU+UQ
HYQ	HY/HA+YQ
HIQ	HI/HA+IQ
SAQ	SA+AQ
SOQ	SO/SA+OQ
SEQ	SE/SA+EQ
SUQ	SA/SU+UQ
SYQ	SY/SA+YQ
SIQ	SI/SA+IQ
SHAQ	SHA+AQ
SHOQ	SHO/SHA+OQ
SHEQ	SHE/SHA+EQ
SHUQ	SHA/SHU+UQ
SHYQ	SHY/SHA+YQ
SHIQ	SHI/SHA+IQ
DAQ	DA+AQ
DOQ	DO/DA+OQ
DEQ	DE/DA+EQ
DUQ	DA/DU+UQ
DYQ	DY/DA+YQ
DIQ	DI/DA+IQ
DHAQ	DHA+AQ
DHOQ	DHO/DHA+OQ
DHEQ	DHE/DHA+EQ
DHUQ	DHA/DHU+UQ
DHYQ	DHY/DHA+YQ
DHIQ	DHI/DHA+IQ

LAQ	LA+AQ
LOQ	LO/LA+OQ
LEQ	LE/LA+EQ
LUQ	LA/LU+UQ
LYQ	LY/LA+YQ
LIQ	LI/LA+IQ
LLAQ	LLA+AQ
LLOQ	LLO/LLA+OQ
LLEQ	LLE/LLA+EQ
LLUQ	LLA/LLU+UQ
LLYQ	LLY/LLA+YQ
LLIQ	LLI/LLA+IQ
VAQ	VA+AQ
VOQ	VO/VA+OQ
VEQ	VE/VA+EQ
VUQ	VA/VU+UQ
VYQ	VY/VA+YQ
VIQ	VI/VA+IQ
MAQ	***MA+AQ***
MOQ	MO/MA+OQ
MEQ	ME/MA+EQ
MUQ	MA/MU+UQ
MYQ	MY/MA+YQ
MIQ	MI/MA+IQ
NAQ	NA+AQ
NOQ	NO/NA+OQ
NEQ	NE/NA+EQ
NUQ	NA/NU+UQ
NYQ	NY/NA+YQ
NIQ	NI/NA+IQ
GAQ	GA+AQ
GOQ	GO/GA+OQ
GEQ	GE/GA+EQ
GUQ	GA/GU+UQ
GYQ	GY/GA+YQ
GIQ	GI/GA+IQ
GJAQ	GJA+AQ
GJOQ	GJO/GJA+OQ
GJEQ	GJE/GJA+EQ
GJUQ	GJA/GJU+UQ
GJYQ	GJY/GJA+YQ
GJIQ	GJI/GJA+IQ

Nga tabela e mësipërme, kemi MAQ/MOQ/MUQ/MIQ/MYQ/MEQ, ku fjalët MOQ per shkruajn llojin e MA në trajtën me të vogël në kohë dhe hapesire si MO, dhe prej kesaj kemi MOQ. Shpesh MO perdoret si mohuese e MA, ashtu MO në krahasim me MA është me e vogël dhe me e parëndësishme.
Po ashtu kemi;

QAR	***RAQ***	,...RAQ, p.sh; KORAQ, MORAQ, LAQ, KAQ, BAQE, BARDHAQ, KAQ, KAQE,...BAQE (ba Qe/Qitje), pordhaq, dhiaq, shaq, shaqe,
QIR	***RIQ***	,...RIQ, p.sh; KORIQ, GURIQ, MURIQ, ...LIQ, KIQ, BARDHIQ (ba ardh + Qe/Qitje), pordhIq, dhIq, rrshiq, shIq, shIqe, mishiq,
QUR	***RUQ***	Truq, Germuq, faruq, muq, muqa, lmuq, tërfurq, ...
QER	***REQ***	Kreq, tërheq, sheq,...
QOR	***ROQ***	Tërhoq, moq, kollomoq, loqe, koqe, boqe, shoqe, ...
QYR	***RYQ***	Rrmyq, germyq, shyq,...
,..., etj.		

Nga MA/MO/MU/ME/MI/MY, dal nga kuptimin; ai që MA, i cili shumë e ka të zhvilluar shqisën e MA-jtjes , i cili nuk është MAJT-es i thjesht , por diçka më shumë, me egër, me ashpër, me vrazhdë, i cili është MAC, MAQ, … . Prej nga kemi; TA MAQ, pra MAN, por tash në kuptimin e daljes DUQ, si shtesë e QItun, e cila forme fizike është më tepër se se qaq sa është për tu thënë MA, ose KA, ose DA, ose RA, ose QA, ose LA, ose VA,... dhe na ep pjesën e dalun/dalur të formës fizike/gjeometrike e cila gjendet para folësit, dhe është e qitun, e qamë, e qume, si; AQ, EQ, OQ; IQ; UQ; YQ, prej nga kemi; MAQ, MUQ; MIQ; MOQ; RAQ; KAQ; TAQ; LAQ; VAQ; QAQ; DAQ; ..., etj., sipas KA + AQ=KAQ, QE+AQ=QAQ, RA+AQ=RAQ, dhe MA AQ= MAQ. Pra ai ma aq shumë, prej nga kemi; MA + AQ= MAQ (në *anglisht to much, fjal*ë *e shkuar nga shqipja në anglisht, dhe në gjermanisht, si; Macht, MANN, Ich mache,... nga rr*ënja *MA,..., etj*.).

Në të njëjtën mënyrë e kemi formimin e fjalëve me K, në fund të fjalës si; e cila e përshkruan gjësendin e përshkruar në fjalë, nëpërmes KA ose AK, pra të dyja në kuptimin KA, por na jep veprimin i cili i afrohet (KA) krijuesit të fjalës , ose i largohet AK krijuesit i fjalës.

Nga kjo kemi MAK, MAKA, duke e përshkruar Pasjen- KA, dhe levizjen e veprimit MA, ashtu si MA AK, ose MA KA, të cilat në thelb do të thotë KA MA, duke përshkruar kahun e lëvizjes të sasisë që KA MA, krahasuar me krijuesin e fjalës përkatëse. E njëjta gjë ndodh me fjalët MAQ, si MA +AQ, ose MA+ QA, ashtu AQ + MA, ose QA + MA, duke na dhen madhësinë tjetër të veçantë të veprimit MA, si MAQ, MAQ, MAS, MAL, MALL, MASH, MAT; MAR, MAVI,...etj. Edhe pse në bazë janë me të njëjtën kuptim, nga

kahu i lëvizjes se veprimeve dallojnë fjalët; MAQA, dhe MAQ, MAKA, dhe MAK,.., etj.

Nga këto lexuesi mund të përgjithësoj për të gjitha rastet tjera, po ashtu të kuptoj format MAQEDONI dhe MAKEDONIA, por edhe duke krijuar fjalë të reja të mundshme; MALEDONIA, MALLEDON, MATEDON, MAREDON, MASEDON,...,etj., të cilat bartin/bajn kuptime vetëm në shqipe.

b)

Kemi në fjalët e tabelës prapashtesën/fjalën K. Prej nga, K na jep pasjen, pronën, atë çka njeriu, gjësendi Ka. Në thelb KA përshkruan damjen e veçantë nga tansia por duke ruajtur disa pika të përbashkët me tansin, dhe duke na dhënë pjesën e veçantë të hapësirës A. Varësisht nga kahu i lëvizjes se K në krahasim me krijuesin personin, i cili e krijon fjalën përkatëse kemi; KA (afrohet) dhe AK (largohet) ose si përgjithësim(zanore)K dhe K(zanore). Si rrjedhim;

BAK=BA+ AK, veprimi BA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA, por janë simetrike.
KAK= KA+ AK, veprimi KA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike*
KAK= KE +AK; veprimi KA=KE, përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike*
SHAKE= SHA/SA+ AK; veprimi, sasia SA/SHA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike*
SAK= SA+ AK; sasia SA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike.*
CAK=CA+AK=CAKE= CA+AKE,

LAK= LA +AK; veprimi LA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike.*
DAK= DA+ AK; veprimi DA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike*
RAK= RA+ AK; veprimi RA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike.*
AKE= A+ AK; VAKE/FAKE,...veprimi ose me drejt kalimi i shpejt, i fuqishëm i krejt asaj hapësire A, e cila është FA/VA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike.*

BOK= BO+ AK, ..., etj. veprimi BI/BO/BU/BY/BE= BA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AK, ku AK ka kuptimin bazë KA*, por janë simetrike. Po ashtu përgjithësojmë të njëjtën mënyrë për të gjitha format e fjalëve kë gjenden në tabelën e mëposhtme.*
Baza e fjalës AK është KA, thjesht shikuar nga ana tjetër KA-mjen. Kështu E KAME, si A E KAME, kemi simetrinë MAK= MA+ AK,... në KAM= KA + AM, etj.

BAK	BA+AK
BOK	BO/BA+OK
BEK	BE/BA+EK
BUK	BA/BU+UK
BYK	BY/BA+YK
BIK	BI/BA+IK
RAK	RA+AK
ROK	RO/RA+OK
REK	RE/RA+EK
RUK	RA/RU+UK
RYK	RY/RA+YK
RIK	RI/RA+IK
RRAK	RRA+AK
RROK	RRO/RRA+OK
RREK	RRE/RRA+EK
RRUK	RRA/RRU+UK
RRYK	RRY/RRA+YK
RRIK	RRI/RRA+IK
HAK	HA+AK
HOK	HO/HA+OK
HEK	HE/HA+EK
HUK	HA/HU+UK
HYK	HY/HA+YK
HIK	HI/HA+IK
SAK	SA+AK
SOK	SO/SA+OK
SEK	SE/SA+EK
SUK	SA/SU+UK
SYK	SY/SA+YK
SIK	SI/SA+IK
SHAK	SHA+AK
SHOK	SHO/SHA+OK
SHEK	SHE/SHA+EK
SHUK	SHA/SHU+UK
SHYK	SHY/SHA+YK
SHIK	SHI/SHA+IK
DAK	DA+AK
DOK	DO/DA+OK
DEK	DE/DA+EK
DUK	DA/DU+UK
DYK	DY/DA+YK
DIK	DI/DA+IK

DHAK	DHA+AK
DHOK	DHO/DHA+OK
DHEK	DHE/DHA+EK
DHUK	DHA/DHU+UK
DHYK	DHY/DHA+YK
DHIK	DHI/DHA+IK
LAK	LA+AK
LOK	LO/LA+OK
LEK	LE/LA+EK
LUK	LA/LU+UK
LYK	LY/LA+YK
LIK	LI/LA+IK
LLAK	LLA+AK
LLOK	LLO/LLA+OK
LLEK	LLE/LLA+EK
LLUK	LLA/LLU+UK
LLYK	LLY/LLA+YK
LLIK	LLI/LLA+IK
VAK	VA+AK
VOK	VO/VA+OK
VEK	VE/VA+EK
VUK	VA/VU+UK
VYK	VY/VA+YK
VIK	VI/VA+IK
MAK	MA+AK
MOK	MO/MA+OK
MEK	ME/MA+EK
MUK	MA/MU+UK
MYK	MY/MA+YK
MIK	MI/MA+IK
NAK	NA+AK
NOK	NO/NA+OK
NEK	NE/NA+EK
NUK	NA/NU+UK
NYK	NY/NA+YK
NIK	NI/NA+IK
GAK	GA+AK
GOK	GO/GA+OK
GEK	GE/GA+EK
GUK	GA/GU+UK
GYK	GY/GA+YK
GIK	GI/GA+IK

GJAK	GJA+AK
GJOK	GJO/GJA+OK
GJEK	GJE/GJA+EK
GJUK	GJA/GJU+UK
GJYK	GJY/GJA+YK
GJIK	GJI/GJA+IK

c)

Po ashtu fjalët të cilat përfundojnë me L/LL për të treguar nivelin, naltsin në kohë dhe hapësin të gjësendit, i cili i përshkruhet fjalës, si LUL ku përshkruhet veprimi LU-tje në nivelin UL,...

Ku L dhe shumësi i L i cili është LL, përshkruan gjësendin e lanë anash, që nuk përmban asgjë të përbashkët me tansin prej nga është nda. Dhe kryesisht na ep nivelin, naltsin e lënies në krahasim me sistemin krahasuese kryesore, ose pikës ku gjendet krijuesi i fjalës përkatëse, pra njeriu.

b)

BAL=BA+ AL, veprimi BA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA, por janë simetrike.

KAL= KA+ AL, veprimi KA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike*

LAL= LE +AL; veprimi LA=LE, përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike*

SHALE= SHA/SA+ AL; veprimi, sasia SA/SHA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike*

SAL= SA+ AL; sasia SA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike*

CAL=CA+AL=CALE= CA+ALE,

LLAL=LLA +AL; veprimi LA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike*

DAL= DA+ AL; veprimi DA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike*

RAL= RA+ AL; veprimi RA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike*

FALE= FA+ AL; veprimi ose me drejt kalimi i shpejt, i fuqishëm i krejt asaj hapësire A, e cila është FA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike*

BOL= BO+ AL, ..., etj. veprimi BI/BO/BU/BY/BE= BA përmbahet në formën, veprimin, gjësendin; AL, ku AL ka kuptimin bazë LA*, por janë simetrike. Po ashtu përgjithësojmë të njëjtën mënyrë për të gjitha format e fjalëve lë gjenden në tabelën e mëposhtme. Baza e fjalës AL është LA, thjesht shikuar nga ana tjetër LA-mjen. Kështu E LAME, si A E LAME, kemi simetrinë MAL= MA+ AL,... në LAM= LA + AM, etj.*

BAL (LL)	BA+AL (LL)
BOL (LL)	BO/BA+OL (LL)
BEL (LL)	BE/BA+EL (LL)
BUL (LL)	BA/BU+UL (LL)
BYL (LL)	BY/BA+YL (LL)
BIL (LL)	BI/BA+IL (LL)
RAL (LL)	RA+AL (LL)
ROL (LL)	RO/RA+OL (LL)
REL (LL)	RE/RA+EL (LL)
RUL (LL)	RA/RU+UL (LL)
RYL (LL)	RY/RA+YL (LL)
RIL (LL)	RI/RA+IL (LL)
RRAL (LL)	RRA+AL (LL)
RROL (LL)	RRO/RRA+OL (LL)
RREL (LL)	RRE/RRA+EL (LL)
RRUL (LL)	RRA/RRU+UL (LL)
RRYL (LL)	RRY/RRA+YL (LL)
RRIL (LL)	RRI/RRA+IL (LL)
HAL (LL)	HA+AL (LL)
HOL (LL)	HO/HA+OL (LL)
HEL (LL)	HE/HA+EL (LL)
HUL (LL)	HA/HU+UL (LL)
HYL (LL)	HY/HA+YL (LL)
HIL (LL)	HI/HA+IL (LL)
SAL (LL)	SA+AL (LL)
SOL (LL)	SO/SA+OL (LL)
SEL (LL)	SE/SA+EL (LL)
SUL (LL)	SA/SU+UL (LL)
SYL (LL)	SY/SA+YL (LL)
SIL (LL)	SI/SA+IL (LL)
SHAL (LL)	SHA+AL (LL)
SHOL (LL)	SHO/SHA+OL (LL)
SHEL (LL)	SHE/SHA+EL (LL)
SHUL (LL)	SHA/SHU+UL (LL)
SHYL (LL)	SHY/SHA+YL (LL)
SHIL (LL)	SHI/SHA+IL (LL)
DAL (LL)	DA+AL (LL)
DOL (LL)	DO/DA+OL (LL)
DEL (LL)	DE/DA+EL (LL)
DUL (LL)	DA/DU+UL (LL)
DYL (LL)	DY/DA+YL (LL)

DIL (LL)	DI/DA+IL (LL)
DHAL (LL)	DHA+AL (LL)
DHOL (LL)	DHO/DHA+OL (LL)
DHEL (LL)	DHE/DHA+EL (LL)
DHUL (LL)	DHA/DHU+UL (LL)
DHYL (LL)	DHY/DHA+YL (LL)
DHIL (LL)	DHI/DHA+IL (LL)
LAL (LL)	LA+AL (LL)
LOL (LL)	LO/LA+OL (LL)
LEL (LL)	LE/LA+EL (LL)
LUL (LL)	LA/LU+UL (LL)
LYL (LL)	LY/LA+YL (LL)
LIL (LL)	LI/LA+IL (LL)
LLAL (LL)	LLA+AL (LL)
LLOL (LL)	LLO/LLA+OL (LL)
LLEL (LL)	LLE/LLA+EL (LL)
LLUL (LL)	LLA/LLU+UL (LL)
LLYL (LL)	LLY/LLA+YL (LL)
LLIL (LL)	LLI/LLA+IL (LL)
VAL (LL)	VA+AL (LL)
VOL (LL)	VO/VA+OL (LL)
VEL (LL)	VE/VA+EL (LL)
VUL (LL)	VA/VU+UL (LL)
VYL (LL)	VY/VA+YL (LL)
VIL (LL)	VI/VA+IL (LL)
MAL (LL)	MA+AL (LL)
MOL (LL)	MO/MA+OL (LL)
MEL (LL)	ME/MA+EL (LL)
MUL (LL)	MA/MU+UL (LL)
MYL (LL)	MY/MA+YL (LL)
MIL (LL)	MI/MA+IL (LL)
NAL (LL)	NA+AL (LL)
NOL (LL)	NO/NA+OL (LL)
NEL (LL)	NE/NA+EL (LL)
NUL (LL)	NA/NU+UL (LL)
NYL (LL)	NY/NA+YL (LL)
NIL (LL)	NI/NA+IL (LL)
GAL (LL)	GA+AL (LL)
GOL (LL)	GO/GA+OL (LL)
GEL (LL)	GE/GA+EL (LL)
GUL (LL)	GA/GU+UL (LL)
GYL (LL)	GY/GA+YL (LL)

GIL (LL)	GI/GA+IL (LL)
GJAL (LL)	GJA+AL (LL)
GJOL (LL)	GJO/GJA+OL (LL)
GJEL (LL)	GJE/GJA+EL (LL)
GJUL (LL)	GJA/GJU+UL (LL)
GJYL (LL)	GJY/GJA+YL (LL)
GJIL (LL)	GJI/GJA+IL (LL)

,... e kështu me radhë.
Për lexuesin është krejt e kuptueshme simetria, si shembull kemi;
QULL, prej nga simetria LLUQ
QUL, prej nga simetria LUQ
GJALL prej nga simetria LLAGJ
Ashtu GAL/GJALL simetria LAG/LLAGJ
Ashtu GIL/GJILL simetria LIG/LLIGJ ,..., etj.
Për të kuptuar me mirë, gjeni shpjegime të hollësishme në pjesët tjera të librit Mshfetësit e Gojës (1,2,3,4,5).
Dhe kështu në vazhdim me pjeset e fundit në fjalës si; me (...)S, (...)SH,(...)V, (...)T, (...)R,... etj.

VRYMA; FRYMA; (FRIMA; VRIMA;)

Ne shqipe kemi përdorimin Y në shumë fjalët e rëndësishme siç janë; TY, AY, SY, KY, RY,KRY, RYVA, BRYMA, DRY, por dhe DRYMA, FRYMA; KRYMA; LYMA; por dhe HY, LY, SHY, SHKY, VY, NY, NYVA, LYVA…,

AY; KY; TY; ndërlidhet me njeriun dhe botëkuptimet e tij në kohën e formimit të kësaj fjalë, ishte pikëpamje e veçantë për njeriun dhe krijimin, formën e dhe shpirtin e tij.
Nga, Y brendësia e njeriut përkufizoje si diçka i pa përkufizuar, i pafund, si tansi e panjohur, si; gryk, si vorbull e materies, e cila ka një bosht dhe sillet materia, por ndoshta; të përkufizohej pafundësia e shpirtit dhe e botës mendore të tij, dhe krejt ajo e cila e përkufizon Shpirtin/SHPYRT (*).
Njeriu është RY
Përkufizimi i fushës se Y dhe fillimi I saj është TE+Y=T'Y.
M'YT, ku simetria e TY është YT.
Ne shqipe;
AT~TA, si dhe KAT/KTA, si dhe NAT/NTA
ET~TE; si dhe KET/KTE, si dhe NET/NTE
UT~TU; si dhe KUT/KTU, si dhe NUT/NTU
OT~TO; si dhe KOT/KTO, si dhe NOT/NTO
IT~TI; si dhe KIT/KTI, si dhe NIT/NTI

SHPI/SHPINA/SHPIJE/SHPIRT (*)

Mos të harrojmë në një pjesë të madhe të Kosovës, shqiptohet SHPYRT e jo SHPIRT, duke e përkufizuarit kështu SHPI si gjësend me formë të SHPUME/shpuar, duke krijuar fjalët SHPI=SHPU=SHPO=SHPA, pra shtëpia përshkruhej si gjësend, *që është i SHPU(m),* përbrenda dhe në atë pjesë të Shpume mund të hym brenda/mrena dhe të rrimë.

Nga kjo SHPINA, pra SHPINA e njeriut dhe SHPINA e quajtur në disa vende për SHPIN=shtëpinë, parafytyrimi është i njëjtë, përshkruhet gjësendi i Shpum/shpuar përbrenda duke krijuar hapësirën e that/boshe ku në të mund të hym dhe të jetojnë (jet, met, vet, ... duke përshkruar me këtë fjalë format e metjes/mbetjes).

Nga kjo, kur themi; SHPIJE nënkupton rruga për në Shpi/shtëpi, por nënkupton në bazë gjësendin që është i Shpum/shpuar ose ka pas Shpim duke krijuar hapësirën përbrenda SHPU=SHPI në të cilën brenda mund të rrihet, jetohet në te. Me pak fjalë kur themi SHPINA e NJRIUT, si dhe SHPIJA/shtëpia ku jetohet në thelb përshkruajnë formën e SHPUME në trupin e gjësendit, ku mund të hyhet në të dhe të jetohet. në thelb nga kjo u krijuan fjalët SHPE=SHPO=SHPI duke i shtuar (+)LLA=LA, prej nga kemi SHPELLA. Nga kjo SHPELLA dhe SHPILLA, si dhe SHPIJA në thelb përshkruajnë gjësendin e SHPUM/shpuar mrena/brenda.

Kështu SHPY(RTI) ka kuptimin, formën fizike të SHPIMIT, Shpyrti rri në nje formë të Shpuar/shpum, ku aty është SHPI=SHPU=SHPY, por ky SHPIM nuk është me SHPO=SHPU por është larg në formën PY , duke na dhënë pamjen e largët dhe të pakuptueshme, si maje, si shtjelle, SHPY, por me bashkimin RIT/R’T na ep ngritjen, rritjen/ritjen si RIT=R’T por edhe si PYRnga Pej’YR, e cila përshkruan hapësirën e ngritjes poshtë ose nalt të formës YR=AR=IR, ashtu duke përshkruar formën e pakuptueshme, misterin e krejt asaj përshkruar me fjalën SHPYRT. Kjo ngritje epet, më mirë me SHPIRT, nga PIRT= PE*IRT=si IRIT=ose IR=AR, dhe IRT=ART. Kemi thënë IR përshkruan ngritjen në maksimiumin e vetë dej në RI (shiko në pjesët 1,2,3 të njëjtit libër). Por me fjalën SHPIRT me nuk përshkruhet diçka mystike=mistike, pra e MYST=MYTUN, por gjësend me i vërtetë, jo abstrakt, por i prekshëm, që *asht/a SHPI* e cila man RIT/IRT pra, SHPIRT në kuptimin e ngusht të fjalës do të thotë *SHPI që man RIT=JETEN.*

Forma ma e lasht e fjalës SHPIRT, është pikërisht fjala e cila u bart nga Shqipja në Latinisht SPIRIT. Ku SPIRIT=SHPIRIT përbëhet nga dy fjalë themelore, ashtu si SHPI*RIT, ku pjesa SHPI përshkruan krejt atë që kemi thanë për SHPI, dhe në të vërtetë SHPI ka kuptimin në këtë rast SHPI=Shtëpi, dhe pjesa RIT ka kuptimin e rritjen, ngritjes, me pak fjalë jetëS:

Duhet të themi, RI e përshkruan lindjen e jetës, zhvillimin e jetës, lulëzimin e jetës, dhe krijimin jetës, pra gjallësinë përmblidhen në fjalën RI, RIT, dhe baza kuptimore e saj është ngritja/qumja përpjetë sipas RI.

Kështu MARI ka kuptimin MA RI-tjen, MARIN= MA RININ, por edhe MA ARIN, ku ARI= A RI, pra A=Asht jetë.
DRIT= DA *per me majt jetën* RIT-jen
DRIN= DA *per me majt* RIN=RI-nin
KRIJIM= KA RIJIM= KA Jetë (jetë do të thotë o met=mbet) me pak fjalë. Prej nga kemi;
NRIT=N'RIT
NRIQIM=N'RI'QIM(QUM)
B'RI= BA RI, ku pjesa RI gjithmonë shfaqë ngritjen përpjetë,..., shpjegime të cilat i kemi dhënë përgjatë krejt librit Msheftësit e Gojës (1,2,3,4,5)

Nga të gjitha provat e krahasimet i bëjmë duke kërkuar kuptimin në latinishte; SPIRIT, rrënjët , dhe vërtetimet me bindëse, si dhe bashkësinë e fjalëve me afërta me të, prej nga u krijuar SHPIRIT= SHPI*RIT, dhe të gjitha mundësit e krijimit të kësaj fjalë mund ti gjejmë vetëm në Shqipe.

MAKSIMUM

MAKSIMA= MA KA SIM/SUMA
MAKSIMUM = MA KA SA MAM=

Sqarime (SA QARJE+IM)

Erhebt euch – Rise Up- Ngritur
Erhebt – Rise – Ngritur
ER/AR dhe RISE (steigen=Shto GJen),
ng**RI**t prej në anglisht ; **RI**se, increase (in**KREA**se), rising (**RIS**Ing),…

Magjeps/Magjepsje

Kemi shpjeguar për fjalën MAGJI dhe kuptimin e saj, përafruar me MA, pra Ma-jt dhe GJi e cila ka kuptimin me MAjt në GJi, por edhe me MAjt GJI=GJA=GJU, pra me majt GJan në formën GJI. Megjithëse kuptimin me i vërtetë është MA N'gji.

Prej kësaj kemi kuptimin MAGJI, kurse pjesa MAGJEPSE, ka kuptimin MAGJI EP SE, ku pjesa SE kuptohet si SA=sasi, SI=SA=SE=SO=SU,…, etj.

Thjesht MA GJA/GJE që EP sasinë SE, Pra MA I GJA (e cila në mënyrë të posaçme) EP, në sasi SJE=SE=SA,...

Në këtë mënyrën fjalën MAGJEPSE e përshkruajmë me MA AGJE EP SA, pra MA GJE SA EP, EP SA E MA GJE-n. Nga kjo shohim se brenda fjalës *ma**GJEP**se*, e cila përshkruan GJE EP, pra GJE/GJA e EP-un, si GJEPUN.

Me fjalën GJEP përshkruhet forma GJEP dhe e cila ka formën e gjësendit me formën me maje si GJEP, prej nga kemi; GJEPISHT. Relièfi me pamjen e gjepit, e cila ka formën e gropës, me gjerësi të caktuar duke përfunduar në sipërfaqe të ngushtuar, me kuptim të njëjtë, kemi; SHEP; SHAP, SHUP, GJEP, GJAP; GJUP,..., etj. Lakesat e 'buta' të sipërfaqes se territorit të caktuar, të cilat nga ngritjea/stomi-Shtomi-Shtumi ka ramje/rënie të ngadaltë në thellësinë e caktuar. Duke dhënë formën e tillë me hyrje/hymje prej nga përfundon në thellësi, si gropë, ku mund të mblidhet uji, ose është një luginë e vogël, në të cilën mund të grumbullohen streha e bores, vend i përshtatshëm të grumbullohen material, sendiment, gjësende, etj.

Shënim: *Në gjuhën letrare fjala gjep, shkruhet Xhep (e cila eshte fjale e huaj, por ne shqipe merr kuptim) dhe merret si fjalë e huazuar, ose e huaj. në gegnishte, gjep është formë e caktuar, si REP, ROP, GROP, GRIP, GREP, ose GEP=GYP=GIP=GAP, ashtu si GJEP=GJYP=GJIP=GJAP,... si dhe EGEP/EGEAP, ashtu si EGJEAP, EGJEP, EGYP/EGIP=EGJIP/EGJUP, ...Kështu GYP është GJY YP, ku pjesa YP është GJA e cila epet në largësi të pacaktuar, zgatet shumë me shumë sesa UP, si YP, prej nga kemi GUP/GJUP, dhe GYP=GJYP. Mandej GUPT, si E GJUPT, E GUPT, E GYPT, si GYP,...etj. Nga kjo YP sikur na thotë AP=JAP, ose EP=JEP,..., në largësi të mëdha , dhe kështu nuk kemi me Up, OP, ose EP por YP. Shiko shpjegimet me GJY/GY të cilat i kemi dhënë përgjatë librit Msheftësit e Gojes, pjesët; 1,2,3,4,…*

GJEP~GEP~GJYP~GYP, e cila pershkruan formën e gjësendit me maje ose nga hapësira e gjere duke u mshel ne hapësirën e ngusht, sipërfaqe e tkurrun/ur e cila mund te jete nje maje.

DERGO (*Dërgo*)

DERGO, ka kuptimin DA në trajtën; DE/DI/DU/DO/DY/DEA /DUE,..., si largim nga krijuesi i fjalës, ashtu në trajtën DAR/DER, prej nga kemi GO=GJO, Kështu duke maru kuptimin DER GJO, pra; GJO=GJU=GJI=GJU=GJY=GJE,... me rrjedh nëpërmes veprimit DA=DE dhe për shkrimit sipërfaqësore (AR=ER=IR=UR=OR=YR) në përmasë të gjan/gjer (DA+AR, DE+ER, DU+UR, DI/DA+IR,...) DAR=DER, ashtu damjes duke ja përshkruar sipërfaqen, përmasën sipërfaqësore, DA=DE, dhe DAR=DER, të një gjësendi si; GA=GO=GU=GI=GE, … si dhe GAM=GEM=GIM=GUM,…, etj.

Shënim: Për ata të cilët thonë se duhet të përdoret ***Dërgo (Dergo)*** në vend të QO; atëherë ju mund të ua ktheni përgjigjen; pse thu(a)ni përçoj e jo ***per- dergoj***.

Kështu të dy format qo dhe dërgo, përshkruajnë dukurin e zhvendosje në forma të caktuara, ane të veçanta; ku qo lidhet me qa, me kuptimin e qumjes për një vendi në tjetrin zakonisht vertikalisht, kurse dërgo me shumë lidhet me daljen dhe hymjen nëpërmjet derës, ashtu si DER GO , pra me lëvizje horizontalet.

PELKY/LNU/NELKY

LE dhe KA, LEKA, LKA,
LE dhe KY, LEKY, LKY
Pej + LKY =PELKY
Pej+ LKYMJES= PELKYMJES
NU LKY, = në + LKY=NELKY,
LNU,
KNU
MENU
SHENU
TRANU nga RANU, por edhe të RA.

Renduese/ranues

Nga, ***pranuese***, fituar nga; *pej/pi/pe,...+Ranuese=P'ranuese*, prej nga shohim se nuk kemi Rënduese, por Ranuese , sepse kemi; P***ranuese.***

Prarim (PRA'ARIM, PRA=PRI)

Ashtu siç është AR, kemi UR, IR, ER, OR, YR, me kuptim të njëjta me RU, RI, RE, RO, RY, të cilat në epin pamjen e ngat me sipërfaqet të cilat ngritn në nivele të caktuara krahasuar me krijuesin e fjalës, përkatësisht me sistemin kryesore krahasuese pej nga no rohet dukuria, forma, gjësendi, sistemi i caktuar. Nga kjo në përgjithësojmë, për rastin kur kemi dy zanore të ngjitura, përkatësisht (zanore)R, si (UE)R, (AU)R, si dhe R(EU), R(AU) ,…, etj., por edhe (pjesa e fjalës)R, dhe R(pjesa e mas/pashkrume).

Prej nga, AR+ IM, pjesa IM, ka kuptimin e njëjtë me MI, pervec dallohen nga pika e kundërt e këndvështrimit, si IM=MI, dhe AM=MA, UM=MU, EM=ME, OM=MO,…, etj.

Nga kjo MA dhe AM, ashtu si MU~UM, EM~ME, OM~MO, IM~MI, YM~MY, të cilat i përshkruajnë hapësirat, përkatësisht vëllimet, kohën dhe hapësirën, ku MA-het dukuria, forma, gjësendi i caktuar, për kohë të gjatë, ose pafundësisht të gjatë.

Kurse shoqërimi me zanore, përcakton shpesh kahun e lëvizjes në krahasim me keqyresin, me saktë krijuesin e fjalës i cili e përshkruan dukurin, formën, trajtën, gjësendin, materien,…, etj.

Natyrisht AM kemi Ma-jtje të gjësendit por kjo ka lëvizje kah pika, sistemi krahasues kryesore, ose ka kah të lëvizjes, ose pritje me kah të lëvizjes kah krijuesi i fjalës, keqyeresi, krijuesi i fjalës,..., etj. Me bashkimin e AR dhe IM, si dhe ARI+IM= ARIM duke na dhen ngritjen MI në trajtën IM, në një vëllim në hapësirë me formën cilindrike, ose afërsisht cilindrike në hapësirë (tri përmasash) ose ka formën, trajtën vëllimin e Vijës , segmentit, ose drejtëzës, në hapësirën (në dy përmasa), prej nga kemi IM. Kështu IM është e krijuar nga IM=AM, duke e përshkruar dukurin MI=MA=MU, por me lëvizje kah vështruesi , ma saktë krijuesi i fjalës IM=AM. AM ndryshon nga IM, pe rate se ndryshojnë kuptimet e A-s nga I-s, ashtu duke na dhënë A përmasat e medha, vëllimin tepër të madh si dhe me gjatësi dhe gjerësi të medha, kurse I përshkruan kryesisht hapësirën, vëllimin me të vogël, si dhe gjatësinë shumë me të madhe sesa gjerësia.

Prej nga IM kemi kuptimin MI por tash me kah të lëvizjes kah keqyresi, ose krijuesi, përkatësisht përdoruesi i fjalës i cili e përshkruan dukurin përkatëse. Shikojmë nga tabela, fjalët dhe i krahasojmë ato.

IM	*AM*	*EM*	*OM*	*UM*	*YM*
RIM	*RAM*	*REM*	*ROM*	*RUM*	*RYM*
ARIM	*ARAM*	*AREM*	*AROM*	*ARUM*	*ARYM*
URIM	*URAM*	*UREM*	*UROM*	*URUM*	*YRYM*
ERIM	*ERAM*	*EREM*	*EROM*	*ERUM*	*ERYM*
IRIM	*IRAM*	*IREM*	*IROM*	*IRUM*	*IRYM*
ORIM	*ORAM*	*OREM*	*OROM*	*ORUM*	*ORYM*
YRIM	*YRAM*	*YREM*	*YROM*	*YRUM*	*YRYM*

Nga fjala PRI, kemi Pej+ RI=P’RI, duke përshkruar ngritjen, ecjen përpara në krahasim me nivelin rrethues ose me pikat bazë,
P’RI’ARIM=PRIJ + ARIM=PRI+ARIM, por edhe PRA=PRI, prej nga PRA+RIM=PRA+ARIM=PRAARIM=PR’ARIM=PRARIM.

Për shkak se dielli bëhet si ARI, jo shumë i kuq, por anon pej të kuqes, duke u bere në një kohë kogja i afërt me ngjyrën e ARI, bëhët me ngjyrë jo shumë të ndritshme, nga rrezet me të ligta/dobëta, dhe për shkak të mungesës se ramjes të drejtpërdrejt të rrezeve të diellit.

Për shkak se është plotësisht e mundshme, PRARIMI i DILLIT, përshkruan drejtpërdrejt kohën e Ramjes, se diellit në atë kohëzgjatje e cila dielli është sikur i ARIM, pra po PRIN pej ARIMI, prej nga kemi PRI ARIM, si dhe PRI=PRA+ARIM, prej nga marrim PRARIM.

Po ashtu kemi shprehje që vërtetojnë këtë, si; E praroj me ari t'shtrejt. Ishte me *ar Praruar*, duke treguar veprimin e ARIMIT, ashtu duke e vezhur me AR drunin, metalin, gjesendint. Ashtu PREJ*ARIM=PR***ARIM**

Si rrjedhim kemi; *Praroj dilli permi bjeshkët e katunit ton.*

DEGA/DEKA/DEHEJ

D EG = D AG = DA GA = DA *AGA

D EK = D AK = DA KA = DA *AKA

DA AKA= DA IKI= DA IK, DEK; DOK; DUK; DYK;
DA AQA= DA AQ= DAQ, kështu kemi DUQ, DIQ, DEQ, DOQ, DYQ
DA AG= DA agja=dagj=degj=Dugj=dogj=dugj
Dag~deg~dug~dig,… prej nga shohimë kuptimet e fjalëve, si ; DUG e cila themi; *DUG I TALLëS; DUG I SANES; ish mledh i ish ba du, kështu* DIG nderlidhet me fjalën DUG,..., etj.

DEHEJ=DAHEJ=DUHEJ=DIHEJ

DEHEJ= DAHEJ=DIHEJ=DUHEJ; ku, (DEE/DEA , si ko ka DE(h) Dimni, DEA/DEE, pra *kalonte dimni, ka mbet pak borë, asht DA=DE fuqi e Dimnit, per të pimin/dehunin thojm Asht DE/Deh, tu e treguar se ju ka DA truni, nuk mundet me ece, ju ka DA fuqi,...etj.*), kurse për njeriun që ka pi shumë alkooli, *dehej, ka kuptimin asht DA, ju ka DA kryet,* mendja, fuqia, ose thjesht është DA, damtu, dahej=dehej. Po ashtu kur i dahet dimnit turri, t'ftoftit, mrazi, acari, kur fillon e nxehet, dhe *dimnit i dahet=dehet t'ftohtit*. Njeriu i cili plaket shpejt, ndryshon për kohë të shkurt, për të shpesh thuhet në Kosovë*; ish De/Dea/deh* në kuptimin ishte DA, pra *da pergjys* fuqia, rinia, forca,…, etj.

Tovonashi/Tevonashi

Tevona, Tovona, fjalë shqipe të përjashtuara nga gjuha shqipe në mënyrë të dhunshme, me qellim dhe pa kurrfarë arsye. *Thjesht; për shkak të inateve krahinore, por edhe per shkak të lëvizjeve komplotistë përbrenda të ashtuquajturave elitave politike.*
Tevonashi përdoret kryesisht në Kosovë, e përberë nga të VONA ASHi,
ashtu duke u përdorur në vend të fjalëve; *Vazhdim/VAZHI/VAZI/ VIZA/VIZE E DAM/ VIZH E DAM=VAZHDIM,*
Nga kjo e gjejmë/gjajm shembuj;
TEVONASHI ata ecen teposht malit

Ashtu për të treguar pak me vonë (pro=pri=von pej nga marrim Provon/privon, Ne=nu=no+Von/vojen= Nevojen, ... vojen thjesht me qashtu me kuptim VO, VOJEN në kuptim me ba VON PULA; në kuptimin VO=VU, me VO, pra me VO) nga pika kohore kur flet folësi, ose para se të ndodh ngjarja e caktuar. Përndryshe kjo fjalë përbëhet nga të VU UNA, në trajtën të VO ONA(ANA) dhe ASHI, ashtu si shumës i fjalës VO, VONA, TE'VONA ose me drejt TE'VO'ONA'SHI, si thuhet VONshem (VON dhe sasinë SHEM=SHUM=SHIM=SHOM,..., po ashtu TEVONA_SHI, përshkruan SHI sasinë e caktuare të shumësisë se krejt asaj që shfaqet here pas here në kohë dhe hapësirë, si SHI=SI=SA,...etj., për të cilat kemi folur shumë here).

Kemi toponimin VARAZHDIN e cila mund të ketë lidhje me shqipen, e përbërë nga VARA= e varun, si dhe VARAZ (VA/VU + RAZ, dhe VAR'RAZ, qashtu si; BARAZ kemi VARAZ, me ndryshimin BA~VA, prej nga Z=ZH marrim VARAZ=VARAZH tuj përshkru VA=VU dhe RAZ=RAZH.

Në shqipen e vërtetë, burimore, kemi SUNU, e cila drejtpërdrejt përbëhet nga SU e cila përçon kuptimin SA, ashtu nga SU=SA=SE=SI=SY=SO, të cilat në përmasa të ndryshme të përcaktuara nga zanoret, na dhanë sasinë (SA), por tash SU përshkruan sasinë (SA) por nën sipërfaqen e gjësendit, ose në brendësi (në U), e cila ka kah të lëvizjes ka sipërfaqja , kah brendësia(mrensia) e trupit.

Kështu nuk kemi ma SA por SU, prej nga SA=SU, duke marrë SA NU, prej nga kemi fjalën SANA, pra **grumbulli i barit të terun i cili mlidhet** (ma lidhet) dhe ruhet ***per dimen*** (dimër në shqip s'ka kuptim sepse kemi DA MAR e cila nuk përkon me dukurin, kurse DIMEN= DA MAN, pra i DA-het MA-jtja, DA MAN, ose nuk MAN prodhime, jetë,..., etj.), duke përshkruar Sasinë SA NA ose SA ANA= pra përshkruan përmasat e krijuara SA të An-es, ose me drejt AN e ndërtuar nga SA-sia.

Nga kjo kemi; SANA= SA ANA

Dhe nga kjo kemi SUNU sikur na thotë; SA UNU, pra sasi e Nume por tash jo në ANA, por në UNU, pras në brendësi, në thellësi, duke e shty poshtë në U.

Nga SUNOJ (sa noj, dhe sa unoj, sa (f)unoj), SUNU (sa unu, su unu, su/sa nu...,), SUNIM (SA+ UNIM=S'UNIM= sa UNIM/ANIM,..., por edhe me e drejt SA A NUM/ A NIM, ku NUM=NOM=NEM=NIM,...etj.)

Nga kemi në tabelën e më poshtme;

SA	SU	SIO	SI	SE	SY
AN	UN	ON	IN	EN	YN
SA*AN	SU*UN	SO*ON	SI*IN	SE*EN	SY*YN
S'AN	S'UN	S'ON	S'IN	S'EN	S'YN
SANA	SUNU	SONO	SINI	SENE	SYNU/SYNOJ
SAN	SUN	SON	SIN	SEN	SYN
ANIM	ANUM	ANOM	ANIM	ANEM	ANYM
ENIM	ENUM	ENOM	ENIM	ENEM	ENYM
UNIM	UNUM	UNOM	UNIM	UNEM	UNYM
Ne shoqërim me zanoret tjera po ashtu,... pra me O, Y, I; IE, ...					

Ne tabel mund të shohim se të gjitha fjalët janë në përdorim edhe sot, si dhe pjesë përbërës e fjalëve në përgjithësi, si;

ANIM, KNIM, KANU, SHENU, HARR(NU), HARR(NOJ), ...

Nga kjo fjalët e krijuara me të njëjtën mënyrë kemi;

SYNOJ= SY NOJ, me NU SY_nin, pra SY*NOJ; SY*NIM,..., etj.

SENE= SE/SA AN/EN, ashtu ANA në lëvizje kemi; EN, ku SENE, përshkruan sasinë e An-es e cila është në lëvizje ose në largësi të caktuar.

Ne shqip kemi sasinë e përshkruar me përmasa shumë me të mëdha si dhe në lëvizje duke kaluar prej S në SH, dhe sasinë shumë të vogël, duke kaluar nga S në C, prej nga;

SHA	SHU	SHIO	SHI	SHE	SHY
AN	UN	ON	IN	EN	YN
SHA*AN	SHU*UN	SHO*ON	SHI*IN	SHE*EN	SHY*YN
SH’AN	SH’UN	SH’ON	SH’IN	SH’EN	SH’YN
SHANA	SHUNU	SHONO	SHINI	SHENE	SHYNU/SHYNOJ
SHAN	SHUN	SHON	SHIN	SHEN	SHYN
ANIM	ANUM	ANOM	ANIM	ANEM	ANYM
ENIM	ENUM	ENOM	ENIM	ENEM	ENYM
UNIM	UNUM	UNOM	UNIM	UNEM	UNYM
Ne shoqërim me zanoret tjera po ashtu,... pra me O, Y, I; IE, ...					

Nga kjo fjalët e krijuara me të njëjtën mënyrë kemi;

SHYNOJ= SHY NOJ, me NU SHY_nin, pra SHY*NOJ; SHY*NIM,..., etj.

SHENE= SHE/SHA AN/EN, ashtu ANA në lëvizje kemi; EN, ku SHENE,...

Si dhe, SHAN, SHIN, SHENE/SHEJ/SHENU, SHANI, ..., si dhe

NASH(T), NOSH(ta), NESH (ndesh), NISH(NIS),..., NUSHE(NUSE), ..., etj.

Binun/Bindur

Ai ish i binun, me kete fjali në të vertete pershkruajm , Ai ish i banun, pra ish ba, ish pergadit dhe ish ardh dej aty që ish ba, pra ish krye me te, ish ba nga menja/mendja dhe ish ardhe dej në ate pikë që nuk mundesh me ndryshu,..., etj.

U krijua nga fjala BI=BA, pra ME BA; ashtu BANUN, I banun prej nga kemi I binun, me u bin, ku me shtimin N=ND, u krijua si BINDUN. Nga kjo me kalimin nga A , nje hapesire e gjane , gati e pakufi në nje vije e cila ka gjatësi, që e përcakton tingulli I, do të thotë kalon nga BAN në BIN, dhe nga BANUN pra me NUN-un veprimin BA në BI , duke marrë BINUN pra me NUN-un veprimin BI. Sot me shumice perdoret Bindun , si ndikim nga gjuha letrare, kurse gjeneratat pothuajse tee fundit, tee lindura rreth vitit 1912-1950 e perdornin shprehjen BIN, i binun. Keshtu BIN pema, dhe ish Bin, si dhe i

binun, përshkruan; ai i cili ec**ë** për vij (ve në I) dhe në bazë ka kuptimin BAN=BIN=BEN=BUN=BON=BYN, si dhe BANUN=BINUN=BENUN =BONUN=BYNUN=BUNUN, prej nga kemi BAJ=BEJ=BIJ=BUJ=BOJ=BYJ, por edhe BAJT=BIJT ku fjala; keta jan BIJT e mi ka kuptimin në bazë keta jane për me BAJT; ashtu BAJT=BIJT, sepse në thelb eeshte veprimi BA, si BA=BI=BO=BU,…, etj.
Nga kjo kemi;
BASH=BESH=BUSH=BOSH=,…
BAS=BES=BOS=BUS=,…
Ai ish i binun do të thotë pra; Ai ish I banun, me kete kuptim Ai asht I BANUN pra ai asht binun

BA	BE	BI	BU	BO	BY
BAT	BET	BIT	BUT	BOT	BYT
BATH	BETH	BITH	BUTH	BOTH	BYTH
BAF	BEF	BIF	BUF	BOF	BYF
BAG	BEG	BIG	BUG	BOG	BYG
BAL	BEL	BIL	BUL	BOL	BYL
BALL	BELL	BILL	BULL	BOLL	BYLL
BAR	BER	BIR	BUR	BOR	BYR
BARR	BERR	BIRR	BURR	BORR	BYRR
BAZ	BEZ	BIZ	BUZ	BOZ	BYZ
BAS	BES	BIS	BUS	BOS	BYS
BASH	BESH	BISH	BUSH	BOSH	BYSH
BAH	BEH	BIH	BUH	BOH	BYH
Bak	Bek	Bik	Buk	Bok	Byk
Baq (nga BA+ AQ=BAQ-e)	Beq	Biq	Buq	Boq	byq
,..., e kështu me radhe,...					

Çka do të thotë fjala SKIP, (kur I thojm qenit SKIP)?

SKIPE kur I themi (thojm) qenit, pra SKIP-e ATJE, me domethënien të përgatitet ose të sulmoj, ta mësyj prenë, të largohet, ose me drejt të sulmoj. ashtu për të gjuajtur /gjujt/gjujtun(me ba gjumje/gjujm= gjejm=gjojm=gjajm=gjyjme (prej nga është krijuar fjala NU*GJYJME=N'GJYJME).
Kjo fjalë përshkruan veprimin e dëshiruar nga pronari i qenit, pra SKI=SHKI në kuptimin SHKO, dhe IP=JIP=JIPI, përafrimi me i saktë do të ishte SHKO=SHKI=SKI dhe IP=IPI=JIPI=JEPI,…

Shpesh thuhet SHKO (SHKI=SKI) + IPI me vrap (Vu+RA+AP/JAP), prej nga SKO (SKI)+IPI=SKIPI=SKIP

Me këtë përshkruan kuptimin dhe formimin e fjalës SKIP. Fjala Skip në të kaluarën nuk është përdorur per/(p**ër)** ta nersy qenin (fjala nersy përdoret për me shty, me e nxit dikend/dikan në një çështje, kështu do të ishte mire të përdorej dhe të shkruhej në fjalor), por është përdorur për ta përshkruar sulmin, kundër anmikut, shpejtësinë.

Nkoft se shtrohet d'vetja se a mund të këtë lidhje kuptimore fjala SHKIPtar /SKIPTAR me fjalët SKIP/SHKIP, përgjigja padyshim është PO, sepse kjo ndërlidhje vije nga rrënja SHKI=SKI dhe IP e cila në ep kuptimin po ashtu të fjalëve SHKEP=SHKAP=SHKOP=SHKUP,... prej nga rrjedh edhe emri i qytetit mjafte të rëndësishëm të Dardanëve (Kosovës) SKUP=SHKUP, e cila përshkruan pamjen relievore të Shkept=shkupt.

KA	Ki	Ku	Ko	Ke	KY
SHKA	SHKI	SHKU	SHKO	SHKE	SHKY
AP	IP	UP	OP	EP	YP
SHKA+AP	SHKI+IP	SHKU+UP	SHKO+OP	SHKE+EP	SHKY+YP
SHKAP	SHKIP	SHKUP	SHKOP	SHKEP	SHKYP
KA	Ki	Ku	Ko	Ke	KY
SKA	SKI	SKU	SKO	SKE	SKY
AP	IP	UP	OP	EP	YP
SKA+AP	SKI+IP	SKU+UP	SKO+OP	SKE+EP	SKY+YP
SKAP	SKIP	SKUP	SKOP	SKEP	SKYP
KA	Ki	Ku	Ko	Ke	KY
QKA (Qitje e KA-së)	QKI	QKU	QKO	QKE	QKY
AP	IP	UP	OP	EP	YP
QKA+AP	QKI+IP	QKU+UP	QKO+OP	QKE+EP	QKY+YP
QKAP	QKIP	QKUP	QKOP	QKEP	QKYP
Por edhe T'KAP ashtu duke u shkri në fjalë si T'KAP=TKAP, pra mund të shkruhet edhe në këtë formë, masi(pasi) n'Kosovë dhe veri nuk pushohet ndërmjet T dhe KAP. Nga kemi MKAP, TKAP...					

KAPTJELL

Deri sa kemi skjaru emnin DJEP, pjesë e tij është KAPTJELLI, nga; KAPTJELL=KAP*T*JELL= KAPT*SJELL= e KAPT (dhe) e SJELL= prej nga kemi KAPT*JELL= KAPTJELL, e KAPT me anen e SJELLJE. E KAPT e SJELL-un
Prej nga kemi; JELL=JELLE=JELE,…etj.

ZO/ZOG/ZOGJ

Kemi ZO, ZOJ, ZOJT fjalë e përdorur në Kosovë, ku është djepi i shqipes, dhe nga kjo kemi; ZOG me kuptimin GO=GJO, pra një GJO=GO ashtu nga OG=OGJ I cili lëshon ZO, prej nga ZO+OG=ZOG,...
Si shumës ZOGT/ZOGJT ose thjesht ZOG me shumësin ZOGJ
Nga kjo nuk kemi Zë, Zëjt, ZëJ, zëg/zëgj, dëshmi se gjuha letrare I mron=ma ron format e shfromume/shformuara.

KAPARE (KAP'PARE)

Ne të vërtetë shpesh perzgat shqiptimit kemi bashkimin e dy bashkëtingëlloreve të njëjta, si trashëgim nga e kaluara, në bashkimin e dy tingujve të njëjtë kemi zgatje të atij tingulli duke e bere me të thekshëm/theksuar. Si rast i kjart është KAPPARE=KAPARE, pra me pak fjalë paradhanje/paradhënie, e cila përdoret në Kosovë. Kjo fjalë përdoret edhe në gjuhët tjera. Megjithatë KAPPARE ka bazë të fortë është i kësaj gjuhë/guhe, si shembull vërtetues, kemi;
KAPi PARET dhe ike pej ktuhit
KAPE KAPUQIN e qite n'kry
KAPI dardhat n'dor jan dhurat pej meje

Nga kjo kuptojmë se fjala KAP; si folje, emen, veprim, mbiemër (miemen=Mi e man) si dhe formimin e shumë fjalëve si; KOPI, KUPTOJ, KUPA, KAPUQ; KAPI, KUPOLL; KAPIRASH, KUPTIM, si dhe format tjera në fjalëformimin e shqipes si; KIP; KAP; KOP; KUP; KEP; … si dhe në renditjen K(pjesw e fjalës)P, si dhe (zanore)K(pjesë e fjalës)P(zanore) si dhe në formën me të përgjithshme si; (pjesë e fjalës)K(pjesë e fjalës)P(pjesë e fjalës),… të cilat në bazë shprehin veprimin e KAP-jes duke marrë (formën gjeometrike të) paraboloidin (në tri përmasa 3D), si dhe formës të tillë të lëvizjes (njëtrajtësisht të ndryshueshme) nxituese e përshkruar me ligjet e fizikes, një turrë w vrap drejt pikës/sipërfaqe të caktuar.

Ne gjuhën shqipe (zanore)P, si dhe P(zanore), (zanore)P(zanore), kemi formën e lakuar të lëvizjes se pikës materiale, gjësendit, e shoqëruar me formën gjeometrike të lakuar, ashtu është lëvizje njëtrajtësisht shpejtuese në rastin

(zanore)P, si dhe njëtrajtësisht ngadalësuese në rastin P(zanore). Mirëpo ku lëvizje të shpejt kemi ngushtim të hapësirës si në rastin AP/IP/UP dhe kur kemi lëvizje njëtrajtësisht të ngadalësuar kemi zgjanim të hapësirës si në rastin PA/PO/PI,... duke e shprehur ligjin e lëvizjes se lëngjeve/fluideve nëpër gypat me sipërfaqe tërthore të ngusht (lëngjet rrjedhin me shpejt) dhe gypat me prerje tërthore të madhe (rrjedhjen lëngjet me ngadalë) gjithherë duke e menduar në të njëjtën sasi të fludit, dhe në të njëjtën shtypje dhe kushte tjera fizike,
Nga kjo KAP*PARE pra me KA AP PARE, ose ofrim në gjuhën letrare KA JAP PARE, na ep përshkrimin e drejt të kësaj fjalë, si trashëgim i familjes se gjuhës që perkiste shqipja, dikur, të shtrime pej Anatolisë dhe dej në thellësitë e Evropës Qendrore e Lindore.

SAPO

1) Fjala SAPO është a marume (MA+RUJT/RUME) nga SA AP, ose sasia=SA, dhe AP=IAP=JA, prej nga SA AP e përshkruan besnikërisht ndodhjen/ndodhjen e dukurisë/pamjes, shfaqjes se shpejt, e cila përshkruhet me fjalinë SA AP, ashtu nga SA HAP; SA JAP, SA AP, ... prej nga përshkruhet sasia = SA, e dhënë në hapësirën e cila gjithherë e me tepër ngushtohet në P, nga A (hapësirë, vëllim, gjësend me përmasa të mëdha duke u fut, ose me drejt, tu u rras në AP, kurse në lëvizje kjo AP pasqyrohet në rrjedhje të shpejt në një hapësirë e cila gjithherë më tepër ngushtohet,...).
2) Mund t**ë** ndërlidhet me përshkrimin SA thash PO, pra nje sasi SA dhe pohim i shfaqjes t**ë** dukurisë, gjësendit të caktuar, PO, prej nga kemi shtrirjen përpara të sasisë se materies, gjësendit, dukurisë, veprimit, ose nje madhësitë caktuar fizike në hapësirën e cila na shfaqet përpara PO, e cila ka përmasa me të vogla se PA dhe PE. Kështu të dy rastet mund ta paraqesin në tansi dukurin dhe ndërthurjen e përbërjen e nerlikume/ndërlikuar,...

Kem; HAPO, HIPI, SAPO, KASAP (mund të ketë rrënjë shqipe), LAP, LIP, VLIP, KLIP, KLAP, NAP, NIP, MAP,...., etj.

GJURM (gjurmat, gjur=gur+ma+at; gjurmt)

Jam dvet (da veten=da ve et en(an)) se si u krijua fjala GJURM?!
KJo fjalë është krijuar nga GUR, prej nga GUR MA, MAN GUR; vendi ku nohet GURT, prej nga një pjesë e popullit Shqiptare, sidomos brezi i Mesëm i Shqipes nga Kumanova deri në thellësinë e Shqipërisë së Mesme, në vend të GUR, quhet GJUR, dhe GURI ishte vendi ku she(h)nohej kufini/kufiri prej nga me anën e GURIT përcaktohej ven(d)shtrimja, dhe për këtë shumësi të gurëve

(gjurve/gjurëve, prej nga kemi mbiemrat; GJUR, GJURA, GJURIQ, edhe në hapësirën sllave, fjalë e marrë nga Shqipja) filloj të përdorej ‘‘shumësi‘‘ i GJ i G, prej nga marrim GUR=GJUR, GURI=GJURI, dhe nga GURM=GJURM, prej nga u zhvillua dhe murr kuptim fjala GJURM, GJURMT,…, etj.

(me qëllim shkruhet gegnishte , për të kuptuar mënyrën e formimit të fjalëve)

Gurt (gjurt), si dhe Gur/Gjur+Mat/Met/Mot/,.. ./M(...)T/MT=GJURMT, përdorur nkohet (ne kohet; n'kohet ose edhe me drejt nkohet qashtu si shënohet nzeht/nxeht/nxitim,.. prej nga, nxitim vije prej n'zitim, pra tu e n'ze,..., etj) e lashta, per qëllime t'n(d)ryshme, si; per të sheju kufinin, ven(d) adhurimi, per tshenu (te shenu, t'shenu ose tshenu) pronën private, istikame,..., etj.

BONJAK

BONJAK, u maru me kuptimin; BO NJA, nga gegnishtja, me perbamjen; BO =BA dhe NJAK, pra, NJA, prej nga u AK=KA, NJA KA=NJAK duke marre fjalën/fjalinë BO= BA NJA KA, kemi BONJAK.

NJAK, e shpreh numrin nje (ni, I, me sakt 1), i cili është në levizje, i cili ky gjesend që është nje(1) behet i dkushem del në pah si dukuri/dukuni nepermes largimi nga veni/vendi (ku asht NU, ku e ka AM-en/UM-in,...) DYJAK (shpreh dy-shin, por kur themi dyshin, nishin, treshin, ... atehere jemi duke thene shumën, sasin; shin të nurmit perkates,...), SHUJAK, ...etj,.. Nga përafrimi, kemi *(shënim; e shkruajmë siç thuhet në Kosovë, ku nuk ka ’’ç’’ të fort dhe të butë. Në Shqipe në të vërtet kemi vetëm një Q*) ; BO NJA KA, BO NJAK pra BA veç (veç)nja.

LIBRI 19

HUNGJU/UL

Derisa në Veri përdoret fjala UL në kuptimin e përshkrimit të dukurive të Uljes, por pikërisht për *Uljen e njeriut* nën ose brenda në tokë, karrik (ne Kosovë emnohet, karrik e jo karrige), përdoren fjalët; UNGJU, HUNGJU.
Ne veri përdoret UL në këto fjalë, si;
NG***UL***= NU GJU *UL*
ULAJA, ***HUL***AJA,
HULUMTOJ=HUL'LUMTOJ; UL* LU*UM*TOJ
TUL= T'UL
UL në shumicën e rasteve ka kuptimin e e Uljes nën sipërfaqen e tokës , gjësendit, ose në brendësin e trupit, tokës, gjësendit. nga Ungj, UNG, përshkruan ramjen deri në përkuljen e Gjujve ose me drejt dej kur bije pesha në Gju/GU, si dhe njeri merr formën Gu/gju/gja, grumbullohet. Nga kjo me e drejt është të thuhet UNGJU sesa ULU për njeriun kur UIet në karrik ose në sipërfaqen e gjësendit. Por kur bije nën sipërfaqen rrethuese si dhe në brendësin e gjësendit, atëherë me e drejt është të përdoret UL, ULJE. Si rrjedhim, UL është pasi të zhvillohet veprimi HYN/HIN në brendësin e gjësendit, kur ky veprim kryhet, kur gjësendi e zan/zene pozitën e caktuar dhe atë lartësi e ruan për kohën e gjate, por duke Livrit në atë pozitë, duke zhvilluar veprime të caktuar.

Megjithatë UL në veri përdoret, shembull në Kosovë, si UJE*LE ose UJI LA qashtu duke *maru* fjalën; UL, ULJE, duke e përshkruar futjen e ujit brenda trupit të gjësendit, si; TUL= T'UL, (Ujle=ULE) duke në dhënë fillimin e gjësendit i cili gjendet në pjesën me të ULT në krahasim të asaj me ALT (N'ALT), shpesh duke e përdor N'ULTSIN, (N'ALTSIN) si trajtë tjetër e fjalës N'ALTSIN. Mirëpo TUL me shumë ka kuptimin e ULJES pra UJI*LA duke prej nga kemi QULLJA, ashtu si ULJE/ULLJE ose UL=QULJE (QE*UL) prej nga QULL.
Po ashtu SHUL, MUL, KULM, …, përbrenda (permrena, ku mrena=M'rena=M'rana,...) e kanë kuptimin e fjalës UL.
Dihet se UL nuk përdoret në veri në rastin Ungju sepse UL ka kuptimin e Ungjes n€r/nën sipërfaqen e gjësendit, tokës në krahasim me vështruesin. Por edhe shpesh si levritje ULU e cila mund të del nga brendia/mrena me kah ka Jashtë. Pra jo gjithherë është zbritje teposhtë , por më shumë është lëvizje përbrenda/permrena, e cila qëndron me kah drejt vështruesit i cili gjenden në sipërfaqen e jashtme, kurse LU është lëvizje duke u lan në U, ose duke rrshit teposhtë në U.

Nga kjo kuptohet se ULE KOKEN nuk ka kuptim por UNGJE KRYET sepse ajo nuk mund të ULET duke u futur në dhe ose nën sipërfaqen e gjësendit. ULE, ULJE në veri merr me shumë formën e ramjes dej nën sipërfaqen e gjësendit duke rrëshqitur në brendinë e tij. HUNGJU me shumë

kuptohet si HUN=HYN në GJU/GU duke marrë formën jo vetëm të GUNit, por duke marrë formën edhe të GJUjtjes, duke HUN/HYN n'GJU, duke e ba një lëvizje në drejtim të GUNIT, si GJU, GJUJ, GJUJTJE.
UNGJU, ose si formë me të vjetër UNGU (ku kemi ANGA, KANGA, CUNGU, BUNGU, RUNGU; TRUNGU; RANGA; TRANGA,...), dhe UNJU, HUNGJU, ashtu duke na dhënë pamjen HUN=HYN dhe N*GJU, kështu ULJEN N' GJU, duke përshkruar si HUN*N'GJU, sikur HYN'N'GJU, pra sikur krejt trupi i gjësendit të hynte përbrenda trupit me formën GJU, ose të futej të rrasej në GJU, si dhe të kthehej pjesa e metun (M€T, me E tgat)/mbetur në GJU=GU.

Prej nga kemi po ashtu përafrimin HUN=UN=NU në GJU, si U +NU+N'GJU=UNU'N*GJU=UNGJU dhe UNGU. HUNGJU=HUN GJU=HYN GJU=HYN/HIN N'GJU. Ku GJU si shumës i GU përpiqet të përshkruaj levizjen dhe përmasën e formës GU. Nga kjo, kur themi; GUAJ ose GUJ levizjen e saj GJUAJ=GJUJ në ep livritjen (*Livrit=Lavrat=Luvrat*) dhe levizjen shumë kah***esh*** (*shënim; vërtetë në ketë rast duhej të ishte Kahshe, sepse kahu i lëvizjes, zhvendosjes SHE, SH(zanore) është nga njeriu, këqyrësi me kah përpara*) të formës GU, nga GU del kuptimi GJU=GJUAJ.
Me krahasime, marrim; UNGJU=ANGJA=KA ANGJA=KANGJA=KANGJE, prej nga KANGJE*LE, duke marrë KANGJEL, pra KA AN GJE/GJU në EL, prej nga KANGJEL.
Por edhe UNGU=ANGA=KA ANGA=KANGA=KANGE, prej nga KANGE*LE, duke marrë KANGEL, pra KA AN GE/GU në EL, prej nga KANGEL= LE KANGJ ashtu si LE KA AN GJU/GU.
Nga kjo kemi
KANGJEL
KANGJELL
KANGJALL
Por edhe KANGEL, KUNGEL, KUNGULL, KANGALL, KINGJEL, KANGJA,…, etj.
Ka shumë pak gjasa fjala UNGJU të jetë krijuar nga forma ULUNGJU duke marrë pamjen UNGJU.

Kemi po ashtu UNU=UNJU, perUNJU, pra duke na dhënë nga UNU= U NU në UNJU, me përshkrimin e NU-mjes se gjësendit në brendësi të trupit ose n€r sipërfaqen e gjësendit, ose sipërfaqe me nivel n€r (*ku € është E me theksim të shkurt ndërmjet E dhe Ë, pra jo të theksueshëm ashtu si kur themi N'ER (nder)*) sipërfaqen rrethuese,..., etj.
Si dhe KA NU=KU NU=KUNJA, por edhe KUNGJA si përshkrim i dukuri KA U NU GJA.

Nga UNGJU kemi krijimin e fjalës KU UNGJU=KUNGJU. Nga kjo fjalët; Përulje, dhe Perunje, Perungje (ashtu si; Kunj, kungj, me kuptim të njëjtë, por përshkruajnë të njëjtën formë/dukuri nga pamje të ndryshme, KUNJ= KA NU, ose KU+UNU=KUNU=KUNI=KUNJ, dhe KUNGJ=KU

UNU GJA, pra NU KA NI GJA) mund të përdoret në të dy rastet, por PERULJE për të përshkruar Uljen e thjesht nën nivelin ose naltsin e pikës, personit, gjësendit tjetër, kurse perunje mund të përdoret kur njeriu ose gjësendi bije në fun/fund të nivelit të vet në krahasim me tjetrin, si dhe Perungjije, kur dikush dikujt i bije në gjunjë. Asnjë (asnja) nga këto tri fjalë të mrekullueshme që bartin në vete përshkrime të pjesëve me të imta të ndjenjave dhe hollësive të formave të dokne në shikim të parë të njëjta por me këqyrje të hollësishme, dallohen se janë të ndryshme.

Mos të harrojmë fjala UL, është fjalë e mrekullueshme me përdorim me të shpeshtë në Jug. E mahnitshme, derisa në veri ruhej me shumë forma AL, ALT, NALT, KALTER; KAL, MAL,.... *Këtu në i kemi shpjeguar hollësitë, të cilat duhet ti ketë parasysh një gjuhëtarë. Duhet të përdoret; Ungja, Unju, të cilat bajn kuptime e përshkrime të jashtëzakonshme. Guha shype nuk a qaq e pasun sa me i hup fjalët e veta.*

Mos harro rini;

Guha shype nuk asht qaq e pasun, sa me i largu e hup fjalët e veta t'ruajtne me mija vite.

TUGU/VJELL

TUG, TUGU=TU GJU, pra TU e GJU krejt ajo cka n'xjerret pej lukthi. Kjo fjalë e lasht*ë;* TUGU= TU GU, përdoret shpesh për të përshkruar periudhën para vjelljes, ose përpjekja për vjellje, natyrisht e shkaktuar nga sëmundja e organeve të tretjes, infektimet, si dhe për shkaqe të ndryshme shëndetësore. VJELL u maru si VE JE ELL, fjala ELL, EL, si dhe ALL; AL, IL, ILL,.., etj., gjithmonë gjendët më lart/nalt në krahasim me vështruesin (ai i cili e këqyr dukurin, e përshkruan, e krijoj fjalën përkatëse). Si rrjedhim vështruesi në shumicën e kohës, non ro dukurin nga poshtë, dhe ai gjendet në sipërfaqen e tokës, ku forcat e gravitetit shtyn gjithçka të bije mbi sipërfaqen e saj, pra gjithmonë dukurit vijnë nga lart shumicën e kohës marrin fjalën (zanore)L/(zanore)LL ose gjendet kjo fjalë brenda fjalës tjetër.

Nga kjo shumicën e kohës fjalët që i aviten kuptimit bazë të (zanore)L ose (zanore)LL, gjësend i lanun (LA NON, pra NON LA) në nalt'si , shumicën e kohës mbi sipërfaqen e tokës, gjësendit, çka do vije nga kjo pozitë (zanore)L dhe (zanore)LL përjetohet nga kqyrsi, vështruesi sikur gjësend bije mbi kokën e tij, ose vije nga nalt'sia e caktuar (gjendet ma nalt).

Kështu ***MO***LL, ***MA***LL, ***MJE***LL, ***ME***LL, ***MJE***L, ***VJE***L, ***VJE***LL, **GE**L, ***GA***L, ***GA***LL, ***KA***LL, **KA**LLA, KALLI, KALLAM, *KE*L, **KE**LL, SHAL, ***SHA***LL, SHEL, MSHEL, QEL; QELL; QIELL; QALLMA,..., etj.

Të gjitha këto pjesë me ELL, EL, AL, ALL, IL, ILL,..., etj., na epin gjësendin, dukurin, veprimin që (Kosove ka vetëm QE)zhvillohet me nalt sesa sytë e vështruesit, ose thjesht diçka (Kosovë ka vetëm QE) lëvizëse me kah, prej se nalti teposhtë.
Nga kjo shpjegohen fjalët; VJEL/ VJELL, MJEL/MJELL,..., fjala TUG, përshkruhet nga rrjedhimet e shpjegimeve të bëra (bame) me përgjatë librit, në sqarimet si, TU*UG; pra me UG/UGJ, si TUGU= TU U GJU, të cilat përshkruajnë vjelljen ose GJUjtjen nëpërmes vjelljes.

Noja ro:

TUG (TUGUN= TU GJUN=TU UGJUN,...) u krijua ashtu si, fjalët tjera; MUG; LUG;pLUG; ZHUG; STRUG. Fjalët si VUG, të gajshme me VEG/VOG, LUG të gajshme me LEG/LOG/LAG,..., etj.

HELAQ-e (E LA AQ)

Kemi përdorim boll të gjerë në Kosovë dhe në Maqedoni dhe Shqipëri të veriut të fjalës HELAQ, HELAQE, si trajtë e fjalës LAQ=LLAQ, LOQ=LLOQ; LIQ=LLIQ=FLLIQ, si dhe LQI=FELQI, ashtu duk përmbajt fjalën LQ, trajtë tjetër e fjalës LAK, ashtu LAK=LAQ, si dhe LLAK=LLAQ.

Nga kjo fjala HELAQ, është për të përshkruar gjësendin e len në trajtën e Lakut, por tash të shumë LAkave prej nga marrim LLAQEVE, ashtu duke na dhënë materien e LLOQAVT, në bamjen duq të shumë LAkave , duke marrë shumësin e K-s është Q, prej nga kemi;
LLAQ=LLOQ
LAQ=LOQ
HELAQ=HELOQ
HELAQ=HELLAQ=HALLAQ në kuptimin E LAQ, po ashtu e LAN AnASH si LA AQ, ose AQ E LAN, në kuptimin e pa vleftë e lanun AQ, ashtu si LAQ=LA AQ, sikur u krijuan fjalët që AQ=QAQ, KA AQ=KAQ, MAQ= MA AQ; SHA AQ= SHA AQ, SAQ=SA QE,..., por edhe NAQ= NA AQ, ZAQ= ZA AQ, pra ka ZA AQ në kuptimin shumë ZA.
Nga kjo HELAQ= E LA-nun AQ.
Pej këtaj mund të parafytyrojmë se; duhet të jen në përdorim; QAQ= që AQ=QA’Q, ashtu QE’KAQ, KAQ, AQ, por edhe TAQ=TE’AQ=T’AQ, MAQ=M’AQ=MA+AQ, VAQ=VA’AQ=VAQ=VAQE, ashtu si VAJTI AQ, si dhe VIQ=VU’IQ=VIT’IQ=VI’IQ=VIQ,..., etj.
Gruja (gruaja, simas gjuhës letrare) ose burri mund të jetë HELAQE në kuptimin e gjësendit si LAQ=LA AQ, pra, me u lan AQ/KAQ/QAQ në largësi, sa aq. Por LAQ/LAK, na ep pamjen e LAK, si LAQ, me kalimin K si ’’njëjës’’ në Q si ’’shumës’’, duke e b(a)/bë lak shumë here, ose gjësend i krijuar nga

shumë lakesa/LAqesa. Po ashtu kemi; DRAQ= DA e RA AQ, sa nuk mund të përshkruhet me tjetër fjalë, si dhe binjaken e saj DREQ, me pershkrimin DA/DE +RE +EQ, e cila është e gajshme me kuptimin DA/DE e RA/RE EQ/AQ. Rrjedhimisht e shohim se DA=DE, RA=RE, AQ=EQ.

Helaqe quhet lavirja, njeriu pa moral, por edhe gjithashtu, njeri i cili është zhyt me Lloq/llaq, duke marrë Helaq, si ;

Ko ke ba HELAQ;

Helaqe je ti pa kurrfarë ftyr,...etj.

Dihet HE ka kuptimin e njëjtë me HY, HI, HE, HA, dhe HU, duke përshkruar diçka/gjësendin, me HY brenda/mrena. Pra, në fjalën pasuese, shoqëruese si HE(pjesa e fjalës) ashtu HE+LAQ na ep me HY/HI/HA në LAQ=LLAQ=LLOQ=LLIQ=FLLIQ.

Rrjedhimisht, fjala HEKUR, ose HEKRI na ep përshkrimin me HI në KORE=KUR, dhe HEKRI me HI ose HY në KRI pra me u kthy në KRI, KORE,..., etj.

Shënim 1: *Pa kurrfarë vërtetimi, kjo fjalë përjashtohet nga fjalori i sotem i Shqipes, thjesht, me qellim të hupjes dhe zhdukjes se saj, Mos të harrojmë (***nga ARROJM=ARR OM=ARR AM=MA ARR***) edhe fjalën HUP/HUPJE me përdorim shumë me të gjerë në kohë dhe hapësirë dhe në numër njerëzish, e përjashtuan dhe e mallkuan, duke e rras fjalën HUMB.*

*Fjala HUM ka kuptimin HYM/HIM duke përshkruar gjësendin jo i cili HY-n në brendësinë e trupit (e shënuar hapësira e brendshme U). E as të cilës i Epet, HY/HU-mja brenda/mrena si (EP)UP. Prej nga HU*UP=HUP. në kemi HUM, me kuptimin, e gjësendit i cili MA-het brenda aty në formën UM (AM), nga kemi; AM HU, si UM HU, me renditjen HU*UM=HUM, ashtu si HAM, por e cila AM =MA-het në brendësin HU, duke na dhënë HUM.*

Shënim 2:

LAQ=LLAQ=LLOQ=LOQ=LUQ=LIQ, ...,na ep pamjen e gjësendit të lanë shumë herë në formën e Lakut, si shumësi e lakave, prej nga kemi LAQ, përndryshe kjo e ep LA AQ; ose AQ LA; duke përshkruar formën e LA QA, ose QA LA, ashtu duke na dhënë gjësendin me formë të QA-me si AQ =QA dhe të LA-n anash, prej nga kemi

*LAQ/LLAQ=LA*AQ=LLA*AQ, por edhe LA*QA=LLA*QA si QA LA=QAL= I QAL,, dhe QALL=LLAQ=QALLAN=QATALLAN= QATALL; QALLMA=MA QALL=MA QAL;...etj.*

*LAQ, kemi edhe emrin LAQ si toponim, por edhe PLAQ (si trajtë e fjalës PLAK, pra PLAQ; PLEQ; PLIQ; PLUQ; ..) GUGLAQ; KUTLLAQ (KUT*LLAQ=LLOQ,...) KATULLAQ, KULAQ (fjal*ë *shqipe e marrun nga sllavet e Jugut)*

*LOQ/LLOQ=LO*OQ=LLO*OQ, por edhe LO*QO=LLO*QO si QO LO=QOL= I QOL,, dhe QOLL=LLOQ=QOLLON=QOTOLLON= QOTOLL; QOLLMO=MO QOLL=MO QOL;...etj.*
*LUQ/LLUQ=LU*UQ=LLU*UQ, por edhe LU*QU=LLU*QU si QU LU=QUL= I QUL,, dhe QULL=LLUQ=QULLUN=QUTULLUN= QUTULL; QULLMU=MU QULL=MU QUL;...etj. Prej nga kemi; LUQ, GUGLUQ, por edhe gjithçka me; UQ, si GULLUMUQ, TRUQ, DUQ,...*
*LEQ/LLEQ=LE*EQ=LLE*EQ, por edhe LE*QE=LLE*QE si që LE=QEL= I QEL,, dhe QELL=LLEQ=QELLEN=QETELLEN= QETELL; QELLME=ME QELL=ME QEL;..., etj. LEQ, LEQE; PLEQ (si dëshmi se PLAK vije nga LAK), Kakleq, ...por edhe gjithçka me EQ, si HEQ, VEQ; KEQ; DREQ, NREQ, MREQ, ..., etj. LIQ/LLIQ=LI*IQ=LLI*IQ, por dhe LI*QI=LLI*QI si që LI=QIL= I QIL,, dhe QILL=LLIQ=QILLIN=QITILLIN= QITALL, QITALLT E DETIT;QALLAMIT=QILLIMIT QILLMI=MI QILL=MI QIL;...etj.*
,..., etj.
LIQ, LIQE; PLIQ (si dëshmi se PLAK vije nga LAK), Kakliq, ...por edhe gjithçka me IQ, si HIQ, VIQ; KIQ; DRIQ, NRIQ, MRIQ,FLLIQ ...
Nga kjo përgjithësojmë
QYL=QAL=QEL=QIL=QOL=QUL
LYQ=LAQ=LEQ=LIQ=LOQ=LUQ
Si dhe L=LL
QYLL=QALL=QELL=QILL=QOLL=QULL
LLYQ=LLAQ=LLEQ=LLIQ=LLOQ=LLUQ
Nga kjo u krijuan shumë fjalë si;
VLLAQ, FLLIQ, BLLAQ, BALQAK, BALQ (BA LAK=LAQ), KLLAQ; KUTLLAQ; KATULLAQ (e çuditshme se si fjala KUTLLAQ, KATULLAQ u ndaluan), FELQI, HELAQ; HELLAQ; HALLAQ; ...,etj.

LAJKATAR-e

Lajkatar (me të njëjtën bazë me të cilën u marun fjalët; LAKMI, nḙrlik, Lek, lekni, MALOK, LAKUES, LAKADREDH; nḙrlikum, nderlikum, LKE, LAKUQ, LAKURIQ,..., etj.) u maru pej fjalës LAK, ashtu nga LA AK, me të njëjtën kuptim si LA*IK= ose LI*IK=LO*OK=LU*UK=LE*EK=LY*YK përshkruan llojin e largimit ose IKJE të formës se caktuar krahasuar me personin ose pikën kryesore prej nga këqyret dukuria duke u krijuar fjala për përshkrimin e dukurisë.

Kur themi; LIK, NIK, MIK, SHIKO, VIKE, BIKE, RRIKE, THIK, ... në jemi duke e përshkruar llojin e ikjes ose largimit, ose edhe llojin e ardhjes, por që largohet nga pika tjetër, ashtu siç e bart kuptimin VIKE (VI n'IKJE),

BIKE (BI=BA pej IKJE), ose llojin e largimit siç janë LIK, (LIK përpjetë ngjitej mali), MIK, MJEK, MAK; MUK,..., etj.

Kështu të krijosh LAK në qëndrimet (*qenrimet = që en/an rim, RIM ka kuptimin e rrjedhjes, ngjitjes drejt përpjetë, ashtu rim=rum=rem ,.., .për të cilat kemi folur gjerësisht në pjesët 1,2,3 Msheftësit e Gojës-Guha shype dhe kuptimi i fjalëve të saj*) e tua, dhe Lak në rrugën ose trajektoren perzgat/përgjatë lëvizjes do të thotë ke ba LAJKT=LAKT, LAKT=LAKAT=LAJKAT, ku AR si prapashtes në pa përmasën e madhe ose sipërfaqen e gjerë që përfshin LAKU, ashtu si LAKORE.

Shënim; *ku R shumicën e herëve përshkruan sipërfaqen e lmut/lemut/lëmuar të gjësendit, nga kjo vërtetohet kur themi LAKORE=LAK*KORE, ku të dy K 'K shndërrohen në K me theksim të shpejt dhe të veçantë, nga rrjedh përfundimi se gjithmonë ose tanaheret kur kemi R të shoqerume (-ruar/-rume, nga këtu mjafton të mendojmë e kuptojmë se RUMELIJA, ROMA, RIMA, ..., etj., janë fjalë, e emnim(emrime) shqipe) (shoq' QER'RUM përshkruhet) me zanore përshkruhet sipërfaqja e gjësendit*).

SPIRR/Cpirr

Spirroj drut e dheze zjemin
Femen e mir spirr

SPirr është krijuar nga fjala, si shkurtes; SA PIRR, prej nga SA*PIRR=S'PIRR, pra SPIRR është dhe me e vogël sesa PIRR. Ku kemi; PIRR, ku Pirr nga PI+IRR, shpreh vogëlsinë PI e futur/futun në ARR/IRR. E cila ka pamje, sipërfaqe e tillë e përkulur me maje e cila krijohet si zgjatje/zgatje e tillë e rrasun në formë IRR/ARR, pra sipërfaqe me gunga ashtu si **Arr** (kemi fjalë të shumta, nga ato që nuk i kemi përmend janë, ARRQ, Arriq, Karriq, ARRQUN, ARRI...), si dhe krejt pamjen e formës ARR të cilën e kemi shtjelluar me përpara.

PIRRO del si emër i përdorur nga fjalë të cilat mund ta kenë përshkruar Bjeshkën me Maje por me sipërfaqe të zhveshur të rjept, shkretinorem, me plot thepa e shkrepa, me sipërfaqe ose relief të tillë me rrëgalla (rr -sipërfaqe me ramje e ngritje si lëvozhga e Arres , dhe GALLA-GJA/GA e ngritur në naltsi të cilat i përshkruajnë fjalët; AL/EL/IL....) dhe me ramje, pjerrtësi të fort. PIRRO mund të jetë quajtur po ashtu shtyllë me maje, me sipërfaqe të vrazhde, ashtu guri shkrepor(e) me thepa.

Kështu Pjerrtë, Pirro, Pjerr sikur na epin pamjen e bazë të formës e cila e gjësendin i cili gjendet në natyrë. CPIRRO, ose SPIRRO na ep sasinë e caktuar të pjesës PI me pamjen e ARRes, ashtu duke na dhënë PIRR, PARR; PURR; PORR, PURR, PYRR, PERR.

Kështu SPI+IRR sikur na ep pamjen e SHPI IRR (*SHPI e futne brenda në ARR/IRR/URR/ERR/ORR/YRR,..., duke krijuar pamjen tjetër të re, si bashkë dyzim PIRR, si dhe PORR, PURR, PERR,... SHPIRR, SHPORR, SHPURR, si SHPURRIT,...);* natyrisht kur themi SHPI në ndërtesën me kulme të m(p)reht, Mprehtë, ashtu nga PI~SPI, duke marrë ramjen e tillë me rrëgalla/rrëgalla të shpejt si SPIRR~SHPIRR ~CPIRR.

Nga kjo SHPORR e përdorur në Shqip*ë*ri sidomos, e përshkruan SHPIMIN, si rrasje ose bashkim i SHPI-s dhe IRR/ARR- es në form*ë* të përbashkët, si SHPIRR, ose me drejt forma SHPI/SHPA/SHPU/SHPO,..., kthehet në ARR/ERR/IRRR, sikur futet SHPI/SHPO,... brenda në; ORR=ARR=ERR=IRR,... . Pra, krejt pjesa SHPO kthehet n*ë;* ARR,ORR, ERR, IRR; URR, YRR,... si SHPARR, SHPURR, SHPORR, SHPERR (e cila mund të ketë ndërlidhje me fjalën gjermane Sperr),..., prej nga kuptohet dhe nxjerrët domethënia e fjalës SHPORR, e përdorur n*ë* Shqipëri m*ë* shumë, dhe SHPURRit, e përdorur n*ë* Kosov*ë* m*ë* tep*ë*r.

’’ Pjerrtë ’’ në Kosovë nuk është përdorur shpesh e as në mase të gjere, sikur na ep pamjen e gjësendit i cili përfundon duke u rras në ARR=ERR. Megjithatë kjo fjalë u ruajt në Shqipëri duke e përshkruar ramjen në këndin e caktuar të sipërfaqes, vijës, gjësendit, pra ashtu për t’kim e cila i mshel dy kënde të caktuar dhe e cila nuk formon kënd të drejt.

Pjerrtë, në thelb nuk mund ta përshkruaj saktë dukurin përkatëse për të cilën përdoret, megjithatë ajo është ruajt si e tillë, e krijuar për të përshkuar gjesenditn e futur e tkurrun në ARR, e rrasun brenda, prej nga nuk mund të dilet/delet/dalet. Nga PIE*ERRT=PE I E *ARRT=ashtu PJARRT=PJERRT= P’I ‘ERRT=P’J’ERRT, pra e përshkruan fillimin (P) dhe të gjesendit (I) i cili lëviz (J, pra I kur livrit, zhvendoset, kthehet në J,..., shiko shpjegimet në pjesën e mësipërme të librit,..) në (ERR)., kështu ramjen e rrafshit, drejtëzës, e përshkruan si veprim i kundërt i RRA/RRI/RRE,..., pej nga kemi ARR/ERR/IRR,....

Kur i thuhet femrave; ***SPIRR ose CPIRR,*** *ka kuptimin e femrës jo të madh, me shtat jo të naltë, e cila është lëvizshme, e thyeshme, inteligjente, ashtu duke përafruar me sipërfaqen e ARRES, krejt levizjen e saj. Ajo është e gjindshme (gjinshme) në situata, e mençur (e menqun) dhe ka aftësi të përshtatet në çdo situate. Ku ‘situatat’ me ndryshime, të mira e të këqija, përshkruhen me ARR/IRR/ERR/URR/ORR/YRR,..., sikur na thotë kjo fjalë; SPIRR=SHPIRR=SHPIJE IRR=SHPIJ në IRR.*

Nga kjo kemi;

SHPERR	*SHPARR*	*SHPURR*	*SHPIRR*	*SHPORR*	*SHPYRR*
SPERR	*SPARR*	*SPURR*	*SPIRR*	*SPORR*	*SPYRR*
CPERR	*CPARR*	*CPURR*	*CPIRR*	*CPORR*	*CPYRR*
PERR	*PARR*	*PURR*	*PIRR*	*PORR*	*PYRR*

*,..., e kështu me radh*ë.

Kurse PI, përmasat e saj jo të mëdha, por megjithatë të dukshëm , ashtu si maje mali e cila shihet nga të gjithë, pra është e dukshme me vetit, sjelljen dhe pamjen e saj, është në qendrën e vëmendjes.

Nga kjo krijojmë pamjen e kuptimit të thellë të fjalëve, SHPEJT; SHPIJE; SHPIT,… të cilat do ti shpjegojmë në vazhdim.

Nga kjo; SPIRR do të thotë SPI e shtime në IRR, duke ndërtuar gjësend në trajtën SPIRR, ashtu si GURR= GU e shtime në URR duke krijuar formën e re, GURR ka veti të GU dhe URR=ARR.

Kështu,

SPIRR=SHPIRR=SHPI+IRR(ARR)=SHPIRR

SPERR=SHPERR=SHPE+ERR(ARR)=SHPERR (fjala gjermane SHPERR, Geshperrt merr kuptim vetëm nëpërmes Shqipes, SHPE=SHPIJE=SHPEJE në ARR=ERR,., prej nga kemi SHPERR, GESHPERR që do të thotë MSHELJE)

SPORR=SHPORR=SHPO+ORR(ARR)=SHPORR (SHPO=SHPIJ në ORR=ARR, pra SHPOJe=SHPIJE duke u rras në ARR/ORR, pra një ikje , mshelje përbrenda ARRES).

SPURR=SHPURR=SHPU+URR(ARR)=SHPURR (SHPURR, SHPORR, marrin kuptim logjik të jashtëzakonshëm duke treguar thellësinë shqipe, ashtu SHPIJE, SHPOJ në ARR, ku pjesa SHPO/SHPU/SHPI/SHPY/SHPA,..., ngjitet me (formën) ARR, hin/hyn në ARR, bashkdyzohet me (formën) ARR, marrin formë dhe kuptim krejt të ri, duke u futur në ARR, dhe ashtu pjesa SHPOJE=SHPIJE=SHPUJE=SHPAJE=SHPEJ veshin format fizike të tyre me sipërfaqe të gung'zume (zum=zame=n'zame=zan si ARR/URR/IRR/ERR,...)

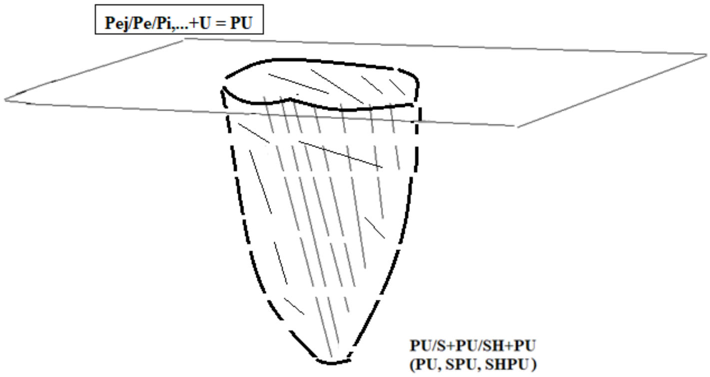
SPYRR=SHPYRR=SHPY+YRR(ARR)=SHPYRR

SPARR=SHPARR=SHPA+ARR(ARR)=SHPARR, ..., e kështu me radhë.

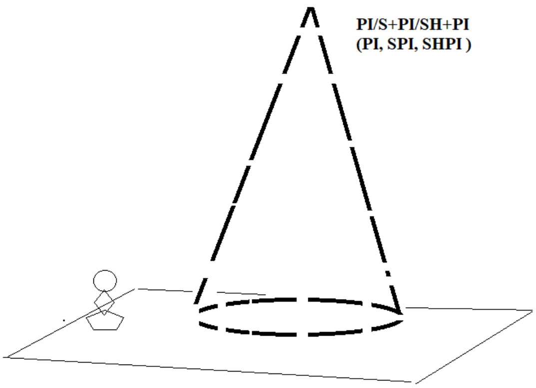
Besoj, lexuesi nuk do ta ketë të vështirë ti përgjithësoj këto sqarime edhe për fjalët e tjera përmbajnë format; ARR, IRR; URR; ORR; ERR; YRR, ... si dhe RRA; RRI; RRU; RRO; RRE; RRY;..., etj., për të cilat kemi fol me parë.

Shënime:

Nga kjo SPI, SPE, SPU, SPO, SPA, SPY, si dhe SHPI, SHPA, SHPE; SHPO, SHPY, SHPU,

Natyrisht kjo pamje në formën e konit është përafrim aspak i saktë, shembull Pi, SPI, SHPI duhet të ishte me shumë në formën afërsisht cilindrike me shumë thepa, me fund MAJE. Pra, ajo duhej të ishte më shumë thepa, dhe po ashtu ma e lakueshme, ma e shformuar, me bashkimin të shumë PI-ve duke krijuar shumë PI=SHPI (natyrisht SHUM*PI nuk na epin SHPI por është përafrim ashtu me SH ndërlidhet me Sasinë e PI-ve dhe zhvendosjes se tyre bashkë me PI duke krijuar një shtjell të përbashkët SHPI, si dhe S*PI=SPI, etj.

Këto vizatime janë vetëm përafrime ashtu tek lexuesi të bartin (bajn) pamjen dhe të nxisin parafytyrimin e tij. Nga kjo SHPU, SHPUJ, ... shtrihet në U, zhvillohet dukuria nën sipërfaqen rrethuese të mjedisit ose mrena vet trupit, gjësendit.

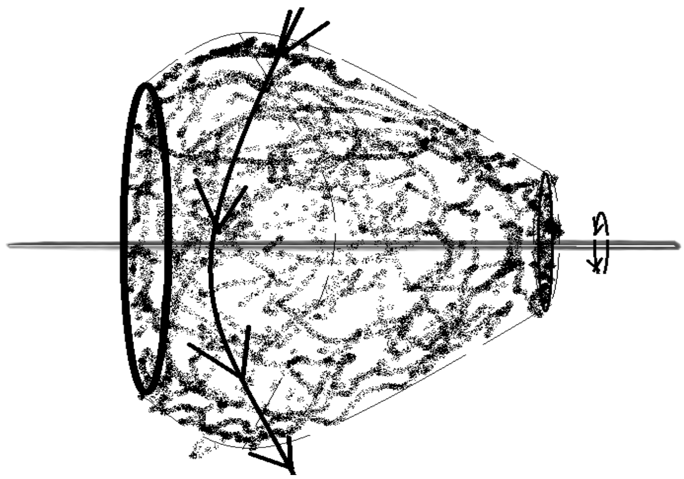
SHPE, SHPET, SHPEJT; SHPEJ, shpengon, Shpen, Shpejton, shpenrron,...etj.,.. shpjegon hapësirën larg, ose largohet vazhdimisht nga vështruesi (njeriu, krijuesi i fjalës për dukurin përkatëse ku dhe parafytyrohet se aty asht nu sistemi koordinatave pej nga krahasohet dukunia (dukuria) e pershkrume/përshkruar me fjalën n’shqyrtim).

Nga kjo, SH është sasia e gjësendit (në sasi me të vogël S), e cila qëndron si shtjell merr formë të trupit, dh e ekziston si e tillë në hapësin, ashtu

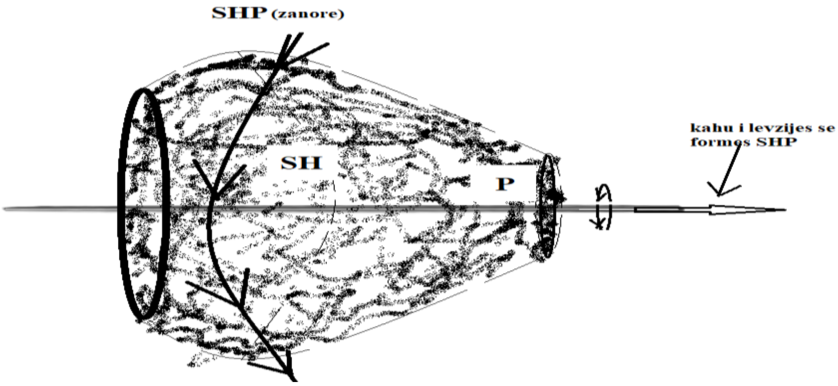
me boshtin e saj qendrore përreth secilës ndodh lëvizja e sasisë së materies, si shtjell, *SHell, Shel, Shall, Shal,...* e merr formën PI kjo sasi në lëvizje të *vrullshme/vrellshme*/vrallshme/vrillshme/vrollshme,..., ashtu duke u zhvendos në këtë formë (shllunge) në natyrë duke krijuar forma fizike; SHPI, SHPU, SHPE, SHPA, SHPY, SHPO, SHPOK, SHPAK, SHPAKL, SHPALE, SHPLA,..., e kështu me radhë.
Natyrisht si formula matematikore, e cila na ep lakoren, sipërfaqen e lakuar në hapsin, e cila me rritjen e fuqisë se ndryshoreve (ndryshoreve) shtohet numri i lakesave dhe përthyerjeve si dhe përmasave të trupit.

Po ashtu me SH epet veç sasi e materies, gjësendit në hapësirë, e cila ka lëvizje shtjellore por jo zhvendosje të përcaktuar në krahasim me personin (*vështruesin, no rojt'sin, i cili paraqet edhe pikën krahasuese, prej nga qyret dukuria/forma*). Me marrjen e zanores përkatëse ku SHP, merr formën fizike si në figurën e mëposhtme

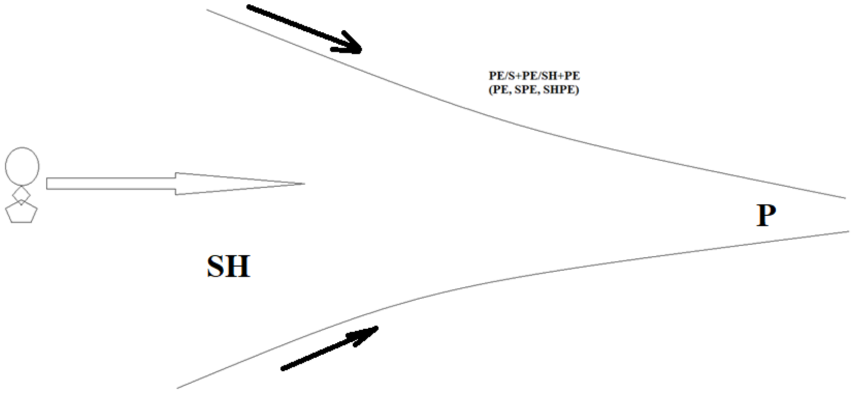
SHP

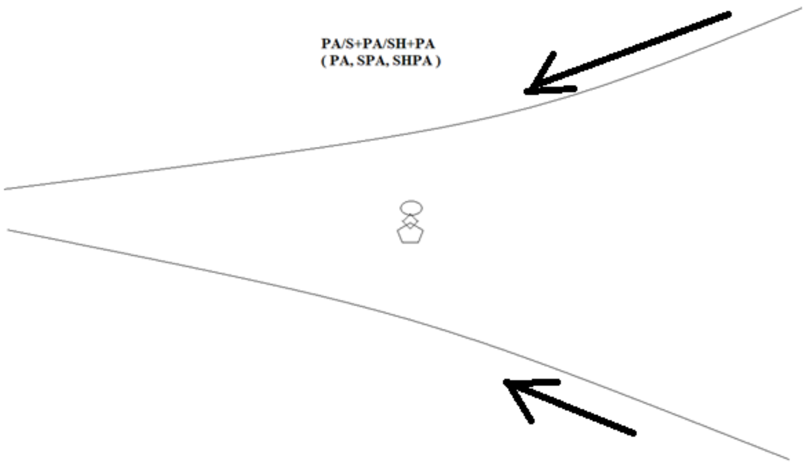
Në figurën e mësipërme kemi përshkruar afërsisht formën SHP, si dhe boshtin e rrotullimit, ose me një bosht ku përqendrohet pjesa me e madhe e masës se materies, gjësendit. Kurse në figurën e mëposhtme kur fjala SHPE, SHPU, SHPI,... në përgjithësim SHP(zanore) merr formë me të zgjatur, varësisht se me cilën zanore shoqërohet (kështu gegnisht është forma ma e saktë SHOQNOHET= SHOQ NOHET, pra NOHET SHOQ-i, ku SHOQ përshkruan pamjen nga pika e kundërt e asaj prej nga kqyret forma e përshkruar me fjalën QOSH, kurse SHOQEROHET = merr kuptimin SHOQ 'ROHET /RUHET ose SHOQ'QEROHET; kështu kemi të bëjmë me QER-umjen e SHOQ) duke përshkruar kahun e zgjatimit të trupit (formës, gjesendit), me saktë sasisë se gjësendit në formën e paraqitur.

SHPE, përshkruan formën SHPE në largim ose shumë larg vështruesit, në hapësirën E, ku vështruesi nuk është pjesë e asaj formë, dhe nuk është pjesëmarrës në dukurin/dukunin

SHPA , përshkruan formën e tillë, ku (vështruesi, no rojtsi) përshkruesi është pjesë e hapësirës, ku shtrihet forma SHPA

***Rrjedhime të fjalëve SPIRR/SHPIRR*,..**

T'i sqarojmë me shembuj të thjesht, fjalët e mëposhtme;
SHPIRR, si dhe CPIRR, po ashtu CPIRR/ SPIRR/SHPIRR =CPI/SPI/SHPI ngjit, shkri në formën ose me saktë fut/mshel në formën IRR, krijohet fjala SPIRR/SHPIRR, pra SHPI në IRR/ARR.
SHPARR, si dhe CPARR, po ashtu CPARR/ SPARR/SHPARR =CPA/SPA/SHPA ngjit, shkri në formën ose me saktë fut/mshel në formën ARR, krijohet fjala SPARR/SHPARR, pra SHPA në ARR.
SHPORR, si dhe CPORR, po ashtu CPORR/ SPORR/SHPORR =CPO/SPO/SHPO ngjit, shkri në formën ose me saktë fut/mshel në formën ORR, krijohet fjala SPORR/SHPORR, pra SHPO në ORR/ARR.

SHPERR, si dhe CPERR, po ashtu CPERR/ SPERR/SHPERR =CPE/SPE/SHPE ngjit, shkri në formën ose me saktë fut/mshel në formën ERR, krijohet fjala SPERR/SHPERR, pra SHPE në ERR. Prej nga shihet lidhja me fjalën gjermane SPERRE/gesperrt, e cila përshkruan gjësendin e mshelun, msheljen e derës,..., me kuptimin; SHPIJE në ARR ose SHPE/SHPAJ e rrasne mrena në ARR/ERR,... etj.

SHPYRR, si dhe CPYRR, po ashtu CPYRR/ SPYRR/SHPYRR =CPY/SPY/SHPY ngjit, shkri në formën ose me saktë fut/mshel në formën YRR, krijohet fjala SPYRR/SHPYRR, pra SHPY në YRR.

1)

GURR=GU e shtime në URR/ARR, prej nga marrim formën e re GURR, e përbërë me bashkimi GU dhe URR.

GARR=GA e shtime në ARR/ARR, prej nga marrim formën e re GARR, e përbërë me bashkimi GA dhe ARR.
GERR=GE e shtime në ERR/ARR, prej nga marrim formën e re GERR, e përbërë me bashkimi GE dhe ERR
GIRR=GI e shtime në IRR/ARR, prej nga marrim formën e re GIRR, e përbërë me bashkimi GI dhe IRR
GORR=GO e shtime në ORR/ARR, prej nga marrim formën e re GORR, e përbërë me bashkimi GO dhe ORR
GYRR=GY e shtime në YRR/ARR, prej nga marrim formën e re GYRR, e përbërë me bashkimi GY dhe YRR.
Ashtu si dhe
GJURR=GJU shti/rras/fut në URR/ARR, prej nga marrim formën e re GJURR, e përbërë me bashkimi GJU dhe URR.
GJARR=GJA shtime/rrasne/futne(futur)në ARR/ARR, prej nga marrim formën e re GJARR, e përbërë me bashkimi GJA dhe ARR.
GJERR=GJE shtime/rrasne/futne(futur)në ERR/ARR, prej nga marrim formën e re GJERR, e përbërë me bashkimi GJE dhe ERR
GJIRR=GJI shtime/rrasne/futne(futur)në IRR/ARR, prej nga marrim formën e re GJIRR, e përbërë me bashkimi GJI dhe IRR
GJORR=GJO e shtime në ORR/ARR, prej nga marrim formën e re GJORR, e përbërë me bashkimi GJO dhe ORR
GJYRR=GJY e shtime në YRR/ARR, prej nga marrim formën e re GJYRR, e përbërë me bashkimi GJY dhe YRR.

2

Si dhe SURR=SU e shtime në URR/ARR, prej nga marrim formën e re SURR, e përbërë me bashkimi SU dhe URR.
SARR=SA e shtime në ARR/ARR, prej nga marrim formën e re SARR, e përbërë me bashkimi SA dhe ARR.
SERR=SE e shtime në ERR/ARR, prej nga marrim formën e re SERR, e përbërë me bashkimi SE dhe ERR
SIRR=SI e shtime në IRR/ARR, prej nga marrim formën e re SIRR, e përbërë me bashkimi SI dhe IRR
SORR=SO e shtime në ORR/ARR, prej nga marrim formën e re SORR, e përbërë me bashkimi SO dhe ORR
SYRR=SY e shtime në YRR/ARR, prej nga marrim formën e re SYRR, e përbërë me bashkimi SY dhe YRR.
Ashtu si dhe
SHURR=SHU e shtime në URR/ARR, prej nga marrim formën e re SHURR, e përbërë me bashkimi SHU dhe URR.
SHARR=SHA e shtime në ARR/ARR, prej nga marrim formën e re SHARR, e përbërë me bashkimi SHA dhe ARR.

SHERR=SHE e shtime në ERR/ARR, prej nga marrim formën e re SHERR, e përbërë me bashkimi SHE dhe ERR
SHIRR=SHI e shtime në IRR/ARR, prej nga marrim formën e re SHIRR, e përbërë me bashkimi SHI dhe IRR
SHORR=SHO e shtime në ORR/ARR, prej nga marrim formën e re SHORR, e përbërë me bashkimi SHO dhe ORR
SHYRR=SHY e shtime në YRR/ARR, prej nga marrim formën e re SHYRR, e përbërë me bashkimi SHY dhe YRR.
3)

PURR=PU e shtime në URR/ARR, prej nga marrim formën e re PURR, e përbërë me bashkimi PU dhe URR.
PARR=PA e shtime në ARR/ARR, prej nga marrim formën e re PARR, e përbërë me bashkimi PA dhe ARR.
PERR=PE e shtime në ERR/ARR, prej nga marrim formën e re PERR, e përbërë me bashkimi PE dhe ERR
PIRR=PI e shtime në IRR/ARR, prej nga marrim formën e re PIRR, e përbërë me bashkimi PI dhe IRR.

PORR=PO e shtime në ORR/ARR, prej nga marrim formën e re PORR, e përbërë me bashkimi PO dhe ORR. PYRR=PY e shtime në YRR/ARR, prej nga marrim formën e re PYRR, e përbërë me bashkimi PY dhe YRR.
,..., e kështu me radhë.

Shënim;

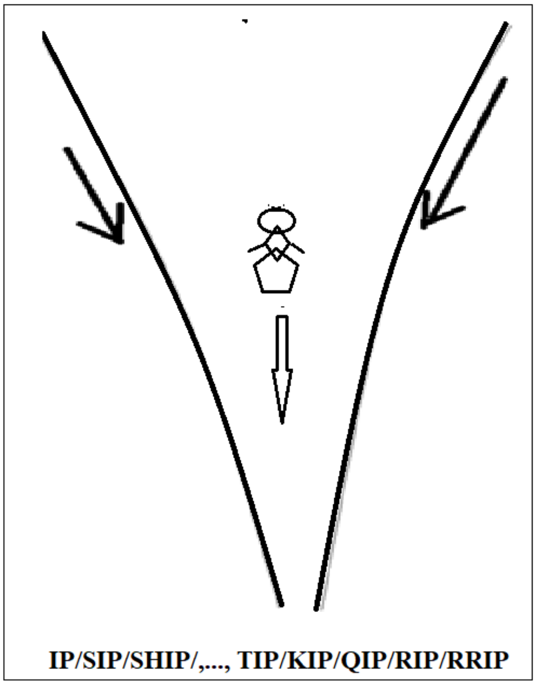
Kur themi; RADH, RADHI, RADHITJE do të thotë kemi thënë;
RADH= DHA RA, RA DHA në trajtën ADH=DHA + RADHITJE=RA DHITJE=DHATJE=DHAT=DHIT=DHET,..
REDH, marohet nga RE EDH ku EDH është me kuptim të njëjtë DHE, pra DHE një RE, ku RE është formë me kuptim afërsisht të njëjtë me RA. Nga këto krijohen fjalët; BREDH, DREDH, TREDH , KREDH, ... prej nga krijohen fjalët si BA REDH=BREDH, DA REDH=DREDH, KA REDH=KREDH, të REDH=TREDH,...etj. Si rrjedhim kemi fjalët; TREDHJE, TRADHTI, TRUDHET, TREDHTAR,..., etj.

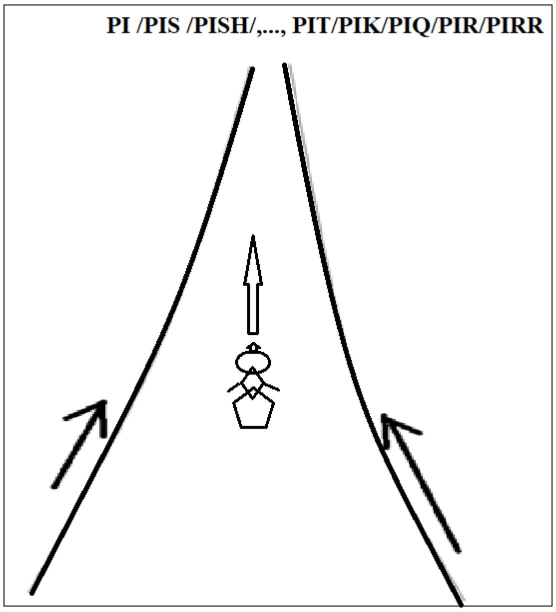
Të gjitha fjalët RADH, REDH, RIDH, RODH, RUDH, RYDH u krijuan të njëjtën mënyrë nga; RA + DHA, RE + DHE, RI + DHI, RO + DHO, RU + DHU, RY + DHY, ku DHA=DHE=DHI=DHO=DHY=DHU kanë kuptimin më DHA-n por në hapësira e nivele të ndryshme krahasuar më pikën, sistemin e koordinatave ku gjendet njeriu i cili e krijon fjalën përkatëse. Për më shumë shiko në pjesët; 1,2,3 të librit Msheftësit e Gojës.

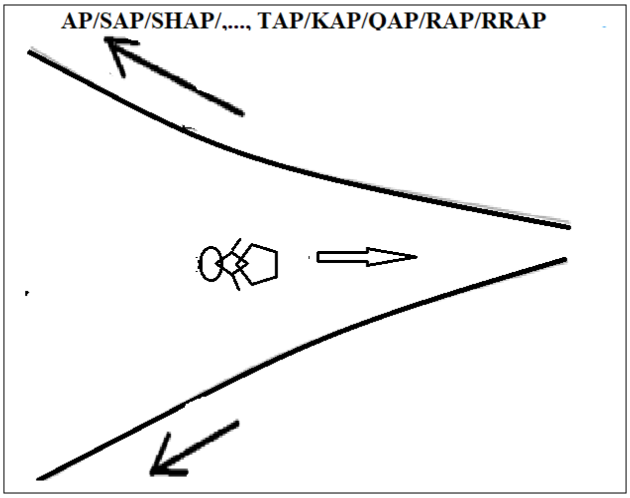
SHPEJT/PEJT

Në koftë se ecim, ose lengu rrjedh nëpër tehet, formave (të vizatuara në figurat), atëherë do të kuptojmë lidhshmërinë ndërmjet SHPI-SHPIJE, SHPA-SHPAT por edhe SHPAJT, mandej SHPE prej nga SHPEJ, SHPEJT, si dhe SHPU, SHPUJT, SHPO, SHPOJT, SHPOJTI,

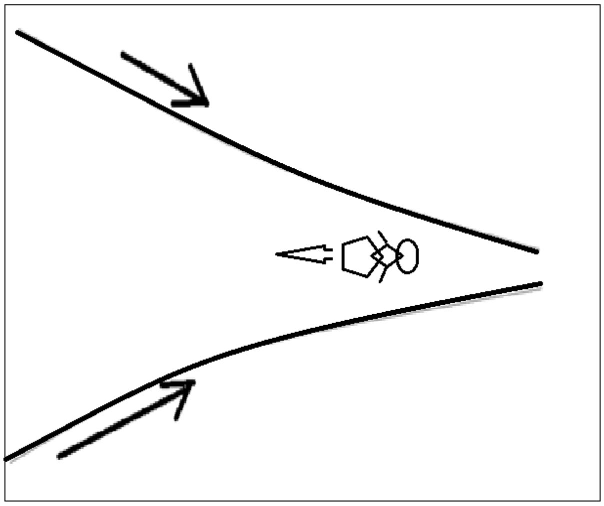
Por edhe fjalëve; SHPAT, SHPALL, SHPEJT; SHPELL, SHPULL, SHPOLL,..., ;

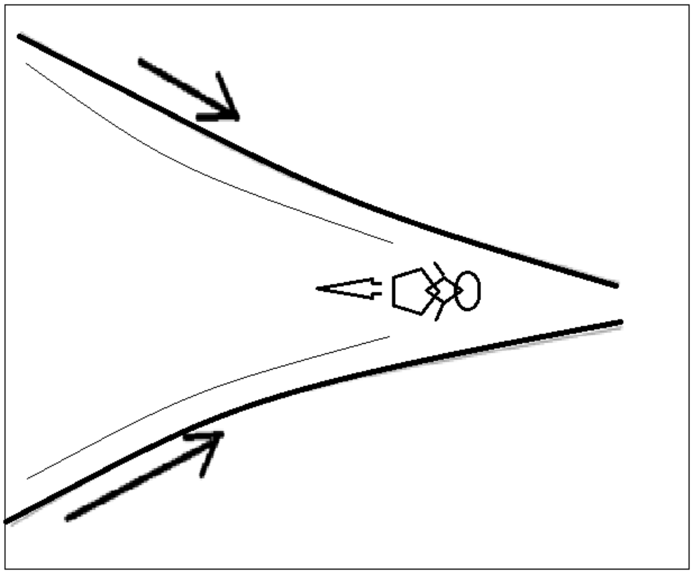

PI /PIS /PISH/,..., PIT/PIK/PIQ/PIR/PIRR

AP/SAP/SHAP/,..., TAP/KAP/QAP/RAP/RRAP

PA/PAS/PASH/PAT/PAK/PAR/PARR ,...

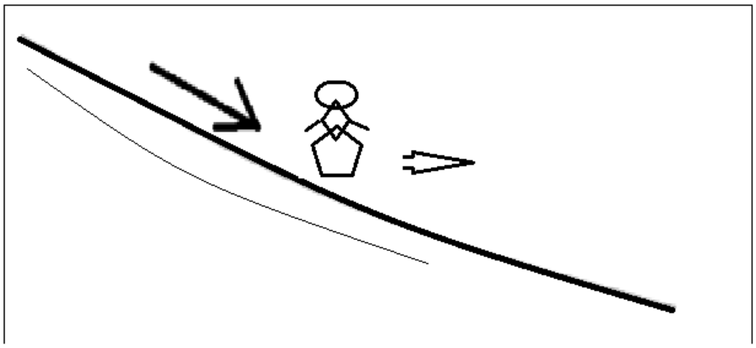
PA/PAS/PASH/PAT/PAK/PAR/PARR ,...

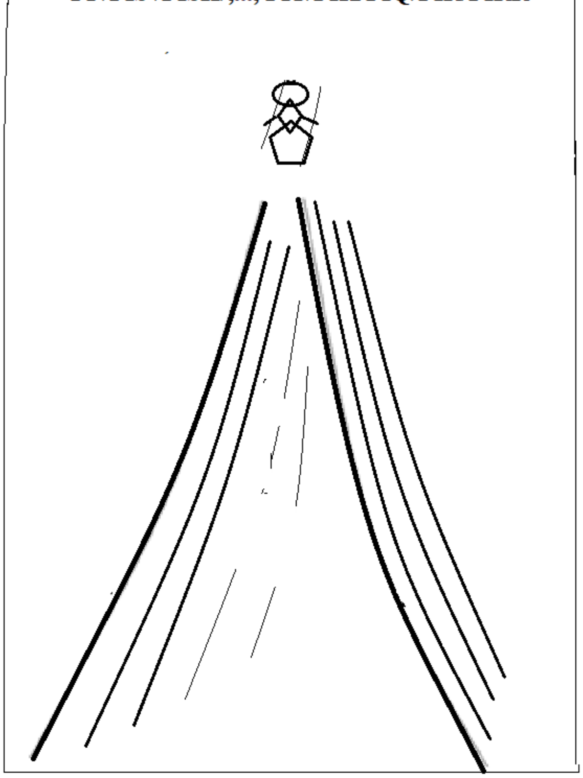
EP/SEP/SIP,...,AP/JEP/JAP/HAP/

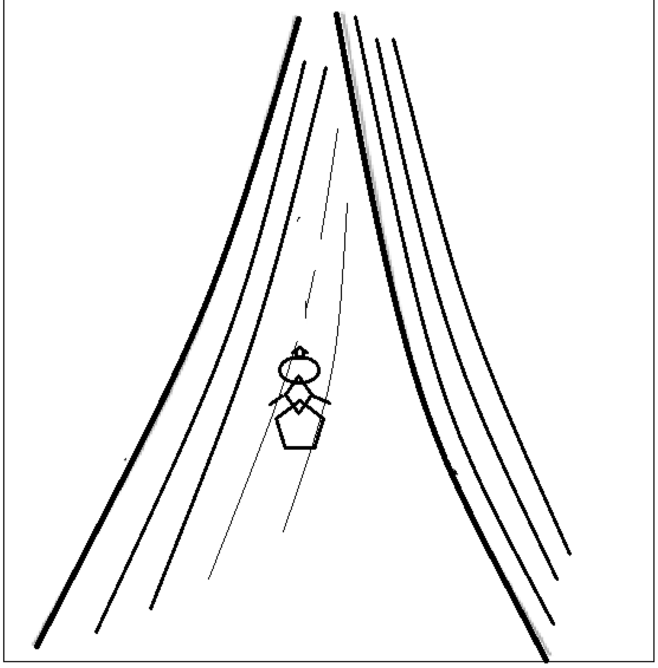
PA/SA PA/SHPA/SHPAT/SHPAJT/SHPASH,....,PE/SHPE/SHPET/SHPEJT/SHPESH

PI /PIS /PISH/,..., PIT/PIK/PIQ/PIR/PIRR

PI/PY/PO/PA,.../SHPI/SHPU/SHPO/SHPA/SHPY

Pa	*Pe*	*Pi*	*Pu*	*Py*	*Po*
Spa	*Spe*	*Spi*	*Spu*	*Spy*	*Spo*
Spat	*Spet*	*Spit*	*Sput*	*Spyt*	*Spot*
Pat	*Pet*	*Pit*	*Put*	*Pyt*	*Pot*
Span	*Spen*	*Spin*	*Spun*	*Spyn*	*Spon*
Spall	*Spell*	*Spill*	*Spull*	*Spyll*	*Spoll*

Si dhe ‘ shumësin’ e S, i cili është SH.

Pa	***Pe***	***Pi***	***Pu***	***Py***	***Po***
SHpa	***SHpe***	***SHpi***	***SHpu***	***SHpy***	***SHpo***
SHpat	***SHpet***	***SHpit***	***SHput***	***SHpyt***	***SHpot***
Pat	***Pet***	***Pit***	***Put***	***Pyt***	***Pot***
SHpan	***SHpen***	***SHpin***	***SHpun***	***SHpyn***	***shpon***
SHpall	***SHpell***	***SHpill***	***SHpull***	***SHpyll***	***SHpoll***

SHPI/SHPIN (shpa/shpan; shpu/shpun; shpo/shpon; shpe/shpen)

Nga SHPAN, e nisur nga kuptimin PAN, ku në ep pamjen e An-es, në trajtën Pe/PA,...+AN duke e fituar shtrirjen fizike të An-es para personit. Shpan na ep shtrirje të gjësendit në An. Kështu emri SHPIN/SPIN në përshkrimin e ‘Shpraztines’ një gjësend më formën PIN, Shpin na ep formën e cila ka pamjen e Kulmit më Maje, si SHPI, por me tepër përqendrohet për të treguar e pershkruar se përbrenda është e shprazt. Pra, ***SHP(zanore), si; SHPO; SHPI; SHPU; SHPY; SHPA; SHPE, na ep hapësirën e shprazt, dhe format përshkruhen me; PA; PI; PO; PU; PE, PY të cilat shtrihen brenda nesh.***

Nga kjo kur themi;

‘SHPINA po më dhem,

po ashtu,

SHPIN teme e marova para tri vjet.

Ne të dy rastet SHPINA e njeriut, si pjesë e trupit të tij dhe SHPIN tregues i vendbanimit, fjalët kanë të njëjtin kuptim, i bazuar në formën fizike, ku përbrenda gjësendit është bërë ***shpi***mi ashtu duke krijuar formën SHPIN e tillë ku nohen organet e trupit të tij. SHPI, SHPIN, SHPIM, përshkruan formën e thymjes se gjësendit ashtu duke krijuar shpraztinen e tillë më veçorit e tilla të emnume si; SHPIN

SHPAN

SHPUN

SHPON

SHPYN,..
Por edhe
SHPALL (kështu kur themi AI SHPALLI HAPTAS në jemi në bazë duke e menduar një formë të tillë ku mrena ka shpraztin dhe jashtë e veshur më gjësend materie duke krijuar mrojtje/mbrojtje për pjesët të cilat gjenden brenda saj.
Nga, SHPEL/SHPELL
SHPUL/SHPULL
SHPIL/SHPILL
SHPOL/SHPOLL
SHPYL/SHPYLL,...etj.

Nga vijmë në përfundim për lidhshmërinë më gjuhën shqipe të disa fjalëve gjermane siç janë Spulen, dhe Spiel, Spuken (megjithatë këto fjalë në gjermanisht marrin më shumë formën e shpjegimit të lëvizshmërisë, derisa në shqip i ruan të dy kuptimet, edhe përshkrimin e formës fizikë në kohë e hapësirë, dhe levizjen e mundshme të cilat e mundësojnë këto forma)

Kjo e përshkruan më shumë zhvendosjen e brendshme në trupin e gjësendit duke krijuar 'shpraztinen' SHPIN për banim, dhe SHPINen e njeriut, ku brenda saj vendosen (nohen) organet jetësore të cilat kryejnë veprimin brenda trupit të njeriut.

Të gjitha këto fjalë janë më kuptim të njëjtë më format fizike të cilat apin(epin) kuptimet SHPUN/SHPON. Me të njëjtat kuptime janë po ashtu fjalët; SHPIN, SHPINA, kështu SHPIN, SHPINA, përshkruan (zbrazëtirën) shprazti e cila mund të mbushet brenda më gjësende (organe, uji, banore, njerëz, ..., etj.). Dallimi ndërmjet SHPIN; SHPEN; SHPUN, SHPON qëndron në atë se SHPIN e përshkruan formën e I-s*ë*, e cila përfarohet më cilindër, duke paraqitur trupin e njeriut, numrin ***1***, por edhe hapësirën, vëllimin e asaj hapësire, më gjerësinë t*ë* papërfillshme *në* krahasim më gjatësinë,..., etj. (shiqo në pjesët 1,2,3 Mshfet*ë*sit e Goj*ë*s t*ë* botuara në vitin 2019 pjesa e par*ë* dhe 2020 pjesë 2, dhe 3). Kurse kjo '*lloj shpraztine mrena gjesenit'* formë*n* fizike SHPON shtrihet në hapësirën O, SHPAN në hapësirën A, më përmasa të medha si dhe SHPEN, janë të formës përbrenda janë të 'shprazta' ashtu në trajtën SHPEN; sepse gjithmonë janë në largësi, ose në kohen më të madhe janë në largësi në fluturim, prej nga shtrihen si SHPIME, të formës SHPON/SHPIN por në hapësirën E, prej nga marrim SHPEN.

Nga kjo format fizike SHPO, SHPI, SHPE,... si dhe SHPOJT; SHPEJT; SHPIJT SHPAJT,..., etj., na (j)epin format fizike të cilat ndihmojnë levizjen në trajtën SHPEJT (*shembull, n*ëp*ë*r *SHPAT si dhe format fizike n*ë *natyr*ë*; PI, PE, DRA/DRI,... mund të ketë rrjedhje t*ë lëngjeve, trupave e *gjësendeve n*ë lëvizje*).* Prej nga SHPEJT, SHPETIM, SHPEN kanë ndërlidhje në formën SHPO, SHPI, SHPU nëpër të cilat mund të ndodhin lëvizje të llojit 'SHPOJ me turvjel', 'SHPIJE TEPOSHT', SHPAJ ANEJ KA MALI, ...etj.

Rrjedhimisht; SHPATIN, SHPATOJ, SHPAT; SHPUT; SHPET, SHPEJT, ..., janë në ndërlidhje të ngusht më format, SHPI, SHPO, SHPU, SHPA....etj.
Nga kjo; SHPIN, e SHPUNE, e SHPUT=e SHPIT,..., etj.

Shënim: (Në gegnisht nuk kemi Shënim por SHENIM=SHO/SHE+NUM, SHOH NUME, me NUM/NIM-je e veprimit SHE(h), gjësendin të cilin e SHE(h):

TURVJEL= TURI VJEL, pra, vjel me TURI, pse jo edhe TURI me VAL=VELE.

Nga SHP kemi formën simetrike PSH
Si dhe SH(zanore)P, dhe P(zanore)SH, e cila përshkruajnë format afërisht të njëjta por shikuar nga pika të kundërta duke i dhënë po ashtu sipas renditjes në fjalë rëndësi dukurisë në fjalë.
Kështu kur themi;
PSHTU
PSHTY
PSHTO
Kemi
SHPETU
SHPETO
SHPOT,...etj.
Nga kjo kemi ndërrimin PSH,... në SHP,...
Duhet të mos harrojmë se fjalët SHPIN, SHPAN, SHPI, SHPU,...përputhen plotësisht me formën e krijuar nga SHPUMJA/SHPIMI në trajtën SHPIN, SHPUN, SHPI, SHPU; SHPA, ...kjo formë tregon hapësirën e krijuar nga SHPIMI, dhe në të futen, rrasen, palohen gjerat/gjanat brenda/mrena duke e musha të hapësin. Kështu SHPIJA, SHPOJA kanë të njëjtin kuptim bazë.

Nga kjo rrjedh se emni Shpija është krijuar në lashtësinë e largët, me siguri 9000-12 000 vite me pare, pasi që njerëzit jetonin në vendet e SHPUME, SHPUNE SHPINE, duke e quajtur kështu Zgavren, tuj maru hapësina të tilla, të cilat në *njërën anë kanë gjansi/gjerësi kurse në anën tjetër përfundojnë në hapësirën/hapesinen e tkurrun, siç quhet gjermanisht SHPI(c). Nga kjo kemi edhe bazën SHPE=SHPO=SHPI, prej nga është krijuar SHPE(LLA). E dimë, se kemi; SHPIJA; SHPINA, SHPUNA, SHPENA, SHPELLA; SHPULLA (ku merr formën e tillë, ose përdorej për SHPUT=SHPUMJE, duke bërë gropën në tokë, të atillë, duke krijuar formën; veprimin; SHPU, SHPUMJE,... Prej nga mund të ketë marrë rrjedhje të tillë të emnave duke na dhënë fjalën SHPULL, pra kur i bijën njeriut në faqe, në fytyrën e tij ka perpjekje me ba SHPUMJE).*

LIDHSHMëRIN/LIDHM'NIN

Fjalë e marume LIDH+M*NIN, me kuptimin LIDH, dhe DHM=DHAM pra DHAN-je, si M*N=MAN, dhe fjala e fundit NIN=NAN=NON=NUN=NYN, me kuptimin bazë me NU. Shemull; ***ata i nun shpijat n'kodra.***

Kështu NU ka kuptimin me NU në U, NI ka kuptimin me NU në I (vëllim, hapësin me gjansi të vogël dhe me gjatësi të madhe, si dhe përshkruan përparimin në gjatësi të formës/gjësendit/veprimit, e jo shumë n'gjansi)
NA veprimin NU në hapësinen A
NO veprimin NU në hapesinen O,..., etj.

OPTIK (AP/JAP-APTIK=JAPTIK)

*OPTIK mund të ndërlidhet me kuptimet ; APTIK= APT, HAPT, pra OPTIK gërshetohet ngusht em AP=HAPT, kështu OPT=HAPT, por edhe si JAP=JAPJE, pra drita t*ë merret si gjësend e cila EPET, ose EPT'IK, si JEPT'IK, APT'IK, OPT/JOPT/OPT'IK/JOPT'IK/JAPT'IK,.... *Krejt e natyrshme, drita mund të përkufizohet dhe kuptohet nga njeri/njeriu i lasht si HAPJE por edhe si APJE/JAPJE/JEPJE/JUPJE, si dhe BA+APJE=BAPJE, BA/BU,...+ JUPJ=BUJUP-je,... . Kështu kur lind djelli, pra vije drita, atëherë kemi QELLA, e cila ndërlidhet me interpretimin QELA=QELT, pra gjësend i QELUN, në kuptimin i HAPT. Pra, është logjikë e ndërtimit të pamjes se Dritës me Hapjen, =APTIK=OPTIK.*
AP, HAP, JAP, por edhe kAP, mAP, lAP, sAP, nAP
Por edhe;
IP, HIP, JIP, por edhe kiP, miP, liP, siP, niP, vIP, sIP, shIP
OP, HOP, JOP, por edhe kOP, mOP, lOP, sOP, nOP, sOP, shOP
UP, HUP, JUP, por edhe kUP, mUP, lUP, sUP, Nup; sUP, shUP
EP, HEP, JEP, por edhe kEP, mEP, lEP, sEP, nEP, sEP, shEP
YP, HYP, JYP, por edhe kYP, mYP, lYP, sYP, nYP, sYP, shYP
UP, HUP, JUP, por edhe kUP, mUP, lUP, sUP, nUP, sUP, shUP
HAPTIK,prej APTIK si AP/HAPT+IK.

Mund të jetë shumë bindëse Optik nuk ka të beje me dritën, por përshkruan hapësirën e HAPT 'te that' ndërmjet qelles e tokës. Pra; pjesa ndemjet se cilës shtrihet jeta e jon edhe pamja; sipërfaqes se qelles dhe sipërfaqes se tokës, si dhe fjala Ik e ngjitur në fund të fjalës HAPT, prej nga ndërtohet vazhdimësi e pjesës/formës HAPT e cila largohet sipas kuptimit IK/EK/AK/OK/UK/YK. Kjo forma HAPT shpërndahet në largim sipas kuptimit IK, e cila fjalë përshkruan afrim me pikën kryesore krahasuese ku

krijohet fjala në përpjesë me dukurin/formën/dukurin e cila u zhvillohet në kohë dhe hapësirë.

Kjo pjesa IK/AK/EK/UK/OK/YK shpesh në përshkrimin e pamjes me sy, na ep ligjin e perspektives. Derisa fjala HAPTAS shpreh sasinë e HAP-jes (***Shënim: Mos harro HAP, HAPJE mrena e ka veprimin AP, APJE, pra i EP/AP në kuptimin merr përshpejtim, merr vEPrimin levizje të (SHP)ejt, ku harxhohet energji/fuq, mun/mund, ku turr e vrAP jEPet për te/të m'rri (a'rrit) dej të pika e caktuar)***, nëpërmes SA=AS HAP, HAPTIK, shpreh largimin/ngushtimit ose afrimin/zgjanimin, si dhe përmasat e asaj HAPJE në trajtën (formën e trupit, hapësirës e përkufizuar nëpërmes tingullit dhe po ashtu she(n)jes I ose O, ose A,..) e I-së ose O, A, sipas vetive të cilat bartin zanoret, kemi shpjeguar me përgjatë librit Msheftësit e Gojës.

Pra, kahun e lëvizjes në krahasim me pikën kryesore ku gjendet krijuesi i fjalës. Nga kemi; KAQANIK, TRASHANIK, MIK, VIKE, MAKA; MUKE; MOK,.., ep format e 'zgatuna' të cilat përmbahen në pjesën e fjalës se parashkruar, pra ***(pjesa e fjalës)K, (pjesa e fjalës)IK/EK/UK/OK/AK/YK.***

Po ashtu në shqip kemi;
SHIKO/SHKI
SHUK/SHKU
SHOK/SHKO
SHAKA/SHKA
SHYK/SHKY
SHEK/SHKE,...

ku pjesët SH(zanore)K paraqesin levizjen në largim ose afrim(ngatsim) të sasisë SH/S të gjësendit; SHA/SHE/SHU/SHI/SHO/SHY, por edhe veprimin e kryer, të krijuar tash me SHIK/SHAK/SHUK/SHOK/SHYK/SHEK

Kurse SHKU, SHKO, SHKI, SHKA, SHKY, SHKU, pra të formës SHK(zanore) në j(ep) largimin, por jo edhe afrimin me pikën kryesore ku gjendet njeriu i cili krijon fjalën përkatëse, duke përshkruar veprimin i cili nuk është kryer, si dhe përfundimi i saj nuk dihet.

Në të vërtetë të gjitha këto fjalë në bazë kanë kuptim të njëjtë duke përshkruar zhvendosjen e gjësendit/materies në format e tilla, ku zanoret U, A, I, E, O, Y, na japin në cilën largësi/lartësi në krahasim me pikën kryesore shtrihet sasia e gjësendit/materies dhe mjedisi e forma ku zhvendoset ajo. Natyrisht, gjithherë në krahasim me pikën kryesore ku gjendet krijuesi i fjalës, me anën e të cilës përshkruan dukurin përkatëse.

Duhet të ditur në disa rajone përdoret përshkrimi i rrëshqitjes, me fjalën SHKET, po ashtu e përshkruan SHKU-mjne, në trajtën SHKOT/SHKAT/SHKIT/SHKUT/SHKYT, të cilat në bazë kanë kuptimin e shkuarjes/SHKUMJES.

Prej nga formohen fjalët me bazë të njëjtë kuptimore që përshkruan dukuri të ndryshme, si SHKUMA, SHKUMOJ, SHKAM, SHKEM,.. të cilat e

përshkruajnë largimin, shkumjen, ecjen përpara në krahasim me vështruesin (ku gjendet pika krahasuese, n'daj dukurisë/formës/gjësendit).

Në të njëjtën mënyrë kemi; SHKET/SHKIT/SHKIJET, SHKUJAT, SHKAJT, si dhe SHKA/SHKI/SHKY/SHKO/SHKE, të cilat e përshkruajnë SHKYMJen pra SHKY=SHKO, duke na dhënë përshkrimin e SHKYrjes /SHKUARJES si SHKUMJE, sepse materia ka zhvendosje largim,...etj.

VEK/VAK/VUK/VOK/VIK/VYK

Fjala VEK në mënyrën me thjesht mund të jetë krijuar (maru) duke përshkruar punën e bere, si VE dhe HEK, pra me përafrimin VU+ HEK =VEK. Prej nga me anën e fjalës VEK shpreh largimin ose ardhjen kah vendi i largët. Prej fjala wecke (*në anglisht awakening, wake, awake wake, awaken, arouse, wake up, rouse, waken, excite, bring back, prompt, në shqip përafrohet si ardhje, ashtu në kuptimin VIKE, ose VAKE, VUKE, në dialektin e Kosovës, përshkruhet si Ardhje në trajtën VA AK, VI IK, duke përshkruar ardhjen ose largimin nga pika e caktuar ku qëndron përdoruesi i fjalës përkatëse* (*) (gjermane mund të ketë ndërlidhje me fjalën shqipe.

Nga kjo kemi; VEK. Në këtë mënyrë kemi shumë fjalë të (gashme, Gajshme , N'gajshme) ngjashme të marume, si;

VIK, VIKE, VIKAT,

VUK, VUKE, VUKAT

VOk, VOKE,

VYKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VY, VYEJ, kështu KA+ VY= VYKE, si *Ai Vyke shumë*

SI rrjedhim;

VYKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VY, VYEJ, kështu KA+ VY= VYKE, si *Ai Vyke shumë*

VOKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VO, VOJti (por edhe VOJ, me rrjedh si voj), kështu KA+ VY= VYKE, si *Ai Vyke shum*ë

VUKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VU, VUEJ, VUJTI (VOJTI; VAJTI; VEJTI, VYJTI,...) kështu KA+ VY= VYKE, si *Ai Vuke shumë. VUk në këtë rast merr kuptimin e njeriut që ka VU, duke maru shpija, duke ble tokë, por edhe të njëjtën kohë duke nrru/ndërruar vendbanimet herë pas here njeriu, grup njerëzish,..., etj.*

VAKE, ashtu duke e shpreh veprimin dhe vazhdueshmërinë e fjalës VA, VAJ, VAJKE, kështu KA+ VY= VAKE; VAJKE, si *Ai Vake shumë*

Nga kjo fjala arabe VAKIA, EL-Vakia mund të ketë ndërlidhje ose për rrjedhje nga familja e zhdukur që i përkiste shqipja dikur.

Me këtë VAKIA në shqip merr kuptimin VAJTI/VOJTI /VUJTI/VEJTI/VYJTI/VIJTI,...+ KI/KA/KE/KU/KO/KY, nga shohim se edhe emnat e njerëzve në të kalumen, si;
VAKA, VOKA, VUKE, VAJKA, (si dhe VAJKAL= VAJ KALOJ, ose VAJTI KALIM që përshkruan reliefin e tillë të rrjedhjes në lug, lugshtaj (lug+shtoj) ose ultesin (ultësirë) ndërmjet dy bjeshkë, ose edhe rrjedhshmërinë e fushës së pjerrtë nga naltsia në luginën e gjerë/gjan.

Ngjashëm (gashem, Gajshem) nga rrënja e njëjtë kemi ndërtimin e fjalëve
VAL (VAK, VASH, VAS, VAG, VAT, VATH, VAR, VARR, VAQ,....)
VEL (VEK, VESH, VES, VEG, VET, VETH, VER, VERR, VEQ,....)
VIL (VIK, VISH, VIS, VIG, VIT, VITH, VIR, VIRR, VIQ,....)
VUL (VUK, VUSH, VUS, VUG, VUT, VUTH, VUR, VURR, VUQ,....)
VOL (VOK, VOSH, VOS, VOG, VOT, VOTH, VOR, VORR, VOQ,....)
Për të cilat kemi folur hollësisht koftë drejtpërdrejt ose në ndonjë rast përgjithësuese.

SUL/SULJOT/SHUL/SHULJOT

SULMOJ=SUL (SA UL =S'UL, pra sasinë e Uljes, me përshkrimin e marrjes se nxitimin tuj nga/vrapu nëpër rrafshin që ka Ulje, dhe ashtu njeriu, gjësendi, trupi, mund të levize me përshpejtim teposht nga vete inercioni) MAJ, MAJ SUL-in. Tregon sasinë e gjësendit / materies me kah në Ulje, pra nëpër këtë 'pjerrtësi' njeriu mund të vrapoj/ngaj dhe ta rris shpejtësinë e tij, prej nga mund të ketë kuptimin SUL, SULMOJ=SUL+MAJ, pra MAJ=MOJ SULJE prej nga MAJ=MOJ+SUL/SAL. Ai SULEJ tposht shpatit, haptas kjo fjalw pa shtjellim të thell*ë*, pershkruajn sasinë e uljes teposht në kuptimin e lëvizjes me nxitim/përshpejtim nga vete masa e trupit si pasoj e ligjit të inercionit të mekanikes, si shembull; SA ULEJ, por dhe SULJE= SA ULJE,

Megjithatë fjala SUL mund të ketë kuptimin e njëjtë me levizjen nga brendësia kah jashtë, ashtu duke ndërtuar levizjen jo nga LART kah teposhtë, por nga poshtë kah Lart.

Nga kemi shumicën e fjalëve si; MUL/MULL, BUL/BULL, ZBUL-oj (Shënim; *nga BULOJ ashtu si BALOJ pra, përshkruan ngritjen nga brendësia U në trajtën UL, prej nga kemi BULOJN sythat, dhe Z'buloj ka kuptimin e zgjatjes së BULOJ.),* MULLOJ, ULLI/ULLOJ,...etj. Arsyeja e kësaj fjale, është se çdo gjë vije nga poshtë, dhe është me kah tek personi, i cili përdorë fjalën përkatëse. Nga kjo SUL është rrënja fjalës SULMOJ, ku SUL përshkruan po ashtu majet/majat (MAJ , pra me MAJT në gjatësinë ET, prej nga kemi; MAJ+ET), e lugjet e zhveshura të bjeshkëve

LEMZA/ LEZET

U krijua në rrugën më të shkurt, si ; LE ME ZA (***LA ME ZA, LE AM/EM ZA***), si dhe LEM ZA, pra gjësend i LAnun me ZA, ashtu si LAM ZA, LAM NAM, prej nga LEM ZA, ka kuptimin me LAN ZA, ky është edhe kuptimi i saj. Tjetër kuptim i cili përcillet n' ketë fjalë-i është;
LA ME ZA, LE AM/EM ZA , pra LE=kriju, maru, ndërtua/nẹ̈rtu nga gjësendi i cili LE ZA (Zanit/zërit), por edhe i cili E KA ZA në trajtën MZA (me n'zan, zan, n'xan). Pra MZA e keqja, M'ZA MALLKIMI, etj.
EM=AM=ashtu duke përshkruar MAjtjen në formën MA=ME.
Qashtu duke krijuar kuptimin LE + AM/EM + ZA=LEMZA.
Gjithashtu LE ME ZA= merr trajtën si LE M'ZA, pra le=krijua ose lAmn diçka e cila e ka M'ZA, ashtu gjësend i krijum/krijuar i cili tka ZA(në kuptimin ZA=KAP me dorë).

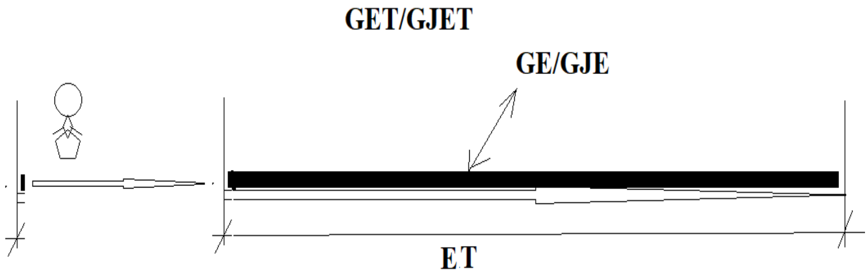
Në trajtën LEMZ na ep formën me të shkurt të LEMJES=krijimit të dukurisë, ashtu e LAMun, duke pas lëvizje në trajtën Z, me sakte, kemi (LEM)ZA= Pra me LAN në formën LAM ZA, ME LAN ZA, si LAMZA=LEMZA, LEMJE E ZANIT, sepse e len një za të çuditshëm, jo të zakonshëm, të veçantë,..., etj.
Te gjitha këto kuptime janë të dala nga shtjellimi i thjesht. Në të njëjtën mënyrë u krijua edhe fjala LEZET= LE ZET pra me Lan n'ZET, me lan n'zet'si. Lezet përshkruhet jo vetëm kënaqësia seksuale, por edhe kënaqësia, gëzimi, etj.

GAT/GET dhe GJAT/GJET

Kemi dhënë shpjegime të hollësishme në pjesët 1,2, 3 Msheftesit e Gojës (Guha shype dhe kuptimi i fjalëve t'saj) për fjalët; GA/GJA, GAT/GJAT, si dhe për AG/GA, GI/IG, GU/UG, GO/OG, GE/EG, YG/GY si dhe AGJ/GJA, GJI/IGJ, GJU/UGJ, GJO/OGJ, GJE/EGJ, GJ/GJY; si dhe fjalë tjera, si rrjedh nga këto kuptime.Këtu do të ndalem në shpjegimin e shkurt dhe të thjesht të GA, GE, dhe GAT/GET, si dhe GJA/GJE, dhe GJAT/GJET, prej nga kuptojmë se fjala GA ashtu me A të shkurt përshkruan gjësendit, me formë të caktuar për të cilën nuk të dhëna të hollësishme mbi te, sesi vepron, ndërtimin kimik, biologjike ,..., etj. Kështu GA është çdo trup me formë të caktuar e cila n'zan (nxan=n'zan, zanë) hapësirë me përmasa të caktuara, thjesht është GA element/gjësend/formë e trupit e caktuar, i cili e mbush/mush hapësirën. GA mund të quhej edhe pjesa e shpraztë e vetë hapësirës. GA/GE/GU/GI/GO/GY mund të jetë shumë e madhe e përberë nga këto GA

(GO; GI; GU; GY; GE,...) më të vogla, për të cilën gjësend nuk kemi të dhëna të mjaftueshme.

Megjithatë kjo GA e madhe duhet të jetë me A të gjatë (Ä), prej nga fillon dallimi ndërmjet GA me A të shkurt dhe GÄ me A (Ä) të gjatë. Prej nga marrim kuptimet e dy fjalëve si; GA dhe GAA (GÄ, ku Ä=AAA), derisa GA me A të shkurt ashtu si GJA përshkruan Gjësendin. GAA /GJAA (GÄ/GJÄ) me A të gjatë përshkruan hapësirën me shumë GA ashtu duke krijuar shumë G, të futura/futuna në hapësirën A, prej nga kemi GAAA, duke marrë kuptimin e GA_1 dhe GA_2, GA_3..., të cilat GAJN/n'GAJN/n'GJAJN njëra me tjetrën, prej nga GÄ krijohet në kuptimin e GAJshmenis (ngjashmërisë), për dallim nga GA/GJA (duke marrë marrëveshjen A të jetë e shkurt, kurse Ä të jetë e gjatë / gat)

Nga kjo kemi; GJ shumësin e G - së , për të cilën kemi dhënë shpjegime të hollësishme (në pjesët 1,2,3 Msheftësit e Gojës), krijohen kuptimet nga GA duke marrë GJA, dhe nga GAA duke ma GJAA, prej nga krijohet fjala NU+GJA=N'GJKështu shtrimja e GA në largësinë AT, marrim GAT, ashtu GJAT.
Nga kjo GA si dukuri dhe gjësend, vështruesi i përket asaj pjesë dhe e ndjen veten afër, ngatë saj, i përkasin të njëjtës hapësirë. Me largimin e GA-s nga pika kryesore ku qëndron vështruesi i cili e krijon/përdor fjalën për të përshkruar formën/dukurin përkatëse krijohet GE, pra hapësira A që i përkiste edhe vështruesi ku zhvillohej dukunia/dukuria GA/GJA/GJAT shndërrohet në E, pra largohet vështruesit, ashtu (qashtu) që ai nuk e ndjen veten pjesë të atij mjedis, fitohet nga GA në GẼ (E- e gat/gjat), prej nga kemi GAT në GET, si dhe GJAT në GJET.

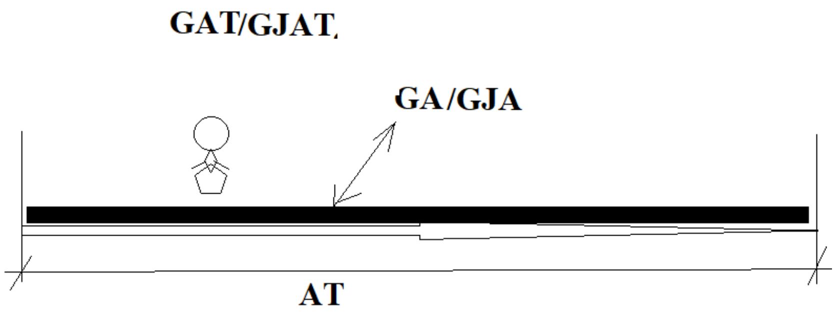
Si përshkrim i mjedisit, përmasës se tij kemi GAT, pra GA në AT marrim GAT, si dhe GE në ET marrim GET. Me fjalën GET përshkruhet gjësendi i ngjashëm me pra shumë GA-ja të njëjta me njëra tjetrën, duke shkuar në largësi ku vështruesi nuk i përket me atij mjedisi marrim GET.

Si rrjedhojë kemi GET (n'GJET) duke përshkruar Ngjashmërinë.

Megjithatë GET shkon largohet shumë me larg njeriut/folësit(pikës kryesore) prej nga marrim tërësinë/tansin GAT të zgatun/zgjatur në largësi prej nga marrim GẼT. Kështu edhe GAT dhe GẼT thuajse kanë të njëjtin kuptim , por GẼT përpiqet të formoj ,GAT-si, ashtu duke marrë largimin e saj, ose të shumë GAT duke e zhvendose A duke na dhënë GET.
Nga kjo kemi GAT/GẼT, si dhe GJAT/GJẼT, duke na maru pamjen se GJET na ep largimin nga pika kryesore (ku gjendet personi krijues i fjalës e përshkrues i dukurisë përkatëse)
Nga kjo për të GJET diçka/gjësendin duhet të përshkruhet me sy/trup jo vetëm krejt ajo largësi fizike në kohë e hapësirë e përcaktuar me GJAT por edhe me larg duke shkuar në mjedisin larg vështruesit, prej nga marrim GET/GJET.

Me GET përshkruan shumë GAT matan AT duke u zhvendos larg prezencës fizike të vështruesi, në kohë e hapësirë, prej AT shndërrohet në ET dhe GA në GE duke na dhënë GET.
Si rrjedhë kemi;
GET se djali ka me pshtu dhe me rrnu GAT
KY po i GET këtij,

Me këta shembuj kuptojmë se GET nuk e ka kuptimin veç ngjashmërinë (gajshmenin) me ndërmjet dy e me shumë njerëzve dhe fytyrave, por edhe në ngjashmërinë ndërmjet dukurive ose situatat/nodhit janë të zhvilluara në atë mënyrë duke dhan/ dhënë mundësin e atillë, qashtu që situata paraprake i GET situatës/ngjarjes(N’Garjes) e cila vije me vonë ose është rrjedhim i asaj paraprake. Në këtë pjesë; në figura janë dhënë shpjegime thjeshtues i shpjegimeve/shpjegimeve për kuptimet e fjalëve të sqaruara.

NGATHT

Përshkrimi i shkurt i kësaj fjalë, do të thotë; NU GA/GJA e THYT, pra NU+GA+THYT= N'GATH'T. Pra njeriu i NGATH është ***si me NU ni GA/GJA të THYT.***

SHUVAR

Emni SHUVAR u krijua ashtu si fjalët; LEVORE= LE VAR, VORbull=VARbull=VARball, si dhe qeVERI=qeVAR,..., etj.

Si rrjedhin SHU= na ep natyrën e shumtë të barit i cili rritet nëpër Moçale, rreth Lkeve/liqeve , dhe llugave. Shuvar (në gjermanisht; SCHILF, në anglisht REED) si kur na thotë SHUVAR=SHU(M) VAR. Me SHU ashtu shpreh shumësin e gjësendeve në formën e shtjellës, sasi e shumtë, si dhe zhurma e tyne/tyre në ditët me mot të keq, duke shkaktuar tingullin SH-SH-SH-SH,.. prej nga marrim SH*UVAR.

Por edhe si sasi e gjësendit SHU/SHI/SHA/SHO/SHE/SHY e cila rrinë VAR, ..., etj. Kjo shpjegon rrugën më të mundshme të krijimit t 'kësaj fjalë në gjuhën Shqipe, duke vërtetuar njëherazi se është fjalë e saj.

Kuptimi fjalëve; FE, FEN, FYN, FUN,...

Kemi shpjeguar hollësisht në pjesët ,***1,2,3 (Mshefesit e Gojes (guha Shype dhe kuptimi i fjalëve t'saj))*** për kuptimet e fjalëve; AN/IN/UN/ON/EN/YN dhe FAN/FIN/FUN/FON/FEN/FYN si dhe VAN/VON/VIN/VUN/VYN/VEN, si dhe N'AN/N'IN/N'UN/N'ON/N'EN /N'YN, por edhe G'AN/G'ON/G'IN/G'UN/G'YN/G'EN, dhe shumësi, GJ'AN/GJ'ON/GJ'IN/GJ'UN/GJ'YN/GJ'EN, por edhe;

AN	EN	IN	ON	YN	UN
VAN	VEN	VIN	VON	VYN	VUN
GAN	GEN	GIN	GON	GYN	GUN
GJAN	GJEN	GJIN	GJON	GJYN	GJUN
HAN	HEN	HIN	HON	HYN	HUN
LAN	LEN	LIN	LON	LYN	LUN
LLAN	LLEN	LLIN	LLON	LLYN	LLUN
DAN	DEN	DIN	DON	DYN	DUN
DHAN	DHEN	DHIN	DHON	DHYN	DHUN
SAN	SEN	SIN	SON	SYN	SUN
SHAN	SHEN	SHIN	SHON	SHYN	SHUN
TAN	TEN	TIN	TON	TYN	TUN
THAN	THEN	THIN	THON	THYN	THUN
PAN	PEN	PIN	PON	PYN	PUN
MAN	MEN	MIN	MON	MYN	MUN
NAN	NEN	NIN	NON	NYN	NUN
RAN	REN	RIN	RON	RYN	RUN
RRAN	RREN	RRIN	RRON	RRYN	RRUN
CAN	CEN	CIN	CON	CYN	CUN
KAN	KEN	KIN	KON	KYN	KUN
QAN	QEN	QIN	QON	QYN	QUN
HAN	HEN	HIN	HON	HYN	HUN
ZAN	ZEN	ZIN	ZON	ZYN	ZUN
ZHAN	ZHEN	ZHIN	ZHON	ZHYN	ZHUN
Të gjitha këto fjalë të sipërshënuar gjenden edhe sot në përdorim, si dhe ndërtuese të fjalëve tjera. Kështu kemi Nena, Nana, Nuna, nina, Nona, ose NYN, nan, non, nen, nin, nyn, nun,...etj. Në bazë NANA ka kuptimin NON, pra me NU, ashtu si Nohen ven-banimet, si marohen qytetet, shpijat,..., etj.					
FAN	***FEN***	***FIN***	***FON***	***FYN***	***FUN***
,..., etj.					

Nga tabela e sipërshënuar lexuesi mund të bëj krahasime, si dhe të sheh sesa ndërtuese janë fjalët AN; EN, IN, UN, ON, YN, ashtu (qeshtu) këto fjalë tw cilat përshkruajnë format e ndryshme të AN-es nëpërmes parashkrimi e fjalëve/tingujve (S; G, L; H, V,..., etj., si dhe F) ndalemi dhe të sqarojmë e qartësojmë kuptimin e fjalëve, duke u nis nga kuptimi i fjalës KUFINI, dhe nga kjo duke përgjithësuar; FAN, FEN, FIN, FUN; FON, FUN, FYN duke i bashkuar me KU, si rrjedh marrim; KUFUN KUFEN, KUFON, KUFUN, KUFIN, KUFYN, dhe nga ky varg i fjalëve marrim fjalën e përdorur sot KUFIN, nga shohim përbërjen si; KU+FIN, prej nga FIN përshkruan AN-en që ka formën e zgatun ashtu me gjatësi shumë me të madhe sesa Gjansia/gjersia, duke marrë në vend të AN/FAN fitojmë IN/FIN. Nga vetit e fjalës/tingullit F, duke përshkruar rrjedhjen, ecjen, levizjen e shpejt, të vrullshme, me kohëzgjatje të shkurt, nëpër AN-en prej nga marrim FAN/FIN/FUN,.. prej nga KAFUN/KUFIN në epet pamja e rrjedhjes nëpër AN /IN.

Kështu FAN, FUN, FIN, FON, FEN, FYN, përshkruan pjesën e funit, ose kufinin me të largët të AN-es, UN-es, IN-es, ON-es, EN-es, YN-es,
Prej nga vijmë në përfundim se FAN në ep pjesët me të largëta të AN, pjesët fundore/funore (te funit) pra, të cilën vështruesi e ndjen veten pjesë të saj.
Prej nga vijmë në përfundim se FIN në ep pjesët me të largëta të hapësirës IN, pjesët fundore pra, të cilën vështruesi e ndjen veten pjesë të saj.
Prej nga vijmë në përfundim se FON në ep pjesët me të largëta të hapësirës ON, pjesët fundore/funore, pra, të cilën vështruesi e ndjen veten pjesë të saj.

Prej nga vijmë në përfundim se FEN në ep pjesët me të largëta të hapësirës E, ku vet E është pjesë që vështruesi e sheh nga larg nuk është pjesë e asaj hapësirë, si dhe në aspektin kohore duket veç në të ardhmen., pjesët fundore pra, të cilën vështruesi e ndjen veten pjesë të saj. Pra kur themi FE, FEN, jemi duke fol për të ardhmen, kjo fjalë në kohen me të largët të zhvillimit të gjuhës mund të ketë pas kuptimin afërsisht të njëjtë me fjalën ARDHEMNI, ose LARGESI Kohore në të ardhmen, ose ajo çka na pret,... e kështu me radhë. Si rrjedhim nxjerrim përkufizim logjik; FA na ep përshkrimin e hapësirës A, si dhe pjesëve me të largëta të saj
FU na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës U, si dhe pjesëve me të largëta të saj
FE na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës E ,si dhe pjesëve me të largëta të saj
FO na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës O, si dhe pjesëve me të largëta të saj
FI na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës I, si dhe pjesëve me të largëta të saj
FU na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës Y, si dhe pjesëve me të largëta të saj
FY na ep përshkrimin e shpejt të hapësirës Y, si dhe pjesëve me të largëta të saj

Shënim:

1)

Krejt kjo na ep përshkrimin e AN-es nëpërmjet të fjalës F, duke u shkri në kuptimin tjetër dallues nga AN dhe F si FAN. Nytrisht me bashkimin e dy formave në një trup të vetëm krijohet formë tjetër e re, e gjësendit, i cili dallon nga ato kur ishin damas veq e veq Nga kjo, FAN ka kuptimin e kalimit të shpejt të AN-es, lëvizjes dhe livritjes se shpejt nëpër te, ose ndërtimi/marimi i AN-es i Shpejt, shfaqja e saj e shpejt, e furishme me një fryme duke u shfaqë si FAN. Paraqitja e saj është kryesisht AN me plot vij(z)ime/viza lakore/ ashtu sikur (gurët/shkëmbinjtë e bregdetit , në anglisht CLIFF, në gjermanisht KLIPPE) gërryhet nga valët e saj duke krijuar pamjen e rrjedhjes se gdhendur (gdhenun) nëpër të valëzimet.

Pra, FAN fizikisht në pamje i ngjan (i gan) një sipërfaqe të ngritur e ndërtuar shpejt e shpejt nga vërshimet ose gjësend që ka pamje duke krijuar përshtypjen e krijimit të shpejt e shkel e shko të asaj që quhet AN/FAN, ashtu si anet e lumit e cila duket e valëzuar me vija të lakuara (vijëzime, rrëgalla nga vërshimet e ujit ose valëzime me lakadredha të një Ane lumi), por edhe i ngjan gjësendit të ngritur (qume) – AN(ë) e caktuar shumë shpejt dhe e zhdukur po ashtu, thjesht njeriu, vështruesi mund ta shoh gjësendin vetëm përkohësisht, me saktë, mund ta shoh vetëm në periudhën e fundit të ekzistencës se saj.

*Kështu FANTOM, FANITJE, FANTAZI (në shqip merr kuptimin AN me shfaqje të shpejt ose e dukshme veç (në Kosovë/Dardani VEQ, kështu VE+HEQ ose VOQ, VUQ, ku VUQE, është fjalë me plot kuptim shqipe) në fund të ekzistencës se saj, si FAN=FUN, ose sipërfaqe e qume me lakadredha si FAN dhe FAN'ANT*ZA, e ZAnun ose e ZIme si FAN) duket se kanë histori të largët të lidhur shumë fort në shqipe.*

Të njëjtin kuptim bartin edhe fjalët; FEN, FIN, FUN, FON, FYN.

2)

Nkoft (nga N'KOFT) se doni me e pa marrin e marrëveshjes se gjuhës, kemi shembullin, Rrgalla dhe rrëgalla, ku kësaj fjalë pa kurrfarë nevoje i futet ***ë*** *ndërmjet RR dhe G. Tjetër është nuk lejohen fjalët; Koft dhe Nkoft, por lejohet ANKOFTë, tmerr i madh. Kurr(ë- e mahnitshme kjo* ë në fund të fjalës???!!!!) *nuk mund ta dijë kush pse në fund të fjalës ANKOFTë i është nu ë. Krejt e kuptueshme masi/pasi kemi; QOFT dhe Në QOFT, atëherë pse jo ANQOFT si ANQO e jo ANKA (AN KA)/AN QA,.., etj.*

Krejt kjo nodh/ndodh, kur 'marrëveshjet gjuhësore', si dhe marrëveshjet tjera janë dorë e grupeve politike antinjerëzore të lidhura/lidhuna ngusht me interesat e huaja, dhe të cilat nuk janë fryt i shkencës e dijes se vërtetë por fryt i tradhtisë.

SHTUPEQ

Kemi dhënë shpengime të hollësishme lidhur me fjalët SHTU/SHTE/SHTI/SHTA/SHTO/SHTY dhe për UP/EP/IP/OP/AP/YP , dhe ma bashkimin e tyne/tyre kemi; SHTUP/SHTEP/SHTIP/SHTOP/SHTYP, të cilat gjenden si toponime (emra ven/d/esh) në krejt Ballkanin, po ashtu edhe në hapësirën ku banojnë hala/ende Shqiptaret.

Me bashkimin e SHTUP/SHTEP/SHTIP/SHTOP/SHTYP dhe EQ/IQ/OQ/AQ/UQ/YQ me kuptim të njëjtë në bazë me QA/QI/QO/QE/QU/QY,..., ashtu për të përshkruar QU-mjen, largimin e formës se veçantë, si dhe heqjen (Hekjen=HIKJEN), pra largimin mënjana të formës së caktuar ose daljes në formën e atillë; QO=OQ, EQ=QE,... dhe marrim;
SHTUPEQ=SHTU UPEj EQjes = SHTUPAQ= SHTA PA AQ,...etj.
SHTIPIQ
SHTAPIQ
SHTUPOQ,...

SHTUPEQ me shumë përshkruan reliefin i cili Shtohet ma shumë fusha, dalja e malit, kreshta e malit, ose lugina duke na dhen SHTU + Pej/PI/PE,..+ hEQ-jes ose SHTU UP/EP/AP nga EQ/EK,.. etj.

Shtrydhuna

Është e krijuar nga SHTRY, e cila ka strukturën e njëjtë si; SHTRI/SHTRE/SHTRA/SHTRU/SHTRI/SHTRO, dhe të cilat janë maru nga bashkimi i dy fjalëve me të vogla; SHTO+RI e përafërt me SHTI+RI=SHTRI, SHTU+RU=SHTRU, SHTO+RO=SHTRO, SHTY+RY=SHTRY, SHTE + RE= SHTRE, e këto po ashtu u krijuan nga fjalëzat, RI, RA, RE, RO, RU, RY. Dhe TO, TI; TE, TU, TO, TA, duke u bashkëngjitur me SH sikur përfarim me sasinë e cila pushon ose MA-het diku në kohë dhe hapësirë e shprehur e përshkruar me AM, EM, IM, UM, OM, YM, dhe nga kjo kemi SH~ SHUM.-

Si rrjedhim SH e kemi përfarua me SHUM; ashtu si bazë për kuptimet e njëjta me SHOM, SHIM, SHYM, SHEM, SHAM,... etj.

Nga DHUNA kemi përshkruar si DHAN-je ashtu DHAN është me DHA për AN në AN, kurse DHIN është me DHA për IN e cila është në të vërtet AN por me gjatësi shumë me të madhe sesa gjerësia/gjansia. Kështu DHIN pre thjeshtim është me DHAN për Bire (ku kemi -I- të gjatë kurse në

rastin Biri im kemi I shumë të shkurt, duke treguar dallimin e fjalës në përshkrimin e përmasës se vëllimit nëpërmes përbirohet materia dhe ndodh ose qëndron dukuria/dukunia.

Nga kjo DHUN ka kuptimin DHAN por me ndryshimin se DHAN-ja kryhet përbrenda sipërfaqes se trupit, gjësendit, pra nga UN për dallim ku DHAN kryhen nga AN.

Prej kësaj *Shtry**dhuna*** do të thotë SHTRY/SHTRI dhe DHAN/DHUN.

Nga kjo kemi; SHTRI~SHTRY dhe DHAN/DHUN prej nga kemi mundësin e krijimit, ose me drejt marimit të fjalëve;

SHTRIDHIM
SHTRYDHIM (DHIM=DHAM)
SHTRADHAM
SHTREDHEM
SHTRYDHYM
SHTRIDHIN
SHTREDHEN
SHTRODHON,..., etj.

Dhuru, dhurim, shtry*dhur, aurum

1)

*Forma letrare Shtry*dhur, nuk ka kurrfarë kuptimi, pra nuk kemi DHUR, por kemi DHUN, nuk kemi DHAR por kemi DHAN, dhe nuk kemi DHOR por kemi DHON, nuk kemi DHYR siç e gjejmë Shker(dhyn), por kemi DHYN Ndokush mund të thotë por çka ua merr mendja për fjalën DHURU? Fjala DHURU është e krijuar në gegnisht dhe është e formua nga DHA URU, ose DHA URIM, prej nga u krijuan DHURIM, DHURU. Pjesa URU ka kuptimin U RU , siç përdoret në Kosovës U RU UJ, U RU DHEU I PAQ; pra na ep formën gjeometrike RU, dhe veprimin RU-jt, gjësend i RUjtuj, kështu U RU prej nga u krijua URU, dhe URIM, në të vërtetë përshkruan Rujtjen, nga rrënja RU, U RU, A RU, kështu trajta Latine e fjalës AURUM (ARI), do të thotë U RUJT, gjësend i cili Ruhet nuk n(d)ryshket ,..., etj. Kështu krahasimi DHUR me DHURU= DHA URIMIN, pra me ba URIM, me DHAN URIMIN, dhe nuk ka te beje me DHUN~DHUR, ose DHURIM nuk ka kurrfarë logjike. Nga pjesa shtry(dhur) me dhurim nuk kanë kurrfarë lidhje dhe nuk kanë kurrfarë krahasimi me krejt atë çka kemi skjaru dej me tash. Pjesa au(RUM) na ep veprimin e RU-jtjes ashtu siç e kemi sqaruar , shembull, përgjatë shtjellimi të fjalës B(RUM).*

2)

Nga kjo forma OROJ me kuptimin O ROJE si forme e shkurt e saj është mundësia e krijimit të fjalës OR. Ashtu njëjti si URU të jetë krijuar fjala UR.
Me të njëjtën mënyrë dhe strukturë kemi;
AROJ= A ROJE pra ARO ka kuptimin e RUjtjes, duke e ditur se Ari është elemente i cili nuk nryshket, pra ka RO-jtje me te, por edhe të njëjtën kohë rrinë gjithmonë i RI në kuptimin A RI.

Disa shpjegime për; HEQ/HEK/HEKT/EQT/EKT,...

Për të vërtetuar se EK dhe EQ kan natyrë të njëjtë në bazë, prej nga u krijuan fjalët HEKT, HEQT, EQT, pjekt/piq/puq/poq/muq/maq/meq/moq/kollo(moq)/ruq/truq/krruq,..., etj., do të dhajm/epim/jepim disa shpjegime dhe shembuj sqarues.

Lëvizja e kundërt me veprimin KA/KAH/KAS/KUS/KUSH/KESH,..., është AK/HAK/SAKA/SUKA/SHUK/SHEK,... Po ashtu shumësia e KA-s është QA, dhe KAT është QAT, KUT është QUT, ashtu si në tabelën e mëposhtme, si dhe shumësia AK është AQ

EK ~EQ
IK ~IQ
OK ~OQ
UK ~UQ
AK ~AQ
YK ~YQ

EKT ~EQT
IKT ~IQT
OKT ~OQT
UKT ~UQT
AKT ~AQT
YKT ~YQT

PEKT ~PEQT
PIKT ~PIQT
POKT ~POQT
PUKT ~PUQT
PAKT ~PAQT
PYKT ~PYQT

LEKT ~LEQT
LIKT ~LIQT
LOKT ~LOQT
LUKT ~LUQT

LAKT ~LAQT
LYKT ~LYQT

MEKT ~MEQT
MIKT ~MIQT
MOKT ~MOQT
MUKT ~MUQT
MAKT ~MAQT
MYKT ~MYQT
,..., etj., kështu me radhë.
Po ashtu kemi;

MEKE ~MEQE
MIKI ~MIQI
MOKO ~MOQO
MUKU ~MUQU
MAKA ~MAQA, *po ashtu MAKE dhe MAQE nis nga MA AQ = MAQ, prej nga marrim MA AQ DONEN= MAQEDONEN ose MA AQ EDON=MAQEDON, si dhe MA AK DON = MAKA DONE= MA KA DON= MAKE DONE= MAKEDONE.*

MYKY ~MYQY

Si dhe,

KE~QE
KA~QA
KU~QU
KY~QY
KI~QI
KO~QO

Nga kemi dhënë vërtetimet se KIME QIME, KAM QAM, KUM QUM, KEM QOM,...
KI pemën-QI pemën kanë lidhmëni të jashtëzakonshme njëra me tjetrën dhe njëherazi dëshmon për mënyrën e krijimin dhe fjalët shqipe të gjendura në gjuhët tjera.

KEL~QEL
KAL~QAL
KUL~QUL
KYL~QYL
KIL~QIL
KOL~QOL, si dhe shumësi i L , i cili është LL, marrim

KELL~QELL
KALL~QALL
KULL~QULL
KYLL~QYLL
KILL~QILL
KOLL~QOLL

Nga kemi dhënë vërtetimet se KALL, KELL, KOLL, KAL, KALO, KIL, KOL, ..., etj., përshkruajnë veprimin KALO, KALIM, KALLO, KALLIM, KALLOJ, natyrisht ku veprim KALIM është përshkruar në Kalimin nga një pozitë/nivel më të lart/nalt. Nga kjo KALLZO na ep pershkrimin e KAL(imit) t'ZO-nit, pra njeriu kur flet dicka don me than e ban Kalimin e zanit.
KI pemën-QI pemën kanë lidhmëni të jashtëzakonshme njëra me tjetrën dhe njëherazi dëshmon për mënyrën e krijimin dhe fjalët shqipe të gjendura në gjuhët tjera.

*Lexuesit i kemi dhënë shembuj t'bollshme për të krijuar parafytyrim në thellësinë e kuptimit të këtyre fjalëve dhe formimin(marimin) e kuptimeve nga fjalëzat t'shtrydhuna perbrenda fjalës. Rrjedhimisht këto fjalëza e japin (epin, apin, epnin=ep nin= non veprimin EP,i+epin=iepin=jepin..., etj.) kuptimin e thellë (fell si vërtetim i lidhjes me fjalën fall, fallen) të fjalës duke zbuluar lashtësinë e gjuhës, dhe vërtetimin se fjala përkatëse është shqipe***.**

Shënim: Gjermanisht: KNURR/KNARR/GURREN...

Po ashtu përshkruajnë KA+ NU=KNU e shtime në URR/ARR ku zani me klithme e n'grrhama përshkruhet si KNU në URRT ashtu si KNARRT=KNU n'ARRT ku zani në epet si sipërfaqja e arrës.

Po ashtu Gurrt, Tauben Gurrt duke përshkruar zanin e leshum pej pllumave,(zërin e lëshuar) i cili përshkruhet ashtu si sipërfaqja e forma e asaj e quajtur me gerrhama , si Gurr: pllumi/pllumbi i cilin bën GU GU, duke lëshuar tingullin RR të zbutur/zbutun në fund, formë në gjermanisht i quajtur

GURR/GURRT, duke përshkruar zërin e pllumit qashtu si sipërfaqen me gunga, si sipërfaqja e gëzhojës se Arr-es, prej nga kemi GU+URR=GURR.

Në gjermanisht KNARR, në perpjekje për të përshkruar zanin/zërin e Pllumit/Pllumbit, prej nga mund të ketë ndërlidhje me natyrën e fjalëve të formuara në gjuhën shqipe, edhe pse kjo mund të jetë përshkrim, emetim (qpetitje) i drejtpërdrejt i zërit të pëllumbit/pllumit, mund të jetë vetëm rastësi.

Laudha

LAUDHA përbëhet nga LA UDHA, pra me lan UDHEN (ose LA-n në UDH, LA n'UDH , megjithatë në vete përmban më shumë se qekaq, ose me shumë se qaq sa kuptohet në leximin e pare të kësaj fjalë.

Nga fjalët LODH, LIDH, LEDH të cilat përshkruajnë të njëjtin kuptim, dhe përbëhen nga e njëjta mënyrë e ndërtimit të fjalës, me dallim në ndryshimin e zanoreve O në I ose në E, prej nga marrim;

LODH~LIDH

LUDH si MA + LUDH=M'LUDH=M'LUDH

LEDH, si MA*LEDH=MA*LEDH=M'LEDH

LODH, si MA*LODH=MA'LODH=M'LODH; MLODHI

LIDH; si MA+LIDH=MA'LIDH=M'LIDH, MLIDH, MLIDHI,.. etj.

Nga kjo mund të shikohet emni LAUDH edhe si krijesë e LA=LE e dhanë në trajtën DHU=UDH (me kuptimin DHA=ADH,…), sepse vije nga brendësia e dheut, nga brendia/mrensia/mrenia e gjësendit, pra nga hapësira U, prej nga kemi UDH=DHU dhe LA=LE, duke krijuar fjalë të afërt me LADH/LUDH ashtu me kuptim të afërt si LIDH=LODH=LEDH, pra gjësend i lidhun (*format me të qëndrueshme janë; i lidhun, lidhen, lidhan, lidhni, lidhna, sesa me lidhur, i lidhur, lidher, lidhar, lidhri, lidhra,..)* me brendësin e tokës , nga n€r/nën dheu, (€ si shenj e cila tregon theksimin ndërmjet E dhe Ë),..., etj.

Dallimi dhe kuptimet; ASHTU/QASHTU

Nga ASHTU=A+SHTU= ASH*TU marrim ASH e cila shtrihet në largësinë TU, duke u shtri në fellsin/thellësinë U, pra hapësirës/vëllimin nën sipërfaqen e gjësendit, trupit, atje në brendësi/mrensi. Si dhe A= asht, dhe SHTU, që e përshkruan levizjen rrjedhjen e sasisë se materies nga A hapësira mbi sipërfaqen e tokës gjësendit duke hy në thellësinë e gjësendit tjetër, edhe ashtu duke u ba pjesë e saj.

QASHTU i përmban të gjitha vetit ASHTU por që ASHTU ose QE/QA/QU/QI/QO/QY....+ASHTU tregon rrjedhjen shtrirjen në hapësirën me të veçantë të krejt asaj që është ASHTU. Kështu QASHTU përfshin një pjesë më të vogël por me të veçantë ose me të shquar të tan asaj që quhet ASHTU. Pra nga përmasat QASHTU është me e vogël sesa ASHTU, ASHTU është me tepër gjithëpërfshirëse, kurse QASHTU është me e veçantë.

Nga kjo kemi;

AQ, QAQ

Ashtu me të njëjtin mënyrë të krijimit të fjalëve;

PAQ=PA+AQ

KAQ= KA +AQ

QAQ=QA+AQ

LAQ=LA +AQ

TAQ= TA +AQ

SHAQ=SHA+AQ

VRANQ= VU + RAN*AQ

KORAQ=KORE+AQ

SAQ=SA +AQ

SHAQ=SHA +AQ

MAQ= MA +AQ

KURRTAQ=KRRUT+AQ=KA+RRUT+AQ

THYQ=THY+YQ/AQ=THYQ

,...., etj.

DERISA (lidh.)

Lidhëza DERISA e cila përbëhet nga DERI (parafj.) dhe SA, duke na dhënë përshkrimin sasiore (pra, SA) të fjalës DERI, ashtu si ligj i strukturës se fjalës shqipe. Ky ligj i treguar perzgat krejt librit, me të cilën fjalët me renditje ***(pjesa e fjalës)S(zanore)*** dhe ose ***(pjesa e fjalës)S*** përcakton sasinë e dukurisë, veprimit, formës, madhësisë ose me shkurt; gjësendin e cila është (pjesë e fjalës) qoftë e parashkruar dhe e pas-shkruar (prapashtesë) e fjalës. Nga kjo ***S*** dhe ***S(zanore)*** si prapashtesë përshkruajnë sasinë e dukurisë - pjesës të fjalës e cila është e parashkruar ose e mas/pas- shkruar.

Krijimi i fjalës SMUT/SMUJE/SMUNDJE

Ndonëse në shqipe zakonisht krijimin e SMUNDJE e sheh nga fjala MUT, prej nga SI MUT=SMUT, e cila do të ishte si mundësi. Megjithatë në Shqipe gjasa e krijimit të kesaj fjalë SMUT nga MUT (jashteqitje fiziologjike) është tepër i pamundshëm.
Sepse fjala MUT është e krijuar nga kuptimi MET dhe versionet e saj MA~MAT, MO~MOT, MI~MIT, ME~MET, MU~MUT dhe MY~MYT, si dhe MT, por në shumë raste, të krijuar nga renditja; M(pjesa e fjalës)T, (...)M(pjesa e fjalës)T(...).
Nga kemi;
Moti I lig ka ra si vjet
Motmotet nrrohen shumë shpejt
Mot than dikush, përdoret, edhe pse rralle në vend të Met të than dikush
Fjalët; MAT, pra, me MAT me METER dhe si dhe MUT, MYT janë gjendje të MAJ-tjes. Fjala SMUT (smund, sëmundje shënuar ma drejt S'mundje) nuk duhet të jetë pikënisje e krijimit të saj nga MUT si MET-je e jashtëqitjes njerëzore.
SMUT(SMUND) është e krijuar me shumë nga kuptimet
MUJ=MAJ=(MOJ)=MEJ=(MIJ)=(MYJ)
Prej nga kemi SA MUJ= përshkrimi I sasisë se MUJ-tjes, dhe me ramjen e tingullit A, pra SA=S' pështjellët si gjendje e mohimi të SA, prej nga kemi SA+MUJ=S'MUJ, SA+MUJTI=SMUJTI, SA+MAJTI=SMAJTI, SA+MEJTI=SMEJTI,...

Kështu fjala SMUT, SMUJ, SMUNJE (sa+mun=s'mun) është e krijuar si gjendje e mos mundet-ësisë(mujt-jes) t'ban= të ban diçka, veprim të caktuar, pra si gjendje e pa mundësisë të MAjtjes, prej nga S'majtje/S'mujte.
Kemi përshkruar shpesh që zanoret në thelb përshkruhet si përmasa të hapësirës boshe, hapësirë s fizike ose me saktë përmasës se nje trupit; si gjatësisë se tij, vëllimit, dhe sipërfaqes se tij. Nga kjo bashkimi i S dhe A na ep përmasën e Sasisë në hapësirën(vëllimin, sipërfaqen, vijën) shumë të madhe A, kurse S' na epet përsëri si sasi por e cila nuk është e vendosur askund në hapësirën fizikë, prej nga para fjalës se caktuar, është si mungesë e saj, si mohim i saj, ashtu si në rastin MUJ=SMUJ dhe trajtës SMUT=SMAT si trajte e SMUN=SMAN=SMEN,..., etj.

Lexuesi e din që fjalët MEJTI(pra kufoma e njeriut mund të jetë krijuar plotësisht nga kuptimi i MET-jes në nje gjendjes të caktuar, dhe e cila përmban kuptim in e MAJ-tjes se asaj gjendje ashtu si MUT/MAT/MET/MOT, prej nga kemi MATI me metër (mohim i saj S'MATI me metër), METI keq (mohimi i saj S'Meti keq), MOTI i lig, si dhe gjendjet MUT/MYT. Keshtu ndërlidhje MUT(jashtëqitje) dhe SMUT mund të kenë lidhje por kjo lidhje nzuk është drejtpërdrejt por me shumë është lidhje nga gjendja e MA; MAJT, MAJTI,

MATI, si MU, MUJT; MUJTI, SA MUJTI, S'MUJTI, si dhe ME, MEJ; MEJTI; SA MEJTI, S'MEJTI, ...
Keshtu gjendja MUT (si jashtëqitje e trupit) është e lidhur me MAT/MET, dal nga rrënjët e veprimit MA=MU por njëra përshkruan MAJ-_jtjen në hapësirën nen sipërfaqen e tokës UT ose në gjatesin e , përkatësisht në nen sipërfaqen e brendshme të trupit po ashtu, pra në U, prej nga kemi MUT

Prej kësaj MAT (me metër) dhe MUT (si gjendje e jashtëqitjes njerëzore-mutit) si dhe MYT(si veprimi i kthimit në gjendjen e ramjes(vramjes) ose trupit të pashpirt të njeriut) janë nga e njëjta bazë e krijimit dhe kuptimit. Pra , janë gjendje të MA-jtjes por në hapësira fizike të caktuara, njëra në A(mi/mbi tokë, permi gjësendin, trupin e tij) dhe tjetra në brendësin e gjësendit,..., etj). Kështu gjasa e krimit të fjalës SMUT drejtpërdrejt nga gjendja e Metjes(mbetjes) SI MUT=S'MUT mund të jen tepër të vogla ose me drejt nuk ka aspak mundësi. Per këtë asnjëherë studiuesit nuk duhet të nisen nga kjo mundësi e krijimit të kesaj fjalë. Fjala Smuj, SMut, është nisur/nisun nga MUJ=S'MUJ, pra SA MUJ dhe mohimi i saj S'MUJ, si dhe MAT=MUT si forma të fjalëve MAJT=MUJT si dhe SMAJT=SMUJT, kështu ndërmjet SA MAJTI=S'MAJTI dhe SA MUJTI=S'MUJTI ka ra A, dhe ka pak gjasa të jetë krijuar nga ramja I, si; SI MUT=S'MUT.

LAP/PAL dhe LLAP/PALL,...

Nga PAL ~LAP është vërtetim i mjaftueshëm se gjësendet bëhen PAL-PAL atëherë kur janë si LAPA, të cilat mund të PALOHEN. Kështu LAP paraqet formën kurse PAL është Palimi i tyre/tyne,...

Nga PA + AL e cila do të thotë në kuptimin bazik PA + LA, pra Ajo që është PA LA-het dikun (DI*KUN pra KUN=KAN, kështu nuk kemi KAND=por kemi KAN= KA AN, , nga letrarja dikun(d) (kur themi askënd atëherë duhet të themi DikënD e jo dikën) nuk merr kuptimin e plot në shqipe) ose LE-het dikund. Derisa PA + AL/LA, kemi të anasjelljen LA +AP ose me drejt A LA-n (j)AP-ja, pse Japja A LA-n.
Nga format fizike në natyre, PAL përcakton pikën e fillimit prej nga njeriu këqyrë PA dhe AL fundi i krejt asaj fushë që sheh , i cili duhet të jetë i ngritur, sipas kuptimit të fjalës AL, prej nga kemi PAL, kurse e kundërta LAP paraqet rrënjë të vazhdueshme. Shkurt, LAP paraqet ramje në fund të kufinit të këqyrjes tonë, kurse PAL paraqet ngritje në fund të kufinit të këqyrjes tonë.
LAP/PAL dhe LLAP/PALL
LEP/PEL dhe LLEP/PELL
LUP/PUL dhe LLUP/PULL
LIP/PIL dhe LLIP/PILL
LOP/POL dhe LLOP/POLL
LYP/PYL dhe LLYP/PYLL

Per me e ba nje sen(d) PAL ai duhet ta ketë formën LAP, ose për me e ba PALL(PAL+PAL) duhet ta kenë shumë gjësende formën LLAP, kështu LLAP mbi LLAP mund të behet PAL/PALL.

Sipas simetrisë kemi;
LLAP(OQ)~QOPALL
LLAP(EQ)~QEPALL
LLAP(UQ)~QUPALL
,...
LLOPUQ~QUPOLL
LLOPAQ~QAPOLL
LLUPOQ~QOPULL
,...
Nga kjo kemi
LLAPOT~TOPALL,
LLAPAT~TAPALL
LLUPOT~TOPULL
,..., etj.

ULLUQ~QULLU
ULLAQ~QALLU
,...
Prej nga kemi;
ULLAQ ~KU+LAQ~KULAQ duke përshkruar brumin ashtu si LLOQ, por edhe LAQ~LAK, si dhe KULAK KULAQ; duke na thënë gjësendin si lak, prej shumë lakave~LAqeve

GJAMA(GJUMA)

GJAM
GJOM
GJIM
GJUM
GJEM
GJYM

AZ/TALAZ/TALLAZ/

DAL~DALL~DALA~DALLA~DALL(GA)~DALL(ZA)~DALLAZ
VAL~VALL~VALA~VALLA~VALL(GA)~VALL(ZA)~VALLAZ
NAL~NALL~NALA~NALLA~NALL(GA)~NALL(ZA)~NALLAZ
MAL~MALL~MALA~MALLA~MALL(GA)~MALL(ZA)~MALLAZ

KAL~KALL~KALA~KALLA~KALL(GA)~KALL(ZA)~KALLAZ
QAL~QALL~QALA~QALLA~QALL(GA)~QALL(ZA)~QALLAZ
SAL~SALL~SALA~SALLA~SALL(GA)~SALL(ZA)~SALLAZ
SHAL~SHALL~SHALA~SHALLA~SHALL(GA)~SHALL(ZA)~SHALLA
Z
GAL~GALL~GALA~GALLA~GALL(GA)~GALL(ZA)~GALLAZ
GJAL~GJALL~GJALA~GJALLA~GJALL(GA)~GJALL(ZA)~GJALLAZ

Nga kjo;
DHAL~DHALL~DHALA~DHALLA~DHALL(GA)~DHALL(ZA)~DHAL
LAZ
BAL~BALL~BALA~BALLA~BALL(GA)~BALL(ZA)~BALLAZ
TAL~TALL~TALA~TALLA~TALL(GA)~TALL(ZA)~TALLAZ
THAL~THALL~THALA~THALLA~THALL(GA)~THALL(ZA)~THALL
AZ
PAL~PALL~PALA~PALLA~PALL(GA)~PALL(ZA)~PALLAZ

DALLGA/DALLGAT/DALLGJIT/

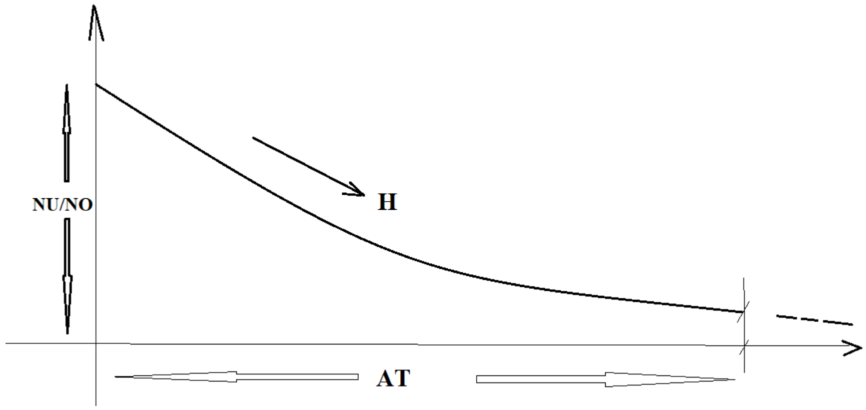
DALLGJIT E DETIT PO RREHIN, fjala DALLGJIT si shumës i njëjësit DALLGA, pej ku shohim kalimin GA në GJA. Duhet të dim se ky kalim nga njëjësi në shumës në dialektin e jugut nuk respektohet, dhe as në hapësirës se Mesme të shqipes, pra as në Maqedoni. Kështu kemi GUHA ku në Shqipërinë e mesme kalon në GJUHA dhe GOJA kalon në GJOJA shembull në Dëgjoj, ku GOJ kalon në GJOJ, i cili është shformim në shqipe, prej nga kemi ardh (kemi; ardhës, ardhke, ardhka, bArdh, Gardh, Dardh ,..., etj. në letrare, Ardhur por duke mos pranuar letrarja Ardh, ardhun, nga ar~largesi DHUN=DHAN, e as Ardh, por po erdh,)ne përfundim se Dëgjoj nuk duhet të përdoret, por duhet Nigoj, N'goj, ashtu si Tregoj (shembull; tregojka=te re goja ka)
DALLGA= DALL GA=DAL GA asht DAL si DALL ni/nje GA/GJA.

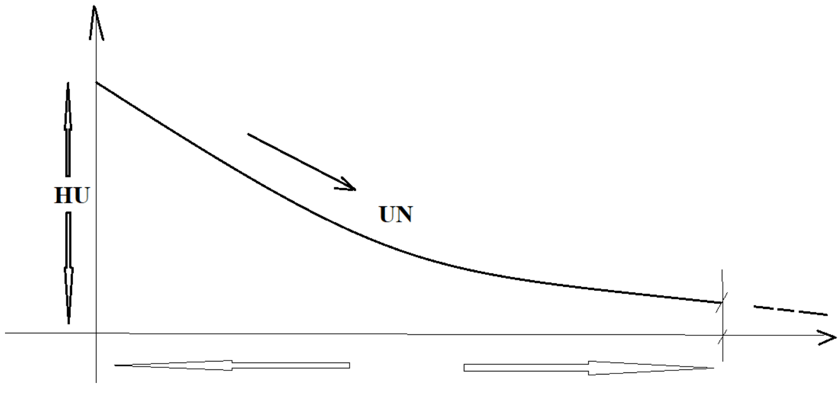
NUHAT

Fjala NUHAT është krijuar nga fjala e cila është përjashtuar, natyrisht me ndihmën e Kostollari, Qabejt dhe përkrahësve të tjerë, pra, është maru pej fjalës NU, veprimit NU, NO, NA, NI, NE, NY. Kështu me NUHAT si veprim fiziologjike në bazë e ka kuptimin me NU diçka.
Dhe KJO NU zgatet sipas gjatësisë AT, për të cilën kemi folur gjansisht në pjesët e mëparshme të këtij libri. AT përcakton gjatësinë mbi tokë, gjatësi mbi

sipërfaqen e gjësendeve, pjesë e se cilës gjatësi është vëzhguesi përkatësisht njeriu i cili e krijoj fjalën për dukurin, formën, veprimin në shqyrtim.

Nga kjo AT me nodhjen (letrare Ndodhjen) e menjëhershme në përmasa të largëta por edhe të shfaqura aty për aty apo me drejt thënë zgabishme kemi; HAT. Fjala HAT është forme e fjalëve me bazë të njëjtë HET, HOT, HIT, HUT, HYT. Prej nga kemi NU*HAT ose NUH+HAT prej nga marrim NUHAT. Pra NUHAT do të thotë veprimi NU, në brendësin e trupit përkatësisht gjësendit për atë përdoret U dhe HAT përshkruan NU-mje të vazhdueshme në gjatësinë AT përkatësisht HAT. Kështu përdorimi H në fillim të AT do të thotë përshkrimi I lakores se atille e cila bije vazhdimisht me rritjen e gjatësisë AT. Kështu HAT nisen nga vlerat me të medha, pasi/masi përdoret H, e cila gjeomtrikisht është kënd i gjere ngritje e përnjëhershme e drejtësisë në kënd të gjere dhe e cila bije gradualisht. Kurse H në fund të fjalës është po ashtu ramje e ngadalshme ose zvogëlim i kadalshem i këndit, por i nisur po ashtu prej këndit jo të madh ose jo të dukshëm.

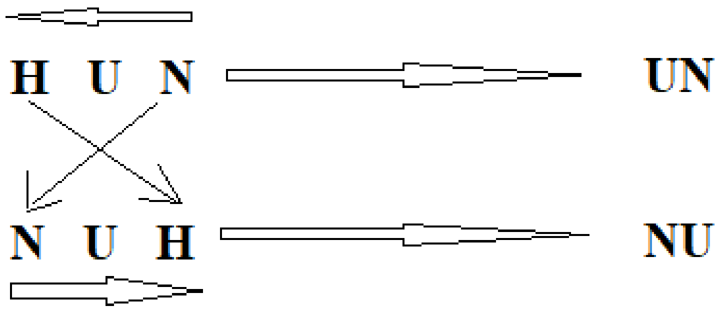

Pra, përdorimi H në fund të fjalës do të thotë nisem nga e vogla dhe përfundojmë në ma të voglën. Kurse përdorimi H në fillim të fjalës do të thotë

nisem nga vlefta e medha të cilat gradualisht zvogëlohen me ardhjen në fund të dukurisë veprimit i cili para shkruhet tek H(pjesa e fjalës).

Nga NUHAT, do të thotë kemi NU-.mje të vazhdueshme, e cila zvogëlohet me kalimin me rritjen përkatësisht ardhjes në fund të krejt asaj e cila përkufizohet me AT, Kjo ndodh edh me HYLL, HYJE, HYJNORE (HYJ në ORE) pra i ka Hyjet n'OR, me pak fjalë i ruan HYJET=YJET=YLLAT, etj.,=

/sipas ligjit të simetrisë të shumë fjalë shqipe, kemi HUN dhe NUH, ku prej NUH kemi domethënien e gjësendit të NU-me . Temeli i këtyre dy fjalëve është; NU dhe UN, pra NU dhe UN në të vërtetë kanë të njëjtin kuptim, përveç ndryshimit në kahun e lëvizjes. Pra NU kemi veprimin i cili ndodh nga brendia kah jashtë, kurse UN nga Jashtë në Brendi.

Këtu qëndron zgjerimi i kuptimit të HUN-es dhe kfjellimit me të thelle të kësaj fjalë. Kështu HUNI i GARDHIT ka kuptimin me të thelle, sikur është dal nga brendia e trupit, gjësendet, tokës, dhe është bere i dukshëm jashtë. Nga kjo mund të marrim me mend se fjala HUNI (pra HUNI i Gardhit) në fillim nuk është krijuar për të emëruar ketë, por për krejt diçka tjetër, e cila e përshkruan dukurin, formën dhe veprimin HUN/UN, e cila lidhet po ashtu me FUN, UNE(si vet), KUN, KURRKUN, GJITHKUN, SHUN, MUN, TUN, DUN,..., etj.

Nga kjo kemi përgjithësojmë kuptimet për të gjitha format;

YN~NY; AN~NA; EN~NE; ON~NO; IN~NI.

Prej nga kemi; HYN~NYH; HAN~NAH; HEN~NEH; HON~NOH; HIN~NIH, duke përgjithësuar gjithashtu;

Sipas nuhat, vërtetojmë me; nohet, nihet, nuhat, nahat/nehet/ kështu nuhat~nohet me të njëjtën kuptim kemi fjalën NEHET, pra NEHET për TOK(e). Nga kjo vërtetuam bollshëm se fjala Nuhat ka kuptimin me NU, sepse dhe Nehet nga NE~NA~..., ~ka kuptimin NU. Prej nga kemi;

Me(**nohet**)
Kre(**nohet**)
Shkret(**nohet**)

L**(nohet)**
K**(nohet**)
MU**(nohet**)
She(**nohet**)
Me(**nohet**)
Va(**nohet**)
Vo(**nohet)**
GA(**nohet)** (don Zoti i ganohet zemra e kurrë nuk gëzohet, E ganoft i lumi Zo),..
RA(nohet)
Vra(nohet)
Gra(nohet)
TRA(nohet) pra të RA NOHET, duke na shfaqur dukurin të NOHET (veprimi, forma)RA. Me këtë mënyrë kur çmendet njeriu ai ka RA-mje. Lexuesi duhet ta dije se mos kuptimi i shqipes pej bandës ish komuniste si; Qabej, Kostollari, Loshi,..., etj., si dhe urrejtja e madhe për pjesën me të madhe të shqipes në shtrimje kohë -hapësin, e ka pru zhdukjen e fjalëve; NO, NOJE, NOHET, Shti, Shto Shty,...si dhe Nihet, Nuhet, ..., etj., për ketë mos u çuditni, ishte e qëllimshme, ish përjashtuese dhe pushtuese, ish punëtorë shërbimesh.

Format tjera të fjalëve NU/NO/NI/NE/NY/NA,... por edhe N(me dy zanore) si dhe N(pjesë e fjalës), kemi;

NU	NI	NE	NA	NY	NO
NUN	NIN	NEN	NAN	NYN	NON
NUT	NIT	NET	NAT	NYT	NOT
NUFT	NIFT	NEFT	NAFT	NYFT	NOFT
NUFET	NIFET	NEFET	NAFET	NYFET	NOFET
NUS	NIS	NES	NAS	NYS	NOS
NUSH	NISH	NESH	NASH	NYSH	NOSH
NUSHT	NISHT	NESHT	NASHT	NYSHT	NOSHT
NUHAT	NIHET	NEHET	NAHET	NYHET	NOHET
NUL	NIL	NEL	NAL	NYL	NOL
NULT	NILT	NELT	NALT	NYLT	NOLT
NULET	NILET	NELET	NALET	NYLET	NOLET
NUR	NIR	NER	NAR	NYR	NOR
NURET	NIRET	NERET	NARET	NYRET	NORET
NURA	NIRA	NERA	NARA	NYRA	NORA
NUVA	NIVA	NEVA	NAVA	NYVA	NOVA
NUVASH	NIVASH	NEVASH	NAVASH	NYVASH	NOVASH
NUDH	NIDH	NEDH	NADH	NYDH	NODH
NUM	NIM	NEM	NAM	NYM	NOM

Shpjegimet në pjesën e parë të librit në tabelën e mësipërme sipas (mund të jetë sipas=si me pas=si’pas ose sa+ip’as) janë edhe njëherë vërtetim, ku e shohim formimin e fjalës Nasht me kuptimin NUSHT (si dhe Nash dhe NUSH ku Nush është si veprim shumës i NU-mje, ashtu nga NUS/NUSH duke përshkruar sasinë e NU-mjes. Krejt fjalët në tabelën e mësipërme kanë kuptime shqipe, dhe përshkruhet mundësia e mbi jetimit (jetimit= JET AMIT/AMAT, nga ET, IET=JET=VET=MET=NET,...) deri në ditët e sotme.

Nga kjo NULAVE=NULLAVT e përshkruan formën NYLLAN/NYLLAVT të zhytje, flliqjes në lloq, ose nytsi /ndytës (ndyrësi). Lexuesi mos të mahnitet sepse kemi shumë fjalë që ‘marrëveshja’ gjuhësore bashkë me shumë intelektualë në shenjen e ‘mos përçarëse’ zhduken fjalë shqipe të ruajtura me mija vite. Ky ishte plan i cili po vazhdon pa kurrfarë pengese.

Keshtu kemi;

Niva se ata ishin ardh
Nova sanat n’funt t’oborrit
Navi qeto për tokë (ne rrethinat e Therandes dhe Rahovecit)
I nuva posht
I Nyvi teshat e trupit

RAHAT

Nga shpjegimet e mësipërmes kemi HAT=HET=HUT=HIT=HOT =HYT, si gjatësi të caktuar të gjata/gata me përmasa jo të vogla, prej nga kemi RA(HAT), RO(HET), si MRO(HET), LAV(ROHET), D(ROHET), ..., etj. RA+HAT ka kuptimin me RA , tash me zgjerimin me u shtri/shtre pra me RA, në gjatësinë HAT, prej nga kemi RAHAT, me nejt (ndejt).

Rat për ni koh tgat.
Nisur nga kjo kemi RAHAT

Kështu kemi TRUHET nga T’RUHET me mundësi në fillim e krijuar T’RA RUHET ose T’RAHET

K’RUHET

TRANO(HET)= të RA NO (HET-ku HET gjatësia e shtrirjes se dukurisë të RA)

Kështu fjala RAHAT është fjalë shqipe, dhe nuk ka rrjedhje pej asnjë gjuhë tjetër në këtë bot.

SA

a)

SA+AQ = SAQ ka lidhje kuptimore të njëjta me fjalën SHAQ, kështu SHAQE=SAQE, SA AQ, ku AQ përshkruhet si QA-mje. SHAQE ju thonj

femrave të cilave hynë në pubertet dhe ka pas rrjedhje gjaku për here të parë (menstruacionet) . SHaqe quhet edhe njeriu kuqalosh, i shnosh/shendosh, i cili i ka faqet e kuqe nga pesha,..., etj.

b)

CAK dhe CAKT, CEKT, CAKTU/SAKT

CA ndërlidhet me fjalën SA (sasi e gjësendit ashtu me kuptim të njejte me SHA), ashtu SAKT*CAKT= SA KA AT, dhe CEKT ka të beje fuqishëm me CAKT-im. CAK me CEK, po ashtu ndërlidhet me shkuarjen/shkrumjen drejt pikës, tehut, sipërfaqes të ngusht, e cila nuk len rruge për hupje, ose për perzimje me; hapësira, pika, vende, sasi, Troje,..., e tjera.

Mund të jetë krijuar nga SA A KA AT, duke e përshkruar saktësinë.
Saktim~caktim e cila përfarohen me SA KA të IM(imtësi),..., etj.

Vijojmë (shënim; vajojmë, vejojme,..., etj) me shembuj sqarues, si me poshtë.

1)

LA+AQ= LAQ
KA+AQ=KAQ
TA+AQ =TAQ
THA+AQ=THAQ
MA+AQ=MAQ
VA+AQ =VAQ
MA+AM+AQ=MAMAQ
LLA+AQ=LLAQ
DA+AQ=DAQ
DHA+AQ=DHAQ
FA+AQ=FAQ
RA+AQ=RAQ
RRA+AQ=RRAQ
QA+AQ=QAQ
DHA+AQ=DHAQ, kemi M’DHAQ, si M’DHAQ buk falemners.
Mudhaq, shurdhaq (urdhaq), gardhaq (ardhaq), gardhiqe (ardhiq),..gardhuq (ardhuq), mardhuq (MA AR DHUQ, prej nga ARDHUQ),…, etj.

2)

LU+UQ= LUQ
KU+UQ=KUQ
TU+UQ =TUQ
THU+UQ=THUQ
MU+UQ=MUQ
VU+UQ =VUQ
MU+UM+UQ=MaMUQ

LLU+UQ=LLUQ
DU+UQ=DUQ
DHU+UQ=DHUQ
FU+UQ=FUQ
RU+UQ=RUQ
RRU+UQ=RRUQ
QU+UQ=QUQ
DHU+UQ=DHUQ, kemi M’DHUQ, si M’DHUQ buk falemners.
Mudhuq, shurdhuq (urdhuq), gurdhuq (urdhuq), gurdhiqe (urdhiq),..gurdhuq (urdhuq), murdhuq (MU UR DHUQ, prej nga URDHUQ),…, etj.
DUQ=NU+DUQ=N’DUQ=NDUQ,..., si; e shtina Nduq dhe e mshela thesin

3)
LI+IQ= LIQ
KI+IQ=KIQ
TI+IQ =TIQ
THI+IQ=THIQ
MI+IQ=MIQ
VI+IQ =VIQ
MI+IM+IQ=MaMIQ
LLI+IQ=LLIQ
DI+IQ=DIQ
DHI+IQ=DHIQ
FI+IQ=FIQ
RI+IQ=RIQ
RRI+IQ=RRIQ
QI+IQ=QIQ
DHI+IQ=DHIQ, kemi M’DHIQ, si M’DHIQ bik falemners.
Midhiq, shirdhiq (irdhiq), girdhiq (irdhiq), girdhiqe (irdhiq),..., girdhiq (irdhiq), mirdhiq (MI IR DHIQ, prej nga IRDHIQ),…, etj.
DIQ=NI+DIQ=N’DIQ=NDIQ,..., si; e shtina Ndiq dhe e mshela thesin

4)
LO+OQ= LOQ
KO+OQ=KOQ
TO+OQ =TOQ
THO+OQ=THOQ
MO+OQ=MOQ
VO+OQ =VOQ
MO+OM+OQ=MaMOQ
LLO+OQ=LLOQ
DO+OQ=DOQ
DHO+OQ=DHOQ

FO+OQ=FOQ
RO+OQ=ROQ
RRO+OQ=RROQ
QO+OQ=QOQ
DHO+OQ=DHOQ, kemi M'DHOQ, si M'DHOQ/M'DHAQ buk falemners. Pra M'DHAQ= MA DHA+AQ, ku DHA+AQ=DHAQ, ... etj.
Modhoq, shordhoq (ordhoq), gordhoq (ordhoq), gordhiqe (ordhiq),..gordhoq (ordhoq), mordhoq (MO OR DHOQ, prej nga ORDHOQ),…, etj.
DOQ=NO+DOQ=N'DOQ=NDOQ,..., si; e shtina Ndoq dhe e mshela thesin,..

5)
LE+EQ= LEQ
KE+EQ=KEQ
TE+EQ =TEQ
THE+EQ=THEQ
ME+EQ=MEQ
VE+EQ =VEQ
ME+EM+EQ=MaMEQ
LLE+EQ=LLEQ
DE+EQ=DEQ
DHE+EQ=DHEQ
FE+EQ=FEQ
RE+EQ=REQ
RRE+EQ=RREQ
QE+EQ=QEQ
DHE+EQ=DHEQ, kemi M'DHEQ, si M'DHEQ bek falemners.
Medheq, sherdheq (erdheq), gerdheq (erdheq), gerdhiqe (erdhiq),..gerdheq (erdheq), merdheq (ME ER DHEQ, prej nga ERDHEQ),…, etj.
DEQ=NE+DEQ=N'DEQ=NDEQ,..., si; e shtina Ndeq dhe e mshela thesin
LY+YQ= LYQ, kuptimi bazë është LAQ
KY+YQ=KYQ, kuptimi bazë është KAQ
TY+YQ =TYQ, kuptimi bazë është TAQ
THY+YQ=THYQ, kuptimi bazë është THAQ
MY+YQ=MYQ, kuptimi bazë është MAQ
VY+YQ =VYQ, kuptimi bazë është VAQ
Ma+YQ, kuptimi bazë është MAQ
LLY+YQ=LLYQ, kuptimi bazë është LLAQ
DY+YQ=DYQ, kuptimi bazë është DAQ
DHY+YQ=DHYQ, kuptimi bazë është DHAQ
FY+YQ=FYQ, kuptimi bazë është FAQ
RY+YQ=RYQ, kuptimi bazë është RAQ,
RRY+YQ=RRYQ, kuptimi bazë është RRAQ
QY+YQ=QYQ, kuptimi bazë është QAQ

DHY+YQ=DHYQ, kemi M'DHYQ, si M'DHYQ byk falemners.

Mydhyq, shyrdhyq (yrdhyq), gyrdhyq (yrdhyq), gyrdhiqe (yrdhiq),..gyrdhyq (yrdhyq), myrdhyq (MY YR DHYQ, prej nga YRDHYQ),…, etj.

Bardhyq, Bythiq, ...,

DYQ=NY+DYQ=N'DYQ=NDYQ,..., si; e shtina Ndyq dhe e mshela thesin

DAQ=NU+DAQ=N'DAQ=NDAQ, nga kemi Ndaq (n'daq) me ardh hajde. Nga kjo NDAQ dhe DAQ nuk lejohen në fjalorin e ashtuquajtur të shqipes se sotme, i cili është pushtuar nga njerëzit e dyshimtë të rrasun në kulturën dhe shkencën shqiptare, kryesisht punëtorë të shërbimeve të huaja sekrete, dhe provinciales dhe antikombëtare.

AQ	EQ	UQ	IQ	OQ	YQ
HAQ	HEQ	HUQ	HIQ	HOQ	HYQ
GJAQ-E	GJEQ	GJUQ	GJIQ	GJOQ	GJYQ
GAQ	GEQ	GUQ	GIQ	GOQ	GYQ

TRUPOJ (nga T' RUPOJ)

Fjala Trupoj është e lidhur ngusht për të përshkruar rrugën më të shkurt deri tek pika e caktume/caktuar , dej aty ku është synimi i jonë. Pra të gjitha rrugët ndërmjet dy pikave janë të gjata/gata në krahasim me rrugën e cila është Trup, e përshkruar me fjalën trupoj. Kështu veprimi trupoj ndërlidhet ngusht me TRUPIN, pra me trungun e njeriut i cili emnohet (AMA i NOHET) TRUP, kështu trupi dhe ecja nëpër të nga një pikë në tjetrën në të vërtetë e përbën përshkrimin e veprimit TRUPOJ.

Krejt e kuptueshme, pikat më (gegnisht; ma t 'afërta, ma t'ngata) të afërta merren pikat që e përbëjnë trupin, dhe janë pjesë e tansis, ose e një tansie e cila përcakton T'rup'in. Veprimi i ecjes shkurt paramendohet si ecje nëpër një trup, prej nga u formua folja TRUPOJ. Fjala TRUPOJ edhe njëherë vërteton se kjo fjalë është shqipe dhe u murr nga popujt dhe gjuhët tjera, gjë e cila nuk ceket kurrë kun(d). E kuptueshme, lexuesi kurrë nuk duhet ti marrë seriozisht as mendimet dhe përfundimet e etimologëve të famshëm, sepse rrena, krimi dhe politika e ka përfshij botën.

Kuptimi i fjalëve; BREZI, BREZNI, BA RAZI=barazi,...

BREZI= BA REZI, nga BA RAZI, ku fjala RAZ na ep kuptimin RA dhe AZ=ZA e cila e përshkruan lëvizjen paralele të materies, pikës materiale gjësendit në largësi të caktuara, të cila lëvizin pa ndërpre me shtrirje gjatësore.

Nga kjo REZI, BA RAZI, ku REZI=RAZI ka kuptimin e lëvizjes se vijave paralele, zigzage të gjësendit, të cilat nuk preken dhe të cilat nuk ndeshen/neshen njëra me tjetrën, qen(d)rojnë në largësi të caktuara.

Prej kësaj duhet të krijuar kuptimi in fjalës BREZ=BREZNI (BA RE ZAN/ZIN, BA RE ZA/ZI...+NA/NI/NU), ku pjesa RE përdoret për të përshkruar gjeneratën e re, i (gajn, gason/gashon/gash) gjasojnë lëvizjeve zhvendosjeve në kohë dhe hapësirë.

BREZ po ashtu i thonë shokes me të cilën i lidhen tirqit, ose thjesht mahet/mbahet në brez/midis (**Shënim;** mi da as= ku dis=das, vendi ku dahet në këtë rast në dy pjese të barabarta, ose afërsisht të barabarta, pasi/masi MI pjesën ku dahet (das=dis) trupi në dy pjesë të barabarta shtrihet, është brezi, përkatësisht vendi ku lidhen me rryp=rrjep, pantollat. Mirëpo, ***MIDISI*** nuk është bash krejt vendi ku është barazia. Megjithatë brezi ndërlidhet me fjalën BARAZI=BRAZI=BREZI, kështu si dhe Brez i thuhet pikërisht mjedisit të trupit, afërsisht mbi/mi komblikun, dhe mbi muskujt gluteal, pikërisht aty ku lidhet rripi, shoka, etj. ? SHOKA që i lidh pantollat ka ndërlidhje në bazë me fjalën *Shok*/shoku, pasi të dyja duhet të shoqërojnë njeriun.

Quhet Brez sepse mendohet se aty është mjedisi, ***(Shënim***; midisi= pra në Kosovës quhet MIDIS= fjalë e cila ka kuptimin MI=MBI dhe DIS=DAS, pra aty ku dahet, pra pak për MI aty ku dahet gjatësia/gatsia në pjesë të barabarta, pra MI +DA*SA=MI+DI *IS/SI, e shpreh sasinë Da-mjes SA=SI, duke marrë formën DAS=DIS, prej nga kemi MIDA=MIDIS)

Kurse, si në zonën Dardane (Kosovë, veri dhe Maqedoni e Malt të zi) po ashtu në Jug, e po thuajse në krejt hapësirën e Shqipes, kemi BREZ me kuptimin BA RAZ. Ku REZ=RAZ, pra aty ku dahet gjatësia e trupit në dy pjesë ete barabarta, ku gatsit janë BARAZ=B'REZ, prej nga rripi/shoka/tesha e cila lidhej si shirit *per me i majt vesh teshat n*ë pjesën e poshtme të trupit, tirqit, pantollat, ishte në pjesën ku kemi barazi të gjatësive të trupit, prej nga kemi; B'RAZ=BREZ.. Kjo është përgjigja e saktë, dhe e pakundërshtueshme.

Shyp/Shkyp/SHkyptar/Shkiptar/Shiptar/Shqiptar

SHY+YP
SHKY/SHKU+YP

SQEP/KAQEP

Nuk e di se mbi çfarë bazë fjala KAQEP ndalohet dhe lejohet SQEP, kur të dyja e kanë bazën QEP, dhe duhej të përdoreshin të dyja format. Nga QEP përbëhet si; që EP, por të dyja bashkë ndërtojnë formë të tillë nga; QITJA=QATJE=QETJE=QE dhe EP e cila ndërlidhet me formën e cila përfundon në

vëllimin tri përmasash si nje paraboloid, pra përfundon me rrudhjen e hapësirë në sipërfaqen e ngushtuar shpesh deri në pik të vetme. Nga kjo kemi; QEP, ashtu kemi; QAP= QA +AP, QUP=QU +UP, dhe QOP=QO +OP, QIP=QI/QA+ IP.

Nga kjo kemi; SQEP=SQEPAR e cila përdorët edhe në Kosovë, si SQEPAR, SQEP, prej nga u ndërtuar fjala në jug SHQEP, SHQEPAR. Kështu SQEPAR quhet mjeti i cili e ka bishtin e drunit dhe në maje të tij është i vendosur me maje t'mprehtë i kthyer si grepi, me ndihmën e të cilit mund të ngulen në lan, e kështu trupat e druve të prem/prer të tërheqjen zhagas dej në venin/vendin e caktuar/caktum. Nga QIP= QI +IP, edhe e cila nuk ka kurrfarë lidhje me fjalën QIP në elektronik, por quhet forma e tillë, e cila nëpër të cilen mund të kaloj; uji, ushqimi, ose gjësendi i caktuar, ose me ndihmën e tij të merret gjësendi. Nga kjo kemi SQIP=SHQIP, me kalimin e S në SH, dhe SHQIPE= SHQI +IPE.

Me të njëjtën strukturë të ndërtimit kemi; SQAP (e cila përdoret në Kosovë, si djep me i lasht i shqipes) prej nga kemi; SQAP~SHQAP, SQAPAR~SHQAPAR (përdoret në Kosovë), ku pjesa SHQA t 'përshkruan QA-mjen e herëpashershme, e cila në thelb është QITJE e gjësendit të caktuar deri në kufirin ATJE, si QATJE, prej nga kemi SHQATJE~SHQETJE~SHQITJE~SHQUTJE,..., etj.

Në Shqipërinë e mesme dhe të Jugut u ruajt forma SHQEP. Por, kur është SHQITJA E madhe me lëkundje (lkunje) kemi; RR(shqitje), pra si RR+SHQITJE me përafrimin RRA(h) (rramje e tillë prodhon ose jep sipërfaqe me rrëgall/rrgalla, trapa)+ SHUM+ QITJE, e cila do ta formonte fjalën e tillë.

Nga kjo RRSHQITJE e përdorur Shqipe, në Kosovë e gjejmë si; RRSHET, prej nga bartet forma ma 'primitive' SHET e cila përdoret për SHITJE, ashtu SHTI/SHIT, ashtu nga lëvizje me kah të kundërtën IT/TI prej nga kemi SHIT/SHTI.

Si përfundim i përgjithshëm kemi;

a)

SHQAP përshkruan sasinë e SH të Qamje, përkatësisht QITJ-es dhe krejt dukuri e dhanë AP.

b)

SHQAT përshkruan SHQA-mjen dhe AT e cila është kufiri/kufin i largësisë dej ku shtrihen kjo dukuri.

c)

SHQAS = përshkruan SHQA-mjen dhe AS e cila përshkruan sasinë AS/SA.

d)

SHQAN= përshkruan SHQA-mjen dhe AN e cila përshkruan vendndodhjen përkatësisht AN-en ose me drejt të thuhet NU-mjen në kohë dhe hapësirë, të formës dukurisë, gjësendit SHQA.

c)

SHQAM = përshkruan SHQA-mjen dhe AM e cila përshkruan vendndodhjen (ven nodhjen) përkatësisht MA-jtjen/AM-en ose me drejt të thuhet vendi ku MA-het veprimi, forma dukuris, SHQA.

f)

SHQAR =përshkruan SHQA-mjen dhe AR e cila përshkruan përmasën sipërfaqësore të jashtme në 3D në hapësirë të dukurisë SHQA e cila gjithherë me me tepër ngritët, rrite, dhe fiton përmasa të reja.

v)

SHQAK= përshkruan SHQA-mjen dhe AK, e cila na jep pamjen e largimit dhe shqumjes/shquarjes të dukurisë SHQA në formën AK=IK=OK, në kohë dhe hapësirë, të formës dukurisë, gjësendit SHQA.

*Nga krejt kjo SHQIPTAR=SHQEPTAR na ep QEPIN=QIPIN e QITJES në formën IP=EP prej nga formohen fjalë SHPREH, SHQEPT e cila e përshkruan edhe fjalën e dal nga goja, ku goja është si një QEP (përket në gjuhën letrare duhet të mos përdoret QEP për bimën, por KEP), KAQEP, ... etj., prej nga nuk vije ujit ose gjësendi po fjalët. Po ashtu SHQEPTAR e përshkruan përhapjen, SHQEPJEN e rac**ës t**ë njejte ose popuj të cilët ishin të një familje gjuhë**. Këto raste mund të përgjithësohen për format SHQ(zanore)P, dhe për SHK(zanore)P,...etj.*

PËRMBAJTJA

Katalogimi në botim (CIP)
Biblioteka Kombëtare e Kosovës - Pjetër Bogdani

811.18'373.6

Sutaj, Abedin
Msheftësit e gojës (4) : (guha shype dhe kuptimi i fjalëve t ‘saj. Etimologji) / Abedin, Sutaj. - Prishtinë : Lena Graphic Design, 2022. - 631 f. : ilustr. ; 25 cm.

Gjuha shqipe – Etimologjia

ISBN 978-9951-29-122-4

Aleph [000104641]